

သွေးငါးပါး အနုတ္တတရား

(ဗေဒကပိဏ္ဍိတပဒေသနာ)

- ရှပ် ဤရုပ် ရေမြှုပ်သဏ္ဌာန်၊ အနိစ္စပဲ မမြဲအမှန်၊
ဖြစ်ပျက်မစဲ ဆင်းရဲပူပန်၊ အနတ္တ မှတ်ကြဝေကန်။
- ဝေဒနာစက် ရေပွက်ပုံဟန်၊ အနိစ္စပဲ မမြဲအမှန်၊
ဖြစ်ပျက်မစဲ ဆင်းရဲပူပန်၊ အနတ္တ မှတ်ကြဝေကန်။
- သညာအမှတ် တံလျှပ်ပုံဟန်၊ အနိစ္စပဲ မမြဲအမှန်၊
ဖြစ်ပျက်မစဲ ဆင်းရဲပူပန်၊ အနတ္တ မှတ်ကြဝေကန်။
- ငှက်ပျောတူစွာ သင်္ခါရကွန်၊ အနိစ္စပဲ မမြဲအမှန်၊
ဖြစ်ပျက်မစဲ ဆင်းရဲပူပန်၊ အနတ္တ မှတ်ကြဝေကန်။
- မျက်လှည့်အလား သိမှားဝိညာဏ်၊ အနိစ္စပဲ မမြဲအမှန်၊
ဖြစ်ပျက်မစဲ ဆင်းရဲပူပန်၊ အနတ္တ မှတ်ကြဝေကန်။

မဟာစည်ဆရာတော်

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အနုတ္တလက္ခဏသုတ် စာရင်းစာတမ်း

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော

အနုတ္တလက္ခဏသုတ် စာရင်းစာတမ်း

သာသနာ-၂၅၅၀

ကောဇာ-၁၃၆၉

ခရစ်-၂၀၀၀

ကျေးဇူးတော်ရှင်
မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဩဝါဒဆောင်ပုဒ်များ

■ ပေါ်တိုင်းမပြတ်၊ ရွှေမုတ်နေလျှင်၊
ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်၊
မမြဲဆင်းရဲ၊ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊
အနတ္တ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်။

■ ကိစ္စမများ၊ စကားနည်းစေ၊
အိပ်နေမှုနည်း၊ ကိုယ်တည်းပျော်လေ၊
ဆုံးမလွယ်ကြောင်း၊ မိတ်ကောင်းရှိစေ၊
တရားရေး အားပေးဂုဏ်ပြောက်ထွေ။

■ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ
ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာပါ၊
တစ်နေ့ တစ်ရက်၊ ကိုယ့်အတွက်
မပျက်ကြီးစားပါ။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဩဝါဒဆောင်ပုဒ်များ

သီလကထာဒေသနာ
သီလရနံ၊ မွေးပျံ့ကြိုင်စွာ၊
သီလဆင်သိုင်း၊ ရှုတိုင်းလှပါ၊
သီလစောင့်ငြား၊ မလားပါယ်ရွာ၊
မြတ်သီလစိတ်ချကိုးကွယ်ရာ။

ဒါနကထာဒေသနာ
ချမ်းသာအပေါင်း၊ ရကြောင်းမှန်စွာ၊
စည်းစိမ်ဘောဂ၊ မြစ်မတည်ရာ၊
အောက်တန်းမကျ၊ ကယ်မသူမာ၊
မြတ်ဒါန စိတ်ချကိုးကွယ်ရာ။

သင်္ဂဟဝတ္ထုလေးပါး
ပေးကမ်းရက်ရော၊ အပြောချိုသာ၊
သူ့ကျိုးဆောင်ရွက်၊ မပျက်စေရာ၊
တန်းတူကိုယ်နှင့်၊ အသင့်ထားပါ၊
စည်းလုံးမှုလေးခုသင်္ဂဟ။

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ကျေးဇူးတော်ရှင်
မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူသော

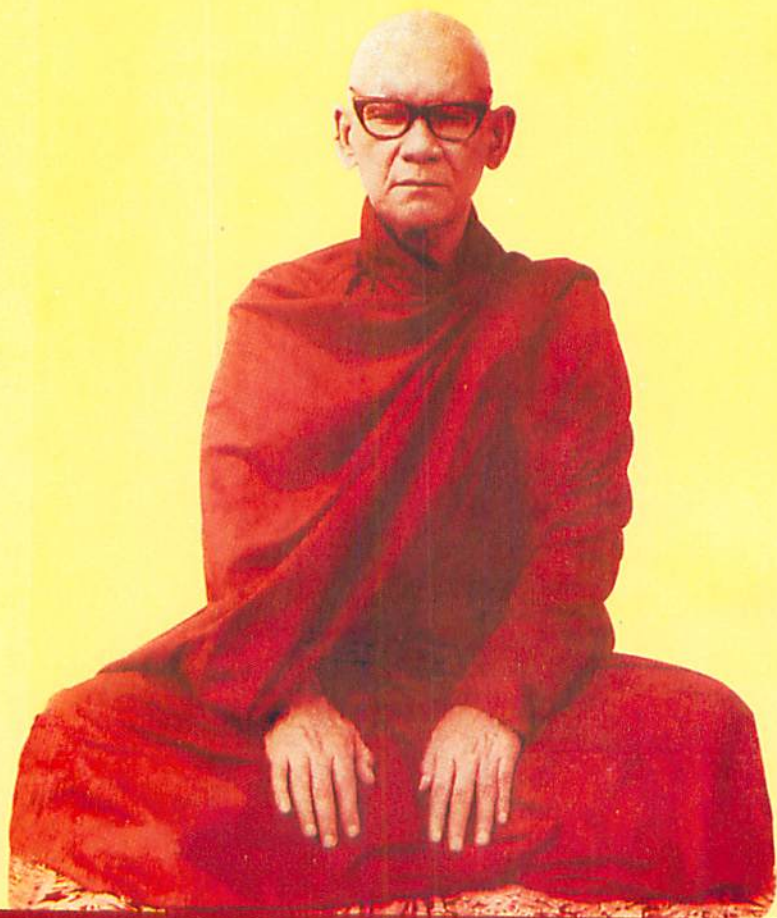
အနုတ္တလက္ခဏသုတ်

တရားတော်ကြီး

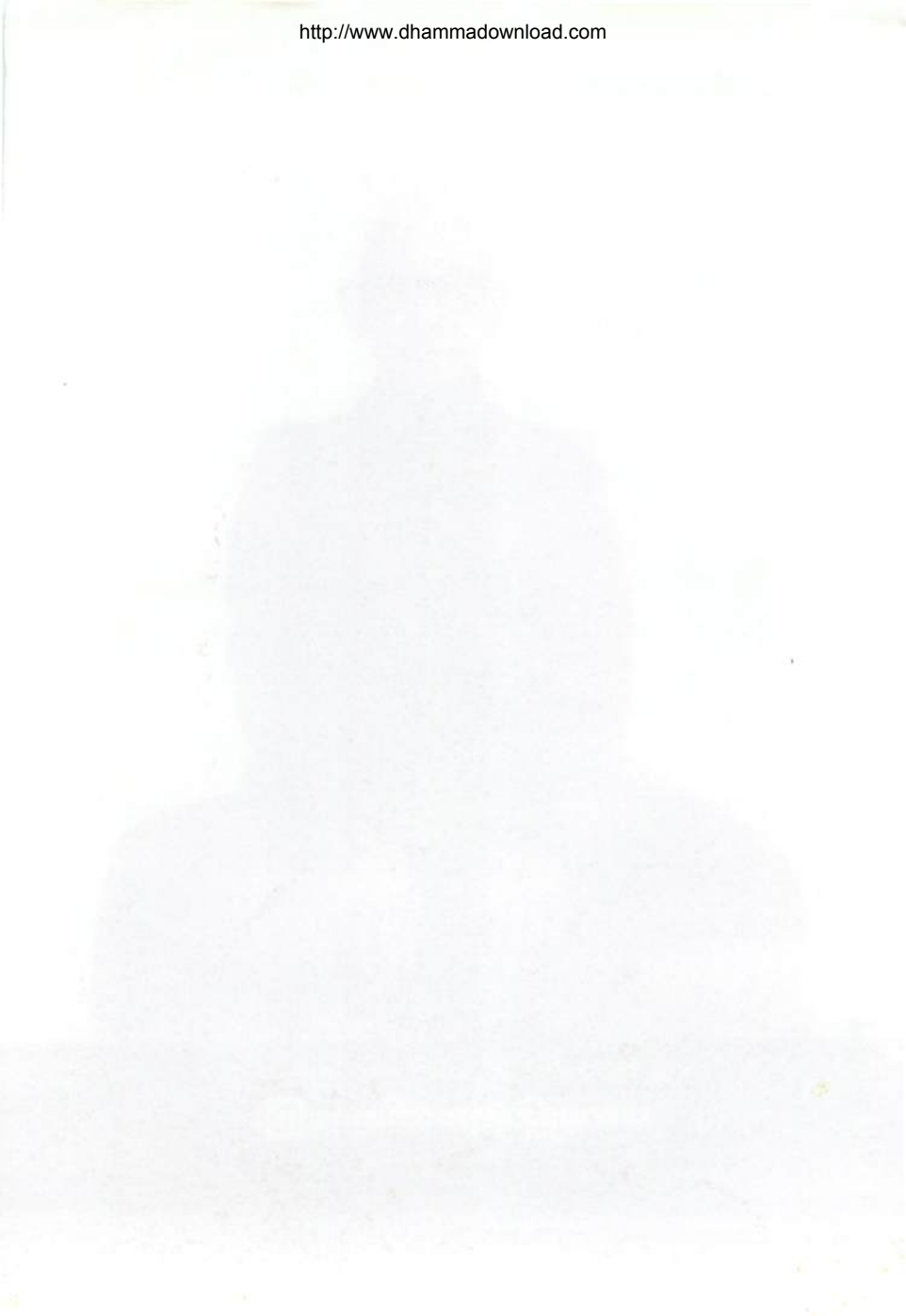

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

- စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၃၂၀၇၉၂၀၅၁၀
- မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၃၂၀၇၇၀၀၅၁၂
- အကြိမ် - စတုတ္ထအကြိမ်
- အုပ်ရေ - ၁၀၀၀
- တန်ဖိုး - ()ကျပ်
- မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း - **Stars**
- ထုတ်ဝေသူ - ဦးတင်ဝမ်(၂၄၀)
“ဗုဒ္ဓသာသနာ နက္ခဟအဖွဲ့ချုပ်”
အမှတ်(၁၆)၊ သာသနာ့ရိပ်သာလမ်း၊
ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်း။
- ပုံနှိပ်သူ - ဦးအောင်မိုး (၀၇၆၅၁)
“စတား(စ်)အင်ပါယာပုံနှိပ်တိုက်”
အမှတ်(၂၇/၃၂)၊ ၄၂လမ်း
ဗိုလ်တစ်ထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

အနန္တကျေးဇူးတော်ရှင် ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆ က အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ပဟာစဉ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ပထမပိုင်း ၁-မှ-၃၆

- တရားပလ္လင်ခံ		၁
- သုတ်၏နိဒါန်း		၂
- ဟောတော်မူတဲ့ခုနှစ်၊ လ၊ ရက်		၃
- ဘုရားမိန့်ခွန်းတော် အနတ္တလက္ခဏသုတ် (အစပိုင်း)		၆
- ရုပ်ဟာအတ္တကောင်မဟုတ်		၆
- အတ္တထင်စရာရုပ်		၇
- အတ္တကောင် မဟုတ်ဟုသိရန် အကြောင်းပြ စကား		၁၀
- ရုပ်ကနှိပ်စက်နေပုံ		၁၀
- အာဗာဓာယ ပုဒ်အနက် စိစစ်ချက်		၁၂
- ရုပ်ဟာအလိုအတိုင်းမဖြစ်		၁၄
- အတ္တမဟုတ်ပုံကို တညီတညွှတ် အကြောင်းပြချက်		၁၅
- ဇီဝအတ္တနှင့် ပရမအတ္တ		၁၈
- ဗကဋ္ဌဟောကြီးအား ချီးမြှောက်ပြောဆိုပုံ		၁၉

အကြောင်းအရာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ဖန်ဆင်းဝါဒ၏အစ		၂၁
- အတ္တစွဲလမ်းပုံ		၂၃
- အတ္တစွဲပုံကို မသိလျှင် အနတ္တသိပုံလည်း မသေချာ		၂၅
- အတ္တစွဲလေးမျိုး		၂၆
- သောတာပန်မှာ အတ္တဒိဋ္ဌိစွဲမရှိပေမယ့် မာနစွဲက ရှိသေးတယ်		၂၇
- ဝိပဿနာရှုစဉ် အနတ္တာနုပဿနာဖြစ်ပုံ		၃၁
- အကျဉ်းချုပ်မြန်မာပြန်ဆောင်ပုဒ်များ		၃၅
- အတ္တစွဲဆောင်ပုဒ်များ		၃၅

ဒုတိယပိုင်း ၃၇-မှ-၇၉

- တရားအနုသန္ဓေ		၃၇
- ခံစားတဲ့ဝေဒနာဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်		၃၇
- အဘိဓမ္မာနှင့် သုတ္တန်နှီးနှောချက်		၄၁
- ဝေဒနာကို အတ္တစွဲပုံ		၄၃
- ဝေဒနာကို အတ္တမဟုတ်ဟုသိရန် အကြောင်းပြစကား		၄၅

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည်တည်		
အကြောင်းပြချက်		၄၇
- ဝေဒနာကနှိပ်စက်နေပုံ		၄၉
- ဝေဒနာအလိုအတိုင်းမဖြစ်		၅၁
- ဘာသာပြန်အကျဉ်းချုပ်		၅၄
- အရှင်သာရိပုတ္တရာ တရားရှာပုံနှင့်တရားရပုံ		၅၉
- ဒီဃနုသုတ် (မ-၂၊၁၆၅)		၆၄
- ဝေဒနာရှု၍ ငြီးငွေ့သည်		၇၃
- ငြီးငွေ့၍ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်သည်		၇၄
- အမှန်ပြောသူ ငြင်းခုံရာမရောက်		၇၅
- အရှင်သာရိပုတ္တရာ ရဟန္တာဖြစ်ပုံ		၇၆
- သာဝကသန္တိပါတ ကျင်းပသည်		၇၇
တတိယပိုင်း ၈၀-မှ-၁၁၁		
- တရားအနုသန္ဓေ		၈၀
- မှတ်သားတဲ့သညာဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်		၈၀
- သညာကိုအတ္တမဟုတ်ဟုသိရန်		
အကြောင်းပြစကား		၈၁

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- အတ္တမဟုတ်ပုံကိုတည်တည်အကြောင်းပြချက်	၈၂
- ပြုလုပ်တတ်တဲ့ သင်္ခါရတွေဟာ	
အတ္တကောင်မဟုတ်	၉၀
- ဘုရားဟောနဲ့ဆန့်ကျင်ဘက်	၉၂
- ဒီအရာမှာ လိုရင်းသင်္ခါရ	၉၄
- သင်္ခါရတို့ကို အတ္တမဟုတ်ဟုသိရန်	
အကြောင်းပြစကား	၉၇
- သင်္ခါရက နှိပ်စက်နေပုံ	၉၉
- သင်္ခါရဟာ အလိုအတိုင်းမဖြစ်	၁၀၀
- အတ္တမဟုတ်ပုံ တည်တည်အကြောင်းပြချက်	၁၀၁
- အပ်တွေအစူးဝင်ခံနေရတဲ့ ပြိတ္တာဝတ္ထု	၁၀၂
- မြန်မာပြန် အကျဉ်းချုပ်	၁၀၇
- ရှုမှတ်နေရင်း အနတ္တထင်ပုံ	၁၀၈
စတုတ္ထပိုင်း ၁၁၂-မှ-၁၅၉	
- တရားအနုသန္ဓေ	၁၁၂
- စိတ်ဝိညာဏ်အတ္တကောင်မဟုတ်	၁၁၂
- ဝိညာဏ်ကို အတ္တမဟုတ်ဟုသိရန်	

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- အကြောင်းပြစကား		၁၁၃
- အတ္တမဟုတ်ပုံ တည်တည်အကြောင်းပြချက်		၁၁၅
- စိတ်ဝိညာဏ်က နှိပ်စက်ပုံ		၁၁၆
- စိတ်ဝိညာဏ်က အလိုအတိုင်းမဖြစ်		၁၁၈
- အကြောင်းရှိမှ အကျိုးဖြစ်တယ်		၁၂၁
- သာတိရဟန်းဝတ္ထု		၁၂၄
- တရားမှန်အကျဉ်းချုပ်		၁၂၇
- သူ့အကြောင်းကြောင့် သူ့ဝိညာဏ်ဖြစ်သည်		၁၃၂
- လောင်စာကွဲတိုင်း မီးအသစ်ကွဲသလိုပင်		၁၃၃
- အတ္တစွဲဆောင်ပုဒ်များ		၁၃၅
- မြန်မာပြန်အကျဉ်းချုပ်		၁၃၅
- ဖေဏဝိဇ္ဇာပမသုတ်(သံ-ဒ၊၁၁၄)		၁၃၆
- ရုပ်က ရေမြှုပ်နဲ့တူသည်		၁၃၆
- ရုပ်ကိုယ်ကလည်းအနှစ်သာရမရှိ		၁၃၇
- ရေပွက်ပမာ ဝေဒနာ		၁၄၁
- တံလှုပ်ပမာ မှတ်သညာ		၁၄၄
- ငှက်ပျောတုံးတူစွ သင်္ခါရ		၁၄၇

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ဝိညာဏ်စိတ်သိ မျက်လှည့်တူသည်		၁၅၀
- မြင်သိစိတ်က မျက်လှည့်ပြသလိုသိစေပုံ		၁၅၄
- ချက်ချင်းရှုမှတ်နိုင်လျှင် မြင်ရုံမျှသည်၌ သာတည်တယ်		၁၅၆

ပဉ္စမပိုင်း ၁၆၀-မှ-၂၀၄

- တရားအနုသန္ဓေ		၁၆၀
- အနတ္တလက္ခဏာ		၁၆၀
- အနတ္တလက္ခဏာအသိခက်ပုံ		၁၆၂
- အနိစ္စဖြင့် အနတ္တကိုပြတော်မူပုံ		၁၆၃
- ဒုက္ခဖြင့် အနတ္တကိုပြတော်မူပုံ		၁၆၇
- အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ ၂-ပါးလုံးဖြင့် အနတ္တကိုပြတော်မူပုံ		၁၆၇
- သစ္စကပရိဗိုဇ်ကငြင်းပုံ		၁၆၉
- ဓမ္မာငါးပါးမှ အလွတ်လိုဆိုတဲ့ အတ္တဝါဒကိုလည်းပယ်ပြီးပင်		၁၈၂
- လက္ခဏာသုံးပါးလုံးပြဆိုချက် (သုတ်၏ဒုတိယပိုင်း)		၁၈၄

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- အနိစ္စမည်ပုံ		၁၈၇
- အနိစ္စလက္ခဏာ		၁၉၂
- အနိစ္စနုပဿနာဉာဏ်		၁၉၃
- ဒုက္ခ ၂-မျိုး		၁၉၄
- ဒုက္ခလက္ခဏာ		၁၉၆
- ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်		၁၉၆
- ငါ့ဟာလို့ထင်တာ တဏှာစွဲ		၁၉၈
- ငါပဲလို့ထင်တာ မာနစွဲ		၂၀၀
- ငါ့အတ္တလို့ထင်တာ ဒိဋ္ဌိစွဲ		၂၀၁
- မြဲမြဲစသည် အမေးအဖြေ မြန်မာပြန်		၂၀၂

ဆဋ္ဌမပိုင်း ၂၀၅-မှ-၂၅၈

- တရားအနုသန္ဓေ		၂၀၅
- ဝေဒနာမမြဲပုံ စသည်ပြဆိုချက်		၂၀၅
- ဝေဒနာသုံးပါး အမှန်အတိုင်းမြင်ပုံ		၂၁၅
- သညာမမြဲပုံ စသည်ကိုပြဆိုချက်		၂၁၈
- ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတို့မမြဲပုံ စသည်ကိုပြဆိုချက်		၂၂၂

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
- စိတ်ဝိညာဏ်မမြဲပုံ စသည်ကိုပြဆိုချက်	 ၂၂၉
- အစွဲသုံးပါးကင်းအောင် ရှုပုံများ (သုတ်၏တတိယပိုင်း)	 ၂၃၉
- (၁)ရုပ်ကိုရှုပုံ	 ၂၃၉
- မြန်မာပြန်အတိုချုပ်	 ၂၄၁
- သာဝကတို့ရှုသင့်တဲ့တရား	 ၂၄၁
- ဖြစ်ဆဲကိုသာစ၍ရှုအပ်ကြောင်း	 ၂၄၂
- နေတံ မမနှင့် အနိစ္စရှုပုံ စသည်နှီးနှောပြချက်	 ၂၄၄
- သောတာပန်တို့အား အနတ္တရှုရန် ညွှန်ကြားခြင်းအကြောင်း	 ၂၄၇
- အတိတ်စသည်(၁၁)ပါးအပြားဖြင့်ရှုပုံ	 ၂၅၀
- အတွင်းအပြင်အားဖြင့်ရှုပုံ	 ၂၅၃
- အကြမ်းအနုအားဖြင့်ရှုပုံ	 ၂၅၄
- အယုတ်အမြတ်အားဖြင့်ရှုပုံ	 ၂၅၅
- အနီးအဝေးအားဖြင့်ရှုပုံ	 ၂၅၆
သတ္တမပိုင်း ၂၅၉-မှ-၃၀၄	
- တရားအနုသန္ဓေ	 ၂၅၉

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- (၂) ဝေဒနာကို (၁၁)ပါးအပြားဖြင့် ဝေဖန်၍ရှုပုံ		၂၅၉
- မြန်မာပြန်အတိုချုပ်		၂၆၀
- ဝေဒနာကို ကာလသုံးပါးဖြင့်ရှုပုံ		၂၆၁
- အတွင်းအပြင်အားဖြင့်ရှုပုံ		၂၆၅
- အကြမ်းအနုအားဖြင့်ရှုပုံ		၂၆၇
- အယုတ်အမြတ်အားဖြင့်ရှုပုံ		၂၆၈
- အဝေးအနီးအားဖြင့်ရှုပုံ		၂၇၉
- (၃) သညာကို (၁၁)ပါးအပြားဖြင့်ဝေဖန်၍ရှုပုံ		၂၆၉
- မြန်မာပြန်အတိုချုပ်		၂၇၀
- (၄) သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို (၁၁)ပါးအပြားဖြင့် ဝေဖန်၍ရှုပုံ		၂၇၆
- မြန်မာပြန်အတိုချုပ်		၂၇၇
- သင်္ခါရတို့ကို ကာလသုံးပါးဖြင့်ရှုပုံ		၂၇၉
- အတွင်းအပြင်စသည်ဖြင့်ရှုပုံ		၂၈၂
- အယုတ်အမြတ်စသည်ဖြင့်ရှုပုံ		၂၈၃
- (၅)စိတ်ဝိညာဏ်ကို(၁၁)ပါးအပြားဖြင့်ဝေဖန်ပုံ		၂၈၅

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- မြန်မာပြန်အတိုချုပ်		၂၈၆
- ဘဝအဆက်ဆက်စိတ်ဖြစ်ပုံ		၂၈၈
- ကမ္ဘဝဋ် ဝိပါကဝဋ်အရသိရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သိသည်		၂၉၀
- စိတ်ကို ကာလသုံးပါးဖြင့်ရှုပုံ		၂၉၂
- အတွင်းအပြင်အားဖြင့်ရှုပုံ		၂၉၅
- စိတ်အကြမ်းအနုကိုရှုမြင်ပုံ		၂၉၅
- စိတ္တာနုပဿနာအရသိမြင်ပုံ		၂၉၆
- အကြမ်းအနုစသည်ဖြင့်ရှုပုံ		၃၀၁

အဋ္ဌမပိုင်း ၃၀၅-မှ-၃၅၇

- တရားအနုသန္ဓေ		၃၀၅
- ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်တက်သွားပုံ (သုတ်၏အဆုံးပိုင်း)		၃၀၆
- အနိစ္စမြင်လျှင် နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်ဖြစ်သည်		၃၁၃
- ဒုက္ခမြင်လျှင် နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်ဖြစ်သည်		၃၁၄
- အနတ္တမြင်လျှင် နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်ဖြစ်သည်		၃၁၇
- မြန်မာပြန်အကျဉ်းချုပ်		၃၂၁

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- နိဗ္ဗိဒ္ဓဉာဏ်၏သရုပ်		၃၂၁
- နိဗ္ဗာန်လိုချင်မှု အစစ်နှင့်အတူ		၃၂၂
- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာပုံ		၃၂၃
- နိဗ္ဗာန်မျှော်ကြည့်တဲ့ဉာဏ်		၃၂၅
- သင်္ခါရုပေက္ခာမှာ ဂုဏ် ၆-ပါးရှိပါတယ်		၃၂၆
- (၁) ကြောက်ခြင်းနှစ်သက်ခြင်းကင်းတယ်		၃၂၈
- (၂) ချမ်းသာနှင့်ဆင်းရဲ အညီအမျှရှုနိုင်တယ်		၃၂၈
- (၃) ရှုမှတ်ရလွယ်တယ်		၃၃၀
- (၄) ကြာရှည်စွာတည်တယ်		၃၃၁
- (၅) ကြာလေသာ၍သိမ်မွေ့တယ်		၃၃၂
- (၆) အာရုံတခြားပြန်မသွားဘူး		၃၃၂
- ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာဖြစ်ပုံ		၃၃၄
- နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုပုံ မိလိန္ဒပဉ္စာ		၃၃၇
- ငြီးငွေ့ဉာဏ်ဖြစ်ပြီး အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ပုံ		၃၃၉
- ရဟန္တာမှာ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြစ်ပုံ		၃၄၁
- နိဝုံးချုပ်ဘုရားစကားတော်		၃၄၄
- နိဝုံးချုပ်စကားတော်၏ပြန်မာပြန်		၃၄၄

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- သင်္ဂါယနာတင်မှတ်တမ်း		၃၄၅
- ရဟန္တာအရှင်မြတ် ၆-ပါးကိုရှိခိုးပူဇော်ခြင်း		၃၄၈
- နိဂုံးချုပ်တရားသိမ်း ပတ္တနာ		၃၄၉
- အနတ္တလက္ခဏသုတ် ပါဠိတော်အပြည့်အစုံ		၃၅၀
- မြန်မာပြန်သက်သက် အတိုချုပ်ဆောင်ပုဒ်		၃၅၅

အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး မာတိကာပြီး၏။

လက်ဦးရှုပ္ပယ်

အစွဲသန်ကြသည်

စွဲလမ်းတတ်သော လောဘစသည် ကိလေသာတို့သည် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတိုင်းမှာ ထူပြောလျက်ရှိနေကြသည်။ ထူပြောလျက်ရှိသော ထို ကိလေသာတို့သည် ရူပါရုံစသည် အာရုံ၆-ပါး၌လဲ စွဲလမ်း၏။ အသက် ကောင် ငါကောင်ဟူ၍လဲ စွဲလမ်းဖွယ်ဟူသမျှကို စွဲလမ်းကြရာ၌ အသက်ကောင် ငါကောင်ဟူသော အတ္တစွဲသည် အရင်းအကျဆုံး ဖြစ်ရုံသာမက အစွဲကြီးလွန်း သောကြောင့် အခွာရ အခက်အခဲဆုံးလည်း ဖြစ်လေသည်။ သာမန်အားထုတ်မှု လုံ့လပယောဂဖြင့် ကိုယ်တိုင်လည်း ခွာပစ်နိုင်စွမ်းမရှိ သာမန်စွမ်းအင်ဖြင့် သူတစ်ပါးတို့ကလည်း ခွာပေးခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကြပေ။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်တို့သည် သူတို့၏ လုံ့လောက်သော ကြိုးစား အားထုတ်မှုဖြင့် သူတို့အတ္တစွဲကို သူတို့ကိုယ်တိုင် ခွာပစ်တော်မူနိုင်ခဲ့ကြ ပေသည်။ သို့သော် သူတစ်ပါးတို့၏ အတ္တစွဲကို ခွာပေးရန်ကိုကား ထို အရှင်မြတ်တို့၌ လုံ့လောက်သော အင်အားမရှိသောကြောင့် ခွာပေးနိုင်စွမ်း ရှိတော်မူကြချေ။ သူတစ်ပါးတို့၌ စွဲနေသောအတ္တစွဲကို ခွာပစ်နိုင်ဖို့ ဆိုသည်မှာ သစ္စာလေးပါးကို သူတစ်ပါးတို့ နားလည်သိရှိအောင် ဟောစွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်အင်အားကောင်းပါမှ ခွာပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်တို့မှာ ထိုသို့သော ဉာဏ်အင်အားကောင်းလှသည် မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့်ပင် တစ်ဆူထီးတည်း ပွင့်ပေါ်တော်မူကြပြီးလျှင် နောက်လိုက်

(၁)

လက်ဦးရှုဖွယ်

နောက်ပါ တပည့်သာဝက တစ်ပါးတစ်လေကိုမှ အပါခေါ်ဆောင်သွားတော်မူနိုင်ကြခြင်းမရှိ၊ တစ်ဆူထီးတည်း ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူကြရပေသည်။

သစ္စာလေးပါးကို သိပါမှ အတ္တစွဲပြုတ်မည်

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားရှင်တို့မှာမူ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားရှင်တို့ထက် ဉာဏ်အင်အား ကောင်းတော်မူကြသည်။ ထိုသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်တို့မှာ ကိုယ်တော်တိုင်လည်း သစ္စာလေးပါးတရားကို ထိုးထွင်းသိတော်မူကြသည်။ သူတပါးတို့အားလည်း သစ္စာလေးပါးတရားကိုသိအောင် သွန်သင်ပြသ ဆုံးမတော်မူနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးဦးနှင့်တကွ နတ်ဗြဟ္မာတို့အား သစ္စာလေးပါး တရားကို ဟောကြားထားသော ထိုသုတ်တော်သည် ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနသုတ် (ဓမ္မစကြာ) ဟူသော အမည်ဖြင့် ထင်ရှားလျက်ရှိလေသည်။ ထိုသုတ်တော် ကို ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်မှ ၂-လမြောက် ဝါဆိုလပြည့် စနေနေ့တွင် တရားဦးအဖြစ် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပေသည်။ ထိုတရားပွဲတွင် ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးဦးထဲမှ အရှင်ကောဏ္ဍညသည် ပထမဦးစွာ အရိယာသောတာပန် အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့သည်။ အရိယာသောတာပန်အဖြစ်သို့ရောက်၍ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိအတ္တစွဲ ပြုတ်သွားပြီဖြစ်သော အရှင်ကောဏ္ဍညမှာ “ငါလုပ်ရင်ဖြစ်သည်၊ ငါပြောရင်ဖြစ်သည်၊ ငါကြံရင်ဖြစ်သည်” ဟူသော အသိဗျာနစွဲကား ကျန်ရှိနေပေသေးသည်။ ဝေဗ္ဗသုတ်မှာမူ တစ်စုံတစ်ရာသော တရားထူးကိုမျှ မရရှိကြသေး။

လက်ဦးရှုဖွယ်

(၁)

ဟေမဝတသုတ်တော်

နေဝင်လုဆဲဆဲမှစ၍ ဟောကြားတော်မူသော ဓမ္မစကြာတရားတော် မှာ ဝါဆိုလပြည့် စနေနေ့ည ပထမယာမ်တွင် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်လေသည်။ မဇ္ဈိမယာမ်သို့အရောက်တွင် သာတာဂီရိနတ်နှင့် ဟေမဝတနတ်တို့သည် အခြံအရံ နတ်ဘီလူး တစ်ထောင်နှင့်အတူ ဘုရားရှင်ထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ပုစ္ဆာ ၁၀-ချက်ကို မေးလျှောက်ရာတွင် ဘုရားရှင်သည် ဓမ္မစကြာဒေသနာတော်၏အကြား၌ ဟေမဝတသုတ်တော်ကို ဟောကြားတော်မူရသေးသည်။ ဤတရားပွဲတွင် ထိုနတ်ကြီး ၂-ဦးတို့လည်း အတ္တစွဲပြုတ်ပြီး သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်သွားကြသဖြင့် သံသရာရှည်လျားစွာက စွဲလမ်းလာခဲ့ကြသော သူတို့၏ အတ္တစွဲလည်း ဤတွင်ပြုတ်သွားခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို အကျယ်ဝေဖန်၍ ဘုရားရှင်က ဆက်လက် ဟောကြားတော်မူလေသည်။

သူတို့လည်း တရားထူးရကြသည်

အရှင်ကောဏ္ဍညတွင် အသွိမာနစွဲ ကျန်ရှိနေသေးသည်အပြင် အရှင်ဝပ္ပစသူတို့မှာလည်း မည်သည့်တရားထူးမှ မရရှိကြသေးသဖြင့် ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဆက်လက်ဟောကြားတော်မူရင်း ဘုရားရှင်သည် ၎င်းတို့အားလုံးကို ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများ အားထုတ်စေတော်မူ၏။ ဤသို့ အားထုတ်စေတော်မူရာ၌ ဝါဆိုလဆုတ် တစ်ရက်နေ့တွင် အရှင်ဝပ္ပသည် လည်းကောင်း၊ ၂-ရက်နေ့တွင် အရှင်ဘဒ္ဒိယသည် လည်းကောင်း၊ ၃-

(ဃ)

လက်ဦးရှုဖွယ်

ရက်နေ့တွင် အရှင်မဟာနာမ်သည်လည်းကောင်း၊ ၄-ရက်နေ့တွင် အရှင်အဿဒိသည်လည်းကောင်း၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်းသိသွားသဖြင့် သောတာပန်အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားပြီးလျှင် သူတို့၏ အတ္တစွဲများ ပြုတ်သွားကြလေတော့သည်။

ဝါဆိုလဆုတ် ၅-ရက်နေ့.

သောတာပန် အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူကြပြီးသော ပဉ္စဝဂ္ဂိ ငါးဦးတို့ကို တပေါင်းတည်း စည်းဝေးစေပြီးလျှင် ဘုရားရှင်သည် ၎င်းတို့အား အနတ္တလက္ခဏသုတ်တော်ကို ဟောကြားတော်မူပေသည်။ ထိုနေ့မှာ ဝါဆိုလဆုတ် ၅-ရက် ကြာသပတေးနေ့ဖြစ်၏။ ထိုအနတ္တလက္ခဏသုတ် တော်ကို နာကြားကြရသော ပဉ္စဝဂ္ဂိငါးဦးတို့သည် ကိလေသာကုန်ခမ်း ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူကြကုန်ရကား အသ္မိမာနစွဲပါမကျန် သူတို့အားလုံး အတ္တစွဲပြုတ်သွားကြပြန်သည်။ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တော် ဆိုသည်အတိုင်း ငါကောင် အသက်ကောင်ရှိသည်ဟူသော အတ္တစွဲ ဝါဒသမားတို့ စွဲလမ်းနေကြ သော အတ္တဟူသည် လွဲမှားသော အယူဝါဒဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေရန် သဘာဝကျကျ အကြောင်းပြလျက် ဝေဖန်ဟောကြားတော်မူထားပေသည်။

ရှုမှတ်နည်းမပါ

အနတ္တလက္ခဏသုတ် ဒေသနာတော်မှာ ရှည်လျားသည်မဟုတ် ပမာဏအားဖြင့် ဆဋ္ဌမူစာအုပ်တွင် စာရွက်တစ်ရွက်စာမျှ ရှည်လျားသည်။ ထိုသုတ်တော်တွင် မဟာသတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်ကဲ့သို့ ရှုမှတ်အားထုတ်

လက်ဦးရှုဖွယ်

(၄)

ရန် ရှုမှတ်နည်းမပါပေ။ မွေသဘာဝကိုသာ ဟောကြားထားပေသည်။
 ဝိပဿနာရှုမှတ်နည်းကို နည်းလမ်းတကျ မရှုမှတ်ဘူးသူတို့ဆိုပါလျှင် ထိုသုတ်
 တော်၌ ဟောကြားထားသော အတ္တစွဲဖြုတ်၍ အနတ္တထင်အောင် ဒိဋ္ဌကိယ်တိုင်
 မြင်သည်အထိ ရှုတတ်ရန်ခဲယဉ်းလှပေသည်။ ထိုစဉ်က မွေဒေသကပုဂ္ဂိုလ်က
 လည်း ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဖြစ်တော်မူပြီးလျှင် မွေသဝနပုဂ္ဂိုလ်တို့က
 လည်း ပဉ္စဝဂ္ဂါဦး ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့သာဖြစ်သောကြောင့်သာ အနတ္တအဖြစ်ကို
 ဒိဋ္ဌထင်ထင် သိမြင်တော်မူနိုင်စွမ်း ရှိကြပေသည်။ မွေစကြာတရားကို
 ဟောတော်မူစဉ်ကပင် ပဉ္စဝဂ္ဂါဦးတို့မှာ အသားကျကျ ရှုမှတ်တတ်ကြပြီးသား
 ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ကြ၍လည်းကောင်း၊ သူတို့ကိုယ်တိုင်က သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်
 အဖြစ် ရင့်ကျက်တည်ငြိမ်ပြီးဖြစ်၍လည်းကောင်း ဤမျှဖြင့် လျင်လျင်မြန်မြန်
 ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ထိအောင် အဆင့်ဆင့် တက်ရောက်တော်မူသွားကြခြင်း
 ဖြစ်ပေသည်။

မရှုမှတ်ဘဲ တရားထူးမရ

ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က ပါရမီရင့်သန် ထက်မြက်လှသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပဉ္စဝဂ္ဂါဦးတို့လိုပင် ဘုရားရှင်ဟောသောတရားကို
 နာကြားစဉ်မှာပင် မဂ်ဖိုလ်ရရှိသွားကြသည်။ သို့သော် ဝိပဿနာဘာဝနာ
 ရှုမှတ်မှုမပြုဘဲ ရကြသည်တော့ မဟုတ်ပါပေ။ လျင်မြန်စွာ ရှုမှတ်နိုင်မှု
 တို့ကြောင့်သာ တမင်ရှုမှတ်သည်ဟု မထင်ရဘဲ တရားထူးရရှိသွားခြင်း
 ဖြစ်လေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်အနည်းငယ်သာ ဤသို့ လျင်လျင်မြန်မြန် ရနိုင်

(၈)

လက်ဦးရှုဖွယ်

ရှုမှတ်နိုင်သော ပါရမီဉာဏ် ရှိကြပေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်များစွာတို့မှာကား ဤလို လျင်လျင်မြန်မြန် ရနိုင်ရှုမှတ်နိုင်သည်ချည်း မဟုတ်ပါပေ။ ဤသည်ကို သိပါလျက်လဲ တချို့အားထုတ်ရန် ပျင်းရိသော လူပျင်းတို့ “ဟောသူက ဟော၍ နာသူက အနတ္တသဘောကို သိလျှင် အားထုတ်နေရန်မလို။ တရားနာရုံဖြင့် တစ်မဂ်တစ်ဖိုလ်ရနိုင်သည်” ဆိုတာ သူတို့ရောက်လိုသော အရိယာအဆင့် သတ်မှတ်ပြီး အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပြုလုပ်လိုက်ကြတော့သည်။ လူပျင်း လူပေါကြိုက် တရားဒေသနာများဖြစ်သောကြောင့် သူတို့တရားကို ကြိုက်၍ တရားနာရုံဖြင့် အရိယာဖြစ်နေသူတွေလည်း နည်းပါးလှသည်တော့ မဟုတ် ပေ။ ဝိပဿနာရှုမှတ် အားထုတ်မှုမရှိဘဲ တရားနာရုံဖြင့် သိနေကြသော ထိုအနတ္တတရားများမှာ ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း၍သိသော ဒိဋ္ဌသိ မဟုတ်ဘဲ စာသိ ပေသိ သုတသိသာ ဖြစ်သည်။ ကြားရ နာရ၍သိသော ထိုအသိဖြင့် တစ်မဂ်တစ်ဖိုလ်ရသည်ဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းလိုလို အနတ္တ သဘောကို သုတဖြင့် သိနေကြသည်ဖြစ်သောကြောင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေချည်း ဖြစ်ကုန်စရာ ရှိပေသည်။ သို့သော် အရိယာဟူ၍ သူတို့ဟာသူတို့ ပြောဆို ဝန်ခံကြသော ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ အရိယာအစစ်တို့၏အင်္ဂါ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသည်ကို မတွေ့မမြင်ရသောကြောင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေ မဟုတ်ကြောင်း မှာ ထင်ရှားလျက်ရှိပေသည်။ ဤလို မမှန်မကန် အလုပ်မျိုးနှင့်စပ်၍ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး ကို (-၇၆-၇၊ ၁၀၄-၅-၆)တွင် အမှန်သို့ရောက်အောင် ညွှန်ပြဟောကြားထား သည်ကိုလည်း တွေ့ကြမည်သာဖြစ်သည်။

လက်ဦးရှုဖွယ်

(ဆ)

ရှုမှတ်နည်းအပြည့်အစုံ

ဘုရားဟော ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ်တော်မှာ အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော ပဉ္စဝဂ္ဂါးဦးတို့အား ဟောကြားထားသော သဘာဝပြ ဒေသနာတော်ဖြစ်သည့်အတိုင်း ရှုမှတ်အားထုတ်နည်း မပါမရှိသော်လည်း ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားထားသော ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး၌ကား ရှုမှတ်အားထုတ်နည်းနှင့်တကွ အနတ္တထင်လာပုံ၊ မဂ်ဖိုလ်ရောက်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်သွားပုံများပါ အပြည့်အစုံ ဖွင့်ပြဟောကြားထားပေသည်။ ထိုသို့ ဟောကြားရာ၌ ထင်သလို စာပေလွတ် ဟောကြားထားသည်လည်းမဟုတ်။ ကိုယ်တိုင် ဝိပဿနာတရားကို အားမထုတ်ဖူးဘဲ သူတစ်ပါးအားထုတ်ရန်သာ ဟောကြားထားသည်လည်း မဟုတ်ပေ။ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ အရပ်ရပ်၌လာသည့်အတိုင်း ညှိနှိုင်း ဆင်ခြင်တော်မူ၍လည်းကောင်း၊ ဆရာသမားထံနည်းခံကာ ကိုယ်တိုင် အားထုတ်တော်မူပြီးသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း တစ်ပါးသော တရားနာ ပရိသတ်တို့အား ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဤဘုရားဟော အနတ္တလက္ခဏသုတ်အကျဉ်းကို ပရိသတ်တို့အား ဟောကြားတော်မူစဉ်က အကျယ်ချဲ့၍ ပရိသတ်နားလည်အောင် ရှုင့်တော် မူကာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ ဟောကြားသမျှ ထိုတရားတော်ကြီးကို အငြိမ်းစား တရားမတရားသူကြီး ဦးသိန်းဟန်သည် တိပ်ခွေဖြင့် တစ်လုံးတစ်ပါးမကျန် ဖမ်းယူထားသော တိပ်ခွေမှ လက်နှိပ်စက်ဖြင့်

(၈)

လက်ဦးရှုဖွယ်

တစ်ဖန်ကူးယူလိုက်သည့်အခါ စာမျက်နှာ ၄၂၀-ပင် ရှည်လျားကျယ်ပြန့်လေသည်။ မနာ မကြားရသေးသူတို့အတွက် နာကြားနိုင်စေရန် စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေလိုရာ၌ ဦးသိန်းဟန်သည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူရန် ထိုစာမူကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ တင်ပြခဲ့ပေသည်။ ဦးသိန်းဟန် ပြုစုခဲ့သော စာမျက်နှာ ၄၂၀ ရှိ ထိုစာမူကြီးကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် စက္ကူအခက်အခဲကို ရှုင့်တော်မူလျက် စာအုပ်ကြီးသွားမည်ကို မလိုလားသောကြောင့် စာမျက်နှာ ၁၅၂-သို့ ရောက်အောင် လျော့ချ၍ ချုံးတော်မူလိုက်ပြီး စာအုပ်အဖြစ် ရိုက်နှိပ်ခွင့်ပြုတော်မူလိုက်ပေသည်။

ကျွမ်းကျင်တော်မူလှသည်

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အကျဉ်းကို အကျယ်ချဲ့တော်မူရာ၌ လည်းကောင်း၊ အကျယ်ကို အကျဉ်းချုံးရာ၌လည်းကောင်း၊ ကျွမ်းကျင်နိုင်နင်းတော်မူလှသည်။ ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး၌သာ ချုံးခဲ့၊ ချုံးခဲ့သည်ကားမဟုတ်၊ ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောတော်မူစဉ်က လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာရှုနည်းကို ရေးသားတော်မူစဉ်ကလည်းကောင်း ချုံး၍ ချုံး၍ထားသည်ကို တွေ့ခဲ့ကြရဖူးလေပြီ။ အကျယ်ချဲ့တော်မူရာ၌လည်း အကျဉ်းအားလျော်စွာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ချဲ့တော်မူနိုင်၍ အကျဉ်းချုံးရာ၌လည်း အကျယ်ကိုငုံမိအောင် ချုံးတော်မူနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အကျဉ်းကိုသာ လိုလားနှစ်သက်သူတို့အတွက်ရော အကျယ်ကို လိုလားနှစ်သက်သူတို့အတွက်ပါ နာကြားကြည်ရှုနိုင်ကြပေသည်။

လက်ဦးရှုဖွယ်

(၅)

သဘာဝအနက်ကိုပို့၍ အလေးထားသည်

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် တရားဟောကြားတော်မူရာ၌လည်း
 ကောင်း၊ စာရေးသားရာ၌လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါရေးထက် သဘာဝအနက်
 အဓိပ္ပါယ်ကို ပို၍အလေးထားတော်မူလေ့ရှိသည်။ အခြားနိဿယ ဆရာတော်
 တို့က ဗာရာဏသီယံ-ဗာရာဏသီပြည်၌ဟု သဒ္ဒါနက်ကို အလေးထား
 ရေးသားတော်မူခဲ့ကြသည်။ ထိုအနက်မှာ မှားသည်ဟု မဆိုလိုသော်လည်း
 တကယ်စိစစ်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည်၌ သီတင်းသုံးတော်
 မူသည်ကားမဟုတ်။ ဗာရာဏသီမြို့ (ပြည်)၏အနီး မိဂဒါဝုန်တော၌သာ
 သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက
 ဗာရာဏသီယံ-ဗာရာဏသီမြို့အနီး၌ဟူ၍ သဘာဝကျကျ သဒ္ဒါလည်းမပျက်
 အနက်ပြန်ဆိုတော်မူပေသည်။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်နိဿယသစ်၌လည်း
 အခြားနိဿယဟောင်းတို့၌ ကုဏ္ဍသု-ကုရုတိုင်းပြည်တို့၌ဟူ၍ ဗဟုဝစ် သု-
 ဝိဘာတ်အနက်အတိုင်း သဒ္ဒါကို အလေးထား ရေးသားပြန်ဆိုတော်မူကြသည်။
 ဆရာတော်ဘုရားကြီးကမူ ထိုတိုင်း၌ မင်းသားအများသို့လိုက်၍ ပါဠိနည်းအရ
 ဗဟုဝစ်နှင့်ရှိသော်လည်း ထိုကုရုတိုင်းမှာ အများမရှိ၊ တစ်တိုင်းတည်းသာ
 အနက်ရှိသောကြောင့် မြန်မာစကား၌ ထိုအများအနက်မျိုး မရှိရကား ကုဏ္ဍသု-
 ကုရုတိုင်းပြည်ဟု သဘာဝဓမ္မနက်သို့လိုက်၍ ပြန်ဆိုတော်မူခဲ့သည်။
 မဟာသတိပဋ္ဌာနနိဿယသစ် (နှာ-၃)။

ရှိုးရာမလို့က် အမှန်ကြိုင်းသည်

သဘာဝကို အလေးထားသည်ဆိုသော်လည်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး

(၂၃)

လက်ဦးရှုဖွယ်

သည် သဒ္ဓါကို အလေးထားဘဲ သဒ္ဓါတစ်ပါး အနက်တခြားဆိုတော်မူလေ့ ရှိသည်ကားမဟုတ်။ သဒ္ဓါကိုလည်း အလေးထားသည်။ ထို့ထက် သဘာဝကို ပို၍ အလေးထားသည်။ ထို့ကြောင့် အနက်ပြန်ဆိုရာ ယူဆရာတို့၌ သဘာဝမကျလျှင် ရှိုးရာသို့ ကောက်ကောက်ပါအောင် လိုက်တော်မမူဘဲ အမှန်ရောက်အောင် စိစစ်တော်မူလျက် စိစစ်လို့အမှန် တွေ့ပြီဆိုလျှင် အမှန်အတိုင်း အနက်ပြန်ဆို၍ အယူအဆကိုလည်း အမှန်အတိုင်း ယူဆ ရေးသားတော်မူလေ့ရှိသည်။ ဤအဆိုကို ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း ပထမတွဲ ရဟန်းတော်တို့၏ သီလခန်း(စာမျက်နှာ-၁၂ မှ ၂၃)ပစ္စယသန္နိသမိတ အရာတွင် ဖော်ပြထားသည်က သက်သေခံလျက် ရှိပေသည်။ ထိုအခန်း၌ ရှေးကျမ်းဂန် အချို့က ပစ္စဝေက္ခဏာမဆင်ခြင်ဘဲ ပစ္စည်းလေးပါးကို သုံးဆောင် လျှင် ထိုရဟန်းမှာ ဣဏ္ဏပရိဘောဂ ကြွေးယူသုံးဆောင်ခြင်းမျိုးဖြစ်၍ ကြွေးဆပ် ရမည့်အနေဖြင့် ဆိုထားသည်ကို ထိုအဆိုမသင့်ကြောင်း ခိုင်မာစွာ သာကေပြု၍ ဖော်ပြထားပေသည်။ ထို့ပြင် ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ်တော် တရားတော်ကြီး (စာမျက်နှာ-၁၀)တွင်လည်း

“ဒီနေရာမှာ ရှေးရှေးဆရာတော် အရှင်မြတ်များက အာဗာဓာယပုဒ်ကို နာကျင်ခြင်းငှာလို့ မြန်မာပြန်ကြပါတယ်။ အဲဒီပြန် ချက်ဟာ သဒ္ဓါအလိုအားဖြင့်ရော၊ အနက်အလိုအားဖြင့်ရော မသင့် ဘူးလို့ ထင်ပါတယ်။ မသင့်ပုံကတော့ အာ-ရှေးရှိတဲ့ ဗာဓောတ်ဖြင့် ပြီးတဲ့ အာဗာဓာယပုဒ်ဟာ နာကျင်တယ်ဆိုတဲ့ အနက်ကို မဟောနိုင် ဘူး၊ နှိပ်စက်တယ်ဆိုတဲ့ အနက်ကိုသာ ဟောပါတယ်။ အာဗာဓုဒ်ကို

လက်ဦးရှုဖွယ်

(၄)

အနာလို. ပြန်ဆိုရတာကလည်း နာကျင်စေလျက် နှိပ်စက်တတ်သော
 ကြောင့် မြန်မာဝေါဟာရအားဖြင့် ပြောဆိုလေ့ရှိတဲ့အတိုင်း အနာ
 လို. ပြန်ဆိုရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အာဗာဓပုဒ်က နာတတ်တယ်လို့
 ဟောသောကြောင့် ပြန်ဆိုတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်
 အာဗာဓပုဒ်ကို နာကျင်ခြင်းငှာလို့. ပြန်ဆိုချက်ဟာ နှိပ်စက်ခြင်း
 အနက်ရှိတဲ့ ဗာဓ-ဓာတ်ဖြင့်ပြီးသော သဒ္ဓါအရအားဖြင့်လည်း
 အသင့်ယုတ္တိမရှိဘူး။ နောက်ပြီးတော့ ရုပ်မှာ နာကျင်ခြင်းသဘောမရှိ
 ဘူး။ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တို့မှာလည်း နာကျင်ခြင်းသဘော
 မရှိကြဘူး။”

စသည်ဖြင့် “အာဗာဓယ-နှိပ်စက်ခြင်းငှာ၊ နသံဝတ္ထေယျ၊ မဖြစ်တန်လေ
 ရာ” ဟူ၍ မြန်မာပြန်ဆိုထားသော မိမိ၏အနက်ကို သဒ္ဓယုတ္တိ၊ အတ္ထယုတ္တိ
 ၂-ပါးညှိ၍ စိစစ်စစ် ရှင်းပြတော်မူထားသည်။ ထို့ပြင် ဤအနတ္တလက္ခဏ
 သုတ်တရားတော်ကြီး (ဓာမျက်နှာ-၂၀)၌ပင် “မာရော ပါဝိမာ အညတရံ
 ဗြဟ္မပါရိသန္တံ အန္ဓာဝိသိတွာ” ဟူသော ပါဠိတော်၌ “မာရ်နတ်က အခြွေအရံ
 ဗြဟ္မာတစ်ဦးကို ပူးကပ်ပြီး လျှောက်တယ်” ဆိုရာမှာလည်း ဆရာတော်
 ဘုရားကြီးက ကာမာဝစရနတ်တွေဟာ ဗြဟ္မာ၏ ပကတိရုပ်ကိုပင် မမြင်နိုင်
 ကြောင်း အခိုင်အမာ ကျမ်းဂန်စကားရှိနေသောကြောင့် ကာမာဝစရမာရ်နတ်ကို
 တိုက်ရိုက်မယူဘဲ ဗြဟ္မာသန္တာန်၌ရှိသော အဝိဇ္ဇာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစသည့် ကိလေသာ
 မာရ်ကိုယူလျှင် သင့်လျော်ကြောင်း မိန့်ဆိုထားသည်မှာလည်း ရှေးအဆိုသို့
 မလိုက်ဘဲ သဘာဝကျကျ စိစစ်မိန့်ဆိုထားခြင်းသာဖြစ်ပေသည်။

(၄)

လက်ဦးရှုဖွယ်

လွယ်မယောင်နှင့်ခက်

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ တရားသုံးပါးတို့မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း၏ နှုတ်ဖျားတွင် နှုတ်တက်နေသော တရားများ ဖြစ်လေသည်။ ခလုတ်စသည် တိုက်ခိုက်မိရာ၌ ယောင်ယမ်းသည့်အခါ ဤတရားများ အမည်ဖြင့်သာ ယောင်ယမ်းတတ်ကြသည်။ နှုတ်တက်နေကြသည့်အလျောက် သိပြီးသား တွေဟူ၍လည်း ထင်မှတ်နေတတ်ကြသည်။ ထင်မှတ်နေတတ်ကြသည့် အတိုင်း သုတသိဖြင့် ယောင်ဝါးသိ သိကြမည်ဖြစ်သော်လည်း ကိုယ်တိုင် ဒိဋ္ဌသိဖို့မှာမူ လွယ်မယောင်နှင့်ခက်သော တရားများဖြစ်လေသည်။ ဤအထဲတွင် အနတ္တ တရားက ပို၍ခက်၊ ပို၍လည်း နက်နဲပေသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သစ္စကပရိဗိုဇ်၊ ဗကဗြဟ္မာကြီးတို့လို အတ္တဝါဒသမားများနှင့် အကြီးအကျယ် ရင်ဆိုင်တော်မူ ခဲ့ရသည်မှာ ဤအနတ္တတရား၏ ခက်ခဲနက်နဲမှုကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဘုရားရှင် ဟောတော်မမူမီက မသိကြရသော ဤအနတ္တတရားမှာ ရုပ်နာမ် ၂-ပါးနှင့်စပ်ပြီး အတ္တနှင့်နီးကပ်လျက် ရှိနေသည်။ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ကို အတ္တဝါဒသမားများက အတ္တဟု စွဲယူနေကြရာတွင် ဘုရားရှင်က ဤ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကိုပင် အနတ္တဖြစ်ကြောင်း ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ တစ်သံသရာလုံးက စွဲလမ်းအမြစ်တွယ်နေကြသူတို့ အတ္တစွဲရာ၌ အနတ္တမှန်း သိအောင် ဟောကြားတော်မူရသည်မှာ များစွာခက်ခဲလှသည်။ အကယ်၍ အနတ္တတရားသည် အခက်အခဲမရှိ လွယ်လွယ်နှင့် သိနိုင်သောတရားဖြစ်ပါမူ ဘုရားပွင့်ပေါ်နေရန်လည်း လိုမည်မဟုတ်။ ဘုရားရှင်၏ တပည့်သာဝက

လက်ဦးရှုဖွယ်

(၃)

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့လို ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဤအနတ္တလက္ခဏာသုတ် တရားတော်ကြီးမျိုးကို တပင်တပန်း ဟောကြားရေးသားနေကြရန်လည်း လိုမည်မဟုတ်ပေ။ သို့သော် ဤလိုအဆင့်ဆင့် ဟောကြား၍ပင် တကယ်မသိနိုင်သော ဤအနတ္တသဘောမှာ မည်မျှနက်နဲ ခက်ခဲကြောင်း ထောက်ဆ၍ သိနိုင်ပေသည်။ အနတ္တသဘောကိုသာမက မိမိတို့ ခွဲယူထားသည့် အတ္တဟူသည်ကိုလည်း သဘာဝကျကျ သိသူနည်းပါးလှ၏။ အတ္တဟူသည်ကို အသိလုပ်၍ သိပါသည်ဆိုသူအချို့တို့ကလည်း အလွဲလွဲအမှားမှား သိနေကြလေသေးသည်။ ဤလို အလွဲလွဲအမှားမှား သိနေကြသူတို့အတွက် အမှန်သို့ရောက်အောင် ကျေးဇူးရှင်မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဤအနတ္တလက္ခဏာသုတ်တရားတော်ကြီး (စာမျက်နှာ-၂၃၊ ၁၃၅)တွင် ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။

အထင်မသေးသင့်

ပရမတ္ထဒေသနာတော်ဖြစ်သော အဘိဓမ္မာကိုသာ အလေးပြုတတ်ကြသော ပရမတ်သမားတို့က သုတ္တန်ဒေသနာတော်ဆိုလျှင် အထင်သေးတတ်ကြသည်။ လွယ်သည်ဟူ၍လည်း အထင်ရောက်တတ်ကြသည်။ ဘုရားဒေသနာတော်များမှာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့် ဟောကြားအပ်သည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်တွင် လွယ်ကူမည် ဖြစ်သော်လည်း သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဉာဏ်ဖြင့်ကား ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ ထင်သလို လွယ်သည်မဟုတ်ပေ။ အနတ္တလက္ခဏာသုတ်တော်ကို အဘိဓမ္မာသဘောနှင့်တကွ ဝေါဟာရသဘောပါ

(၁)

လက်ဦးရှုဖွယ်

ပါဝင်လာပါက ပရမတ်သက်သက်သမားတို့ဉာဏ်တွင် “ဤအဆိုကား အဘိဓမ္မာလာအဆို၊ ဤအဆိုကား သုတ္တန်လာအဆို” ဟူ၍ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိရန် မရှုနိုင် မကယ်နိုင် လက်ရှိင်ချနေရတတ်သည်။ ပရမတ်ရော ဝေါဟာရပါ ပိုင်နိုင်ပါမှသာ အမှန်အကန် သိနားလည်နိုင်သည်။

အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်မှာ မြင်ဆဲ၊ ကြားဆဲ၊ နံဆဲ၊ အရသာသိဆဲ၌ ဒုက္ခလည်း မရှိဘူး၊ သုခလည်းမရှိဘူး။ ဥပေက္ခာဝေဒနာသာ ရှိသည်ဟု ဆိုထားပေသည်။ သို့သော် သုတ္တန်ဒေသနာတော်၌မူ မြင်ခိုက်၊ ကြားခိုက် စသည် ခွဲခြောက်ပါးလုံးမှာ သုခရော၊ ဒုက္ခပါ ဝေဒနာသုံးပါးစလုံး ရှုမှတ်ရမည် ကို ဟောကြားထားပေသည်။ ဤနေရာမျိုးမှာ အဘိဓမ္မာနှင့်သုတ္တန်အဆို ၂-ရပ်ကို မဆန့်ကျင်အောင် ယူတတ်ဖို့ ခဲယဉ်းလှပေသည်။ အဆိုပါ ပရမတ် သမားတို့ အထင်သေးသော သုတ္တန်ဒေသနာတော်တွင် ဤလို အခက်အခဲ မျိုးတွေလည်းပါရှိတတ်ပေသည်။ ဤအခက်အခဲကို ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး (စာမျက်နှာ-၄၁)တွင် အဆို၂-ရပ် မဆန့်ကျင်အောင် ရှင်းလင်းဖော်ပြ ထားသည်ကို တွေ့ကြရပေလိမ့်မည်။

ဝေါဟာရလည်းမလွယ်

ဝေါဟာရများသောကြောင့် သုတ္တန် ဒေသနာတော်ကို ဝေါဟာရ ဒေသနာတော်ဟု အမည်တပ်လျက် သာသနာတော်အတွင်းရှိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ထားကြသည်။ ထိုဝေါဟာရ ဒေသနာတော်ကို စနစ်တကျ

လက်ဦးရှုဖွယ်

(ထ)

သိကြစေရန် သဒ္ဓါကျမ်းဂန်ပေါင်းများစွာ ပြုစုကြ၏။ ဤသည်ကို ထောက်၍
 ဝေါဟာရမလွယ်ကူကြောင်း၊ ခက်ခဲကြောင်း သိနိုင်ပေသည်။ “အဘိဓမ္မာကို
 ၃-နှစ်သင်ကြားလျှင် အဘိဓမ္မာတတ် ဖြစ်နိုင်သည်။ သဒ္ဓါကျမ်းဂန်ကို ၁၀-
 နှစ်သင်ကြားသော်လည်း သဒ္ဓါတတ် မဖြစ်နိုင်”ဟူ၍ ပခုက္ကူအလယ်
 တိုက်ဆရာတော်ဦးပညာက ဋီကာကျော် ပို့ချတော်မူစဉ်အခါ သဒ္ဓါနှင့်စပ်
 သော အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းလင်းတင်ပြရာတွင် ထည့်သွင်းမိန့်ကြားဖူးပေသည်။
 ဝေါဟာရ သဒ္ဓါဟူသည် လူတို့ပြောဆိုကြသော သင်္ကေတအလိုက် သတ်မှတ်
 ထားကြသည့်အသံကို မှတ်သားထားကြခြင်းသာဖြစ်သည်။ လူမျိုးကွဲလျှင်
 ကွဲသလို ဝေါဟာရသဒ္ဓါကွဲပြားရုံသာမက အရပ်ဒေသကွဲလျှင်ပင် အခေါ်
 အဝေါ်ချင်းမတူ ဝေါဟာရကွဲပြားတတ်ကြသေးသည်။ ထို့ကြောင့် “သဒ္ဓါဟူက
 ယေဘုယျ မုချမယူရာ” ဟူ၍ ရှေးဆရာတော်တို့က ဆောင်ပုဒ်နိယာမ်ကို
 မိန့်ဆိုထားခဲ့ကြ၏။ ခေတ်ဟောင်းခေတ်သစ် ခြားနားရာ၌လည်း ထို့အတူပင်
 ဝေါဟာရများ တစ်စတစ်စ ခြားနားလာတတ်သေးသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း
 ဝေါဟာရဒီပနီစသည် ကျမ်းဂန်များပေါ်ထွက်ခဲ့ရ ပြန်လေသည်။

ဝေါဟာရသဒ္ဓါ ခက်ခဲသလောက် ဝေါဟာရဒေသနာတော် ဖြစ်သော
 သုတ္တန်ဒေသနာတော်မှာလည်း ခက်ခဲလှပေသည်။ ဘုရားရှင် ဟောကြားသော
 ခေတ်ကလည်း ၂၅၀၀-ကျော်ခဲ့ပြီဖြစ်၍ မျက်မှောက်ခေတ်နှင့်များစွာပင်
 ကွာလှမ်းခဲ့ပေပြီ။ ထို့ကြောင့် အချို့နေရာတို့၌ ပါဠိဝေါဟာရနှင့်မြန်မာ
 ဝေါဟာရတို့သည် စကားဝါကျ ဝေါဟာရချင်းမတူ ခြားနားကွဲပြားနေသည်တို့
 လည်း ရှိပေသည်။ သာဓက တစ်မျိုးလောက်ကို ထုတ်ပြရလျှင် “သဗ္ဗံ မေ

(တ)

လက်ဦးရှုဖွယ်

နက္ခမတိ”ဟူသော ဒီဃနဝသုတ် (မ၂-၁၆၅)တွင် ဒီဃနဝပရိဗိုဇ်က ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားသော ပါဠိဝါကျကို ထုတ်ဆောင်ပြလိုပေသည်။ ထိုပါဠိဝါကျမှာ မြန်မာဝေါဟာရ အသုံးနှင့် အသုံးအနှုန်းချင်း မတူဘဲ မြန်မာလိုအဓိပ္ပာယ် အဖြောင့်ယူသည့်အခါ ပါဠိတွင် သဗ္ဗ ဟူသော ကတ္တားပုဒ်က မြန်မာဘာသာ၌ ကံ-ပုဒ်ဖြစ်နေသည်။ မေ-ဟူသော သမ္ပဒါန်ပုဒ်က ကတ္တားဖြစ်နေသည်။ ဤသည်ကို ဝေါဟာရ၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူသော ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ် ဘုရားတော်ကြီး (စာမျက်နှာ-၆၅)တွင် အဓိပ္ပာယ်ကျဖော်ပြရှင်းလင်း ထားတော်မူသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

သတိရမိသည်

ဘုန်းကြီး ဝက်လက် မစိုးရိမ်ကျောင်း ရောက်စကဖြစ်သည်။ ဝက်လက်မြို့၌ တရားပွဲတစ်ပွဲ ဟောကြားရန် ရွှေစေတီဆရာတော်ဘုရားကြီး ကြွရောက်တော်မူလာ၏။ ထိုစဉ်က စကားစပ်မိသဖြင့် “ဘဝပြတ်သွားတဲ့ ဥစ္ဆေဒနှင့် နိဗ္ဗာန် အထူးရှိပါသေးသလားဘုရား၊ အတူတူများဖြစ်လေမလား” ဘုဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အယူအဆကို သိလိုသဖြင့် လျှောက်ထားခဲ့ဖူးသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “ထူးတာပေါ့၊ မထူးဘဲရှိပါ့မလား” ဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီးလျှင် အစကပြောလက်စ စကားကို ဆက်သွားသောကြောင့် ‘ဘယ်လိုထူးပါသလည်းဘုရား’ဟု ထပ်ဆင့်လျှောက်ထားခွင့်မရခဲ့ဘဲဖြစ်သွားသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှာမူ ထိုမထင်မရှား စကားကလေးကို မေ့ကောင်း

လက်ဦးရှုဖွယ်

(ထ)

မေ့လောက်ပေပြီ။ သို့သော် ဘုန်းကြီးမှာမူ ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီးကို ဖတ်ရှုရသည်အခါ၌ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအရ ဘဝပြတ်ခြင်းနှင့် နိဗ္ဗာန်အထူးဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့် ပြန်ပြောင်းသတိရမိတော့သည်။ ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး (စာမျက်နှာ-၆၈)တွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-သမားတို့က သူတို့ဘဝဥစ္ဆေဒနှင့် နိဗ္ဗာန်အတူတူထင်မှတ်နေသည်ကို မတူကြောင်းရှင်းလင်းဖော်ပြထားပေသည်။

နောက်ဘဝမရှိသူ

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ကလေး ရှိနေသေးသည်။ ၁၃၃၃-ခုနှစ်လောက်က ဘုန်းကြီး၏ ဆွေမျိုးဉာတကာ ရပ်သူရွာသားများကို သတိပဋ္ဌာန်တရား နာကြားစေလိုသော ဆန္ဒဖြင့် မဟာစည်ဓမ္မကထိက ဦးသံဝရနှင့် ဦးဇောတိကတို့ကို ဘုန်းကြီး၏ ဇာတိအရပ်ဒေသသို့ပင့်၍ သတိပဋ္ဌာန်တရားပွဲများ ကျင်းပပေးခဲ့သည်။ အင်ချောင်းရွာ၌လည်း မိမိဆွေမျိုးတွေ အများအပြားရှိ၍ တရားတစ်ပွဲချပေးခဲ့၏။ ထိုတရားပွဲတွင် မောင်ကြည်ဆိုသူ တစ်ယောက်လည်း တရားနာပရိသတ်ထဲမှာ ပါရှိပေသည်။ သူကား အလံနီကွန်မြူနစ် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်၍ နောက်ဘဝမရှိသူပေတည်း။ ထိုတရားပွဲသို့ လာရောက်နာကြားသည်မှာ ဘုန်းကြီးနှင့်ဆွေမျိုးဖြစ်၍ ဘုန်းကြီးကို အားနာသောကြောင့်လာရောက် နာကြားဟန်တူပေသည်။ သူ့အကြောင်းကို သိပြီးဖြစ်သော ဓမ္မကထိက ဦးသံဝရတို့က သူ့ကို တရားထောက်ထား၍ ဟောကြားလေတော့သည်။ သူ့ကို တရားထောက်ထား

(၁)

လက်ဦးရှုဖွယ်

၍ ဟောကြားရာ၌ ရွာရှိတရားနာပရိသတ်တို့ကလည်း ထူးထူးခြားခြား စိတ်ဝင်စားလျက် ရှိကြသည်။ နောက်ဘဝမရှိသူ တစ်ယောက်က တရားနာရုံသာမက တရားထောက်ကြီးဖြစ်နေသည်ကို စိတ်ဝင်စားမည်ဆိုလျှင် ဝင်စားလောက်ပေသည်။ ညက တရားပွဲပြီး၍ နံနက်အချိန်တွင် ဘုန်းကြီးတို့ ဆွမ်းစားနေသော အိမ်သို့လည်း မောင်ကြည် ရောက်လာပြန်သည်။ ထိုအခါ မောင်ကြည်က “ညက ဆရာတော်ဦးသံဝရဟောတဲ့တရားကို တပည့်တော် လက်ခံပါမယ်”ဟု လျှောက်ပြီးလျှင် “ဒါပေမယ့် နာမ်ဝါဒသမား ဖြစ်သွားပြီလို့တော့ မထင်ကြစေလိုပါဘူး။ အရှင်ဘုရားတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေက နောက်ဘဝရှိနေတာ ဖြစ်တော့ ဘဝသံယောဇဉ်တွေနဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေလုပ်ကြရတယ်။ တပည့်တော်တို့က နောက်ဘဝမရှိတာဖြစ်တော့ ဘဝသံယောဇဉ်မရှိပါဘူး ဘဝသံယောဇဉ် ပြတ်တယ်”ဟုဆို၏။ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးက ဒါတော့ ကိုယ့်အမြင်နဲ့ ကိုယ်ပေါ့။ ဘဝသံယောဇဉ် အဟုတ်ပြတ်ရင် တို့ဗုဒ္ဓသာသနာ အနေနဲ့ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်မှပြတ်တယ်။ မင့် ကြည့်ရတာ ရဟန္တာတော့ ဟုတ်ဟန်မတူဘူး။ ဘဝမပြတ်ဘဲနဲ့ ဘဝပြတ်တယ်ဆိုတဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ အယူတန်းလန်းနဲ့ သေသွားရင် တို့အယူအရအားဖြင့် နောက်အခြားမဲ့ ဘဝမှာ ငရဲရောက်မယ်လို့ယူထားကြတယ်။ ဒါက ဘုရားဟောအတိုင်းပဲ” ဟုပြောလိုက်ရသည်။

မောင်ကြည်က ဘဝသံယောဇဉ် ပြတ်သော်လည်း သူ့ဇနီးကမူ ဘဝသံယောဇဉ်ပြတ်သူမဟုတ်ဘဲ အရွယ်ရောက်လာသော သားကလေးများကို ရှင်ပြုရန် အစီအစဉ်လုပ်တော့သည်။ ထိုအခါ မောင်ကြည်က “ငါ့အတွက်

လက်ဦးရှုဖွယ်

(၁)

နောက်ဘဝဖို့ ဘာမှလုပ်နေစရာ မလိုဘူး၊ မင်းရှင်ပြုချင်ရင် မင့်ဘာသာ မင်းပြုပေါ့၊ တစ်ခုတော့ရှိတယ်၊ ရှင်လောင်းယူတဲ့အခါ ရှင့်ဒကာ အလှူဒကာ လုပ်ပြီး ငါကသပိတ်ကြီးလွယ် ယပ်တောင်ကြီးကို ခီလိုတော့ မလုပ်နိုင်ဘူး” လို့ပြောခဲ့သည်။ ထိုအခါ ဇနီးဖြစ်သူက “အလှူဒကာမပါဘဲနဲ့တော့ ကျွန်မက ရှင်လောင်းမယူနိုင်ဘူး၊ ရှင် အလှူဒကာ မလုပ်ချင်ရင် အလှူဒကာ တစ်ယောက်ငှားပြီး ရှင်လောင်းယူမှာပဲ”ဟု ပြောသောကြောင့် ဥစ္ဆေဒဝါဒ သမားကြီး မောင်ကြည်မှာ အငှားဖြစ်မယ့် အလှူဒကာကို မရှုမိနိုင်သဖြင့် ဤကိစ္စအတွက် မချီနိုင်မချနိုင် အကြပ်တွေ့ခဲ့ရဖူးသည်ဟု ရွာရှိလူများက ဘုန်းကြီးအား လျှောက်ထားကြသည်။

တူသယောင်ယောင်ရှိသော ဥစ္ဆေဒဝါဒသမားများ၏ ဘဝဥစ္ဆေဒနှင့် နိဗ္ဗာန်မှာ တူသည်ဟု ထင်မှားဖွယ်ရှိနေသဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး (စာမျက်နှာ-၆၈)တွင် မတူပုံကို ရှင်းလင်း ဟောကြားထားပေသည်။ ထို့ပြင် သညာမှတ်နှင့်သတိမှတ်မှာလည်း မသိသူ တို့အတွက် တူသယောင်ယောင် ဖြစ်နေသော်လည်း မတူထူးခြားပုံကို (စာမျက်နှာ-၈၉)တွင် ဟောကြားထားသည်ကို တွေ့ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ “သွားရင်းဟန်နဲ့” ဆိုသကဲ့သို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အနတ္တလက္ခဏ သုတ်တရားတော်ကြီးကို ဟောကြားရင်း ဤသို့သော ခဲရာခဲဆစ်များကိုလည်း ရှင်းလင်း ဟောကြားသွားပါသေးသည်။

(န)

လက်ဦးရှုဖွယ်

အလျင်တရားတော်များကဲ့သို့ပင်

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီးကိုသာ ဟောကြားတော်မူသည်မဟုတ် သုတ်တရားတော်ကြီးများစွာကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေသည်။

အလျင်က ဟောကြားတော်မူခဲ့ပြီးဖြစ်သော ထိုထိုသုတ္တန် ဒေသနာတော်ကြီးများ သည် ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး၏ ရှေ့သွားအဖြစ်ဖြင့် ဘုရားနာပရိသတ်၊ စာဖတ်ပရိသတ်တို့ မျက်မှောက်သို့ ရောက်ရှိနေကြပြီးသား ဖြစ်သောကြောင့် နာကြား ဖတ်ရှုကြရမည် ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ်တရား တော်ကြီးမှာလည်း ရှေးဟောကြားခဲ့ပြီး တရားတော်ကြီးများကဲ့သို့ပင် မှတ်သား နာယူဖွယ်များစွာနှင့် ပြည့်ပြည့် စုံစုံမည်ကို ယုံကြည်ပြီးသား ဖြစ်နေကြမည်မှာ သေချာပါသည်။

အလျင်ဟောကြားထားသော တရားတော်ကြီးများကို ဖတ်ရှုနာကြားခဲ့ကြရာ၌ သဒ္ဓါတရားတိုးပွား အကျိုးစီးပွားများကြသကဲ့သို့ ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီးကို ဖတ်ရှုနာကြားကြရာ၌လည်း သဒ္ဓါတရားတိုးပွား အကျိုးစီးပွားများကြလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်မိပါသတည်း။

ဝက်လက်မစိုးရိမ် ဦးတိဿ

သာသနာ ၂၅၂၀

ကောဇာ-၁၃၃၈ ခု၊ မုန်း/ဆုတ် ၆ ။

ခရစ် ၁၇-၁၁-၇၆။

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ပထမပိုင်း

၁၃၂၅-ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၈-ရက်နေ့ ဟောသည်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

တရားပဋ္ဌာန်

မွေစကြာတရားတော်ကို ဟောပြီးတဲ့နောက် ဟေမဝတသုတ်ကို ဟောခဲ့တာ ကဆုန်လပြည့်နေ့က အပြီးသတ်ခဲ့ပြီ။ ဒီကနေ့တော့ အစဉ်အလှည့်ကျတဲ့ အနတ္တလက္ခဏသုတ်ကို ဟောရမယ်။ ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကလည်း သိနားလည်ထားရန် အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဘာကြောင့်လည်းဆိုရင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို အကျဉ်းချုပ်ပြီး ပြောမယ်ဆိုရင် အနတ္တတရားလို့ ပြောသင့်တဲ့အတွက်ကြောင့်ပါပဲ။ ဗုဒ္ဓသာသနာအပြင်ဘက်က အယူဝါဒတွေကတော့ အတ္တအယူဝါဒတွေချည်းဖြစ်တယ်။ အတ္တအယူဝါဒဆိုတာ အသက်ရှင်နေတဲ့ အကောင်လို့ခေါ်တဲ့ အတ္တရှိတယ်လို့ ယူဆပြောဆိုနေတဲ့ဝါဒပဲ။ အဲဒီအယူဝါဒရှိကြတဲ့ သူတွေက လူဆိုတာလည်း အသက်ရှင်နေတဲ့အကောင်ပဲ။ နတ်ဆိုတာလည်း အသက်ရှင်နေတဲ့အကောင်ပဲ။ နွား ကျွဲ ဆွေးအစရှိတဲ့ တိရစ္ဆာန်ဆိုတာလည်း အသက်ရှင်နေတဲ့အကောင်ပဲ။ အဲဒီအသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်ဟာ တကယ့်ကိုရှိနေတယ်လို့ ထင်မှတ်ယုံကြည်နေကြတယ်။

၂

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

အဲဒီလို အတ္တစွဲအယူရှိနေကြတဲ့ လောကထဲမှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားက “အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်ရယ်လို့ တကယ်အစစ်ရှိတာ မဟုတ်ဘူး လောကဝေါဟာရအားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုရုံမျှပဲ။ တကယ်အစစ် ပရမတ္ထအားဖြင့် ငဝင်ရှားရှိတာကတော့ ရုပ်နာမ် အစဉ်မျှသာရှိတယ်။ အနတ္တ သဘောမျှသာ ရှိတယ်” လို့ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အဲဒီ အနတ္တဝါဒတရားကို အခြေအမြစ်နှင့်တကွ ကျကျနန သိနားလည်းထားဖို့ လိုပါတယ်။ အဲဒီ အနတ္တဝါဒတရားကို ဓမ္မစကြာသုတ်တရား ဟောတော်မူ စဉ်ကတည်းက သစ္စာလေးပါးဖြင့် ဝေဖန်ပြီး ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။ တဖန် ဟေမဝတသုတ်တရားထဲမှာလည်း (ဆဿု လောကော သဗ္ဗုန္နော)၆-ပါးရှိက လောကဖြစ်သည် စသည်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို ဟောကြား တော်မူခဲ့တဲ့ အနတ္တတရားကို ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ အကြောင်းပြစကားများ နှင့်တကွ ပေါ်လွင်ထင်ရှားစွာ ထပ်မံပြီး ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဒါကြောင့် အရေးလည်းကြီး အစဉ်လဲကျ ရောက်နေတဲ့ ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ဒီကနေ့ကစပြီး ဟောဖို့ ရည်ရွယ်ထားပါတယ်။ အနတ္တလက္ခဏ သုတ်ဆိုရော မှတ်သားဖွယ် ဆောင်ပုဒ်စာရွက်များကိုလဲ တရားနာပရိသတ်များအား ဝေငှထားပြီးဖြစ်ပါတယ်။

သုတ်၏နိဒါန်း

ဒီသုတ်၏နိဒါန်းကို သင်္ဂါယနာတင် မထေရ်မြတ်တို့က ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် ၁၂၆ တော် (စာမျက်နှာ-၅၅)မှာ ဒီလိုဖော်ပြထားပါတယ်။

ဟောတော်မူတဲ့ ခုနစ်၊ လ၊ ရက်

၃

(ဝေ မေ သုတ်) ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဗာရာဏသီယံ ဝိဟရတိ
ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ
ဘိက္ခု အာမဇ္ဈေသိ “ဘိက္ခဝေါတိ”။ “ဘဒ္ဒဇ္ဈေ”တိ တေဘိက္ခု။
ဘဂဝတော ပစ္စသောသုံ၊ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ တဲ့။

မေ- အကျွန်ုပ် အာနန္ဒာသည်၊ ဝေ သုတ်-ဤသို့ကြားနာမှတ်သား
ဖူးပါသည်။ (ဒီစကားကတော့ “အနတ္တလက္ခဏသုတ်ကို ဘယ်အရပ်၌
ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်က ဟောပါသလဲ”လို့မေးတဲ့ အရှင်မဟာကဿပ
မထေရ်၏ မေးခွန်းကို ဖြေကြားဖို့ရာ ပလ္လင်ခံတဲ့စကားပါပဲ။ ဒီ ဝေ မေ
သုတ်-ဆိုတဲ့ စကားကိုတော့ ယခုစာအုပ်တွေမှာ သိလွယ်တဲ့အတွက်
မဖော်ပြတော့ဘဲ မြှုပ်ထားပါတယ်) ဧကံ သမယံ-အခါတစ်ပါး၌၊ ဘဂဝါ-
ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗာရာဏသီယံ-ဗာရာဏသီမြို့နယ်
၌၊ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ-ဣသိပတနမည်သော မိဂဒါဝုန်တောအရပ်၌။
ဝိဟရတိ-သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူ၏။

ဟောတော်မူတဲ့ ခုနစ်၊ လ၊ ရက်

တရားဦးဖြစ်တဲ့ ဓမ္မစကြာသုတ်တရားတော်ကို ယခု ၁၃၂၅-ခုနှစ်မှ
ပြန်လှည့်ပြီး ရေတွက်ကြည့်ရင် ၂၅၅၂-ခုနှစ်မြောက်က ဝါဆိုလပြည့်နေ့
ညမှာ ဟောတော်မူခဲ့တယ်။ အဲဒီ ဓမ္မစကြာသုတ်တရားကို ဟောတော်မူစဉ်က
ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းငါးပါးထဲမှ အရှင်ကောဏ္ဍညတစ်ပါးသာ ဘုရားနာရင်း သောတာ
ပတ္တိ မဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး သောတာပန်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ဉာဏ်ဖြင့်

သက်ဝင်၍ မတုန်မလှုပ် ယုံကြည်တဲ့သဒ္ဓါတရားနှင့်ပြည့်စုံတဲ့အတွက် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အတွင်း ရဟန်းအဖြစ်ကိုလဲခံယူခဲ့တယ်။ ကျန်တဲ့ အရှင်ဝပ္ပ၊ အရှင်ဘဒ္ဒိယ၊ အရှင်မဟာနာမ်၊ အရှင်အဿဒိတို့ကတော့ အဓိယမဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို မရကြသေးဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီလေးပါးကို မြတ်စွာဘုရားက တရားအားထုတ်စေတယ်။ ဆွမ်းခံတောင်မသွားဘဲ နေ့ရောညညီပါမပြတ် အားထုတ်ကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကလဲ ဆွမ်းခံကြွတော်မူဘဲ ကျောင်းတိုက်ထဲမှာ အမြဲရှိနေပြီးတော့ သူတို့မှာ တွေ့ကြုံရတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း အညစ်အကြေးများကို ရှင်းလင်းပြုပြင်ပေးတော်မူတယ်။ အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ပြုပြင်စောင့်ရှောက်ပေးသည့်အပြင် သူတို့လဲ မပြတ်ကြိုးစား အားထုတ်ကြတဲ့အတွက် အရှင်ဝပ္ပက ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှာ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီး သောတာပန် ဖြစ်တော်မူပါတယ်။ အရှင်ဘဒ္ဒိယက ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၂-ရက်နေ့မှာ၊ အရှင်မဟာနာမ်က ၃-ရက်နေ့မှာ၊ အရှင်အဿဒိက ၄-ရက်နေ့မှာ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်သို့ရောက်ပြီး အသီးသီး သောတာပန် ဖြစ်တော်မူပါတယ်။

အဲဒီအကြောင်းအရာများကို မွေစကြာတရားတော် နောက်ဆုံးပိုင်းမှာ အကျယ်ပြဆိုထားပြီးရှိနေပါပြီ။ အဲဒီ အရှင်ဝပ္ပစသောလေးပါးမှာ တရားနာရုံမျှဖြင့် ဟရားထူးကို မရထိုက်၊ အားထုတ်မှ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ် တရားထူးကို ရထိုက်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သူတို့လေးပါးကို တရားအားထုတ်စေခဲ့ကြောင်း အဲဒါကို ထောက်ဆပြီးတော့ “သောတာပန် ဖြစ်ရုံလောက်တော့ ကြားနာပြီး သိရုံနှင့်ကိစ္စပြီးတယ်။ ဝိပဿနာအလုပ်ကို အားထုတ်ဖို့ မလိုဘူး”

လို့ ပေါ့ပေါ့ ဆဆပြောနေကြတဲ့ မိစ္ဆာဝါဒကို မယုံကြည်သင့်ကြောင်းများကိုလဲ အဲဒီ ဓမ္မစကြာတရားတော် နောက်ဆုံးပိုင်းမှာ သတိပေးပြောကြားထားခဲ့ပါပြီ။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းတော်ငါးပါးလုံး သောတာပန် ဖြစ်ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ရဟန်းအဖြစ်ကို ရယူပြီးတဲ့အခါ အဲဒီ ဝါဆိုလပြည့် ကျော် ၅-ရက်နေ့မှာ ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူ ကြောင်း အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုထားတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီမှာ “အခါတစ်ပါး၌” လို့ သာမညဆိုထားပေမယ့် ဓမ္မစကြာသုတ်တရားတော်ကို ဟောပြီးနောက် ငါးရက်မြောက်ဖြစ်တဲ့ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ငါးရက်နေ့မှာ မြတ်စွာဘုရားဟာ ဗာရာဏသီမြို့အနီး မိဂဒါဝုန်တောကျောင်းအရပ်မှာ သီတင်းသုံးနေတော်မူဆဲ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

တကြခေါ-ဗာရာဏသီမြို့နယ် မိဂဒါဝုန်တောအရပ်ဝယ် သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူစဉ် ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခု-ငါးပါးအုပ်စု ပေါ်လွင်ထင်ရှား ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းတော်များကို၊ ဘိက္ခုဝေါတိ-ရဟန်းတို့ဟူ၍၊ အာမန္တေသိ- ခေါ်ဝေါ်မိန့်ကြားတော်မူ၏။ တေ ဘိက္ခု-ထိုပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းတော်တို့သည်၊ ဘဒ္ဒန္တေတိ-အရှင်ဘုရားဟူ၍၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရားအား၊ ပစ္စသောသုံ-ခွန်းတုံပြန်ကြား လျှောက်ထား လေကုန်၏။ (မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော့မည့်တရားကို အာရုံစိုက်စေရန် ရဟန်းတို့လို့ ခေါ်တော်မူလိုက်တဲ့အခါ အဲဒီ ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းတော်များက အရှင်ဘုရားလို့ ပြန်ကြားလျှောက်ကြပါတယ်တဲ့။ ယခုနေအခါမှာ တရားဟော မည့် ရဟန်းတော်က ဒကာ-ဒကာမများတို့လို့ ခေါ်လိုက်တဲ့အခါ ဒကာ-

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ဒကာမများက ဘုရားလို့ ထူးကြတာမျိုးပါပဲ။ အဲဒီ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များက ဘဒ္ဒန္တ- အရှင်ဘုရားလို့ ပြန်ကြားလျှောက်ထား ကြတဲ့အခါမှာ) ဘဂဝိ- ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဧတံ-ယခုရှုတ်ဆိုပြမည့် တရားတော် ကို၊ အဝေါစ-ဟောကြားတော်မူပါသည်တဲ့။ အဲဒါဟာ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်က အရှင်မဟာကဿပမထေရ်အား ဖြေဆိုလျှောက်ထားတဲ့ နိဒါန်းစကားပါပဲ။ အဲဒီ နိဒါန်းအရ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူပုံကတော့-

ဘုရားမိန့်ခွန်းတော် အနတ္တလက္ခဏသုတ် (အစပိုင်း)

ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ၊ ရူပဉ္စ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အဘင်္ဂဿ၊
နယိဒံ ရူပံ အာဟာယ သံဝတ္ထေယျ၊ လက္ခေထ စ ရူပေ“ဝေ မေ
ရူပံ ဟောတု၊ ဝေ မေ ရူပံ မာ အဟောသီ” တိ။

ရူပံဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ရူပံ-ရုပ်သည်၊ အနတ္တာ-အတ္တကောင် မဟုတ်။ ယခုလူတွေဟာ ကိုယ့်ကိုယ်လဲ အသက်ရှင်နေတဲ့ အကောင်လို့ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ သူတစ်ပါးတွေကိုလဲ အသက်ရှင်နေတဲ့ အကောင်လို့ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ အဲဒီလို အသက်ရှင်နေတဲ့ အကောင်လို့ ထင်ရတာကို ဝါဠိဘာသာဖြင့် အတ္တ-လို့ခေါ်တယ်။ သက္ကတဘာသာမှာတော့ အာတ္တာ- လို့ရှိတယ်။ အဲဒီ အာတ္တာပုဒ်မှ ဝါဠိမှာ အတ္တာလို့ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီအတ္တကို ဇီဝလို့လဲ ခေါ်တယ်။ အသက်၊ အသက်ကောင်၊ အသက်ရှင်နေတဲ့ အကောင် လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင် အနေအားဖြင့်

အတ္တထင်စရာရှုပ်

၇

ထင်မှတ်စွဲလမ်းတာကို အတ္တစွဲ အတ္တဒိဋ္ဌိ ခေါ်တယ်။ ဒီအတ္တစွဲက ပုထုဇဉ်တွေမှာ လုံးဝကင်းတယ်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။ ခိုင်မြဲတာနဲ့ မခိုင်မြဲတာ၊ ထင်ရှားတာနဲ့ မထင်ရှားတာ ဒါလောက်သာ ကွာခြားပါတယ်။ ရုပ်နာမ်ဆိုင်ရာ တရားဗဟုသုတ ပြည့်ဝသူများမှာ ဒီအတ္တစွဲက မရှိသလောက် အားနည်းနေတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ လုံးလုံးကင်းနေတယ်လို့တော့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ ကိုယ်တိုင်ကြံစည် ပြုလုပ်ပြောဆိုနေတာ အကောင်းအဆိုး ခံစားနေတာကို ငါကောင်အနေဖြင့် ထင်မှတ်စွဲလမ်းမှု ရှိတတ်သေးတာပါပဲ။ ဝိပဿနာဉာဏ် ထက်သန်စွာဖြစ်နေတဲ့ ဝိပဿနာယောဂီမှာလည်း ရှုတိုင်းမှတ်တိုင်း ဆင်ခြင်တိုင်း “အတ္တကောင် မရှိဘူး ရုပ်နာမ်သဘောမျှပဲ” လို့ သိသိနေတဲ့အတွက် အဲဒီအတ္တစွဲ ကင်းနေ ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မရှုမမှတ်ဘဲ ရုပ်နားနေတဲ့အခါမှာ ဒီအတ္တစွဲက ဝင်ဖြစ်နိုင် သေးတာပဲ။

ဒီလို မိမိသန္တာန်က ရုပ်နာမ်တွေကိုရော သူတစ်ပါးသန္တာန်က ရုပ်နာမ် တွေကိုရော၊ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေကြတဲ့ အတွက် အဲဒီလိုမဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားသိကြရအောင် ရှင်းလင်းဝေဖန် ဟောကြားတော်မူလိုသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ ရဟန်းတို့၊ ရုပ်သည် အတ္တကောင်မဟုတ်”လို့ ရုပ်ခန္ဓာကစပြီး ရှင်းလင်း ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အတ္တထင်စရာရှုပ်

အတ္တကောင်လို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းရတဲ့ ရုပ်ဆိုတာက ဘယ်လိုဟာလဲ ဆိုရင် မြင်နိုင်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ မျက်စိအကြည်ရှုပ်၊ ကြားနိုင်ကြောင်းဖြစ်တဲ့

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်

နားအကြည်ရုပ်၊ နံသိနိုင်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ နှာခေါင်းအကြည်ရုပ်၊ အရသာ သိကြောင်းဖြစ်တဲ့ လျှာအကြည်ရုပ်၊ ထိသိနိုင်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကိုယ်အကြည် ရုပ်၊ စိတ်၏တည်ရာမှီရာရုပ်၊ အသက်ရုပ်-ဆိုတဲ့ ဒီရုပ်တွေက အရင်းခံ တွေပါပဲ။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ မျက်စိအကြည်ရုပ်ရှိလို့ မြင်သိနိုင်တယ်။ မြင်သိလို့ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်လို့ ထင်မှတ်ကြတယ်။ ထို့အတူပင် နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ အကြည်ရုပ်များရှိလို့ ကြားနိုင်တယ်။ နံသိနိုင်တယ်။ အရသာစားသိနိုင်တယ်၊ ထိသိနိုင်တယ်၊ ဒါကြောင့်လဲ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်လို့ ထင်မှတ်ကြတယ်။ တည်မှီရာရုပ်ရှိလို့ အဲဒီရုပ်ကိုမှီပြီး စိတ်ကူးကြံစည်မှုတွေ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့်လဲ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်လို့ ထင်မှတ်ကြတယ်။ အသက်ရှုပ်ဆိုတာရှိလို့လဲ ရုပ်တွေဟာ မပုပ်မပျက်ဘဲ လန်းလန်းဆန်းဆန်း မပြတ်ဖြစ်ပြီး အသက်ရှင်နေတယ်။ ဒါကြောင့်လဲ အဲဒီ အသက်ရှင်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ရုပ်ကို အတ္တကောင်လို့ ထင်မှတ်ကြတယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့ မျက်စိအကြည်ရုပ် စသည်တွေမရှိရင်တော့ အသက်ရှင် နေတဲ့ အတ္တကောင်လို့ မထင်မှတ် မစွဲလမ်းကြပါဘူး။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ သစ်သားစသည်ဖြင့် လူရုပ်ကြီးလုပ်ထားတာတွေ ရှိကြပါတယ်။ အဲဒီအရုပ်ဟာ အသက်ရှင်နေတဲ့ လူနဲ့ပုံပန်းသဏ္ဌာန်အားဖြင့် တူနေပေမယ့်လို့ မျက်စိ အကြည်စသော သိနိုင်ကြောင်း ရုပ်များမရှိကြတဲ့အတွက် အဲဒီလူရုပ်ကို အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်၊ သတ္တဝါကောင်လို့ မထင်မှတ်ကြပါဘူး။ သေပြီးခါစ လူအသေရုပ်ကိုတောင်မှ အတ္တကောင်လို့ မစွဲလမ်းကြတော့ဘူး။

အတ္တထင်စရာရှုပ်

၉

ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် မျက်စိအကြည်ရှုပ် စသည်မရှိတဲ့အတွက်ကြောင့်ပါပဲ။ မျက်စိအကြည်ရှုပ် စသည်ရှိနေရင်တော့ အဲဒီမျက်စိအကြည်ရှုပ် စသည်နှင့် တစ်စပ်တည်း တစ်လုံးတစ်ခဲတည်း ဖြစ်နေကြတဲ့ အခြားရှုပ်တွေကိုလည်း အတ္တကောင်လို့ ထင်မှတ်နေကြတာပဲ။ ဘယ်လိုရှုပ်တွေလဲဆိုရင် မြင်ရတဲ့ အဆင်းရှုပ်၊ ကြားရတဲ့ အသံရှုပ်၊ နံရတဲ့ အနံ့ရှုပ်၊ ထိသိရတဲ့ (ပထဝီ တေဇော ဝါယော) ဆိုတဲ့ အတွေ့ရှုပ်၊ အဲဒီအတွေ့မှတစ်ဆင့် သိရတဲ့ အစိုဓာတ်၊ အရည်ဓာတ် အာပေါရှုပ်၊ အဖိုအမ ရုပ်ပုံအသွင် စသည်ဖြစ်ကြောင်းရှုပ် ဒီလိုရှုပ်တွေပါပဲ။ ဒါကြောင့် မျက်စိရှုပ် စသည်နှင့်တစ်စပ်တည်းဖြစ်နေတဲ့ အဲဒီအဆင်း အသံစသည်ကို မြင်ရ ကြားရ တွေ့ရ သိရတဲ့အခါမှာ အဲဒီအဆင်း ရှုပ် စသည်ကိုလဲ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်လို့ ထင်မှတ်နေကြတယ်။

အတိုချုပ်ပြောရရင် မျက်စိစသည်တို့နှင့်တကွ တည်ရှိနေတဲ့ တစ်ကိုယ်လုံး ရှုပ်တွေကို အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်အနေနဲ့ ထင်မှတ် စွဲလမ်းနေကြပါတယ်။ လောကဝေါဟာရအားဖြင့်လဲ အဲဒီရှုပ်အပေါင်း အစုတစ်ကိုယ်လုံးကို အတ္တကောင် သတ္တဝါကောင်လို့ ပြောဆိုနေကြရပါတယ်။ အဲဒါဟာ သမ္မုတိသစ္စာအနေအားဖြင့်တော့ မှားတယ်လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ပရမတ္ထသစ္စာ အနေအားဖြင့်တော့ အဲဒီ တစ်ကိုယ်လုံးမှာရှိနေတဲ့ ရှုပ်ဟာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အတ္တကောင်မဟုတ်ပါဘူး။ ရှုပ်သဘောအစု ရူပက္ခန္ဓာ မျှသာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “အဲဒီရှုပ်အပေါင်းကို သတ္တဝါ တွေက အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင် အသက်ကောင်လို့ ထင်မှတ်နေကြ ပေမယ့် အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး သဘောတရားမျှပဲ”လို့ အတိအလင်း

ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ကိုယ်ထဲကရုပ်ဟာ ကိုယ့်အတ္တပဲလို့ထင်မှတ်ခွဲလင်းနေကြတဲ့ သူ့အများက ဘာကြောင့် အတ္တမဟုတ်ပါသလဲလို့ မေးစိစစ်ဖွယ်ရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် အတ္တမဟုတ်ကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုဖော်ပြပြီး ရှင်းလင်းတော်မူပါတယ်။

အတ္တကောင်မဟုတ်ဟုသိရန် အကြောင်းပြစကား

စဟိ-အတ္တ မဟုတ်ဟုသိရခြင်း၏ အကြောင်းကို ဆက်၍ဖော်ပြရလျှင်၊ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဣဒံ ရူပံ- ဤရုပ်သည်၊ အတ္တာ-မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်သည်၊ အဘဝိဿ- အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ (ဝေ သတိ-သို့ဖြစ်လျှင်) ဣဒံ ရူပံ-ဤရုပ်သည်၊ အာဗာဓာယ-နှိပ်စက်ရန် အလိုငှာ၊ န သံဝတ္ထေယျ-မဖြစ်တန်လေရာ၊ စ-ထိုပြင်လည်း၊ မေ ရူပံ- ငါ၏ရုပ်သည်။ ဝေ ဟောတု- ဤသို့ အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ မေ ရူပံ- ငါ၏ရုပ်သည်၊ ဝေ မာ အဟောသိ- ဤသို့ အဆိုးကားမဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ စိမ့်ခန့်ခွဲခြင်းကို၊ ရူပေ-ရုပ်၌၊ လက္ခေထ-ရအပ်ရာ ရနိုင်ရာ၏- တဲ့။

ရုပ်ကနှိပ်စက်နေပုံ

ရုပ်ဟာ ကိုယ့်အတွင်းသား အတ္တကောင် ဟုတ်ခဲ့လို့ရှိရင် ရုပ်က မိမိကို မနှိပ်စက်တန်လေရာ-တဲ့။ ဒီနေရာမှာ ရုပ်ကမိမိကို ဘယ်လိုနှိပ်စက်နေပါသလဲဆိုတော့-ရုပ်က နုနုပျိုပျိုကလေးအတိုင်းမတည်ဘဲ အိုမင်းရင့်ရော်ပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်။ မကျန်းမမာ နာပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်။

ရုပ်ကနိပ်စက်နေပုံ

၁၁

သေပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်။ ရုပ်မရှိရင် ဆံဖြူခြင်း၊ သွားကျိုးခြင်း၊ ခါးကိုင်းခြင်း၊ နားထိုင်းခြင်း၊ မျက်စိမှုန်ခြင်း၊ အရေတွန့်ခြင်း၊ လေးလံ ထိုင်းရှိုင်းခြင်း၊ စသည်ဖြစ်ပါ့မလား မဖြစ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဆံဖြူခြင်းစသည်တွေဟာ ရုပ်ရှိလို့ ဖြစ်ရတာပဲ။ ရုပ်ရှိလို့ ဖြစ်ရတော့ အဲဒီရုပ်က နှိပ်စက်နေတာပေါ့။

ရုပ်မရှိရင် မျက်စိနာခြင်း၊ နားကိုက်ခြင်း၊ သွားနာခြင်း၊ ခါးအောင့်ခြင်း၊ လေနာခြင်း၊ ပူခြင်း၊ အေးခြင်း၊ နာကျင်ခြင်း၊ ယားယံခြင်း၊ သွေးစုနာ အရေပြားရောဂါ၊ အစာအိမ်ရောဂါ၊ ဆီးရောဂါ၊ သွေးတိုးရောဂါစသော အနာရောဂါ အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပါ့မလား၊ မဖြစ်ပါဘူး။ ရုပ်ရှိနေလို့ ရုပ်ကိုမှီးပြီး ဒီအနာရောဂါ အမျိုးမျိုးတွေ ဖြစ်နေတာပဲ။ အစာဆာတာ ရေငတ်တာလဲရုပ်ကြောင့်ပဲ။ ခြင်၊ မှက်၊ စသည် အကိုက်ခံရတာလဲ ရုပ်ရှိနေလို့ပဲ။ နိုင်သူတွေရဲ့ အနှိပ်စက်ခံရတာလည်း ရုပ်ကြောင့်ပဲ။ ငရဲဆင်းရဲ ပြိတ္တာဆင်းရဲတွေဆိုတာလဲ ရုပ်ရှိနေလို့ပဲ။ အတိုချုပ်ပြောရရင် ကိုယ်ထဲမှာ မခံသာတာ နာကျင်ဆင်းရဲတာ ဟူသမျှတွေဟာ ရုပ်ရှိနေလို့ပဲ။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ထဲမှာ နာကျင် အခံခက်အောင် နှိပ်စက်နေတာဟာ ရုပ်တရားရဲ့အလုပ်ပဲ ရုပ်တရားက နှိပ်စက်နေတာပဲ။

နောက်ပြီးတော့ လူ့ဘဝက သေရတယ်ဆိုတာလဲ ရုပ်ကအရင်းခံပဲ ကိုယ်ထဲမှာရှိနေတဲ့ ရုပ်တွေက ချွတ်ယွင်း ဖောက်ပြန်တဲ့အတွက် သေရတာပဲ။ ဒါကြောင့် ရုပ်ကသေအောင်လည်း ဖန်တီးပြီး နှိပ်စက်သည်မည်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ရုပ်ဟာ ကိုယ့်အတ္တ ဟုတ်ခွဲလို့ရှိရင် ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတို့ဖြင့် မနှိပ်စက်တန်လေရာလို့ ဆင်ခြင်ကြည့်ဖို့ပါပဲ။ ဟုတ်တယ်၊ နှိပ်စက်ကြတယ်ဆိုတာ သူတစ်ပါးကိုသာ နှိပ်စက်ကြတာပဲ။ ကိုယ့်

ကိုယ်တော့ နှိပ်စက်ရိုးမရှိပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ရုပ်ဟာ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တဟုတ်ရင် အိုခြင်းစသည်ဖြင့် ဖောက်ပြန်ပြီး မနှိပ်စက်သင့်ပေဘူး။

နောက်ပြီးတော့ မအိုမီ မနာမီ မသေမိမှာလည်း ဒီရုပ်က အပြုနိုင်စက် နေပါတယ်။ ဘယ်လိုလည်းဆိုရင် ရောဂါမရှိတဲ့ ငယ်ရွယ်သူ ဖြစ်ပေမယ့် ထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ သွားခြင်း စတဲ့ ဣရိယာပုထ်တစ်မျိုးတည်းဖြင့် ကြာရှည်စွာ တည်မနေနိုင်ဘူး။ မကြာခဏ ပြုပြင်ပေးနေရတယ်။ အဲဒါကို လက်တွေ့ စမ်းသပ် ကြည့်နိုင်ပါတယ်။ ထိုင်လျက်ဖြစ်စေ၊ လျောင်းလျက်ဖြစ်စေ၊ မိမိသဘောကျတဲ့အတိုင်း နေကြည့်ပါ။ မလှုပ်မပြင်ဘဲ ဘယ်လောက်ကြာ အောင် နေနိုင်မလဲ။ လက်ခြေကိုယ်အင်္ဂါတွေ မပြုပြင်ဘဲ ဘယ်လောက်ကြာ အောင် တည်ငြိမ်နေနိုင်မလဲ။ ထိုင်လျက်ဆိုရင် တစ်နာရီလောက် နာရီဝက် လောက်တောင် တည်ငြိမ်နေဖို့ရာ ခဲယဉ်းပါတယ်။ လျောင်းလျက်ဆိုရင်လည်း နှစ်နာရီ သုံးနာရီ စသည် တည်ငြိမ်နေဖို့ရာ ခဲယဉ်းပါတယ်။ ပူလာတာ ညောင်းလာတာနဲ့ မနေသာလို့ မကြာခဏ ပြင်ပြင်ပေးနေရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို မနေသာ မခံသာတာလဲ ရုပ်ရှိနေလို့ပါပဲ။ ရုပ်ကနှိပ်စက်နေတဲ့သဘောပါပဲ။

အဲဒီတော့ ရုပ်ဟာ ကိုယ့်အတ္တ ဟုတ်ခဲ့လို့ရှိရင် အဲဒီလို မနေသာ မခံသာအောင်လဲ မနှိပ်စက်တန်ရာလို့ ဆင်ခြင်ကြည့်ဖို့ပါပဲ။

အာဗာဓာယ-ပုဒ်အနက် စိစစ်ချက်

ဒီနေရာမှာ ရှေးရှေးဆရာတော် အရှင်မြတ်များက အာဗာဓာယပုဒ် ကိုနာကျင်ခြင်းငှာလို့ မြန်မာပြန်ကြပါတယ်။ အဲဒီပြန်ချက်ဟာ သဒ္ဒါအလို

အားဖြင့်ရော၊ အနက်အလိုအားဖြင့်ရော မသင့်ဘူးလို့ထင်ပါတယ်။ မသင့်ပုံကတော့ အာ-ရှေးရှိတဲ့ ဗာဓ-ဓာတ်ဖြင့်ပြီးတဲ့ အာဗာဓာယ-ပုဒ်ဟာ နာကျင်တယ်ဆိုတဲ့ အနက်ကို မဟောနိုင်ဘူး။ နှိပ်စက်တယ် ဆိုတဲ့ အနက်ကိုသာ ဟောပါတယ်။ အာဗာဓ-ပုဒ်ကို အနာလို့ ပြန်ဆိုရတာကလဲ နာကျင်စေလျက် နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့် မြန်မာဝေါဟာရအားဖြင့် ပြောဆိုလေ့ရှိတဲ့အတိုင်း အနာ-လို့ ပြန်ဆိုရတာဖြစ်ပါတယ်။ အာဗာဓ-ပုဒ်က နာတတ်တယ်လို့ ဟောသောကြောင့် ပြန်ဆိုရတာတော့မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အာဗာဓာယ-ပုဒ်ကို နာကျင်ခြင်းငှာလို့ ပြန်ဆိုချက်ဟာ နှိပ်စက်ခြင်း အနက်ရှိတဲ့ ဗာဓ-ဓာတ်ဖြင့်ပြီးသော သဒ္ဓါအရအားဖြင့်လဲ အသင့်ယုတ္တိမရှိဘူး။ နောက်ပြီးတော့ ရုပ်မှာ နာကျင်ခြင်းသဘောမရှိဘူး။ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် တို့မှာလဲ နာကျင်ခြင်း သဘောမရှိကြဘူး။ ဝေဒနာသာ နာကျင်တတ်တယ်။ ဝေဒနာ သုံးပါးထဲမှာလဲ သုခနဲ့ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့က မနာကျင်တတ်ကြဘူး။ ဒုက္ခဝေဒနာတစ်ပါးတည်းသာ နာကျင်တတ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ရုပ်သည် နာကျင် ခြင်းငှာ မဖြစ်လေရာ၊ သညာသည် သင်္ခါရတို့သည် ဝိညာဏ်သည် နာကျင်ခြင်းငှာ မဖြစ်လေရာလို့ဆိုလျှင် မနာကျင်တတ်တဲ့တရားများကို နာကျင်တတ်တယ်လို့ ဆိုရာရောက်သောကြောင့် အနက်တရားကိုယ်အရအားဖြင့်လဲ အသင့်ယုတ္တိမရှိပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ အတ္တဝါဒစွဲရှိသူတို့ကလဲ ငါလို့ဆိုရတဲ့ အတ္တကောင်မှာ နာကျင်ခြင်းမရှိဘူးလို့ ဒီလိုလဲ အယူအစွဲ မရှိကြပါဘူး။ အတွေ့ဆိုးနဲ့ တွေ့ထိရတဲ့အခါ အတ္တကပင် နာကျင်တယ်လို့ အယူအစွဲ ရှိနေကြပါတယ်။ ဒီတော့ အတ္တဟုတ်ရင် မနာကျင်ရဘူးလို့ မဟောသင့်

မဆိုသင့်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အနက်အရအားဖြင့် အသင့်ယုတ္တိ မရှိပါဘူး။ နှိပ်စက်ခြင်းဆိုတဲ့ အနက်ကတော့ ခန္ဓာငါးပါးလုံးနဲ့ သက်ဆိုင်ပါတယ်။ ခန္ဓာငါးပါးလုံး နှိပ်စက်ခြင်း သဘောရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် သဒ္ဓါအရရော၊ အနက်အရရော အသင့်ယုတ္တိရှိတဲ့အတိုင်း “အာဗာဓာယ- နှိပ်စက်ခြင်းငှာ နသံဝတ္ထေယျ- မဖြစ်တန်ရာ”လို့ ဘုန်းကြီးက အနက်ပြန်ဆိုထားပါတယ်။

ရှုပ်ဟာ အလိုအတိုင်း မဖြစ်

နောက်တစ်ချက်ကတော့ ရှုပ်ဟာ မိမိ၏အတွင်းသား အတ္တကောင် ဟုတ်ခဲ့လို့ရှိရင် “ငါ့ရှုပ်ဟာ ဒီလိုအကောင်ချည်းဖြစ်ပါစေ။ မကောင်းတဲ့ အခြင်းအရာဖြင့် မဖြစ်ပါစေနဲ့”လို့ စီမံခန့်ခွဲ၍လည်း ရနိုင်ဖွယ်ရှိပါတယ်တဲ့။ ဟုတ်တယ်၊ ရှုပ်ဟာ ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ့်အတ္တဟုတ်ရင် ကိုယ့်အလိုအတိုင်း ဖြစ်သင့်တာပေါ့။ သတ္တဝါတွေဟာ မိမိတို့သန္တာန်ကရှုပ်ကို နုနုပျိုပျို ကျန်းကျန်း မာမာနဲ့ချည်း ရှိနေစေချင်ကြတယ်။ မအိုစေချင်ကြဘူး။ မနာစေချင်ကြဘူး၊ မသေမပျက်စေချင်ကြဘူး၊ ဒါပေမယ့် ရှုပ်က မိမိတို့ အလိုအတိုင်းမဖြစ်ဘူး၊ နုပျိုနေရာက အိုမင်းသွားတယ်၊ ကျန်းမာနေရာက မကျန်းမာ ဖျားနာသွားတယ်၊ မသေချင်ဘဲနဲ့ သေပျက်သွားတယ်၊ အဲဒါဟာ အလိုအတိုင်း မဖြစ်တာ အစိုးမရတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့်လဲ ရှုပ်ဟာ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူးလို့ သိစေပါတယ်။

ကဲယခု အဲဒီပါဠိရဲ့အကျဉ်းချုပ် ဘာသာပြန်ဆောင်ပုဒ်ကို လိုက်ဆို ကြရမယ်၊ ဝေထားတဲ့ ဆောင်ပုဒ် စာရွက်ထဲမှာ ပါတဲ့အတိုင်းပါပဲ။

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည်တည်အကြောင်းပြချက်

၁၅

ရဟန်းတို့-ရှုပ်သည် (အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ် အတ္တကောင်ဟုတ်ပါမူ ဤရှုပ်သည် (မိမိအား)နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ် တန်ရာ ထို့ပြင် ငါ၏ရှုပ်သည် ဒီလိုအကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ဒီလို အဆိုး တော့မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ ရှုပ်၌ စီမံခန့်ခွဲ၍လည်း ရလေရာ၏။

ရှုပ်ဟာ မိမိ၏အတွင်းသား အထည်ကိုယ် အတ္တကောင်ဟုတ်လို့ ရှိရင် ကိုယ့်ဟာကိုယ် နှိပ်စက်တယ်ဆိုတာ ဘယ်ရှိနိုင်မလဲ၊ မရှိနိုင်ပါဘူး၊ ကိုယ့်အလို အတိုင်းလဲ စီမံခန့်ခွဲလို့ ရရမှာပေါ့၊ သူများကိုယ်ကိုသာ စီမံခန့်ခွဲလို့ မရတာ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုတော့ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ရမှာပေါ့၊ အလွန် ရင်းနှီးတဲ့ မိမိ၏ ဩဇာခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုတောင် စီမံခန့်ခွဲလို့ ရတန်သလောက် ရသေးတာပဲ၊ ဒါကြောင့် မိမိ၏အတွင်းသား အထည်ကိုယ် အတ္တကောင် ဟုတ်ရင် မိမိအလိုအတိုင်း စီမံခန့်ခွဲလို့ ရသင့်တယ်ဆိုတာလည်း ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ရှုပ်က မိမိ၏အတွင်းသား အထည်ကိုယ် အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် သူက မိမိအားလဲ နှိပ်စက်နေတယ်၊ သူ့ကို မိမိအလိုအတိုင်းလဲ စီမံခန့်ခွဲလို့မရဘူး။ အဲဒီအကြောင်းအရာကို ဒီလိုဆက်ပြီး ရှင်းပြတော် မူပါတယ်။

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည်တည်အကြောင်းပြချက်

ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရူပံ အနတ္တာ၊ တသ္မာ ရူပံ အာဗာဓာယ သံဝတ္ထတိ၊ န စ လဗ္ဘတိ ရူပေ “ဧဝံ မေ ရူပံ ဟောတု၊ ဧင် မေ ရူပံ မာ အဟောသီ”တိ။

ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ စ-စင်စစ် မုချအားဖြင့်သော်ကား၊ ရှုပ်-
ရှုပ်သည်၊ ယသ္မာ-အကြံကြောင့်၊ အနတ္တာ-(အတွင်းသား အထည်ကိုယ်)
အတ္တကောင် မဟုတ်ချေ။ တသ္မာ-ထိုသို့ အတ္တကောင်မဟုတ်သောကြောင့်၊ ရှုပ်-
ရှုပ်သည်၊ အာဗာဓာယ-နှိပ်စက်ရန် အလိုငှာ၊ သံဝတ္တတိ- ဖြစ်နေချေ၏၊
စ-ထိုပြင်လဲ၊ မေ ရှုပ်-ငါ၏ရှုပ်သည်၊ ဧဝံ ဟောတု-ဤသို့ အကောင်းချည်း
ဖြစ်ပါစေ၊ မေ ရှုပ်-ငါ၏ရှုပ်သည်၊ ဧဝံ မာအဟောသီတိ- ဤသို့အဆိုးကား
မဖြစ်ပါစေလင့်ဟု စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို၊ ရူပေ-ရုပ်၌၊ န လက္ခတိ-မရအပ်၊ မရနိုင်ဘဲ
ရှိချေသည်-တဲ့။

အမှန်စင်စစ်အားဖြင့်တော့ ရုပ်ဟာ (မိမိ၏ အတွင်းသားအထည်ကိုယ်)
အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ရုပ်က မိမိအား အိုခြင်း၊ နာခြင်း စသည်ဖြင့်
နှိပ်စက်နေတယ်၊ ထို့ပြင် “ငါ့ရုပ်ဟာ ဒီလို အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို
အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့”လို့ မိမိ၏ ရုပ်၌ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲ မရဘဲရှိနေပါ
တယ်-တဲ့။ အဲဒီ ပါဠိ၏အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန်ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

အမှန်အားဖြင့်တော့ ရုပ်ဟာ(အတွင်းသား အထည်ကိုယ်)အတ္တကောင်
မဟုတ်၊ အတ္တကောင် မဟုတ်သောကြောင့်ပင် ဤရှုပ်သည် (မိမိအား)
နှိပ်စက်ဖို့ရာလဲ ဖြစ်နေချေသည်၊ ထို့ပြင်“ငါ၏ရှုပ်သည်ဒီလို အကောင်း
ချည်းဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလိုအဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့”လို့ ရှုပ်၌ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲ
မရဘဲရှိချေသည်။

အဲဒီစကားထဲမှာ “ရုပ်ဟာ အတ္တမဟုတ်သောကြောင့် နှိပ်စက်ဖို့
ဖြစ်နေတယ်” ဆိုတဲ့စကားရပ်ဖြင့် အနတ္တအဖြစ်ဖြင့် ဒုက္ခအဖြစ်ကို ပြသလိလိ

ဖြစ်နေကြောင်း၊ ဒါပေမယ့် “ရှပ်ဟာ နှိပ်စက်ဖို့ဖြစ်နေသောကြောင့် (နှိပ်စက် တတ်သောကြောင့်) အနတ္တမည်တယ်”လို့သာ သိစေလိုရင်း ဖြစ်ကြောင်းများကို သာရတ္ထဒီပနီ ဝိနည်းဋီကာမှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

ဒါကြောင့် ယခုရွတ်ဆိုပြီး ဟောခဲ့တဲ့ ပါဠိတော် စကားရပ်ဖြင့် “ရှပ်ဟာ အိုခြင်း၊ နာခြင်း စသည်ဖြင့် မိမိကိုနှိပ်စက်တတ်သောကြောင့်လဲ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး”လို့ သိစေပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ “မိမိအလိုအတိုင်း စိမ့်ခန့်ခွဲ၍ မရခြင်း အစိုးမရခြင်းကြောင့်လဲ မိမိ၏အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး”လို့ ဒီလိုလဲ သိစေပါတယ်။

ဒီလိုသိစေတဲ့ ဒီသုတ်ပါဠိတော်ကို မှီးပြီးတော့ အဋ္ဌကထာများမှာ “အသာမိကဋ္ဌေန- အစိုးရသူ ပိုင်ရှင်မရှိသော အနက်သဘောကြောင့်လဲ အနတ္တမည်တယ်၊ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန- အလိုအတိုင်းမဖြစ်သော အနက်သဘော ကြောင့်လဲ အနတ္တမည်တယ်” စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြတော်မူကြပါတယ်။ အဲဒီ အဖွင့်ကို မှီးပြီးတော့ အချို့ဆရာများက “အနတ္တာ- အစိုးမရ”လို့ မြန်မာပြန် ကြတယ်။ အဲဒီ အစိုးမရဆိုတဲ့ အနက်ကတော့ အနတ္တာပုဒ်၏ သဒ္ဒါအနက် မဟုတ်ဘူး၊ အဓိပ္ပါယ်အနက်သာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အဓိပ္ပါယ်အနက်အတိုင်း အတ္တာပုဒ်ကို ပြန်လျှင် မချောမော မပြေပြစ်ဘဲ ရှိနေတာကို တွေ့ရလိမ့်မယ် “သော မေ အတ္တာတိ သမနုပဿတိ” ဆိုတဲ့ ပါဠိကို အနက်ပြန်ကြည့်ပါ။

သော- ဤအရာသည်၊ မေ-ငါ၏၊ အတ္တာ-အစိုးရ(သူ)တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သမနုပဿတိ-ရှုမြင်ထင်မှတ်၏လို့ ပြန်ရလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို ပြန်တော့ ငါကတခြား၊ အစိုးရတဲ့အတ္တကတခြားလို့ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့်

မချောမော မပြေပြစ်လှဘူး။ ချောမောပြေပြစ်တဲ့ အနက်ကတော့—

သော—ဤအရာသည်၊ မေ—ငါ၏၊ အတ္တာ—(အတွင်းသား) အတ္တကောင်တည်း၊ ဣတိ—ဤသို့၊ သမနုပဿတိ—ရှုမြင်ထင်မှတ်၏ လို့ သဒ္ဓါနက်ပြန်ဆိုမှ ချောမောပြေပြစ်ပါတယ်။ ထို့အတူပင် ဒီနေရာမှာလဲ အနတ္တာ— (အတွင်းသား) အတ္တကောင်မဟုတ်လို့ ပြန်ဆိုတဲ့ သဒ္ဓါအနက်က ပိုပြီး ချောမောပြေပြစ်ပါတယ်။

ဇီဝအတ္တနှင့် ပရမအတ္တ

ဒီအတ္တဆိုတဲ့ ဝေါဟာရနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး အတ္တဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်— အတ္တစွဲ ရှိဘဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အတ္တ၏သရုပ်ကို ဇီဝအတ္တနှင့်ပရမ အတ္တ—လို့ နှစ်ပါးခွဲပြထားကြတယ်။ ဇီဝ အတ္တဆိုတာက လူ၊ နတ်၊ တိရစ္ဆာန်စသော သတ္တဝါတို့၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ် အတ္တကို ဆိုတာပါပဲ။ သတ္တဝါ တစ်ဦးတစ်ဦးမှာ အသီးအသီး အတ္တတစ်ခုစီ အထည်ကိုယ် ရှိနေတယ်လို့ ယူဆစွဲလမ်းထားကြတယ်။ အဲဒီအတ္တခေါ်တဲ့ အသက်ကောင်၊ ဝိညာဏ်ကောင်၊ လိပ်ပြာကောင်ကို ဘုရားသခင်က ဖန်ဆင်းထားတယ်လို့ အချို့က ယူဆကြတယ်။ တချို့ကတော့ ဘုရားသခင်ရဲ့ အတ္တကြီးထဲမှ ကွဲထွက်လာတဲ့ အတ္တအသေးကလေးများကို ဇီဝအတ္တခေါ်တယ်လို့ ဆိုကြတယ်။

ပရမအတ္တဆိုတာကတော့ သတ္တဝါတွေနှင့်တကွ ကမ္ဘာလောကကြီးကို ဖန်ဆင်းတတ်တဲ့ ဘုရားသခင်၏ အတ္တအထည်ကိုယ်ကြီးပဲ။ အဲဒီဘုရားသခင်၏ အတ္တကြီးက ကမ္ဘာလောကထဲမှာ နေရာတကာ၌ ပျံ့နှံ့နေတယ်

ဗကဗြဟ္မာကြီးအား ချီးမြှောက်ပြောဆိုပုံ

၁၉

လို့လဲ တချို့က ယူဆပြောဆိုကြတယ်။ တချို့ကတော့ ကောင်းကင်ဘုံမှာ တည်ရှိနေတယ်လို့ ယူဆပြောဆိုကြပါတယ်။ အဲဒီလို ယူဆပြောဆိုကြတာ ကတော့ အတွေးအကြံမျှဖြင့် ပြောဆိုနေကြတာပါပဲ။ အဲဒီ ပရမအတ္တဆိုတဲ့ ဘုရားသခင်ဆိုတာကို ဘယ်သူမှ တွေ့ဖူးကြတာလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရားသခင် က ဖန်ဆင်းတယ်ဆိုတာလဲ အတွေးအကြံမျှပါပဲ။ အဲဒီလို အတွေးအကြံ အယူအစွဲတွေဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား မပွင့်မီကတည်းက ရှိနေပါတယ်။ အဲဒါကို ဗကဗြဟ္မာကြီးအား ချီးမြှောက်ပြောဆိုပုံဖြင့် ထင်ရှားသိရပါတယ်။

ဗကဗြဟ္မာကြီးအား ချီးမြှောက်ပြောဆိုပုံ

အခါတစ်ပါးမှာ မြတ်စွာဘုရားဟာ ဗကဗြဟ္မာကြီး၏ မိစ္ဆာအယူကို ဖြေရှင်းပေးရန် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ကြွတော်မူတယ်။ ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်တော်မူ တဲ့အခါ ဗကဗြဟ္မာကြီးက သူ့ဘုံဘဝကို ဒီလိုချီးကျူးပြီး ဖိတ်ခေါ်တယ်။ “ကြွလာပါ အရှင်ဂေါတမ၊ ကောင်းသောကြွလာခြင်းပါပဲ၊ ဒီကို ကြွလာစို့ရာ တယ်နောက်ကျသကိုး၊ ဒီဘုံကမြဲပါဟယ်၊ ခိုင်ခံ့ပါတယ်၊ အမြဲတည်ရှိနေပါ တယ်၊ အကုန်လုံးပြည့်စုံပါတယ်၊ စုတေခြင်း၊ သေခြင်းမရှိပါဘူး” စသည်ဖြင့် သူ့ဘုံဘဝကို ချီးကျူးပြီး မြတ်စွာဘုရားကို ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဗကဗြဟ္မာကို ဒီလိုရှုတ်ချပြီး မိန့်တော် မူတယ်။ “အချင်းဗြဟ္မာတို့၊ ဗကဗြဟ္မာဟာ မသိလေစွတကား၊ ယင်းလို့ မသိသောကြောင့်ပင် မမြဲတဲ့သူ့ဘုံဘဝကို မြဲတယ်လို့ ဆိုဘိ၏” စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူတယ်။

အဲဒီလို မိန့်တော်မူလိုက်တော့ ဗကဗြဟ္မာကြီး၏ အခြေအရံဗြဟ္မာ တစ်ဦးက မခံနိုင်တဲ့အနေဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ဒီလိုလျှောက်တယ် “ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း ရဟန်း (မြတ်စွာဘုရားကို အဲဒီဗြဟ္မာကခေါ်ပုံပဲ) တော်-ဤ ဗကဗြဟ္မာကြီးကို၊ မာအာသဒေါ-မရှုတ်ချလိုက်ပါလင့်၊ ဘိက္ခု-ဂေါတမ ရဟန်းရေ၊ ဒေသော ဗြဟ္မာ- ဤဗကဗြဟ္မာသည်၊ မဟာဗြဟ္မာ-ဗြဟ္မာမင်းကြီး ပေတည်း။ အဘိဘူ-အခြားသူအားလုံးကို လွှမ်းမိုးနိုင်သူပေတည်း။ အနဘိ ဘူတော-အလွှမ်းမိုးမခံရသူပေတည်း။ အညဒတ္ထ၊ ဒေသော-တကယ့်ကို အလုံးစုံကို မြင်သူပေတည်း။ ဝသဝတ္တိ-သတ္တဝါဟူသမျှကို မိမိ၏ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သူပေတည်း။ ကတ္တာ-တစ်လောကလုံးကို ပြုသူပေတည်း။ နိမ္မာတာ-တစ်လောကလုံးကို ဖန်ဆင်းသူပေတည်း။ သေဋ္ဌော-အမြတ်ဆုံး ပေတည်း။ သဇိတာ-မင်း၊ ပုဏ္ဏား စသည် နတ်၊ လူ၊ တိရစ္ဆာန် စသည် အမြတ်အယုတ် ဖြစ်အောင် စီရင်တတ်သူပေတည်း။ ဝသီ- အလိုအတိုင်း နိုင်နင်းသည်ဖြစ်၍၊ ဘူတဘဗျာနံ ပိတာ-ဖြစ်ပြီးဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါတို့၏ ဖခင်ပေတည်း”စသည်ဖြင့် ဗကဗြဟ္မာကြီးကို ချီးမြှောက်ပြီးလျှောက်တယ်။

(အဲဒီမှာ ပါဠိတော်၌ “မာရော ပါပိမာ အညတရံ ဗြဟ္မပါရိသန္တံ အန္ဓာပိသိတာ”လို့ ရှိတဲ့အတွက် မာရ်နတ်က အခြေအရံဗြဟ္မာတစ်ဦးကို ပူးကပ်ပြီး လျှောက်တယ်လို့ ဒီလို တိုက်ရိုက်အားဖြင့် အနက်ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကာမာဝစရနတ်တွေဟာ ဗြဟ္မာ၏ ပကတိရုပ်ကိုတောင် မမြင်နိုင် ကြောင်းပြဆိုထားတဲ့ အခိုင်အမာကျမ်းဂန်စကားက ရှိနေသောကြောင့် (ဒီ-၂၊ ၁၇၀၊ ၄-၂၃၃) မာရောဆိုတဲ့ စကားဖြင့် အဲဒီ အခြေအရံ ဗြဟ္မာ၏

သန္တာန်မှာဖြစ်နိုင်တဲ့ အဝိဇ္ဇာမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစတဲ့ ကိလေသာမာရ်ကိုယူလျှင် ပိုပြီးသင့်ပါတယ်။ ငြင်းပယ်ရန်လဲ မရှိပါဘူး။ အဲဒီကိလေသာမာရ်၏ အလိုအားဖြင့် အဲဒီအခြေအခံဗြဟ္မာကလျှောက်တာကိုပင် မာရ်နတ်ကပူးကပ်ပြီး လျှောက်တယ်လို့ ယူပြီးတော့ “အခြေအခံဗြဟ္မာတစ်ဦးက လျှောက်တယ်”လို့ ဒီမှာပြဆိုလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ယခု လူ့လောကမှာလဲ အဝိဇ္ဇာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အစရှိတဲ့ ကိလေသာတို့၏ အလိုအားဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို မရှိမသေ ပြောဆိုနေတာတွေလဲ ကိလေသာမာရ်က ပူးကပ်ပြီး ပြောဆိုတယ်လို့ ဆိုသင့်ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ပါဠိပညာရှိများ အထူးသတိပြုစရာ အချက်တစ်ခုပါပဲ။ မာရောပါဝိမာ-အရ မာရ်နတ်ကိုပင် ယူရင်တော့ ဒီဗြဟ္မနိမန္တန တစ်သုတ်လုံးကိုပင် ယုတ္တိမရှိဘူးလို့ အချို့ပညာရှိများက ဆိုထားပါတယ်။ အဲဒါလဲ သတိပြုဖို့ပါပဲ။

ဗြဟ္မဇာလသုတ်မှာ ဧကစ္စသဿတဝါဒ (အချို့ပုဂ္ဂိုလ် မြဲတယ်လို့ ယူတဲ့ဝါဒ) ဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုပြရာမှာလဲ အလားတူပင် ဘုရားဟောထားတာ ရှိပါတယ်။ ဟောထားပုံကတော့-

ဖန်ဆင်းဝါဒ၏အစ

ကမ္ဘာပျက်ပြီးတဲ့နောက် ကမ္ဘာအသစ် တည်ထုန်းခါစမှာ ပထမ စပြီးဖြစ်တဲ့ ဗြဟ္မာက “ငါဟာ ဗြဟ္မာပဲ၊ မဟာဗြဟ္မာပဲ၊ သတ္တဝါအားလုံးကို လွှမ်းမိုးရသူပဲ၊ အလွှမ်းမိုးဆုံးနိုင်သူပဲ၊ တကယ့်ကို မြင်နိုင်သူပဲ၊ သတ္တဝါ ဟူသမျှကို အလိုတိုင်းဖြစ်စေနိုင်သူပဲ၊ အစိုးရသူပဲ၊ ပြုတတ်သူ ဖန်ဆင်းတတ်သူပဲ၊

ငါဟာအမြတ်ဆုံးပဲ၊ စီရင်တတ်သူပဲ၊ အလိုအတိုင်း နိုင်နင်းသူပဲ၊ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါတို့၏ ဖခင်ပဲ၊ ဤ သတ္တဝါတွေကို ငါက ဖန်ဆင်းထားတယ်” စသည်ဖြင့် ကြံဆယုံကြည်တယ်။ အဲဒီ ဗြဟ္မာဘုံသို့နောက်မှ ရောက်လာကြတဲ့ ဗြဟ္မာ များကလဲ အဲဒီ ပထမဗြဟ္မာကြီး ကြံဆသည့် အတိုင်းပင် ယုံကြည်ယူဆကြတယ်။ နောက်မှဖြစ်တဲ့ အဲဒီ ဗြဟ္မာကွေ့ထဲက စုတေပြီး လူ့ဘဝရောက်လာတဲ့အခါမှာလဲ ရှေးဘဝဟောင်းကို ပြန်လည်အောက်မေ့နိုင်တဲ့သူက “အဲဒီဗြဟ္မာကြီးက သတ္တဝါတွေကို ဖန်ဆင်းတယ်၊ ဖန်ဆင်းတဲ့ အဲဒီဗြဟ္မာကြီးကတော့ မသေမပျက်ဘဲ အမြဲတည်နေတယ်။ ဖန်ဆင်းခံရတဲ့ အများသတ္တဝါတွေကတော့ မမြဲကြဘူး၊ သေကြရတယ်” စသည်ဖြင့်ပြောဟောတယ်။ သူ့ကိုယ်တွေ့အနေနဲ့ ရဲ့ရဲ့ တင်းတင်း ပြောတာကို ကြားနာမရတဲ့သူတွေကလဲ အဲဒီအတိုင်းပဲ ယုံကြည်ယူဆ ကြတယ်၊ အဲဒီလို ပြောဟောယုံကြရာမှစပြီး ဖန်ဆင်းသူဆိုတဲ့ အချို့သာ မြဲတယ်”လို့ ယုံကြည်ယူဆတဲ့ အယူဝါဒ စပြီးဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်ခတ်တိုင်ဟောထားတယ်။

ယခု ထုတ်ပြခဲ့တဲ့ ဘုရားဟော ပါဠိတော်များကို ထောက်ဆကြည့် ရင် “သတ္တဝါတွေကို ဖန်ဆင်းတယ်ဆိုတဲ့ ဘုရားသခင်၊ ကောင်းကင်ဘုံမှာ တည်နေတယ်ဆိုတဲ့ ဘုရားသခင်ဆိုတာဟာ ဗြဟ္မာဘုံမှာ ကမ္ဘာဦးကစပြီး ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဗြဟ္မာကြီးပဲ”လို့ယူဆရမှာပဲ။ “ပရမအတ္တဆိုတာလဲ အဲဒီ ဗြဟ္မာကြီးရဲ့ အတ္တပဲ”လို့ ယူဆရမှာပဲ။ ဒီလိုဆိုတော့ “အဲဒီ ဗြဟ္မာကြီးရဲ့ အတ္တလဲ သတ္တဝါအများ၏ ဇီဝအတ္တမျိုးပဲ။ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ် အစဉ်ကိုပင် အတ္တကောင်အနေဖြင့် ယူဆစွဲလမ်းထားတဲ့ အတ္တပဲ။ အဲဒီ အတ္တဟာ ရုပ်နာမ်

အတ္တစွဲလမ်းပုံ

၂၃

အစဉ်မှတစ်ပါး အသီးအခြား တကယ်ရှိတာတော့မဟုတ်ဘူး။ ယုံကြည်စွဲလမ်းထားတဲ့အရာမျှပဲ”လို့ ဗုဒ္ဓတရားတော်အားဖြင့်ထင်ရှားပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အဲဒီဗြဟ္မာကြီး၏ ရုပ်နာမ်တွေဟာ သာမန်သတ္တဝါများ၏ ရုပ်နာမ်တွေလိုပဲ မမြဲတဲ့ဟာသဘောတရားတွေချည်းပဲ။ အသက်တမ်းကုန်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီ ဗြဟ္မာကြီးလဲ စုတေရ သေရမှာပဲ။ တကယ်ဆိုတော့ မိမိအလိုအတိုင်းလဲ မဖြစ်စေနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မဟာဗြဟ္မာကြီး သန္တာန်ကရုပ်တွေလဲ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်စေနိုင်တဲ့ အတွက် မိမိ(ဗြဟ္မာကြီး)၏ အတွင်းသားအထည်ကိုယ် အတ္တမဟုတ်ပါဘူး။ အနတ္တတရားပါပဲ။

အတ္တစွဲလမ်းပုံ

ဒါပေမယ့် အများသတ္တဝါတွေက ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါလို့ဆိုရတဲ့ အတ္တကောင်ဟာ မသေခင်အတွင်း တစ်သက်လုံး တည်မြဲတည်ရှိ နေတယ်လို့ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ (အဲဒါက သေပြီးတဲ့အခါ မရှိတော့ဘူးလို့ယူဆတဲ့ ဥစ္ဆေဒဝါဒီတို့၏အယူပဲ) သဿတဝါဒီတို့၏အယူအားဖြင့်တော့ သေပြီးသော်လည်း အတ္တကောင်ကတော့ မပျက်ဘူး၊ အခြားခန္ဓာကိုယ် အသစ်ထဲမှာ ဖြစ်လျက် တည်မြဲဟည်ရှိနေတယ်။ ဘယ်တော့မှ မပျက်ဘူးလို့ ဆိုကြတယ်။

အဲဒီ သဿတအယူရှိသူတို့က “သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ထဲမှာ ကိုယ်ကြမ်းက တစ်ခု၊ ကိုယ်နုကတစ်ခု၊ ဒီလိုနှစ်မျိုးရှိကြောင်း၊ တစ်ဘဝတစ်ဘဝမှ သေတဲ့အခါမှာ ကိုယ်ကြမ်းက ပျက်စီးသွားကြောင်း၊ ကိုယ်နုကတော့ ခန္ဓာကိုယ်ဟောင်းမှ ထွက်ခွာပြီးတော့ ခန္ဓာကိုယ်အသစ် အသစ်ထဲမှာ ဝင်လျက်

တည်တည်နေကြောင်း၊ သေပျက်သွားသည်ဟူ၍မရှိကြောင်း”စသည်တို့ကို သူတို့၏ကျမ်းများ၌ အထင်အရှားပြဆိုထားကြပါတယ်။ အဲဒီလို သူတို့ ဆိုထားပုံကို ဂါထာများနှင့်အတူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ နိဿယ စတုတ္ထတွဲ (စာမျက်နှာ-၂၁၇-၈)မှာ ထုတ်ပြပါတယ်။

ယခုလို အတ္တစွဲလမ်းပုံကို အခြေအမြစ်နှင့်တကွ အသေးစိတ် ခွဲခြားထုတ်ဖော်ပြီး ပြောရတာကတော့ အနတ္တဆိုတဲ့သဘောကို ရှင်းရှင်း လင်းလင်းသိရအောင်လို့ပါပဲ။ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်လို့ အမည်ခံထားတဲ့သူတွေ ထဲမှာလဲ ကျမ်းဂန်နဲ့ ကျကျနနမဟုတ်ပေမယ့် အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင် ရှိတဲ့အနေနဲ့ အစွဲအလမ်းကတော့ အတော်များများမှာ သာမန်အနေအားဖြင့် ရှိနေမှာပဲ။ ဒါကြောင့် သေသွားတဲ့အခါ အသက်က နှာခေါင်းကထွက်သွား သလိုလို ပါးစပ်ကထွက်သွားသလိုလို ထင်နေတာလဲ ရှိတတ်တယ်။ အမိဝမ်းထဲ ဖြစ်တဲ့အခါမှာလဲ မိခင်ဖြစ်သူ၏ ပါးစပ်ကဝင်လာသလိုလို နှာခေါင်းကဝင်လာ သလိုလို ဝမ်းဗိုက်ကို ဖောက်ပြီးဝင်လာသလိုလို ထင်နေတာလဲ ရှိတတ်တယ်။ မွေးသည်မှ သေသည်အထိ အသက်ရှင်လျက် တစ်ကျွံတည်း တည်နေသလိုလို လဲ ထင်နေတတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို ထင်တာတွေဟာ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်ရှိတဲ့အနေနဲ့ ထင်နေပုံတွေပါပဲ။

အမှန်ကတော့ သေတဲ့အခါ နောက်ဆုံးစုတိစိတ်ကလေး ချုပ်သွားတဲ့ နောက် အဲဒီမှာ ရုပ်နာမ်အသစ် မဖြစ်လာတော့ဘဲ ပြတ်စဲသွားရုံမျှကို သေသွားတယ်လို့ ဆိုရတာပဲ။ တခြားတစ်ပါး ထွက်ခွာသွားတဲ့ အသက်ကောင် ရယ်လို့ မရှိပါဘူး။ ဘဝအသစ်မှာ ဖြစ်တာကလဲ ဘဝဟောင်းက ကံကြောင့်

အတ္တစွဲပုံမသိလျှင် အနတ္တသိပုံလည်းမသေချာ

၂၅

သေခါနီးမှာ စွဲလမ်းခဲ့တဲ့ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်ဆိုတဲ့ အာရုံသုံးပါးထဲက တစ်ပါးပါးကို စွဲမှီအာရုံပြုပြီး ဘဝသစ် ဌာနသစ်မှာ မှီရာတည်ရာ ရုပ်နှင့်တကွ စိတ်အသစ်ကလေး ဖြစ်သွားတာပါပဲ အဲဒီစိတ်ကို ရှေးဘဝနှင့်ဆက်စပ်ဖြစ်လို့ ပဋိသန္ဓေစိတ်လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီပဋိသန္ဓေစိတ်ချုပ်သွားတဲ့နောက်မှာလည်း ရှေးကံအဟုန်ကြောင့် ဘဝင်ခေါ်တဲ့စိတ်တွေ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သွားတယ်။ မြင်စရာ ကြားစရာ စသော အာရုံထူးများပေါ်လာတဲ့အခါ အဲဒီဘဝင်မှ ထကြွပြီးတော့ မြင်တဲ့စိတ်၊ ကြားတဲ့စိတ်၊ ထိသိတဲ့စိတ်၊ ကြံသိတဲ့စိတ်၊ စသည် တွေ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီလို ဘဝဟောင်းက ကံအကြောင်းကြောင့် ဘဝသစ်မှာ စိတ်အသစ်ဖြစ်လာတာကို ဘဝဟောင်းမှ ဘဝသစ်သို့ ပြောင်းလာတယ်လို့ လောကဝေါဟာရအားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုရ တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဘဝဟောင်းမှ ပြောင်းရွှေ့လာတဲ့ အသက်ကောင်ရယ် လို့တော့ မရှိပါဘူး။

အတ္တစွဲပုံကိုမသိလျှင် အနတ္တသိပုံလည်းမသေချာ

တချို့က ယခုပြောတဲ့အတိုင်း အတ္တစွဲပုံကို မသိတဲ့အတွက် အနတ္တ ထင်ပုံ သိပုံကိုလဲ ကောင်းကောင်း သဘောမပေါက်ဘဲ ရှိနေတယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ပုံသဏ္ဌာန် ပညတ်ထင်ရင် အတ္တစွဲလို့ ယူဆပြောဆို တတ်ကြတယ်။ ပုံစံထုတ်ပြရရင် သစ်ပင်ကို သစ်ပင်လို့သိတာ၊ ကျောက်ခဲကို ကျောက်ခဲလို့သိတာ၊ အိမ်တို့၊ ကျောင်းတို့ကို အိမ်လို့၊ ကျောင်းလို့သိတာ၊ ဒီလိုသိတာကိုလဲ အတ္တစွဲလို့ ယူဆပြောဆိုတတ်ကြတယ် သူတို့အလိုက ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ်ပျောက်ပြီး ပရမတ်သဘောတရားမျှထင်မြင်မှ အနတ္တ

အသိအမြင် ဖြစ်တယ်လို့ ယူဆထားကြတယ်။ အမှန်ကတော့ ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ် ထင်ရုံမျှနှင့်တော့ အတ္တစွဲမဟုတ်ပါဘူး။ ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ် ပျောက်ရုံမျှနှင့်လဲ အနတ္တအသိအမြင်မဟုတ်သေးပါဘူး။ အသက်ဝိညာဏ်ရှိတဲ့အရာ မဟုတ်တဲ့ သစ်ပင်၊ ကျောက်ခဲ၊ အိမ်၊ ကျောင်း စသည်ကို သစ်ပင်၊ ကျောက်ခဲ၊ အိမ်၊ ကျောင်း စသည်ဖြင့် အသိအမှတ် ပြုရုံနှင့်တော့ အတ္တစွဲမဟုတ်ပါဘူး။ ပညတ်စွဲလောက်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ အသက်ဝိညာဏ်ရှိတဲ့ လူ၊ နတ်၊ တိရစ္ဆာန် စသည်ကို အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်အနေနဲ့ ထင်မြင်စွဲလမ်းမှ အတ္တစွဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မိမိကိုယ်ကိုလဲ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်လို့ထင်ရင် သူတစ်ပါးကိုလဲ အတ္တကောင်လို့ထင်ရင်၊ အဲဒါဟာအတ္တစွဲပဲ။ အဗ္ဗပဘုံက ဗြဟ္မာတွေမှာ ရုပ်ကိုယ်မရှိတဲ့ အတွက် မိမိကိုယ်ကို ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ်နဲ့တော့ မထင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ပုထုဇဉ်ဗြဟ္မာတွေမှာ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင် အနေနဲ့သင်ပြီး အတ္တစွဲဒိဋ္ဌိကကျော့ ဖြစ်နေတာပဲ။ ဒါကြောင့် မိမိကိုယ်ကို ဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးကိုဖြစ်စေ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်အနေနဲ့ မထင်ဘဲ ရုပ်နာမ်သဘောတရားမျှအနေနဲ့ ထင်မြင်ပါမှ အနတ္တအသိဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အနတ္တအသိဉာဏ်အစစ်ဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

အတ္တစွဲလေးမျိုး

အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်အနေနဲ့ ထင်မြင်စွဲလမ်းရာမှာ (၁)သာမိအတ္တစွဲ၊ (၂) နိဝါသိအတ္တစွဲ၊ (၃) ကာရကအတ္တစွဲ၊ (၄)ဝေဒကအတ္တစွဲ လို့ အတ္တစွဲလမ်းပုံ လေးမျိုးရှိတယ်။ မိမိကိုယ်ထဲမှာ သွားချင်ရင်သွား၊

သောတာပန်မှာ အတ္တဒိဋ္ဌိစွဲမရှိပေမယ့် မာနစွဲကရှိသေးတယ် ၂၇

ရပ်ချင်ရင်ရပ်၊ တိုင်ချင်ရင်တိုင်၊ အိပ်ချင်ရင်အိပ်၊ ပြောချင်ရင်ပြော စသည်ဖြင့် အလိုအတိုင်းပြီးအောင် အစိုးရတဲ့ငါကောင် ရှိနေသည်ဟု ထင်မြင်တာက သာမိအတ္တစွဲပဲ။ အတ္တကောင် ငါကောင်က အစိုးရတယ်လို့ ထင်မြင်စွဲလမ်း တာပါပဲ။ အဲဒါကို ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ “ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါကောင် ရှိသည်ဟုထင်တာက သာမိအတ္တစွဲ”တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

(၁) ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက သာမိအတ္တစွဲ။

ယခု ဒီအနတ္တလက္ခဏာသုတ်တရားတော်က အဲဒီ သာမိအတ္တစွဲကို ပယ်နိုင်အောင် ဟောထားတာပါပဲ။ ဒီလိုဆိုတော့ ဒီအနတ္တလက္ခဏာသုတ် ကိုဟောတော်မူတာဟာ ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးပါးရဟန်းတော်ကို ဟောတော်မူတာ မဟုတ်လား။ အဲဒီ ပဉ္စဝဂ္ဂါရဟန်းတော်ငါးပါးဟာ သောတာပန်ဖြစ်သွားကြ ပြီဟုတ်လား။ သောတာပန်မှာ အတ္တစွဲ ရှိပါသေးသလားလို့ မေးဖွယ်ရှိပါတယ်။

သောတာပန်မှာ အတ္တဒိဋ္ဌိစွဲမရှိပေမယ့် မာနစွဲကရှိသေးတယ်

သောတာပန်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသဆိုတဲ့ သံယောဇဉ်သုံးပါးကို အကြွင်းမဲ့ပယ်ပြီး ဖြစ်နေတဲ့အတွက် အတ္တဒိဋ္ဌိစွဲကတော့ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အသွိမာနစွဲကတော့ မကင်းသေးဘူး။ ရှိနေသေးတာပဲ။ ငါတတ်တယ်၊ ငါမြတ်တယ် စသည်ဖြင့် ဂုဏ်ယူပြီး ငါအနေဖြင့် တက်ကြွတဲ့ မာနကို အသွိမာနခေါ်တယ်။ အဲဒီမာနကလဲ သောတာပန်မှာ ဟုတ်မှန်တဲ့ ဂုဏ်ကိုသာ စွဲမှီပြီးဖြစ်ပါတယ်။ မဟုတ်မမှန်တဲ့ဂုဏ်၊ မရှိတဲ့ဂုဏ်နဲ့တော့

မာန်တက်ခြင်းမရှိပါဘူး။

ဒါကြောင့် သောတာပန်မှာ မကင်းသေးတဲ့ အဲဒီအသွိမာနစွဲကို ပယ်နိုင်အောင် ဝိပဿနာအလုပ်ကို အားထုတ်ရတယ်။ ဝိပဿနာရင့်သန် တဲ့အခါကျတော့ သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် အဲဒီမာနကို အားနည်းစေပြီး တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းအားဖြင့် ပယ်တယ်။ ဒါပေမယ့် အကုန်လုံးတော့ မကင်းသေးဘူး။ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်လဲ ပယ်ရပြန်တယ်။ အဲဒါလဲ အကုန်မကင်းသေးဘူး။ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်ပယ်လိုက်မှ အဲဒီ အသွိမာနက လုံးဝကင်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်ပြီးဖြစ်ကြတဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂါးပါးတို့ သန္တာန်မှာ ကြွင်းကျန်နေသေးတဲ့ အဲဒီ အသွိမာနစွဲကို ပယ်နိုင်အောင် မြတ်စွာဘုရားက ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူတယ်လို့ မှတ်ယူ ရပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ကိုယ်ထဲမှာ အသက်ရှင်နေတဲ့ ငါကောင်ဟာ အမြဲတမ်း တည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်တာက နိဝါသီအတ္တစွဲတဲ့။ အဲဒါကိုလဲ “ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက နိဝါသီ အတ္တစွဲ”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကိုဆိုကြရမယ်။

(၂) ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာ က နိဝါသီအတ္တစွဲ။

ယခုလူတွေဟာ မိမိတို့ကိုယ်ကို မွေးကတည်းက သေသည်အထိ အမြဲတမ်း အသက်ရှင်ပြီး တည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်နေကြတာပဲ။ အဲဒါဟာ နိဝါသီအတ္တစွဲပဲ။ သေပြီးတဲ့နောက်တော့ မရှိတော့ဘူးလို့ တချို့ယူကြတယ်

သောတာပန်မှာ အတ္တဒိဋ္ဌိစွဲမရှိပေမယ့် မာနစွဲကရှိသေးတယ် ၂၉

အဲဒါက ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပဲ။ တချို့ကတော့ သေပြီးတဲ့နောက်လဲ ဘဝအသစ် ခန္ဓာအသစ်မှာ ဝင်ရောက်ပြီးတော့ တည်မြဲတည်ရှိနေတယ်။ ဘယ်တော့မှ ပျက်မသွားဘူးလို့ ယူကြတယ်။ အဲဒါက သဿတဒိဋ္ဌိပဲ။ ဒီဒိဋ္ဌိအစွဲ ၂- မျိုးနှင့်တကွ အသွိမာနစွဲကို ပယ်နိုင်အောင်လို့ ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်တရား ကို ဟောတော်မူတာပါပဲ။ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များနှင့်တကွ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် များမှာ ကြွင်းကျန်နေသေးတဲ့ အသွိမာနစွဲကို ပယ်နိုင်အောင်၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် များမှာ ဒိဋ္ဌိအစွဲများပါ ပယ်နိုင်အောင် ဟောတော်မူတာပါပဲ။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အသက်ရှင်နေတဲ့ငါကောင်ဟာ အမြဲတမ်း တည်ရှိနေတယ်လို့ စွဲလမ်းရင် ငါ့ကိုယ်ကို ငါအလိုအတိုင်း အစိုးရတယ်လို့လဲ စွဲလမ်းတော့တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ဖြင့် သာမိအတ္တစွဲကိုသာ ပယ်ရန်မဟုတ်။ နိဝါသီအတ္တစွဲကိုလဲပယ်ရန် ဟောတော်မူ တယ်လို့ သိရပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ သာမိအတ္တစွဲကို ပယ်နိုင်ရင် အခြား အတ္တစွဲဒိဋ္ဌိ ဟူသမျှတွေလဲ အကုန်ကင်းစင်သွားတော့တာပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ အတ္တစွဲရှိတဲ့သူက ကိုယ်အမှု၊ နှုတ်အမှု၊ စိတ်အမှု ဘယ်အမှုကိစ္စကိုမဆို ပြုလုပ်တိုင်း ပြောဆိုတိုင်း ကြံစည်တိုင်း ငါကောင်က ပင်လုပ်တယ်လို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေတယ်။ အဲဒါက ကာရကအတ္တစွဲပဲ။ အတ္တကောင် ငါကောင်က ပြုလုပ်တယ်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းတာပါပဲ။ အဲဒါကိုလဲ “ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် အမှုအရာဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ပြုလုပ်သည်ဟု ထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ ”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကိုဆိုကြ ရမယ်။

(၃) ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် အမှုအရာဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ပြုလုပ်သည်ထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ။

ဒီ ကာရကအတ္တစွဲကတော့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် ပိုပြီးသက်ဆိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကာရကအတ္တစွဲအကြောင်းကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာအလှည့်ကျမှ အကျယ်ပြောရမယ်။

နောက်ပြီးတော့ အကောင်းအဆိုး ခံစားတာဟူသမျှကို ငါပဲလို့ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ အဲဒါက ဝေဒကအတ္တစွဲပဲ။ အဲဒါကိုလဲ “အကောင်း အဆိုး ဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ခံစားသည်ဟုထင်တာက ဝေဒကအတ္တစွဲ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

(၄) အကောင်းအဆိုး ဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ခံစားသည်ဟု ထင်တာက ဝေဒကအတ္တစွဲ။

ဒီဝေဒကအတ္တစွဲကလဲ ဝေဒနက္ခန္ဓာနှင့်သာ သက်ဆိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် နောက်သီတင်း နယုန်လပြည့်နေ့ ဝေဒနက္ခန္ဓာ ဟောတဲ့အခါကျမှ အကျယ်ပြောရမယ်။

ရူပက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ရုပ်တရားဟာ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင် မဟုတ်ကြောင်း၊ အနတ္တဆိုတဲ့ သဘောတရားမျှသာဖြစ်ကြောင်း ပြောလာခဲ့တာ တော်တော်စုံသွားပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ယခု ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဝိပဿနာရှုနေရင်း အစိုးမရလို့ အနတ္တသဘောတရားမျှပဲလို့ သိမြင်ပုံကိုပြောဖို့ကတော့ လိုနေပါ သေးတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အသိအမြင်ဖြစ်ပုံကို ဆက်ပြောရအုံးမယ်။

ဝိပဿနာရှုစဉ် အနတ္တာနုပဿနာဖြစ်ပုံ

၃၁

ဝိပဿနာရှုစဉ် အနတ္တာနုပဿနာဖြစ်ပုံ

ဝိပဿနာရှုပုံရှုနည်းတွေကိုတော့ ဘုန်းကြီးဟောထားတဲ့ တရားစာအုပ်တွေမှာ ဖော်ပြထားပြီးတွေ များစွာပင်ရှိနေပါပြီ။ ဒီနေရာမှာ အကျယ်ပြောနေဖို့ကတော့ မလိုပါဘူး။ အကျဉ်းချုပ်လောက် ပြောရမှာပဲ။

ဝိပဿနာဆိုတာ မြင်ဆဲ၊ ကြားဆဲ၊ နံဆဲ၊ စားသိဆဲ၊ ထိသိဆဲ၊ ကြံသိဆဲမှာ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေ ရှုပြီးသိရတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း၊ အကုန်လုံးကို စေ့စေ့စပ်စပ် လိုက်ပြီးရှုဖို့ဆိုတာကတော့ အားထုတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မလွယ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အထူးထင်ရှားတဲ့ အာရုံနည်းနည်းကစပြီး ရှုရတယ်။ ထိုင်နေတဲ့အခါဆိုရင် ကိုယ်ထဲက တောင့်တင်းထောက်ကန်နေတဲ့သဘောကို ရှုဆိုက်ပြီး ထိုင်တယ် ထိုင်တယ်လို့ ဒီလိုရှုမှတ်နေရင်လဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုင်တာတစ်မျိုးတည်းကိုသာ ရှုနေတော့ လွယ်လွန်းအားကြီးလို့ ဝိရိယအားနည်းနေတယ်လို့ ထင်ရင် တစ်နေရာရာက ထိတာနဲ့တွဲပြီး ထိုင်တယ် ထိတယ်၊ ထိုင်တယ် ထိတယ်လို့ ဒီလိုလဲ ရှုမှတ်နေရင် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ဝမ်းဗိုက်၏ ဖောင်းတာ ပိန်တာကတော့ ပိုပြီးထင်ရှားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝမ်းဗိုက်၏ ဖောင်းဗိုက်မှာ ဖောင်းတယ်လို့၊ ပိန်ဗိုက်မှာ ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေရင် ဝမ်းဗိုက်ထဲမှ တောင့်တာ တင်းတာ တွန်းကန်တာ လျော့တာ လှုပ်ရှားတာတွေကို ထင်ရှားသိရပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ လက္ခဏာနဲ့ ရသ ပစ္စုပ္ပန်တွေပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒါတွေကို

ရှုပြီးသိတာဟာ “ရှုပ်နာမ်သဘောတရားများကို လက္ခဏာရသ စသည်တို့ဖြင့် သိမ်းဆည်းရ ရှုသိရမယ်”ဆိုတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဆိုနဲ့အညီ သိတာပါပဲ။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့က ရှုနည်းအားထုတ်ခါစ ယောဂီအား ဖောင်းတာ ပိန်တာကစပြီး ရှုမှတ်ဖို့ ညွှန်ကြားပြသလာခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ ဖောင်းတာ ပိန်တာ ၂-ခုတည်းသာ ရှုရတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေရင်း စိတ်ကူးကြံသိမှု ပေါ်လာရင် အဲဒါကိုလဲ ရှုမှတ်ရတယ်။ ညောင်းတာ ပူတာ နာကျင်တာ အခံခက်တာ ပေါ်လာရင် အဲဒါကိုလဲ ရှုမှတ်ရတယ်။ လက်ခြေ ကွေးတာ ဆန့်တာ ပေါ်လာရင် အဲဒါကိုလဲ ရှုမှတ်ရတယ်။ ထိုင်ရာမှထရင် အဲဒါကိုလဲ ရှုမှတ်ရတယ်။ လမ်းလျှောက်ရင် ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ကြွတယ် လှမ်းတယ်၊ ချတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရမယ်။ ရှုမှတ်နိုင်ရင်တော့ မျက်စိ ဖိတ်တာ ဖွင့်တာမှစပြီး ကိုယ်အမူအရာ ဟူသမျှကိုလိုက်ပြီး အကုန်လုံးရှုမှတ်ရတယ်။ ဘာမှအထူးမှတ်စရာမရှိ တဲ့အခါကျတော့ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာကို မပြတ်ရှုမှတ်နေရတယ်။ ဒါဟာ ရှုမှတ်ပုံအကျဉ်းပါပဲ။

အခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ် စသည်ဖြင့် ပေါ်ရာပေါ်ရာ မပြတ်ရှုနေရင်း ကွေးထားတဲ့လက်ခြေတို့က ညောင်းပူ နာကျင်လာတဲ့အတွက် ဆန့်ချင် ပြင်ချင်လာတယ်။ အဲဒါကို ဆန့်ချင်တယ်၊ ပြင်ချင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး လက်ခြေတို့ကို မပြုပြင် သေးဘဲ သည်းခံနိုင်သမျှ သည်းခံပြီး မှတ်မြဲမှတ်နေရတယ်။ နောက်တစ်ခါ ဆန့်ချင်၊ ပြင်ချင်လာပြန်ရင်လဲ အဲဒါကိုမှတ်ပြီး မဆန့်မပြင်သေးဘဲ ရှုမှတ်မြဲ

ဝိပဿနာရှုစဉ် အနတ္တာနုပဿနာဖြစ်ပုံ

၃၃

ရှုမှတ်နေရပြန်တယ်။ သည်းမခံနိုင်လောက်တဲ့ အခါကျတော့ ဆန့်တယ် ဆန့်တယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ဆန့်ရ ပြင်ရတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်ထဲက မခံသာတဲ့အတွက် မကြာခဏ ပြုပြင်ပေးနေရတယ်။ ပြုပြင်ရဖန်များလာတော့ ရုပ်ကိုယ်က နှိပ်စက်နေပုံ ထင်ရှားပေါ်လာတယ်။ တစ်နာရီ နှစ်နာရီ စသည် မလှုပ်ရှားမပြုပြင်ဘဲ ငြိမ်ပြီးထိုင်နေချင်ပေမယ်လို့ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မပြုပြင်ဘဲမနေနိုင်တာလဲ ထင်ရှားပေါ်လာတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ရုပ်ကိုယ်ဟာ မပြုပြင်ဘဲ မနေနိုင်အောင် အမြဲနှိပ်စက်နေသောကြောင့်လဲ အတွင်းသား အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်ဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာဖြစ်နေတဲ့ သဘောတရားမျှပဲ လို့လဲ သဘောကျလာတယ်။ ဒါလဲ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်ပဲ။

မပြုပြင်ဘဲ ကြာရှည်စွာ ထိုင်လဲမနေနိုင်ဘူး။ အိပ်လဲမနေနိုင်ဘူး။ ရပ်လဲမနေနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မဖြစ်တဲ့ ရုပ်တရားတွေပဲ။ အစိုးမရတဲ့ ရုပ်တရားတွေပဲ။ အစိုးမရတဲ့အတွက် အတွင်းသား အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်ဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေတဲ့ သဘောတရားမျှ ပဲလို့လဲ သဘောကျလာတယ် ဒါလဲအနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်ပဲ။

ထိုင်ပြီး ရှုမှတ်နေရင်းဖြစ်စေ၊ လှဲပြီး ရှုမှတ်နေရင်းဖြစ်စေ၊ အခင်းကြီး အခင်းငယ်ကိစ္စအတွက် မကြာမကြာ ထသွားပြီး သုတ်သင်ရတဲ့ အခါများမှာလဲ ရုပ်ကိုယ်က နှိပ်စက်ပုံ၊ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်၍ အစိုးမရပုံ၊ အစိုးမရသောကြောင့် အနတ္တသဘောတရားမျှ ဖြစ်ပုံထင်ရှားတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ရုပ်အမူအယာတွေ ရှုမှတ်နေရင်းထဲက နှပ်၊ တံတွေ၊ သလိပ်တို့၊ မျက်ချေး၊ မျက်ရည်တို့၊ ချွေတို့၊ ယိုထွက်ပြီး ရုပ်ကိုယ်က နှိပ်စက်နေပုံလဲ ထင်ရှားတယ်။

သန့်သန့် ရှင်းရှင်း ဖြစ်စေချင်ပေမယ့် မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်၍ အစိုးမရပုံ၊ အနတ္တဖြစ်ပုံလဲ ထင်ရှားတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ရေငတ်ပြီး အစာဆာပြီး နှိပ်စက်နေပုံလဲ ထင်ရှားတယ်။ အိုမင်းခြင်း၊ မကျန်းမာခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက်ပုံလဲ ထင်ရှားတယ်။ ဒါတွေဟာ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဆင်ခြင်ကြည့်ရင် သိနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မရှုမမှတ်ဘဲ သိတာကတော့ အတ္တကောင် မကင်းဘဲလဲ ရှိနေတတ်တယ်။ ရှုမှတ်နေရင်း ထင်ပေါ်ရာမှာတော့ အသက်ရှင်နေတဲ့ အဲဒီအတ္တကောင်မပါဘူး။ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်သဘောတရား အနေဖြင့်သာ ထင်ရှားတယ်။

ယခုပြောခဲ့တာဟာ အရိပ်အမြွက်မျှပါပဲ။ ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ရုပ်ကိုယ်က နှိပ်စက်နေပုံ၊ ရုပ်ရှိနေလို့ အစစအရာရာ အနှိပ်စက်ခံနေရပုံ၊ ရုပ်ကိုယ်ကြီးက ကိုယ့်အလိုအတိုင်းမဖြစ်ပုံ၊ အစိုးမရလို့ အနတ္တသဘောတရားမျှပဲလို့ သိပုံတွေဟာ အများကြီးပါပဲ။ အဲဒီလို ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ် စသည်ဖြင့် ကိုယ်အမူအယာတွေကို ရှုမှတ်နေရင်း ရုပ်က နှိပ်စက်နေပုံ၊ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်၍၊ အစိုးမရပုံများကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်ပြီးတော့ “မိမိကိုယ်ထဲက ရုပ်ဟာ ငါ့ကိုယ်ပဲ ငါပဲလို့ ထင်ရပေမယ့် သူကနှိပ်စက် နေသောကြောင့် ငါ၏အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး။ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်လို့ အစိုးမရသောကြောင့်လဲ ငါ၏အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး။ အတ္တကောင် အသက်ကောင်အနေဖြင့် ယူဆ ထင်မြင်လာခဲ့တာဟာ အမှားစင်စစ်ပဲ။ အလိုအတိုင်းမဖြစ်လို့ အစိုးမရလို့ အနတ္တသဘောတရားမျှပဲ”လို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သဘောကျကျလာတယ်။

အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန် ဆောင်ပုဒ်များ

၃၅

အဲဒါဟာ အနတ္တနုပဿနာဉာဏ်အစစ်ပဲ။

ရုပ်တရား၌ အနတ္တထင်ပုံ သိပုံနှင့်စပ်ပြီး ပြောလာတာ တော်တော် စုံသွားပါပြီ။ ဒါကြောင့် စောစောပိုင်းက ဆိုခဲ့ကြပြီးဖြစ်တဲ့ အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန်ဆောင်ပုဒ် စသည်တို့ကိုဆိုပြီး ဒီကနေ့တရားပွဲကို ရှုသိမ်းကြရမယ်။ ကဲ..... လိုက်ဆိုကြ။

အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန် ဆောင်ပုဒ်များ

ရဟန်းတို့ ရှုပ်သည် (အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ်။ အတ္တကောင် ဟုတ်ပါမူ (ဤရှုပ်သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ ရာ မဖြစ်တန်လေရာ။ ထို့ပြင် “ငါ၏ရှုပ်သည် ဒီလိုအကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ။ ဒီလို အဆိုးတော့မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ ရှုပ်၌ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲ ရလေရာ၏။

အမှန်အားဖြင့်တော့ ရှုပ်ဟာ (အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ်။ အတ္တကောင်မဟုတ်သောကြောင့်ပင် ဤရှုပ်သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ ရာလည်း ဖြစ်နေချေသည်။ ထို့ပြင် “ငါ၏ရှုပ်သည် ဒီလို အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ။ ဒီလိုအဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ ရှုပ်၌ စီမံခန့်ခွဲ၍လည်းမရဘဲ ရှိချေသည်။

အတ္တစွဲဆောင်ပုဒ်များ

- (၁) ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်းအစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက သာမိအတ္တစွဲ။

၃၆

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

(၂) ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု
ထင်တာက နိဝါသီအတ္တစွဲ။

(၃) ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမှုအယာ ဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင်
ပြုလုပ်သည်ဟု ထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ။

(၄) အကောင်းအဆိုးဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ခံစားသည်ဟု
ထင်တာက ဝေဒကအတ္တစွဲ။

ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ရှိသေစွာ နာယူမှတ်သား
ကြရသော ဓမ္မဿဝန ကုသိုလ်ကံစေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်
မိမိတို့ သန္တာန်၌ ငြိမ်းစေ့ရပ်နာမိတို့ကို ရှုမှတ်လျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခအခြင်းအရာ
တို့နှင့်တကွ အနတ္တအခြင်းအရာကို ပိုင်နိုင်စွာ သိမြင်ကြ၍ မိမိတို့အလို
ရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍
မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ပထမပိုင်းပြီး၏။

အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

ဒုတိယပိုင်း

၁၃၂၅-ခုနှစ် နယုန်လပြည့်နေ့၊ ဟောသည်

တရားအနုသဇ္ဇေ

အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို နယုန်လဆန်း(၈)ရက်နေ့က စပြီး ဟောခဲ့တယ်။ ရုပ်ခန္ဓာ အတ္တမဟုတ်၊ အနတ္တဖြစ်ကြောင်းတော့ တော်တော်စုံသွားပါပြီ။ ဒီကနေ့ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အနတ္တဖြစ်ပုံကို ဟောရမယ်။ သတ္တဝါတွေက အာရုံကောင်းနဲ့တွေ့ပြီး ကောင်းတဲ့ခံစားရမှုဖြစ်နေတာကို ကြိုက်ကြတယ်။ ဆိုးတဲ့ခံစားမှုကိုတော့ မကြိုက်ကြဘူး။ အဲဒီခံစားမှု ၂-မျိုးလုံးကိုပင် “ငါကခံစားတယ်။ ငါချမ်းသာတယ်။ ငါဆင်းရဲတယ်”လို့ ထင်နေကြတယ်။ ဒါပေမယ့် အမှန်မှာတော့ အဲဒီခံစားမှုဟာ၊ အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်ဘူး။ အနတ္တသဘောတရားမျှပဲ။ အဲဒီအကြောင်းမှန်ကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီလိုဝေဖန်ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။

ခံစားတဲ့ဝေဒနာဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်

ဝေဒနာ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ၊ ဝေဒနာ စ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ
အတ္တာ အဘဝိဿ၊ နယိဒံ ဝေဒနာ အာဏဓာယ သံဝတ္တေယျ၊
လဗ္ဘေထ စ ဝေဒနာယ “ဧဝံ မေ ဝေဒနာ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ
ဝေဒနာ မာအဟောသီ” တိ၊ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

အနတ္တာ၊ တသ္မာ ဝေဒနာ အာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ၊ န စ လတ္တတိ
ဝေဒနာယ “ဝေ မေ ဝေဒနာ ဟောတု၊ ဝေ မေ ဝေဒနာ မာ
အဟောသီ”တိ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဝေဒနာ-ခံစားမှုဝေဒနာသည်၊ အနတ္တာ-
အတ္တကောင်မဟုတ်။

ခံစားမှုဝေဒနာက သုံးမျိုးရှိတယ်-

(၁) အာရုံကောင်းကို ခံစားတာက သုခဝေဒနာတဲ့၊

(၂) အာရုံဆိုးကို ခံစားတာက ဒုက္ခဝေဒနာတဲ့၊

(၃) မကောင်းမဆိုး အလယ်အလတ် ရှိရိုးအာရုံကို ခံစားတာက
ဥပေက္ခာဝေဒနာတဲ့၊

ဒါပေမယ့် အလယ်အလတ်ခံစားမှု ဥပေက္ခာဝေဒနာကတော့
အများအားဖြင့် မထင်ရှားဘူး။ ဒါကြောင့် ကောင်းတဲ့ခံစားမှု သုခဝေဒနာနဲ့
ဆိုးတဲ့ခံစားမှု ဒုက္ခဝေဒနာကိုသာ အများအားဖြင့် သိနေကြ ပြောနေကြ
ပါတယ်။

ပူအိုက်နေတဲ့အခါ လေအေး ရေအေးကလေးများနဲ့ တွေ့ထိရရင်
နေသာထိုင်သာဖြစ်ပြီး ကောင်းသွားတယ်။ အလွန်အေးနေတဲ့အခါ နွေးတဲ့
ဝှမ်းစောင် စသည်ကို ခြုံရတွေ့ထိရရင်လဲ ကောင်းသွားတာပဲ။ ညောင်းနေတဲ့
လက်ခြေကို ဆန့်လိုက် ကွေးလိုက် ပြုပြင်လိုက်ရရင်လဲ အညောင်းပြေပြီး
ကောင်းသွားတယ်။ အဲဒီလို အတွေ့အထိကောင်းများနဲ့ တွေ့ထိရပြီး
ကောင်းသွားတာကို သုခဝေဒနာခေါ်တယ်။ အဲဒီလို ကောင်းတဲ့ခံစားမှုကို

ခံစားနေရတဲ့ ဝေဒနာဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်

၃၉

သတ္တဝါတွေက ငါလိုထင်နေကြတယ်။ ငါကောင်းတယ် ငါချမ်းသာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အတွေ့ကောင်းတွေနဲ့ တွေ့ထိရအောင် လို့ ရှာကြအားထုတ်နေကြတာပဲ။

အတွေ့ဆိုးများနဲ့ တွေ့ထိပြီး နာကျင်ကိုက်ခဲတာ ညောင်းတာ၊ ပူလောင်တာ၊ အေးစိမ့်ပြီး အခံခက်တာ၊ ယားတာ၊ အစရှိတဲ့ မခံသာတဲ့ ဆင်းရဲတွေကိုတော့ ဒုက္ခဝေဒနာလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဒုက္ခဝေဒနာတွေ ဖြစ်ပြီး အခံခက် ဆင်းရဲနေတာကိုလဲ ငါလိုထင်နေကြတယ်။ ငါနာတယ်၊ ငါပူတယ်၊ ငါယားတယ်၊ ငါဆင်းရဲတယ် စသည်ဖြင့် ငါကောင်အနေနဲ့ ထင်မှတ်နေ ကြတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အတွေ့ဆိုးတွေနဲ့ မတွေ့မထိရအောင် ရှောင်နိုင်သမျှ ရှောင်နေကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရောဂါအတွေ့ကိုတော့ မရှောင်နိုင်လို့ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဒုက္ခဝေဒနာ တွေကို ခံစားနေကြရတာပါပဲ။ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ခံစားမှုတွေကတော့ ကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သုခနဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေပါပဲ။

စိတ်ထဲမှာဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာတွေကတော့ ဝမ်းသာဖွယ်အာရုံ ကောင်းတွေကို စိတ်ကူးမိတဲ့အခါ စိတ်ရွှင်လန်းဝမ်းသာမှု သုခဝေဒနာတွေ ဖြစ်တယ်။ စိတ်ညစ်စရာ၊ စိတ်ပျက်စရာ၊ ဝမ်းနည်းစရာတွေ၊ လွမ်းဆွတ် ပူဆွေးစရာ၊ ကြောက်လန့်စရာ စသည်တွေကို စိတ်ကူးမိတဲ့အခါကျတော့ စိတ်နှလုံးမသာမှု ဒုက္ခဝေဒနာတွေ ဖြစ်တယ်။ သာမန်ရိုးရိုးအကြောင်းအရာ တွေကို စဉ်းစားကြံစည်နေတဲ့အခါမှာတော့ မကောင်းမဆိုး ရိုးရိုးခံစားမှု ဥပေက္ခာဝေဒနာတွေ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါက စိတ်ကူးသက်သက်နဲ့ ခံစားမှု

ဝေဒနာသုံးမျိုးဖြစ်ပုံပဲ။ အဲဒီဝေဒနာသုံးမျိုး ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့အခါလဲ ငါဝမ်းသာ
 နေတယ်၊ ချမ်းသာနေတယ်၊ ငါစိတ်ညစ်နေတယ်၊ ဆင်းရဲနေတယ်၊ ငါမဆင်းရဲ
 မချမ်းသာ အလယ်အလတ်ဖြစ်နေတယ်လို့ ငါကောင်အနေနဲ့ပင် ထင်မှတ်
 စွဲလန်းနေကြတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အကောင်းတွေကို မြင်ရ၊ ကြားရ၊ နံရ၊ စားသိရ
 တဲ့အခါ ကောင်းတဲ့ခံစားမှု သုခဝေဒနာဖြစ်တယ်။ အဲဒါကိုလဲ ငါကောင်းတယ်၊
 ငါချမ်းသာတယ်လို့ ထင်မှတ်နေကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် အမြင်ကောင်း၊ အကြား
 ကောင်းတွေကို ခံစားရအောင် ပွဲလမ်းသဘင် စသည်တွေကို သွားပြီးကြည့်ရှု
 နားထောင်ကြရတယ်။ အနံ့ကောင်းတွေ ခံစားရအောင် ရေမွှေး ပန်းနံ့သာ
 တွေကို သုံးစွဲကြရတယ်။ အရသာကောင်းတွေကိုခံစားရအောင်လို့ တတ်နိုင်
 သမျှရှာကြပြီး စားသောက်နေကြရတယ်။

မကောင်းတာတွေကို မြင်ရ၊ ကြားရ၊ နံရ၊ စားရတဲ့အခါ မခံသာ
 တဲ့ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကိုလဲ ငါလို့ထင်နေကြတာပဲ။ အဲဒီ အမြင်ဆိုး၊
 အကြားဆိုး စသည်မှာ ကင်းလွတ်အောင် တတ်နိုင်သမျှ ရှောင်ရှားနေ
 ကြရတယ်။

မကောင်းမဆိုး အလယ်အလတ် ရိုးရိုးမြင်နေကျ ကြားနေကျ
 အာရုံစသည်တို့ကို မြင်ရတဲ့အခါ စသည်မှာတော့ ကောင်းတယ်လို့လဲ မထင်ရှား
 ဘူး။ အခံခက်တယ်လို့လဲ မထင်ရှားဘူး။ အဲဒါကတော့ မကောင်း မဆိုး
 ရိုးရိုးအလယ်အလတ် ခံစားမှုဥပေက္ခာဝေဒနာ ဖြစ်နေတာပဲ။ အဲဒါကိုလဲ ငါလို့
 ထင်နေကြတာပဲ။ အဲဒီ ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုတော့ အားမရတာနဲ့ သုခဝေဒနာ

ဖြစ်အောင်လို့ ကြိုးစားအားထုတ်နေကြတယ်။

အဘိဓမ္မာနှင့် သုတ္တန်နှီးနှောချက်

အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်အရအားဖြင့် မြင်ဆဲ ကြားဆဲ နံဆဲ အရသာသိဆဲမှာ သုခလဲမရှိဘူး။ ဒုက္ခလဲမရှိဘူး။ ဥပေက္ခာဝေဒနာသာ ရှိတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သုတ္တန်ဒေသနာများမှာတော့ ဒွါရ- (၆)ပါးလုံးမှာ သုခရော၊ ဒုက္ခရော၊ ဝေဒနာသုံးမျိုးလုံး ဖြစ်ပုံကို ဟောထား ပါတယ်။ မြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်မှာလဲ အဲဒီ ဝေဒနာသုံးမျိုးစလုံးကို အမှန်အတိုင်း သိအောင်ရှုဖို့ ညွှန်ကြားထားပါတယ်။ အဲဒီ မြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်မှာ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဝေဒနာသဘော ထင်ရှားပုံကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ(ဒု- ၁၃၇၊ ၃၆)မှာ ဒီလိုရှင်းပြထားပါတယ်။ စက္ခုဝိညာဏ်စသည်မှာ ဥပေက္ခာသာ ယှဉ်သည်ဟု ဆိုပေမယ့် အကုသိုလ်အကျိုး ဝိပါက်ကတော့ ဒုက္ခသဘော ရှိတယ်။ အကုသိုလ်၏ အကျိုးဆိုရင် ကောင်းတဲ့သဘောမရှိဘူး။ ကုသိုလ်၏ အကျိုးကလဲ ဥပေက္ခာဆိုပေမယ့် ကောင်းတဲ့ သုခဝေဒနာ သဘောရှိတယ်။ ကုသိုလ်၏အကျိုးဆိုရင် ကောင်းတဲ့ချမ်းသာတဲ့ သဘောရှိတာချည်းပဲလို့ ရှင်းပြထားပါတယ်။

အဲဒီရှင်းပြချက်ဟာ အလွန်ပင်သင့်လျော်ပါတယ်။ ဒီအချက်ကို လက်တွေ့စမ်းသပ်ကြည့်နိုင်ပါတယ်။ လှပတင့်တယ်တဲ့ အဆင်းကို မြင်ရတဲ့အခါ မြင်ဆဲမှာပင် ချမ်းသာတဲ့ ကောင်းတဲ့သဘော ထင်ရှားပါတယ်။ ကြောက်စရာ၊ မုန်းစရာ၊ ရွံစရာကို မြင်ရတဲ့အခါလဲ မြင်ဆဲမှာပင် ဆင်းရဲတဲ့ မခံသာတဲ့သဘော

ထင်ရှားပါတယ်။ မြင်ရာမှာထက် ကြားရာမှာပိုပြီး ထင်ရှားတယ်။ အသံကောင်းကို ကြားရတဲ့အခါ နားဝင်ချို့ပြီး ခံသာတယ်။ အသံဆိုးကို ကြားရတဲ့အခါ နားထဲမှာ အလွန်ပင် အခံရခက်ပါတယ်။ အနံ့နံ့ရာမှာ အဲဒါထက်ပိုပြီး ထင်ရှားပါတယ်။ မွှေးတဲ့အနံ့ကို နှမ်းရုံမိတဲ့အခါ နှာခေါင်းထဲမှာကို ချမ်းသာသွားတယ်။ အပုပ်နံ့များနံ့တဲ့အခါ မခံသာဘူး။ ခေါင်းကိုက်ခြင်း စသည်ကိုလဲ ဖြစ်စေတတ်တယ်။ အဆိပ်နံ့ကို နှမ်းရုံမိရင် သေသည်အထိ အခံရခက်တတ်ပါတယ်။ အဲဒါထက် စားသိတဲ့အခါ ပိုပြီးထင်ရှားတယ်။ အရသာကောင်းစားမိတဲ့အခါ လျှာပေါ်မှာကောင်းကောင်းသွားတယ်။ ဆေးခါးကြီးစတဲ့အရသာဆိုးကို စားမိတဲ့အခါ အလွန်ပင်အခံရခက်ပါတယ်။ အဆိပ်ကိုစားမိရင်တော့ သေသည်အထိ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်တတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် “စက္ခုဝိညာဏ် စသည်မှာ ဥပေက္ခာနှင့်သာယှဉ်တယ်လို့ဆိုပေမယ့် အနိဋ္ဌာရုံကိုခံစားတဲ့ အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာက အခံခက်တဲ့ ဒုက္ခသဘော ရှိတယ်။ ဣဋ္ဌာရုံကို ခံစားတဲ့ ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာက ချမ်းသာတဲ့ သုခသဘောရှိတယ်” လို့ဆိုတဲ့ ဋီကာစကားဟာ အလွန်သင့်မြတ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် သုတ္တန်ဒေသနာတော်များမှာ မြင်ဆဲစသည်၌လဲ ဝေဒနာသုံးမျိုးစလုံးကို ပြတော်မူတယ်လို့ မှတ်ယူရပါတယ်။ နောက်တစ်နည်းကတော့ မြင်ဝိထိစသည်မှာ ဖောဓဏကျတော့ ဝေဒနာသုံးမျိုးလုံးပင် ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် သုတ္တန်ဒေသနာမှာ မြင်ဆဲ စသည်၌လဲ ဝေဒနာသုံးမျိုးလုံးကို ပြတော်မူတယ်လို့ မှတ်ယူရပါတယ်။

ဝေဒနာကို အတ္တစွဲပုံ

၄၃

ဝေဒနာကို အတ္တစွဲပုံ

ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း အာရုံအကောင်းအဆိုး အမျိုးမျိုးတွေကို ခံစားနေတဲ့သဘောဟာ ဝေဒနာပဲ။ မြန်မာအရပ်သုံးစကားမှာတော့ ခံစားတယ်လို့ မပြောကြဘူး။ ကောင်းနေတယ် မကောင်းဘူး၊ အခံခက်နေတယ်၊ မကောင်းမဆိုး ရိုးရိုး ဖြစ်နေတယ်လို့ ဒီလိုသာ ပြောလေ့ရှိပါတယ်။ ကောင်းနေရင်လဲ ငါကောင်းနေတယ်လို့ ငါကောင်အနေနဲ့ စွဲလမ်းတယ်။ မကောင်းရင်လဲ ငါမကောင်းဘဲ ဖြစ်နေတယ်။ စောစောပိုင်းက အကောင်းသားနဲ့ အခုမှ မကောင်းဘဲဖြစ်နေတယ်လို့ ငါကောင်အနေနဲ့ စွဲလမ်းတာပဲ။ မကောင်းမဆိုးရိုးရိုး ဖြစ်နေတဲ့အခါလဲ ငါ့မှာ ကောင်းလဲ မကောင်းဘူး။ ဆိုးလဲမဆိုးဘူး။ ရိုးရိုးပကတိအတိုင်းပဲလို့ ငါကောင်အနေနဲ့ စွဲလမ်းတယ်။ အဲဒါဟာ ခံစားမှု ဝေဒနာကို ငါကောင်အနေနဲ့ စွဲလမ်းတာပဲ။ ဝေဒကအတ္တစွဲပဲ။ အတ္တကောင် ငါကောင်ကခံစားတယ်။ အကောင်းအဆိုး ခံစားတာဟာ ငါကောင်ပဲလို့ စွဲလမ်းတာပါပဲ။ အဲဒီ ဝေဒကအတ္တစွဲကို “အကောင်းအဆိုး ဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ခံစားသည်ဟု ထင်တာက ဝေဒကအတ္တစွဲ”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

အကောင်းအဆိုး ဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ခံစားသည်ဟုထင်တာက ဝေဒကအတ္တစွဲ။

အဲဒါဟာ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတိုင်းက ထင်မြင်စွဲလမ်းနေပုံပါပဲ။ အိန္ဒိယ စာပေတွေမှာ အဲဒီ ခံစားမှုဝေဒနာကို အတ္တကောင်အနေနဲ့ သို့မဟုတ်

အတ္တကောင်၏ စွမ်းရည်သတ္တိအနေနဲ့ ပြဆိုထားကြတယ်။ မြန်မာပြည်မှာ တော့ အဲဒီလိုကျမ်းစာနဲ့ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ စွဲလမ်းပုံတော့မရှိပါဘူး။

ဒါပေမယ့်လို့ အကောင်းအဆိုးနဲ့ တွေ့ကြုံခံစားနေတာဟာ ငါပဲ၊ ကောင်းတာလဲ ငါပဲ၊ မကောင်းတာ ဆင်းရဲတာလဲ ငါပဲလို့ ဒီလိုစွဲလမ်းနေကြ တာပါပဲ။ အဲဒီလို စွဲလမ်းခြင်း၏ အကြောင်းကတော့ အသက်ဝိညာဏ် မရှိတဲ့ကျောက်ခဲတို့ တုတ်ချောင်းတို့ဟာ မီးနဲ့ထိလို့လဲ ပူမှန်းမသိဘူး။ ရေနဲ့ ထိလို့လဲ အေးမှန်းမသိဘူး။ အဆိုးအကောင်း ဘာနဲ့ပဲ တွေ့ထိစေကာမူ ဆင်းရဲချမ်းသာတဲ့ အခြေအနေမရှိဘူး။ အသက်ဝိညာဏ်ရှိတယ်ဆိုတဲ့ သတ္တဝါတွေကျတော့ အဆိုးနဲ့တွေ့ရင် ဆင်းရဲတယ်။ အကောင်းနဲ့တွေ့ရရင် ချမ်းသာတယ်။ ဒါကြောင့် အသက်ဝိညာဏ်ရှိတဲ့ သတ္တဝါဆိုတာဟာ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်ပဲ။ ဒီအတ္တကောင်က အကောင်းအဆိုးတွေ ခံစားနေတယ်လို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ခံစားမှုဝေဒနာဟာ အတ္တကောင်တော့ မဟုတ်ဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတဲ့ သဘောတရားမျှသာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက-

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဝေဒနာ-ခံစားမှုဝေဒနာသည်၊ အနတ္တာ- အတ္တကောင်မဟုတ်လို့ မြဲမြံစွာ မှတ်ထားရမည့် အမှန်တရားကို ရှေးဦးစွာ ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို ဖော်ပြပြီးတော့ ဝေဒနာဟာ အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူးလို့ သိရခြင်း၏ အကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး ဟောကြားတော်မူ ပါတယ်။

ဝေဒနာကို အတ္တမဟုတ်ဟု သိရန် အကြောင်းပြစကား ၄၅

ဝေဒနာကို အတ္တမဟုတ်ဟုသိရန် အကြောင်းပြစကား

စ ဟိ-ဝေဒနာဟာ အတ္တမဟုတ်ဟု သိရန်အကြောင်းကို ဆက်၍
ဖော်ပြရလျှင် ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဣဒံ ဝေဒနာ-ဤခံစားမှုဝေဒနာသည်
(ဣဒံ-ဟူသောပုဒ်ကို နိပါတ်ပုဒ်ဟု မှတ်ယူရာ၏။ ထို့ကြောင့် ဤဣတ္ထိလိင်
အရာ၌လည်းကောင်း၊ နောက်သင်္ခါရဟူသော ပုလ္လိင် ဗဟုဂုဏ်အရာ၌
လည်းကောင်း၊ ဣဒံ-ဟူ၍သာ တစ်ပုံတည်း မိန့်ဆိုထားပေသည်။ ပါဠိပညာရှိ
တို့အတွက် အမှာစကား) အတ္တာ-မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်သည်၊
အဘဝိဿ-အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့ (ဝေသတိ-သို့ဖြစ်လျှင်) ဣဒံ ဝေဒနာ-
ဤခံစားမှု ဝေဒနာသည်၊ အာဗာဓာယ-နှိပ်စက်ရန်အလိုငှာ၊ န သံဝတ္တေယျ-
မဖြစ်တန်လေရာ၊ စ-ထိုပြင်လဲ၊ မေ ဝေဒနာ-ငါ၏ ခံစားမှုဝေဒနာသည်၊
ဝေ ဟောတု-ဤသို့ အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ မေ ဝေဒနာ-ငါ၏ခံစားမှု
ဝေဒနာသည်၊ ဝေ မာ အဟောသိ-ဤသို့ အဆိုးကားမဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ-
ဤသို့ စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို၊ ဝေဒနာယ-ခံစားမှုဝေဒနာ၌၊ လဗ္ဘေထ-ရအပ်ရာ၊
ရနိုင်ရာ၏-တဲ့။

“ခံစားမှုဝေဒနာဟာ မိမိ၏အတွင်းသား အတ္တကောင် ဟုတ်လို့ရှိရင်
အဲဒီ ဝေဒနာက မိမိကိုနှိပ်စက်မှာလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ငါ၏ခံစားမှုတွေဟာ
အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ။ မကောင်းတာမဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ မိမိအလိုအတိုင်း
စီမံခန့်ခွဲလို့လဲ ရသင့်ပါတယ်”တဲ့။ ဟုတ်တယ်၊ ခံစားမှုက မိမိ၏ အထည်ကိုယ်
အတ္တကောင်ဟုတ်လို့ရှိရင် ခံစားမှုက မိမိကိုနှိပ်စက်ဖွယ်မရှိပါဘူး။ ကိုယ့်ဟာ

ကိုယ် နှိပ်စက်နေတယ်လို့ ဖြစ်ရိုးမရှိပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ မိမိ၏အထည်ကိုယ် အတ္တကောင်ဟုတ်လို့ရှိရင် မိမိအလို အတိုင်းသာ ဖြစ်ဖို့ရှိပါတယ်။ အဲဒါဟာ အတ္တကောင် ဟုတ်လို့ရှိရင်”လို့ ပရိကပ္ပအားဖြင့် ကြံဆပြီး ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်ပုံကို ဖော်ပြတာပါပဲ။ တည့်တည့်ပြောရရင်တော့ ခံစားမှုဝေဒနာဟာ မိမိကို နှိပ်စက်မှုမရှိရင်၊ နောက်ပြီးတော့ ဆင်းရဲရတဲ့ ခံစားမှုမဖြစ်ဘဲ ချမ်းသာတဲ့ ခံစားမှု၊ ကောင်းတဲ့ခံစားမှုချည်းသာ မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်နေလို့ရှိရင် ခံစားမှု ဝေဒနာကို အတ္တလို့ဆိုသင့်တဲ့အကြောင်း၊ ပရိကပ္ပအားဖြင့် ကြံဆပြီး ဖော်ပြတဲ့ စကားပါပဲ။ အဲဒီစကားဖြင့် “ခံစားမှုဝေဒနာဟာ မိမိကိုမနှိပ်စက်ဘဲရှိပါရဲ့လား။ မိမိအလိုအတိုင်း ကောင်းတဲ့ခံစားမှုချည်း ဖြစ်ပါရဲ့လား” လို့ ဆင်ခြင်ကြည့်ဖို့ ညွှန်ပြတာပါပဲ။ အဲဒီလို ဆင်ခြင်ကြည့်ရင် ခံစားမှုဝေဒနာက မိမိကို အမြဲလိုပင် နှိပ်စက်နေကြောင်း မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်ဘဲ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာသာ လျှင် ဖြစ်နေကြောင်းကို ထင်ရှားတွေ့ရလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတော့ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ထင်ရှားပေါ်လာပါတယ်။ ကဲ အဲဒီပါဠိရဲ့ အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန်ဆောင်ပုဒ်ကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။ ဝေဒထားတဲ့ ဆောင်ပုဒ်စာရွက်ထဲက အတိုင်းပါပဲ။

ရဟန်းတို့၊ ခံစားမှုဝေဒနာသည် (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်။ အတ္တကောင်ဟုတ်ပါမူ ဤခံစားမှု ဝေဒနာသည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ်တန်လေရာ။ ထို့ပြင် “ငါ၏ ခံစားမှုဝေဒနာသည် ဒီလို အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့မဖြစ်ပါစေနဲ့”လို့ ခံစားမှု ဝေဒနာ၌ စိမ့်ခန့်ခွဲ၍လည်း ရလေရာ၏။

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည့်တည့်အကြောင်းပြချက်

၄၇

ဘယ့်နယ်လဲ ပရိသတ်တို့၊ ခံစားမှုဝေဒနာက မနှိပ်စက်ဘဲ ရှိပါလော့။
 မကြာခဏ နှိပ်စက်နေတယ်မဟုတ်လား။ နောက်ပြီးတော့ ကိုယ်အလိုရှိတဲ့
 အတိုင်း အမြင်ကောင်း၊ အကြားကောင်းချည်း ဖြစ်နေရဲ့လား။ အနံ့ကောင်း။
 အစားကောင်းချည်း ဖြစ်နေရဲ့လား။ အတွေ့ကောင်း အသိကောင်းချည်း
 ဖြစ်နေရဲ့လား။ ကောင်းတဲ့ခံစားမှုက နည်းနည်း၊ ဆိုးတဲ့ခံစားမှုတွေက
 များများဖြစ်နေတယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီလို မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်တာဟာ
 မိမိအတွင်းသား အတ္တကောင်မဟုတ်လို့ပေါ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီအကြောင်းအရာ
 များကိုလဲ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီလိုဆက်ပြီး ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည့်တည့်အကြောင်းပြချက်

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ စ-စင်စစ်မူချအားဖြင့်သော်ကား၊ ဝေဒနာ-
 ခံစားမှုဝေဒနာသည်၊ ယသွာ-အကြွင့်ကြောင့်၊ အနတ္တာ-(အတွင်းသား
 အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်ချေ။ တသွာ-ထိုသို့၊ အတ္တကောင်
 မဟုတ်သောကြောင့်၊ ဝေဒနာ-ခံစားမှုဝေဒနာသည်၊ အာဟာရယ-နှိပ်စက်
 ရန်အလိုငှာ၊ သံဝတ္ထတိ-ဖြစ်နေချေ၏။ စ-ထိုပြင်လည်း၊ ဖေ ဝေဒနာ-
 ငါ၏ ဝေဒနာသည်၊ ဝေ ဟောတု-ဤသို့အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ ဖေ
 ဝေဒနာ- ငါ၏ ဝေဒနာသည်၊ ဝေ မာအဟောသိတိ-ဤသို့၊ အဆိုးကား
 မဖြစ်ပါစေလင့်ဟု စိမ့်ခန့်ခွဲခြင်းကိုလည်း၊ ဝေဒနာယ-ဝေဒနာ၌၊ နလတ္ထတိ-
 မရအပ် မရနိုင်ဘဲ ရှိချေ၏။

အမှန်အားဖြင့်တော့ ခံစားမှုဝေဒနာဟာ (မိမိ၏အတွင်းသား

အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဝေဒနာက နာကျင်
 ကိုက်ခဲခြင်း စသည်ဖြင့်လဲ နှိပ်စက်တယ်။ စိတ်နှလုံးမသာခြင်း စသည်ဖြင့်လဲ
 နှိပ်စက်တယ်။ ထို့ပြင် “ငါ၏ဝေဒနာဟာ ဒီလို အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊
 ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ မိမိ၏ ဝေဒနာ၌စိမ့်ခန့်ခွဲ၍လည်း မရဘဲ
 ရှိနေပါတယ်တဲ့။ အဲဒီ ပါဠိ၏အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန်ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ
 ဆိုကြရမယ်။

အမှန်အားဖြင့်တော့ ဝေဒနာဟာ(မိမိ၏အတွင်းသားအထည်ကိုယ်)
 အတ္တကောင်မဟုတ်။ အတ္တကောင်မဟုတ်သောကြောင့်ပင် ဤဝေဒနာသည်
 (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရှာလဲ ဖြစ်နေချေသည်။ ထို့ပြင် “ငါ၏ ဝေဒနာသည်
 ဒီလိုအကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ ဝေဒနာ၌
 စိမ့်ခန့်ခွဲ၍မရဘဲ ရှိချေသည်။

ဒီစကားရပ်ဖြင့် “ဝေဒနာက မိမိအားနှိပ်စက်နေသောကြောင့်လည်း
 မိမိ၏အတွင်းသား အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး။ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်သော
 ကြောင့်လဲ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး” လို့ သိစေပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ဝေဒနာက နှိပ်စက်နေတာလဲ ထင်ရှားပါတယ်။ မိမိ၏
 အလိုအတိုင်း မဖြစ်တာလဲ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အတ္တစွဲဒိဋ္ဌိနဲ့ တဏှာ
 အားကြီးတဲ့ သူတွေကတော့ ချမ်းသာကောင်းစားတဲ့ သုခဝေဒနာကို အားကိုးပြီး
 ဝေဒနာကို အတ္တအနေနဲ့ပဲ စွဲလမ်းလျက် သာယာနေတတ်ကြတယ်။ သေသေ
 ချာချာ စဉ်းစားကြည့်ရင် သုခဝေဒနာဖြစ်ပြီး ချမ်းသာစွာ နေတဲ့အချိန်က
 အလွန်ပင်နည်းပါတယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲနေတဲ့ အချိန်တွေကသာ

ဝေဒနာက နှိပ်စက်နေပုံ

၄၉

များနေပါတယ်။

ဝေဒနာက နှိပ်စက်နေပုံ

ကိုယ်ထဲမှာ နေသာထိုင်သာရှိအောင် အမြဲမပြတ် ပြုပြင်ပေးနေကြရတယ်။ မပြုပြင်ဘဲနေရင် ညောင်းလာလိုက် ပူလာလိုက် နာလာလိုက်နဲ့ မကြာခဏ နှိပ်စက်နေတာပဲ မျက်စိတစ်ခုတည်း စဉ်းစားကြည့်ရင်ပင် ဝေဒနာက နှိပ်စက်နေပုံဟာ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ မျက်စိနေသာထိုင်သာရှိအောင် မျက်တောင်ကို မကြာမကြာ ခတ်ပေးနေရတယ်။ ရံခါမှိတ်လိုက် ဖွင့်လိုက်လဲ လုပ်ပေးနေရတယ်။ အဲဒီလို ပြုပြင်မပေးရင် မျက်စိက မခံသာဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်သွားမှာပဲ။ တခြားကိုယ်အစိတ်အပိုင်းတွေကလဲ နည်းတူပင် ပြုပြင်ပေးနေရပါတယ်။ ဒီပြုပြင်ပေးနေရင်းထဲကပင် အဆင်မသင့်တဲ့အခါ မခံသာအောင် နာကျင်ကိုက်ခဲမှုဖြစ်ပြီး ဝေဒနာက နှိပ်စက်တယ်။ ကံမကောင်း အကြောင်းမသင့်တဲ့သူတွေမှာ ရောဂါဆိုးစွဲကပ်ပြီး ဝေဒနာရဲ့ အနှိပ်အစက်ကို အကြီးအကျယ်ခံနေရတယ်။ သေချင်ပါပြီလို့တောင် ညဉ့်ညှူနေရှာကြရတယ်။ တချို့ကတော့ ဝေဒနာရဲ့ အနှိပ်စက်ဒဏ်ကို မခံနိုင်လို့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သတ်ပြီးတော့တောင် သေသွားရှာကြတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်ဆင်းရဲက နှိပ်စက်ရာမှာတော့ ဝေဒနာသက်သက်ကချည်း နှိပ်စက်တာမဟုတ်ဘူး။ ရုပ်ကလဲ အရင်းခံအနေအားဖြင့် နှိပ်စက်နေတယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရုပ်က နှိပ်စက်နေပုံ ဖော်ပြရာမှာလဲ ဒုက္ခဝေဒနာအမျိုးမျိုးနှင့်တကွ နှိပ်စက်ပုံတွေပြခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီ နှိပ်စက်ပုံတွေဟာ ဝေဒနာကနှိပ်စက်တယ်ဆိုရာမှာလဲ အတွင်းဝင်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ စေတသိကဒုက္ခ စိတ်ဆင်းရဲဆိုတဲ့ ဝေဒနာကတော့ ရုပ်အကူအညီမပါဘဲ သူ့သက်သက်ဖြင့်ပင် နှိပ်စက်နေတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် သားသမီးသေလို့၊ မိဘသေလို့၊ လင်သေလို့၊ မယားသေလို့၊ စသည်ဖြင့် ဆွေမျိုးညတိတို့၊ ပျက်စီးတာ အကြောင်းပြုပြီးတော့လဲ စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း နှလုံးမသာခြင်း အကြီးအကျယ် ဖြစ်ပြီး ဝေဒနာကနှိပ်စက်တယ်။ စည်းစိမ်ဥစ္စာ တွေ ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားတာ အကြောင်းပြုပြီးတော့လဲ စိတ်ဆင်းရဲအကြီး အကျယ်ဖြစ်ပြီး နှိပ်စက်တယ်။ အဲဒီလို စိတ်ဆင်းရဲကြောင့် တချို့သေဆုံးသွား ကြရှာတယ်။ စား၊ ဝတ်၊ နေ၊ ရေး၊ အဆင်မပြေတာတွေ အပေါင်းအသင်း ကွဲကွာ ပျက်စီးသွားတာတွေ ရည်ရွယ်မျှော်လင့်ချက်မပြည့်စုံဘဲ ချွတ်ယွင်း ပျက်စီး သွားတာတွေ ဒီလိုဟာတွေ အကြောင်းပြုပြီးတော့လဲ စိတ်ဆင်းရဲ အကြီးအကျယ်ဖြစ်ပြီး နှိပ်စက်တယ်။

နောက်ပြီးတော့ သုခဝေဒနာဆိုတဲ့ ချမ်းသာမှုကလဲ သူရှိနေတုန်း နေသာထိုင်သာ ကောင်းနေပေမယ့်လို့ သူမရှိတဲ့အခါကျတော့ သူ့ကို တမ်းတပြီး မနေသာမထိုင်သာ ဖြစ်စေတတ်တယ်။ ဒါလဲ ဥစ္စာစောင့် စတဲ့ နတ်ဘီလူးမက သူ့ရှုပ်ကို စွဲမက်စေပြီး နှိပ်စက်တာမျိုးပါပဲ။ ဒါကြောင့် လူတွေဟာ အဲဒီ သုခဝေဒနာနဲ့ ပြည့်စုံရအောင် အမြဲမပြတ် လုပ်ကိုင်ရှာကြနေကြရတယ်။ အသက်ကိုစွန့်ပြီးတော့လဲ လုပ်ကိုင်ရှာကြနေကြရတယ်။ အဲဒီလို ရှာကြနေကြ ရတဲ့အတွက်လဲ ဆင်းရဲပင်ပန်းတာပဲ။ မတရားတဲ့နည်းဖြင့်ရှာကြမိရင် ရာဇဝတ် အပြစ်သင့်ပြီးတော့လဲ ဒုက္ခရောက်ကြရတယ်။ အပါယ်လေးပါးကျရောက်ပြီး တော့လဲ ဒုက္ခရောက်ကြရတယ်။ ဒါကြောင့် သုခဝေဒနာကလဲ နှိပ်စက်နေတာ

ဝေဒနာအလိုအတိုင်းမဖြစ်

၅၁

ပါပဲ။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကတော့ သုခလိုပင် နေသာထိုင်သာရှိတဲ့အတွက် အဲဒီ ဥပေက္ခာနဲ့ပြည့်စုံအောင်လဲ ကြောင့်ကြစိုက်ပြီး ဆင်းရဲကြရတာပါပဲ။ အဲဒီလို အားထုတ်လို့ ပြည့်စုံနေပေမယ့်လို့ အဲဒီသုခနဲ့ဥပေက္ခာက အမြဲတမ်းတည် နေတာမဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် အသစ်အသစ်ပြည့်စုံရအောင်လဲ မပြတ် အားထုတ်နေကြရတယ်။ အဲဒီလို မပြတ်အားထုတ်ပြီး ဆင်းရဲနေရတာဟာ သင်္ခါရခုက္ခ-သင်္ခါရဆင်းရဲတွေပဲ။ အဲဒီ သင်္ခါရဆင်းရဲတွေဖြင့်လဲ အနှိပ်စက်ခံ နေကြရတယ်။ အဲဒါဟာ ဝေဒနာသုံးပါးလုံးက နှိပ်စက်နေပုံ အရိပ်အမြွက် မျှပါပဲ။

အကယ်၍သာ ခံစားမှုဝေဒနာမရှိရင် ဘယ်လိုကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲ မျှ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဘယ်ဆင်းရဲကမျှ မနှိပ်စက်နိုင်ဘူး။ တုံး တိုင် ကျောက်ခဲ မြေကြီးခဲတွေကို ဆင်ခြင်ကြည့်ပါ။ အဲဒါတွေမှာ ခံစားမှုဝေဒနာ မရှိတဲ့အတွက် မဆင်းရဲကြရဘူး။ ဓားနဲ့ခုတ် တူနဲ့ထု မီးနဲ့ရှို့ပေမယ့် အဲဒီ တုံး တိုင် ကျောက်ခဲ မြေကြီးခဲတွေမှာ ဘာဆင်းရဲမှ မခံစားရဘူး။ အဲဒါဟာ ခံစားတတ်တဲ့ ဝေဒနာ မရှိလို့ပါပဲ။ ခံစားတတ်တဲ့ဝေဒနာနှင့် ယှဉ်တွဲနေတဲ့ ရုပ်နာမ် အစဉ်တွေမှာတော့ ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးဖြစ်ပေါ်ပြီး အနှိပ်စက်ခံနေကြရတယ်။ ဒါကြောင့် နှိပ်စက်တတ် တဲ့ အဲဒီဝေဒနာဟာ မိမိ၏အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ကြောင်းထင်ရှား ပါတယ်။

ဝေဒနာအလိုအတိုင်းမဖြစ်

နောက်ပြီးတော့လဲ ခံစားမှုဝေဒနာကို အစိုးမရဘူး။ မိမိ အလိုအတိုင်း မဖြစ်စေနိုင်ဘူး။ စဉ်းစားကြည့်ပါ အမြင်ကောင်း အကြားကောင်းချည်းသာ

ဖြစ်နေပါစေလို့၊ စိမ့်တောင့်တလို့လဲ မရဘူး။ အနံ့ကောင်း အရသာကောင်း အသိကောင်း အတွေ့ကောင်းတွေချည်း ဖြစ်နေပါစေလို့လဲ၊ စိမ့်တောင့်တလို့ မရဘူး။ အဲဒီလိုအကောင်းတွေကို တွေ့ချင် ခံစားချင်ရင် အဆင်းကောင်းတွေ ရအောင်ရှာကြည့်ရတယ်။ အသံကောင်းကိုရှာပြီး နားထောင်ရတယ်။ အနံ့ကောင်းကို ရှာပြီးနမ်းရှူရတယ်။ အစာကောင်း အတွေ့အာရုံကောင်းတွေကို ရှာပြီးသုံးဆောင်ရတယ်။ အဲဒီလို ကြည့်ရှုနားထောင် သုံးဆောင်လို့ အမြင်ကောင်း စသည်ကို ခံစားရတာကလဲ အခိုက်အတန့်မျှ၊ တခဏ တခဏလေးမျှပဲ တော်တော်ကြာရင် အဲဒီအာရုံကောင်းတွေက ကုန်ပျောက် သွားတယ်။ အဲဒီအခါ အမြင်ကောင်းစသည်တွေလဲ မရှိပြန်ဘူး။ ဒါကြောင့် အမြင်ကောင်းစတဲ့ အကောင်းတွေချည်းဖြစ်နေပါစေ။ အဲဒီအကောင်းတွေ ပျောက်မသွားပါစေနဲ့လို့၊ စိမ့်တောင့်တလို့လဲမရဘူး။

အဲဒီ အမြင်ကောင်းစသည်တွေ ပျောက်သွားတဲ့အခါ အမြင်ဆိုး စသည်တွေနဲ့တွေ့ပြီး ဆင်းရဲရတယ်။ အမြင်ဆိုးထက် အကြားဆိုးကသာပြီး အခံရခက်တယ်။ အဲဒါထက် အနံ့ဆိုးကသာပြီး အခံရခက်တယ်။ အဲဒါထက် အရသာဆိုးတွေ ခံစားရတာကသာပြီး အခံရခက်တယ်။ အဆိပ်ဖြစ်တဲ့ အစာကို စားမိရင် သေသည်အထိ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်တဲ့အကြောင်း ရှေ့နားပိုင်းက ပြောခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီ အရသာဆိုးထက် အတွေ့အထိဆိုးက သာပြီးအခံရ ခက်တယ်။ ဆူးစူးလို့၊ ခလုတ်တိုက်လို့၊ လဲကျလို့၊ လိမ့်ကျလို့၊ တုတ်၊ ဓား၊ သေနတ်ဖတ် ထိခိုက်လို့၊ မီးလောင်လို့၊ ရောဂါဆိုး စွဲကပ်လို့၊ တွေ့ထိရတဲ့ အတွေ့ဆိုးတွေကမှသာပြီး အခံရခက်တာ။ သေလုနီးပါး နာကျင်ပြီး ဟစ်အော်

ဝေဒနာ အလိုအတိုင်းမဖြစ်

၅၃

မြည်တမ်းနေရတာလဲရှိတယ်။ သေသည်အထိ နာကျင်နှိပ်စက်သွားတာလဲ ရှိတယ်။ ဆိုးတဲ့ ခံစားမှုဝေဒနာတွေပါပဲ။ အဲဒီလို ဆိုးတဲ့ခံစားမှု ဝေဒနာတွေကို မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ စီမံခန့်ခွဲလို့ မရဘူး။ အဲဒါဟာ အစိုးမရတဲ့သဘောပဲ။ အဲဒီလို မိမိအလိုအတိုင်းမဖြစ်တဲ့ အစိုးမရတဲ့ဝေဒနာကို မိမိ၏အတွင်းသား အတ္တကောင်လို့ ဘယ်မှာဆိုသင့်ပါမလဲ။ မဆိုသင့် မထင်သင့် မစွဲလမ်း သင့်ပါဘူး။

ယခုပြောခဲ့တာက လူ့လောကမှာ ရှိနေတဲ့ ဝေဒနာ အကြောင်းမျှပါပဲ။ အပါယ်လေးပါးက ဝေဒနာတွေက သာပြီးဆိုးတယ်။ နွား၊ ကျွဲ၊ ကြက်၊ ဝက်စသော တိရစ္ဆာန်တွေကို စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အဲဒီ တိရစ္ဆာန်တွေမှာ အမြဲလိုလိုပင် အတွေ့ဆိုးတွေနဲ့တွေ့ပြီး ဝေဒနာရဲ့ အနှိပ်စက်ကို ခံနေကြရ တယ်။ ကာကွယ်ပြုပြင်ပေးမယ့်သူ၊ စောင့်ရှောက်မည့်သူလဲ မရှိဘူး။ ဆင်းရဲ ဒုက္ခတွေကို အလူးအလဲ ခံနေကြရတာပဲ။ အဲဒီ တိရစ္ဆာန်တွေထက် ပြိတ္တာ တွေမှာ သာပြီးဆင်းရဲတယ်။ ပြိတ္တာတွေထက် ငရဲသတ္တဝါတွေမှာ သာပြီးဆင်းရဲ တယ်။ အဲဒီ ဆင်းရဲတွေကို မိမိတို့နဲ့မဆိုင်ဘူးလို့ မဆိုနိုင်ဘူး။ အရိယာ အဖြစ်သို့ မရောက်သေးရင် အဲဒီ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ ငရဲဆင်းရဲတွေနဲ့လဲ တွေ့ကြုံသွားနိုင်တာပဲ။ အဲဒီလို ဖြစ်ရာဖြစ်ရာ ဘဝမှာ ဝေဒနာက နှိပ်စက် နေသောကြောင့် အဲဒီဝေဒနာတွေကို အသီးသီးသော သတ္တဝါတို့၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။ အဲဒီလို ဝေဒနာဆိုးတွေ မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့လဲ မစီမံနိုင်၊ မခန့်ခွဲနိုင်ဘူး။ စီမံခန့်ခွဲလို့မရဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ မလိုလားအပ်တဲ့ ဝေဒနာကလဲ ဖြစ်ဖြစ်နေတာပဲ။ စိတ်ဆင်းရဲတွေကလဲ

မဖြစ်စေလိုဘဲ ဖြစ်ဖြစ်နေတာပဲ။ အဲဒါဟာ အလိုအတိုင်း မဖြစ်တာ၊ အစိုးမရတာပါပဲ။ အသီးသီးသော သတ္တဝါတွေဟာ မိမိတို့သန္တာန်က ဝေဒနာတွေကို အစိုးမရတာရည်းဘဲ။ အဲဒီလို အစိုးမရသောကြောင့်လဲ အနတ္တလို့သာဆိုရပါတယ်။ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် အသက်ကောင် ငါကောင် မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒီပါဠိ၏ ဘာသာပြန် အကျဉ်းချုပ်ဆောင်ပုဒ်ကို ထပ်ပြီးဆိုကြရဦးမယ်။

ဘာသာပြန်အကျဉ်းချုပ်

ရဟန်းတို့ ခံစားမှုဝေဒနာသည် (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ် အတ္တကောင်ဟုတ်ပါမှု ဤခံစားမှု ဝေဒနာသည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ်တန်လေရာ။ ထို့ပြင် “ငါ၏ ခံစားမှု ဝေဒနာသည် ဒီလို အကောင်းရည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ ခံစားမှုဝေဒနာ၌ စိမ့်ခန့်ခွဲ၍လဲ ရလေရာ၏။

အမှန်အားဖြင့်တော့ ဝေဒနာဟာ (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်။ အတ္တကောင် မဟုတ်သောကြောင့်ပင် ဤဝေဒနာသည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာလဲ ဖြစ်နေချေသည်။ ထို့ပြင် “ငါ၏ဝေဒနာသည် ဒီလို အကောင်းရည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ ဝေဒနာ၌ စိမ့်ခန့်ခွဲ၍လဲ မရဘဲရှိချေသည်။

ဒီဘုရားဟော ပါဠိတော်အတိုင်းပင် မိမိတို့၏သန္တာန်မှ ဝေဒနာက

ဘာသာပြန်အကျဉ်းချုပ်

၅၅

မိမိကိုယ်ကို နှိပ်စက်လဲနှိပ်စက်တတ်လို့မလို့ မိမိအလိုအတိုင်းလဲ မစီမံနိုင်လို့ အစိုးမရလို့ မိမိ၏ အတွင်းသားအတ္တကောင် မဟုတ်ဘူးဆိုတာဟာ အလွန်ပင် ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သာမန်ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေ အနေအားဖြင့်တော့ ငါကပဲ ချမ်းသာနေရက ဆင်းရဲသွားတယ်။ ဆင်းရဲနေရကလဲ အကြောင်း ညီညွတ်တဲ့အခါ ချမ်းသာလာတယ်လို့ ဒီလိုပဲ စွဲလမ်းနေကြတယ်။ ဒီအတ္တစွဲကို လုံးဝကင်းသွားအောင် ပယ်ဖို့ရာခဲယဉ်းပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ညွှန်ကြား ထားတဲ့အတိုင်း မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အကျင့်လမ်းဆိုတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာလမ်း ဖြင့်ဖြစ်တိုင်းသော ဝေဒနာတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိပါမှ ပယ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ယောဂီတွေမှာ ဝေဒနာကို ရှုမှတ်ပြီး အတ္တစွဲပယ် နိုင်ပုံကို ယခုဖော်ပြပါဦးမယ်။

ဝိပဿနာရှုပုံ အကျဉ်းချုပ်ကို ပထမပိုင်း(စာမျက်နှာ-၃၁)စသည် မှာပြခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီမှာပြခဲ့တဲ့အတိုင်း ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာ ကိုယ်ထဲကနာကျင်တာ ညောင်းတာ၊ ပူတာ၊ စသည်အခံခက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်လာရင် အဲဒါကို စူးစိုက်ပြီး “နာတယ် နာတယ်၊ ညောင်းတယ် ညောင်းတယ်၊ ပူတယ် ပူတယ်” စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရတယ်။ သမာဓိဉာဏ်က အားမကောင်းသေးခင် ဆိုရင်တော့ အဲဒီလိုရှုမှတ်နေရင်း တိုးတိုးပြီးနာလာတတ်တယ်။ တိုးတိုးပြီး ညောင်းလာ တယ်။ ပူလာတတ်တယ်။ ဒါပေမယ့် သည်းခံနိုင်သမျှ သည်းခံပြီး ရှုမှတ်မြဲ ရှုမှတ်နေရတယ်။ သမာဓိဉာဏ်အားရှိလာတဲ့အခါကျတော့ နာတယ် နာတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်းပင် အဲဒီ နာကျင်မှုစသော ဒုက္ခဝေဒနာဟာ

၅၆

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

နည်းနည်းပြီး ပျောက်ကင်းသွားတတ်ပါတယ်။ သမာဓိဉာဏ် အလွန်ထက်သန် အားကောင်းနေတဲ့ အခါဆိုရင် စူးစိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေရင်း ယူပစ်လိုက်သလို တစ်ခါတည်းလဲ ပျောက်ကင်းသွားတတ်တယ်။ အဲဒီလို ရှုတ်တရက်ပျောက် ကင်းသွားရင် အဲဒီ ဒုက္ခဝေဒနာမျိုး နောက်ထပ်မပေါ်လာတော့ဘဲကင်းသွား တတ်ပါတယ်။

အဲဒါဟာ ဗောဇ္ဈင်တရားကို နာပြီးတော့ အရှင်မဟာကဿပ စသည်တို့မှာ ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်ကင်းသွားပုံပဲလို့ ဆိုရမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် သမာဓိဉာဏ် အားမကောင်းသေးမီမှာတော့ တနေရာက ဒုက္ခဝေဒနာ ပျောက် သွားတဲ့နောက် အခြားတနေရာက တမျိုးပေါ်လာတတ်တယ်။ အဲဒီ ဝေဒနာကို ရှုမှတ်လို့ ပျောက်သွားပြန်ရင်လဲ အခြားတစ်နေရာက တစ်မျိုးပေါ်လာတတ်ပြန် တယ်။ ဒီနည်းဖြင့် ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို ရှုမှတ်ရဖန် များလာတဲ့အခါ “ခံစားမှု ဝေဒနာက နှိပ်စက်နေတာပဲ မခံသာတဲ့ ဝေဒနာတွေ မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့လဲ မစိမံမခန့်ခွဲနိုင်ဘူး။ အစိုးမရဘူး။ ဒါကြောင့် ကောင်းတာရော ဆိုးတာရော ခံစားမှုဝေဒနာဟာ အတွင်းသား အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်ဘူး၊ အနတ္တ သဘောတရားမျှပဲ”လို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သဘောကျသိမြင်လာတယ်။ အဲဒါဟာ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်အစစ်ပဲ။

ရှုမှတ်လို့ ဒုက္ခဝေဒနာ ပျောက်သွားတဲ့ ယောဂီမှာလဲ ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်နေခံကာ နှိပ်စက်ခဲ့တာကိုလဲ ထင်ရှားတွေ့ခဲ့ရတယ်။ ပျောက်သွားတာကလဲ ပျောက်ပါစေလို့ တောင့်တရုံမျှ အမိန့်ပေးရုံမျှဖြင့် ပျောက်တာမဟုတ်ဘူး။ ရှုမှတ်တဲ့ သမာဓိဉာဏ်၏ အစွမ်းကြောင့် အကြောင်းညီညွတ်လို့ ပျောက်သွား

ဘာသာပြန်အကျဉ်းချုပ်

၅၇

တာပဲ။ အစိုးမရတဲ့ သဘောပဲဆိုတာလဲ သိရတယ်။ ဒါကြောင့် ကောင်းတာရော ဆိုးတာရော ခံစားမှုဝေဒနာဟာ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာဖြစ်နေတဲ့ သဘော တရားမျှပဲ အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်တဲ့ အနတ္တတရားမျှပဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် ဖြင့် သိမြင်လာတာပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း အကောင်း အဆိုး ခံစားမှုဝေဒနာကလေးတွေဟာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ချက်ချင်းပျောက်ပျောက် သွားတာကို တွေ့ရသောကြောင့်လဲ အနတ္တသဘောတရားမျှပဲလို့ သိသိသွား ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် စသည်ရောက်ပြီး အမှတ်အထူး ကောင်းနေတဲ့အခါ ရှုမှတ်လို့လဲ ကောင်းနေလို့ ထိုင်လို့လဲ ကောင်းပြီးနေ တတ်တယ်။ အဲဒီလို အထူးကောင်းနေတာဟာ ထူးခြားတဲ့ သုခဝေဒနာပဲ။ အဲဒီ သုခဝေဒနာတွေ မပျက်မစီးဘဲ အမြဲဖြစ်စေချင်တယ်။ ဒါပေမယ့် သမာဓိဉာဏ်အရှိန် ပြယ်သွားတဲ့အခါ အဲဒီကောင်းတဲ့ ခံစားမှုမျိုး မရှိတော့ဘူး။ နောက်တစ်ခါ အဲဒီ အကောင်းမျိုး ဖြစ်စေချင်ပေမယ့်လို့ မဖြစ်ဘဲလဲရှိတတ် တယ်။ အဲဒါလဲ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်တဲ့ အစိုးမရတဲ့သဘောပါပဲ။ အဲဒီလို အစိုးမရတဲ့အတွက်လဲ ခံစားမှုဝေဒနာကို မိမိအတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး။ အနတ္တသဘောတရားမျှပဲလို့ ယောဂီက ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်သဘောကျသွားပါတယ်။

ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ဝေဒနာပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရလို့လဲ အနတ္တသဘောမျှဖြစ်ကြောင်း ယောဂီကထင်ရှားသိရတယ်။ ရှုမှတ်ခါစ ယောဂီမှာ ညောင်းတာ ပူတာ နာတာ ယားတာ အစရှိတဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲ

ဒုက္ခဝေဒနာကို တွေ့ရတတ်တယ်။ တစ်ရံတစ်ခါ စိတ်ပျက်တာ ကြောက်ရွံ့တာ အစရှိတဲ့ စိတ်ဆင်းရဲ ဒုက္ခဝေဒနာကိုလဲ တွေ့ရတတ်တယ်။ အဲဒီတွေ့ရတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကိုပဲ ရှုမှတ်နေရတယ်။ အဲဒီ ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်နေခိုက်မှာ ချမ်းသာတဲ့ ကောင်းတဲ့ သုခဝေဒနာမရှိဘူး။ အဲဒါကိုလဲ သိရတယ်။ တစ်ရံတစ်ခါကျတော့ ကိုယ်ထဲမှာ အထူးကောင်းတဲ့ ကိုယ်ချမ်းသာသုခကို တွေ့ရတယ်။ ရှုမှတ်လို့ ကောင်းတဲ့အခါ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ စိတ်ချမ်းသာအထူးကိုလဲတွေ့ရတယ်။ ဝမ်းသာစရာအကြောင်း စဉ်းစားမိတဲ့အခါ ဝမ်းသာတဲ့သုခကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလိုတွေ့ရတဲ့ သုခဝေဒနာကို ရှုမှတ်နေရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေတော့ သုခဝေဒနာ ဖြစ်ခိုက်မှာ ဒုက္ခဝေဒနာ မရှိဘူးဆိုတာကိုလဲ သိရတယ်။ အများအားဖြင့် ဒုက္ခသုခ မထင်ရှားဘဲ ဖောင်းတာ ပိန်တာ အစရှိတဲ့ ရိုးရိုး ကိုယ်အတွေ့နဲ့ ရိုးရိုးစိတ်အကြံများကိုသာ ရှုမှတ်နေရတာလဲများတယ်။ အဲဒါက ဥပေက္ခာ ထင်ရှားနေတဲ့ သဘောပဲ။ အဲဒီလိုအခါမှာ သုခဒုက္ခကို မတွေ့ရဘူး။ ဒါကြောင့် မကောင်းမဆိုး ရိုးရိုးဖြစ်နေတဲ့အခါ ဒုက္ခလဲမရှိဘူး။ သုခလဲ မရှိဘူးလို့ ယောဂီက သိရတယ်။ အဲဒီလို သိရတဲ့အတွက် ဝေဒနာဟာ သူ့အခိုက်အတန့်နဲ့သူ ဖြစ်ပြီးပျောက်ပျောက်သွားတာကြောင့်လဲ အမြဲတမ်း တည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်ရတဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်သဘောကျသွားတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်သဘောကျ အောင် ဟောထားတဲ့ ဒီဃနုခသုတ်ကို ဒီနေရာမှာ ထည့်သွင်းပြီးပြောရဦးမယ်။ အဲဒီသုတ်ကို ဟောရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမူလဖြစ်တဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တရားရပုံကိုလဲ ဟောရဦးမယ်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ တရားရှာပုံနှင့် တရားရပုံ

၅၉

အရှင်သာရိပုတ္တရာ တရားရှာပုံနှင့် တရားရပုံ

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အလောင်းအလျာ ဥပတိဿနှင့် အရှင်မောဂ္ဂလာန်၏ အလောင်းလျာ ကောလိတတို့ဟာ မအိုမနာ မသေ တရားကိုရှာဖို့ သိဉ္ဇည်းဆရာကြီးထံမှာ ပရိဗိုဇ်ရသေ့ရဟန်းပြုကြတယ်။ သိဉ္ဇည်းဆရာကြီး၏ အယူဝါဒကို ရက်အနည်းငယ်ဖြင့် လေ့လာနားလည်ပြီး တဲ့အခါ အဲဒီဆရာကြီး၏ အယူဝါဒ၌ အနှစ်သာရ ဘာမျှမရှိကြောင်း သိရတဲ့ အတွက် အဲဒီ ဥပတိဿနှင့် ကောလိတပရိဗိုဇ်တို့ဟာ ဇမ္ဗူဒီပါ တစ်ကျွန်းလုံးကို လှည့်လည်ပြီး တရားလမ်းမှန်ကိုရှာကြတယ်။ ဘယ်မှာမှ တရားနည်းလမ်းမှန် ကို မရကြဘူးတဲ့ နောက်ဆုံးမှာ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ ပြန်ရောက်နေခိုက်တွင် ပဉ္စဝဂ္ဂို ငါးပါးထဲက အငယ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ အရှင်အဿာဇိကို ဆွမ်းခံကြနေစဉ်မှာ ဥပတိဿ ပရိဗိုဇ်က တွေ့ရတော့ အရှင်အဿာဇိနောက်မှ အစဉ်လိုက်သွားပြီးတော့ အရှင်အဿာဇိမထေရ် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးဖို့ နေရာလဲပြင်ပေးတယ်။ သူ့ရေဘူးထဲ က ရေကိုလဲကပ်တယ်။ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးတဲ့အခါ အရှင်အဿာဇိ၏ဆရာကိုလဲ မေးတယ်။ အဲဒီဆရာက ဘယ်လိုတရားကို ဟောသလဲလို့လဲမေးတယ်။ အရှင်အဿာဇိမထေရ်က မိမိ၏ ဆရာဟာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားဖြစ် ကြောင်း ဗုဒ္ဓသာသနာတော်သို့ ဝင်ရောက်လာတာ မကြာသေးတဲ့အတွက် တရားကိုတော့ အနည်းငယ်သာ ဟောပြောနိုင်ကြောင်းများကို ပြန်ကြားတယ်။ အဲဒီတော့ ဥပတိဿပရိဗိုဇ်က “ဟောနိုင်သမျှနည်းနည်းပဲ ဟောပါ။ အကျယ်ကိုတော့ သူ့ဟာသူ ချဲ့ပြီးသိနိုင်ပါတယ်” လို့ လျှောက်တယ်။ အဲဒီအခါ

အရှင်အဿာဇိမထေရ်က ဒီလိုဟောကြားလိုက်ပါတယ်။

ယေ မွှော ဟေတုပ္ပဘဝါ၊ တေသံ ဟေတုံ တထာဂတော အာဟ။
တေသဉ္စ ယော နိရောဓော၊ ဝေဝါဒီ မဟာသမဏော။

ယေ မွှော-အကြင် (ဒုက္ခသစ္စာ) တရားတို့သည်၊ ဟေတုပ္ပဘဝါ-
(သမုဒယသစ္စာ-ဟူသော) အကြောင်းလျှင် အမွန်အစရှိကုန်၏၊ တေသံ-
အကြောင်းလျှင် အမွန်အစရှိကုန်သော ထို(ဒုက္ခသစ္စာ) အကျိုးတရားတို့၏။
ဟေတုံ-အကြောင်း (သမုဒယ)ကို၊ တထာဂတော- ငါတို့၏ဆရာ မြတ်စွာ
ဘုရားသည်၊ အာဟ-ဟောတော်မူပါသည်။ တေသံ-ထိုအကြောင်းအကျိုး
တရားတို့၏၊ ယောနိရောဓော-အကြင်ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သည်၊
အတ္ထိ-ရှိ၏၊ တဉ္စ-ထိုချုပ်ငြိမ်းခြင်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း၊ အာဟ-
ဟောတော်မူပါသည်။ မဟာ သမဏော-ရဟန်းမြတ်ဖြစ်တော်မူသော ငါတို့၏
ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝေ ဝါဒီ-ဤသို့ပင် ဟောကြားလေ့ရှိ တော်မူပါ
သည်လို့၊ အရှင်အဿာဇိမထေရ်က ဟောတော်မူလိုက်ပါတယ်။

ဒါဟာ အရှင်အဿာဇိမထေရ်က ဟောလိုက်တဲ့တရားပဲ။ တို့တို့
ကလေးပဲ။ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရားတွေရှိတယ်။ အဲဒီ
အကျိုးတရားတွေရဲ့ ဖြစ်ကြောင်းတရားကို ငါတို့ဆရာ ဘုရားကဟောတယ်
လို့၊ ဒါလောက်ကလေးနာရုံနဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်း ဥပတိဿ
ပရိဗိုဇ်ဟာ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး သောတာပန်ဖြစ်သွားပါသတဲ့။
တယ်မြန်တာပဲ။ ယခု ယောဂီတွေမှာဖြင့် နေ့ရောညရော ရှုမှတ်နေကြရတာဟာ
၁-ရက်လောက်ကြာလို့လဲ ဘာမျှမထူးသေးဘူး။ (၇)ရက်လောက်ကြာမှ

အရှင်သာရိပုတ္တရာ တရားရှာပုံနှင့် တရားရပုံ

၆၁

ရှစ်နာမ်အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတွေ သိခါစလောက်ပဲ ရှိတတ်သေးတယ်။ အများအားဖြင့် တစ်လကျော် တစ်လခွဲလောက်ကြာမှ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီးလို့ ယုံကြည်ရလောက်တဲ့ အခြေအနေရှိတယ်။ တချို့မှာလဲ ၂-လကျော် ၃-လလောက်ကြာမှ အဲဒီ အခြေအနေကိုရောက်ပြီလို့ ယူဆရတဲ့ အခြေအနေရှိပါတယ်။ တယ်ကြာတာပဲ။

ဥပတိဿပရိဗိုဇ်မှာ တရားထူးကို အမြန်ရခြင်း၏အကြောင်း ကတော့ ရှေးဘဝများစွာကတည်းက မဂ်ဖိုလ်ရောက်လုနီးအထိ ဝိပဿနာ အလုပ်ကို ပွားများအားထုတ်လာခဲ့ပြီး ဖြစ်တဲ့အတွက်ပါပဲ။ ဟိုရှေးရှေးဘဝ ကတည်းက မဂ်ဖိုလ်ရောက်နိုင်တဲ့ အခြေအနေရှိခဲ့ပါတယ်။ အဂ္ဂသာဝက ဆုကြီးပန်ထားလို့ အဂ္ဂသာဝကဖြစ်ရဦးမှာမို့ ဟိုတုန်းက မဂ်ဖိုလ်မရောက်ခဲ့ဘဲ ရှိနေခဲ့တယ်။ ယခုတော့ နောက်ဆုံးဘဝမို့ ရှေးကအားထုတ်ခဲ့တဲ့ ဝိပဿနာ အဟုန်ကြောင့် တစ်ခဏလေးအတွင်းမှာ ဝိပဿနာဉာဏ်အစဉ်ဖြင့် သောတာ ပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ကို ရောက်သွားတာပဲ။ နာရတဲ့တရားက တိုတိုကလေးပေမယ့် ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ဖို့ အကြောင်းကပါပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့ကာ-ဗုဒ္ဓ၏တရားကို မကြားရသေးတဲ့ လူများက မိမိတို့ ကိုယ်ကို တစ်ဘဝလုံး အမြဲတမ်း အသက်ရှင်ပြီးတည်နေတဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်လို့ ထင်မှတ်နေကြတယ်။

အဲဒီ အတ္တကောင်ဟာ အကြောင်းကြောင့် ယခုမှ အသစ်ဖြစ်လာ တာလဲမဟုတ် အမြဲတမ်းတစ်ကျဲ့တည်း တည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်မှတ် နေကြတယ်။ အရှင်အဿဖိက ထုတ်ပြလိုက်တဲ့ ဘုရား၏ တရားတော်ကတော့

အတ္တကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူး။ သမုဒယသစ္စာဆိုတဲ့ ခင်မင်တွယ်တာမှု တဏှာဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်နေတဲ့ အကျိုးရှုပ်နာမ်တရားဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာတရားမျှသာရှိကြောင်း ဖော်ပြထားတယ်။ အဲဒီအကျိုး ဒုက္ခသစ္စာ ကလဲ တခြားဟာတွေ မဟုတ်ဘူး။ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့ မြင်မှု၊ ကြားမှု စသော ရုပ်နာမ်တရားတွေပဲ။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အလောင်းလျာ ဖြစ်တဲ့ “ဥပတိဿ ပရိဗိုဇ်က “ကိုယ့်ဘဝနှင့်ကိုယ် ခင်မင်တွယ်တာတဲ့ တဏှာ ကြောင့် ပဋိသန္ဓေမှစ၍ သိမှု၊ ထိမှု၊ မြင်မှု၊ ကြားမှုစသော အကျိုးတရား ရှုပ်နာမ်မျှသာ ခဏမခဲ ဖြစ်လျက်ရှိနေတယ်” ဆိုတာ သဘောပေါက်ပြီးတော့ အဲဒီ တရားနာစဉ်မှာ ထင်ရှားဖြစ်နေတဲ့တရားကို ရှုပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်များကို ဖြစ်စေလျက် သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်သို့ တခဏလေး အတွင်းမှာပဲ ရောက်သွား တယ်လို့ မှတ်ယူရပါတယ်။

အဲဒီလို သောတာပန်ဖြစ်ပြီးတဲ့အခါ ဥပတိဿပရိဗိုဇ်က မြတ်စွာဘုရား သတင်းသုံးရာဌာနကို မေးပြီးတော့ အရှင်အဿာဇိအား ကြွတော်မူရန်နှင့် လျှောက်ထားပြီး သူလဲဘုရားထံ လိုက်လာမည့်အကြောင်းလဲ လျှောက်လိုက် ပါတယ်။ အဲဒီကနောက် မိတ်ဆွေ ကောလိတပရိဗိုဇ်ထံသွားတယ်။ ကောလိတပရိဗိုဇ်က မျက်နှာတော်အဆင်းအနေအထားကို ကြည့်ပြီးတော့ “ဘယ့်နှယ်လဲ မိတ်ဆွေ အသေကင်းတဲ့ အမြိုက်တရားကို ရခဲ့ပါပြီလား” လို့ မေးတယ်။ ဥပတိဿပရိဗိုဇ်က ရခဲ့တဲ့အကြောင်းဝန်ခံပြီးတော့ အကြောင်း အလုံးစုံကိုလဲ ပြန်ပြောတယ်။ အဲဒီလို ပြောရာမှာ အရှင်အဿာဇိဟောပြောပြတဲ့ ဂါထာကို ရွတ်ပြလိုက်တဲ့အခါ ကောလိတပရိဗိုဇ်လဲ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်

အရှင်သာရိပုတ္တရာ တရားရှာပုံနှင့် တရားရပုံ

၆၃

ရောက်ပြီး သောတာပန်ဖြစ်သွားပါသတဲ့။

အဲဒီအခါ ၂-ဦးလုံးကပင် မြတ်စွာဘုရားထံ သွားရောက်ကြဖို့ ကြံပြီးတော့ သိဉ္ဇည်းဆရာကြီးကိုလဲသွားပြီး ဖိတ်ခေါ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆရာကြီးကတော့ “သင်တို့သာ သွားကြပါ။ ငါကတော့ မလိုက်လိုဘူး”လို့ ငြင်းပယ်နေတယ်။ အကြောင်းကတော့ ရေလှောင်အိုးကြီးသဖွယ် ဂိုဏ်းဆရာ ကြီးလုပ်လာပြီးတော့ ယခုမှ ရေခပ်အိုးကလေးသဖွယ် သူတစ်ပါး တပည့်မလုပ် နိုင်လို့ပါတဲ့။ အဲဒီလို ငြင်းပယ်နေတော့ “ဆရာကြီး ဘုရားအစစ်ပွင့်နေတော့ အများက ဘုရားထံသွားကြပါလိမ့်မယ်။ ဆရာကြီး စဉ်းစားကြည့်ပါ”လို့ သတိပေးပြောကြားကြပါတယ်။ အဲဒီအခါ သိဉ္ဇည်းဆရာကြီးက ဒီလိုပြောပါ သတဲ့ “ဟေ့ အဲဒါအတွက်တော့ မစိုးရိမ်ကြနဲ့၊ လောကမှာ ပညာရှိနဲ့ ပညာမဲ့တွေ ဘယ်သူတွေကများသလဲ၊ (ပညာမဲ့က များတယ်) ဒီတော့ ပညာရှိ တွေက ရဟန်းဂေါတမထံ သွားကြလိမ့်မယ်။ လူအများစု ပညာမဲ့တွေက ငါ့ထံလာကြမှာပဲ၊ သင်တို့သာ သွားကြပါ”လို့ ပြောလိုက်ပါသတဲ့။ ယခုကာလ မှာလဲ ဒီဆရာကြီး၏ အယူအစွဲမျိုးရှိတဲ့ ဆရာတု ဆရာယောင် တွေရှိနေကြ ပါတယ်။ အဲဒါကို အထူးသတိပြုကြရမယ်။

အဲဒီအခါ တပည့်ပရိသတ် ပရိဗိုဇ်၂၅၀-တို့နှင့်တကွ ဥပတိဿနှင့် ကောလိတပရိဗိုဇ်တို့ဟာ မြတ်စွာဘုရားထံ သွားကြပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ၏တရားကိုနာပြီး တပည့်၂၅၀-က ရဟန္တာဖြစ်သွားကြပါတယ်။ ပရိဗိုဇ် ဆရာကြီး ၂-ပါးနှင့်တကွ အဲဒီတပည့် ၂၅၀-တို့က ရဟန်းအဖြစ်တောင်းခံ ကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ဝေ ဘိက္ခဝေါ စသည်ဖြင့် ခေါ်တော်မူပြီးတော့

၆၄

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ဟေ ဘိက္ခု။ ရဟန်းပြုပေးတော်မူပါတယ်။ အဲဒီအချိန်ကစပြီးတော့ အရှင်ဥပတိဿကို အရှင်သာရိပုတ္တရာလို့ ခေါ်ကြတယ်။ အရှင်ကောလိတကို အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်လို့ ခေါ်ကြတယ်။ အဲဒီ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ရဟန်းဖြစ်ပြီး တဲ့နောက် ဆက်လက်ပြီး တရားအားထုတ်သဖြင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဟာ (၇)ရက်အတွင်းမှာ ရဟန္တာဖြစ်တော်မူပါတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာကတော့ တပို့တွဲလပြည့်နေ့အထိ အနုပဒေမ္မဝိပဿနာခေါ်တဲ့ ဝိပဿနာရှုနည်းဖြင့် အားထုတ်နေဆဲပဲရှိနေပါတယ်။ အဲဒီတပို့တွဲလပြည့်နေ့မှာ သိဉ္ဇည်းဆရာကြီးထံ ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ ဒီဃနခဆိုတဲ့ ပရိဗိုဇ်က ဒီလိုစဉ်းစားတယ်။ ငါ့ဦးရီးတော် ဥပတိဿဟာ အခြားဘာသာရေးဂိုဏ်းများသို့သွားရင် မကြာခင်ဘဲ ပြန်လာ တယ်။ ယခု ရဟန်းဂေါတမထံသွားတာကတော့ ၁၅-ရက်ခန့်ရှိသွားပြီ၊ ဘာသတင်းမှလဲမကြားရဘူး။ တကယ်အနှစ်သာရရှိမရှိ သွားပြီးစုံစမ်းဦးမှပဲလို့ စဉ်းစားပြီးတော့ သူက အရှင်သာရိပုတ္တရာရှိရာ မြတ်စွာဘုရားထံ စုံစမ်းရေး အဖြစ်ဖြင့် လာပါသတဲ့။

ဒီဃနခေသ္မုတိ (မ-၂၊ ၁၆၅)

အဲဒီနေ့ အဲဒီအချိန်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင် သူက ရခတ လိုဏ်မှာ သီတင်းသုံးလျက်ရှိပါတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာကလဲ မြတ်စွာဘုရား ၏ နောက်ဘက်၌ရပ်လျက် ယပ်လေးခပ်ပေးနေပါတယ်။ အဲဒီအခါ ဒီဃနခ ပရိဗိုဇ်က ဘုရားထံ ချဉ်းကပ်လာပြီး ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် နှုတ်ဆက် စကားကို ပြောကြားပြီးတော့ သူက ဒီလိုလျှောက်ပါသတဲ့။

ဘော ဂေါတမ-အို အရှင်ဂေါတမ၊ အဟံ- အကျွန်ုပ်သည်၊ သဗ္ဗမေ နက္ခမတိတိ- အလုံးစုံသည် ငါ့အား မနှစ်သက်ဟူ၍၊ ဝေဝါဒီ ဝေဝါဒီ- ဤသို့၊ ဆိုတဲ့ဝါဒအယူရှိပါ၏လို့လျှောက်တယ်။

အဲဒီမှာ သဗ္ဗ-အလုံးစုံဆိုတာက ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်းဟူသမျှ အားလုံးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ပါဠိဘာသာမှာ ခမတိ- ဆိုတဲ့ ကြိယာအသုံးက မြန်မာစကားနှင့် တစ်မျိုးစီဖြစ်နေပါတယ်။ မြန်မာလိုကတော့ ကျွန်ုပ်ဟာ အလုံးစုံကို မကြိုက်ဆိုတဲ့ အယူရှိကြောင်း ပြောတာပါပဲ။ ဘာအလုံးစုံကို မကြိုက်တာလဲဆိုတော့ ဘဝသစ်တစ်ဖန် ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အယူအားလုံးကို မကြိုက်ဘူးလို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ တည့်တည့်ပြောရရင်တော့ “သေပြီးနောက် ဘဝသစ်ဖြစ်တယ် ဆိုတဲ့ အယူဟူသမျှကို သူကမကြိုက်ဘူး”လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သူ့စကားက အကုန်လုံးမကြိုက်ဘူးလို့ ဆိုလိုထားတော့ သူ့ဥစ္ဆေဒအယူကိုလဲ မကြိုက်ဘူးလို့ပဲ ဆိုရာရောက်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အကုန်လုံးမကြိုက်ဘူးဆိုတဲ့ သင့်အယူကိုလဲ မကြိုက်ဘဲရှိပါရဲ့လားလို့ မေးစိစစ်တော်မူပါတယ်။

အကုန်လုံး မကြိုက်ဘူးဆိုတဲ့ အယူကိုကြိုက်ရင် ထိုစကားလဲ ထို့အတူပင် ဖြစ်နေရမှာပါပဲလို့ ဒီဃနုခပရိဗိုဇ်က မရေမရာ ဖြေကြားတယ်။ မှားတဲ့အယူကို စွဲယူမိတဲ့သူတွေဟာ ဒီလိုပါပဲ။ ကိုယ့်အယူ ကိုယ့်စကား မှားနေမှန်းသိပေမယ့် တစ်နည်းနည်းနဲ့ ရှောင်လွှဲပြောတတ်ကြတာပါပဲ။ အဲဒီတော့ သူ့အယူဝါဒပေါ်လာအောင် မြတ်စွာဘုရားက “သဿတအယူက တပ်မက်ရန် နီးကပ်တယ်။ ပူးကပ်နေရန်၊ နှစ်သက်ရန်၊ မလွှတ်ဘဲ

ဆုပ်ကိုင်ထားရန် နီးကပ်တယ်။ စွဲလမ်းရန် နီးကပ်တယ်။ ဥစ္ဆေဒအယူက တပ်မက်ကင်းရန် နီးကပ်တယ်။ မပူးမကပ်ရန် မနှစ်သက်ရန် ဆုပ်ကိုင်မထားရန် နီးကပ်တယ်။ မစွဲလမ်းရန် နီးကပ်တယ်”လို့ မိန့်တော်မူပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဒီဃနခပရိဗိုဇ်က “ကျွန်ုပ်အယူကို အရှင်ဂေါတမက ချီးမွမ်းမြှောက်ပင့်ပြောတယ်”လို့ လျှောက်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက သဿတ အယူနဲ့ ဥစ္ဆေဒအယူတို့၏ အပြစ်နှင့်ဂုဏ်ကို အမှန်အတိုင်းဟောတာပါပဲ။ သဿတအယူရှိသူတွေက နောက်နောက်ဘဝတွေမှာ မဆင်းရဲရအောင် အကုသိုလ်ကိုကြောက်ပြီးရှောင်တယ်။ ကုသိုလ်ကိုပြုတယ်။ ဒါပေမယ့် ဝဋ် ချမ်းသာကိုတော့ သာယာနေတတ်တယ်။ “အတ္တကောင် သတ္တဝါကောင်ဟာ ဘယ်တော့မှမပျက်ဘူး။ အမြဲတမ်းတည်ရှိနေတယ်” ဆိုတဲ့ သဿတအယူကို စွန့်ဖို့ကျတော့ ခက်တယ်လို့ အဋ္ဌကထာမှာဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်အဖြစ် ခံယူထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲကတောင် “အတ္တကောင်ရယ် လို့ မရှိဘူး။ ရုပ်နာမ်အလျဉ်မျှသာ ရှိတယ်၊ ရဟန္တာမှာ တဏှာကင်းသော ကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝတ်မှ နောက်ကာလ၌ ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေ မဖြစ်လာတော့ဘဲ ရုပ်နာမ်အလျဉ်ဆင်းရဲ လုံးဝပြတ်စဲသွားတယ်” ဆိုတဲ့ တရားစကားကို သဘောမကျနိုင်ဘဲ လက်မခံနိုင်ဘဲ ရှိနေတတ်တယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးတဲ့အခါလဲ ရုပ်ထူး နာမ်ထူးနဲ့ရှိနေတာကို ပိုပြီး ကြိုက်နေတတ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီနေရာမှာ အဋ္ဌကထာက ဒီလိုပြဆိုထား ပါတယ်။

သဿတဝါဒီ-သဿတ အယူရှိသူသည်၊ ဣဒေ လောကံ ပရလော

ကဉ္စ အတ္ထိတိ ဇာနတ်-မျက်မှောက်လောက၊ တမလွန်လောကရှိသည်ဟူ၍ သိ၏။ သုကတ ဒုက္ကဋ္ဌာနံ ဖလံ အတ္ထိတိ ဇာနတ်-ကောင်းမှုမကောင်းမှုတို့၏ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးရှိသည်ဟူ၍သိ၏။ ကုသလံ ကရေတိ-ကုသိုလ်ကို ပြုတတ်၏။ အကုသလံ ကရေန္တော ဘာယတိ- အကုသိုလ်ကိုပြုလျှင် (ပြုရမှာ) ကြောက်တတ်၏။ ဝဇ္ဇံ အဿာဒေတိ-ဝဋ်ချမ်းသာကို သာယာ၏။ အဘိနန္ဒတိ နှစ်သက်၏။ ဗုဒ္ဓါနံ ဝါ-ဘုရားရှင်တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓသာဝကနံ ဝါ-ဘုရားတပည့်တို့၏ သော်လည်းကောင်း၊ သမ္ပုဇီဘူတော-မျက်မှောက်ဖြစ်သော်လည်း၊ သီယံ လဒ္ဓိ ဖေတိတုံ န သက္ကောတိ- အယူကို လျင်စွာစွန့်ရန် မစွမ်းနိုင်၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ တံ သဿတဒဿနံ-ထို သဿတ အယူကို၊ အပ္ပသာဝဋ္ဌံ ဒန္တဝိရာဂန္တိ-အပြစ်ကားမကြီး စွန့်နိုင်ခဲ့သည်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်ပေသည်တဲ့။

ဥစ္ဆေဒအယူ ရှိသူကတော့ အခြားလောကမှ ဤလူ့လောကသို့ ရောက်လာနိုင်သည်ဟူ၍လဲ မသိ။ မျက်မှောက်လောကမှ အခြားတမလွန်လောကသို့ ရောက်သွားနိုင်သည်ဟူ၍လဲ မသိ။ ကောင်းမှု မကောင်းမှုတို့၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးရှိသည်ဟူ၍လဲ မသိ။ ကုသိုလ်ကိုမပြု၊ အကုသိုလ်ကို ပြုလျှင် (ပြုရမှာ)မကြောက်။ နောင်ဖြစ်ရမည့် ဝဋ်ချမ်းသာကို မသာယာမနှစ်သက်။ (အဲဒီလို မသာယာ မနှစ်သက်တာကတော့ နောင်ဘဝမရှိဘူးလို့ ယုံကြည်ယူဆ ထားသောကြောင့်ပါပဲ) ဘုရား၏ မျက်မှောက်၊ ဘုရားတပည့်သာဝကတို့၏ မျက်မှောက်ဖြစ်လျှင် သူ့အယူကို လျင်မြန်စွာ စွန့်ပယ်နိုင်တတ်သည်။ ပါရမီတွေကို ဖြည့်ကျင့်နိုင်လျှင် ဘုရားရဟန္တာဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်

ပြုနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဥစ္ဆေဒအယူကို အပြစ်ကားကြီးမားသည်။
စွန့်လွှယ်သည်ဟူ၍ ဆိုအပ်ပါသတဲ့။ ဒါလဲ အဋ္ဌကထာ၏ ဘာသာပြန်ပါပဲ။

ဒီဃနခပရိဇိဇ်ကတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို သဘော
မပေါက်တဲ့အတွက် သေပြီးလျှင် ဘာမျှမရှိတော့ဘူးလို့ ယူထားတဲ့ သူ့အယူဝါဒ
ကို ချီးမြှောက်ပြောတယ်လို့ထင်ပြီး “ကျွန်ုပ်အယူကို ချီးမွမ်းမြှောက်ပင့်ပြော
တယ်”လို့လျှောက်တာပါပဲ။ အဲဒီတော့ သူ့အယူကို စွန့်နိုင်အောင် မြတ်စွာ
ဘုရားက “အလုံးစုံကို ကြိုက်တယ်ဆိုတဲ့ သဿတဝါဒ၊ အလုံးစုံကို
မကြိုက်ဆိုတဲ့ ဥစ္ဆေဒဝါဒ၊ အချို့ကိုကြိုက်တယ်၊ အချို့ကို မကြိုက်ဆိုတဲ့
ကေစ္စသဿတဝါဒ”ဒီအယူဝါဒသုံးပါးကို ဝေဖန်ပြီး ဟောကြားတော်မူပါတယ်။
အတိုချုပ်ပြောရမှာပဲ။ အဲဒီအယူဝါဒသုံးပါးထဲက တစ်ပါးပါးကို ယုံကြည်စွဲယူ
ထားရင် အခြားအယူဝါဒ ၂-ပါးရှိသူတွေနဲ့ ငြင်းခုံဖွယ်၊ ရန်ဖြစ်ဖွယ်၊
နှိပ်စက်ဖွယ် ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ အယူဝါဒသုံးပါးလုံးကို စွန့်လွှတ်သင့်
ကြောင်း ဟောတော်မူတာပါပဲ။

ဒီနေရာမှာ “ဗုဒ္ဓတရားတော်အရအားဖြင့် ကံအားလျော်စွာ နောက်
ဘဝများ၌ ဖြစ်ရတယ်”ဆိုတဲ့ အယူဟာလဲ သဿတအယူနှင့် မတူပေဘူး
လားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဖြေကတော့ မတူပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင်
ကံအားလျော်စွာ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ရတယ်ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓတရားတော်က အတ္တကောင်
အနေနဲ့ ပြောင်းရွှေ့သွားတာကို မဆိုလိုပါဘူး။ မျက်မှောက်ဘဝက ရုပ်နာမ်
တစ်ခုတစ်ခုမျှ ရွှေ့ပြောင်းသွားတယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး။ ရှေးကကြောင့် ဘဝသစ်
၌ ရုပ်နာမ်အသစ် ဖြစ်သွားတာကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ သဿတအယူကတော့

ဒီဃနဒသုတ်(မ-၂၊ ၁၆၅)

၆၉

ယခုဘဝမှာ ရှိနေတဲ့ အတ္တကောင်ကပဲ နောက်ဘဝသစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် မတူဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ “ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်သွားတဲ့အခါ ဘဝသစ် ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ မဖြစ်တော့ဘဲ ငြိမ်းသွားတယ်”လို့ ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓတရားတော်ဟာ “သေပြီးနောက် ဘာမျှမရှိတော့ဘူး”လို့ဆိုတဲ့ ဥစ္ဆေဒအယူနှင့် မတူပေဘူးလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဲဒါလဲ မတူပါဘူး။ ဥစ္ဆေဒအယူကတော့ “မသေခင်မှာ အတ္တကောင်အနေနဲ့ ရှိနေတယ်။ သေတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီရှိနေတဲ့ အတ္တကောင်ဟာ ပျောက်သွားတယ်”လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ “အဲဒီလို အတ္တကောင် ပျောက်သွားတာကလဲ ဘာမျှအားမထုတ်ရဘဲ သူ့အလိုလို ပျောက်သွားတယ်”လို့ ယူဆထားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ရုပ်ဝါဒသမား စသည်တို့က သူတို့အယူမှာ အတ္တစွဲမရှိဘူးလို့ ထင်နေပေမယ့် သေပြီးရင် ဘာမျှမရှိတော့ဘူး၊ မသေခင်သာ အကောင်းအဆိုးကို ခံစားရတယ်လို့ အယူရှိနေတဲ့အတွက် မသေခင် ခံစားနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အစွဲဟာ အတ္တစွဲပါပဲ။ ဗုဒ္ဓတရားတော်မှာတော့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပရိနိဗ္ဗာန်မပြုမီ ရှေးအဖို့၌လဲ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်အလျင်မျှသာရှိတယ်။ အတ္တကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူး။ ခံစားတယ်ဆိုတာလဲ အသစ် အသစ် ဖြစ်ဖြစ်နေတဲ့ ဝေဒနာသဘော တရားမျှပဲ။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးတဲ့နောက် ရုပ်နာမ်အသစ် မဖြစ်လာတော့ဘဲ ပြတ်စဲ သွားတယ်ဆိုတာကလဲ သူ့အလိုလိုပြတ်စဲသွားတာဟုတ်ဘူး။ အရိယမဂ် ၏အစွမ်းကြောင့် ကိလေသာနှင့်ကံဆိုတဲ့အကြောင်းတရား ချုပ်ကင်းသွားတယ်။ အဲဒီအကြောင်း ချုပ်ကင်းသွားသောကြောင့် ရုပ်နာမ်အသစ် မဖြစ်လာ

တော့ဘဲ ပြတ်စဲသွားတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓတရားတော်က ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး ချုပ်ငြိမ်းပုံဟာ ဥစ္ဆေဒ အယူကဆိုထားတဲ့ ပြတ်စဲပုံနှင့်မတူဘူး။ အများကြီး ကွာခြားနေတယ်လို့ မှတ်ရမယ်။

နောက်ပြီးတော့ “သဿတ အယူရှိသူ စသည်က ဥစ္ဆေဒအယူရှိသူ စသည်နှင့် ငြင်းခုံရသလိုပင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အနတ္တဝါဒရှိသူကလဲ အတ္တဝါဒရှိသူနှင့် မငြင်းခုံရပေဘူးလား”လို့လဲ မေးစရာရှိပါတယ်။ အယူမှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိအရ ပြောဟောတာကိုတော့ ငြင်းခုံတယ်လို့ မဆိုရပါဘူး။ အမှန် တရားကို အများသိအောင် ဟောပြောချီးမြှောက်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။ “အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲပြီး မပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်အလျဉ်းမျှသာရှိတယ်။ အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ ‘အတ္တကောင်မရှိဘူး’ဆိုတဲ့ အနတ္တဝါဒဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ- အယူမှန်တရားပဲ။ အဲဒီ အယူမှန်တရားကို ပြောပြတာကတော့ ငြင်းခုံရာ မရောက်ပါဘူး။ မသိသေးတဲ့သူများအား အမှန်တရားကို သိရအောင် ချီးမြှောက်ရာသာ ရောက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အနတ္တဝါဒ အယူမှန်ရှိသူကတော့ ငြင်းခုံရဖွယ် ရှိတယ်လို့ မဆိုရပါဘူး။ ဒီသုတ်အဆုံးပိုင်းကျတော့ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ရှင်းပြထားတာကိုလဲ ကြားရ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

ရှေ့နားက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သဿတအယူ၊ ဥစ္ဆေဒအယူ၊ ဧကစ္စ သဿတအယူဆိုတဲ့ ဒီမိစ္ဆာအယူသုံးပါးလုံးကို စွန့်သင့်ကြောင်းများကို ဝေဖန်ဟောကြားပြီးတော့ မိမိ၏ရုပ်ကိုယ်၌ နှစ်သက်တွယ်တာမှုကို စွန့်ပယ်ရန် ဒီလို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ရှိင်္ဂေ ဒီဃနဓပရိဗိုဇ်.....သင်၏ ဒီရုပ်ကိုယ်ဟာ

ဒီဃနုခသုတ်(မ-၂၊ ၁၆၅)

၇၁

ဓာတ်လေးပါးအစုဖြစ်တယ်။ (မာတာပေတ္တိကသန္တဝေါ)မိဘတို့၏ သုက်သွေးကို
 နှိ၍ ဖြစ်လာတယ်။ စားသောက်တဲ့ထမင်း၊ မုန့်စတဲ့အစာကြောင့်ကြီးထွား
 လာတယ်။ မခိုင်မြဲ၍ (ဝါ-အမြဲတမ်း)လိမ်းကျွံနိုင်နယ်ပေးနေရတယ်။ အဲဒီလို
 ပြုစုနေသော်လည်း ပျက်စီးတတ်တဲ့ သဘောရှိနေတာပဲ။ အဲဒီ ရုပ်ကိုယ်မမြဲဟု၊
 ဆင်းရဲဟု၊ ရောဂါနှင့်တူသည်ဟု၊ အိုင်းအမာနှင့် တူသည်ဟု၊ ငြောင့်နှင့်တူသည်
 ဟု၊ မကောင်းမှုနှင့်တူသည်ဟု၊ အဖျားအနာနှင့်တူသည်ဟု၊ သူတစိမ်းဟု၊
 ပျက်စီးတတ်သည်ဟု၊ အတ္တမှ ဆိတ်သည်ဟု၊ အနတ္တသဘောတရားမျှဟု
 ရှုရမယ်။ အဲဒီလို ရှုမြင်ရင် မိမိ၏ရုပ်ကိုယ်၌ နှစ်သက်တွယ်တာမှု ကင်းတယ်လို့
 ဟောတော်မူပါတယ်။ အဲဒါဟာ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဟောကြားတာပါပဲ။ အဲဒီလို
 ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူပြီးတော့ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဒနာသုံးပါးခွဲခြားပြီး
 ဒီလို ဟောတော်မူပါတယ်။

အင်္ဂုဝေဿနအနွယ်ရှိတဲ့ ဒီဃနုခပရိဇိဗ် ... သင်၏ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲမှာ
 ကောင်းတဲ့ ခံသာတဲ့ သုခဝေဒနာလဲရှိတယ်။ မကောင်းတဲ့ မခံသာတဲ့ ဒုက္ခ
 ဝေဒနာလဲရှိတယ်။ မကောင်းမဆိုး အလယ်အလတ် ဝေဒနာလဲရှိတယ်။
 ကောင်းတဲ့ခံစားမှု ဖြစ်နေဆဲမှာ မကောင်းတဲ့ခံစားမှုလဲ မရှိဘူး။ အလယ်အလတ်
 ခံစားမှုလဲ မရှိဘူး။ မကောင်းတဲ့ခံစားမှု ဖြစ်နေဆဲမှာလဲ အခြားခံစားမှု ၂-
 ပါး မရှိဘူး။ အလယ်အလတ် ခံစားမှု ဖြစ်ဆဲမှာလဲ အခြားခံစားမှု ၂-
 ပါးမရှိဘူး။ အဲဒီလို တစ်ပါးချင်းသာဖြစ်တဲ့အတွက် မမြဲဘူးလို့လဲ သိရတယ်။
 (သင်္ခတာ) သူ့ဆိုင်ရာအကြောင်းက ပြုပေးမှဖြစ်တယ်။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ)
 သူ့ဆိုင်ရာအကြောင်းကို စွဲမှီ၍ ဖြစ်တယ်လို့လဲ သိရတယ်။ (အဲဒါဟာ

ဖြစ်ခိုက်ဝေဒနာကို ရှုနေရင်း သိပုံကို ပြတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကို ရှုမှတ်နေရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုလဲ သိကြောင်း အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ (ဓယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ) ကုန်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောရှိတယ်။ (ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ) ပျက်ပြယ်ခြင်း ချုပ်ခြင်း သဘောရှိတယ်လို့လဲ သိရတယ်တဲ့။ (ဒီစကားရပ် များဖြင့် ဖြစ်ဆဲဝေဒနာကို ရှုနေရင် သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်ဖြစ်ပေါ်လာတာကိုလဲ သိရကြောင်း၊ ချက်ချင်းပင် ကုန်ဆုံးပျောက်ကွယ် ပျက်စီးသွားတာကိုလဲ သိရကြောင်း ပြဆိုတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒါကို အထူးသတိ ပြကြရမယ်။) ယခု ဘုန်းကြီးတို့ညွှန်ပြတဲ့အတိုင်း ဖောင်းတာ ပိန်တာမှစပြီး ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို မပြတ်ရှုမှတ်နေကြတဲ့ ယောဂီများမှာ နာတဲ့ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ အဲဒီဝေဒနာကိုပဲ စူးစိုက်ပြီး နာတယ် နာတယ်လို့ ရှုမှတ် နေရတယ်။ စိတ်နှလုံးမသာတာ ပေါ်လာရင်လဲ နှလုံးမသာဘူး နှလုံးမသာဘူး စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရတယ်။ ခံသာတဲ့ ကောင်းတဲ့ ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာရင်လဲ အဲဒါကို ကောင်းတယ် ကောင်းတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရမယ်။ ဝမ်းသာ ရင်လဲ ဝမ်းသာတယ် ဝမ်းသာတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရတယ်။ အကောင်း အဆိုး မထင်ရှားတဲ့အခါမှာတော့ ထင်ရှားတဲ့ ရုပ်ကိုဖြစ်ဖြစ် ထင်ရှားတဲ့စိတ်ကို ဖြစ်ဖြစ် ရှုမှတ်နေရတယ်။ အဲဒီလိုရှုမှတ်နေတော့ အဆိုးအကောင်း ခံစားမှု သဘောကလေးတွေရဲ့ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်လာပုံလဲ ထင်ရှားတယ်။ ပျောက်ပျောက်သွားပုံလဲ ထင်ရှားတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ကိုယ်မှာခြူးထည်မပါဘဲ မိုးရွာထဲသွားတဲ့သူမှာ မိုးပေါက်ကလေးတွေ ကိုယ်ပေါ်၌ ကျကျလာပုံ ပျောက်ပျောက်သွားပုံ ထင်ရှားသလိုပါပဲ။ အဲဒီ မိုးရေပေါက်ကလေးတွေဟာ

ဝေဒနာရှု၍ ငြီးငွေ့သည်

၇၃

အပြင်မှကျရောက်လာသလိုပင် ခံစားမှု ဝေဒနာကလေးတွေ အပြင်မှကျကျ လာသလိုပင် ထင်ရှားနေတတ်တယ်။ အဲဒီလို ထင်ရှားသိရတော့ အဲဒီခံစားမှုဝေဒနာကလေးတွေကို မမြဲဘူးလို့လဲ သိရတယ်။ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အတွက် ဆင်းရဲတရား၊ မကောင်းတဲ့တရားဆိုတာလဲ သိရတယ်။ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်မဟုတ်တဲ့ အနတ္တသဘောမျှပဲဆိုတာလဲ သိရတယ်။ အဲဒီလို သိရတဲ့အတွက် နိဗ္ဗိဒါ-ခေါ်တဲ့ ငြီးငွေ့တဲ့ဉာဏ် စသည်ဖြစ်ပုံကို ဒီလိုဆက်ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။

ဝေဒနာရှု၍ ငြီးငွေ့သည်

အင်္ဂုဝေဿနအနွယ်ရှိတဲ့ ဒီဃနခပရိဗိုဇ် ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဝေဒနာသုံးပါးကို အနိစ္စစသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့် သိမြင်လျှင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ် ဟာချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ်ဆိုတဲ့ သုခဝေဒနာ၌လဲ ငြီးငွေ့တယ်၊ ဆင်းရဲတယ်၊ အခံရခက်တယ်ဆိုတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ၌လဲ ငြီးငွေ့တယ်။ မဆိုးမကောင်း အလတ်ခံစားမှုဆိုတဲ့ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌လဲ ငြီးငွေ့တယ်။

အဲဒီစကားကို အထူးသတိပြုကြရမယ်။ ဝိပဿနာရှုတယ်ဆိုတာ ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြစ်ဖို့အတွက် ရှုရတာပဲ။ ဝိပဿနာရှုလို့ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားတွေကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်ရမှ အနိစ္စစသော အခြင်းအရာတွေက ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိရတယ်။ အဲဒီလို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိရမှ ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ ယခု ဒီဃနခသုတ်မှာတော့ ရုပ်တရားတွေကို အသေးစိတ်အားဖြင့် ရှုဖို့ခွဲခြမ်းမပြခဲ့ဘူး။ အပေါင်းလိုက်

ရှပ်ကိုယ်အနေဖြင့်သာ ရှုပ်ပြခဲ့တယ်။ အဲဒါလဲ သတိပြုရမယ်။ အဲဒီစကားရပ်
 ဖြင့်ရှပ်တွေကို အဘိဓမ္မာနည်းအရ အသေးစိတ်အားဖြင့် ခွဲခြားပြီးမရှုပေမယ့်
 နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်စသည် ဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတာ မှတ်ထားကြဖို့ပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့
 နာမ်တရားကို ရှုပ်ပြရာမှာလဲ ဝေဒနာသုံးပါးကိုသာ ပြထားတယ်။ အခြား
 စိတ်စေတသိက် နာမ်တရားတွေကို ထုတ်ပြမထားဘူး။ အဲဒါကိုလဲ သတိပြုရ
 မယ်။ အဲဒီစကားရပ်ဖြင့်လဲ ဝေဒနာသုံးပါးကိုသာ ဖြစ်ဆဲ၌ ရှုသိနေရုံမျှဖြင့်
 နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် စသည်ဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတာ မှတ်ထားကြဖို့ပါပဲ။ အဲဒီမှာလဲ
 ဒုက္ခဝေဒနာတစ်မျိုးတည်းကိုသာ ရှုရတာမဟုတ်ဘူး။ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့
 ဝေဒနာသုံး မျိုးလုံးကို ရှုရတယ်။ ဝေဒနာသုံးမျိုးလုံးပင် ထင်ရှားဖြစ်နေတယ်
 ဆိုတာကိုလဲ သိနားလည်ထားကြရမယ်။ အဲဒီလို ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြစ်
 ပြီးနောက် အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်များဖြစ်ပုံကိုလဲ
 ဒီလိုဆက်ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။

ငြီးငွေ့၍ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်သည်

နိဗ္ဗိန္ဒူ-ငြီးငွေ့လတ်သော်၊ ဝါ-ငြီးငွေ့သောကြောင့်၊ ဝိရစ္ဆတိ-
 တပ်မက်မှုပျက်ပြယ်သွားသည်၊ ဝါ-အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်၏၊ ဝိရာဂါ-
 တပ်မက်မှုပျက်ပြယ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-တပ်မက်မှု ပြယ်စေသော မဂ်ဉာဏ်
 ကြောင့်၊ ဝိမုစ္ဆတိ-လွတ်မြောက်၏၊ ဝါ-လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်
 ဖြစ်ပေါ်၏၊ ဝိမုတ္တိသ္မိ-လွတ်မြောက်လတ်သော်၊ ဝိမုတ္တိမိတ်-ငါ၏စိတ်
 လွတ်မြောက်သွားပြီဟု၊ ဉာဏံ ဟောတိ-အသိဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်၏ “ဘဝသစ်ဖြစ်မှု

အမှန်ပြောသူ ငြင်းခုံရာမရောက်

၇၅

ကုန်ပေပြီ။ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုစွယ်ဟူသမျှကိုပြုပြီးပြီ၊ ဤကိစ္စ အတွက် အခြားပြုစွယ်မရှိတော့ပြီ”ဟု ဆင်ခြင်လျက်သိ၏။

ဒီစကားရပ်ဖြင့် ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြစ်ပုံအထိ ပြတော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို ရဟန္တာဖြစ်ပြီး လွတ်မြောက်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ငြင်းခုံခြင်းမရှိပုံကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီးဟောတော်မူပါတယ်။

အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ရှိတဲ့ ဒီဃနုပပရိဗိုဇ်၊ ယခုဟောပြခဲ့တဲ့အတိုင်း အာသဝေါတို့မှ စိတ်လွတ်မြောက်သွားသောရဟန်းသည်(န ကေနစိ သံဝေတိ) တစ်စုံတစ်ယောက်နှင့်မျှ အယူစွဲငြိတွယ်လျက် မပြောမဆိုပေ။ (န ကေနစိ ဝိဝေတိ)တစ်စုံတစ်ယောက်နှင့်မျှ ဆန့်ကျင်လျက် မငြင်းခုံပေ။ “ငါ သူ မိန်းမ ယောက်ျား ”စသော လောကဝေါဟာရအားဖြင့်လဲ (တကယ် အစစ်အမှန်အနေ ဖြင့်) မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်ခွဲယူခြင်းမရှိဘဲ ပြောဆိုပေသည် လို့ ဟောတော်မူ ပါတယ်။

အဲဒီလို မည်သူတစ်စုံတစ်ယောက်မျှ ငြင်းခုံခြင်း မရှိတာဟာ တရားမှန်ကိုသိပြီး တရားမှန်ကိုသာ ပြောနေလို့ပါပဲ။ အဲဒီအကြောင်းအရာကို ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော် ပုပ္ဖသုတ်(၁၁၃)မှာ ဒီလို မိန့်တော်မူချက် ရှိပါတယ်။

အမှန်ပြောသူ ငြင်းခုံရာမရောက်

နာဟံ ဘိက္ခဝေ လောကေန ဝိဝေဒါမိ၊ လောကောဝ မယာ ဝိဝေတိ၊ န ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဝါဒီ ကေနစိ လောကသ္မိ ဝိဝေတိ တဲ့။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ အဟံ-ငါဘုရားသည်၊ လောကေန- အများလူ

စုနှင့်၊ န ဝိဝဒါမိ-မငြင်းခုံပါ။ လောကောဝ-သစ္စကပရိဗိုဇ် ဥတ္တိယပရိဗိုဇ် (အံ၊ ၃၊ ၄၁၂)ဝေခနသပရိဗိုဇ်၊ အဿလာယနလုလင်၊ ဥပါလိ သူကြွယ်စသော အများလူစုကသာလျှင်၊ မယာ-ငါဘုရားနှင့်၊ ဝိဝဒတိ-ငြင်းခုံနေချေ၏။ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဓမ္မဝါဒီ-အမှန်ကိုပြောဆိုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လောကသ္မိ-လူများစုထဲ၌၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်နှင့်မျှ၊ န ဝိဝဒတိ-မငြင်းခုံပေ၊ ဝါ-အမှန်ကို ပြောသောကြောင့် ငြင်းခုံသည်မမည်ပေ-တဲ့။

ဒီစကားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသာ မဟုတ်ဘူး၊ မည်သူမဆို ဘုရား၏ တရားတော်အမှန်ကို ဟောပြောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလျှင် တစ်ဖက်သားက ငြင်းခုံ နေလို့ ရှင်းလင်းပြောနေသော်လဲ ငြင်းခုံရာမရောက်ကြောင်း မသိသူတို့အား အမှန်ကိုသိနားလည်စေရန် ချီးမြှောက်ရာသာ ရောက်ကြောင်းများကို မှတ်ယူ နိုင်ပါတယ်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ ရဟန္တာဖြစ်ပုံ

ရှေ့နားကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဒီဃနခပရိဗိုဇ်အား မြတ်စွာဘုရားက ဝေဒနာသုံးပါးရှုပုံနဲ့ အဲဒီလိုရှုသဖြင့် ရဟန္တာဖြစ်ပုံကို ဟောပြောနေစဉ်မှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်က မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်ဘက်၌ မတ်တပ်ရပ် လျက် မြတ်စွာဘုရားအား ယပ်လေခတ်ပေးနေပါတယ်။ အဲဒီလို ယပ်ခတ် ပေးနေရင်း ဝေဒနာသုံးပါးတရားကိုနာရတဲ့အတွက် သောတာပန်အဖြစ်မှ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်သွားပါသတဲ့။ အနုပဒသုတ်မှာ ပြဆိုထားပုံကတော့ ပထမဈာန်စသောဈာန်တို့ကို ဝင်စားဝင်စားပြီးနောက် အခြားမဲ့မှာ အဲဒီဈာန်

စိတ်စသည်တို့ကို ရှုပြီး အဲဒီ ၁၅-ရက်မြောက်နေ့မှာ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ် ရောက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်တယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ အခြားသုတ်တစ်ခုမှာတော့ အဇ္ဈတ္တတရားကို ရှုပြီးသည့်အခြားမဲ့မှာ ရဟန္တာဖြစ်တယ်လို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တိုင်က ဝန်ခံပြောဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီ သုံးသုတ်ကိုညှိပြီးတော့ “အရှင်သာရိပုတ္တရာဟာ တရားကိုလဲနာနေရင်း ဈာန်ကိုဝင်စားပြီး အခြားမဲ့မှာ အဲဒီဈာန်ထဲကဝေဒနာကိုရှုပြီး အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ် ရောက်သွားတယ်”လို့ မှတ်ယူရမှာပဲ။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏တူဖြစ်တဲ့ ဒီဃနခပရိဗိုဇ်ဟာလဲ ဒီဝေဒနာ သုံးပါးတရားကို နာနေရင်း သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး သောတာပန် ဖြစ်သွားပါသတဲ့။ အဲဒါဟာ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ဆဲဝေဒနာကိုရှုပြီး ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်အဟုန်ကြောင့် ဖြစ်သွားတယ်လို့ မှတ်ယူရမှာပဲ။

သာဝက သန္နိပါတ ကျင်းပသည်

မြတ်စွာဘုရားရှင်က အဲဒီသုတ်တရားကို ဟောတော်မူပြီးသည့်အခါ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်သို့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ကြွရောက် တော်မူပြီး သာဝကသန္နိပါတခေါ် သာဝကအစည်းအဝေးကို ပြုတော်မူပါတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာလဲ ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ကြည့်တဲ့အခါ အဲဒီအစည်းအဝေး အကြောင်းကို သိရသောကြောင့် တန်ခိုးဖြင့် အဲဒီအစည်းအဝေးကိုတက်ရောက် ပါဝင်တော်မူပါတယ်။ အဲဒီ သာဝကအစည်းအဝေးမှာ အင်္ဂါလေးပါးရှိတယ်။ ဘာတွေလဲဆိုရင်-

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

- (၁) မာဃနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်တဲ့ တပို့တွဲလပြည့်နေ့လဲ ဖြစ်ရမယ်။
- (၂) အစည်းအဝေးတက်ရောက်ကြတဲ့ ရဟန်းတော်များဟာ ဘယ်သူကမျှ ပင့်ခေါ်ခြင်းမရှိဘဲ ကြွလာကြတာလဲဖြစ်ရမယ်။
- (၃) အဲဒီရဟန်းတော်များဟာ အဘိညာဉ် ၆-ပါးလုံးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန္တာချည်းလဲ ဖြစ်ရမယ်။
- (၄) ဟေိဘိက္ခုရဟန်းချည်းလဲ ဖြစ်ရမယ်တဲ့။

အဲဒီတုန်းက တက်ရောက်ကြတဲ့ ရဟန်းတော်များ အရေအတွက်ဟာ တစ်ထောင့်နှစ်ရာငါးဆယ် (၁၂၅၀)ရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

အနတ္တလက္ခဏသုတ်မှ ဝေဒနာ အနတ္တဖြစ်ကြောင်းတရားကို ဟောရာမှာ ဒီဃနသုတ်က ဝေဒနာသုံးပါးတရားကိုလဲ ထည့်သွင်းဟောနေတာနဲ့ မူလကဟောနေတဲ့ တရားအဆက် ပြတ်သွားခဲ့တယ်။ ယခု ဝေဒနာအနတ္တ ဖြစ်ကြောင်းဟောထားတဲ့ ပါဠိ၏ မြန်မာပြန်အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုပြီး ဒီကနေ့တရားပွဲကို ရုပ်သိမ်းကြစို့။

ရဟန်းတို့၊ ခံစားမှုဝေဒနာသည် (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်။ပ။ ခံစားမှုဝေဒနာ၌ စိမ်ခန့်ခွဲ၍လဲ ရလေရာ၏။

အမှန်အားဖြင့်ဟော့ ဝေဒနာဟာ(မိမိ၏အတွင်းသားအထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်။ပ။ ဝေဒနာ၌ စိမ်ခန့်ခွဲ၍လဲ မရဘဲရှိချေသည်။ ဝေဒက အတ္တခွဲဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြပါဦး။ အကောင်းအဆိုးဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ခံစားသည်ဟု ထင်တာက ဝေဒကအတ္တခွဲ။

ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ရှိသေတ္တာ နာယူမှတ်သား

သာဝက သန္တပါက ကျင်းပသည်

၇၉

ကြရသော ဓမ္မဿဝနကုသိုလ်ကံစေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်
မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာလိုက်
ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု။

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ဒုတိယပိုင်းပြီး၏။

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

တတိယပိုင်း

၁၃၂၅-ခုနှစ် နယုန်လကွယ်နေ့ ဟောသည်

တရားအနုသဓဇ္ဇ

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကို နယုန်လဆန်း ၈-ရက်နေ့ ကစပြီး ဟောလာခဲ့တယ်။ ရုပ်နဲ့ဝေဒနာ အတ္တမဟုတ်ကြောင်းတရားကတော့ ပြီးသွားပါပြီ။ ဒီကနေ့ သညာအတ္တမဟုတ်ကြောင်းကို ဟောရမယ်။

မှတ်သားတဲ့ သညာဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်

သညာ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ၊ သညာ စ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အာဝိဿ၊ နယိဒံ သညာ အာဗာဓယ သံဝတ္ထယျ၊ လဗ္ဘေတ စ သညာယ “ဝေ မေ သညာ ဟောတု၊ ဝေ မေ သညာ မာ အဟောသီ” တိ၊ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ သညာ အနတ္တာ၊ တသ္မာ သညာ အာဗာဓယ သံဝတ္ထတိ၊ န စ လဗ္ဘတိ သညာယ “ဝေ မေ သညာ ဟောတု၊ ဝေ မေ သညာ မာ အဟောသီ” တိ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ သညာ-မှတ်သားမှု သညာသည်၊ အနတ္တာ-အတ္တကောင်မဟုတ်။

မှတ်သားမှုသညာဆိုတာ (၁) မြင်ရတဲ့အဆင်းကို မှတ်သားတဲ့ သညာကတစ်ပါး၊ (၂) ကြားရတဲ့အသံကို မှတ်သားတဲ့သညာက တစ်ပါး၊

သညာကို အတ္တမဟုတ်ဟုသိရန် အကြောင်းပြစကား ၈၁

(၃) နံရတဲ့ အနံ့ကို မှတ်သားတဲ့သညာက တစ်ပါး၊ (၄) စားသိရတဲ့ အရသာကို မှတ်သားတဲ့သညာက တစ်ပါး၊ (၅) ထိသိရတဲ့အတွေ့ကို မှတ်သားတဲ့သညာက တစ်ပါး၊ (၆) ကြည့်ရတဲ့သဘောအာရုံကို မှတ်သားတဲ့သညာက တစ်ပါး၊ ဒီလို(၆)ပါးရှိတယ်။ ပကတိလူတွေကတော့ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း အာရုံအမျိုးမျိုးတွေကို မှတ်မိနေတာဟာ ငါပဲ၊ ငါကပင် မှတ်မိနေတယ် လို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေကြတယ်။ မြင်ရတဲ့အဆင်းဆိုရင် လူကိုမြင်တယ်။ မိန်းမကိုမြင်တယ်။ ယောက်ျားကိုမြင်တယ်။ ဘယ်လိုဟာကိုမြင်တယ်။ ဘယ်အချိန်ကမြင်တယ်။ ဘယ်အရပ်မှာမြင်တယ် စသည်ဖြင့် မြင်ရတဲ့အဆင်း အာရုံကို မမေ့ဘဲ အမှတ်ရနေတယ်။ ကြားရတဲ့ အသံအာရုံ စသည်ကိုလဲ နည်းတူပင် အမှတ်ရနေတယ်။ အဲဒီလို အမှတ်ရနေတာဟာ ငါပဲ၊ မှတ်ဉာဏ် ကောင်းတာဟာငါပဲ စသည်ဖြင့် အဲဒီ မှတ်သားနိုင်တဲ့သဘောကို ငါကောင်လို့ပဲ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အဲဒီလို ထင်မြင်စွဲလမ်းကြတဲ့အတိုင်း ငါကောင် မဟုတ်ဘူး။ အနတ္တသဘောတရားမျှပဲလို့ မိန့်ဆိုဟောကြားတော်မူတယ်။ ဘာကြောင့် ငါကောင်မဟုတ်ပါသလဲလို့ မေးစရာရှိတဲ့အတွက် ငါကောင်လို့ မဟုတ်ဘူးလို့ သိရခြင်း၏အကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုဖော်ပြတော်မူပါတယ်။

သညာကို အတ္တမဟုတ်ဟုသိရန် အကြောင်းပြစကား

စဟိ-သညာဟာ အတ္တမဟုတ်ဟု သိရန်အကြောင်းကို ဆက်၍ ဖော်ပြရလျှင်၊ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဣဒံသညာ-ဤမှတ်သားမှု သညာသည်၊ အတ္တာ-မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်သည်၊ အဘိဝိဿ-အကယ်၍

ဖြစ်ငြားအံ့၊ (ဝေ သတိ-သို့ဖြစ်လျှင်) ဣဒံ သညာ-ဤမှတ်သားမှုသည်။ အာမာဓာယ-နှိပ်စက်ရန်အလိုငှာ၊ နသံဝတ္ထေယျ-မဖြစ်တန်လေရာ၊ စ-ထိုပြင်လဲ၊ မေ သညာ-ငါ၏မှတ်သားမှုသည်။ ဝေ ဟောတု-ဤသို့၊ အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ မေ သညာ-ငါ၏ မှတ်သားမှုသည်။ ဝေမာ အဟောသိ၊ဤသို့၊ အဆိုးကား မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စိမံခန့်ခွဲခြင်းကို၊ သညာယ၊ မှတ်သားမှုသည်။ လက္ခေထ-ရအပ်ရာ ရနိုင်ရာ၏တဲ့။

မှတ်သားမှုသည်ဟာ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်ဟုတ်ရင် ဒီမှတ်သားမှုသည်က မိမိအား ဆင်းရဲအောင် နှိပ်စက်ဖွယ်မရှိဘူးတဲ့။ ဟုတ်တယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပင် နှိပ်စက်ရိုးမရှိပေဘူး။ နောက်ပြီးတော့ ကောင်းတဲ့မှတ်သားမှုချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဆိုးတဲ့မှတ်သားမှုတွေ မဖြစ်ပါစေနဲ့ လို့ စိမံခန့်ခွဲလိုလဲ ရဖွယ်ရှိပါတယ်တဲ့။ ဟုတ်တယ်၊ မှတ်သားမှုဟာ ကိုယ့်အတ္တ ဟုတ်ရင် ကိုယ့်အလိုအတိုင်း ဖြစ်ရမှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် မှတ်သားမှု သညာက မိမိအား နှိပ်စက်ဖို့လဲ ဖြစ်နေတယ်။ မိမိအလိုအတိုင်းလဲမဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူးလို့ သိစေပါတယ်။ အဲဒီလို တည့်တည့် မတ်မတ် အကြောင်းပြချက်ကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး မိန့်တော်မူပါတယ်။

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည့်တည့်အကြောင်းပြချက်

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ စ-စင်စစ် မုချအားဖြင့်သော်ကား၊ သညာ-မှတ်သားမှုသည်။ ယသ္မာ-အကြံကြောင့်၊ အနတ္တာ-(အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်ချေ။ တသ္မာ-ထိုသို့၊ အတ္တကောင်

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည်တည်အကြောင်းပြချက်

၈၃

မဟုတ်သောကြောင့်၊ သညာ-မှတ်သားမှုသညာသည်၊ အာဗာဓာယ- နှိပ်စက်ရန်အလိုငှာ၊ သံဝတ္ထတိ-ဖြစ်နေချေ၏၊ စ-ထိုပြင်လည်း၊ မေ သညာ-ငါ၏သညာသည်၊ ဧဝံ ဟောတု-ဤသို့အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ မေ သညာ-ငါ၏သညာသည်၊ ဧဝံ မာ အဟောသိ-ဤသို့ အဆိုးကားမဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ စိမ့်ခန့်ခွဲခြင်းကို၊ သညာယ-မှတ်သားမှု သညာ၌၊ နလန္တတိ-မရအပ် မရနိုင်ဘဲ ရှိချေသည်တဲ့။

မှတ်သားမှုသညာကို ကောင်းတဲ့တက်ကနေပြီး ကြည့်ရင် ကောင်းတာလဲ ရှိပါတယ်။ သိသင့်သိထိုက်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေကို မှတ်မိနေတာဟာ အကောင်းတွေချည်းပါပဲ။ လောကီပညာ လောကုတ္တရာပညာတွေကိုလေ့လာသင်ယူတဲ့အခါမှာ မှတ်ဉာဏ်ကောင်းတယ်ဆိုတာ ဒီသညာ၏အစွမ်းသတ္တိပဲ။ အဲဒီ အကောင်းတွေကို မှတ်သားမိတဲ့ သညာကတော့ မိမိအား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ပြီး အကျိုးများစေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စိတ်ညစ်စရာတွေ၊ ရွံစရာတွေ၊ ကြောက်စရာတွေ၊ မကောင်းတာတွေကို အမှတ်ရနေတဲ့သညာကတော့ မိမိအား ဆင်းရဲစေတဲ့အတွက် နှိပ်စက်နေသည် မည်ပါတယ်။ တချို့မှာ သားသေတာ၊ လင်သေတာ၊ မယားသေတာ၊ စီးပွားဥစ္စာတွေ ပျက်စီးသွားတာ၊ ဒီလိုဟာတွေကို မမေ့မပျောက်နိုင်ဘဲ အမြဲလိုပင် အမှတ်ရနေတယ်။ အမှတ်ရနေတဲ့အတွက် အမြဲလိုပင် စိတ်နှလုံးမသာဖြစ်ပြီး စိုးရိမ်ပူဆွေးနေရတယ်။ ငိုကြွေးနေရတယ်။ အချိန်ကြာလို့ မေ့ပျောက်သွားသလိုလို ရှိတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီလိုဟာတွေ အကြောင်းပြုပြီး စိတ်မညစ်ရတော့ဘူး။ အဲဒါကို ထောက်ဆကြည့်ရင် စိတ်ညစ်စရာတွေကို မမေ့ဘဲ အမှတ်ရနေတဲ့ သညာဟာ နှိပ်စက်ရာ ရောက်ပါ

တယ်။ တချို့မှာ အဲဒီလို ပူဆွေးစရာတွေ အကြောင်းပြုပြီးတော့ မစားနိုင်၊ မအိပ်နိုင်၊ လွမ်းတပူဆွေးနေကြရတယ်။ ရောဂါစွဲကပ်ပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲကြရတယ်။ တချို့မှာ သေသည်အထိ ဒုက္ခရောက်သွားကြရတယ်။ အဲဒါတွေဟာ စိတ်ဆင်းရဲစရာတွေကို အမှတ်ရနေတဲ့သညာက နှိပ်စက်နေပုံတွေပါပဲ။

တချို့မှာ ထမင်းစားနေရင်း ရွံစရာပေါ်နေလို့၊ မြိန်မြိန်ရှက်ရှက် မစားနိုင်ဘဲ ရှိတတ်တယ်။ မသာလောင်းကို မြင်ထားတဲ့တချို့မှာ ညအိပ်နေရင်း အဲဒီ အလောင်းကြီး စိတ်ထဲမှာကြောက်လန့်ပြီး မအိပ်နိုင်ဘဲ ရှိနေတယ်။ တချို့မှာ တကယ်တွေ့ရမည့် ဘေးရန်မဟုတ်ပေမယ့် တကယ်တွေ့ရမည့် ဘေးရန်အနေနဲ့ မှတ်ထားမိလို့၊ အဲဒါကို မျှော်တွေးပြီး တထိတ်ထိတ် တလန့်လန့် ဖြစ်နေရတယ်။ အဲဒီလို စိတ်ဆင်းရဲအာရုံတွေကို မမေ့နိုင်ဘဲ မှတ်မိနေတဲ့သညာဟာ နှိပ်စက်နေတာပါပဲ။ အဲဒီလို နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့် သညာဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာဖြစ်နေတဲ့ အနတ္တသဘောတရားမျှပဲလို့ သိစေပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အကျိုးများစေမယ့် အကြောင်းအရာတွေကို မမေ့တဲ့ အမြဲအမှတ်ရနေတဲ့ သညာကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ။ စိတ်ဆင်းရဲ ပင်ပန်းခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ အမူအယာတွေကို မှတ်ခွဲနေတဲ့ သညာဆိုးတွေမဖြစ်ပါစေနဲ့ လို့ ဒီလိုလဲ စီမံခန့်ခွဲလို့မရဘူး။ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်ဘူး။ အစိုးမရဘူး။ အဲဒီလို စီမံခန့်ခွဲလို့မရ။ မိမိအလိုအတိုင်းမဖြစ်၊ အစိုးမရသောကြောင့်လဲ သညာဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာဖြစ်နေတဲ့ အနတ္တသဘောတရားမျှပဲလို့ သိစေပါတယ်။

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည်တည်အကြောင်းပြချက်

၈၅

အဲဒီပါဠိ၏ မြန်မာပြန်အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ရဟန်းတို့၊ မှတ်သားမှုသည် (မိမိ၏ အတွင်း သားအထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်။ အတ္တကောင်ဟုတ်ပါမူ ဤမှတ်သားမှုသည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ်တန် လေရာ။ ထို့ပြင် “ငါ၏မှတ်သားမှုသည် ဒီလိုအကောင်း ချည်း ဖြစ်ပါစေ။ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ မှတ်သား မှုသည် စိမ့်ခန့်ခွဲလို့လဲ ရလေရာ၏။ အမှန်အားဖြင့်တော့ သညာဟာ (မိမိ၏ အတွင်းသားအထည်ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ်။ အတ္တကောင်မဟုတ်သောကြောင့်ပင် ဤသည်သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာလဲ မဖြစ်နေချေသည်။ ထို့ပြင် “ငါ၏ သညာသည် ဒီလိုအကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ ဒီလိုအဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ သညာ၌ စိမ့်ခန့်ခွဲ၍လဲ မရဘဲ ရှိချေသည်။

ဒီဘုရားစကား ပါဠိတော်က ပြဆိုထားတဲ့အတိုင်းပင် မိမိတို့၏ သန္တာန် မှ မှတ်သားမှုသည် နှိပ်စက်လဲ နှိပ်စက်တတ်တယ်။ မိမိအလိုအတိုင်း စိမ့်ခန့်ခွဲလို့လဲမရဘူး။ မိမိအလိုအတိုင်းမဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သာမန်ပကတိ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ အလျင်ကတွေ့ဖူးတာတွေကိုပြန် ပြီး ဆင်ခြင်တဲ့အခါမှာ မမှော့ဘဲ အမှတ်ရနေတာတွေကလဲ ရှိနေတဲ့အတွက် အလျင်မှတ်သားခဲ့တာလဲ ငါပဲ။ ယခုပြန်ပြီးအမှတ်ရနေတာလဲ ငါပဲ။ အလျင်က မှတ်သားခဲ့တဲ့ ငါကပင် ယခုပြန်ပြီး အမှတ်ရတယ်။ ငါတစ်ယောက်တည်းပဲလို့

ဒီလို ထင်မှတ်ခွဲလမ်းနေကြတယ်။ အဲဒါဟာ မြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်မှာ ရှုမှတ်ပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မသိသေးလို့ပါပဲ။ ရှုမှတ်ပြီး မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း၊ တစ်ခဏချင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြင့် အမှန်အတိုင်းသိရင်တော့ မှတ်ခွဲမှုသည်လဲ ခဏမခဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားမျှလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ရှေးကမှတ်သားခဲ့ဖူးတာတွေကို ပြန်ပြီးအမှတ်ရနေတာ ကတာကြောင့်လဲလို့ စဉ်းစားစရာ၊ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဲဒီလို ပြန်ပြီး အမှတ်ရတာကတော့ ရှေးရှေးသညာတွေက မှတ်သားထားတာကို နောက် နောက်သညာတွေက ဆက်ခံဆက်ခံပြီး မှတ်သားလာခဲ့လို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့် သညာအဆက်ဆက်က အားကောင်းလာရင် ရှေးဘဝများက အကြောင်းအရာ တွေတောင် ပြန်ပြီး မှတ်မိနေသူတွေလဲ ရှိနေတာပဲ။ အဲဒါဟာ ရှေးဘဝက ဘဝင်သညာ၊ စုတိသညာတို့မှ ယခုဘဝ ပဋိသန္ဓေသညာ၊ ဘဝင်သညာ စသည်တို့က အားကောင်းပြီး ဆက်ခံလာခဲ့လို့ပါပဲ။

အဲဒီလို ရှေးရှေးသညာက မှတ်သားထားတာကို နောက်နောက် သညာတွေက ဆက်ခံပြီး မှတ်သားလာခဲ့တဲ့အတွက် ကောင်းတာတွေရော မကောင်းတာတွေရော ပြန်ပြန်ပြီး အမှတ်ရရနေတယ်။ တစ်ခုတစ်ခါမှာ ဆိုရင် တမင်မစဉ်းစားဘဲနဲ့ ရှေးဟောင်းတွေကို ပြန်ပြီးအမှတ်ရနေတယ်။ သတိပဋ္ဌာန် နည်းအရ ရှုမှတ်နေတဲ့ယောဂီများမှာလဲ အားထုတ်ခါစ သမာဓိ အတော်အတန် ကောင်းလာတဲ့အခါမှာ ရှေးဟောင်းနှောင်းနှောင်းဖြစ်တွေကို သူ့အလိုလို အမှတ်ရနေ တတ်တယ်။ အနှစ်သုံးလေးငါးဆယ်အတွင်းမှာ မစဉ်းစားဖူးတဲ့ ရှေးဟောင်းများ

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည်တည်အကြောင်းပြချက်

၈၇

ကိုလဲ အမှတ်ရနေတတ်တယ်။ ကလေးဘဝတုန်းက အကြောင်းအရာတွေလဲ ပေါ်လာတတ်တယ်။ ယောဂီကတော့ အဲဒီပေါ်လာသမျှတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ပယ်သွားရတယ်။

ရှေးက ပြောမှားခဲ့တာ၊ ပြုမှားခဲ့တာတွေကိုလဲ ပြန်လည်သတိရပြီး နောင်တပူပန်မှု ကုက္ကုစ္စ ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒီ ကုက္ကုစ္စကတော့ နီဝရဏ တရားပဲ။ အဲဒါကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ မပယ်နိုင်ရင် သူက သမာဓိဉာဏ် တွေမဖြစ်ရအောင် တားမြစ်ထားတတ်တယ်။ အဲဒီလို ကုက္ကုစ္စဖြစ်အောင် အမှတ်ရတဲ့သညာကတော့ နှိပ်စက်တာပါပဲ။ ဒါကြောင့်လဲ သူ့ကို အတ္တ မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုရ၊ သိမှတ်ရတာပဲ။

အလျင်နေ့များက ထုတ်ပြခဲ့တဲ့ အတ္တစွဲလေးမျိုးထဲမှာ ဒီသညာနဲ့ ဆိုင်တဲ့ အတ္တစွဲက သုံးမျိုးပါတယ်။ ဘာတွေလဲဆိုရင်

- (၁) သာမီအတ္တစွဲ
- (၂) နိဝါသီအတ္တစွဲ
- (၃) ကာရကအတ္တစွဲ ဒီသုံးမျိုးပါပဲ။

အဲဒီသုံးမျိုးထဲမှာ ကိုယ်မှတ်ချင်ရင် မှတ်နိုင်တယ်။ မမှတ်ချင်ရင် မမှတ်ဘဲနေနိုင်တယ်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းတာက သာမီအတ္တစွဲပဲ။ မှတ်သားမှု နှင့်စပ်ပြီး ကိုယ့်ဟာကိုယ် အစိုးရတယ်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းတာပါပဲ။ အဲဒီ သာမီအတ္တစွဲကို ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ “ဒီလို အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့”လို့ စီမံခန့်ခွဲ၍ မရကြောင်းပြဆိုချက်ဖြင့် ပယ်ထားပါတယ်။

မှတ်သားတတ်တဲ့ငါဟာ မိမိကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းရှိနေတယ်။ ဘယ်အချိန်မဆို မှတ်သားနေတယ်လို့ ထင်မှတ်ခွဲလမ်းတာက နိဝါသီအတ္တစွဲပဲ။ အဲဒီအစွဲကိုတော့ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းကို ရှုမှတ်မှုဖြင့် ပယ်နိုင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ မှတ်သားမှုကို ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့်လဲ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက် သွားတာကို ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် ထင်ရှားတွေ့ရသောကြောင့်ပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ ရှေးဟောင်း နှောင်းဖြစ်တွေကို ပြန်ပြီးအမှတ်ရတဲ့အခါ အဲဒီ အမှတ်ရတာတွေကို ရှုမှတ်ခြင်း ဖြင့်လဲ “အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ မှတ်သားမှု သညာရယ်လို့ မရှိဘူး။ ခဏမစဲ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားမျှသာရှိတယ်”လို့ သိရတယ်။ အဲဒီလို သိရတဲ့အတွက် ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတည်ရှိနေတဲ့ မှတ်တတ်သူ အတ္တကောင် ငါကောင် မရှိဘူးဆိုတာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။

အတ္တကောင် ငါကောင်ကပင် မှတ်သားနေတယ်လို့ ထင်မှတ်ခွဲလမ်းတဲ့ ကာရကအတ္တစွဲကို ရှုမှတ်မှုဖြင့်ပင် ပယ်နိုင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် အဆင်းကိုမှတ်သားမှု အသံကိုမှတ်သားမှုသော အမှတ်သညာများကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်နေရင်းပင် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတာကို သိရတဲ့အတွက် မှတ်သားတာဟာ ငါကောင် မဟုတ်ဘူး။ အသစ်အသစ် သိရတဲ့အတွက် သဘောတရားမျှပဲလို့ သိရသောကြောင့်ပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ ဒီအနတ္တ လက္ခဏသုတ်တရားတော်အရ ကောင်းတဲ့မှတ်သားမှုတွေ မပျောက်မပျက်ဘဲ အမြဲတည်နေပါစေလို့လဲ မစိမံ မခန့်ခွဲနိုင်ဘူး။ စိတ်ပူပန်စရာ အမှတ်သညာတွေ မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့လဲ မစိမံ မခန့်ခွဲနိုင်ဘူး။ အဲဒီလို မစိမံမခန့်ခွဲနိုင်ခြင်း၊

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တညီတညီအကြောင်းပြချက်

၈၉

အစိုးမရခြင်းကြောင့် မှတ်သားမှုသညာဟာ အတ္တကောင်းမဟုတ်ဘူး။ သူ့ အကြောင်းအားလျော်စွာ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားမျှပဲလို့ သိမြင်သဘောကျနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ဆုံးဖြတ်ပြီးတော့ အတ္တစွဲကို ပယ်နိုင်အောင်လို့ ဒီအနတ္တလက္ခဏာသုတ်တရားကို မြတ်စွာဘုရားကဟော တော်မူတာပဲ။

ဒီနေရာမှာ သညာက မှတ်သားတာနဲ့ သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကို မှတ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုထူးခြားသလဲလို့ မေးစရာ ရှိပါတယ်။ အဖြေကတော့ သညာက မှတ်သားတယ်ဆိုတာက မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည် ပေါ်လာသမျှ အာရုံကို မမေ့အောင်လို့ မှတ်စွဲထားတဲ့ သဘောပဲ။ သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ မှတ်တာကတော့ ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်တွေကို သူ့သဘောလက္ခဏာနဲ့ အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာ အားဖြင့် သိအောင် သတိဉာဏ်ဖြင့် စူးစိုက်ပြီး ရှုသိရုံမျှပါပဲ။ ပုံသဏ္ဌာန် အခြေအနေတွေကို မှတ်စွဲထားတဲ့သဘော မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သတိဆိုတဲ့ ပါဠိကလဲ မမေ့ဘူး။ အမှတ်ရတယ်လို့ အနက်ရှိတယ်။ သလ္လက္ခဏာဆိုတဲ့ ပုဒ်ကလဲ ကောင်းစွာမှတ်ခြင်းလို့ အနက်ရှိတယ်။ အဲဒီ ပါဠိဝေါဟာရတို့ နှင့်လျော်ညီစွာ ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကို မှတ်တယ်လို့ ပြောရတာပဲ။ တညီတညီ ပြောရရင် ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်တွေကို အမှန်အတိုင်း သိရအောင် ရှုတာကိုပင် မှတ်တယ်၊ ရှုမှတ်တယ်လို့ ပြောဆိုရတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် သညာက မှတ်စွဲတာနဲ့ သတိပညာဖြင့် ရှုမှတ်တယ်ဆိုတာဟာ အမည်အားဖြင့် ခပ်ဆင်ဆင်တူသော်လဲ အနက်အားဖြင့်တော့ အများကြီး ကွာခြားနေပါတယ်။ ပြောင်းပြန်ဆန်ကျင်သက်

၉၀

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ကွာခြားနေတယ်လို့လဲ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

သညာက္ခန္ဓာ အနတ္တဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်ပြဟောကြားတာကတော့ ဒါလောက်ဆိုရင် ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ ဒါကြောင့် ယခု သင်္ခါရက္ခန္ဓာ အနတ္တ ဖြစ်ကြောင်းကို ဟောရမယ်။

ပြုလုပ်တတ်တဲ့ သင်္ခါရတွေဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်

သင်္ခါရာ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ သင်္ခါရာ စ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ
အတ္တာ အဘဝိသံသု၊ နယိဒံ သင်္ခါရာ အာဗာဓယ သံဝတ္ထေယျံ၊
လဗ္ဘေထ စ သင်္ခါရေသု “ဝေ မေ သင်္ခါရာ ဟောန္တု၊ ဝေ မေ
သင်္ခါရာ မာ အဟေသု”န္တိ၊ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ သင်္ခါရာ
အနတ္တာ၊ တသ္မာ သင်္ခါရာ အာဗာဓယ သံဝတ္ထန္တိ၊ န စ လဗ္ဘတိ
သင်္ခါရေသု “ဝေ မေ သင်္ခါရာ ဟောန္တု၊ ဝေ မေ သင်္ခါရာ မာ
အဟေသု”န္တိ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ သင်္ခါရာ-ပြုပြင်အားထုတ်မှု သင်္ခါရတို့သည်
အနတ္တာ-အတ္တကောင်မဟုတ်ကုန်။

သင်္ခါရဆိုတာ ပြုလုပ်တတ်တဲ့ သင်္ခါရ၊ ပြုလုပ်အပ်တဲ့ သင်္ခါရလို့
အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ၂-မျိုးရှိပါတယ်။ ပြုလုပ်အပ်တဲ့ သင်္ခါရဆိုတာ ကံ
စိတ် ဥတု အာဟာရ စသော အကြောင်းတရားတို့ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ်
တရားတွေပဲ။ သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်မှစပြီး ကံကြောင့်
ဖြစ်နေတဲ့ အကျိုးပီပက်စိတ် စေတသိက်တွေနဲ့ ဟဒယဝတ္ထု၊ ရုပ် မျက်စိ၊
နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်အကြည် အစရှိတဲ့ ကမ္မဓရုပ်တွေဟာလဲ

ပြုလုပ်တတ်တဲ့ သင်္ခါရတွေဟာ အတ္တကောင်မဟုတ် ၉၁

သင်္ခါရတွေပဲ။ အဲဒါတွေဟာ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကံ၏အကျိုးများဖြစ်သော ကြောင့် ကံကပြုလုပ်အပ်တဲ့အကျိုး သင်္ခါရတွေလို့ ဆိုရတယ်။ ထို့အတူ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ စိတ္တဇရုပ်တွေကိုလဲ အကျိုးသင်္ခါရတွေပဲ။ အဲဒါတွေက ကွေးလိုက်၊ ဆန့်လိုက်၊ လှုပ်လိုက်၊ သွားလိုက်၊ ရပ်လိုက်၊ ထိုင်လိုက် ပြောဆိုလိုက်၊ ပြုံးရယ်လိုက် စသည်ဖြင့် ထင်ရှားတဲ့ ကိုယ်နှုတ်အမူအယာ ရုပ်တွေပါပဲ။ အဲဒီရုပ်တွေဟာ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့အတွက် စိတ်ကပြုလုပ်အပ်တဲ့ အကျိုးသင်္ခါရတွေလို့ ဆိုရတယ်။ နောက်ပြီးတော့ စိတ်စေတသိက် နာမ်တရား တွေဟာလဲ သူတို့အချင်းချင်း၊ ပြုတတ်တဲ့ အကြောင်းသင်္ခါရလည်းမည်တယ်။ သူတို့အချင်းချင်း ပြုအပ်တဲ့ အကျိုးသင်္ခါရလဲမည်တယ်။ အအေး အပူ ဥတု ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေလဲ ဥတုကပြုလုပ်အပ်တဲ့ အကျိုးသင်္ခါရတွေပဲ။ အစာ အာဟာရကြောင့် ဖြစ်တဲ့ရုပ်တွေလဲ အာဟာရကပြုလုပ်အပ်တဲ့ အကျိုးသင်္ခါရ တွေပဲ။ နောက်ပြီးတော့ နောက်နောက် စိတ်စေတသိက် နာမ်တရားတွေ လဲ ရှေးရှေးနာမ်တရားကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးသင်္ခါရတွေပဲ။ အဲဒီ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရစသော အကြောင်းများကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေကို သူ့ဆိုင်ရာ အကြောင်းတွေက ပြုလုပ်အပ်၊ ဖြစ်စေအပ်သောကြောင့် သင်္ခါရလို့ ဆိုရတယ်။ အကြောင်းတွေက ပြုအပ်တဲ့တရားတွေလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ သင်္ခါရတွေကို-

သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ စသည်ဖြင့် ဟောထားပါတယ်။

သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ သင်္ခါရာ-ဆိုင်ရာအကြောင်းတို့က

အညီအညွတ်ပြုအပ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်၊ အနိစ္စာ-မမြဲကုန်၊ ဒုက္ခာ-ဆင်းရဲတို့ပေတည်းတဲ့။

အဲဒါဟာ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း၊ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေပဲ။ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလို့ ရှုမြင်အပ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတရားတွေပါပဲ။ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ် နာမ်တရားဆိုတဲ့ သင်္ခါရတွေကို မမြဲဘူးလို့လဲ သိမြင်ရမယ်။ ဆင်းရဲတွေလို့လဲ သိမြင်ရမယ်။ အနတ္တလို့လဲ သိမြင်ရမယ်လို့ ညွှန်ပြတော်မူတဲ့ ဘုရားစကားတော်ပါပဲ။ အဲဒီ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေကို အနိစ္စ လို့မြင်အောင်၊ ဒုက္ခလို့မြင်အောင် ဘယ်နှယ်လုပ်ရမလဲဆိုရင် အဲဒီရုပ်နာမ် သင်္ခါရတွေကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း သတိဉာဏ်ဖြင့် မပြတ်ရှုနေရမယ်။ အဲဒီလို မပြတ်ရှုနေရင် သမာဓိအားကောင်းလာတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီရုပ်နာမ် သင်္ခါရ တွေ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလိုတွေ့ရတော့ ဟုတ္တာ အဘာဝတော အနိစ္စာဆိုတဲ့ အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စာ-မမြဲဘူးလို့လဲ သိရတယ်။ ဥဒယဗ္ဗယပဋိဝိဋ္ဌနတော ဒုက္ခာဆိုတဲ့ အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းက မပြတ်နှိပ်စက်နေသောကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲလို့လဲ သိရတယ်။ အဲဒါဟာ ဘုရားအလိုတော်နှင့်အညီ ရှုပ် သိမြင်ပုံပဲ။

ဘုရားမဟာနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်

ဒီနေရာမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာဇ္ဈင်္ဂ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘုရားအလိုတော်နှင့် ပြောင်းပြန်ဆန့်ကျင်ပြီး ဟောပြောနေကြတာရှိတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့

ဘုရားဟောနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်

၉၃

“(သဗ္ဗေ သင်္ခါရာအရ အကြောင်းကပြုအပ်တဲ့ အကျိုးရှုပ်နာမ်တရားကို မယူဘဲ ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရကိုယူပြီးတော့) သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ-အလုံးစုံသော အားထုတ်ပြုလုပ်မှုတို့သည်၊ ဒုက္ခာ-ဆင်းရဲတို့ပေတည်းလို့ အနက်ပြန်ပြီး ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကုသိုလ်တွေ ပြုလုပ်တာလဲ ဆင်းရဲချည်းပဲ။ လုပ်သမျှ ဒုက္ခချည်းပဲ။ ဘာမျှမလုပ်ဘဲ စိတ်ကိုစိတ်အတိုင်း အငြိမ်းစားထားမှ ချမ်းသာတယ်”လို့ ဟောနေကြတယ်။ အဲဒီ ဟောပြောချက်ကို သုတနည်းတဲ့သူတွေ ကုသိုလ်အလုပ်ကို အားမထုတ်ချင်တဲ့သူတွေက အကောင်းမှတ်ပြီး လိုက်နာနေကြတာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒါဟာ ဘုရားဟောနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေကြောင်း အတော်အသင့်လောက် စာသင်ဖူးတဲ့သူဆိုရင်ပင် သိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဘုရားဟောနဲ့ဆန့်ကျင်ဘက် တရားကို လက်ခံရင် ဘုရားစကားကို မယုံကြည်ရလဲ ရောက်တယ်။ ပစ်ပယ်ရလဲ ရောက်တယ်။ ဘုရားစကားကို ပစ်ပယ်ရင် ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာတော်မှ အပြင်ဘက် ရောက်မနေပေဘူးလား။ အဲဒါ ဆင်ခြင်ကြည့်ဖို့ အလွန်ပင်အရေးကြီးပါတယ်။

သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ-ဆိုတဲ့ ပါဠိမှာ သင်္ခါရတွေဆိုတာ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးသင်္ခါရတွေကိုဆိုတာပဲ။ အားထုတ်မှုကိုဆိုတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါက ဘုရားအလိုတော်နှင့်အညီပဲ။ ကံ ဘုန်းကြီးက မေးကြည့်မယ်။ ဖြေကြပါ။ အားလုံးသင်္ခါရတွေ၊ ဒုက္ခဆင်းရဲလို့ဆိုတာဟာအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးရှုပ်နာမ် သင်္ခါရကိုဆိုတာ မဟုတ်လား။ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား) ပြုလုပ်အားထုတ်မှုကိုဆိုတာ ဟုတ်ပါ့မလား။ (မဟုတ်ပါဘုရား) ကုသိုလ်ပြုလုပ် အားထုတ်မှုကိုဆိုတာ ဟုတ်ပါ့မလား။ (မဟုတ်ပါဘုရား)

အားလုံးသင်္ခါရတွေကို အနိစ္စ မမြဲဘူးလို့ရှုဖို့ဟောတာဟာ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့ကို ရှုမြင်ဖို့ ဟောတာမဟုတ်လား။ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား) ဆင်းရဲလို့ မြင်အောင်ရှုဖို့ ညွှန်ကြားတာလဲ အဲဒီအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့ကို ရှုမြင်ဖို့ပဲမဟုတ်လား။ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား) အဲဒီလို ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေကို ဆင်းရဲ ဒုက္ခထင်အောင်ရှုဖို့ ညွှန်ကြားရာမှာ ကုသိုလ် အလုပ် အားထုတ်မှုတွေကို ဆင်းရဲလို့ရှုဖို့ ညွှန်ကြားတာ ဟုတ်နိုင်ပါ့မလား။ (မဟုတ်နိုင်ပါဘုရား) အမှန်ကတော့ မိမိတို့သန္တာန်က ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လို့သိမြင်ပြီး ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြစ်ဖို့ ဟောကြားတော် မူတာပဲ။ အဲဒါကို သေသေချာချာ မှတ်ထားကြရမယ်။

ဝိဓနရာမှာ လှိုရင်းသင်္ခါရ

သင်္ခါရဆိုတဲ့ ဝေါဟာရနဲ့စပ်ပြီး အမှားအမှန် ဝေဖန်ပြနေရတာနဲ့ စကားအဆက်အစပ်က ခပ်ဝေးဝေးဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ စသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရတွေကတော့ ယခု ဒီသုတ်မှာ ဟောတော်မူတဲ့ သင်္ခါရမဟုတ်သေးဘူး။ ဒီသုတ်မှာ ဟောတော်မူတဲ့ သင်္ခါရက တော့ ခန္ဓာငါးပါးထဲက သင်္ခါရကွဉ္စာဆိုတဲ့ သင်္ခါရတွေပဲ။ အဲဒါက ပြုလုပ်တတ်တဲ့ သင်္ခါရတွေပဲ။ အဲဒီသင်္ခါရတွေကို ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် (၇၂)မှာ-

သင်္ခတ မာဘိသင်္ခရောန္တိတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တသ္မာ သင်္ခါရာတိ
 ဝုစ္စန္တိ လို့ ဟောထားပါတယ်။ အနက်ပြန်ပြမယ်။

ဒီနေရာမှာ လိုရင်းသင်္ခါရ

၉၅

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ သင်္ခတံ-ပြုအပ်သော ရုပ်ဝေဒနာ စသည်ကို၊
ဝါ-ပြုအပ်သော ကိုယ် နှုတ် စိတ် အမှုအရာကို၊ အဘိသင်္ခရေန္တိ-
ပြုတတ်ကုန်၏။ ဣတိ ခေါ် တသွာ-ထိုသို့ပြုတတ်သောကြောင့်၊
သင်္ခါရာတိ-သင်္ခါရတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ခေါ် ဆိုအပ်ကုန်၏ တဲ့။

အတိုချုပ်ပြောရရင် ရုပ်နာမ်အမှုအရာတွေဖြစ်အောင် ပြုတတ်တဲ့
တရားတွေကို သင်္ခါရ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာ)လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ခန္ဓာငါးပါးထဲမှ
ရုပ်ဆိုတာက ဆန့်ကျင်ဘက် အကြောင်းနှင့်တွေ့ရတဲ့အခါ တစ်မျိုးတစ်မည်
ဖောက်ပြန်ရုံမျှပဲ။ သူ့သက်သက်နဲ့ ဘာမျှဖြစ်အောင် မပြုလုပ်တတ်ဘူး။
ဒါပေမယ့် သူက အထည်ခြပ်အနေနဲ့ထင်ရှားနေတဲ့အတွက် သင်္ခါရတွေက
ပြုလိုပြောလိုတဲ့အခါ ရုပ်က ပြုတဲ့အနေပြောဆိုတဲ့အနေနဲ့တော့ ထင်ရှား
နေပါတယ်။ ဝေဒနာဆိုတာကလဲ အကောင်း အဆိုးများနဲ့ အလတ်စား အာရုံကို
ခံစားရုံမျှပဲ။ သူကလဲ ဘာကိုမျှဖြစ်အောင် မပြုလုပ်တတ်ဘူး။ သညာဆိုတာ
ကလဲ တွေ့ရတဲ့ အာရုံကို မမေ့အောင် မှတ်သားထားရုံမျှပဲ။ ရုံးစာရေးများက
မှတ်တမ်းတင် ထားသလိုမှတ်သားရုံမျှပဲ။ သူကလဲ ဘာမျှဖြစ်အောင်
မပြုလုပ်တတ်ဘူး။ စိတ်ဝိညာဏ်ဆိုတာကလဲ ပေါ်လာတဲ့အာရုံကို သိရုံမျှပဲ။
မြင်ရုံမျှ ကြားရုံမျှ စသည်ဖြင့် အာရုံကို သိရုံမျှပဲ။ သူကလဲ ဘာကိုမျှဖြစ်အောင်
မပြုလုပ်တတ်ဘူး။ သွားခြင်း ရပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်း လျောင်းခြင်း ကွေးခြင်း
ဆန့်ခြင်း လှုပ်ရှားခြင်း ပြီးရယ်ခြင်း ပြောဆိုခြင်း ကြံသိခြင်း မြင်ခြင်း ကြားခြင်း
စသော ကိုယ်နှုတ်စိတ်အမှုအရာ ရုပ်နာမ်သဘောများကို ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်
တတ်တာကတော့ ဒီသင်္ခါရက္ခန္ဓာတရားတွေပဲ။ သွားချင်တယ်။ ရပ်ချင်တယ်

၉၆

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ထိုင်ချင်တယ် အိပ်ချင်တယ် စသည်ဖြင့် ပြောဆိုရတာဟာ ဒီသင်္ခါရက္ခန္ဓာပဲ။ ဒီသင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ လှုံ့ဆော်စီမံမှုကြောင့် ကိုယ်နှုတ်စိတ် အမှုအရာဟူသမျှ ပြီးစီးနေတာပဲ။

ဒါကြောင့် ကိုယ် နှုတ် စိတ်အမှုအရာဟူသမျှကို ငါကပြုလုပ်နေတယ်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းတာဟာ ဒီသင်္ခါရက္ခန္ဓာတရားစုကို အတ္တကောင်အနေဖြင့် စွဲလမ်းလို့ပဲ။ အဲဒါကို ကာရကအတ္တစွဲလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်နှုတ် စိတ် အမှုအရာဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ပြုလုပ်သည်ဟု ထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ။

အဲဒီပြုလုပ်တတ်တဲ့ ငါကောင်ဟာ မိမိ၏ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတည်ရှိတယ်လို့ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ အဲဒါကနိဝါသီ အတ္တစွဲ ပဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက နိဝါသီအတ္တစွဲ။

နောက်ပြီးတော့ အဲဒီပြုလုပ်တတ်တဲ့ ငါကောင်ဟာ ကိုယ်လုပ်ချင်ရင် လုပ်နိုင်တယ်။ မလုပ်ချင်ရင်လဲ မလုပ်ဘဲနေနိုင်တယ်။ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း အစိုးရနေတယ်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အဲဒါက သာမီအတ္တစွဲပဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတဲ့ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက သာမီအတ္တစွဲ။

သခါရတို့ကို အတ္တမဟုတ်ဟုသိရန် အကြောင်းပြချက် ၉၇

အဲဒီ သာမိအတ္တစွဲ၊ နိဝါသီအတ္တစွဲ၊ ကာရကအတ္တစွဲဆိုတဲ့ အတ္တစွဲ သုံးမျိုးလုံးဖြင့်ပင် သခါရတရားတွေကို စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အမှန်ကတော့ အဲဒီလို စွဲလမ်းနေကြတဲ့အတိုင်း အတ္တကောင်တော့ မဟုတ်ဘူး။ သူ့အကြောင်း အားလျော်စွာဖြစ်နေကြတဲ့ သဘောတရားများမျှသာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ပြုလုပ်တတ်တဲ့ သခါရတွေဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူးလို့ ဟောတော်မူတာပဲ။ အဲဒီလိုဟောကြားရမှာ သာမန်သတ္တဝါတွေရဲ့ အမြင်အား ဖြင့် သွားခြင်း ရပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်း စသည်ကို ပြုလုပ်နေတဲ့ငါကောင်ဟာ ထင်ရှားနေပါလျက် ဘာကြောင့် အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်ပါသလဲလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဲဒီလိုအမေးကို ပြေလည်စေရန် မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဆက်ပြီး အကြောင်းပြရှင်းလင်းတော်မူပါတယ်။

သခါရတို့ကို အတ္တမဟုတ်ဟုသိရန် အကြောင်းပြချက်

စဟိ-သခါရတို့ဟာ အတ္တကောင်မဟုတ်ဟု သိရန်အကြောင်းကို ဆက်၍ ဖော်ပြရလျှင်၊ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဣဒံ သခါရာ-ဤပြုလုပ်မှု သခါရတို့သည် (ဣဒံ-ပုဒ်သည် နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် သခါရာ-ဟူသော ဗဟုဝုဒ်ပုဒ်နှင့် အရတူပြု၍ ဟောထားပေသည်) အတ္တာ-မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်သည်၊ အဘဝိသံသု-အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့၊ (ဝေ သန္ဓေသု-သို့ဖြစ်ကြပါမူ) ဣဒံ သခါရာ-ဤပြုလုပ်မှု သခါရတို့သည်၊ အာဗာဓာယ-နိပ်စက်ရန်အလို့ငှာ၊ န သံဝတ္ထေယျံ-မဖြစ်ကြတန်လေရာ၊ စ-ထိုပြင်လဲ၊ မေ သခါရာ-ငါ၏ပြုလုပ်မှု သခါရတို့သည်၊ ဝေ ဟောဇ္ဈ-ဤသို့ အကောင်း

၉၈

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ချည်းဖြစ်ပါစေ။ မေ သင်္ခါရာ-ငါ၏ ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတို့သည်၊ ဝေ ဗာ အဟေသုံ-ဤသို့၊ အဆိုးကား မဖြစ်ကြပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စိမံ ခန့်ခွဲခြင်းကို၊ သင်္ခါရေသု-ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတို့၌၊ လဗ္ဘေထ-ရအပ်ရာ ရနိုင် ရာ၏-တဲ့။

သင်္ခါရတရားတွေဆိုတာ လှုံ့ဆော်စိမံတတ်တဲ့ စေတနာအမျိုးရှိသော စေတသိက်တရားတွေပါပဲ။ စေတသိက် ၅၂-ပါးရှိတဲ့အနက်က ဝေဒနာနဲ့ သညာမှာ တစ်ပါးသော စေတသိက်များပါပဲ။ သုတ္တန်ဒေသနာတော်များမှာ တော့ အကြီးအကဲဖြစ်တဲ့ စေတနာကိုသာ သင်္ခါရတရားအနေဖြင့် သရုပ်ထုတ် ပြီး ဟောထားပါတယ်။ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာမှာတော့ ဖဿ၊ မနသိကာရ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ဝိတိ၊ ဆန္ဒ၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ စသော စေတသိက်များကိုလဲ သင်္ခါရက္ခန္ဓာအဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပြထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝေဒနာနဲ့သညာမှ တစ်ပါးသော စေတသိက် ငါးဆယ်ကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာလို့မှတ်ယူရတယ်။ အဲဒီ စေတသိက်ငါးဆယ်က ကိုယ်အမှုအရာ အမျိုးမျိုးကိုလဲဖြစ်အောင် လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်းပေးနေတယ်။ သွားလိုက်၊ ရပ်လိုက်၊ ထိုင်လိုက်၊ အိပ်လိုက်၊ ကွေးလိုက်၊ ဆန့်လိုက်၊ ပြုံးလိုက်၊ ပြောလိုက်စသည်ဖြင့် မဆိုသော်လဲ ဆိုနေသလိုပင် ကိုယ်နှုတ် အမှုအရာအမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်ပြောဆိုအောင် စေခိုင်းတိုက်တွန်းနေတယ်။ အဲဒီ သင်္ခါရတွေရဲ့ စေခိုင်းတိုက်တွန်းချက်အရဖြင့် သွားခြင်းစသော ကိုယ်နှုတ် အမှုအရာတွေဖြစ်နေတယ်။ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ ကြံမှု စသည်ဖြစ်အောင်လဲ ဒီသင်္ခါရတွေက ပဲကြည့်လိုက်၊ နားထောင်လိုက်၊ ကြံလိုက် စသည်ဖြင့်

သင်္ခါရက နှိပ်စက်နေပုံ

၉၉

မဆိုသော်လဲ ဆိုနေသလိုပင် စေခိုင်းတိုက်တွန်းနေတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ ကြံမှု၊ သိမှုစသော စိတ်အမှုအရာတွေလဲ ဖြစ်နေတယ်။

သင်္ခါရက နှိပ်စက်နေပုံ

အဲဒီလို ကိုယ် နှုတ် စိတ် အမှုအရာတွေကို ပြုလုပ်နေတဲ့ သင်္ခါရတွေဟာ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်ဟုတ်ရင် မိမိအား နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ်ကြတန်လေရာ၊ မဖြစ်သင့်ကြပေဘူးလို့ ဒီလိုလဲ ဆင်ခြင်ကြည့်ရမယ်တဲ့။ ဘယ်လို နှိပ်စက်ပါသလဲဆိုရင်တော့ လိုချင်မက်မောပြီး ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်စိတ်ပင်ပန်း ဆင်းရဲရတယ်။ မပြောသင့်တာကို ပြောမိလို့ အရှက်တကွဲ အကျိုးနည်းခြင်းလဲ ဖြစ်ရတတ်တယ်။ မပြုသင့်တာ ပြုမိလို့ ယခုမျက်မှောက် တွင်ပင် ရာဇဝတ်အပြစ်သင့်ခြင်း စသည်ဖြင့် ဒုက္ခရောက်ရတယ်။ အလိုရှိတာ တွေကို ကြံတွေးပြီးတော့လဲ စိတ်ပူပန်ရတယ်။ မစားနိုင်၊ မအိပ်နိုင်၊ တပိုင်ပိုင် ဒုက္ခရောက်နေတတ်တယ်။ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း၊ လိမ်လည်ခြင်းစသော မကောင်းမှုကို ပြုမိတဲ့အတွက် အပါယ်လေးပါး ကျရောက်ပြီးတော့လဲ အကြီးအကျယ် ဆင်းရဲရတယ်။

ထို့အတူပင် ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်တဲ့ စေတနာက တိုက်တွန်းချက်အရ မပြောသင့် မပြုသင့်တာတွေကို ပြောမိပြုမိလို့လဲ အရှက်တကွဲ အကျိုးနည်း ဖြစ်ရခြင်းစသော ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ရတယ်။ မောဟ မာန ဒိဋ္ဌိစသော တရားဆိုးတို့နှင့်တကွဖြစ်တဲ့ စေတနာ၏ တိုက်တွန်းကဲ့အတိုင်း မပြောသင့်၊ မပြုသင့်တာတွေကို ပြုမိ ပြောမိလို့လဲ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ရတယ်။ စိတ်ပူပန်

ပင်ပန်းပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲရတယ်။ ကြံစည် ပြောဆိုပြုလုပ်နေရင်းလဲ ဆင်းရဲရတယ်။ မကောင်းမှုဖြစ်ပြီး အပါယ်လေးပါး ကျရောက်စေသော အားဖြင့်လဲ ဆင်းရဲစေတယ်။ အဲဒီလို ဆင်းရဲစေပြီး နှိပ်စက်တာပါပဲ။ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် ဟုတ်ရင်တော့ အဲဒီလို ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ရအောင် နှိပ်စက်မှာ မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။

သင်္ခါရဟာ အလိုအတိုင်းမဖြစ်

နောက်ပြီးတော့ သင်္ခါရဆိုတဲ့ ပြုလုပ်မှုတွေဟာ မိမိအတွင်းသား အတ္တကောင်ဟုတ်ရင် ကောင်းစားချမ်းသာစေနိုင်တဲ့ အပြုကောင်းတွေချည်း ဖြစ်ပါစေ။ အပြုဆိုးတွေတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ မိမိအလိုအတိုင်း စီမံခန့်ခွဲ လို့လဲ ရသင့်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်ရဲ့လား။ အစိုးရ ပါရဲ့လားလို့လဲ ဆင်ခြင်ကြည့်ဖို့ပါပဲ။ အဲဒီလို ဆင်ခြင်ကြည့်ရင် ကိုယ့်အလို အတိုင်း မဖြစ်ကြောင်း အစိုးမရကြောင်းကို ထင်ရှားတွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ မပြောသင့်တာ ပြောနေတာကိုလဲ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ မပြုသင့်တာ ပြုနေတာ ကိုလဲ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ မကြံသင့်တာ ကြံနေတာကိုလဲ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို မဖြစ်စေချင်တဲ့ ကိုယ် နှုတ်စိတ်အမှုအယာတွေကို ပြုလုပ်ပြောဆိုနေတာ၊ ကြံစည်နေတာတွေဟာ မိမိအလိုအတိုင်း အစိုးမရလို့ပဲ။ အဲဒီလို အစိုးမရ သောကြောင့် ပြုလုပ်အားထုတ်မှု သင်္ခါရတွေကို “အတ္တကောင် ငါကောင် မဟုတ် ဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာဖြစ်နေတဲ့ အနတ္တသဘောတရားမျှပဲ”လို့ သိရပါတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပြီး ကာရကအတ္တစွဲကို ဖယ်နိုင်အောင် မြတ်စွာ

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည့်တည့်အကြောင်းပြချက်

၁၀၁

ဘုရားက ဒီလိုပဲ တည့်တည့်မတ်မတ် အကြောင်းပြတော်မူပါတယ်။

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည့်တည့်အကြောင်းပြချက်

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ စ-စင်စစ်မူချအားဖြင့်သော်ကား၊ သင်္ခါရာ-ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတို့သည်၊ ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ အနတ္တာ-(အတွင်းသားအထည်ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ်ချေ၊ တသ္မာ-ထိုသို့ အတ္တကောင် မဟုတ်သောကြောင့်၊ သင်္ခါရာ-ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတို့သည်၊ အာဟာရယ-နှိပ်စက်ရန်အလိုငှာ၊ သံဝတ္ထန္တိ-ဖြစ်နေကြချေသည်၊ စ-ထိုပြင်လည်း၊ မေ သင်္ခါရာ-ငါ၏ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတို့သည်၊ ဝေ ဟောဇ္ဈ-ဤသို့ အကောင်းချည်း ဖြစ်ကြပါစေ၊ မေ သင်္ခါရာ-ငါ၏ ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတို့သည်၊ ဝေ မာ အဟောသု-ဤသို့ အဆိုးကား မဖြစ်ကြပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ စိမ့်ခန့်ခွဲခြင်းကို၊ သင်္ခါရေသု-ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတို့၌၊ နလတ္တိ-မရအပ်မရနိုင်ဘဲ ရှိချေသည်-တုံ။

အမှန်စင်စစ်အားဖြင့်တော့ ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတွေဟာ မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေကြတဲ့ အနတ္တသဘောတရားမျှသာ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့်လဲ အဲဒီ ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတွေက မိမိကို နှိပ်စက်နေကြတယ်တဲ့။ ဘယ်လိုနှိပ်စက် နေကြသလဲ ဆိုတော့ ရှေ့နားကပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်းပါပဲ။ ပါပမိတ္တဆိုတဲ့ မိတ်ဆွေညံ့ဆရာညံ့ကို ဖို၍ဖြစ်စေ၊ အယောနိသော မနသိကာရဆိုတဲ့ မသင့်တော်တဲ့ နှလုံးသွင်းမှုကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မပြုသင့်တာတွေကို ပြုလုပ်တယ်။ မပြောသင့်တာ

တွေကို ပြောတယ်။ မကြာသင့်တာတွေကို ကြံတယ်။ ပြုပုံ ပြောပုံ ကြံပုံတွေ ကတော့ လောကဘက်ကဆိုရင် သူတစ်ပါးတို့ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်အလုပ်တွေကို လုပ်တယ်။ ရာဇဝတ်အပြစ်နဲ့စပ်တဲ့ အမှုတွေကိုပြုတယ်။ စီးပွားပျက်ကြောင်း ဖြစ်တဲ့ သေရည် အရက် ဘိန်း စသည်တို့ကို သောက်စားသုံးစွဲတယ်။ လောင်းကစားမှုကိုပြုတယ်။ လိုချင်မက်မောမှု အမျက်ဒေါသထွက်မှုကြောင့် မပြောသင့်တဲ့စကားကို ပြောဆိုတယ်။ အဲဒီလိုပြုလုပ်ပြောဆိုခြင်းကြောင့် စီးပွားဥစ္စာပျက်ခြင်း အပြစ်ဒဏ်သင့်ခြင်း၊ မိတ်ပျက် ရွေ့ပျက်ဖြစ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ရတယ်။ သံသရာဘက်ကဆိုရင်တော့ သူ့အသက်သတ် ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာခိုးယူခြင်းစသော မကောင်းမှုတွေကို ပြုမိရင် အဲဒီ မကောင်းမှု တွေက မကောင်းကျိုးတွေကိုပေးတယ်။ အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်စေပြီး ဒုက္ခရောက်စေတယ်။ အဲဒီလို မကောင်းကျိုးတွေကို ရစေသောအားဖြင့် ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရက နှိပ်စက်တာပါပဲ။ ဒီနေရာမှာ ကုန်းတိုက်တဲ့ အကုသိုလ် သင်္ခါရကြောင့် ဒုက္ခရောက်ရပုံ ဝတ္ထုတစ်ခုကို ထုတ်ပြရဦးမယ်။

အပ်တွေစူးဝင်ခံနေရတဲ့ ပြိတ္တာဝတ္ထု

တစ်ချိန်က အရှင်လက္ခဏနဲ့ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့ဟာ ဆွမ်းခံရန်အတွက် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှ ဆင်းလာကြတယ်။ အဲဒီလို ဆင်းလာ နေကြစဉ်မှာ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်က ပြိတ္တာတစ်ကောင်ကို အဘိညာဉ် မျက်စိဖြင့် တွေ့မြင်ရတယ်။ အဲဒီပြိတ္တာ၏ကိုယ်ကို အပ်တွေက စူးဝင်ဖောက် ထွင်းသွားနေကြတယ်။ တချို့အပ်တွေက ခေါင်းထဲထိုးဝင်ပြီး မျက်နှာက

ပါးစပ်က ထွက်သွားကြတယ်။ တချို့က မျက်နှာမှ ပါးစပ်မှ ထိုးဝင်ပြီး ရင်ဘတ်က ထွက်သွားကြတယ်။ တချို့က ရင်ဘတ်မှ ထိုးဝင်ပြီး ဝမ်းဗိုက်က ထွက်သွားကြတယ်။ တချို့က ဝမ်းဗိုက်မှထိုးဝင်ပြီး ပေါင်များမှ ထွက်သွားကြတယ်။ တချို့က ပေါင်များမှ ထိုးဝင်ပြီး ခြေသလုံးမှ ဖောက်ထွက်သွားကြတယ်။ တချို့က ခြေသလုံးမှထိုးဝင်ပြီး ခြေဖဝါးများမှ ဖောက်ထွက်သွားကြတယ်။ အဲဒီ ပြိတ္တာဟာ နာကျင်ရှာလွန်းလို့ ဟစ်အော်ပြီး ပြေးသွားနေရရှာတယ်။

အပ်တွေ့က အဲဒီပြိတ္တာ ပြေးသွားရာမှာ လိုက်ပြီးစူးဝင် ထိုးဖောက်နေကြတယ်။ အဲဒါကို မြင်ရတော့ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်က မိမိမှာ ဒီလိုပြိတ္တာ ဖြစ်ကြောင်း သခါရတွေ ကင်းနေပြီဖြစ်ကြောင်း စဉ်းစားဆင်ခြင်မိတဲ့အတွက် ဓမ္မပီတိဖြစ်ပြီး ပြုံးမိတယ်။ အဲဒီလို ပြုံးတာကို အတူကြွလာတဲ့ အရှင်လက္ခဏမထေရ်က မြင်ရလို့ ပြုံးခြင်း၏အကြောင်းကို မေးမြန်းတယ်။ အရှင်လက္ခဏမထေရ်ကတော့ အဲဒီပြိတ္တာကို မမြင်ရဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီပြိတ္တာအကြောင်းကို ပြောရင် အရှင်လက္ခဏမထေရ် ယုံချင်မှ ယုံမယ်၊ မယုံရင် ပြစ်မှားတတ်တယ်။ ဒါမျိုးက ထောက်ခံမည့်သက်သေရှိမှ ပြောသင့်တယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်က မြတ်စွာဘုရားထံရောက်တဲ့အခါကျမှ ဒီအကြောင်းကိုမေးပါလို့ ပြောပါသတဲ့။

ဆွမ်းကိစ္စပြီးလို့ မြတ်စွာဘုရားထံ ရောက်တဲ့အခါကျတော့ အရှင်လက္ခဏမထေရ်က ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှ သက်ဆင်းနေစဉ် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ပြီးတာဟာ ဘာကြောင့်ပါလဲလို့မေးတယ်။ အဲဒီတော့ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်က အပ်တွေ့က စူးဝင်ဖောက်ထွင်းလို့ အတိဒုက္ခရောက်

နေရာတဲ့ ပြိတ္တာကိုမြင်ရလို့ မိမိမှာ ဒီလို အကုသိုလ် သင်္ခါရတွေ လုံးဝကင်းနေတာ ကို ဆင်ခြင်မိတဲ့အတွက် ပြူးမိတဲ့အကြောင်း ဖြေကြားပါတယ်။

အဲဒီအခါ မြတ်စွာဘုရားက “ငါဘုရား၏ တပည့်သာဝကတွေမှာ ဉာဏ်မျက်စိ ပြည့်စုံကြပါပေစွ”လို့ ရှီးမွမ်းတော်မူပြီးတော့ “ဗောဓိပင်အောက် အပရာဇိတပလ္လင်ထက်မှာ ဘုရားဖြစ်မည့်ညဉ့်ကပင် အဲဒီ ပြိတ္တာကို မြင်တော်မူ ခဲ့ကြောင်း၊ သို့သော် မျက်မြင်သက်သေ အထောက်အထားမရှိသေး၍ အဲဒီ ပြိတ္တာအကြောင်းကို မဟောခဲ့သေးကြောင်း၊ ယခုတော့ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် ပေါ်လာတဲ့အတွက် အဲဒီပြိတ္တာအကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ပြီး ဟောတော်မူ ကြောင်း”စသည်ဖြင့် မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

အဲဒီ ပြိတ္တာဟာ လူဖြစ်ခဲ့စဉ်ဘဝတုန်းက ကုန်းတိုက်စကားပြောခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကံ သင်္ခါရကြောင့် ငရဲသို့ကျရောက်ပြီး အနှစ်သိန်းပေါင်းများစွာ ငရဲဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့ရကြောင်း၊ ငရဲမှ လွတ်မြောက်လာပြီးတော့ အဲဒီ အကုသိုလ် ကံကြွင်းကြောင့် ပြိတ္တာဖြစ်ပြီး ဒုက္ခရောက်နေရကြောင်း စသည်ကိုလဲ ထုတ်ဖော် ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အဲဒီ ပြိတ္တာကို ပကတိမျက်စိနဲ့တော့ မမြင်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် အရှင်လက္ခဏကလဲ မမြင်ရ မသိရလို့ မေးတာပဲ။ အဲဒီ ပြိတ္တာရဲ့ ကိုယ်ထဲ စူးဝင်ဖောက်ထွင်းနေတဲ့ အပ်တွေဟာ လူတွေပေါ်၊ တခြားသတ္တဝါတွေ ပေါ်တော့ မကျဘူး။ အကုသိုလ် သင်္ခါရပြုခဲ့တဲ့ အဲဒီပြိတ္တာရဲ့ ကိုယ်ပေါ်မှာသာ ကျရောက်ပြီး နှိပ်စက်နေတယ်။ အဲဒါဟာ သင်္ခါရက နှိပ်စက်ပုံပါပဲ။

ဒီအပြင် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ် တွေမြင်ရတဲ့ အခြားပြိတ္တာ

အပ်တွေစူးဝင်နေတဲ့ ပြိတ္တာဝတ္ထု

၁၀၅

တွေလဲရှိပါသေးတယ်။ နွားသတ်သမားကဖြစ်လာတဲ့ ပြိတ္တာကိုတော့ လင်းတတွေ ကျီးတွေ စွန်တွေကလိုက်ပြီး ထိုးဆိတ်နေကြတယ်။ ပြိတ္တာဟာ နာရှာလွန်းလို့ ဟစ်အော်မြည်တမ်းပြီး ပြေးလွှားနေရတယ်။

ငှက်မုဆိုးကဖြစ်နေတဲ့ အသားတုံးပြိတ္တာဟာ ထို့အတူပင် လင်းတ၊ ကျီး၊ စွန်တွေက လိုက်ပြီးထိုးဆိတ်နေလို့ ဟစ်အော်မြည်တမ်းပြီး ပြေးနေရရှာတယ်။

သိုးသတ်သမားက ဖြစ်လာတဲ့ ပြိတ္တာမှာတော့ အပေါ်ယံက အရေခွံ မရှိဘဲ သွေးသံရဲရဲနဲ့ ဖြစ်နေရှာတယ်။ လင်းတ၊ ကျီး၊ စွန်တွေက လိုက်ပြီး ထိုးဆိတ်နေလို့ ဟစ်အော်ပြီး ပြေးလွှားနေရရှာတယ်။

ဝက်သတ်သမားက ဖြစ်လာတဲ့ ပြိတ္တာရဲ့ကိုယ်ပေါ်ကိုတော့ ဓား သန်လျက်တွေက ကျကျပြီး ထိုးဆွခုတ်ဖြတ်နေတယ်။ သားသတ်မုဆိုးက ဖြစ်လာတဲ့ ပြိတ္တာရဲ့ကိုယ်ပေါ်ကိုတော့ လုံတွေက ကျကျလာပြီး ထိုးဆွနေတယ်။ အဲဒီ ပြိတ္တာတွေဟာလဲ ဟစ်အော်ပြီး ပြေးလွှားနေကြရတယ်။

ဒီပြင်လဲ သူတစ်ပါးကိုနှိပ်စက်လို့ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံကို ကျူးလွန်ခဲ့လို့ စသည်ဖြင့် အကုသိုလ်ကံ သင်္ခါရတွေကြောင့် ပြိတ္တာဖြစ်ပြီး အတိဒုက္ခရောက်နေကြတဲ့ ပြိတ္တာတွေကိုလဲ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်က တွေ့မြင်ရတယ်။ အဲဒီ ပြိတ္တာတွေ ဒုက္ခရောက်နေကြတာ အကုသိုလ်ကံ သင်္ခါရ၏ အနှိပ်စက်ခံနေကြရတာပဲ။

ဇေသားတွေ၊ တိရစ္ဆာန်တွေ ဒုက္ခရောက်နေကြရတာလဲ သူတို့ ပြုမိတဲ့အကုသိုလ် သင်္ခါရတွေ၏ အနှိပ်စက်ကို ခံနေကြရတာပဲ။ လူ့လောကမှာ

စားဝတ်နေရေးမပြည့်စုံလို့၊ ရောဂါဆိုးနှိပ်စက်လို့၊ နိုင်သူတွေကနှိက်စက်လို့၊ စသည်ဖြင့် ဒုက္ခရောက်နေကြရတာလဲ အကုသိုလ် သင်္ခါရတွေကြောင့်ပဲ။ အဲဒါတွေဟာ သင်္ခါရတွေက အတွင်းသား အတ္တကောင်မဟုတ်တဲ့အတွက် နှိပ်စက်နေတာတွေပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ အကုသိုလ်သင်္ခါရတွေ မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့လဲ စီမံ ခန့်ခွဲလို့လဲမရဘူး။ ကုသိုလ်သင်္ခါရတွေချည်းသာ ဖြစ်နေပါစေလို့လဲ စီမံ ခန့်ခွဲလို့မရဘူး။ အဲဒါကတော့ ယောဂီတွေမှာ အထင်အရှားတွေ့နေရတာ ပါပဲ။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ရှုမှတ်မှု ဝိပဿနာသင်္ခါရတွေချည်း ဖြစ်နေစေချင် တယ်။ ဒါပေမယ့် ရှုမှတ်နေရင်းထဲကပင် အလွတ်စိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာ ကို အားထုတ်ခါစမှာ တွေ့ရတတ်တယ်။ လောဘက ခေါင်းဆောင်ပြီး ဟိုလိုလုပ်ရင် ကောင်းနိုးနိုး၊ ဒီလိုလုပ်ရင်ကောင်းနိုးနိုး ကြံစည်မိတတ်တယ်။ ဒေါသ၊ မာန စသည်တို့က ခေါင်းဆောင်ပြီး ကြံစည်မှုတွေလဲ ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒါတွေဟာ မဖြစ်စေချင်တဲ့ သင်္ခါရတွေပဲ။ သူတို့ကလဲ ဒီလိုလုပ်လိုက် ဟိုလိုလုပ်လိုက် စသည်ဖြင့် စီမံတိုက်တွန်းနေတယ်။ ယောဂီကတော့ အဲဒီလို အလွတ်စိတ်အကြံ သင်္ခါရတွေကို “နှစ်သက်တယ်၊ လိုချင်တယ်၊ ကြံတယ်” စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ပယ်သွားရတယ်။

ယခုပြောပြခဲ့တဲ့အတိုင်း ကြံစည်ပြုလုပ်မှု၊ အားထုတ်မှု သင်္ခါရ တွေဟာ မိမိအား ဆင်းရဲအောင် ဖန်တီးနေကြတယ်။ မိမိအလိုအတိုင်း အကောင်းချည်းလဲမဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် မိမိ၏အတွင်းသား အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်ဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာဖြစ်နေတဲ့ အနတ္တသဘော

မြန်မာပြန်အကျဉ်းချုပ်

၁၀၇

တရားပဲလို့ သိရတယ်။ ဘာနဲ့တူသလဲဆိုရင် မိုးရွာတာ၊ နေပူတာ၊ လေတိုက်တာများနဲ့ တူပါတယ်။ မိုးဟာ ကိုယ်နဲ့ဘာမျှမဆိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ကမိုးရွာစေချင်ပေမယ့် မိုးတိမ်သားတို့၊ အခိုးအငွေ့ လေဓာတ်တို့ဆိုတဲ့ အကြောင်းမညီညွတ်ရင် မရွာဘူး။ ကိုယ်က မရွာစေချင်ပေမယ့် သူ့အကြောင်း ညီညွတ်တဲ့အခါ ရွာတာပဲ။ ထို့အတူပင် နေဆိုတာလဲ ကိုယ်နဲ့ဘာမျှမဆိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ကနေပူစေချင်ပေမယ့် တိမ်တိုက်တွေ ဖုံးကွယ်နေရင် မပူဘူး။ ကိုယ်ကနေမပူစေချင်ပေမယ့် တိမ်အကာအကွယ်မရှိတဲ့အခါ ပူတာပဲ။ ထို့အတူပင် လေတွေဆိုတာကလဲ ကိုယ်ကတိုက်စေချင်ပေမယ့် သူ့အကြောင်း မညီညွတ်တဲ့အခါ လေမလာဘူး။ ကိုယ်က လေမတိုက်စေချင်ပေမယ့် သူ့အကြောင်း ညီညွတ်တဲ့အခါ လေကလာတာတိုက်တာပဲ။ အဲဒီ မိုးတို့၊ လေတို့၊ နေတို့ဟာ ကိုယ်နဲ့ဘာမျှ မဆိုင်လို့ ကိုယ်အလိုအတိုင်း မဖြစ်ကြသလိုပင် မိမိ၏ ကိုယ်ထဲမှသင်္ခါရတွေကလဲ မိမိ၏အတွင်းသား အတ္တကောင်မဟုတ်တဲ့ အတွက် မိမိ၏အလိုအတိုင်း မဖြစ်ကြဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာသာ ဖြစ်နေကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီသင်္ခါရတွေလဲ အတ္တကောင် မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ ယခု အဲဒီလို ဟောထားတဲ့ပါဠိ၏ မြန်မာပြန်အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

မြန်မာပြန် အကျဉ်းချုပ်

ရဟန်းတို့၊ ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတို့သည် (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်၊ အတ္တကောင် ဟုတ်ပါမူ ဤပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတို့သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ်ကြတန်လေရာ၊

ထို့ပြင် “ငါ၏ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတို့သည် ဒီလိုအကောင်းချည်းဖြစ်ကြပါစေ။ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ကြပါစေနဲ့”လို့ ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတို့၌ စီမံခန့်ခွဲ၍ လဲရလေရာ၏။ အမှန်အားဖြင့်တော့ ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတွေဟာ (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် သင်္ခါရတို့က (မကောင်းကျိုးများကို ဖြစ်စေလျက်) နှိပ်စက်နေကြချေသည်။ ထို့ပြင် “ငါ၏သင်္ခါရတို့သည် ဒီလိုအကောင်းချည်းဖြစ်ကြပါစေ၊ ဒီလိုအဆိုးတွေတော့ မဖြစ်ကြပါစေနဲ့လို့ ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတို့၌ စီမံခန့်ခွဲ၍လည်း မရဘဲရှိချေသည်။

ရှုမှတ်နေရင်း အနတ္တထင်ပုံ

ဖြစ်ခိုက်ရှုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီတွေများမှာတော့ မိမိတို့ အလိုအတိုင်း မဖြစ်ပုံ၊ အစိုးမရပုံဟာ အင်မတန် ထင်ရှားပါတယ်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်း ညောင်းလာရင် ညောင်းတယ်၊ ညောင်းတယ်လို့ ရှုမှတ်နေရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း ပြင်ချင်တဲ့စိတ်က ဖြစ်လာတယ်။ စိတ်လို့ဆိုရပေမယ့် အမှန်တော့ ပြင်လိုတဲ့ စေတနာအမှူးရှိတဲ့ သင်္ခါရတွေပါပဲ။ အဲဒီ စေတနာက ပြင်လိုက်ပြင်လိုက်လို့ မဆိုသော်လဲ ဆိုဘိသကဲ့သို့ တိုက်တွန်းနေပါတယ်။ သူက တိုက်တွန်းတာကြောင့် ယောဂီက မပြင်ဘဲ ရှုမှတ်နေချင်ပေမယ့် တော်တော်ကြာတော့ မနေနိုင်တော့ဘူး။ ပြင်လိုက်ရတယ်။ အဲဒီ ပြင်ချင်တာနဲ့ ပြင်တာဟာ မဖြစ်စေချင်တဲ့ သင်္ခါရတွေပါပဲ။ ထို့အတူပင် နာခြင်း၊ ပူခြင်း၊

ရှုမှတ်နေရင်း အနတ္တထင်ပုံ

၁၀၉

ယားယံခြင်း စသော ဒုက္ခဝေဒနာများကို ရှုမှတ်နေရင်းလဲ ပြုပြင်ချင်လို့၊ ပြုပြင်လိုက်ရတယ်။ ဒါလဲ မဖြစ်စေချင်တဲ့ သင်္ခါရတွေပဲ။ နောက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်နေရင်း မဖြစ်စေချင်တဲ့ ကာမဝိတက် စသည်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ အဲဒါလဲ မဖြစ်စေချင်တဲ့ သင်္ခါရတွေ ဖြစ်လာတာပဲ။ အဲဒီလို ကြံစည်မှုတွေကိုတော့ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်နေရင်းထဲက အခြားတစ်နေရာရွှေ့ဖို့ တစ်ယောက်ယောက်နဲ့ သွားတွေ့ဖို့၊ စကားပြောဖို့၊ ဟိုဟိုဒီဒီကြည့်ဖို့၊ အလုပ်တစ်ခုခုကိုလုပ်ဖို့ စသည်ဖြင့် ကြံစည်တိုက်တွန်းမှုတွေလဲ ရံခါရံခါဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒါတွေလဲ မဖြစ်စေချင်တဲ့ သင်္ခါရတွေပဲ။ အဲဒီလို သင်္ခါရတွေကိုလဲ လက်မခံဘဲ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ အဲဒါတွေဟာ အလိုအတိုင်း မဖြစ်တာ အစိုးမရတာတွေဘဲ။ အဲဒီ အစိုးမရပုံနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် သာမီအတ္တစွဲ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက သာမီအတ္တစွဲ။

ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တဲ့အတိုင်း မဖြစ်ဘဲ မဖြစ်စေချင်တာတွေ ဖြစ်ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရလို့ ဒီသာမီအတ္တစွဲကို ပယ်နိုင်ပါတယ်။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ခဏမစဲ လျှင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်နေတာကိုတွေ့ရလို့ မပျက်စေချင်တဲ့ အသိကောင်းတွေပါ ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရသောကြောင့်လဲ အစိုးရတယ်ထင်တဲ့ ဒီသာမီအတ္တစွဲကို ပယ်နိုင်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ မပျက်ဘဲ တည်တံ့နေတာကို မတွေ့ရဘူး။ ခဏမစဲ ပျက်ပျက်သွားတာတွေကိုသာ တွေ့နေရသောကြောင့်

ကိုယ်ထဲမှာ ငါကောင်က အမြဲတည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်မှတ်ခဲ့တဲ့ နိဝါသီအတ္တစွဲကိုလဲ ပယ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ နိဝါသီအတ္တစွဲ ဆောင်ပုဒ်ကိုဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု
ထင်တာက နိဝါသီအတ္တစွဲ။

နောက်ပြီးတော့ သူ့ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အကြောင်းများ ညီညွတ်မှ ဖြစ်တာကိုသာ တွေ့ရတယ်။ တွေ့ပုံကတော့ မျက်စိလဲရှိမှ၊ မြင်စရာ အဆင်းလဲ ရှိမှ သင့်တော်တဲ့ အလင်းလဲရှိမှ၊ ကြည့်မှု နှလုံးသွင်းမှုလဲရှိမှ မြင်သိမှုဖြစ်တယ်။ မျက်စိနဲ့မြင်စရာအဆင်းက ထင်ရှားရှိနေရင် မမြင်ချင်လို့လဲမရဘူး။ မြင်တော့ တာပဲ။ ထို့အတူပင် နားရယ်၊ အသံရယ်၊ အကွယ်အကာမရှိတဲ့ ဟင်းလင်း ပြင်ရယ်၊ နှလုံးသွင်းမှုရယ် ဒီအကြောင်းများရှိမှ ကြားတယ်။ နားနဲ့အသံ ထင်ရှားရှိနေရင် မကြားချင်ပေမယ့် ကြားနေတာပဲ။ ကိုယ်ရယ်၊ ထိစရာရယ်၊ အမာခံရပ်ရယ်၊ နှလုံးသွင်းမှုရယ် ဒီအကြောင်းများရှိမှ ထိသိတယ်။ ကိုယ်နဲ့ တွေ့ထိစရာရှိရင် မထိချင်ပေမယ့် ထိသိသွားတာပဲ စသည်ဖြင့် သူ့ဆိုင်ရာ အကြောင်းများကြောင့် မြင်မှု ကြားမှုစသော သူ့ဆိုင်ရာ အကျိုးများ ဖြစ်နေတာကို တွေ့မြင်ရတဲ့အတွက် မြင်အောင် ကြားအောင် စသည်ကို ပြုတတ်တဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်ဆိုတာ မရှိဘူးလို့ သိမြင်ဆုံးဖြတ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အမူအယာဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ပြုလုပ်သည်ဟု ထင်တဲ့ ကာရကအတ္တစွဲကိုလဲ ပယ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီကာရက အတ္တစွဲဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ် နှုတ် စိတ်အမူအယာ ဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင်

ရှုမှတ်နေရင်း အနတ္တထင်ပုံ

၁၁၁

ပြုလုပ်သည်ဟုထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ။

အဲဒီ ကာရကအတ္တစွဲကို ဖယ်နိုင်အောင်လို့ “ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရတွေဟာ အတ္တမဟုတ်ဘူး”လို့ ရှင်းလင်းဟောကြားတော်မူတာပါပဲ။ သင်္ခါရတွေ အတ္တမဟုတ်ပုံ ရှင်းလင်းပြချက် စုံလောက်ပါပြီ။ ဒီကနေ့ ဒီတွင်ပဲရပ်ပြီး တရားပွဲသိမ်းကြစို့။

ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ရှိသေ့စွာ နာယူမှတ်သား ကြရသော ဓမ္မဿဝန ကုသိုလ်ကံစေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်။
ပ။ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

တတိယပိုင်းပြီး၏။

အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

ဓမ္မတ္ထပိုင်း

၁၃၂၅-ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့်နေ့ ဟောသည်

တရားအနုသမဇ္ဇ

ဒီကနေ့ဟာ ဝါဆိုလပြည့် နေ့ထူးနေ့မြတ်ဖြစ်တယ်။ အရင်တစ်နှစ်က ဒီနေ့မှာ ဓမ္မစကြာတရားတော်ကိုလဲ ဟောဖူးပါပြီ။ ယခုတော့ အစဉ်ကျရောက်နေတဲ့ အနတ္တလက္ခဏသုတ်ကို ဆက်ဟောရမယ်။ သင်္ခါရတရားတွေ အတ္တမဟုတ်ပုံအထိ ဟောလိုပြီးခဲ့ပါပြီ။ ယခု ဝိညာဏ်အတ္တမဟုတ်ပုံကို ဟောရမယ်။

စိတ်ဝိညာဏ် အတ္တကောင်မဟုတ်

ဝိညာဏ် ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ၊ ဝိညာဏဉ္စ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အဘာဝိဿ၊ နယိဒံ ဝိညာဏံ အာမာဓာယ သံဝတ္ထေယျ၊ လဗ္ဘေထ စ ဝိညာဏေ “ဝေံ မေ ဝိညာဏံ ဟောတု၊ ဝေံ မေ ဝိညာဏံ မာ အဟောသီ”တိ။ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိညာဏံ အနတ္တာ၊ တသ္မာ ဝိညာဏံ အာမာဓာယ သံဝတ္တတိ၊ န စ လဗ္ဘတိ ဝိညာဏေ “ဝေံ မေ ဝိညာဏံ ဟောတု၊ ဝေံ မေ ဝိညာဏံ မာ အဟောသီ”တိ။ ၁၆၇

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဝိညာဏ်-စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ အနတ္တာ-

ဝိညာဏ်ကို အတ္တမဟုတ်ဟုသိရန် အကြောင်းပြစကား ၁၁၃

အတ္တကောင်မဟုတ်။

ဝိညာဏ်ဆိုတာ မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်၊ နံသိစိတ်၊ စားသိစိတ်၊
 ထိသိစိတ်၊ ကြာသိစိတ် ဆိုတဲ့ ဒီ ၆-ပါးပါပဲ။ အဲဒီ စိတ်ဝိညာဏ် ၆-ပါးကို
 အတ္တကောင် ငါကောင်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေကြတယ်။ မြင်တာ ငါပဲ။
 ငါကမြင်တယ်။ ကြားတာလဲ ငါပဲ။ ငါကကြားတယ် စသည်ဖြင့် အဲဒီ
 စိတ်ဝိညာဏ် ၆-ပါးကို ငါတစ်ယောက်တည်း အနေဖြင့် ထင်မှတ်စွဲလမ်း
 နေကြတယ်။ အဲဒီလို စွဲလမ်းစရာလဲကောင်းနေတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုရင်
 မြင်သိမှု ကြားသိမှု စသည်မရှိတဲ့ တုံး တိုင်၊ ကျောက်ခဲ၊ မြေကြီးခဲ သစ်သားရှုပ်၊
 ကျောက်ရှုပ်၊ ရွှံ့ရှုပ် စသည်တွေကို အသက်ရှင်နေတဲ့ အကောင်လို့ မဆိုရဘူး။
 မြင်သိမှု ကြားသိမှု စသည်ရှိမှပဲ အသက်ရှင်နေတဲ့အကောင်လို့ အသိအမှတ်
 ပြုကြရတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မြင်သိစိတ် စသည်ဟာ အသက်ရှင်နေတဲ့
 ငါကောင်လို့စွဲလမ်းစရာပဲ။ ဒါပေမယ့် ထင်မြင်စွဲလမ်းတဲ့အတိုင်း အသက်ရှင်နေ
 တဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်လို့တော့ စင်စစ်အားဖြင့် မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့်
 မြတ်စွာဘုရားက ဝိတ်ဝိညာဏ်ဟာ အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူးလို့ ဟောတော်မူ
 တာပါပဲ။ ဘာကြောင့် အတ္တကောင် မဟုတ်ကြောင်း သိရပါသလဲလို့
 မေးဖွယ်ရှိတဲ့အတွက် အဲဒီ အချက်ကို ဒီလိုဆက်လက်ပြီး ရှင်းပြတော်မူပါတယ်။

ဝိညာဏ်ကိုအတ္တမဟုတ်ဟုသိရန် အကြောင်းပြစကား

၈ ဟိ-ဝိညာဏ်သည် အတ္တမဟုတ်ဟု သိရန်အကြောင်းကို ဆက်၍
 ဖော်ပြရလျှင် ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဣဒံ ဝိညာဏံ-ဤသိမှု စိတ်ဝိညာဏ်

သည်။ အတ္တာ-မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင်သည်။ အဘဝိဿ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ (ဝေ သတိ-သို့ဖြစ်လျှင်) ဣဒံ ဝိညာဏံ-ဤစိတ်ဝိညာဏ်သည်။ အာဗာဓာယ-နှိပ်စက်ရန်အလိုငှာ၊ န သံဝတ္ထေယျ-မဖြစ်တန်လေရာ၊ စ-ထိုပြင်လဲ၊ မေ ဝိညာဏံ- ငါ၏ စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ ဝေ ဟောတု-ဤသို့ အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ မေ ဝိညာဏံ-ငါ၏ စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ ဝေ မာ အဟောသိ-ဤသို့ အဆိုးကား မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို၊ ဝိညာဏေ-စိတ် ဝိညာဏ်၌၊ လဗ္ဘေထ-ရအပ်ရာ၊ ရနိုင်ရာ၏တဲ့။

စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ မိမိ၏အတွင်းသား အတ္တကောင်ဟုတ်ရင် ဒီစိတ်ဝိညာဏ်က မိမိအား ဆင်းရဲအောင် နှိပ်စက်ဖွယ်မရှိဘူးတဲ့။ ဟုတ်တယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပင် နှိပ်စက်တယ်ဆိုတာ ဖြစ်ရိုးမရှိပေဘူး။ နောက်ပြီးတော့ စိတ်ကောင်းချည်းသာ ဖြစ်ပါစေ။ မကောင်းတဲ့ စိတ်ဆိုး စိတ်ယုတ်တွေ မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲ ရဖွယ်ရှိပါတယ်တဲ့။ ဟုတ်တယ်၊ စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ ကိုယ့်အတ္တဟုတ်ရင် ကိုယ့်အလိုအတိုင်းဖြစ်ရမှာပေါ့။ အဲဒီပါဠိ၏ ဖြန့်ဟပြန် အကျဉ်းချုပ်ဆောင်ပုဒ်ကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ရဟန်းတို့၊ စိတ်ဝိညာဏ်သည် (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်။ အတ္တကောင်ဟုတ်ပါမူ ဤစိတ်ဝိညာဏ်သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ်တန်လေရာ။ ထို့ပြင် “ငါ၏စိတ်သည် ဒီလို အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ စိတ်ဝိညာဏ်၌ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲ ရလေရာ၏။

အဲဒီလို ဖြစ်သင့်ပေမယ့် စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ မိမိအား နှိပ်စက်ဖို့ရာ

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည်တည်အကြောင်းပြချက်

၁၁၅

လဲဖြစ်နေတယ်။ မိမိအလိုအတိုင်းလဲ မဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် မိမိ၏ အတွင်းသား အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်ဘူးလို့ သိရပါတယ်။ အဲဒီအကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အတ္တမဟုတ်ပုံကို တည်တည်အကြောင်းပြချက်

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ စ-စင်စစ် မုချအားဖြင့်သော်ကား၊ ဝိညာဏ်-စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ ယသွာ-အကြွင့်ကြောင့်၊ အနတ္တာ-(အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်ချေ။ တသွာ-ထိုသို့ အတ္တကောင်မဟုတ် သောကြောင့်၊ ဝိညာဏ်-စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ အာဗာဓာယ-နိပ်စက်ရန် အလိုငှာ၊ သံဝတ္ထတိ-ဖြစ်နေချေ၏။ စ-ထိုပြင်လဲ၊ မေ ဝိညာဏ်-ငါ၏စိတ် ဝိညာဏ်သည်၊ ဧဝံ ဟောတု-ဤသို့ အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ မေ ဝိညာဏ်-ငါ၏ စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ ဧဝံ မာ အဟောသိ-ဤသို့ အဆိုးကား မဖြစ်ပါ စေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ စိမံ ခန့်ခွဲခြင်းကို၊ ဝိညာဏေ-စိတ်ဝိညာဏ်၌၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်မရနိုင်ဘဲ ရှိချေသည်တဲ့။

လောကမှာ လူအများက စိတ်စေတသိက် ၅၃-ပါးထဲမှာ စိတ်ကို အသိကြဆုံးပါပဲ။ မြန်မာတွေ အနေနဲ့ဆိုရင် စိတ်ကိုပဲ ပြောဆိုလေ့ရှိကြပါတယ်။ စိတ်နဲ့ပူးတွဲပြီးဖြစ်တဲ့ ဖဿ၊ စေတနာ၊ သညာ၊ ဝေဒနာ စသည်တို့ အကြောင်းကို ပြောဆိုလေ့ တယ်မရှိကြဘူး။ အဲဒီစိတ်ကို ငါလိုလဲ စွဲလမ်းနေကြတယ်။ “မြင်တာဟာ ငါပဲ၊ ငါကမြင်တာပဲ၊ ကြားတာဟာ ငါပဲ၊ ငါက ကြားတာပဲ၊ ကြည့်တာဟာ ငါပဲ၊ ငါကကြည့်နေတာပဲ” စသည်ဖြင့် စိတ်ကို

၁၁၆

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

အတ္တကောင်အနေနဲ့ ဇွဲလမ်းနေကြတယ်။ လူတွေကသာ မဟုတ်ဘူး။ နတ်တွေကရော အခြားသတ္တဝါတွေကရော ဒီအတိုင်းပင် ဇွဲလမ်းနေကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလို ဇွဲလမ်းကြတဲ့အတိုင်း အတ္တကောင်ငါကောင်ကတော့ မဟုတ်ဘူး။ ငါကောင်မဟုတ်သောကြောင့်ပင် ဒီစိတ်ဝိညာဏ်က မိမိကို နှိပ်စက်နေတယ်။

စိတ်ဝိညာဏ်က နှိပ်စက်နေပုံ

ဘယ်လို နှိပ်စက်နေသလဲဆိုတော့ ရွံ့စရာတွေ၊ ကြောက်စရာတွေ ကိုမြင်ပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်။ နားမချမ်းသာတဲ့ အသံဆိုး၊ စကားဆိုးတွေ ကိုကြားပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်။ အနံ့ဆိုးတွေကို နံသိပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်။ အရသာဆိုးတွေကို စားသိပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်။ အတွေ့အထိ ဆိုးတွေကို တွေ့ထိပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်။ စိတ်ညစ်စရာ၊ စိတ်ပျက်စရာ၊ ဝမ်းနည်းစရာ၊ ကြောက်လန့်စရာစသော အာရုံဆိုးတွေကို ကြံသိပြီးတော့လဲ နှိပ်စက်တယ်။

သတ္တဝါတွေက လှပတင့်တယ်တဲ့ အဆင်းအာရုံကောင်းကလေး များကိုသာ မြင်နေချင်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ကံအားလျော်စွာ ရွံ့စရာ ကြောက်စရာ အဆင်းတွေကိုလဲ မြင်ရတာပဲ။ ကံမကောင်းတဲ့သူတွေမှာ ဆိုရင် အဲဒီလို အာရုံဆိုးတွေကို မြင်သိနေရတာကပဲ များနေတတ်တယ်။ အဲဒါဟာ မြင်သိတဲ့ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်က နှိပ်စက်တာပဲ။ သာယာတဲ့အသံ၊ ရှိသားတဲ့ စကားကိုသာ ကြားချင်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ကံအားလျော်စွာ အသံဆိုးလဲ

စိတ်ဝိညာဏ်က နှိပ်စက်နေပုံ

၁၁၇

ကြားရတာပဲ။ ကံမကောင်းတဲ့ သူများမှာတော့ ကြောက်စရာ အသံ၊
မြိမ်းမြောက်မာန်မဲတဲ့ စကားတွေကိုသာ အကြားရများနေတတ်တယ်။ အဲဒါဟာ
ကြားသိတဲ့ သောတဝိညာဏ်စိတ်က နှိပ်စက်တာပဲ။ လူတွေက မွေးတဲ့
သန့်ရှင်းတဲ့အနံ့ကိုသာ နံချင်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ပုပ်ညှို့တဲ့အနံ့ကိုလဲ
နံကြရတာပဲ။ အဲဒါဟာ နံသိတဲ့ ယာနဝိညာဏ်စိတ်က နှိပ်စက်တာပါပဲ။

အဲဒီ အမြင်ဆိုး၊ အကြားဆိုး၊ အနံ့ဆိုး စိတ်ဝိညာဏ်က နှိပ်စက်တာ
ကတော့ လောကမှာ အလွန်မထင်ရှားလှပါဘူး။ တိရစ္ဆာန်လောက ပြိတ္တာ
လောက၊ ငရဲလောကတွေမှာမှ ပိုပြီးထင်ရှားတယ်။ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတွေမှာ
ကြောက်စရာအာရုံတွေကို အမြဲလိုပင် မြင်နေကြရတယ်။ ကြောက်စရာအသံ
တွေလဲ ကြားနေကြရတယ်။ အညစ်အကြေးထဲ မှာဖြစ်နေကြရတဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေ
မှာ အပုပ်အညှို့နံ့တွေကို အမြဲလိုပင် နံနေကြရတယ်။ ပြိတ္တာတို့၊ ငရဲသားတို့မှာ
တော့ အထူးပြောစရာ မလိုပါဘူး။ အမြင်ဆိုး၊ အကြားဆိုး အနံ့ဆိုးတွေနဲ့
အမြဲပင် ဒုက္ခရောက် နေကြတာပဲ။ တချို့ ငရဲမှာဆိုရင် မြင်ရသမျှ ကြားရသမျှ
နံရသမျှ စားရသမျှ တွေ့ထိရသမျှ ကြသိရသမျှ အကောင်းရယ်လို့ မရှိဘူး။
အဆိုးချည်းပဲတဲ့။ အဲဒီတော့ ငရဲသတ္တဝါတွေမှာ ဝိညာဏ်၆-ပါးက နှိပ်စက်တာ
ကို အမြဲခံစားနေကြရတာပေါ့။

လူတွေက အရသာကောင်းကိုသာ စားချင်ကြတယ်။ ကံမကောင်း
အကြောင်းမသင့်တဲ့ သူတွေမှာ အရသာဆိုးတွေကိုလဲ စားနေကြရတယ်။
အဲဒါ စားသိတဲ့ ဖိဝိညာဏ်စိတ်က နှိပ်စက်တာပဲ။ အဲဒါလဲ လူ့လောက
မှာထက် အပါယ်လေးပါး လောကမှာ သာပြီးထင်ရှားတယ်။ လူတွေက

အတွေ့အထိကောင်းကိုသာ တွေ့ထိချင်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် အဆင်မသင့်တဲ့အခါ အတွေ့ဆိုးတွေကိုလဲ တွေ့ထိပြီး ခံစားရတာပဲ။ အဲဒါကတော့ မကျန်းမမာရောဂါ ဖြစ်နေတဲ့သူတွေမှာ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ တချို့မှာ ဆေးချင်ပါပြီလို့တောင် ညည်းညူပြီး ခံစားနေကြရတယ်။ အဲဒါလဲ လူ့လောကမှာထက် အပါယ်လေးပါးမှာ သာပြီးဆိုးပါတယ်။ လူတွေက အမြဲတမ်း ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် ချမ်းသာစွာနဲ့နေချင်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် အကြောင်းအားလျော်စွာ စိတ်ညစ်ဖွယ်တွေ အာရုံဖြူပြီး စိတ်ညစ်နေရ စိတ်ပျက်နေရ ဝမ်းနည်းပူဆွေးနေရတာတွေကလဲ မနည်းလှဘူး။ တချို့မှာဆိုရင် တစ်ဘဝလုံးလိုပင် စိတ်မချမ်းသာနဲ့ပဲ အချိန်ကုန်သွားကြရှာတယ်။ အဲဒီလို စိတ်ဆင်းရဲရတာဟာ မနောဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ကြံသိစိတ်က နှိပ်စက်တာပါပဲ။

စိတ်ဝိညာဏ်က အလိုအတိုင်းမဖြစ်

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း စိတ်ဝိညာဏ်က နှိပ်စက်နေသည်ဖြစ် မိမိအလိုအတိုင်းလဲ မဖြစ်ဘူး။ သူ့အကြောင်း အားလျော်စွာသာ ဖြစ်ဖြစ်နေတယ်။ အစိုးမရတဲ့သဘောပါပဲ။ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် အမြင်ကောင်းကို မြင်ရပါစေလို့ တောင့်တပေမယ့် လှပတဲ့အာရုံကောင်း မရှိရင် အမြင်ကောင်းက မဖြစ်ဘူး။ လှပတဲ့အဆင်းအာရုံရှိမှ အမြင်ကောင်း ဖြစ်တယ်။ အမြင်ဆိုးတွေလဲ မဖြစ်စေချင်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ရွံစရာ၊ မုန်းစရာ ကြောက်စရာအာရုံတွေက ရှိနေရင် မျက်စိကလဲ ဖွင့်ထားရင် မဖြစ်စေချင်တဲ့ အမြင်ဆိုးတွေ ဖြစ်ဖြစ် သွားတာပဲ။ အဲဒါဟာ မြင်သိမှု စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်က မိမိအလိုအတိုင်းမဖြစ်ဘဲ

စိတ်ဝိညာဏ်က အလိုအတိုင်းမဖြစ်

၁၁၉

သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေပုံပါပဲ။

ထို့အတူပင် အကြားကောင်းကိုသာ ကြားရပါစေလို တောင့်တပေမယ့် အသံကောင်း၊ အဆိုကောင်း၊ စကားကောင်းမရှိရင် အကြားကောင်းက မဖြစ်ဘူး။ အသံစကား အာရုံကောင်းရှိမှ အကြားကောင်းက ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အကြားကောင်းဖြစ်ရအောင်လဲ ရေဒီယို ရကော်ဒါ၊ ကက်ဆက် စသည်တွေ ရှာကြိုထားကြရတယ်။ အကြားဆိုးတွေ မဖြစ်စေချင်ပေမယ့် အသံဆိုး၊ စကားဆိုးတွေကရှိနေရင် ကြားကြားသွားတာပဲ။ အဲဒါဟာ ကြားသိတဲ့စိတ်က အလိုအတိုင်းမဖြစ်ဘဲ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေပုံပါပဲ။

ထို့အတူပင် အနံ့ကောင်းကိုသာ နံစေချင်ပေမယ့် အနံ့ကောင်း မရှိရင် အနံ့ကောင်းက မဖြစ်ဘူး။ ရေမွှေးနံ့သာ၊ ပန်းစသော အနံ့ကောင်းများရှိမှ အနံ့ကောင်းက ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ရေမွှေးနံ့သာ စသည်တွေကို ရှာကြိုထားကြရတယ်။ အနံ့ဆိုးတွေ မဖြစ်စေချင်ပေမယ့် အပုပ်နံ့၊ အညှို့နံ့ စသည်က ရှိနေရင် အနံ့ဆိုးတွေဖြစ်နေတာပဲ။ အပုပ်နံ့တွေကို နံပြီး ခေါင်းကိုက်ခြင်း စသော ရောဂါတောင် ဖြစ်တတ်သေးတယ်။ အဲဒါဟာ နံသိတဲ့စိတ်က အလိုအတိုင်းမဖြစ်ဘဲ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေပုံပါပဲ။

ထို့အတူပင် အရသာကောင်းကိုသာ စားသိချင်ပေမယ့် အစားကောင်းကမရှိရင် အရသာကောင်း စားသိမှုကမဖြစ်ဘူး။ အစာကောင်းကို စားရပါမှ အရသာကောင်း အသိကဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် စားရေးအတွက် နေ့ည မအားရှာကြိုအားထုတ်နေကြရတာပဲ။ နေမကောင်းတဲ့အခါမှာ ဆေးခါးကြီးများ သောက်ရတယ်။ အဲဒီအခါ အရသာဆိုးကို မခံစားချင်ပေမယ့် ခံစားရတာပဲ။

အဲဒါဟာ စားသိတဲ့စိတ်က အလိုအတိုင်းမဖြစ်ဘဲ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေပုံပါပဲ။

ထို့အတူပင် တွေ့ထိစရာ အာရုံဝတ္ထုကောင်းကမရှိရင် အတွေ့အထိကောင်း ဖြစ်ချင်ပေမယ့်မဖြစ်ဘူး။ အဝတ်အထည်ကောင်း၊ အိပ်ရာနေရာကောင်းစသည် အာရုံကောင်းရှိပါမှ အတွေ့အထိကောင်းကဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် သက်ရှိသက်မဲ့ အတွေ့အထိ အာရုံကောင်းများအတွက် အမြဲတမ်း ကြောင့်ကြစိုက်နေကြရတယ်။ အလွန်ပူခြင်း အေးခြင်းစသော ရာသီဥတုဆိုး၊ ဆူးငြောင့်၊ ဓလုတ်၊ မီး လက်နက် စသော အတွေ့ဆိုး ရောဂါအတွေ့ဆိုးများရှိနေရင် အတွေ့အထိဆိုးများ မဖြစ်စေချင်ပေမယ့် ဖြစ်ပြီး ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို အလူးအလဲ ခံစားကြရတော့တာပဲ။

အဲဒါဟာ ထိသိတဲ့စိတ်က အလိုအတိုင်းမဖြစ်ဘဲ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေပုံပါပဲ။ ဒါကတော့ ရောဂါဝေဒနာ ဖြစ်နေတဲ့သူမှာ အလွန်ပင် ထင်ရှားပါတယ်။

ထို့အတူပင် ရွှင်ရွှင်ပျပျ ချမ်းသာစွာချည်းနေချင်ပေမယ့် စီးပွားဥစ္စာ အလုပ်အကိုင်စသည်က အခြေအနေကောင်းပါမှ စိတ်က ချမ်းသာစွာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အစစအရာရာ အခြေအနေက မကောင်းရင်တော့ စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ရတာပဲ။ ဒါကြောင့် အစစအရာရာ ပြည့်စုံပြီး အဆင်ပြေအောင် အမြဲတမ်း ကြောင့်ကြစိုက်နေကြရတယ်။ ဒီလို ကြောင့်ကြစိုက် အားထုတ်နေရင်းကပင် အဆင်မပြေတာတွေကို စဉ်းစားမိရင် စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်နေကြတာပဲ။ သားသေခြင်း၊ လင်သေခြင်း၊ စီးပွားဥစ္စာပျက်စီးခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်

အကြောင်းရှိမှ အကျိုးဖြစ်တယ်

၁၂၁

အဆင်မပြေခြင်း၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း စသည်ကို စဉ်းစားမိရင် စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ကြရတာပဲ။ အဲဒါဟာ ကြံသိစိတ်က မိမိအလိုအတိုင်းမဖြစ်ဘဲ သူ့ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်နေပုံပါပဲ။

အကြောင်းရှိမှ အကျိုးဖြစ်တယ်

အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ “သူ့ဆိုင်ရာ အကြောင်းရှိမှ အကျိုးတရားဖြစ်တယ် အကြောင်းကကောင်းပါမှ အကျိုးကောင်းဖြစ်တယ်။ အကြောင်းကဆိုးရင် ဆိုးတဲ့အကျိုးသာ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်က ဖြစ်ချင်ရုံမျှနဲ့တော့ မဖြစ်ဘူး။ ကိုယ်က မဖြစ်စေချင်ပေမယ့် သူ့အကြောင်းကရှိနေရင် သူ့အကျိုး ဖြစ်တယ်” ဆိုတာကို ပြောတာပါပဲ။ အဲဒီလို အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်တာ ဟာ မိမိ၏အလိုအတိုင်းမဖြစ်တာ၊ အစိုးမရတာပါပဲ။ မိမိအလိုအတိုင်းမဖြစ်ရင်၊ အစိုးမရရင် မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ် အတ္တကောင် မဟုတ်လို့ပေါ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အနတ္တသဘောတရားမျှသာ ဖြစ်ပုံကို မြတ်စွာဘုရားက “စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ အလိုအတိုင်းမဖြစ်သောကြောင့်လည်း အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး”လို့ သိရကြောင်းကို ရှင်းလင်းဟောကြားတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒီ ပါဠိ၏ မြန်မာပြန်အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

အမှန်အားဖြင့်တော့ စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ မိမိ၏ အတွင်းသားအထည် ကိုယ် အတ္တကောင်မဟုတ်၊ အတ္တကောင် မဟုတ်သောကြောင့်ပင် ဤစိတ်ဝိညာဏ်သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာလဲ ဖြစ်နေချေသည်။ ထို့ပြင် “ငါ၏စိတ်သည် ဒီလို အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို

အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့။” လို့ စိတ်ဝိညာဏ်၌ စိမ့်ခန့်ခွဲ၍လည်းမရဘဲ ရှိချေသည်။

ဇီဘုရားစကားတော်ဟာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတဲ့အနေနဲ့ ထင်မှတ်တဲ့ သာမီအတ္တစွဲကို ပယ်နိုင်ရန် ညွှန်ပြတာပါပဲ။ အဲဒီ သာမီအတ္တစွဲ ဆောင်ပုဒ်ကို ထပ်ပြီး ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု
ထင်တာက သာမီအတ္တစွဲ။

အဲဒီ သာမီအတ္တစွဲကို ပယ်လိုက်ရင် နိဝါသီအတ္တစွဲ၊ ကာရကအတ္တစွဲ များကိုလဲ ပယ်ပြီးဖြစ်သွားတာပါပဲ။ အဲဒီ နိဝါသီအတ္တစွဲ ကာရကအတ္တစွဲ ဆောင်ပုဒ်များကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု
ထင်တာက နိဝါသီအတ္တစွဲ။

သူ့အကြောင်းရှိမှ သူ့အကျိုးစိတ်ဝိညာဏ် အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ် နေတယ်။ ဖြစ်ပြီးတော့လဲ ချက်ချင်းပဲ ပျောက်ပျောက်သွားတယ်လို့ သိရင် အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ အတ္တကောင်မရှိဘူးဆိုတာ ထင်ရှားနေတာပေါ့။ ပုံစံထုတ်ပြရလျှင် မျက်စိနဲ့ အဆင်းရှိမှ မြင်သိစိတ်ဖြစ်တယ်။ ထို့အတူပင် နားနဲ့ အသံရှိမှ ကြားသိစိတ်ဖြစ်တယ်။ နှာခေါင်းနဲ့ အနံ့ရှိမှ နံသိစိတ် ဖြစ်တယ်။ လျှာနဲ့ အရသာရှိမှ အရသာသိစိတ်ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်နဲ့ အတွေ့ ရှိမှ ထိသိတဲ့စိတ်ဖြစ်တယ်။ မှီရာရှပ်နဲ့ အာရုံရှိမှ ကြံသိစိတ်ဖြစ်တယ် ဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိရရင် အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်ဆိုတာ

အကြောင်းရှိမှ အကျိုးဖြစ်တယ်။

၁၂၃

မရှိဘူးလို့ သိရတော့တာပဲ။ ကာရကအတ္တစွဲ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်နှုတ် စိတ် အမူအရာဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင်

ပြုလုပ်သည်ဟု ထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ။

ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်ကို မပြတ်ရှုနေတဲ့ယောဂီမှာ မျက်စိနှင့် အဆင်းစသော အကြောင်းကိုမှီပြီး မြင်သိစိတ်စသည် အသစ်အသစ်ဖြစ်နေတာကို ထင်ရှား တွေ့ရ သိရတယ်။ အဲဒီလို သိရတဲ့အတွက် မြင်အောင်ပြုတတ်တဲ့ ငါကောင် မရှိဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ မြင်သိစိတ် မျှသာရှိတယ် စသည်ဖြင့် စိတ်ဝိညာဏ်မျှသာရှိကြောင်း ရှင်းလင်းစွာ သိရသော ကြောင့် ဒီကာရကအတ္တစွဲလည်း ကင်းသွားတော့တာပါပဲ။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း စိတ်ဝိညာဏ်ကို အမှန်အတိုင်းသိအောင် မရှုနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သာမိအတ္တ၊ နိဝါသိအတ္တ၊ ကာရကအတ္တ အနေဖြင့် စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အခြားခန္ဓာတွေထက် ဒီစိတ်ဝိညာဏ်ခန္ဓာကို ပိုပြီး စွဲလမ်းကြဟန် လက္ခဏာရှိပါတယ်။ ယခုခေတ်မှာလဲ ဝိညာဏ်ကောင်ဆို ပြီးစွဲလမ်း ပြောဆိုနေကြတာရှိတယ်။ အဲဒီလို စိတ်ကို အစွဲအလမ်းများတာ ကလဲ လောကဝေါဟာရအားဖြင့် စိတ်ကပိုပြီး ထင်ရှားလို့ပါပဲ။ မြန်မာဝေါဟာရ အနေနဲ့ဆိုရင် ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရဆိုတဲ့ နာမ်တရားတွေကို ထုတ်ဖော်ပြီး ပြောဆိုလေ့မရှိကြဘူး။ စိတ်ကပဲ ခံစားနေသလို မှတ်သားနေသလို ပြုလုပ်နေ သလို ပြောဆိုနေကြတယ်။ ဘုရားလက်ထက်တော်ကာလကလဲ သာတိဆိုတဲ့ ရဟန်းမှာ ဒီစိတ်ဝိညာဏ်ကို အတ္တအနေဖြင့် စွဲလမ်းမှတ်ယူတဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်။ အဲဒီဝတ္ထုကို အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ဖော်ပြရဦးမယ်။

သာတိ ရဟန်းဝတ္ထု

အဲဒီ သာတိဆိုတဲ့ရဟန်းက သူကမြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့တရားကို သဘောပေါက်နားလည်ကြောင်း ပြောဆိုနေတယ်။ သူပြောဆိုနေပုံ ကတော့- တဒေဝီဒံ ဝိညာဏံ သန္တာဝတိ သံသရတိ အနညံ။

သန္တာဝတိ သံသရတိ-တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့ ပြေးသွားလျက် ပြောင်းရွှေ့ကျင်လည်နေသော၊ ဣဒံဝိညာဏံ-ယခုလက်ရှိ ဤစိတ်ဝိညာဏံ သည်၊ တဒေဝ-ရှေးရှေးဘဝများကရှိခဲ့သော ထိုစိတ်ဝိညာဏံသာတည်း။ အနညံ-တစ်ခြားတစ်ပါး မဟုတ်ဘူးလို့ ဘုရားဟောတာကို သူက သဘော ပေါက်သိနားလည်နေကြောင်း ပြောဆိုနေပါသတဲ့။ သူယူဆပုံကတော့ ဇာတ်နိပါတ်တော်တွေမှာ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးက ဘုရားဖြစ်လာသည်၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းက ဘုရားဖြစ်လာသည်။ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းက ဘုရားဖြစ် လာသည် စသည်ဖြင့်ဆိုရာတွေမှာ ဘုရားဖြစ်တဲ့ နောက်ဆုံးဘဝ၌ ဝေဿန္တရာ မင်းကြီး၏ ရုပ်ခန္ဓာလဲမပါဘူး၊ ဆင်၊ နဂါး စသည်တို့၏ ရုပ်ခန္ဓာတွေလဲ မပါဘူး။ ဝေဿန္တရာမင်း၊ ဆင်၊ နဂါး စသည်တို့ဖြစ်စဉ်က ရှိခဲ့တဲ့ စိတ်ဝိညာဏံသာပါလာတယ်။ ဒါကြောင့် စိတ်ဝိညာဏံကလေးကတော့ ဘယ်သောအခါမှ မပျက်စီးဘူး၊ အမြဲတမ်းရှိနေတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆပြီး ပြောဆိုနေသတဲ့။ အဲဒါဟာ နိဝါသီအတ္တစွဲဖြင့် စိတ်ဝိညာဏံကို အတ္တကောင် အနေဖြင့် ယူဆစွဲလမ်းတာပါပဲ။

အဲဒီ သာတိရဟန်းဟာ အခြားပညာရှိရဟန်းတော်များက သူယူဆ

တဲ့အတိုင်း မဟုတ်ကြောင်း ရှင်းလင်းပြောပြကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သာတိ ရဟန်းက သူ့အယူကို မစွန့်ဘူး။ အခြားရဟန်းတွေကို သူလို သဘာဝ ကျကျမသိနားမလည်ဘူးလို့ ထင်နေတယ်။ အင်း အယူလွဲမှားနေတဲ့ သူအား အမှန်တရားကို ဟောရတာကလဲ မလွယ်ဘူး။ အလွဲအမှားယုံကြည် နေတဲ့သူတွေက သူတို့လိုခေတ်မီအသိဉာဏ်မရှိကြဘူးလို့ အထင်အမြင် သေးတတ်ကြတယ်။ သူတို့၏ ပထမတီထွင်ဟောပြောသွားတဲ့ဆရာလောက် ခေတ်မီအသိဉာဏ်မရှိဘူးလို့ ထင်တတ်ကြတယ်။ အမှန်စင်စစ်ကတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင် ဗုဒ္ဓဟောထားတဲ့တရားတော်နဲ့ညီ၊ မညီ စူးစမ်း ဆင်ခြင်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဗုဒ္ဓတရားတော်နှင့် မညီတဲ့အယူကို စွဲလမ်းယုံကြည် နေရင် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်အဖြစ်မှ အပြင်ဘက်ရောက်သွားပါတယ်။ အဲဒါ အထူးသတိပြုဖို့ပါပဲ။

အဲဒီ သာတိရဟန်းကိုတော့ အခြားပညာရှိ ရဟန်းတော်များက ပြောဟောလို့ မရတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားထံ သွားရောက်ပြီး လျှောက်ကြ တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက သာတိရဟန်းကို ခေါ်စေပြီး မေးမြန်းတော်မူပါ တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက မေးတော်မူတဲ့အခါလဲ သူက “မြတ်စွာ ဘုရားဟော ထားတဲ့ ဇာတ်နိပါတ်တော်တွေအရအားဖြင့် ယခုလက်ရှိ စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ ရှေးရှေးဘဝများကရှိခဲ့တဲ့ ဝိညာဏ်ပင်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းစိတ်ဝိညာဏ်သည်ပင် ပျက်စီးခြင်းမရှိဘဲ ပြောင်းရွှေ့ကျင်လည်နေကြောင်းများကို သိနားလည်ပါ တယ်”လို့ ဝန်ခံလျှောက်ထားတယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက “အဲဒါဟာ အဘယ်ဝိညာဏ်လဲ”လို့

၁၂၆

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

မေးတော်မူတယ်။

ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ယောအယံ-(အတ္တကောင်ဟုဆိုအပ်သော) အကြင်သူသည်၊ ဝဒေါ-ပြောဆိုတတ်ပါသည်။ ဝေဒေယျာ- သိတတ်ခံစားတတ်ပါသည်။ တတြတတြ-ထိုထိုဘဝ၌၊ ကလျာဏ ပါပကာနံ ကမ္မာနံ ဝိပါကံ-ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးကို၊ ပဋိသံဝေဒေတိ-ခံစားတတ်ပါသည်။ သောအယံ-(အတ္တကောင်ဟု ဆိုအပ်သော) ထိုသို့သော ဤသူသည် ပင် ဝိညာဏ်ဖြစ်ပါသည်လို့ လျှောက်တယ်။ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက -

မောဃပုရိသ-မဂ်ဖိုလ်မမှီး အချည်းနှီးယောက်ျား၊ ဘယ်သူ့အား ငါဘုရားက ဒီလိုဟောဖူးတာကို သင်ကြားဖူး၍ သိရပါသလဲ၊ ငါဘုရားက အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ စိတ်ဝိညာဏ်ကိုသာ ဟောတယ်။ အကြောင်းမရှိတဲ့ စိတ်ဝိညာဏ်မဖြစ်ဘူးလို့သာ ဟောတယ်။ သို့ဖြစ်ပါလျက် သင်ဟာ မှားယွင်းစွာယူပြီးတော့ ငါဘုရားတို့ကိုလဲ စွပ်စွဲတယ်။ မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကိုလဲ များစွာပွားစေတယ်။ ဒီလိုမှားယွင်းစွာယူပြီးပြောတဲ့ မကောင်းမှုဟာ ရှည်မြင့်စွာ သော ကာလပတ်လုံး သင့်မှာ အကျိုးမဲ့ ဆင်းရဲဖို့ရာသာဖြစ်တယ်လို့ မိန့်ဆိုဆုံးမတော်မူပါတယ်။

ဒါပေမယ့် သာတိရဟန်းကတော့ သူယူဆထားတဲ့အတိုင်း အမှန်လို့ ထင်နေတယ်။ သူ့အယူကို မစွန့်ဘဲ ရှိနေပါသတဲ့။

အယူအစွဲများ တယ်ကြောက်စရာကောင်းတာပဲ။ ဒီသာတိရဟန်းဟာ ဘုရားတပည့်လဲဖြစ်တယ်။ ဘုရားဟောတရားကို ယုံကြည်ယူဆပြီး သိတယ်လို့လဲ ပြောတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘုရားကိုယ်တော်တိုင်က ဆုံးမတာ

တရားအမှန် အကျဉ်းချုပ်

၁၂၇

ကိုတောင် မလိုက်နာနိုင်ဘဲ ရှိနေတယ်။ ဘုရားကိုတောင် မယုံကြည်ရာ ရောက်နေတာပေါ့။ ယခုနေအခါမှာလဲ “ငါးပါးသီလကိုတောင် ဆောက်တည်ဖို့၊ ကျင့်ဖို့မလိုဘူး၊ ဘာဝနာအလုပ်ကိုလဲ အားထုတ်ဖို့ မလိုဘူး။ သူပြောတဲ့အတိုင်း သိနားလည်ရုံမျှဖြင့် ကိစ္စပြီးတယ်” လို့ မဟုတ်တမ်းတရားကို ဟောနေတာ ရှိတယ်။ အဲဒီလိုဟောတဲ့ သာသနာပျက်တရားကို ယုံကြည်လက်ခံထားတဲ့ သူများကို တတ်သိနားလည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဗုဒ္ဓတရားတော်နဲ့အညီ ဟောပြောကြတဲ့အခါမှာ “ဘုရားကဟောတောင်မှ သူ့အယူကို မစွန့်နိုင် ဘူး” လို့ ရင့်ရင့်သီးသီး ပြောကြကြောင်းကြားရတယ်။ သာတိရဟန်းရဲ့ မြေးဖြစ်တွေလို ဆိုဖွယ်ရှိတာပါပဲ။

ယခုနေမှာအခါဆိုရင် တရားဟောတယ်ဆိုပေမယ့် တရားမဟုတ်ဘဲ မတရားကိုဟောတာတွေလဲ ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် တရားကိုလဲ စူးစမ်း ဆင်ခြင်ပြီး ဟုတ်မှန်လောက်တဲ့တရားကိုသာ နာယူမှတ်သားဖို့ အရေးကြီး ပါတယ်။ တရားမှန်အကျဉ်းချုပ်ကတော့-

တရားမှန်အကျဉ်းချုပ်

(၁) သဗ္ဗပါပဿ အကရုဏံ-မကောင်းမှု အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုခြင်းကတစ်ပါး၊ ကိုယ်ဖြင့်လဲ ညှဉ်းဆဲခြင်း၊ သတ်ခြင်း၊ ခိုးခြင်း၊ မတရားပြုကျင့်ခြင်းစတဲ့ အကုသိုလ်အမှုတွေကို မပြုဘဲ ကြဉ်ရှောင်ရမယ်။ နှုတ်ဖြင့်လဲ လိမ်ခြင်း၊ ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ ဆဲရေးခြင်း စတဲ့ အကုသိုလ်အမှု တွေကို မပြောဘဲ ကြဉ်ရှောင်ရမယ်။ စိတ်ကူးသက်သက်ဖြင့်လဲ အကုသိုလ်

အကြံတွေကို မကြံစဉ်ဘဲ ပယ်ရမယ်။ ဒီစိတ်ကူးသက်သက် အကုသိုလ် ကိုတော့ သမထဘာဝနာ ဝိပဿနာဘာဝနာကို ရှုပွားနေမှ ကောင်းကောင်း ပယ်နိုင်တယ်။ ဒီအကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုရဘူးဆိုတာဟာ မြတ်စွာဘုရား တို့၏ (၁) နံပါတ်အဆုံးအမပဲ။

(၂) ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ-ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြည့်စုံစေခြင်းက တစ်ပါး၊ ဒါနကုသိုလ်ဖြစ်ဖြစ်၊ သီလကုသိုလ်ဖြစ်ဖြစ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ် ဖြစ်ဖြစ် ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်။ ပြုလုပ်ရမယ်။ အဲဒီ ကုသိုလ်တွေထဲမှာ သီလကုသိုလ်ကတော့ (၁)နံပါတ် အဆုံးအမနှင့်အညီ အကုသိုလ်တွေ ရှောင်ကြဉ်နေရင် ပြည့်စုံတန်သမျှတော့ ပြည့်စုံနေတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အရိယမဂ်သီလဆိုတာကတော့ အဲဒီလိုရှောင်ကြဉ်ရုံမျှနဲ့ မပြည့်စုံနိုင်ဘူး။ ဝိပဿနာကို ပွားစေပြီး အရိယမဂ်ရောက်မှ ပြည့်စုံတယ်။ ဥပစာရသမာဓိ ဖြစ်ဖြစ် အပ္ပနာသမာဓိဖြစ်ဖြစ် ရအောင် သမထဘာဝနာကုသိုလ်ကို ပွားစေ ရမယ်။ တချို့က သမထအလုပ်ကို ရှုတ်ချပြီး ပြောဟောတတ်ကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကတော့ သမထဘာဝနာကိုလဲ အားထုတ်ဖို့ ညွှန်ကြား တိုက်တွန်းတော်မူပါတယ်။ သမထဘာဝနာကို အားထုတ်လို့ ဈာန်သမာဓိ ကိုရရင် အဲဒီသမာဓိကို အခြေခံပြုပြီး ဝိပဿနာရှုတာဟာ အကောင်းဆုံးပဲ။ အဲဒီဈာန်ရအောင် အားမထုတ်နိုင်ရင်လဲ ဥပစာရသမာဓိရအောင် အားထုတ် ရတယ်။ အဲဒီ သမာဓိကို အခြေခံပြုပြီး ဝိပဿနာရှုရင်လဲ ကောင်းတာပဲ။ အဲဒီသမထသမာဓိကို ရအောင်အားမထုတ်နိုင်ရင်တော့ ဝိပဿနာခဏိက သမာဓိကိုရအောင် အားထုတ်ရတယ်။ ဒီဝိပဿနာ သမာဓိရရင်တော့

ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပွားပြီး အရိယမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ ဝိပဿနာသမာဓိနှင့် ဝိပဿနာဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာ ကုသိုလ်ကိုပွားစေဖို့ အလုပ်ကတော့ အရေးကြီးဆုံးပဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ဝိပဿနာမပါဘဲ အရိယမဂ်ဖိုလ်ကို မရနိုင်သောကြောင့်ပါပဲ။ ဒါကြောင့် အရိယာမဂ်ကုသိုလ် ပြည့်စုံအောင် ဝိပဿနာကုသိုလ်ကိုပွားစေရမယ်။ ဘယ်ကုသိုလ်ကိုမှမပယ်ကောင်းဘူး။ ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြည့်စုံစေရမယ်ဆိုတဲ့ ဩဝါဒဟာ မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့၏ (၂)နိပါတ် အဆုံးအမပဲ။

အဲဒီ ဘုရားရှင်တို့၏ (၁-၂) ဩဝါဒများနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ဟောပြောနေကြတာတွေကို ယခုနေအခါမှာ ကြားနေရတယ်။ ဟောပုံကတော့- အကုသိုလ်ကိလေသာဆိုတာ အမြဲရှိနေတာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ မရှိတဲ့အကုသိုလ်တွေ ကိလေသာတွေကို ပယ်နိုင်အောင် အားထုတ်ဖို့မလိုဘူးတဲ့။ သီလ သမထ ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေလဲ ပြုလုပ်အားထုတ် ဖို့မလိုဘူးတဲ့။ လုပ်သမျှ ဇုက္ခချည်းပဲတဲ့။ အဲဒီလိုဟောပြောချက်တွေဟာ ဘုရားစကားတော်နဲ့ ပြောင်းပြန်ဆန့်ကျင်ဘက်တွေပဲလို့ ကိန်းသေမှတ်ထားကြရမယ်။

(၃) သစ်တ္တ ပရိယောဒါပနံ- မိမိ၏စိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းက တစ်ပါး မိမိ၏စိတ်ကို ဖြူစင်စေတယ်ဆိုတာ ဝိပဿနာကုသိုလ် ပွားစေသောအားဖြင့် အရဟတ္တမဂ်သို့ ရောက်စေရမယ်။ အဲဒီ အရဟတ္တမဂ် ရောက်ပြီးသည်၏ အခြားမဲ့မှာ ကိလေသာတို့မှ လုံးဝလွတ်မြောက် စင်ကြယ်တဲ့ အရဟတ္တဖိုလ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အရဟတ္တဖိုလ်အထိ ဖြစ်ပွားစေသောအားဖြင့် မိမိ၏စိတ်ကို စင်ကြယ်ဖြူစင်စေရမယ်လို့ ဆိုလိုကြောင်း အဋ္ဌကထာများမှာ ဖွင့်ပြထားတယ်။

၁၃၀

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

အဲဒီ အဖွင့်ဟာဘုရားဟော ပါဠိတော် အားလုံးနှင့်ညီညွတ်တဲ့အတွက် ဘုရား အလိုတော်ကျ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဗုဒ္ဓသာသနာဖျက် ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ “သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာအကျင့်တွေကို အားမထုတ်နဲ့၊ အားထုတ်ရင် ဆင်းရဲ ဒုက္ခနဲ့တွေ့နေမယ်။ စိတ်ကလေးကို ဘာမျှမလုပ်စေဘဲ အငြိမ်းစားပေးထား ရမယ်။ မိမိ၏သန္တာန်မှာ အကုသိုလ် မဖြစ်တဲ့ ကွက်လပ်အာရုံကလေးဆီ ပို့ထားရမယ်။ အဲဒီလို ပို့ထားရင် စိတ်ဟာဖြူစင်နေတယ်။ အဲဒီလို စိတ်ကို ဖြူစင်စေရမယ်”လို့ အခြေအမြစ် အသင့်ယုတ္တိဘာမျှမရှိတဲ့ လမ်းစဉ်ကို ဟောကြားညွှန်ပြ နေကြတယ်။ အဲဒီ ဟောကြားညွှန်ပြချက်ထဲမှာ သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်ပိတ်ပင်တာဟာ ဘုရားသာသနာတော်ကို ဖျက်တာပဲ။ သမထ ဝိပဿနာမပါဘဲ စိတ်ကိုစင်ကြယ်စေနိုင်တယ် ဆိုတာဟာ မဖြစ်နိုင်တဲ့ အလုပ်ဖြစ်တဲ့အတွက် လုံးဝယုတ္တိမရှိတာပဲ။ စိတ်ပိညာဏ်ဆိုတာ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တတရားမဟုတ်ပါလား။ အဲဒီစိတ်ကို ဘာဝနာမပါဘဲ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း ထားနိုင်တယ်ဆိုရင် “ငါ၏စိတ်ပိညာဏ်ဟာ ဒီလိုအကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့”လို့ စိမ့်ခန့်ခွဲ၍လဲမရဘူးလို့ ဟောထားတဲ့ ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်ကိုလဲ မမှန်ဘူးလို့ဆိုရာရောက်မှာပေါ့။ အဲဒါ အထူး သတိပြုဖို့ပါပဲ။

တရားမှန်အကျဉ်းချုပ် နိဂုံးစကားကတော့ တေ ဗုဒ္ဓါန သာသနံ တဲ့၊ တေ-အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုခြင်း၊ ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြည့်စုံစေခြင်း၊ မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေချင်ဆိုတဲ့ ဤသုံးပါးသည်၊ ဗုဒ္ဓါန-ဘုရားရှင်တို့၏၊ သာသနံ-အဆုံးအမ သာသနာတော်ပေတည်း။

တရားအမှန်အကျဉ်းချုပ်

၁၃၁

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဆိုတာ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ယခုပြောခဲ့တဲ့ သုံးပါးပဲ။ အဲဒီတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် တည်စေချင်လျှင်၊ ထွန်းကားစေချင်လျှင် အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မိမိကိုယ်တိုင်လဲ စွမ်းနိုင်သမျှရှောင်ကြဉ်ရမယ်။ သူတစ်ပါးကိုလဲ ရှောင်ကြဉ်ဖို့ စွမ်းနိုင်သမျှ ဟောပြောပေးရမယ်။ ကုသိုလ်ဟူသမျှကိုလဲ စွမ်းနိုင်သမျှ ပြုလုပ်အားထုတ်ရမယ်။ ပြုလုပ်အားထုတ်ဖို့ စွမ်းနိုင်သမျှ ဟောပြောပေးရမယ်။ အဲကုသိုလ်မရှောင်ဖို့ ကုသိုလ်မပြုဖို့ တစ်စုံတစ်ယောက်က ဟောပြောနေလျှင် စွမ်းနိုင်ပါမှု တားမြစ်ကာကွယ်ရမယ်။ မိမိ၏စိတ်စင်ကြယ်အောင်လဲ ဘာဝနာအလုပ်ကို စွမ်းနိုင်သမျှ အားထုတ်ရမယ်။ သူတစ်ပါးအားလဲ စွမ်းနိုင်သမျှ ဟောပြောတိုက်တွန်းရမယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့က သာသနာတော်၏ ဘေးရန်ကို ကာကွယ်တဲ့အနေနဲ့ တရားဟောရာမှာ အမှားနဲ့အမှန်ကို ဝေဖန်ပြီး ဟောရတာပဲ။

မိစ္ဆာအယူနှင့်စပ်ပြီး သာသနာကာကွယ်ရေးကို ဖော်ပြနေတာနဲ့ သာတိရဟန်းအကြောင်းကို ပြတ်သွားတယ်။ ယခုဆက်ပြီး ပြောရဦးမယ်။ သာတိရဟန်းက သူ့အယူကိုမစွန့်ဘဲရှိနေတော့ မြတ်စွာဘုရားက အခြားရဟန်းတော်များအား စိတ်ဝိညာဏ်အကြောင်းကို ဒီလိုဆက်ဟောတော်မူပါတယ်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့လဲ သာတိရဟန်းပြောသလို ငါဟောတာကို ကြားဖူးကြ၊ သိကြပါသလား။ အဲဒီလိုတော့ မကြားဖူးကြ မသိကြပါဘုရား။ စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ အကြောင်းကိုမှီ၍ဖြစ်တယ်။ အကြောင်းမဲ့မဖြစ်ဘူးလို့

၁၃၂

အနတ္တသက္ခယသုတ်တရားတော်ကြီး

ဟောတာကိုသာ ကြားဖူးကြ သိကြပါသည်ဘုရားလို့ လျှောက်ကြတယ်။
အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောကြားတော်မူတယ်။

ဓမ္မအကြောင်းကြောင့် ဓမ္မဝိညာဏ်ဖြစ်သည်

အကြင် အကြင် အကြောင်းကိုစွဲမှီ၍ ဝိညာဏ်ဖြစ်လျှင် ထိုထို
အကြောင်းဖြင့်သာလျှင် ထိုဝိညာဏ်ကို ရေတွက်ခေါ်ဆိုရတယ်။ မျက်စိနဲ့
အဆင်းကို စွဲမှီ၍ ဝိညာဏ်ဖြစ်လျှင် စက္ခုဝိညာဏ်ဟူ၍သာ ခေါ်ရတယ်။
နားနှင့် အသံကို စွဲမှီ၍ဖြစ်လျှင် သောတဝိညာဏ်ဟူ၍သာခေါ်ရတယ်။ ရှာခေါင်း
နှင့်အနံ့ကိုစွဲမှီ၍ဖြစ်လျှင် ယာနဝိညာဏ်ဟူ၍သာခေါ်ရတယ်။ လျှာနှင့်
အရသာကို စွဲမှီ၍ဖြစ်လျှင် ဖိဝိညာဏ်ဟူ၍သာခေါ်ရတယ်။ ကိုယ်နှင့် အတွေ့
ကို စွဲမှီ၍ဖြစ်လျှင် ကာယဝိညာဏ်ဟူ၍သာခေါ်ရတယ်။ စိတ်နှလုံး နှင့်သဘော
အာရုံကိုသာ စွဲမှီ၍ဖြစ်လျှင် မနောဝိညာဏ်ဟူ၍သာ ခေါ်ရတယ်။ ဥပမာအားဖြင့်
ထင်းကိုစွဲလောင်တဲ့မီးကို ထင်းမီးဟူ၍သာ ခေါ်ရတယ်။ ဝါးခြမ်းစိတ်ကို၊
မြက်ကို၊ ခွားချေးကို၊ ဖွဲကို၊ အမှိုက်ကို စွဲလောင်တဲ့မီးကို ဝါးခြမ်းမီး၊ မြက်မီး၊
ခွားချေးမီး၊ ဖွဲမီး၊ အမှိုက်မီးဟူ၍သာ ခေါ်ရတယ်။ အဲဒါလိုပါပဲတဲ့။

အဲဒီသာတီရဟန်းကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူတဲ့သုတ်မှာ
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကျယ်တွေဧရာ အများကြီးပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီအကျယ်
တွေကိုတော့ ဒီနေရာမှာ ဟောဖို့အချိန်မရတဲ့အတွက် ဒါလောက်နဲ့ပဲ အဲဒီ
သုတ်ကဏားကို ရပ်ထားပြီးတော့ အဲဒီ မိဥပမာနဲ့ ဝိညာဏ်တူပုံကို နည်းနည်း
တော့ ပြောရဦးမယ်။

လောင်စာကွဲတိုင်း မီးအသစ်ကွဲသလိုပင်

၁၃၃

လောင်စာကွဲတိုင်း မီးအသစ်ကွဲသလိုပင်

တောမီးများဟာ အရှိက်ကဖြစ်ဖြစ်၊ သစ်ရွက်ကဖြစ်ဖြစ် စပြီးလောင်လာတယ်။ လောင်စရာကလဲ မပြတ်ရှိနေမယ်။ ငြိမ်းသတ်သူကလဲမရှိဘူးဆိုရင် ဗိုင်းပေါင်းများစွာလဲ လောင်သွားတာပဲ။ အဲဒီလို လောင်သွားရာမှာ ပကတိမျက်စိအမြင်နဲ့ဆိုရင် ဒီတစ်မီးတည်းပင် လောင်နေတယ်လို့ ထင်ရတယ်။ စိစစ်ကြည့်ရင်တော့ အရှိက်ကိုလောင်တဲ့ မီးက မြက်ကိုလောင်တဲ့မီး မဟုတ်ဘူး။ မြက်မီးကလဲ သစ်ရွက်မီး မဟုတ်ဘူး။ သစ်ရွက်မီးတွေထဲမှာလဲ သစ်ရွက်တစ်ခုကို လောင်တဲ့မီးက အခြားသစ်ရွက်ကို လောင်တဲ့မီးမဟုတ်ဘူး။ တခြားစီပဲ။ အဲဒါများလိုပင် ပကတိလူတို့၏ အထင်အားဖြင့် မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်တွေဟာ တစ်စိတ်တည်း၊ တစ်ယောက်ထဲလို့ပဲ ထင်နေကြတယ်။ စိစစ်ကြည့်ရင်တော့ မြင်တာကတစ်စိတ်၊ ကြားတာကတစ်စိတ် စသည်ဖြင့် တခြားစီကွဲနေတယ်။ မြင်တဲ့စိတ်တစ်မျိုးတည်းမှာပင် အဖြူမြင်တာက တစ်စိတ်အမည်းမြင်တာက တစ်စိတ်စသည်ဖြင့် အဆင်းအရောင် ကွဲပြားတိုင်း မြင်သိစိတ်လဲ ကွဲပြားနေတယ်။ အဖြူတစ်မျိုးတည်းကိုသာ တစ်ဆက်တည်း မြင်နေရာမှာလဲ မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဘင်္ဂဉာဏ်စသည်ကိုရောက်နေရင် ရှေ့အမြင်နဲ့ နောက်နောက်အမြင်တွေဟာ တစ်ခြားစီ ကွဲပြားနေတယ်။

မြင်ရာမှာထက် ကြားရာမှာ သာပြီးကွဲပြားလျက် ထင်ရှားတတ်တယ်။ နံရာ စားသိရာမှာလဲ တခြားစီကွဲပြားလျက် ထင်ရှားတာပါပဲ။ ထိသိရာမှာတော့

၁၃၄

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

အများဆုံးလဲ မှတ်သိရတယ်။ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်းလဲ တခြားစီကွဲပြားလျက်
ထင်တယ်။ နာတဲ့ဝေဒနာစိတ်ကို နာတယ် နာတယ် လို့ရှုမှတ်နေရင်
အနာအသိကလေးတွေဟာ တစ်ပိုင်းစီ တစ်ပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ်ပြီး ထင်ရှားတယ်။
ထို့အတူပင် ကြသိတဲ့ မနောဝိညာဏ်ကိုလဲ တစ်စိတ်စီ ပိုင်းခြားပြီးသိရတယ်။
ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်း ကြသိစိတ်ဖြစ်
လာရင် ကြတယ် သိတယ် စသည်ဖြင့် မှတ်ရတယ်။ တစ်ချက်လောက်
မှတ်လိုက်နဲ့ အဲဒီကြသိစိတ်ကလေး ပြတ်စဲသွားတာလဲရှိတယ်။ မပြတ်စဲဘဲ
အဲဒီအာရုံကိုပဲ ဆက်လက် ကြသိနေရင် ကြသိတိုင်း ကြသိတိုင်း တစ်စိတ်စီ
တစ်စိတ်စီ ပိုင်းခြားပြီး သိရတယ်။ အခြားအာရုံကို ပြောင်းရွှေ့ကြရာမှာ
ကွဲပြားထင်ပုံကတော့ အထူးပြောစရာမလိုပါဘူး။

အဲဒီလို တစ်မှတ် တစ်စိတ်၊ တစ်မှတ် တစ်စိတ် ပိုင်းခြားပြီး
သိရတဲ့အတွက် စိတ်ဝိညာဏ်ကို မမြဲဘူးလို့လဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ယောဂီက
သိမြင်သဘောကျသွားတယ်။ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေလို့ ဆင်းရဲပဲလို့လဲသိရ
တယ်။ သူ့အကြောင်းကြောင့် သူ့ဖြစ်နေတဲ့အတွက် အစိုးမရတဲ့ အနတ္တ
တရားပဲလို့လဲ သိမြင်သဘောကျသွားတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်
သိမြင်သဘောကျဖို့က အရေးကြီးပါတယ်။

ရှုပ် ဝေဒနာ သညာသဒါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ဓမ္မာငါးပါး အတ္တကောင်
မဟုတ်၊ အနတ္တဖြစ်ကြောင်း တရားကတော့ ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ ဒါကြောင့်
အတ္တစွဲလေးပါး ဆောင်ပုဒ်များနဲ့ ဝိညာဏ်အနတ္တဆိုတဲ့ ပါဠိ၏မြန်မာပြန်
ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမည်။

အတ္တစွဲဆောင်ပုဒ်များ

၁၃၅

အတ္တစွဲဆောင်ပုဒ်များ

- (၁) ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက သာမီအတ္တစွဲ။
- (၂) ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက နိဝါသီအတ္တစွဲ။
- (၃) ကိုယ် နှုတ် စိတ်အမှုအရာ ဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ပြုလုပ်သည်ဟုထင်တာက ကာရက အတ္တစွဲ။
- (၄) အကောင်းအဆိုး ဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ခံစားသည်ဟု ထင်တာက ဝေဒကအတ္တစွဲ။

မြန်မာမြန်မာကျဉ်းချုပ်

ရဟန်းတို့၊ စိတ်ဝိညာဏ်သည် (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင်မဟုတ်။ အတ္တကောင် ဟုတ်ပါမူ ဤစိတ်ဝိညာဏ်သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာ မဖြစ်တန်လေရာ။ ထို့ပြင် “ငါ၏ စိတ်သည် ဒီလို အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ စိတ်ဝိညာဏ်၌ စိမ့်ခန့်ခွဲ၍လဲ ရလေရာ၏။ အမှန်အားဖြင့်တော့ စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ (မိမိ၏ အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ်။ အတ္တကောင် မဟုတ်သောကြောင့်ပင် ဤစိတ်ဝိညာဏ် သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ရာလဲ ဖြစ်နေချေသည်။ ထို့ပြင် “ငါ၏စိတ် သည် ဒီလိုအကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို အဆိုးတော့မဖြစ်ပါစေနဲ့”

၁၃၆

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

လို့၊ စိတ်ဝိညာဏ်၌ စိမ်ခန့်ခွဲ၍လဲမရဘဲရှိချေသည်။

ယခု အနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ ပြဆိုထားတဲ့ခန္ဓာငါးပါး အတ္တမဟုတ်ပုံ အကြောင်းကတော့ ဟောပြောလို့ ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ အဲဒီ ခန္ဓာငါးပါးနဲ့စပ်ပြီး ဥပမာများဖြင့် သုတပွားစေရန်အတွက် အဲဒီ ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်ကပင် ဖေဏဝိဇ္ဇာပမသုတ်မှ ဂါထာများကို ထုတ်ဆောင်ပြီး ဟောရဦးမယ်။

ဖေဏဝိဇ္ဇာပမသုတ် (သံ ဒု၊ ၁၁၄)

ဖေဏဝိဇ္ဇာပမံ ရူပံ၊ ဝေဒနာပုဗ္ဗုညူပမာ။

မဓိစိက္ခပမာ သညာ၊ သင်္ခါရာ ကဒလူပမာ။

မာယူပမဉ္စ ဝိညာဏံ၊ ဒေသိတာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။

ရှုပ်ကရေမြှုပ်နဲ့တူသည်

ရူပံ-ရှုပ်သည်၊ ဖေဏဝိဇ္ဇာပမံ-ရေမြှုပ်နှင့်တူ၏။ ကိုယ်ထဲက ရှုပ်တရားဟာ ရေမြှုပ်နဲ့တူပါတယ်တဲ့။ ရေမြှုပ်ဆိုတာ မြစ်ထဲ ချောင်းထဲ မှာတွေ့မြင်ဖူးကြမှာပါပဲ။ အတွင်းကလေတွေနဲ့ အလုံးအလုံး အသေးကလေး တွေ များစွာစုပေါင်းပြီး တည်နေတာပဲ။ တချို့က လက်သီးဆုပ်လောက်၊ တချို့က လူခေါင်းလောက်၊ တချို့က လူ့ကိုယ်လောက်ရှိတယ်။ ဒါထက်ကြီး တာလဲရှိတာပဲ။ အဲဒီ ရေမြှုပ်နိုင်ကြီးဟာ သာမန်အမြင်အားဖြင့် အခိုင်အမာကြီး လို့လို့ ထင်ရတယ်။ သေသေချာချာ စူးစမ်းကြည့်ရင်တော့ ဘာမှနိုင်မာတာ မဟုတ်ဘူး။ ဘယ်နေရာမှာမှ ယူပြီးအသုံးချလို့မရဘူး။ အဲဒါလိုပဲ လူ့ရှုပ် ကိုယ်ကြီးကလဲ သာမန် အနေနဲ့ကြည့်ရင်တော့ ခေါင်းနဲ့ကိုယ်နဲ့ လက်ခြေ

ရှပ်ကကိုလည်း အနှစ်သာရမရှိ

၁၃၇

တွေနဲ့ အနိုင်အမာကြီးလို့ ထင်ရတယ်။ မိန်းမပုံအသွင်၊ ယောက်ျားကိုယ် အသွင်နဲ့ ဟန်ဟန်ပန်ပန်ကြီးလို့ပဲ ထင်မြင်နေကြတယ်။ အမြဲတည်နေသလိုလို၊ လှသလိုလို၊ ကောင်းသလိုလို၊ အသက်ရှင်နေတဲ့ အကောင်ဟုတ်သလိုလို ထင်နေ ကြတယ်။

ရှပ်ကိုယ်ကလဲ အနှစ်သာရမရှိ

ဉာဏ်ဖြင့် ခွဲစိတ်ကြည့်လိုက်ရင်တော့ ရှပ်ကိုယ်ကြီးကလဲ အဲဒီ ရေမြှုပ်နိုင်ကြီးလို့ပဲ။ ဘာမျှအနှစ်သာရရှိတာမဟုတ်ဘူး။ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း လက်သည်း၊ ခြေသည်း၊ သွား၊ အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး စသော ၃၂-ပါးသော စက်ဆုပ်ဖွယ်တို့ အစုအဝေးမျှသာ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီအထဲမှာလဲ အသေးစိတ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်မယ်ဆိုရင် မျက်စိနဲ့မမြင် နိုင်လောက်အောင် သေးငယ်တဲ့ ရှပ်ကလာပ် အမှုန်အသေးအမွှားကလေးတွေရဲ့ အစုအဝေးမျှသာ ဖြစ်နေတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် သဲပုံကြီးဆိုတာဟာ သဲပုံကလေးတွေရဲ့ အစုအပုံကြီး ဖြစ်နေတာလို့ပဲ။ တစ်နည်း ဥပမာအားဖြင့်ဆိုရင် ဆန်မှုန့်၊ ဂျုံမှုန့် တို့ဆိုတာဟာ အသေးအမွှားကလေးတွေပဲ။ အဲဒီ ဆန်မှုန့်၊ ဂျုံမှုန့် တွေကို သင့်တော်လောက်တဲ့ ရေနင့်ရောစပ်လိုက်ရင် အတုံးအခဲဖြစ်လာတယ်။ ဆန်မှုန့်၊ ဂျုံမှုန့်တွေများရင် များသလောက် အတုံးအခဲကြီးဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီ အတုံးအခဲကြီးကို လူရှပ်လုပ်ရင် လူရှပ်ကြီး ထည်ထည်ဝါဝါ ဖြစ်လာတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်လုံးတစ်ခဲတည်း တော့မဟုတ်ဘူး။ အမှုန့်အသေးအမွှား ကလေးတွေ များစွာစုပေါင်းပြီး တည်နေကြတာပဲ။ အဲဒါလိုပင် လူ့ကိုယ်ကြီး

၁၃၈

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ကလဲ တစ်လုံးတစ်ခဲတည်း မဟုတ်ဘူး။ ရုပ်ကလာပ် အသေးအမွှားကလေးတွေ များစွာစုပေါင်းပြီး တည်နေတာပဲ။ ရေမြှုပ်စိုင့်ကြီးမှာ အနှစ်အသားမရှိသလို ဘာမျှ အနှစ် အသားမရှိဘူး။

မြဲတဲ့အနှစ်လဲမရှိဘူး။ ကောင်းတဲ့ လှပတဲ့ အနှစ်လဲမရှိဘူး။ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်လို့ ဆိုသင့်တဲ့အနှစ်လဲမရှိဘူး။ ဒီကိုယ်ကြီး ထဲမှာ မျက်စိဖြင့်မြင်ရတဲ့ အဆင်းရုပ်တွေက တစ်မျိုးပဲ။ အဲဒီ အဆင်းရုပ် တွေကို နတ်ပစ်လိုက်မယ်ဆိုရင် မြင်နိုင်ကောင်းတဲ့ရုပ် မရှိတော့တဲ့အတွက် ပုံသဏ္ဌာန်အနေဖြင့် မမြင်နိုင် မတွေ့နိုင်တော့ဘူး။ နောက်ပြီးတော့ တွေ့ထိ ကောင်းတဲ့ ခက်မာကြမ်းတမ်း နူးညံ့ ပထဝီရုပ်ကတစ်မျိုး၊ ပူနွေးအေးတဲ့ တေဇာရုပ်ကတစ်မျိုး၊ တောင့်တင်းရုပ်ကတစ်မျိုး၊ ဒီအတွေ့ရုပ်က သုံးမျိုး ရှိတယ်။ အဲဒီ အတွေ့ရုပ်သုံးမျိုးကို နတ်ပစ်လိုက်ရင် စမ်းသပ်တွေ့နိုင် တဲ့လူ့သဏ္ဌာန်အထည်ကိုယ်ကြီး မရှိနိုင်တော့ဘူး။ အနံ့ရုပ်ဆိုတာလဲ ဒီကိုယ်ထဲမှာ ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ခံကြည့်ရင် လူ့အနံ့ကို သိနိုင်တယ်။ အဲဒီ အနံ့ရုပ်ကိုလဲ နတ်ပစ်လိုက်ရင် အနံ့ခံ ကြည့်လို့လဲ မတွေ့နိုင်တော့ဘူး။ လူ့ကိုယ်အသွင်ကြီးဟာ ဘာမျှမတွေ့ရတော့ဘဲ ဖြစ်သွား နိုင်တယ်။

နောက်ပြီးတော့ မျက်စိရုပ်ရှိနေလို့ မြင်နိုင်တယ်။ အဲဒီ မျက်စိ အကြည်ရုပ်ကို နတ်ပယ်လိုက်ရင် ဒီကိုယ်ကြီးက ဘာကိုမျှမမြင်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါကတော့ ယခု မျက်မမြင်လူတွေလို ဖြစ်သွားမှာပါပဲ။ နားရုပ်ရှိလို့ အသံကိုကြားနိုင်တယ်။ အဲဒီ နားရုပ်ကိုနတ်ပယ်လိုက်ရင် ဘာသံကိုမျှ

ရှင်ကိုယ်ကလဲ အနှစ်သာရမရှိ

၁၃၉

မကြားနိုင်တော့ဘူး။ ယခု နားမကြားတဲ့ လူတွေလို ဖြစ်သွားမှာပဲ။ ထို့အတူပင် နှာခေါင်းအကြည်ရှုပ်ကို နတ်ပယ်လိုက်ရင် ဘာနဲ့ကိုမျှ မသိနိုင်တော့ဘူး။ ကိုယ်အကြည်ရှုပ်ကို နတ်ပယ်လိုက်ရင် ဘာအတွေ့ကိုမျှ မထိမသိနိုင်တော့ဘဲ ဖြစ်သွားမယ်။ အဲဒီ အသုံးကျတဲ့ ရှုပ်အစိတ်အပိုင်း ကလေးတွေ စုပေါင်းတည် နေကြလို့ လူ့အသွင်ဖြင့်တည်နေတာပဲ။ အဲဒီ အစိတ်အပိုင်း ရှုပ်ကလေးတွေကို နတ်ပယ်လိုက်ရင် ဒီရှုပ်ကိုယ်ကြီးဟာ ဘာမျှအသုံးမကျတော့ဘူး။ လူ့ပုံအသွင် နဲ့လဲ မတည်ရှိနိုင်တော့ဘူး။ ရှေ့နားကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ရှုပ်ကလာပ်မှုန့် ကလေးတွေကို အသီးအသီးကွဲသွားအောင် ကြိတ်ချေပစ်လိုက်ရင် လူ့ကိုယ်ပုံ သဏ္ဌာန်ကြီး မရှိနိုင်တော့ဘူး။ အမှုန့် အမှုန့်ကလေးတွေသာဖြစ်သွားမယ်။ နောက်ပြီးတော့ မျက်စိရှုပ်၊ အဆင်းရှုပ် အစရှိတဲ့ အဲဒီရှုပ်ကလေးတွေက အမြဲတည်နေတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲဖြစ်ပျက် နေတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီရှုပ်ကိုယ်ကြီးဟာ ရေမြှုပ်စိုင့်ကြီးလိုပင် အနှစ်မဲ့ရှုပ် အစုအဝေးကြီးမျှသာ ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။

အဲဒီ ရှုပ်ကိုယ်ကြီးကို ကိုယ်တွေ့ဉာဏ်တွေ ရှုကြည့်ချင်ရင်တော့ ထင်ရှားပေါ်ရာကစပြီး ရှုရတယ်။ သွားနေစဉ်ဆိုရင် သွားရှုပ် တောင့်တင်း လှုပ်ရှားရုံက အထင်ရှားဆုံးပဲ။ ဒါကြောင့် (ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဏနာတိ) ဆိုတဲ့ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်နှင့်အညီ သွားတယ်၊ ကြွေတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ ရပ်နေစဉ်ဆိုရင် ရပ်တယ် ရပ်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ ထိုင်နေစဉ်ဆိုရင် ထိုင်တယ် ထိုင်တယ်၊ ထိတယ် ထိတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ ကိုယ့်လက်စသည်ကို

မြင်ရင် မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ ကိုယ့်အနံ့နံရင်လဲ နံတယ် နံတယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ လက်ခြေကို ကွေးဆန့်လှုပ်ရှားရင် ကွေးတယ် ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ် ဆန့်တယ်၊ လှုပ်တယ်၊ ပြင်တယ်၊ စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လို့ သမာဓိအားကောင်းလာတဲ့အခါကျတော့—

သွားတယ်ဆိုတာ သွားလိုတဲ့စိတ်နဲ့ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားခြင်း သဘော မှုပဲ။ ရပ်တယ် ထိုင်တယ်ဆိုတာလဲ ရပ်လိုထိုင်လိုတဲ့စိတ်နဲ့ တောင့်တင်းမှု အဆင့်ဆင့်မှုပဲ။ ကွေးတယ်။ ဆန့်တယ်။ ပြုပြင်တယ် ဆိုတာတွေလဲ ကွေးလို ဆန့်လို ပြုပြင်လိုတဲ့စိတ်နဲ့ တောင့်တင်းလှုပ်ရှား ခြင်းသဘောမျှပဲ။ မြင်တယ် ဆိုတာလဲ မြင်သိတာနဲ့ မြင်ရတဲ့အဆင်းမျှပဲ နံတယ်ဆိုတာလဲ နံသိတာနဲ့ နံရတဲ့အနံ့မျှပဲ စသည်ဖြင့်လဲ သိမြင် သဘောကျကျသွားတယ်။ သူ့အခိုက်အတံ့ နှင့်သူ ဖြစ်ပျက်သွားတဲ့ သဘောမျှပဲလို့လဲ သိမြင်သဘောကျကျသွားတယ်။ လက်၊ ခြေ၊ ကိုယ်၊ ခေါင်း စသည်ပုံသဏ္ဌာန်အထည်ခြပ်လဲ မထင်တော့ဘူး။ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်အမှုအရာသဘောမျှသာ ထင်ရှားနေတယ်။ အဲဒီ အခါမှာတော့ “ရုပ်ကိုယ်ကြီး ရေမြှုပ်နဲ့တူတယ်”ဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် ဖြင့်ထင်ရှားတွေ့ ရတော့တာပါပဲ။

အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့အတွက် ယောဂီက ရုပ်တရားတွေကို အနိစ္စ မမြဲဘူးလို့လဲ သိမြင်တယ်။ ခဏမစဲဖြစ်ပျက်နေလို့ ကြောက်စရာကောင်း တဲ့ ဒုက္ခဆင်းရဲလို့လဲ သိမြင်တယ်။ ကိုယ့်အလိုအတိုင်းမဖြစ်ဘဲ သူ့အကြောင်း အားလျော်စွာ ဖြစ်နေလို့ အနတ္တ-မိမိ၏အတွင်းသား အတ္တကောင်မဟုတ်။ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တသဘောတရားမျှပဲလို့လဲ သိမြင်တယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပုံကို

ရေပွက်ပမာ ဝေဒနာ

၁၄၁

ဆိုကြရမယ်။

ရှုပ် ဤရှုပ် ရေမြှုပ်သဏ္ဌာန်၊ အနိစ္စပဲ မမြဲအမှန်။
ဖြစ်ပျက်မစဲ ဆင်းရဲပူပန်၊ အနတ္တ မှတ်ကြဝေကန်။

ရေပွက်ပမာ ဝေဒနာ

ဝေဒနာ- ခံစားမှုဝေဒနာသည်၊ ပုဗ္ဗုဋ္ဌပမာ-ရေပွက်နှင့်တူ၏။ အကောင်းအဆိုးခံစားမှုဝေဒနာဟာ ရေပွက်နှင့်တူပါတယ်တဲ့။ ရေပွက်ဆိုတာ ငါးပွက်တဲ့အခါ ရေမျက်နှာပြင်မှာ တစ်မျိုးဖြစ်ပြီး ဘေးပြန်သွားတာမျိုးကို ရေပွက်လို့ သိနားလည်နေကြတယ်။ ပုဗ္ဗုဋ္ဌ-ဆိုတဲ့ပါဠိကတော့ ရေစီပေါင်း အလုံးကလေးကို ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် မိုးရွာတဲ့အခါ အမြင့်မှ ရေစီရေလျှဉ်က အောက်ရေပြင်ပေါ် ထိုးကျနေတဲ့အခါများမှာ အတွင်းကလေးနဲ့ အပြင်ပတ်ဝန်းကျင်က ရေအကြည်နဲ့ အလုံး အလုံးကလေးတွေ ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ရေစီပေါင်း အလုံးကလေးများကို ရေပွက်လို့ဆိုပါတယ်။ ကလေး သူငယ်များ ပြန်တန်နဲ့ ပါးစပ်က မှုတ်ထုတ်ပြီး ကစားနေတဲ့ စီပေါင်းမျိုးပါပဲ။ ရေမြှုပ်ဆိုတာလဲ အဲဒီရေစီ ပေါင်းများစွာ စုတည်နေတာပါပဲ။

အဲဒီ ရေစီပေါင်းရေပွက်ဟာ ရေပြင်ပေါ်၌ မိုးပေါက်များကျတိုင်း ကျတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာပြီး တစ်ခဏချင်း ပျက်ပျက်သွားတယ်။ ခံစားမှု ဝေဒနာကလဲ တစ်ခဏချင်း ပျက်ပျက်သွားတတ်လို့ အဲဒီ ရေစီပေါင်း ရေပွက်ကလေးများနှင့် တူပါတယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဉာဏ်အမြင်နဲ့တော့ အံ့ကျကိုက်နေတာပါပဲ။ ပကတိလူတွေအမြင်နဲ့တော့

မကိုက်ဘဲ ဖြစ်နေပေလိမ့်မယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ပကတိ လူတွေက လှပတာကို အကြာကြီးကြည့်နေရင် မြင်လို့ကောင်းတာဟာ အကြာကြီး တည်နေတယ်လို့ထင်တယ်။ အမြင်ဆိုးကို အကြာကြီးမြင်နေတဲ့အခါလဲ မြင်လို့မကောင်းတာက အကြာကြီး တည်နေတယ်လို့ထင်တယ်။ ရိုးရိုးအမြင် တွေကိုလဲ အကြာကြီးတည်နေတယ်။ အမြဲတည်နေတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ထို့အတူပင် ကြားလို့ကောင်းတာ မကောင်းတာ စသည်ကိုလဲ အကြာကြီး တည်နေတယ်လို့ ထင်နေကြတာပဲ။ အထူးအားဖြင့်တော့ နာကျင်တဲ့ ဒုက္ခ ဝေဒနာကိုတော့ ရက်ပိုင်း လပိုင်း နှစ်ပိုင်းနဲ့ အကြာကြီးတည်နေတယ်လို့ပဲ ထင်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် ခံစားမှုဝေဒနာဟာ ရေပျက်လိုပင် အပျက်မြန်တယ် ဆိုတာကို ပကတိ လူတွေရဲ့ အမြင်နဲ့တော့မကိုက်ဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ။ အဲဒီဥပမာနဲ့ အညီ ဝေဒနာ အပျက်မြန်ပုံကို ကိုယ်တိုင်တွေ့သိချင်ရင်တော့ မိမိသန္တာန်က ဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ် တွေကို မပြတ်ရှုကြည့်ရုံပါပဲ။

အဲဒီလို ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းကို မပြတ်ရှုနေရင်တော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ ဘင်္ဂဉာဏ် ရောက်တဲ့အခါ မြင်လို့ကောင်းတာ မကောင်းတာဖြစ်စေ၊ ကြားလို့ ကောင်းတာ မကောင်းတာဖြစ်စေ၊ နံလို့ စားလို့ကောင်းတာ မကောင်းတာ ဖြစ်စေ၊ ချက်ချင်းပျောက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အထူးအားဖြင့် နာကျင်အခံခက်တဲ့ဝေဒနာ ပျက်ပျက် သွားပုံကို ထင်ရှားတွေ့နိုင်ပါတယ်။ နာကျင်အခံခက်တဲ့ ဝေဒနာကို နာတယ် နာတယ်လို့ ရှုမှတ်နေရင် မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း တစ်နာ တစ်နာ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ သဒ္ဓသနဉာဏ်ပိုင်းဆီမှာဆိုရင် နာကျင်ခံခက်တာတွေ အများကြီးတွေ့ရ

တတ်တယ်။ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း တစ်နေရာ တစ်နေရာက တစ်နာ တစ်နာ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတတ်တယ်။ ဒီကနာလိုက် မှတ်လိုက် ပျောက်သွားလိုက်၊ ဟိုကနာလိုက် မှတ်လိုက် ပျောက်သွားလိုက်နဲ့ ယူယူပစ်လိုက် သလို လျင်မြန်စွာ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတတ်တယ်။

အဲဒီလို ဉာဏ်အမြင်ထက်သန်နေတဲ့ ယောဂီမှာ မြင်လို့ ကောင်းတာနဲ့ မြင်တယ်လို့မှတ်လိုက်တာနဲ့ ချက်ချင်းပျောက်သွားတာပဲ မျက်စိနဲ့မြင်စရာက ရှိနေတော့ နောက်ထပ်လဲ မြင်တာပဲ။ မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း မှတ်လိုက်ရင် ချက်ချင်း ပျောက်သွားတာချည်းပဲ။ မြင်လို့မကောင်းတာလဲ ချက်ချင်းပျောက်သွားတာပဲ။ မြင်လို့မကောင်းတကောင်းလဲ ချက်ချင်းပျောက်သွားတာပဲ။ ကြားလို့ ကောင်းတာမကောင်းတာနဲ့ မကောင်းတကောင်း ဝေဒနာကို မှတ်လိုက်ရင် ပျောက်ပျောက်သွားပုံက ပိုပြီးထင်ရှားတယ်။ ထို့အတူ နံလို့ကောင်းတာ စသည်လဲ ပျောက်ပျောက်သွားတာပဲ။ စားလို့ ကောင်းတာကလဲ ရှုမှတ်နေတဲ့သူ ယောဂီမှာ ပျောက်ပျောက်သွားပုံ အလွန်ထင်ရှားတာပဲ။ စားစရာကို ငါးပြီး စားနေရင်း စားတယ် ငါးတယ်လို့ မပြတ်မှတ်နေရတယ်။ အဲဒီလို မှတ်နေရင်း အရသာကလေးပေါ်လာတဲ့အခါ မှတ်လိုက်တော့ အရသာအသိ ကောင်းလေး တွေဟာ သိလိုက် ပျောက်လိုက်၊ သိလိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ထင်ရှားတွေ့ ရတတ်တယ်။ ကိုယ်အတွေ့ကောင်းမကောင်း အလယ်အလတ် ဝေဒနာကို မှတ်လိုက်လို့ ပျောက်ပျောက်သွားပုံကတော့ ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း ထင်ရှားနေပါပြီ။

ထို့အတူပင် စိတ်ညစ်တာ၊ စိတ်ပူတာ၊ ဝမ်းနည်းတာ၊ ဝမ်းသာတာ

စသည်တွေကို မှတ်နေရင် အဲဒီ ခံစားမှုဝေဒနာတွေဟာ တစ်ပိုင်းစီ တစ်ပိုင်းစီ လျှင်မြန်စွာ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီလိုတွေ့ရတဲ့ အတွက် ဝေဒနာဟာ ရေပွက်ကလေးတွေလိုပဲ လျှင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားလို့ ဘာမျှမခိုင်မြဲဘူး။ ဘာမျှအားမကိုးလောက်ဘူး။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘောတရားမျှပဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် ဖြင့်ပင်သိမြင်ပြီး သဘောကျကျ သွားတယ်။ အဲဒီလိုထင်ပုံ၊ သိပုံဆောင်ပုဒ် ကိုဆိုကြရမယ်။

ဝေဒနာစက် ရေပွက်ပုံဟန်၊ အနိစ္စပဲ မမြဲအမှန်။

ဖြစ်ပျက်မစဲ ဆင်းရဲပူပန်၊ အနတ္တ မှတ်ကြဝေကန်။

တံလှုပ်ပမာ မှတ်သညာ

သညာ-မှတ်သားမှုသညာသည်။ မရီစိကူပမာ-တံလှုပ်နှင့်တူ၏။ မြင်ရ၊ ကြားရ၊ တွေ့ရ၊ သိရတာတွေကို တကယ်အဟုတ်အမှန် အနေဖြင့် မှတ်စွဲထားတတ်တဲ့သဘောကို သညာလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို မှတ်သားမှု သညာဟာ တံလှုပ်(တံလျှုပ်-အသံထွက်)နဲ့ တူပါတယ်တဲ့။

တံလှုပ်ဆိုတာ (ဂီမာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ ဌိတေ မဇ္ဈနိကေ ကာလေ မရီစိကာ ဖန္ဒတိ၊ သံ-ဒ၊ ၁၁၅) ဒီသုတ်ပါဠိအလိုအားဖြင့် အိန္ဒြိယနိုင်ငံ၌ နွေရာသီနောက်ဆုံးလတွင် မွန်းတည့်အချိန်လောက်မှာ မြေပြင်မှ ထွက်ပေါ် လာသော အရိုးအငွေ့ အပေါင်း၏အိမ်စသည် ရေစသည်အသွင်ဖြင့် ထင်ပေါ်နေသော အရိပ်အရောင်မျှသာဖြစ်တယ်။

ဒီတံလှုပ်နှင့်စပ်၍ (အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု) မစိုးရိမ်ဆရာတော်

ဘုရားကြီးက အမိန့်ရှိဖူးတာကတော့ စစ်ကိုင်းရွှေဘိုရထားလမ်း ခက်ခဲနှင့် ပခုက္ကူတာတို့အကြားမှာ ရေဖျက်ကြီးအင်းဆိုတာရှိတယ်။ အဲဒီ အင်းပြင်ကို နွေရာသီမှာ လှည်းဖြင့်ဖြတ်သွားစဉ်က အဲဒီအင်းထဲက တံလုပ်မှာ အနီးအပါးရွာ များက အိမ်များ ထင်ပေါ်နေတာကို တွေ့မြင်ခဲ့ရဖူးကြောင်း အမိန့်ရှိပါတယ်။

မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း (အတွဲ ၅၊ နာ-၁၆၂)မှာ သဲကန္တာရကို ဖြတ်သန်း သွားတဲ့ သူတွေဟာ အိုအေစစ်နဲ့ ဝေးကွာတဲ့အရပ်တွင် ခပ်လှမ်းလှမ်းမှာ စိမ်းလန်းစိုပြည်တဲ့ အိုအေစစ်ကို တစ်ရံတစ်ခါတွေ့မြင်ရတတ်ကြောင်း အဲဒီတွေ့မြင်ရတဲ့နေရာသို့ ချဉ်းကပ်သွားရောက်တဲ့အခါကျတော့ အိုအေစစ်ကို မတွေ့ရတော့ကြောင်း၊ အဲဒီလို တကယ်အိုအေစစ် မဟုတ်ဘဲ အိုအေစစ်အသွင် ဖြင့် ထင်ရသည်မှာ တံလုပ်ဖြစ်ကြောင်း၊ အဲဒီလို တံလုပ်ဟာ သမုဒ္ဒရာထဲ၌လဲ သင်္ဘောများ မိုးပေါ်ပျံနေသကဲ့သို့ ထင်ပေါ်တတ်ကြောင်း၊ မက်ဆီးနာ ရေလက်ကြား၌ မက်ဆီးနားမြို့က တိုက်တာ အဆောက်အဦများနှင့်တကွ သစ်ပင်များ၊ လူးများ ကောင်းကင်မှာ ပျံနေသလိုပင် တံလုပ်ကို ရံခါမြင်ရတတ် ကြောင်းများကို ပြဆိုထားတယ်။

(၁၃၂၉-ခုနှစ်လောက်ဆီက မိုးရာသီမှာ ညဉ့်အခါ ရွှေတိဂုံစေတီ တော်၏အရိပ် ကောင်းကင်၌ထင်ပေါ်နေတာကို တွေ့ကြုံရတယ်။ ဓာတ်ပုံထဲမှာ အောက်ဘက်က ပကတိစေတီတော်ပုံနှင့် အထက်ဘက် က စေတီတော်၏ဖောက်ထိုးပုံကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီစေတီတော် ဖောက်ထိုးပုံဟာမိုးဖွဲ့အကြည်ထဲမှာ အရိပ်ထင်နေတာ ဖြစ်ဖွယ် ရှိပါ တယ်။ အဲဒါကိုလဲ တံလုပ်တစ်မျိုးလို့ ယူရမှာပဲ။ မူသန့်ရေးစဉ်၌

မြည့်စွက်ချက်)။

အဲဒီတော့ တံလှုပ်ဆိုတာ တကယ်အစစ်မဟုတ်ဘဲ အိမ်စသည်
 ရေစသည်အသွင်ဖြင့် ထင်ပေါ်နေတဲ့ အရိပ်အရောင်ပဲ။ သမင်စတဲ့ တောကောင်
 တွေမှာတော့ နွေရာသီမှာ ရေတွေအသွင်ဖြင့် တွေ့မြင်ရတဲ့ အဲဒီ တံလှုပ်ရှိရာ
 အရပ်သို့ တကယ်ရေထင်ပြီး သောက်သုံးဖို့ ချဉ်းကပ်သွားရောက်ကြသတဲ့။
 အဲဒီ အရပ်ရောက်သွားတော့ ရေမရှိဘဲ ကုန်းခေါင် ခေါင်ကြီးကိုသာတွေ့ရပြီး
 ပင်ပန်းကြရကြောင်းများကို ကျမ်းဂန်များမှာ ပြဆိုထားတယ်။ အဲဒီတော့ တံလှုပ်
 ဆိုတာ ရေမဟုတ်ဘဲ ရေလိုအထင်မှားစေတယ်။ အိမ်စသည် မဟုတ်ဘဲ
 အိမ်စသည်အနေဖြင့် အထင်မှားစေတယ်။ အဲဒီလိုပင် သညာကလဲ မြင်ရ၊
 ကြားရ၊ တွေ့ရ၊ သိရတာတွေကို လူပဲ၊ မိန်းမပဲ၊ ယောက်ျားပဲ စသည်ဖြင့်
 အလွဲအမှားတွေကို မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း၊ မှတ်စွဲထား
 တယ်။ အဲဒီသညာက မှတ်စွဲထားတဲ့အတိုင်း အလွဲအမှားတွေ တကယ်အဟုတ်
 အမှန်လို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းပြီး ကြောင့်ကြပျလုပ် အားထုတ်နေကြတယ်။ အဲဒါဟာ
 သမင်တွေက တံလှုပ်ကိုရေလိုထင်ပြီး ပြေးသွားချဉ်းကပ်လျက် ပင်ပန်းနေ
 ကြတာနဲ့ တူပါတယ်။ ဒါကြောင့် သညာကို တံလှုပ်နဲ့ တူတယ်လို့ ဆိုတာပါပဲ။

တံလှုပ်နဲ့တူတဲ့ သညာရဲ့ အမှတ်အစွဲမှားပုံကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်
 သိပြီး အဲဒီလိုမဆင်းရဲချင်ကြရင်တော့ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊
 သိတိုင်း၊ ရုပ်နာမ်တွေကို သတိဉာဏ်ဖြင့် လိုက်ပြီးမပြတ်ရှုမှတ်နေရတယ်။
 အဲဒီလို ရှုမှတ်လို့ သမာဓိဉာဏ်အားကောင်းလာတဲ့အခါကျတော့ သီစရာ
 ရုပ်နဲ့သိတဲ့နာမ် ဒီ၂-ပါးသာ ထင်ရှားရှိကြောင်း သိရတယ်။ အဲဒီကနောက်

ငှက်ပျောတုံးတူစွ သင်္ခါရ

၁၄၇

အကြောင်းနဲ့အကျိုး မျှသာ ဆက်စပ်လျက်ဖြစ်နေကြောင်းလဲ သိရတယ်။
အဲဒီကနောက် ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း သိရတာရော၊ သိတာရော ချက်ချင်း
ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုသာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်တွေ့ပြီး သိရတယ်။

အဲဒီတော့ အလျင်က အမြဲတည်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ မိန်းမ၊
ယောက်ျား၊ အတ္တကောင် တကယ်ရှိတဲ့အနေဖြင့် စွဲမှတ်လာခဲ့တဲ့သညာဟာ
တံလုပ်လိုပင် အလွဲအမှားကိုသိစေလျက် လှည့်စားနေတာပဲ။ အမှန်ကတော့
ခဏမခဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာ ရှိတာပဲ။
အမှန်အတိုင်း သိမြင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပုံဆောင်ပုဒ်ကို
ဆိုကြရမယ်။

သညာအမှတ် တံလုပ်ပုံဟန်၊ အနိစ္စပဲ မမြဲအမှန်။
ဖြစ်ပျက်မခဲ ဆင်းရဲပူပန်၊ အနတ္တ မှတ်ကြဝေကန်။

ငှက်ပျောတုံးတူစွ သင်္ခါရ

သင်္ခါရ-ပြုလုပ်အားထုတ်မှု သင်္ခါရတို့သည်၊ ကဒလူပမာ-
ငှက်ပျောတုံးနှင့်တူကုန်၏။ ငှက်ပျောတုံးဆိုတာ ပကတိမျက်မြင်အားဖြင့်
ရောမသစ်တုံးကြီးလိုပင် အနှစ်ရှိတဲ့အနေ၊ ခိုင်မာတဲ့အနေဖြင့် ထင်ရတယ်။
ဒါပေမယ့် အဲဒီ ငှက်ပျောတုံးကြီးကို ဓားဖြင့်ခုတ်လှီးပြီး အဖတ်တွေကို
ခွာခွာကြည့်ရင် အနှစ်အသားဆိုတာ ဘာမျှမတွေ့ရဘူး။ မခိုင်မာတဲ့
ပျော့ဖတ်များချည်း တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ ငှက်ပျောတုံးလိုပင် သင်္ခါရတွေမှာ
လဲ ခိုင်မာတဲ့ အနှစ်အသား မရှိပါဘူးတဲ့။ သင်္ခါရဆိုတာက စေတနာ အမှူးရှိတဲ့

၁၄၈

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

စေတသိက်တရားကိုယ် ငါးဆယ်ရှိတယ်။ ထင်ရှားတဲ့တရားတွေကို ဖော်ပြရမယ်ဆိုရင် မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ စသည်မှာ အာရုံကိုတွေ့တွေ့သွားတဲ့ ဖဿလဲ သင်္ခါရပဲ။ မြင်စရာစသည်ကို နှလုံးသွင်းတဲ့ မနသိကာရဆိုတာလဲ သင်္ခါရပဲ။ အာရုံ၌ စိတ်ကို တည်ငြိမ်အောင်ထားတာ စူးစိုက်တာဆိုတဲ့ ကောဂ္ဂတာ သမာဓိလဲ သင်္ခါရပဲ။ ကြံတဲ့ ဝိတက်လဲ သင်္ခါရပဲ။ ဆင်ခြင်တဲ့ ဝိစာရလဲ သင်္ခါရပဲ။ အားထုတ်တဲ့ ဝီရိယလဲ သင်္ခါရပဲ။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကန္တာဆိုတာလဲ သင်္ခါရပဲ။ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ၊ သဒ္ဓါသတိ (မေတ္တာ)ကလွှာ၊ မုဒိတာ ဆိုတာတွေလဲ သင်္ခါရပဲ။ ကိုယ်အမူအယာ နှုတ်အမူအရာ စိတ်အမူအယာတွေကို ပြုလုပ်နေတဲ့ စေတနာဆိုတာကတော့ အဲဒီသင်္ခါရတွေထဲမှာ အကြီးအမှူးခေါင်းဆောင်ပဲ။ အဲဒီတော့ သင်္ခါရတရား တွေဟာ အရေအတွက်အားဖြင့်လဲ များတယ်။ သူကပြုလုပ်ဆောင်ရွက်နေပုံ အားဖြင့် ကိုယ်နှုတ်စိတ် အမူအရာဟူသမျှကို ပြီးစေတဲ့အတွက် သူက အလွန်ထင်ရှားနေပါတယ်။ အမူအရာဟူသမျှကို ငါက ပြုလုပ်နေတယ်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေကြရာမှာ အဲဒီ သင်္ခါရက အရင်းခံပဲ။

ဒါကြောင့် ဒီသင်္ခါရကမ္မာဟာ စိုဏ်မာတဲ့အနှစ်အသားရှိသလိုပင် ထင်ရပါတယ်။ အဲဒီလိုထင်ရပေမယ့် သင်္ခါရကမ္မာတရားတွေဟာ ငှက်ပျော တုံးကြီးလိုပင် ဘာမျှစိုဏ်မာတဲ့ အသုံးကျတဲ့ အနှစ်သာရမရှိပါဘူးတဲ့။ အဲဒီ အနှစ်သာရမရှိပုံကိုတော့ ဖြစ်ရိုက်ရှုပ်နာမ်တရားတွေကို မပြတ်ရှုနေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကမှ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိနိုင်တယ်။ သိပုံကတော့-

သွားနေဆဲမှာ သွားတယ် သွားတယ်။ ကြွတယ် လှမ်းတယ်

ငှက်ပျောတုံးတူစွ သင်္ခါရ

၁၄၉

ချတယ်စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာ သမာဓိဉာဏ်အားရှိလာတဲ့ အခါကျတော့ သွားချင်တဲ့သဘောတရားပါ သိလာတယ်။ အဲဒီအခါမှာ သွားချင်တယ် ဆိုတာကလေးလဲ ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ သွားချင်တာကို သွားချင်တဲ့စိတ်လို့ ပြောဆိုနေရပေမယ့် အမှန်ကတော့ စေတနာပြဋ္ဌာန်းတဲ့ သင်္ခါရတရားတွေပဲ။ အဲဒီ စေတနာ ခေါင်းဆောင်တဲ့ သင်္ခါရတွေက သွားလိုက်သွားလိုက်လို့ တိုက်တွန်းနေသလို စေ့ဆော်ပေးနေတာပဲ။ အဲဒီလို စေ့ဆော်ပေးနေလို့ ခြေထောက်ကို ကြွလိုက် လှမ်းလိုက် ချလိုက်နဲ့ သွားမှုကို ပြီးသွားတာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုအသိဉာဏ် မဖြစ်သေးမီကတော့ သွားချင်တာဟာငါပဲ။ ငါကသွားချင်လို့ သွားတယ်လို့ ဒီလိုငါကောင်အနေနဲ့ ထင်မှတ်လာခဲ့တယ်။ ယခုတော့ သွားချင်တာကလေး ဟာ ချက်ချင်းပင် ပျက်ပျက်သွားတာကိုတွေ့ရတဲ့အတွက် ငါကောင်မဟုတ်ဘူး။ သဘောတရားမျှပဲလို့ သိရတယ်။ ကွေ့ချင်တာ ဆန့်ချင်တာ လှုပ်ရှားပြုပြင်ချင် တာတွေကိုလဲ နည်းတူပင် သိသိသွားတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ကြည့်ချင်တာ ကြည့်အောင် ကြောင့်ကြစိုက်တာ၊ မြင်အောင် ကြောင့်ကြစိုက်တာဆိုတဲ့ သင်္ခါရတွေလဲ သူ့အခိုက်အတန့်နှင့်သူ ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတဲ့အတွက် ဘာမျှအနှစ်သာရမရှိဘူး။ ငါကောင်မဟုတ်ဘူး။ သဘော တရားမျှပဲလို့ သိရတယ်။ နားထောင်ချင်တာ ကြားအောင် ကြောင့်ကြစိုက်တာ စသည်တွေကိုလဲ နည်းတူပင်သိရတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ကြံစည်တဲ့ ဝိတက်၊ စဉ်းစားတဲ့ ဝိစာရ၊ အားထုတ်တဲ့ ဝီရိယတို့ကိုလဲ သူတို့ဖြစ်ဆဲမှာ ကြံတယ်၊ စဉ်းစားတယ်၊ အားထုတ်တယ်

၁၅၀

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး တစ်ခဏချင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။
 ဒါကြောင့် အနှစ်သာရမရှိဘူး။ ငါမဟုတ်ဘူး။ သဘောတရားမျှပဲလို့ သိရတယ်။
 နောက်ပြီးတော့ လောဘ၊ ဒေါသ စသည်ဖြစ်တဲ့အခါလဲ လိုချင်တယ်။
 နှစ်သက်တယ်။ စိတ်ဆိုးတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်
 သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုချင်မှုစသော သင်္ခါရတွေကိုလဲ
 ခိုင်မာတဲ့အနှစ်အသား မရှိဘူး။ ငါမဟုတ်ဘူး။ သဘောတရားမျှပဲလို့ သိရတယ်။
 နောက်ပြီးတော့ သဒ္ဓါ မေတ္တာ ကရုဏာ စသည်ဖြစ်တဲ့ အင်္ဂါမှာလဲ ယုံကြည်တယ်။
 ကြည်ညိုတယ်။ ချမ်းသာစေချင်တယ်။ သနားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး
 တစ်ခဏချင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ
 သဒ္ဓါစသည်ကိုလဲ ခိုင်မာတဲ့အနှစ်အသားမရှိဘူး။ ငါမဟုတ်ဘူး။ သဘော
 တရားမျှပဲလို့ သိရတယ်။ အဲဒီလို သိရတာဟာ ငှက်ပျောတုံးကြီး ကိုခွဲစိတ်
 ကြည့်တော့ ဘာမျှအနှစ်အသားမရှိဘူးဆိုတာကို သိရသလိုပါပဲ။ အဲဒီ
 သိပုံဆောင်ပုံကို ဆိုကြရမယ်။

ငှက်ပျောတူစွ သင်္ခါရက္ခနံ၊ အနိစ္စပဲ မမြဲအမှန်။
 ဖြစ်ပျက်မစဲ ဆင်းရဲပူပန်၊ အနတ္တ မှတ်ကြဝေကန်။

ဝိညာဏ်စိတ်သိ မျက်လှည့်တူသည်

ဝိညာဏ်- စိတ်အသိ ဝိညာဏ်သည်၊ မာယူပမံ-မျက်လှည့်နှင့်
 တူ၏။ ပကတိစိတ်ဝိညာဏ်က သိသိနေတာဟာ မျက်လှည့်ပြနေတာနဲ့
 တူပါတယ်တဲ့။ ပကတိလူတွေကမြင်ရင် ဘယ်လိုသိသွားသလဲ။ မိန်းမကို
 မြင်တယ်၊ ယောက်ျားကိုမြင်တယ်၊ လူကိုမြင်တယ် ဒီလိုသိသွားတယ်

ဝိညာဏ်စိတ်သိ မျက်လှည့်တူသည်

၁၅၁

မဟုတ်လား။ ငါကမြင်တယ်။ မြင်တာက ငါပဲလို့ ဒီလိုသိသွားတာပဲ
 မဟုတ်လား။ ထို့အတူပင် ကြားရင် မိန်းမစကားကိုကြားတယ်။ ယောက်ျား
 စကားကိုကြားတယ်။ ငါကကြားတယ် ကြားတာဟာငါပဲလို့ ဒီလိုသိသွားတယ်
 မဟုတ်လား။ နံရင်လဲ ဘယ်သူ့အနံ့ကိုနံတယ်။ ငါကနံတယ် စသည်ဖြင့်
 သိသွားတယ် မဟုတ်လား။ စားရာမှာလဲ ဘယ်သူ့ကချက်ပြုတ်ပြုတ်ပေးတာကို
 စားရတယ်၊ ငါကစားတယ် စသည်ဖြင့် သိသွားတယ် မဟုတ်လား။
 နောက်ပြီးတော့ တွေ့ထိရင်လဲ ဘယ်သူနဲ့တွေ့ထိရတယ်။ ငါကတွေ့ထိတယ်
 စသည်ဖြင့် သိသွားတယ်မဟုတ်လား။ ကြံသိရာမှာလဲ ငါကကြံတယ်
 ကြံတာဟာငါပဲ စသည်ဖြင့် သိသွားတယ်မဟုတ်လား။ အဲဒီလိုသိတာဟာ
 ပရမတ္ထသစ္စာ အရိယသစ္စာ အနေအားဖြင့် အလွဲအမှား တွေ့ချည်းပဲ။

အဲဒီလို အလွဲအမှားတွေကို သိသိသွားတာကလဲ မြင်သိကာမျှ
 စက္ခုဝိညာဏ်၊ ကြားသိကာမျှ ခောတဝိညာဏ်၊ နံသိကာမျှ ယာနဝိညာဏ်
 စားသိကာမျှ ဇိဟာဝိညာဏ်၊ ထိသိကာမျှ ကာယဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ဝိညာဏ်
 ငါးပါးအသိတော့ မဟုတ်ဘူး။ မြင်သိမှုအစရှိတဲ့ ဝိညာဏ်ငါးပါး အသိသက်သက်
 ကတော့ အဆင်းရှုပ်၊ အသံရှုပ်စတဲ့ ပရမတ်ကိုသာသိတယ်။ မိန်းမ၊ ယောက်ျား
 အစရှိတဲ့ ပညတ်အလွဲအမှားကို သိတာတော့မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် အဲဒီမြင်သိ
 ဝိထိစိတ်အစဉ် နောက်မှာပြန်လှည့်ပြီး စဉ်းစား ဆင်ခြင်တဲ့ မနောဝိညာဏ်
 အသိကျတော့ ပကတိလူတွေမှာ မိန်းမ၊ ယောက်ျား စတဲ့ပညတ်သိအလွဲသိတွေ
 ဖြစ်ကုန်တာပဲ။ အဲဒီ မြင်သိဝိထိ စသည်နှင့် ကြံသိမနောဝိညာဏ် ဝိထိဖြစ်ပုံများ
 ကို သုတပွားစေရန်အတွက် အကျဉ်းချုပ် ပြောရဦးမယ်။

ဗျူဟာကြည်ရှင်ထဲမှာ အဆင်းရိပ်ထင်လာတဲ့အခါ ဘဝင်စိတ် အစဉ်မှ ဆင်ခြင်တဲ့စိတ် ဖြစ်လာတယ်။ ဘာပါလိမ့်လို့ ဆင်ခြင်တဲ့သဘောပါပဲ။ အဲဒီ စိတ်ချုပ်သွားတော့ ဗျူဟာထဲမှာ ထင်ပေါ်နေတဲ့အဆင်းကို မြင်သိတဲ့ (စက္ခုဝိညာဏ်)စိတ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီစိတ်က ပရမတ်အဆင်းကို မြင်ရုံမျှပါပဲ။ မိန်းမ၊ ယောက်ျား စသည်ဖြင့် ပညတ်ကို အာရုံမပြုသေးပါဘူး။ အဲဒီ မြင်သိ စိတ်ချုပ်သွားတဲ့အခါ အဲဒီအာရုံကို လက်ခံအာရုံပြုတဲ့စိတ်ဖြစ်တယ်။ ပါဠိလို (သမ္ပန္နိစ္ဆန္ဒ)ခေါ်တယ်။ လက်ခံတဲ့စိတ်လို့ပဲ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီစိတ်ချုပ်သွားတော့ အဲဒီအာရုံကို စူးစမ်းတဲ့စိတ်ဖြစ်တယ်။ ပါဠိလို(သန္တိရဏ)လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ စိတ်ချုပ်သွားတော့ ကောင်းမကောင်းစသည် ဆုံးဖြတ်တဲ့စိတ်ဖြစ်တယ်။ ပါဠိလို (ဝေါဌဗ္ဗန) ဝုဌောခေါ်တယ်။ အဲဒီစိတ်ချုပ်သွားတော့ လျင်မြန်ထက်သန်တဲ့ အဟုန်နဲ့ အာရုံပြုတဲ့ဇောစိတ် တွေ့ရနှစ်ကြိမ် ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်တယ်။ ပါဠိလို(ဝေဇန)ဇောလို့ခေါ်တယ်။ နောက်ဆုံးဇောစိတ်ချုပ်သွားတော့ အဲဒီ အာရုံ ကိုပင် အရှိန်မပြေလို့ ဆက်ပြီးတော့ အာရုံပြုတဲ့ တဒါရုံစိတ် ၂-ကြိမ်ဖြစ်တယ်။ ပါဠိလို (တဒါရဗ္ဗဏ)လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ တဒါရုံစိတ်ချုပ်သွားတဲ့ အခါ အိပ်ပျော် သွားသလိုပင် ဘဝင်စိတ်အဆင့်ဆင့် ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီလို မြင်ပီထိစိတ် အစဉ်ဖြစ်ပုံကို ဆောင်ပုဒ်စီထားတာရှိတယ်။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁) ဘဝင်ဆင်ခြင်၊ မြင်ပြီးလျှင်၊ ထိုမြင်လက်ခံတဲ့။

ဘဝင်မှထပြီး ဆင်ခြင်တဲ့ အာဝဇ္ဇန်းစိတ်၊ မြင်သိတဲ့ စက္ခုဝိညာဏ် စိတ်၊ လက်ခံတဲ့ သမ္ပန္နိစ္ဆိင်းစိတ်ဆိုတဲ့ အဲဒီစိတ်တွေ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်သွားကြ တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဝိညာဏ်စိတ်က မျက်လှည့်တူသည်

၁၅၃

(၂) စုံစမ်း, ဆုံးဖြတ် ဖောစိတ်-သတ်၊ ၂-ရပ် တဒါရုံ။

(၃) အဆင်းမြင်လျှင်, ဖြစ်မှီးပင်, စိတ်စဉ်မှတ်ပါကုန်။

လက်ခံတဲ့စိတ်၏ အခြားမဲ့မှာ စုံစမ်းတဲ့စိတ်၊ အဲဒီကနောက် ဆုံးဖြတ်တဲ့စိတ်၊ အဲဒီကနောက် ဖောစိတ်(သတ္တ)ခုနစ်ကြိမ်၊ အဲဒီကနောက် တဒါရုံ ၂-ကြိမ် အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သွားကြတယ်။ အာဝဇ္ဇန်းစိတ်မှ တဒါရုံ ၂-ကြိမ်အထိ စိတ် ၁၄-ကြိမ်ဟာ အဆင်းမြင်တဲ့အခါ အပြည့်အစုံ ဖြစ်မှီး ဖြစ်စဉ်ပါပဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အာရုံအားနည်းတဲ့အခါကျတော့ ဖောတွင် ဆုံးသွားတာလဲ ရှိပါတယ်။ သေလုနီးပါး ပင်ပန်းနေတဲ့အခါမှာ ဖော ၆-ကြိမ်၊ ၅-ကြိမ်မျှတွင်ပင် ဆုံးသွားတယ်။ အာရုံက မထင်ရှားလှတဲ့အခါ ဝုဋ္ဌောစိတ် ၂-ကြိမ်၊ ၃-ကြိမ်မျှတွင်ပင် ဆုံးသွားတဲ့အခါလဲရှိတယ်။ ဝိပဿနာ က အလွန်ထက်သန်နေတဲ့အခါကျတော့ ဖောစိတ်အထိမဖြစ်ဘဲ ဝုဋ္ဌော ၂-ကြိမ်၊ ၃-ကြိမ်တွင်ရပ်စဲပြီး ဘဝင်ကျသွားတယ်လို့လဲ ယူရတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်ပုံ ကတော့ အရှင်ပေါဠိလအား ရှင်သာမဏေကလေးက ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးရာမှာ ပဉ္စဒါရ၌ ဖောမကျစေရဘူးဆိုတဲ့ ညွှန်ကြားချက်အရပါပဲ။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မြင်သိတဲ့ဝိသိစိတ်ဖြစ်စရာမှာ မြင်ရတဲ့အဆင်း ပရမတ်မျှကိုသာ အာရုံပြုတယ်။ မိန်းမ၊ ယောက်ျား အစရှိတဲ့ ပညတ်အမှားကို အာရုံမပြုသေးဘူး။ အဲဒီလို မြင်ပြီးတဲ့နောက် ဘဝင်စိတ်များ ဖြစ်သင့်သလောက် ဖြစ်ပြီးတော့ ပြန်လည်ဆင်ခြင်တဲ့ မနောဒါရဝိသိ (ကြာသိဝိသိ) စိတ်အစဉ် ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီ စိတ်အစဉ်ဖြစ်ပုံကို ဆိုကြရမယ်။

(၄) ဆင်ခြင်ပြီးခါ, ဖော, တဒါ, ကြရာစိတ်ဖြစ်ပုံ။

၁၅၄

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ဘဝင်မှထပြီး ဆင်ခြင်တဲ့ အာဝဇ္ဇန်းစိတ်၊ ဖောရုနစ်ကြိမ်၊ တဒါရုံ ၂-ကြိမ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဆယ်ကြိမ်ဖြစ်ပြီးတော့ ဘဝင်စိတ်ပြန်ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီ ကြသိဝီထိမှာလဲ မြင်ခဲ့ပြီးအဆင်းကို ပြန်လှည့်ပြီး ဆင်ခြင်တဲ့အနေဖြင့် သာဖြစ်တယ်။ ပညတ်အမှားကို အာရုံပြုမိသေးသွား။

မြင်သိစိတ်က မျက်လှည့်ပြသလို သိစေပုံ

နောက်တစ်ကြိမ်ပြန်လှည့်ပြီး ဆင်ခြင်တဲ့ ကြသိဝီထိကျတော့မှ ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ်ကို အာရုံပြုမိသွားတယ်။ မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ အသွင်စသော ပညတ်ကို အာရုံပြုမိသွားတယ်။ အဲဒီကနောက် တစ်ကြိမ် ပြန်လည်ဆင်ခြင်တဲ့ ကြသိဝီထိကျတော့ မိန်းမ၊ ယောက်ျား စသော အမည်ပညတ်ပါ အာရုံပြုမိ သွားတယ်။ အဲဒီကနောက်တော့ ပြန်လှည့် ဆင်ခြင်တိုင်း ပညတ်အမှားချည်း အာရုံပြုသွားတော့တာပါပဲ။ မိန်းမကို မြင်တယ်၊ ယောက်ျားကိုမြင်တယ် စသည်ဖြင့် အလွဲအမှားကိုသာ သိသွားတော့တာပါပဲ။ အဲဒါဟာ မြင်သိစိတ် ဝိညာဏ်က မျက်လှည့်ပြသလို အမှားကိုသိစေပုံပါပဲ။ အဲဒီလို မြင်သိတစ်စိတ်နဲ့ ကြသိ ၃-ဝီထိဖြစ်ပုံ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ထင်ဆဲဆင်းဓာတ် မြင်လတ်ဦးစွာ။

အဲဒါက လက်ဦးမြင်ဝီထိမှာ အဆင်းပရမတ်ကိုသာ မြင်သိတယ်လို့ပြတာပါပဲ။

မြင်ပြီးတရား စဉ်းစားပြန်ရာ။

ဒါက မြင်ပြီးတာကို ပြန်လှည့်ပြီး စဉ်းစားဆင်ခြင်တဲ့ ကြသိဝီထိ ဖြစ်ပုံကို ပြတယ်။ ဒီဝီထိ ၂-ရပ်မှာ အဆင်းပရမတ်အာရုံပြုတယ်။ အလွဲအမှား

အမည်နာမ သိရနောက်ဆုံးမှာ

၁၅၅

မရောက်သေးဘူး။ အဲဒီနေရာမှာ မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်နိုင်ရင် ပညတ်အာရုံ မရောက်ဘဲ ပရမတ်အာရုံတွင် တည်သွားနိုင်တယ်။

သဏ္ဌာန်ခြံ ပညတ်ပေါ်ကာ။

ဒီဒုတိယကြံသိဝိထိကျတော့ မိန်းမ၊ ယောက်ျား စတဲ့ပုံသဏ္ဌာန် ပညတ်ပေါ်လာပြီလို့ ပြတယ်။

မည်နာမ သိရနောက်ဆုံးမှာ။

ဒီတတိယ ကြံသိဝိထိကျတော့ မိန်းမ၊ ယောက်ျား စတဲ့အမည် ပညတ်ပါ အာရုံပြုပြီး သိသွားတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါဟာ မြင်ရာမှာ အစဆုံးမြင်ဝိထိနဲ့ ပထမကြံသိဝိထိမှာ အဆင်းပရမတ်ကိုသာ အာရုံပြုတယ်။ ပညတ်အလွဲအမှားကို အာရုံမပြုသေးဘူး။ ကြံသိမှု ဒုတိယဝိထိနှင့် တတိယ ဝိထိကျမှ အလွဲအမှားပညတ်ကို သိသွားတယ်ဆိုတာကို မှတ်သားဖို့ပြတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ပါပဲ။ မြင်သိရာမှာလုပ် ကြားသိရာ၊ နံသိရာ၊ စားသိရာ၊ ထိသိရာ များမှာလဲ စိတ်အစဉ် ဝိထိဖြစ်ပုံချင်း အတူတူပါပဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

(၅)ကြား, နံ, စား, ထိ မြင်တူ၏။ မှတ်သိစိတ်ဖြစ်ပုံ။

အမှတ် (၁) ဆောင်ပုဒ်မှာ ဘဝင်ဆင်ခြင်မြင်ပြီးလျှင်-လို့ ဆိုရာ၌ ဘဝင်ဆင်ခြင်ကြားပြီးလျှင်၊ ဘဝင်ဆင်ခြင်နံပြီးလျှင်၊ ဘဝင်ဆင်ခြင်စားပြီးလျှင်၊ ဘဝင်ဆင်ခြင်ထိပြီးလျှင်-လို့ ပြင်ဆိုရုံမျှသာ ထူးပါတယ်။ အသံရှုပ်ကို ကြားသိရုံမျှ၊ အနံ့ရှုပ်ကို နံသိရုံမျှ၊ အရသာရှုပ်ကို စားသိရုံမျှ၊ အတွေ့ရှုပ်ကို

၁၅၆

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ထိသိရုံမျှဖြစ်ပုံနှင့် အခြားစိတ်အစဉ် ဖြစ်ပုံတွေကတော့ အတူတူပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ ကြားသိဝီထိ၊ နံသိဝီထိ၊ စားသိဝီထိ၊ ထိသိဝီထိများနှင့် ပြန်လှည့်ဆင်ခြင်တဲ့ ပထမကြာသိဝီထိမှာ ပရမတ်အသံ၊ အနံ့အရသာ အတွေ့မျှကိုသာ အာရုံပြုတယ်။ ပညတ်ကို အာရုံမပြုသေးဘူး။ ဒုတိယ တတိယ ကြာသိဝီထိများကျမှ ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ်၊ အမည်ပညတ်ဆိုတဲ့ အလွဲအမှားကို အာရုံပြု သိမှားသွားတယ် ဆိုတာလဲ အတူတူပါပဲ။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မြင်သိ၊ ကြားသိ၊ နံသိ၊ စားသိ၊ ထိသိ ပြီးတဲ့နောက် သို့မဟုတ် ပထမကြာသိစိတ်ဖြင့် ပြန်လည်အာရုံပြုတဲ့အခါ မြင်တယ်၊ ကြားတယ်၊ နံတယ်၊ စားသိတယ်၊ ထိသိတယ်စသည်ဖြင့် ချက်ချင်း ပင်ရှုမှတ်ပြီး သိသိသွားရင်တော့ ပညတ်အလွဲအမှားသိ မရောက်တော့ဘဲ အမှတ်သိဌာတာတည်နေနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို အမှန်သိမျှတွင်ပဲ တည်နေအောင် လို့ မြင်လျှင် မြင်တယ်။ ကြားလျှင်ကြားတယ်။ ထိလျှင် ထိတယ် စသည်ဖြင့် ချက်ချင်းမပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေကြရတာပဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ဈက်ဈင်းရှုမှတ်နိုင်လျှင် မြင်ရုံမျှ စသည်န္တိသာ တည်တယ်

မြင်လျှင်မြင်ချင်း လက်ငင်းမှတ်လျှင်၊

မြင်ရုံတွင်ပဲ ပြတ်စဲစိတ်စဉ်

ရှုမှတ်နာမ်ကွဲလျက် ဖြစ်ပျက်သိမြင်၊

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ သဘောပင်။

မြင်လျှင်မြင်ချင်း မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ မှတ်သိနေလျှင် မြင်ရုံ မျှတွင်ပဲ

ချက်ချင်းရှုမှတ်နိုင်လျှင် မြင်ရုံမျှ စသည်၌သာ တည်တယ် ၁၅၇

စိတ်အစဉ်ဟာ ပြတ်စဲသွားတယ်။ ပြန်လည်စဉ်းစားလျက် ပညတ် အာရုံကိုယူတဲ့ ကြံသိစိတ်စဉ်များ မဖြစ်ရတော့ဘူး။ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ ဘဝိဿတိ-ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်နှင့်အညီ မြင်ရုံမျှ၌သာ တည်နေတယ်။ နောက်ပြီးတော့ မျက်စိ အဆင်းနဲ့ တစ်ကိုယ်လုံးက အာရုံမသိတတ်တဲ့ရုပ်၊ မြင်သိတာ မှတ်သိတာက အာရုံသိတတ်တဲ့နာမ်လို့ ဒီလို ရုပ်နဲ့နာမ်ကိုလဲ ကွဲပြားစွာသိတယ်။ မြင်တာရော မှတ်သိတာရော အသစ်ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ကွယ်ပျက်စီးသွားတာကိုလဲ သိတယ်။ အဲဒီလို သိတဲ့အတွက် အနိစ္စ-မမြဲဘူး။ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲမျှပဲ၊ အနတ္တ-အတ္တကောင် မဟုတ်တဲ့ သဘော တရားမျှပဲဆိုတာကိုလဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်သွားတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် “ရုပ်နာမ်ကွဲလျက် ဖြစ်ပျက်သိမြင် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ သဘောထင်”လို့ ဆိုတာပါပဲ။

ကြားရာ နံရာ စားသိရာ ထိသိရာ ကြံသိရာများမှာလဲ အတူတူပါပဲ။ ချက်ချင်းမပြတ်လိုက်ပြီး မှတ်သိနေလျှင် ရုပ်နဲ့နာမ်လဲ ကွဲတယ်။ အဖြစ်အပျက် လဲ သိတယ်။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘောမျှ ပဲဆိုတာကိုလဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိတယ်။ အဲဒီလို သိရတဲ့အတွက် ယောဂီက ဒီလိုသဘောပေါက် သိမြင်သွား ပါတယ်။ “တို့ရှေးတုန်းက မရှုမမှတ်လို့ပကတိစိတ်သိတွေ့အတိုင်း အလွဲအမှား တွေကို အမှန်ထင်နေ တာပဲ။ မျက်လှည့်ပြတာကို အဟုတ်အမှန်ထင်သလို ဖြစ်နေခဲ့တာပဲ။ ယခု မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း စသည်ကို မပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေ တော့ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်ဆိုတာကို မတွေ့ရဘူး။ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာကိုသာ တွေ့ရတယ်။ မြင်သိတာလဲ မြင်ပြီး ချက်ချင်းပင် ပျက်(သွား)တာပဲ။ အကြာကြီးမြင်နေတယ်ဆိုတာလဲ မရှိဘူး။ အသစ်အသစ်

၁၅၈

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

အဆင့်ဆင့်မြင်သိနေတဲ့ သဘောမျှပဲ။ ကြားသိတာလဲ ချက်ချင်းပျက် သွားတာပဲ။ အကြာကြီးကြားသိနေတယ်လို့ မရှိဘူး။ ကြားပြီးချက်ချင်း ပျက်ပျက်သွားတာပဲ။ ထိသိတာလဲ အကြာကြီးထိသိနေတာရယ်လို့ မရှိဘူး။ ထိသိ ထိသိပြီး ချက်ချင်းပျက်ပျက်သွားတာပဲ။ ကြံသိတာလဲ အကြာကြီး သိနေတာရယ်လို့ မရှိဘူး။ သိသိပြီး ချက်ချင်းပျက်ပျက်သွားတာပဲ။ ဒါကြောင့် မမြဲတာချည်းပဲ။ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ချက်ချင်းပင် ပျက်ပျက်သွားလို့ အားမကိုးလောက်တဲ့ ကြောက်စရာ ဆင်းရဲချည်းပဲ။ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မဖြစ်ဘဲ သူ့အကြောင်းအား လျော်စွာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အနတ္တသဘောတရား မျှပဲ”လို့ သဘောပေါက်သိမြင် သွားပါတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပုံဆောင်ပုံကို ဆိုကြရမယ်။

မျက်လှည့်အလား သိမှားဝိညာဏ်

အနိစ္စပဲ မမြဲအမှန်

ဖြစ်ပျက်မစဲ ဆင်းရဲပူပန်၊

အနတ္တ မှတ်ကြစေကန်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့ ဖေထဝိဏ္ဏူပမသုတ်အရ ရှုသိခြင်းဖြစ်လဲ ရုပ်ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးတရားတွေဟာ ခိုင်မြဲတဲ့အနှစ်သာရ၊ ချမ်းသာကောင်းမြတ်တဲ့အနှစ်သာရ၊ မိမိအလိုအတိုင်းဖြစ်တဲ့ အစိုးရတဲ့ အနှစ်သာရများ မရှိသောကြောင့် အတ္တမဟုတ်တဲ့ အနတ္တသဘော တရားမျှပဲ ဆိုတာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီလို ထင်ရှားပုံတွေကို ပြောခဲ့တာစုံ သွားပါပြီ။ ဒါကြောင့် ဒီကနေ့ ဒီတွင်ပဲရပ်ပြီး တရားသိမ်းကြစို့။

ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ရှိသေစွာ နာယူမှတ်သား

ချက်ချင်းရှုမှတ်နိုင်လျှင် မြင်ရုံမျှ စသည်၌သာတည်တယ် ၁၅၉

ကြရသော ဓမ္မသဝနကုသိုလ်ကံစေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်။

ပ။ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

စတုတ္ထပိုင်းပြီး၏။

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ပဉ္စမပိုင်း

၁၃၂၅-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆုတ် ၈-ရက်နေ့၊ ဟောသည့်

တရားအနုသဓဇ္ဇ

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားကို နယုန်လဆန်း ၈-ရက်ကစပြီး ဟောလာခဲ့တယ်။ ၄-ကြိမ်ရှိသွားပါပြီ။ ခန္ဓာငါးပါး အနတ္တဖြစ်ကြောင်း ဟောထားတဲ့ စကားတော်များကိုတော့ ဖွင့်ပြဟောကြားလို့ ပြီးခဲ့ပါပြီ။ ယနေ့ကစပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ လက္ခဏာများပါ ဟောထားတဲ့ သုတ်၏ဒုတိယပိုင်းကို ဖွင့်ပြဟောကြားရမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒါတွေကို မဟောသေးမီ အနတ္တလက္ခဏ အကြောင်းနှင့် အဲဒီ အနတ္တလက္ခဏ အသိခက်ပုံ စသည်ကို ရှေးဦးစွာရှင်းပြချင် ပါသေးတယ်။

အနတ္တလက္ခဏာ

ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတွေ အားလုံးဟာ အတ္တမဟုတ်တဲ့ အနတ္တ တရားချည်းပဲ။ အဲဒီတရားတွေကို “အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး။ အနတ္တ သဘောတရားမျှပဲ”လို့ အမှတ်ပြုစရာ အခြင်းအရာကို အနတ္တလက္ခဏာလို့ ဆိုပါတယ်။ ဘယ်လိုဟာပါလဲလို့ဆိုတော့ အဝဿဝတ္တနာကာရော အနတ္တ လက္ခဏာလို့ အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

အဝဿဝတ္တနာကာရော-မိမိအလို၌မဖြစ်သော အခြင်းအရာသည်၊

အနတ္တလက္ခဏာ

၁၆၁

ဝါ-မိမိအလိုအတိုင်းမဖြစ်သော အခြင်းအရာသည်၊ အနတ္တလက္ခဏံ-အနတ္တဟု မှတ်သားရကြောင်း လက္ခဏာမည်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဒီသုတ်ထဲ က “ဧဝံ မေ ရူပံ ဟောတု-ငါ၏ရှုပ်သည် ဤလို အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ စသည်ဖြင့် စိမ့်ခန့်ခွဲခြင်းကို မရနိုင်ဘူး”လို့ ပြဆိုထားတဲ့ စကားအရပါပဲ။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက “အလိုအတိုင်း မဖြစ်တာက အနတ္တလက္ခဏာ”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အလိုအတိုင်းမဖြစ်တာက အနတ္တလက္ခဏာ။

နောက်ပြီးတော့ ဒီသုတ်ထဲမှာ “အာဗာဓာယ သံဝတ္ထတိ-နှိပ်စက်ဖို့ ဖြစ်တယ်၊ နှိပ်စက်တတ်တယ်”လို့ ပြဆိုချက်အရအားဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်းကို လဲ အနတ္တလက္ခဏာလို့ ဆိုသင့်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဒီသုတ်ဒီအပိုင်းမှာ ပင် “ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်တဲ့တရားကို ငါ့အတ္တလို့ ရှုမြင်ထင်မှတ်ရန် သင့်ပါသလား”ဆိုတဲ့ မေးခွန်းအရအားဖြင့် ခဏမခဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန် တဲ့ အခြင်းအရာကိုလဲ အနတ္တလက္ခဏာလို့ ဆိုသင့်တာပါပဲ။ ဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ် တွေကို ရှုမှတ်နေရင်း အဲဒီအနတ္တလက္ခဏာကို တွေ့ရသဖြင့် အတ္တကောင်းမဟုတ် သဘောတရားမျှပဲလို့ သိမြင်တာက အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်ပဲ။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ရှုမှတ်ဆဲတိုင်းမှာ အလိုအတိုင်း မဖြစ်တာကိုတွေ့ရ၍

အစိုးမရ ငါကောင်းမဟုတ်ဟုသိတာက အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အလိုအတိုင်း မဖြစ်ခြင်းစသော အနတ္တလက္ခဏာ တို့ကို ပြဆိုတဲ့သုတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဒီသုတ်ကို အနတ္တလက္ခဏာသုတ်လို့

အမည်ပေးထားတာပဲ။

အနတ္တလက္ခဏာ အသိခက်ပုံ

အနိစ္စ ဒုက္ခ လက္ခဏာတို့က သိလွယ်တယ်။ အနတ္တလက္ခဏာက အသိခက်တယ်လို့ သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ (၄၆)မှာ ပြဆိုထားတယ်။ ပြဆိုပုံကတော့-အိုးခွက်တစ်စုံတစ်ခု လက်မှလွတ်ကျပြီး ကွဲပျက်သွားရင် “ဪ အနိစ္စ မပြုပါတကား”လို့ ဆိုမိတတ်ကြတယ်။ ကိုယ်မှာ အဖု အလုံး အိုင်းအမာ ပေါက်ရင်ဖြစ်စေ၊ ဆူး ငြောင့်ခလုတ် စသည် ထိခိုက်စူးဝင် ရင်ဖြစ်စေ “ဪ ဒုက္ခ ဒုက္ခ ဆင်းရဲလိုက်တာ”လို့ ညည်းညူတတ်ကြတယ်။ အဲဒီလိုပင် အနိစ္စနဲ့ဒုက္ခက ထင်ရှားတယ်။ သိလွယ်တယ်။ အနတ္တလက္ခဏာ ကတော့ မှောင်မှိုက်ထဲကအရာဝတ္ထုလိုပင် မထင်ရှားဘဲရှိနေတယ်။ သူတစ်ပါး အား သိနားလည်အောင်ပြောပြဖို့ ခက်တယ်။ အနိစ္စ ဒုက္ခ လက္ခဏာတွေ ကတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အတွင်းမှာဖြစ်စေ၊ သာသနာအပမှာဖြစ်စေ၊ ထင်ရှားကြ ပါတယ်။ အနတ္တလက္ခဏာကတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာ အတွင်းမှာသာ ထင်ရှားသိရ တယ်။ သာသနာပမှာ မသိရဘူး။ သာသနာပကာလမှာ သရဏဂ်ပညာရှိ အစရှိတဲ့ ရသေ့ဆရာကြီးတွေတောင်မှ အနိစ္စနဲ့ ဒုက္ခကိုသာ ဟောနိုင်ကြတယ်။ အနတ္တကိုတော့ မဟောနိုင်ကြဘူး။ အဲဒီ ရသေ့ဆရာကြီး တွေဟာ အနတ္တကို ဟောနိုင်လို့ရှိရင် သူတို့၏တပည့် ပရိသတ်တွေမှာ မင်္ဂိုလ် တရားထူးတွေကို ရသွားကြရမှာပဲ။ အဲဒီလို မဟောနိုင်ကြတဲ့အတွက် သာသနာပ မှာ မင်္ဂိုလ်တရားထူးကို မရနိုင်ဘဲ ရှိနေကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် အနတ္တလက္ခဏာ

အနိစ္စဖြင့် အနတ္တကို ပြတော်မူပုံ

၁၆၃

ကို သူတစ်ပါးအား သိနားလည်အောင် ဟောပြောနိုင်ခြင်းဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားတို့၏ အရာသာဖြစ်တယ်။ သာသနာပပုဂ္ဂိုလ်များ ဟောပြောနိုင်တဲ့အရာ မဟုတ်ဘူး။ အနတ္တ လက္ခဏာဟာ ဒီလောက်အထိ မထင်ရှားတဲ့ အသိခက်တဲ့ အခြင်းအရာဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို မထင်ရှားပြီး အသိခက်တဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားတောင်မှ အနတ္တလက္ခဏာကို ဟောပြောတဲ့အခါမှာ အနိစ္စလက္ခဏာ ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဒုက္ခ လက္ခဏာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အဲဒီလက္ခဏာ ၂-ပါးလုံးဖြင့်ဖြစ်စေ အထောက်အကူ ပြုပြီး ဟောပြောတော်မူရတယ်လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

အဲဒီစကားရပ်ထဲမှာ သာသနာပဉ္စ အနိစ္စနှင့်ဒုက္ခ ထင်ရှားတယ်ဆိုတာ ပညတ် အနိစ္စ၊ ပညတ်ဒုက္ခများသာ ဖြစ်ကြောင်း၊ အဲဒီပညတ်အနိစ္စ ပညတ်ဒုက္ခတို့ဖြင့် အနတ္တကို မသိစေနိုင်ကြောင်း၊ ပရမတ်အနိစ္စ၊ ပရမတ်ဒုက္ခတို့ဖြင့်သာ အနတ္တကို သိစေနိုင်ကြောင်းများကို မူလဋီကာဆရာက ထပ်ဆင့် ပြီးဖွင့်ပြထားပါတယ်။

အဲဒီလို ဖွင့်ချက်များကိုမှီပြီးတော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အတုအစစ်များကို သိလဝဇ္ဇသုတ္တန်တရားတော်စာအုပ် တတိယပိုင်းမှာ ဖွင့်ပြထားပြီး ရှိနေပါပြီ။ အထူးအားဖြင့် အဲဒီစာအုပ် စာမျက်နှာ (၁၄၂)စသည်မှာ ပြထားပါတယ်။

အနိစ္စဖြင့် အနတ္တကိုပြတော်မူပုံ

အနိစ္စဖြင့် အနတ္တကို ပြပုံကတော့ ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော် ဆဆက္ကသုတ်မှာ ပြထားတဲ့ စကားရပ်ပါပဲ။ အဲဒီသုတ်မှာ-

၁၆၄

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

(၁) မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဆိုတဲ့ အတွင်း အာယတန ၆-ပါးကို သိရမယ်။

(၂) အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့ သဘော အာရုံဆိုတဲ့ အပြင်အာယတန ၆-ပါးကို သိရမယ်။

(၃) မြင်သိ၊ ကြားသိ၊ နံသိ၊ စားသိ၊ ထိသိ၊ ကြံသိဆိုတဲ့ ဝိညာဏ် ၆-ပါးကို သိရမယ်။

(၄) မြင်တွေ့၊ ကြားတွေ့၊ နံတွေ့၊ စားတွေ့၊ ထိတွေ့၊ ကြံတွေ့ ဆိုတဲ့ အတွေ့(ဖဿ) ၆-ပါးကို သိရမယ်။

(၅) မြင်ခံစား၊ ကြားခံစား၊ နံခံစား၊ စားခံစား၊ ထိခံစား၊ ကြံခံစား ဆိုတဲ့ ဝေဒနာ ၆-ပါးကို သိရမယ်။

(၆) အဆင်းဆာ၊ အသံဆာ၊ အနံ့ဆာ၊ အရသာဆာ၊ အတွေ့ဆာ၊ သဘောအာရုံဆာဆိုတဲ့ ဆာလောင် နှစ်သက်မှုတဏှာ ၆-ပါးကို သိရမယ်လို့ ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူပါတယ်။

အဲဒီမှာ (ဝေဒိတဗ္ဗာနိ) သိရမယ်ဆိုတာက ဝိပဿနာရှုလျက် သိရမယ်။ အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိရမယ်လို့ဆိုလိုကြောင်း အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း ရှုပြီး မျက်စိအဆင်း မြင်သိ မြင်တွေ့ မြင်ခံစားတို့ကို သိဖို့ပါပဲ။ အဲဒီလိုသိအောင် မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း ရှုမှတ်နေဖို့ပါပဲ။ အဲဒီလိုမြင်ရာမှာ နှစ်သက်ဆာလောင်မှု တဏှာ ဖြစ်လာသေးရင် အဲဒီတဏှာကိုလဲ နှစ်သက်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုပြီး သိဖို့ပါပဲ။

ထို့အတူပင် ကြားဆဲ၊ နံဆဲ၊ စားသိဆဲ၊ ထိသိဆဲ၊ ကြံသိဆဲများ၌

အနိစ္စဖြင့် အနတ္တကို ပြတော်မူပုံ

၁၆၅

လည်း နားအသံ ကြားသိစသော ဇ-ပါး ဇ-ပါးသော တရားများကို သိသိသွား ဖို့ပါပဲ။

အဲဒီလို မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ စားသိတိုင်း၊ ထိသိတိုင်း၊ ကြံသိတိုင်း ရှုတ်ပြီး သိသိနေတဲ့ယောဂီမှာ မျက်စိအဆင်း၊ မြင်သိ စသည်တွေဟာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ချက်ချင်း ချက်ချင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိရပါတယ်။ အဲဒီလို သိသွားတော့ “ရှေးတုန်းက အမြဲတည်နေတဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်ရှိတယ်လို့ ထင်ခဲ့တယ်။ ယခု ရှုမှတ်ကြည့်လိုက်တော့ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားမျှသာတွေ့ရတယ်။ အတ္တကောင် ငါကောင် မရှိဘူး”လို့ ဒီလို သဘောကျ သိမြင်လာတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို သဘောကျ သိမြင်တဲ့ယောဂီက ငါကောင်ဆိုတာကို မတွေ့ရတဲ့အတွက် “ဝိဿယနာရှုမှတ် နေရတာဟာ ဘယ်သူ့အတွက် ပါလဲ”လို့တောင် မေးတတ်ပါသေးတယ်။ အဲဒီလို အတ္တမရှိ ငါကောင်မရှိ ဘူးလို့ သိမြင်တာဟာ အနိစ္စကိုမြင်ပြီး သိမြင်တာပါပဲ။ အဲဒီလို သိမြင်ပုံကို ထောက်ခံအားပေးသောအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီ ဆဆက္ကသုတ်မှာ ဒီလိုဆက်ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။ ဟောပုံကတော့-

“စက္ခု အတ္တာ” တိ ယော ဝဒေယျ၊ တံ န ဥပပဇ္ဇတိ စက္ခုဿ ဥပ္ပါဒေါပိ ဝယောပိ ပညာယတိ၊ ယဿ ခေါ ပန ဥပ္ပါဒေါပိ ဝယောပိ ပညာယတိ“အတ္တာ မေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေတိ စ”တိ ဣစ္စဿ ဝေမာဂတံ ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ န ဥပပဇ္ဇတိ “စက္ခုအတ္တာ” တိ ယော ဝဒေယျ၊ ဣတိ စက္ခု အနတ္တာ။

စက္ခု-မျက်စိသည်၊ အတ္တာတိ-အတ္တဟူ၍၊ ယော-အကြင်သူသည်၊

ဝဒေယျ-ဆိုငြားအုံ(တဿ-ထိုသူ၏)တံ-ထိုစကားသည် နဥပပစ္စတိ-မသင့်
 (ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်) စက္ခုဿ-မျက်စိ ရှိ၏။ ဥပ္ပါဒေါပိဝယောပိ
 ပညာယတိ-ဖြစ်ခြင်းရော ပျက်ခြင်းရော ထင်ရှား၏။ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကိုရော
 ပျက်ခြင်းကိုရော၊ ထင်ရှားသိရ၏။ (တသ္မာ-ထို့ကြောင့်ပင်တည်း) ပန-
 အပြစ်ကိုပြဦးအုံ။ ယဿ အတ္တ-ဟုဆိုသော အကြင်မျက်စိရှိ၏။ ဥပ္ပါဒေါပိ
 ဝယောပိ ပညာယတိ-ဖြစ်ခြင်းရော ပျက်ခြင်းရော ထင်ရှား၏။ အဿ-
 ထိုမျက်စိရှိအား၊ အတ္တာ မေ ဥပ္ပစ္စတိ ဝေတိစာတိ-ငါ၏ မျက်စိဟူသော
 အတ္တသည် ဖြစ်လဲဖြစ်၏။ ပျက်လဲပျက်၏ဟူ၍၊ ဣတိ-ဤသို့ဆိုဖွယ်
 အပြစ်သည်၊ ဧဝံ အာဂတံ ဟောတိ-ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ရောက်လာ
 ရှေ့၏။ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ စက္ခု အတ္တာတိ ယော ဝဒေယျ-မျက်စိရှိသည်
 အတ္တဟု အကြင်သူဆိုငြားအုံ၊ (တဿ-ထိုသူ၏) တံ-ထိုစကားသည်၊ န
 ဥပပစ္စတိ-မသင့်ပေ။ ဣတိ စက္ခု အနတ္တာ-ထို့ကြောင့် မျက်စိရှိသည်
 အတ္တမဟုတ် အနတ္တသဘောတရားပေတည်း။

အတိရူပိဆိုလိုတာကတော့ မြင်သိမှု၏တည်ရာ မျက်စိအကြည်ရပ်
 ဟာမြင်တိုင်း မြင်တိုင်း ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် မမြဲဘူး။
 မမြဲတဲ့အတွက် တစ်သက်လုံး အမြဲတည်နေတယ်လို့ ထင်မှတ်ရတဲ့ အတ္တကောင်
 ငါကောင်မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီမျက်စိကို အတ္တလို့ဆိုရင် ငါ၏ အတ္တဟာ ခဏမစဲ
 ဖြစ်ပျက်နေတယ်။ မမြဲဘူးလို့ ဆိုရာရောက်လိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် မမြဲတဲ့မျက်စိရပ်
 ဟာ အတ္တမဟုတ်ဘူးလို့ သိမှတ်ဆုံးဖြတ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ထို့အတူပင်
 မြင်ရတဲ့အဆင်း မြင်သိမှု၊ မြင်တွေ့မှု၊ မြင်ခံစားမှု၊ အဆင်းဆာလောင် နှစ်သက်မှု

အနိစ္စ ဒုက္ခ-၂ပါးလုံးဖြင့် အနတ္တကို ပြတော်မူပုံ ၁၆၇

တို့ကိုလဲ အတ္တမဟုတ်ဘူးလို့ သိသင့်ပုံကို နည်းတူပင် ဟောတော်မူပါတယ်။
အဲဒါက မြင်ဆဲခဏ၌ ထင်ရှားတဲ့တရား ၆-ပါးကို အနတ္တဖြစ်ကြောင်း
ဟောပြပုံပါပဲ။

ထို့အတူပင် ကြားဆဲ၊ နံဆဲ၊ စားသိဆဲ၊ ထိသိဆဲ၊ ကြံသိဆဲခဏများ၌
လဲ ၆-ပါး ၆-ပါးသောတရားတို့ကို အနတ္တဟု သိမှတ်အပ်ကြောင်းများကို
နည်းတူပင် ဟောတော်မူပါတယ်။

ဒုက္ခဖြင့်အနတ္တကိုပြတော်မူပုံ

ဒုက္ခဖြင့် အနတ္တကို ပြပုံကတော့ ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာပဲ
ရှိနေပါတယ်။ ဘယ်ဟာပါလဲဆိုရင် ရုပ်သည် အတ္တမဟုတ်သောကြောင့်
နှိပ်စက်ဖို့ရာ ဖြစ်နေချေသည် စသည်ဖြင့် ပြဆိုချက်တွေပါပဲ။ မိမိကို
နှိပ်စက်တတ်တယ်ဆိုတာ ကြောက်စရာ ဒုက္ခပဲ။ အဲဒီလို ကြောက်စရာ
ကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခ ဖြစ်သောကြောင့် မိမိ၏အတွင်းသား အတ္တကောင်
ငါကောင်မဟုတ်ဘူးဆိုတာ အလွန်ပင်ထင်ရှားနေပါတယ်။

အနိစ္စ ဒုက္ခ ၂-ပါးလုံးဖြင့် အနတ္တကို ပြတော်မူပုံ

အနိစ္စ ဒုက္ခ ၂-ပါးလုံးဖြင့် အနတ္တကို ပြတော်မူပုံကတော့ “ဇူပံ”
ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ-ရဟန်းတို့ ရုပ်သည်မမြဲ။ ယဒနိစ္စံ တံဒုက္ခံ-အကြင်တရား
သည်မမြဲ။ ထိုတရားသည် ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲပေတည်း။ ယံဒုက္ခံ တဒနတ္တာ-
အကြင်တရားသည် ဆင်းရဲတည်း။ ထိုဆင်းရဲတရားသည် အတ္တမဟုတ်။
ယဒနတ္တာ-အကြင်တရားသည် အတ္တမဟုတ်။ တံ-ထိုတရားကို။ နေတံမမ၊

၁၆၈

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

နေသောဟမသ္မိ၊ န မေ သော အတ္တာတိ-ဤဟာသည် ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်။ ဤဟာသည် ငါမဟုတ်၊ ဤဟာသည် ငါအတ္တမဟုတ် ဟူ၍၊ ဝေ-ဤသို့၊ တေ-ဤရှုပ်ကို၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ သမ္ပပညာယ၊ မှန်စွာသိသော၊ ဝိပဿနာပညာ-အရိယမဂ်ပညာဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ရှုမြင်အပ်၏”စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပါတယ်။

အတိုချုပ်ဆိုလိုတာကတော့ ရုပ်ဟာ အနိစ္စ ဒုက္ခဖြစ်သောကြောင့် အတ္တမဟုတ်တဲ့ အနတ္တပဲ။ အနတ္တဖြစ်သော အဲဒီရုပ်ကို “ငါ့ဥစ္စာအနေဖြင့် သိမ်းပိုက်သာယာသင့်သော အရာမဟုတ်။ ငါတတ်နိုင်သည် စသည်ဖြင့် အထင်ကြီးဖွယ်မရှိ၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်”ဟူ၍ အမှန်အတိုင်းရှုမြင်ရမယ်။ အသိ အမှတ်ပြုရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ထို့အတူပင် ဝေဒနာသညာ သဒါရ ဝိညာဏ်တို့ကိုလဲ နည်းတူပင် အနိစ္စ ဒုက္ခဖြင့် အနတ္တကို ပြတော်မူပါတယ်။

အဲဒီလို အနိစ္စ ဒုက္ခ ၂-ပါးလုံးဖြင့် အနတ္တကို ပြတော်မူပုံကတော့ ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ် နောက်ပိုင်းမှာလဲ ရှိနေပါတယ်။ အဲဒါကို ဒီကနေ့ နောက်ပိုင်းကျတော့ ဖော်ပြရမှာပဲ။

အနိစ္စနဲ့ဒုက္ခကိုတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် မဟုတ်တဲ့ သာသနာပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ လက်ခံနိုင်ကြပါတယ်။ အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး။ အနတ္တသဘောတရားမျှပဲဆိုတာကိုတော့ သာသနာပုဂ္ဂိုလ်တွေက လက်မခံနိုင်ဘဲ ရှိနေတတ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားလက်ထက်တော်ကာလက သစ္စကဆိုတဲ့ ပရိဗိုဇိက မြတ်စွာဘုရားထံမှာတောင် လာရောက်ပြီး ငြင်းခုံသေးတယ်။ အဲဒီအကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ပြောရဦးမယ်။

သစ္စကပရိဇိဏ်က ငြင်းပုံ

၁၆၉

သစ္စကပရိဇိဏ်က ငြင်းပုံ

ဝေသာလီပြည်မှာ မင်းသားတွေကို ပညာသင်ပေးနေတဲ့ သစ္စက ပရိဇိဏ်ကြီးဆိုတာ ရှိခဲ့တယ်။ အဲဒီ သစ္စကပရိဇိဏ်ကြီးက ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးပါးထဲက အရှင်အဿဒိကို “ရဟန်းဂေါတမဟာ တပည့်များကို ဘယ်လိုဆုံးမ ညွှန်ကြား နေပါသလဲ၊ ဘယ်လို ဆုံးမညွှန်ကြားပုံက များနေပါသလဲ” လို့ မေးတယ်။ အဲဒီအခါ အရှင်အဿဒိမထေရ်က “ရုပ်ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ တရားတွေဟာ အနိစ္စ-မမြဲဘူး၊ အနတ္တ-အတ္တကောင် မဟုတ်တဲ့သဘော တရားမျှပဲလို့ ဆုံးမညွှန်ကြားနေပါတယ်။ အဲဒီလို ဆုံးမညွှန်ကြားပုံက များနေပါတယ်” လို့ ဖြေကြားလိုက်ပါတယ်။

အဲဒါကို ကြားရတော့ သစ္စကပရိဇိဏ်ကြီးက “ဘော အဿဒိ- အိုအရှင်အဿဒိ၊ ဒုဿုတံ-မကြားကောင်းမနာသော အမင်္ဂလာစကားကို၊ အဿုမှ ဝတ-ကြားရလေစွတကား၊ ယေ မယံ-အကြင်ငါတို့သည်၊ ဝေ ဝါဒီ သမဏံ ဂေါတမံ-ရဟန်းဂေါတမက ဤသို့၊ အနတ္တဟု ဟောပြော လေ့ရှိသည်ကို၊ အဿုမှ-ကြားရကုန်၏။ ထိုသို့ကြားရသော ကျွန်ုပ်တို့သည် မကြားကောင်း မနာသာ အမင်္ဂလာစကားကို ကြားရလေစွ။ မယံ- အကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ကဒါစိ ကရဟစိ-တစ်ရံတစ်ခါ၌၊ တေန ဘောတာ ဂေါတမေန-ထိုအရှင်ဂေါတမနှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူတကွ၊ အပ္ပေဝ နာမ သမာဂစ္ဆေယျာမ-တွေ့ဆုံနိုင်ကြကောင်းပါသေး၏။ ကောစိဝ ကထာ သလ္လာပေါ-တစ်စုံတစ်ရာ စကားပြောဆိုခြင်းသည်၊ အပ္ပေဝနာမ သိယာ-

၁၇၀

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ဖြစ်ကောင်းပါသေးသည်။ ပါပကာ-ယုတ်ညံ့လှသော၊ တသွာ ဒိဋ္ဌိတော-
ထိုအနတ္တမိစ္ဆာအယူမှ၊ အပ္ပေဝ နာမ ဝိဝေစေယျာမ-ကင်းလွတ်စေနိုင်ကောင်း
ပါသေး၏”လို့ ရက်ရက်စက်စက်ရှုတ်ချပြီး ပြောပါသတဲ့။

အတ္တအယူအစွဲရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အနတ္တတရားကို ဘယ်လောက်
အထင်သေးတယ်ဆိုတာ ချင့်ချိန်ကြည့်ကြပေတော့။ မြတ်စွာဘုရားက
အနတ္တလို့ ဟောတာကြားရတာဟာ မကြားကောင်းမနာသာ အမင်္ဂလာ
စကားတဲ့။ အနတ္တလို့ဟောတာကို သူ့အမြင်နဲ့တော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတဲ့။ မြတ်စွာဘုရား
ကို သူက အဲဒီ မိစ္ဆာအယူမှ ချွတ်ဦးမယ်လို့တဲ့။ အယူဝါဒ အစွဲသန်နေတဲ့
သူတွေက ဒီလိုချည်းပါပဲ။ သူတစ်ပါးအယူကို အထင်သေးကြတာချည်းပဲ။
ဘုရားဟောတရားကိုတောင် ကိုယ်ကြိုက်ရာကိုယူပြီးတော့ ဘုရားဟော
ပါဠိတော်နှင့်အညီ ဟောပြောချက်ကို အထင်သေးပြီး ရှုတ်ချ ပြောနေကြတာ
ရှိသေးတာပဲ။ သေသေချာချာ စိစစ်ကြည့်ရင် အဲဒီလို သူတစ်ပါးကို
အထင်သေးပြီး ရှုတ်ချပြောနေတဲ့သူတွေဟာ ပရိယတ္တိသုတလဲ ဘာမျှမရှိ
သည့်ပြင် ပဋိပတ်ဘက်ကလဲ ဘာမှ ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် အားမထုတ်ဖူးတဲ့
သူတွေပဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပါတယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့ သစ္စကကြီးဟာလဲ ဗုဒ္ဓတရားတော်တွေကို ပြောပ
လောက်အောင် လေ့လာမှုလဲမရှိသေးဘူး။ တရားသဘောတွေကို သူ့ကိုယ်တွေ့
လဲ ဘာမျှရှိတာမဟုတ်ဘူး။ သူ့ထင်မြင်ချက်မျှနှင့် အထင်ကြီးပြီး သူတစ်ပါးကို
အထင်သေးနေတာပဲ။ ဒါကြောင့်သူက မြတ်စွာဘုရားထံသွားပြီး ဝါဒပြိုင်ဖို့
အားထုတ်တယ်။ သူကနိုင်မှာ ကိန်းသေပဲလို့လဲ တွက်ချက်ယူဆထားတယ်။

သစ္စပရိဗိုဇ်က ငြင်းပုံ

၁၇၁

အဲဒီလို သူ့အနိုင်ရတာကိုလဲ အများဆီစေချင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဝေသာလီပြည်က လိစ္ဆဝီမင်းတွေထံ သွားပြီး သူက ပြောကြားဖိတ်မန်တယ်။ အဲဒီလိုဖိတ်မန်ရာမှာလဲ သူက အလွန်အကျွံကြိုးဝါးထားချက်တွေလဲ ရှိပါသေးတယ်။ အားကောင်းတဲ့ သူတွေက သိုးငယ်လေးကို အမွေးဆွဲပြီး ဝှေ့ရမ်းလိုက်သလို ရဟန်းဂေါတမ ကိုဝါဒဖြင့် ဝှေ့ရမ်းလိုက်မယ် စသည်ဖြင့် အလွန်အကျွံကြိုးဝါးပြီး လာရောက် နားထောင်ကြဖို့ ဖိတ်မန်တယ်။ အဲဒီအခါ လိစ္ဆဝီမင်းသားငါးရာကလဲ သူ့နောက်က လိုက်ပါလာကြတယ်။

မြတ်စွာဘုရားထံရောက်တဲ့အခါကျတော့ ပြဿနာမေးလိုကြောင်း ခွင့်တောင်းပြီးတော့ “အရှင်ဂေါတမဟာ တပည့်များကို ဘယ်လိုဆုံးမ ညွှန်ကြားနေပါသလဲ၊ ဘယ်လိုဆုံးမညွှန်ကြားပုံက များနေပါသလဲ” လို့ မေးတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက အရှင်အဿဝိ ဖြေကြားလိုက်တဲ့အတိုင်းပင် “ရှပ်ဝေဒနာသညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ တရားတွေဟာ အနိစ္စ-မမြဲဘူး၊ အနတ္တ-အတ္တကောင် မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှပဲ” လို့ ဆုံးမညွှန်ကြားနေကြောင်း အဲဒီလို ဆုံးမညွှန်ကြားပုံက များနေကြောင်း ဖြေကြားမိန့်တော် မူပါတယ်။

အဲဒီတော့ သစ္စကပရိဗိုဇ်က ဥပမာ တစ်ခုပြောပါရစေဆိုပြီးတော့ ဒီလိုဝါဒတင်ပြီး ပြောဆိုတယ် “အရှင်ဂေါတမ ဗီရိယာတူတဂါမိခေါ်တဲ့ မျိုးစေ့အပင်ဟူသမျှတွေဟာ မြေကြီးကိုနှိ၍ မြေကြီး၌တည်၍ ဖြစ်ပွားစည်ပင်ကြရသလို တစ်နည်းဥပမာအားဖြင့် ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်ရတဲ့ အမှုကိစ္စလုပ်ငန်းဟူသမျှတွေကို ပြုလုပ်ကြလျှင် မြေကြီးကိုနှိ၍ မြေကြီးပေါ်မှာတည်၍ ပြုလုပ်ကြရသလိုပင် ရုပ်လျှင် အတ္တအထည်ကိုယ်ရှိသော လူပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်၌တည်၍ ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို

ပြုရ ဖြစ်ပွားစေရပါသည်။ ဝေဒနာလျှင် အတ္တ၊ သညာလျှင် အတ္တ၊ သင်္ခါရလျှင် အတ္တ၊ ဝိညာဏ်လျှင် အတ္တ အထည်ကိုယ် ရှိသော လူပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝေဒနာ၌ သညာ၌ သင်္ခါရတို့၌ ဝိညာဏ်၌တည်၍ ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို ပြုရဖြစ်ပွား စေရပါသည်”လို့ ဝါဒတင်ပြီး ပြောဆိုတယ်။

ဆိုလိုတာကတော့ ခိုးစားများ၊ သစ်ပင်များဟာ မြေကြီးကိုကိုပြီး ပေါက်ပွား စည်ပင်ကြရတယ် မဟုတ်လား။ အင်တိုက်အားတိုက်လုပ်ရတဲ့ လုပ်ငန်းများကိုလဲ မြေကြီးပေါ်မှာတည်ပြီး လုပ်ရတယ်မဟုတ်လား။ အဲဒါ တွေလိုပင် ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံကိုလဲ ရှိဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ အတ္တကောင်ရှိတဲ့သူက အဲဒီအတ္တကိုကိုပြီး ပြုလုပ်ရပါတယ်။ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးကိုလဲ အဲဒီအတ္တကပင် ခံစားရပါတယ်။ ရှိဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာတွေဟာ အတ္တမဟုတ်ရင် ကောင်းမှု မကောင်းမှုက ဘယ်ဟာကိုကိုပြီး ဖြစ်မလဲ။ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုး ဘယ်သူက ခံစားပါမည်လဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

မြေကြီးကို ဥပမာပြု၍ပြတဲ့ ဒီအတ္တဝါဒကို ဖြေရှင်းဖို့ဟာ မြတ်စွာ ဘုရားမှတစ်ပါး မည်သည့် တပည့်သာဝကမျှ မစွမ်းနိုင်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရား သာလျှင် ဖြေရှင်းနိုင်တယ်လို့ အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ကိုယ်တော်တိုင်ပင် ဖြေရှင်းတော်မူရန် ဒီလိုမေးတော်မူတယ်။

အဂ္ဂိဝေဿန အနွယ်ဝင် သစ္စက၊ သင်သည် “ရှုပ်ဟာ ငါ၏အတ္တ၊ ဝေဒနာသည် ငါ၏အတ္တ၊ သညာဟာ ငါ၏အတ္တ၊ သင်္ခါရတို့ဟာ ငါ၏အတ္တ ဝိညာဏ်ဟာ ငါ၏အတ္တ”လို့ ဆိုလိုပါသလား။

အရှင်ဂေါတမ ကျွန်ုပ်လဲ ဒီလိုဆိုပါတယ်။ ဟောဒီလူများစုကလဲ

သစ္စပရိပိုဇ်က ငြင်းပုံ

၁၇၃

ဒီလိုပဲ ဆိုပါတယ်။

“အဂ္ဂိဝေဿန အနွယ်ဝင် သစ္စက၊ သင်၏လူများစုက ဘာလုပ်မလဲ၊ သင်ဟာ မိမိ၏ဝါဒကိုသာ ဖြေရှင်းပါ”လို့ မြတ်စွာဘုရားက တိုက်တွန်းတော်မူပါတယ်။ သစ္စကရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ သူ့အတ္တဝါဒမှာ အပြစ်ရှိနေရင် လူများစုနဲ့မျှခံဖို့ ရည်ရွယ်တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သူ့ဝါဒအမှားကို သူတစ်ဦးတည်းခံယူဖို့ တိုက်တွန်းတာပါပဲ။ အဲဒီတော့မှ သစ္စကက “ကျွန်ုပ်သည်ပင် ရုပ်ဟာငါ၏အတ္တ၊ ဝေဒနာဟာ ငါ၏အတ္တ၊ သညာဟာ ငါ၏အတ္တ၊ သင်္ခါရတို့ဟာ ငါ၏အတ္တ၊ ဝိညာဏ်ဟာ ငါ၏အတ္တ-လို့ ဆိုပါတယ်”လို့ ဝန်ခံတယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက “အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက ပဿေနဒီကောသလမင်း၊ အဇာတသတ်မင်းတို့လို အာဏာပိုင်ဘုရင်မင်းဟာ သူ့ပိုင်နက်နိုင်ငံမှာ သတ်သင့်သူကိုသတ်ဖို့၊ ဒဏ်ပေးသင့်သူကိုဒဏ်ပေးဖို့၊ နှင်ထုတ်သင့်သူကို တိုင်းပြည်မှနှင်ထုတ်ဖို့၊ အလိုအတိုင်း အစိုးရတယ် မဟုတ်လား”လို့ မေးတော်မူတယ်။

“အာဏာပိုင် ဘုရင်မင်းဟာ အစိုးရပါတယ်။ ဟောဒီက အများဆန္ဒဖြင့် အုပ်ချုပ်တဲ့ လိစ္ဆဝိမင်းတွေတောင် သူတို့ပိုင်တဲ့နိုင်ငံမှာ သတ်ဖို့၊ ဒဏ်ပေးဖို့၊ နှင်ထုတ်ဖို့ရာ အစိုးပိုင်ကြ၊ အစိုးရကြပါတယ်”လို့ သစ္စက ကဖြေဆိုတယ်။ အဲဒါဟာ သူ့ဝါဒအပေါ်ရောက်လာမည့် အပြစ်ကို မမြင်တဲ့အတွက် အမေးထက် ပိုပြီး ဖြေလိုက်တာပါပဲ။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက “အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက၊

သင်က ရုပ်ဟာငါ၏အတ္တဟုဆိုတယ်။ အဲဒီရုပ်၌ “ငါ၏ရုပ်သည် ဤသို့ ဖြစ်ပါစေ၊ ငါ၏ရုပ်သည် ဤသို့မဖြစ်ပါစေလင့်”ဟု သင်၏ အလိုအတိုင်း အစိုးရပါရဲ့လား”လို့ မေးတော်မူတယ်။

အဲဒီတော့ သစ္စကပရိဗိုဇ်ကြီးမှာ ဖြေဖို့ရာခက်နေတယ်။ အတ္တဝါဒက ကိုယ့်အလိုအတိုင်း အစိုးရတယ်ဆိုတဲ့ ဝါဒပဲ။ ရှေ့ပိုင်းများက ထပ်ကာထပ်ကာ ပြောခဲ့တဲ့ သာမိအတ္တစွဲဆိုရာမှာ အလိုအတိုင်းအစိုးရတယ်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်း တာဟာ ဒီအတ္တကို စွဲလမ်းတာပဲ။ ဒီနေရာမှာ အာဏာပိုင်မင်းတွေက သူ့ပိုင်နက် ကို အစိုးရတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းကိုလဲ ဝန်ခံထားပြီးဖြစ်နေတယ်။ အတ္တကို ထင်မှတ်စွဲလမ်းထားတဲ့ရုပ်၌ အလိုအတိုင်း အစိုးရပါတယ်လို့ ဝန်ခံရမလို ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီလို ဝန်ခံလိုက်ရင် သင့်ကိုယ်ရုပ်ကို လိစ္ဆဝိမင်းသားပျိုကလေး များရဲ့ ရုပ်ကိုလိုပင် နုနုပျိုပျိုဖြစ်စေရန် အစိုးရရဲ့လားလို့ မေးစရာရှိလာ လိမ့်မယ်။ အစိုးရမရပါလို့ ဖြေလိုက်ရင်လဲ ရုပ်ဟာ အစိုးရမရတဲ့အတွက် အတ္တ မဟုတ်ဘူးလို့ ဝန်ခံရာရောက်သွားလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် အဖြေရခက်တာ နဲ့ သစ္စကပရိဗိုဇ်ကြီးက အဖြေမပေးဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေပါသတဲ့။

မြတ်စွာဘုရားက ဒုတိယအကြိမ်လဲ နည်းတူပင် ထပ်ပြီးမေးတော်မူ တယ်။ အဲဒီတော့လဲ သစ္စကပရိဗိုဇ်ကြီးက အဖြေမပေးဘဲ ဆိတ်ဆိတ် ပေနေတာပဲ။ အဲဒီအခါ မြတ်စွာဘုရားက မေးတော်မမူသေးဘဲ သစ္စကအား သတိပေးစကား မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။ “အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက ယခုအခါ ဖြေပါ၊ မဖြေဘဲ ဆိတ်ဆိတ်ပေနေရမည့်အခါ မဟုတ်တော့ဘူး။ တထာဂတမည်တဲ့(ဘုရားရှင်)ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်က သုံးကြိမ်မြောက်အထိ မေးတဲ့အခါ

သစ္စပုရိသိက ငြင်းပုံ

၁၇၅

မဖြေဘဲ ပေနေရင် မဖြေတဲ့ထိုသူ၏ ဦးခေါင်းဟာ ဤနေရာ၌ပင် “ခုနစ်စိတ် ကွဲသွားတတ်တယ်” လို့ သတိပေးစကား မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

အဲဒီအခါ(ဝဇီရခေါ်) ဝရဖိန်လက်နက် စွဲကိုင်လျက်ရှိတဲ့ နတ်ဘီလူး က “သစ္စကပရိဗိုဇ်ခေါင်းပေါ်မှာ တည်လျက်ရှိနေပါသတဲ့။ မဖြေဘဲ ပေနေရင် ဝရဖိန်လက်နက်ဖြင့် သူ့ခေါင်းကို ပစ်ခွဲတော့မည့်အနေဖြင့် အဲဒီ ဘီလူးတည် နေတာကို မြတ်စွာဘုရားနှင့် သစ္စကသာ မြင်တွေ့ရတယ်။ အခြားသူတွေက တော့ မမြင်ရဘူးတဲ့။ ယခုကာလမှာ အချို့ တစ္ဆေခြောက်ရာမှာ အခြောက်ခံရ တဲ့သူသာ မြင်ရပြီး အခြားသူတွေ အနီးမှာ ရှိနေပါလျက် မမြင်ရတာမျိုး ဖြစ်မှာပေါ့။ အဲဒီတော့ သစ္စကကအလွန်ကြောက်လန့်ပြီး သူ့ပရိသတ်လူတွေ ကြည့်လိုက်တော့လဲ အခြေမပျက် တည်နေတာကို မြင်ရတဲ့အတွက် အခြားသူ တွေ မမြင်ရကြောင်းလဲ သိရတယ်။ သူ့ကို နတ်ဘီလူးက ခြောက်လှန့်နေလို့ ကြောက်တာနဲ့ မြတ်စွာဘုရားအလိုလိုက်ပြီး ဖြေရပါတယ်လို့ ပြောဖို့ရာလဲ ခက်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အခြားအားကိုးစရာ မရှိတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားသာ လျှင် အားကိုးစရာရှိတယ်ဆိုတာလဲ သဘောပေါက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားအား “အရှင်ဂေါတမ မေးတော်မူပါ၊ ဖြေပါတော့မယ်” လို့ ဝန်ခံလျှောက်ထားတယ်။ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက-

“အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက၊ ထိုဟာကို ဘယ်လိုထင်သလဲ၊ သင်က ရုပ်ဟာ ငါ၏အတ္တလို့ဆိုတယ်။ အဲဒီရှုပ်၌ “ငါ၏ရှုပ်သည် ဤသို့ ဖြစ်ပါစေ၊ ငါ၏ရှုပ်သည် ဤသို့မဖြစ်ပါစေလင့်” ဟု သင်၏အလိုအတိုင်း အစိုးရပါရဲ့လား” လို့ မေးတော်မူပါတယ်။

၁၇၆

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

“ဤသို့ အစိုးရခြင်းမရှိပါ အရှင်ဂေါတမ”လို့ သစ္စကပရိနိမိကြီး ကဖြေပါတယ်။ အဲဒီလို ဖြေလိုက်တော့ သူ၏ရှေ့စကားနှင့် မညီညွတ်ဘဲ တလွဲစီ ဖြစ်သွားတာပေါ့။ ရှေ့စကားကတော့ ရုပ်ဟာ သူ၏အတ္တလို့ ဆိုခဲ့တယ်။ အတ္တဟုတ်လျှင် ကိုယ့်အတ္တကို အစိုးရမှာပေါ့။ နောက်အဖြေ စကားကတော့ အစိုးရမပါဘူးတဲ့။ အစိုးရမရဘူးဆိုတော့ အဲဒီရုပ်ဟာ မိမိ၏ အတွင်းသားအထည် ကိုယ် အတ္တကောင်မဟုတ်ပါဘူးလို့ ဝန်ခံရာရောက်သွားတယ်။ အဲဒီလို ရှေ့နောက်မညီတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားက သတိပေးတဲ့အနေဖြင့် မိန့်ပ်ပြီး ဒီလိုမိန့်တော်မူပါတယ်။

“အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက၊ သတိဗြူ၊ နှလုံးသွင်းပါ။ သတိဗြူ နှလုံးသွင်းပြီး ဖြေပါ။ သင်၏နောက်စကားဟာ ရှေ့စကားနှင့် မဆက်စပ် မညီညွတ်ဘူး။ ရှေ့စကားဟာလဲ နောက်စကားနှင့်မဆက်စပ် မညီညွတ်ဘူး။ အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက၊ ထိုဟာကို ဘယ်လိုထင်သလဲ။ သင်က ဝေဒနာဟာ ငါ၏အတ္တလို့ ဆိုတယ်။ အဲဒီ ဝေဒနာ၌ “ငါ၏ ဝေဒနာသည် ဤသို့ဖြစ်ပါစေ၊ ငါ၏ဝေဒနာသည် ဤသို့မဖြစ်ပါစေလင့်” ဟု သင်၏အလို အတိုင်း အစိုးရပါရဲ့လား။

“ဤသို့ အစိုးရခြင်းမရှိပါ အရှင်ဂေါတမ”လို့ သစ္စက က ဖြေပါတယ်။

ဒီဝေဒနာ မေးခွန်းမှာလိုပင် သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တို့ကို မေးရာမှာလဲ သတိပေးမိန့်ပ်စကားကို မိန့်ကြားပြီး နည်းတူပင် မေးတော် မူပါတယ်။ သစ္စကကလဲ နည်းတူပင် အစိုးရကြောင်း ဖြေပါတယ်။

သစ္စကပရိဗိုဓိက ငြင်းပုံ

၁၇၇

အဲဒီကနောက် ရှပ်ဟာမြဲသလား၊ မမြဲသလားလို့ မေးပါတယ်။
 မမြဲပါလို့ ဖြေပါတယ်။ မမြဲတဲ့တရားဟာ ဒုက္ခလား၊ သုခလားလို့လဲ
 မေးပါတယ်။ ဒုက္ခပါလို့ ဖြေပါတယ်။ မမြဲတဲ့၊ ဆင်းရဲတဲ့၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း
 သဘောရှိတဲ့ တရားကိုငါ့ဥစ္စာပဲ၊ ငါပဲ၊ ငါ့အတ္တပဲလို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းရန်
 သင့်ပါမည်လားလို့လဲ မေးတော်မူပါတယ်။ မသင့်ကြောင်း ဖြေပါတယ်။
 ရှပ်ဌ်မေးသလိုပင် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့၌လဲ နည်းတူပင်
 မေး၍ နည်းတူပင်ဖြေပါတယ်။ အဲဒီကနောက် ဒီလိုလဲ ထပ်ပြီး မေးစိစစ်
 တော်မူပြန်ပါတယ်။

“အင်္ဂုဝေဿန အနွယ်ဝင် သစ္စက၊ ထိုဟာကို ဘယ်လိုထင်သလဲ။
 တစ်စုံတစ်ယောက်သော အကြင်သူသည် ရှပ်နာမ်ခန္ဓာဆင်းရဲကို ငြိတွယ်လျက်၊
 ပူးကပ်လျက် မျှိုသိမ်းထားသကဲ့သို့ ဆုပ်ကိုင်လျက် ယင်းရှပ်နာမ် ဆင်းရဲကိုပင်
 ငါ့ဥစ္စာပဲ၊ ငါပဲ၊ ငါ့အတ္တပဲလို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေတယ်ဆိုရင် အဲဒီလို ထင်မြင်
 စွဲလမ်းနေတဲ့သူဟာ ဆင်းရဲကို ကိုယ်တိုင် ပိုင်းခြားသိနိုင်ပါ့မလား။ ဆင်းရဲကို
 ကုန်စေလျက် နေနိုင်ပါ့မလားလို့လဲ မေးတော်မူပါတယ်။ ဒီအမေးက တော့
 အလွန်နက်နဲပါတယ်။ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း၊ ရွှါရစ်-
 ပါးက ထင်ပေါ်နေတဲ့ ရှပ်နာမ် ခန္ဓာတွေကို နှစ်သက်တွယ်တာနေတဲ့သူ၊ ငါပဲ၊
 ငါ့ဥစ္စာပဲ၊ ငါ့အတ္တပဲလို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေတဲ့သူဟာ အဲဒီရှပ်နာမ်တွေကို
 ဆင်းရဲပဲလို့ သိပါ့မလား။ အဲဒီရှပ်နာမ်တွေကို ဆင်းရဲတွေကို ကုန်စေနိုင်
 ပါ့မလား၊ ကင်းစေနိုင်ပါ့မလား လို့ဆိုလိုပါတယ်။ သစ္စကပရိဗိုဓိက အမေးအား
 လျော်စွာ ဖြေကြားပါတယ်။ ဖြေပုံကတော့၊ အရှင်ဂေါတမ၊ အဲဒီလို ဆင်းရဲမှန်

၁၇၈

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ကိုသိခြင်း၊ ဆင်းရဲကိုကုန်စေနိုင်ခြင်းဟာ ဘယ်မှာဖြစ်နိုင်ပါ့မလဲ၊ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အရှင်ဂေါတမ လို့ဖြေကြားပါတယ်။

အင်္ဂါဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက၊ ဒီလိုဆိုရင် သင်ဟာ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာဆင်းရဲကို ငြိတွယ်နေသူ၊ ပူးကပ်နေသူ၊ မျိုသိမ်းထားသူကဲ့သို့ ဆုပ်ကိုင်ထားသူမဖြစ်ပေဘူးလား။ အဲဒီရုပ်နာမ်ဆင်းရဲကို ငါပဲ၊ ငါ့အတ္တပဲ၊ ငါ့ဥစ္စာပဲ လို့ထင်မြင်စွဲလမ်းနေသူ မဖြစ်ပေဘူးလားလို့လဲ မေးတော်မူပါတယ်။ သစ္စကပရိမိန်ကြီးက ဘယ်မှာ မဖြစ်ဘဲရှိပါ့မလဲ။ အဲဒီအတိုင်းပင် ဖြစ်နေပါတယ် အရှင်ဂေါတမလို့ ဖြေကြားပါတယ်။

သစ္စကပရိမိန်ကြီးဟာ မူလကတော့ သူ့အယူနဲ့သူ့ အတ္တဝါဒကို အလွန်ပင် အထင်ကြီးခဲ့တယ်။ ဘဝင်မြင့်ပြီး အကြီးအကျယ် အလွန်အကျွံ ကြိုးငြိုးခဲ့တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက မေးစိစစ်တဲ့အခါကျတော့ အကုန်လုံး မှန်ပါ့ဘုရားလို့ချည်း ဖြေဆိုရတော့တာပဲ။ သူ့အတ္တဝါဒဟာ တစ်ခါတည်း ဗုန်းဗုန်းလဲ ရှုံးသွားရတော့တာပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သူ့မာနကို ကျဆင်းစေရန်အတွက် ဒီလိုဥပမာဖြင့်လဲ ဆုံးမတော်မူပါတယ်။

အင်္ဂါဝေဿန အနွယ်ဝင် သစ္စက၊ ဥပမာအားဖြင့်ဖော်ပြရလျှင် သစ်သားအနှစ်ကို အလိုရှိတဲ့သူဟာ တောထဲသို့သွားပြီး ရှာသောအခါ ငှက်ပျောပင်ကြီးကိုတွေ့ရ၍ အနှစ်ရှိလိမ့်မည်အထင်ဖြင့် ထိုငှက်ပျောပင်ကြီးကိုအရင်းကဖြတ်ပြီး အဖျားကလဲ ဖြတ်တယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီ ငှက်ပျောတုံးကြီး၏ အဖတ်ကို ရွာကြည့်တဲ့အခါ အနှစ်ကိုမဆိုထားဘဲ၊ အကာကိုတောင် မတွေ့ရဘဲရှိတယ်။ အဲဒီဥပမာလိုပင် သင်၏အတ္တဝါဒမှာ ငါမေးစစ်ကြည့်

သစ္စကပရိဗိုဏ်က ငြင်းပုံ

၁၇၉

တဲ့အခါ အနှစ်ပုံမလာအချည်းနှီးသာ ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ သင်ဟာ
 ဝေသာလီမြို့ထဲမှာ ပရိသတ်အလယ်၌ ဒီလိုကြီးဝါးပြောဆိုခဲ့တယ် မဟုတ်လား။
 ငါကမိမိဝါဒဖြင့် သူ့ဝါဒကို ပြိုင်ဆိုင်ပြောဆို လိုက်လျှင် မတုန်လှုပ်ဘဲ
 ရွေးမကျဘဲ ခံနိုင်သူဟူ၍မရှိ။ ထိုသို့ မတုန်မလှုပ် ရွေးမကျဘဲ ခံနိုင်ရည်ရှိသူ
 ရဟန်းသူမြတ်တို့ထီးဆရာကို မတွေ့ဘူးသေး။ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ- ဘုရားပါ
 လို့ ဝန်ခံနေသည့် ထိုသို့သောပုဂ္ဂိုလ်ကို မတွေ့ဘူးသေး။ စိတ်စေတနာမရှိတဲ့
 တိုင်ကိုတောင်မှ ငါက ဝါဒဖြင့် ပြိုင်ဆိုင် ပြောဆိုလိုက်လျှင် ယိမ်းယိုင်တုန်လှုပ်
 သွားမှာပဲ။ လူသားပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင်တော့ ပြောဖွယ်မရှိပါဘူးလို့ ဤသို့ ကြီးဝါး
 ပြောဆိုခဲ့တယ် မဟုတ်လား။ အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ်ဝင် သစ္စက၊ သင်၏ နဖူးမှ
 ထွက်တဲ့ ရွေးပေါက်အချို့ဟာ သင်၏အပေါ်ရုံအဝတ်ကိုဖောက်ပြီး မြေကြီးပေါ်မှာ
 ကျလျက် တည်နေကြတယ်။ ငါ၏ ကိုယ်ထဲမှာတော့ ယခုအခါ ရွေးမရှိပါဘူးလို့
 အမိန့်ရှိပြီးတော့ ရွေးမရှိကြောင်း အများသိရအောင် ကိုယ်အနည်းကို
 ဖွင့်ပြတော်မူပါသတဲ့။

အဲဒီအခါ သစ္စက ပရိဗိုဏ်ကြီးဟာ ပြန်လည်ချေပစရာ ဘာမျှမရှိတဲ့
 အတွက် မျက်နှာငယ်ကာ နှလုံးမသာဖြစ်ပြီးတော့ ပန်းနှင့်ခေါင်း ငိုက်စိုက်
 ကျကာ ငုံ့လျက် ကြံ့နိုင်နေရှာပါသတဲ့။ အဲဒီအခါ သူ့တပည့် လိစ္ဆဝိမင်းသား
 ထဲက ဒုမ္မုခဆိုတဲ့သူက ဥပမာတစ်ခု ပြောချင်ပါတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားထံ
 ခွင့်တောင်းတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ပြောဖို့ခွင့်ပြုတော်မူလိုက်ပါတယ်။
 အဲဒီတော့ ဒုမ္မုခဆိုတဲ့ လိစ္ဆဝိမင်းသားက ဒီလို ဥပမာကို ပြောပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၊ ရွာနီရုံးနဲ့မလှမ်းမကမ်းအရပ်မှာ ရေကန်တစ်ခုရှိပါ

တယ်။ အဲဒီကန်မှာ (ကတ္တုနေတဲ့) ပုစွန်လုံးလို့လဲခေါ်တဲ့ ဂဏန်းကောင် တစ်ကောင်ရှိပါတယ်။ အဲဒီ ရွာနိဂုံးမှ ထွက်လာကြတဲ့ လူငယ်လူရွယ်တွေဟာ အဲဒီရေကန် ရောက်လာကြတယ်။ အဲဒီရေကန်ထဲမှ ဂဏန်းကောင်ကို ထုတ်ဆယ်ပြီး ကုန်းပြင်မှာ တင်ထားကြပါတယ်။ အဲဒီဂဏန်းကောင်က သူ၏ ခြေချောင်း လက်ချောင်းများကို ကိုးရိုးကားရား မြှောက်မြှောက်ပြပါတယ်။ အဲဒီလို မြှောက်ပြတိုင်း မြှောက်ပြတိုင်းသော ခြေချောင်း လက်ချောင်းကလေး များကို လူငယ်လူရွယ်တွေက ချစ်သား အိုးခြင်းကွဲများဖြင့် ရိုက်ချိုးကြပါတယ်။ အဲဒီလို ရိုက်ချိုးပစ်ကြတဲ့အတွက် အဲဒီ ဂဏန်းကောင်ဟာ ရှေးကလို ရေကန်ထဲ ပြန်မဆင်းနိုင်တော့ဘဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒီလိုပါပဲ၊ ဆရာကြီးသစ္စက၏ ဒိဋ္ဌိ ငြောင့်များ၊ ဒိဋ္ဌိစားကျက်များ၊ ဒိဋ္ဌိအလှုပ်အရှားများကို မြတ်စွာဘုရားက အကုန်လုံး ဖြတ်ချိုးဖျက်ဆီးပစ်လိုက်ပါပြီ။ ယခုအခါ ဆရာကြီးသစ္စကဟာ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ဝါဒပြိုင်ရန်အတွက် လာရောက်ချည်းကပ် နိုင်ငံဖွယ်မရှိ တော့ပါဘူး ဘုရားလို့ လျှောက်ထားပြောဆိုပါသတဲ့။

ဗုဒ္ဓမြူခဆိုတဲ့ လိစ္ဆာဝီမင်းသားက အဲဒီလို ပြောနေတဲ့အခါ အခြား လိစ္ဆာဝီမင်းသားတွေကလဲ ဆရာကြီးသစ္စကကို အခြားဥပမာများဖြင့် ရှုတ်ချ ပြောဆိုဖို့ နှုတ်ကတပြင်ပြင် ဖြစ်နေကြပါသတဲ့။ အဲဒီအခြေအနေကို မြင်ရတော့ သစ္စကပရိနိမိကြီးက ဒီလိုသာ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ပြောကြမယ်ဆိုရင် ငါ့မှာ ပရိသတ်ထဲခေါင်းထောင်နိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူးလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ သူက ဗုဒ္ဓမြူကိုလဲ တားမြစ်လိုက်တယ်။ “ဟေ့ ဗုဒ္ဓမြူ၊ နေပါဦးကွ၊ ငါတို့က မင်းနဲ့ဆွေးနွေးတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အရှင်ဂေါတမနဲ့ ဆွေးနွေးနေတာပါ”လို့

သစ္စကပရိဗိုဇ်က ငြင်းပုံ

၁၈၁

တားမြစ်ပြီးတော့ “အရှင်ဂေါတမ၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ ပြောခဲ့တဲ့စကားရော၊ အခြားသူတို့၏ စကားရော နေပါစေတော့၊ ရပ်ထားစေလိုပါတယ်၊ ထင်ရာ မြင်ရာ ယောင်ယမ်းပြောတာမျိုးပါပဲ” လို့ လျှောက်ထားပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား ၏ သာသနာတော်မှာ ယုံမှားကင်းပြီး ရဲရင့်တဲ့ အဆင့်ရောက်အောင် ဘယ်လို ကျင့်နေရပါသလဲလို့ မေးလျှောက်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ငါ့ဥစ္စာလို့၊ ငါလို့၊ ငါ့အတ္တလို့ထင်နိုင်တဲ့ ရုပ်ဝေဒနာ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တို့ကို ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တ မဟုတ်လို့ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာဖြင့် သိမြင်အောင် ရှုနေရကြောင်း ဟောကြားတော် မူပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ရဟန္တာဖြစ်အောင်ကျင့်ပုံကိုလဲ မေးလျှောက်တယ်။ အဲဒီ ရုပ်နာမ်တရားတွေကိုပင် ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တ မဟုတ်ဟု သိမြင်ပြီးတော့ အစွဲအလမ်းမှလွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်ရကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူပါတယ်။

ဒီသစ္စကပရိဗိုဇ်ကြီး ဘုရားထံ လာရောက်ငြင်းခုံပုံထဲမှ ဒီနေရာမှာ လိုရင်းမှတ်စရာကတော့ ခန္ဓာငါးပါးလုံးကိုပင် အတ္တလို့ထင်မြင်စွဲလမ်းတဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိလဲရှိကြောင်းနှင့် အတ္တစွဲရှိသူက အနတ္တဝါဒကို အထင်သေးပြီး လက်မခံနိုင်ဘဲ ငြင်းခုံတတ်ကြောင်းများကို အထူးမှတ်သားထားဖို့ပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ခန္ဓာငါးပါးထဲက တစ်ပါးပါးကို အတ္တလို့ထင်မှတ် စွဲလမ်းတာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒါကတော့ စတုတ္ထဝိုင်းဘုန်းက ထုတ်ပြခဲ့တဲ့ သာတိရဟန်း၏ ထင်မှတ်စွဲလမ်းပုံဖြင့် ထင်ရှားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့

ဝေဒကအတ္တစွဲပုံ ကာရက အတ္တစွဲပုံများဖြင့်လဲ ထင်ရှားပါတယ်။

ခန္ဓာငါးပါးမှ အလွတ်လို့ဆိုတဲ့ အတ္တဝါဒကိုလဲ ပယ်ပြီးပင်

ဒါပေမယ့် ယခုခေတ်မှာ အိန္ဒိယကထုတ်ဝေတဲ့ အိန္ဒိယ ဖိလော်ဆော်ဖီဆိုတဲ့ စာအုပ်ထဲမှာတော့ ခန္ဓာငါးပါးက အတ္တမဟုတ်ဘူး။ အတ္တက ခန္ဓာငါးပါးမှအလွတ်ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုထားတာရှိပါတယ်။ အဲဒါကတော့ အယူအစွဲမျှပဲလို့ဆိုရမှာပဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ခန္ဓာငါးပါးမရှိရင် အတ္တလို့ စွဲလမ်းစရာပင် မရှိတော့တဲ့အတွက်ကြောင့်ပါပဲ။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အဲဒီအတ္တမှာ ရုပ်လဲမရှိဘူးဆိုရင် အထည်ဖြစ်အနေနဲ့ မတွေ့နိုင်တော့ဘူး။ ဒါပေမယ့် နာမ်ကရှိနေသေးရင် အရူပဘုံက ပုထုဇဉ်များကို စွဲလမ်းစရာရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီ နာမ်ခန္ဓာများပါ မရှိဘူးဆိုရင်တော့ အတ္တကောင်လို့ စွဲလမ်းနိုင်ဖွယ်ရာ မရှိပါဘူး။ အဲဒီအတ္တမှာ ဝေဒနာမရှိတဲ့အတွက် အကောင်းအဆိုးခံစားတဲ့ အနေနဲ့လဲ မစွဲလမ်းနိုင်ဘူး။ သညာမရှိတဲ့အတွက် မှတ်သားတဲ့အနေနဲ့လဲ မစွဲလမ်းနိုင်ဘူး။ ဝိညာဏ်မရှိတဲ့အတွက် ဘာကိုမှ မသိနိုင်ဘူး။ ဒီတော့ အာရုံသိတဲ့ အနေနဲ့လဲ မစွဲလမ်းနိုင်ဘူး။ သင်္ခါရဆိုတဲ့ စေတနာစသည်တွေ မရှိတော့တဲ့ အတွက် အဲဒီအတ္တဟာ ဘယ်ကိစ္စ ဘယ်အမှုကိုမျှ မပြုနိုင်ဘူး။ အဲဒီလိုဆိုတော့ အဲဒီအတ္တဟာ အမည်မျှဖြစ်နေမှာပေါ့။ ဘယ်နေရာမှာမျှ အသုံးမကျတဲ့အပြင် ဘယ်လိုဟာပဲလို့တောင် ပြောပြလို့ မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် သူတို့၏ အယူအစွဲအားဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးမှ အလွတ်ဆိုပေမယ့် ခန္ဓာတစ်ပါးပါးကိုဖြစ်စေ၊ ခန္ဓာအများကိုဖြစ်စေ၊ ခန္ဓာငါးပါးလုံးကို ဖြစ်စေ

ခန္ဓာငါးပါးမှ အလွတ်လိုဆိုတဲ့ အတ္တဝါဒကိုလဲ ပယ်ပြီးပဲ ၁၈၃

အမှီပြုပြီး အတ္တကောင်၊ အသက်ရှင်နေတဲ့အကောင် ငါကောင် အနေဖြင့်
စွဲလမ်းမှုဖြစ်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ ခန္ဓာငါးပါးနှင့်ကင်းပြီး အတ္တစွဲ
ငါကောင်စွဲဆိုတာ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဒါကြောင့် အနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ “ရုပ်ဟာ အတ္တမဟုတ်၊
ဝေဒနာဟာ အတ္တမဟုတ်၊ သညာဟာ အတ္တမဟုတ်၊ သင်္ခါရတွေဟာ
အတ္တမဟုတ်၊ စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ အတ္တမဟုတ်”လို့ ဟောထားတာဟာ
အတ္တကောင်အနေဖြင့် စွဲလမ်းမှုဟူသမျှကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးတဲ့စကားပါပဲ။
ခန္ဓာငါးပါးမှ အလွတ်စွဲလမ်းတာ ကျန်နေသေးတယ်လို့ ဆိုဖွယ်မရှိပါဘူး။
နောက်ပြီးတော့ ခန္ဓာ၂-ပါးကို အတ္တလို့စွဲလမ်းတာ၊ ၃-ပါးကိုစွဲလမ်းတာ၊
၄-ပါးကို စွဲလမ်းတာ၊ ငါးပါးကိုစွဲလမ်းတာဆိုတဲ့ အဲဒါတွေကိုလည်း အကုန်လုံး
ပယ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားတာပါပဲ။

ရုပ်ကို အတ္တလို့စွဲလမ်းရင် ဝေဒနာစသော ခန္ဓာ ၄-ပါးကို အတ္တ၏
အစိတ်အပိုင်း အတ္တ၏အစွမ်းသတ္တိ အထောက်အပံ့တွေလို့ စွဲလမ်းတာပဲ။
ဝေဒနာစသည် တစ်ပါးတစ်ပါးကို အတ္တလို့စွဲလမ်းရင် ကျန်တဲ့ ခန္ဓာ ၄-
ပါးကို အတ္တ၏အစိတ်အပိုင်း အတ္တ၏အစွမ်းသတ္တိ အထောက်အပံ့တွေလို့
စွဲလမ်းတာပဲ။ အဲဒီလိုစွဲလမ်းမှုတွေကိုလည်း ရုပ်ဟာ အတ္တမဟုတ်စသည်ဖြင့်
ဟောထားတဲ့စကားက ပယ်ပြီးဖြစ်သွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အနတ္တ အကြောင်း
ကတော့ ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ ဒါပေမယ့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ လက္ခဏာများနှင့်တကွ
ထပ်မံပြီး ရှင်းလင်းပြတော်မူလိုတဲ့အတွက် အနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ
မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုပဲ ဆက်ပြီးဟောပြတော်မူပြန်ပါတယ်။

လက္ခဏာသုံးပါးလုံး ပြောဆိုချက် (သုတ်၏ ဒုတိယပိုင်း)

တံ ကိ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ တိ၊ အနိစ္စံ ဘန္တေ၊ ယံ ပနာနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ၊ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ကလ္လံ န တံ သမနုပဿိတုံ “တေ မမ၊ ဝေသာ ဟမသ္မိ၊ ဝေသာ မေ အတ္တာ”တိ၊ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ တံ-ထိုအရာကို၊ ဝါ-ယခုမေးမည် ထိုအကြောင်းအရာကို၊ ကိ မညထ-အဘယ်သို့ထင်ကြသလဲ (ထင်မြင် သဘောကျသည့်အတိုင်းပင် ဖြေကြပါလို့ ဆိုလိုပါတယ်) ရူပံ-ရုပ်သည်၊ နိစ္စံ ဝါ-မြဲသလော၊ အနိစ္စံ ဝါ-မမြဲသလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မေးတော်မူ၏။ အနိစ္စံ ဘန္တေ-မမြဲပါအရှင်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရားက ရုပ်ဟာမြဲသလား၊ မမြဲသလားလို့မေးတော်မူတဲ့အခါ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များက မမြဲပါဘုရားလို့ ဖြေကြပါတယ်။ ဒီအမေးကို ဖြေဖို့ရာကတော့ ကြားဖူးတဲ့သုတမူဖြင့် ဖြေမယ်ဆိုရင်လဲ ဖြေဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မြတ်စွာဘုရား၏ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်သဘော ပေါက်ပြီး ဖြေရန်ရည်ရွယ်ပါတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်များကလဲ သောတာပန် ချည်း ဖြစ်နေကြတဲ့အတွက် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်ထားတဲ့အတိုင်းပင် ဖြေတော်မူကြတာပါပဲ။ ဘုရားအလိုတော်နှင့် ညီညွတ်တဲ့အဖြေပါပဲ။

ယခု ဒီရိပ်သာမှာ ရှုမှတ်အားထုတ်နေကြတဲ့ ယောဂီတွေလဲ မိမိတို့

လက္ခဏာသုံးပါးလုံး ပြဆိုချက် (သုတ်၏ ဒုတိယပိုင်း) ၁၈၅

ကိုယ်တိုင် တွေ့သိထားတဲ့အတိုင်း ဖြေနိုင်ကြပါတယ်။ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ ဝမ်းဗိုက်ထဲကတောင့်တင်းတာ၊ တွန်းကန်တာ၊ လှုပ်ရှားတာကို ထင်ရှားတွေ့ကြရတယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီတောင့်တင်းတာ၊ တွန်းကန်တာ လှုပ်ရှားတာဟာ ဝါယောဓာတ် ရှုပ်တရားပဲမဟုတ်လား။ အဲဒီ တောင့်တင်းတာ၊ တွန်းကန်တာ၊ လှုပ်ရှားတာဟာ စောစောကမရှိသေးဘဲနဲ့ ဖောင်းစကမှ ပေါ်လာတာမဟုတ်လား။ အဲဒီလို စပြီးပေါ်လာတာကို ဖြစ်တယ်လို့ဆိုရတာပဲ။ စပြီးပေါ်လာတာဟာ ဘာလဲ (ဖြစ်တာပါဘုရား)။ ဖောင်းတယ်လို့မှတ်တဲ့အခါ အဲဒီဖြစ်တာကို မတွေ့ရဘူးလား။ (တွေ့ရပါတယ်ဘုရား) ဖောင်းတာဆုံး သွားတော့ အဲဒီဗိုက်ထဲက တောင့်တင်းတာ၊ တွန်းကန်တာ၊ လှုပ်ရှားတာ မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီလို မရှိတော့ဘဲ ကုန်ဆုံးသွားတာကို ကုန်သွားတယ်၊ ပျောက်သွားတယ်၊ ပျက်သွားတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်နေတဲ့ အခါ အဲဒီလို ကုန်ဆုံးသွားတာ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို မတွေ့ရဘူးလား။ (တွေ့ရပါတယ်ဘုရား) အဲဒီလို ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်သွားရင် အဲဒါဟာ မြဲတာလား၊ မမြဲတာလား။ (မမြဲတာပါဘုရား) ဖောင်းတယ်လို့မှတ်နေရင်း အဲဒီဖောင်းရှုပ်ရဲ့ မမြဲတာကို သိမြင်သဘောကျသွားတာဟာ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်အစစ်ပဲ။ ဒီလို ဖောင်းစနဲ့ ဖောင်းဆုံးကို သိသိပြီး မမြဲဘူးလို့ သိမြင်သဘောကျကျ သွားတာက ဝိပဿနာဉာဏ်ဆယ်ပါး၏အစ သမ္မသနဉာဏ်အရာမှာဖြစ်တဲ့ အသိဉာဏ်ပဲ။ ဒီသမ္မသနဉာဏ်အရာမှာ အမျိုးတူ ရုပ်နာမ်တွေရဲ့ အစအဆုံး ကိုသာ သိရတယ်။ အလယ်ပိုင်းက အဖြစ်အပျက် အသေးစိတ် များကိုတော့ မသိရသေးဘူး။ အဲဒါဟာ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်တရား၏ အဖြစ်အပျက်ကိုမြင်ပြီး

နိစ္စသဘောကို သိတာပါပဲ။

ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ ဖောင်းစကိုလဲသိတယ်။ ဖောင်းဆုံးကိုလဲ သိတယ်။ ဖောင်းစသိတာက အဖြစ်ကိုသိတာ။ ဖောင်းဆုံး သိတာကအပျက် ကိုသိတာ။ ဖောင်းစသိတာက ဘာကိုသိတာလဲ။ (အဖြစ်ကိုသိတာပါဘုရား) ဖောင်းဆုံးသိတာက ဘာကိုသိတာလဲ။ (အပျက်ကို သိတာပါဘုရား) အဲဒီလို ဖောင်းတယ်မှတ်နေရင်း ဖောင်းစနဲ့ ဖောင်းဆုံးကို သိရင် မြဲတယ်လို့ ထင်ပါဦးမလား။ (မထင်ပါဘုရား) ဒါဖြင့် ဘယ်လိုထင်မလဲ။ (မမြဲဘူးလို့ ထင်ပါတယ်ဘုရား) ဒါဖြင့် ဖောင်းရှုပ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲဘူးလား (မမြဲပါဘုရား)။

ပိန်တယ်လို့မှတ်တဲ့အခါ ဝမ်းဗိုက်ထဲက လျော့တာ၊ လျှပ်ရှားတာ ကို ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ အဲဒါလဲ ဝါယောဓာတ် ရှုပ်တရားပဲ။ ပိန်တယ်လို့ မှတ်နေရင် ပိန်စကို မတွေ့ရပေဘူးလား။ (တွေ့ရပါတယ်ဘုရား) ပိန်ဆုံး ကိုလဲမတွေ့ရပေဘူးလား။ (တွေ့ရပါတယ်ဘုရား) အဲဒါဟာ ပိန်တယ်လို့ ဆိုရတဲ့ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ အဖြစ်အပျက်ကို တွေ့တာပဲ။ အဲဒီ ပိန်ရှုပ်ဟာ ဖောင်းတက်နေတုန်းက မရှိသေးဘူး။ ဖောင်းတာဆုံးသွားတဲ့ နောက်မှ စပြီးပေါ်လာတယ်။ အဲဒီပိန်တာလဲ နောက်ဆုံးကျတော့ ရပ်သွားတယ် မရှိတော့ဘူး။ အဲဒါဟာ ပျောက်ကွယ်သွားတာ၊ ပျက်သွားတာပဲ။ ကောင်းကင် တိမ်တိုက်ထဲက လျှပ်ရောင်ကလေးဟာ လက်ကနဲ့ပေါ်လာပြီး ပျောက်ကွယ်သွား သလိုပါပဲ။ အဲဒီလို ပေါ်လာပြီး ပျောက်သွားတဲ့ပိန်ရှုပ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲတာလား။ (မမြဲပါဘုရား) ဘာကြောင့်မမြဲဘူးဆိုရပါသလဲ ဆိုတော့-

အနိစ္စမည်ပုံ

၁၈၇

အနိစ္စမည်ပုံ

(အနိစ္စံ ဓယဋ္ဌေန)ဓယဋ္ဌေန-ကုန်ဆုံးသွားတဲ့ အနက်သဘောကြောင့်၊ အနိစ္စံ-မမြဲလို့ ဟောထားတဲ့ ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ပိန်ကျလာတဲ့အနေဖြင့် လျော့မှု၊ လှုပ်ရှားမှုဟာ ကုန်ဆုံးပြတ်ဆဲသွားသောကြောင့် မမြဲဘူးလို့ ဆိုရတာပါပဲ။

တစ်နည်းအားဖြင့်တော့ (ဟုတွာ အဘာဝတော အနိစ္စာ) ဟုတွာ-အစက မရှိသေးဘဲ ရှိလာ၊ ဖြစ်လာပြီး၍၊ အဘာဝတော-မရှိဘဲဖြစ်သွားခြင်း၊ ပျောက်ပျက်သွားခြင်းကြောင့်၊ အနိစ္စာ-မမြဲကုန်လို့ ဆိုထားတဲ့ အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ မရှိတာက ရှိလာပြီး ဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ တစ်ဖန်မရှိတော့ဘဲ ပျောက်ကွယ်သွားသောကြောင့် မမြဲဘူးလို့ ဆိုရတာပါပဲ။ ပိန်တယ်လို့ မှတ်နေရင်း အဲဒီပိန်စနဲ့ ပိန်ဆုံးကိုတွေ့သိပြီး မမြဲဘူးလို့ သိမြင်သဘောကျကျ သွားတာလဲ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်အစစ်ပါပဲ။ သမ္မုသနဉာဏ်အရာမှာ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်တရား၏ အဖြစ်အပျက်ကိုမြင်ပြီး အနိစ္စသဘောကို သိတာပါပဲ။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အရာကျတော့ တစ်ဖောင်း တစ်ပိန်အတွင်းမှာပင် အစနဲ့အဆုံး သုံးလေးငါးပိုင်းစသည်ဖြင့် ပိုင်းခြားပြီးသိရတယ်။ ဘင်္ဂဉာဏ်ကျတော့ တစ်ဖောင်း တစ်ပိန်အတွင်းမှာပင် တရိပ်ရိပ်နဲ့ အစိတ်အပိုင်းပေါင်းများစွာ ကုန်ကုန်သွားတာကို တွေ့သိရတယ်။ အဲဒီလို ခဏမစဲ ပျက်သွားတဲ့ ဖောင်းရှုပ် ပိန်ရှုပ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲတာလား (မမြဲပါဘုရား)။

လက်ခြေကို ကွေးဆဲ၊ ဆန့်ဆဲမှာလဲ ကွေးတယ် ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်

ဆန့်တယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ ကွေးစနဲ့ ကွေးဆုံး၊ ဆန့်စနဲ့ ဆန့်ဆုံးကို မတွေ့ရ
မသိရဘူးလား။ (တွေ့ရသိရပါတယ်ဘုရား) အဲဒါ မပြတ်မှတ်နေလို့သိတာ။
မမှတ်ဘဲ အလွတ်နေတဲ့သူမှာဆိုရင် သူ့ဟာသူ လက်ခြေကွေးတာ ဆန့်တာကို
လုံးလုံးမသိဘဲလဲရှိတယ်။ သိပြန်ရင်လဲ အစနဲ့အဆုံးနဲ့ ပိုင်းခြားပြီးမသိဘူး။
မကွေးဆင် မဆန့်ခင်က လက်ကပဲ ကွေးဆန့်ပြီးသည့်တိုင်အောင် ရှိပြန်နေတယ်လို့
ထင်နေတာပဲ။ ကွေးတယ် ဆန့်တယ်လို့မှတ်တဲ့အခါ တစ်ရွေချင်း ရွေ့ရွေလာတာ
ကိုလဲ မတွေ့ရ မသိရဘူးလား။ (တွေ့ရသိရပါတယ်ဘုရား) ကွေးတိုင်း ဆန့်တိုင်း
တောင့်တင်းလှုပ်ရှားမှု စပြီးပေါ်လာတာက ဝါယောရုပ်၏ဖြစ်မှုပဲ။ ကုန်ဆုံး
ကုန်ဆုံးသွားတာက ဝါယောရုပ်၏ ပျက်မှုပဲ။ ကွေးတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ ကွေးစနဲ့
ကွေးဆုံးကိုသိတာက ဝါယောရုပ်၏ အဖြစ်အပျက်ကို သိတာပဲ။ ဆန့်တယ်လို့
မှတ်တဲ့အခါ ဆန့်စနဲ့ ဆန့်ဆုံးကိုသိတာက ဝါယောရုပ်၏ အဖြစ်အပျက်ကို
သိတာပဲ။ တစ်ကွေး တစ်ဆန့်အတွင်းမှာ တစ်ရွေချင်း တစ်ရွေချင်း အစအဆုံးနဲ့
ပိုင်းခြားပြီး သိသိသွားတာလဲ တောင့်တင်းလှုပ်ရှား ဝါယောရုပ်၏အဖြစ်အပျက်ကို
သိသိသွားတာပဲ။ အဲဒီတော့ ကွေးတိုင်း ဆန့်တိုင်း တစ်ရွေချင်းဖြစ်ပျက်သွားတယ်
မဟုတ်လား။ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား) အဲဒီလို တစ်ရွေချင်းဖြစ်ပျက်သွားတဲ့
ကွေးရုပ်ဆန့်ရုပ်ဟာ မြသလား၊ မမြတာလား။ (မမြပါဘုရား) အဲဒီခဏမစဲ
ဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဘူးဆိုတာကို မရှုမမှတ်ဘဲ သိနိုင်ပါ့မလား။ (မသိနိုင်ပါဘုရား)။

သွားနေဆဲ၌ ညှာလှမ်းတယ်၊ ဘယ်လှမ်းတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်
နေတဲ့ သူမှာခြေလှမ်းတိုင်း၏ အစနဲ့အဆုံးကို ပိုင်းခြားပြီး သိရတယ်။ အဲဒါဟာ
ခြေလှမ်းလို့ခေါ်တဲ့ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားမှု ဝါယောရုပ်၏ အဖြစ်အပျက်ကို

အနိစ္စမည်ပုံ

၁၈၉

သိတာပဲ။ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်လို့ ရှုမှတ်နေသူမှာလဲ ကြွစနဲ့ ကြွဆုံး၊ လှမ်းစနဲ့ လှမ်းဆုံး၊ ချစနဲ့ချဆုံးများကို ပိုင်းခြားပြီးသိရတယ်။ အဲဒါလဲ ဝါယောရုပ်၏ အဖြစ်အပျက်ကို သိတာပါပဲ။ တစ်ခိုက်တစ်ခိုက်နဲ့ တစ်ရွေ့ချင်း ရွေ့ရွေ့ သွားတာကို သိတာလဲ ဝါယောရုပ်၏ အဖြစ်အပျက်ကို သိတာပဲ။ အဲဒီတော့ ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း တစ်ပိုင်းခြင်း ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတဲ့ ခြေလှမ်း ဝါယောရုပ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲတာလား (မမြဲပါဘုရား)။

ကိုယ်ထဲက ထင်ရှားတဲ့အတွေ့အထိ တစ်ခုခုကို ရှိတဲ့အခါ ထိလိုက် ပျောက်လိုက် ထိလိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ သိသိသွားတာလဲ ထိသိမှုနဲ့ စပ်တဲ့ ရုပ်နာမ်များ၏ အဖြစ်အပျက်ကို သိသိသွားတာပဲ။ အဲဒီလိုသိတော့ ထိသိမှု၏ တည်ရာ ကိုယ်အကြည်ရုပ်၏ အဖြစ်အပျက်ကိုလဲသိတယ်။ ထိသိရတဲ့ အတွေ့ရုပ်၏ အဖြစ်အပျက်ကိုလဲ သိတယ်။ အဲဒီလို ထိသိတိုင်း ထိသိတိုင်း အသစ်အသစ် ပေါ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့ရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲတာလား (မမြဲပါဘုရား)။

ကြားဆဲ၌ ကြားတယ် ကြားတယ်လို့ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း ကြားရတဲ့ အသံကလေး အသစ်အသစ် ပေါ်ပေါ်လာပြီးတော့ ပျောက်သွားတာကိုတွေ့ရ သိရတယ် မဟုတ်လား။ အဲဒါဟာ ကြားရတဲ့အသံရုပ်၏ အဖြစ်အပျက်ကို သိသိသွားတာပဲ။ အဲဒီလို ကြားတိုင်း ကြားတိုင်း အသစ် အသစ်ပေါ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့ အသံရုပ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲတာလား (မမြဲပါဘုရား)။ အဲဒီအသံရုပ်နှင့်အတူပင် အသံထင်ပေါ်ရာဖြစ်တဲ့ နားရုပ်ကလဲ ပြိုင်တူဖြစ်ပြီး ပြိုင်တူပျက်သွားတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် အသံရုပ်၏အဖြစ်အပျက်ကိုသိလျှင်

၁၉၀

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

နားရုပ်၏အဖြစ်အပျက်ကို သိတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ အဲဒီတော့ ကြားတိုင်း ကြားတိုင်း ကြားတယ် ကြားတယ်လို့ မှတ်သိနေတဲ့ ယောဂီဟာ အသံရှုပ်မမြီတာကို သိသလိုပင် နားရုပ်မမြီတာကိုလဲ သိသိသွားတာပဲ။ ဆန်စက်မှ ဥဩသံ၊ ရွေးအူတဲ့အသံ စသည်ကို ကြားရတဲ့အခါ ပကတိလူတွေမှာ အကြာကြီး အရှည်ကြီး ကြားနေရတယ်လို့ ထင်ကြတယ်။ ဝိပဿနာထက်သန်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ အသံရှည်ကြီးမဟုတ်ဘဲ တစ်ပိုင်းစီ တစ်ပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ်ပြီး ထင်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အသံရှုပ်ကိုလဲ ယောဂီက လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်နေတယ်လို့ သိရတယ်။

ထို့အတူပင် မြင်ဆဲ၌ မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာ ဝိပဿနာဉာဏ် အထူးထက်သန်နေရင် မြင်သိတာနဲ့ မြင်ရတာ ဟာချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတယ်လို့ သိရတယ်။ အဲဒီလို ခဏမစဲ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပျက်သွားတဲ့ အဆင်းရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲတာလား (မမြဲတာပါဘုရား) အဲဒီ မြင်ရတဲ့အဆင်းနဲ့ ပြိုင်တူပင် ဖြစ်ပျက်သွားတဲ့ မျက်စိအကြည်ရှုပ်ကော မြဲသလား၊ မမြဲတာလား။ (မမြဲပါဘုရား)။

စားသောက်နေရင်း အရသာသိရတော့ သိတယ်သိတယ်လို့ ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာ အဲဒီပေါ်လာတဲ့အရသာကလေး ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရသိရတယ်။ အဲဒီလို အသစ်အသစ်ပေါ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့ အရသာ ရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲတာလား။ (မမြဲပါဘုရား)။ အဲဒီ အရသာရုပ် မမြဲပုံကတော့ အလွန်ပင်ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဘယ်လိုကောင်းတဲ့အရသာပဲ ဖြစ်ဖြစ် လျှာပေါ်မှာ တစ်ခဏလေးပဲ။ ဘာမှမကြာဘူး။ ပျောက်သွားတော့တာပဲ။

အနိစ္စမည်ပုံ

၁၉၁

အဲဒီ အရသာလိုပဲ အရသာပေါ်ရာဖြစ်တဲ့ လျှာရှပ်ကလဲ ပြိုင်တူပင် ဖြစ်ပျက်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် အရသာရှပ် မမြဲတာကိုသိလျှင် လျှာရှပ် မမြဲတာကိုလဲ သိသွားတော့တာပဲ။

အနံ့ကို နံသိတဲ့အခါလဲ ရှုမှတ်နေတဲ့ယောဂီမှာ နံရင်းပျောက်ရင်း နံရင်းပျောက်ရင်းနဲ့ အနံ့ရှပ် အသစ်အသစ်ဖြစ်ပျက်နေတာကို သိရတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတဲ့ အနံ့ရှပ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲတာလား (မမြဲပါဘုရား) အဲဒီအနံ့နဲ့ ပြိုင်တူပျက်သွားတဲ့ နှာခေါင်းအကြည်ရှပ်ကော မြဲသလား၊ မမြဲတာလား (မမြဲပါဘုရား)။

စောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေရင်း စိတ်ကူးကြံစည်မှု ဖြစ်လာရင် အဲဒီစိတ်ကူးကြံစည်မှုကို စိတ်ကူးတယ်၊ ကြံစည်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း စိတ်အကြံတွေ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရသိရတယ်။ အဲဒီ စိတ်ကူးကြံသိမှု ပျောက်ပျောက်သွားတိုင်း အဲဒီစိတ်၏ မှီရာရှပ်လဲ ပျောက်ပျောက်သွားတာပဲ။ အဲဒီလို စိတ်အကြံဖြစ်တိုင်း အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့ မှီရာရှပ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲတာလား (မမြဲပါအရှင်ဘုရား)။

ယခုပြောလာခဲ့တဲ့ဟာ ဖြစ်ဆဲရှပ်နာမ်ကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီများ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် တွေ့သိပြီး မမြဲဘူးလို့ ဖြေနိုင်တဲ့ ရှပ်တရားများ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အဲဒါက အပေါင်းလိုက်အားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် မိမိတို့၏ တစ်ကိုယ်လုံးက ရှပ်တွေပါပဲ။ အဲဒီရှပ်တွေဟာ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း ထိသိတိုင်း ကြံစည်တိုင်း ခဏမစဲ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး

ပျက်ပျက်သွားနေတဲ့ သဘောတရားတွေပဲ။ မိမိကိုယ်ထဲက ရုပ်တွေလိုပင် သူတစ်ပါးကိုယ်က ရုပ်တွေလဲ ပြိုင်တူပင် ဖြစ်ပျက်နေကြတာပဲ။ သက်မဲ့ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်က ရုပ်တွေလဲ ပြိုင်တူပင် ဖြစ်ပျက်နေကြတာပဲ။ ဥပမာအားဖြင့် ကြားတယ် ကြားတယ်လို့ ရှုမှတ် နေရင်း ကြားရတဲ့ အသံရုပ်တွေ ပျက်ပျက်သွား သလိုပင် မိမိသန္တာန်ကရော တစ်လောကလုံးကရော အခြားရုပ်တွေလဲ ပြိုင်တူပင် ပျက်ပျက်သွားတာ ချည်းပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲတဲ့ရုပ်တွေကို မြတ်စွာဘုရားက “ရုပ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲတာလား”လို့ မေးတော်မူတယ်။ ပဉ္စဂဂ္ဂီရဟန်းတော်များက ကိုယ်တိုင်တွေ့သိပြီး ဖြစ်နေ တဲ့အတွက် “မမြဲပါဘုရား”လို့ ဖြေကြတယ်။ ဘုန်းကြီးကလဲ ယခုတရားမှာ ပရိသတ်တွေကို မေးကြည့်မယ်။ မိမိတို့သန္တာန်ကရုပ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။ သူတစ်ပါးတို့သန္တာန်ကရုပ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲတာလား (မမြဲပါဘုရား)။ တစ်လောကလုံး ရုပ်ဟာမြဲသလား၊ မမြဲလား၊ မမြဲပါဘုရား။

အနိစ္စလက္ခဏာ

အဲဒါဟာ အနိစ္စလက္ခဏာနဲ့ဆိုင်တဲ့ မေးခွန်းပဲ။ အဲဒီ အနိစ္စလက္ခဏာ က အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီအနိစ္စလက္ခဏာကို ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင်သိရင် ဒုက္ခလက္ခဏာ အနတ္တလက္ခဏာတွေကိုလဲ သိတော့တာပါပဲ။ အနိစ္စလက္ခဏာ ဆိုတာ မမြဲဘူးလို့ မှတ်သားရကြောင်း ဖြစ်တဲ့အခြင်းအရာပါပဲ။ အဲဒါက တယ်လိုဟာလဲဆိုရင် “ဟုတ္တာ အဘာဝါကာရော အနိစ္စလက္ခဏံ”လို့

အနိစ္စလက္ခဏာ

၁၉၃

အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

ဟုတ္တာ-မူလကမရှိသေးဘဲ ရှိလာဖြစ်လာပြီး၍၊ အဘာဝါကာရော-မရှိတော့ဘဲ ကွယ်ပျောက်သွားသော အခြင်းအရာ ပျက်သွားသော အခြင်းအရာ သည်၊ အနိစ္စလက္ခဏံ-အနိစ္စလက္ခဏမည်ပါတယ်။ မိုးတိမ်ထဲက လက်ကနဲ ပေါ်လာတဲ့ လျှပ်ရောင်ဆိုတာ မြင်ဖူးကြတာချည်းပဲ။ အဲဒီ လျှပ်ရောင်ဟာ မူလက မရှိသေးဘူးမဟုတ်လား။ အဲဒီ မရှိရာကနေပြီး လက်ကနဲပေါ်လာ တယ်။ အဲဒီလို ပေါ်လာပြီးတော့ တည်နေရဲ့လား။ (တည်မနေပါဘုရား)။ အဲဒီ လျှပ်ရောင်ဟာ မူလကမရှိသေးဘဲ လက်ကနဲပေါ်လာပြီး ကွယ်ပျောက် သွားတာလိုပင် ပေါ်လာပြီး ပျောက်သွားတဲ့ အခြင်းအရာဟာ အနိစ္စလက္ခဏာ ပါပဲတဲ့။ ဘယ်အရာမဆို အသစ်ပေါ်လာပြီး ပျောက်သွားရင် မမြဲတာချည်းပဲလို့ မှတ်သားစရာ အထိမ်းအမှတ် လက္ခဏာပါပဲ။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက “ဖြစ်ပေါ် ပြီးနောက် ကွယ်ပျောက်သွားတာက အနိစ္စလက္ခဏာ”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီ ထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် ကွယ်ပျောက်သွားတာက အနိစ္စလက္ခဏာ။

အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်

မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်မှာ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီဟာ “အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ကွယ်ပျောက်သွားတယ်”ဆိုတဲ့ အဲဒီ အနိစ္စလက္ခဏာကို တွေ့ရမှ မမြဲဘူးဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိရတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် မမြဲဘူးလို့ သိမှ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် အစစ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကိုလဲ

၁၉၄

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

“ရှုမှတ်ဆဲမှာ ကွယ်ပျောက်သွားတာကိုတွေ့ရ၍ မမြဲဟုသိတာက အနိစ္စာ နုပဿနာဉာဏ်”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ရှုမှတ်ဆဲမှာ ကွယ်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ၍ မမြဲဟုသိတာ က အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်။

အဲဒီ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် အစစ်ဖြစ်အောင်လို့ မြတ်စွာဘုရား က “ရှုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား”ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို မေးတော်မူတာပဲ။ အဲဒီမေးခွန်းအကြောင်းကတော့ ပြည့်စုံလုံလောက်ပါပြီ။ ယခု ဒုက္ခလက္ခဏာ မေးခွန်းရဲ့ပါဠိကို အနက်ပြန်ပြမယ်။

ပန-ထိုပြင်၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ၊ တံ-ထိုမမြဲ သောတရားသည်၊ ဒုက္ခံ ဝါ-ဆင်းရဲလော၊ သုခံဝါ-ချမ်းသာလော၊ ဣတိ- ဤသို့၊ မေးတော်မူ၏၊ ဒုက္ခဘန္ဓေ-ဆင်းရဲပါ အရှင်ဘုရားတဲ့။

ဒုက္ခ ၂-မျိုး

ဒီနေရာမှာ ဒုက္ခဆိုတာက အခံခက်တဲ့ ဆင်းရဲလဲရှိတယ်။ ကြောက်ဖွယ်ကောင်းလို့ လက်မခံချင်စရာ၊ ရှုံ့မှန်းစရာ ဆင်းရဲလဲရှိတယ်။ အဲဒီ ဆင်းရဲ၂-မျိုးတည်းက ခဏမစဲဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲတဲ့ သဘောကတော့ အခံခက်တဲ့ဆင်းရဲမျိုး မဟုတ်ဘူး။ “ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန- ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသောကြောင့် ဆင်းရဲမည်တယ်လို့ ပြဆိုထားတဲ့ဒေသနာ တော်နှင့်အညီ ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်နဲ့ ကြောက်စရာကောင်းသောကြောင့် ဒုက္ခ လို့ဆိုတဲ့ ဆင်းရဲပဲ။ မြန်မာလို မကောင်းဘူးဆိုတဲ့စကားနဲ့ သဘောတူတဲ့

ဒုက္ခ (၂)မျိုး

၁၉၅

ဝေါဟာရပါပဲ။ ထို့အတူပင် သုခဆိုတာလဲ ဒီနေရာမှာ ကောင်းတယ်ဆိုတဲ့ မြန်မာစကားနဲ့ သဘောတူတဲ့ ဝေါဟာရပါပဲ။ ဒါကြောင့် “မမြဲတဲ့တရားဟာ ဆင်းရဲလား၊ ချမ်းသာလား”ဆိုတာ “မကောင်းတာလား၊ ကောင်းတာလား” ဆိုတဲ့ မြန်မာစကားနဲ့ သဘောတူပါပဲ။ အဲဒီ မေးခွန်းကို ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော် များက “ဆင်းရဲပါကုရား”လို့ ဖြေကြတယ်။ အဲဒီမှာလဲ မြန်မာလိုဆိုရင်တော့ ‘မကောင်းပါဘုရား’လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။

ဘာကြောင့် ဒုက္ခလို့၊ မကောင်းပါလို့ ဆိုရပါသလဲဆိုတော့ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဲတဲ့အတွက် ကြောက်စရာမို့ မကောင်းတာပါပဲ။ ယခုလူတွေ က ကောင်းတယ်၊ ချမ်းသာတယ်လို့ ထင်နေကြတာဟာ ကြာရှည်စွာ တည်နေ တယ်၊ အမြဲတမ်းတည်နေတယ် ထင်ကြလို့ပါပဲ။ တစ်စက္ကန့်မျှတောင် မတည်ဘဲ ခဏမစဲ ပျက်နေတယ်ဆိုတာသိရရင် ချမ်းသာတယ်၊ ကောင်းတယ် လို့ ဘယ်မှာထင်နိုင်ကြပါမလဲ။ အဲဒီလို ခဏမစဲ ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေ ကို အထည်ကိုယ်လုပ်ပြီး နေကြရတာဟာ ရုပ်နာမ်အသစ် နောက်ထပ်ဖြစ် မလာရင် ဘယ်အချိန်မဆို သေနိုင်တဲ့အတွက် အမှန်အတိုင်းသိရင် ကြောက်စရာ ပဲ ဘယ်ဟာလဲဆိုရင် ပြိုလုပြိုခါနီး ဆွေးမြည်နေတဲ့ တိုက်အိုကြီးထဲဝင်နေရ မယ်ဆိုရင် ကြောက်စရာကောင်း သလိုပါပဲ။ အဲဒီတိုက်အိုကမှ မပျက်သေးဘဲ ရက်ပိုင်း၊ လပိုင်း၊ နှစ်ပိုင်းနဲ့ တည်နေနိုင်ဖွယ်ရှိသေးတယ်။ ကိုယ်ထဲက ရုပ်နာမ်တွေကတော့ တစ်စက္ကန့်လောက်တောင်မတည်ဘဲ ပျက်ပျက်နေကြတဲ့ အတွက် သာပြီးကြောက်စရာ ကောင်းတာပေါ့။ အဲဒီလို ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ အတွက် ဒုက္ခ-ဆင်းရဲလို့ ဆိုရတာပဲ။ “နှစ်သက်စရာ၊ အားကိုးစရာမရှိတူး၊

၁၉၆

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ဘာမှမကောင်းတဲ့တရား”လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။

ဒုက္ခလက္ခဏာ

ဒီနေရာမှာ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲလို့ သိမှတ်စရာ လက္ခဏာက ဘာလဲလို့ ဆိုရင်“အဘိဏ္ဍသမ္ပဋိပိဋနာကာရော ဒုက္ခလက္ခဏံ”လို့ ဆိုထားတဲ့ အဋ္ဌကထာ စကားအတိုင်းပါပဲ။ အဘိဏ္ဍသမ္ပဋိပိဋနာကာရော-မပြတ်နှိပ်စက်သော အခြားအရာသည်၊ ဒုက္ခလက္ခဏံ-ဆင်းရဲဟု မှတ်သိရကြောင်း လက္ခဏာမည် ပါသတဲ့။ မပြတ်နှိပ်စက်တယ်ဆိုတာ ဖြစ်မှုပျက်မှုက မပြတ်နှိပ်စက်နေတာပဲ။ ဖြစ်မှု ပျက်မှုက နှိပ်စက်တယ်ဆိုတာလဲ ရုပ်နာမ်တရားဘိုင်းဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတာကို ဆိုတာပါပဲ။ အဲဒီလို ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နဲ့ အနှိပ်စက်ခံရ တဲ့ ရုပ်နာမ်သဘောတရားဟူသမျှကို ဒုက္ခ-ဆင်းရဲလို့ မကောင်းတဲ့တရားလို့ အသိအမှတ်ပြုရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဖြစ်မှု ပျက်မှုမကောင်းတာဟာ ဒုက္ခ လက္ခဏာပါပဲ။ အဲဒါကို “ဖြစ်ပျက် နှစ်ရပ် မပြတ်နှိပ်စက်တာက ဒုက္ခ လက္ခဏာ”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဖြစ်ပျက်နှစ်ရပ် မပြတ်နှိပ်စက်တာက ဒုက္ခလက္ခဏာ။

ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်

အဲဒီ ဒုက္ခလက္ခဏာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့ပြီးတော့ ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲပဲ။ မကောင်းတဲ့တရားပဲ၊ နှစ်သက်ဖွယ် အားကိုးဖွယ် မရှိတဲ့ တရားပဲလို့ သိမြင်တာဟာ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ် အစစ်ပါပဲ။ အဲဒါကိုသဲ “ရှုမှတ်ဆဲမှာ ဖြစ်ပျက်နေတာကို တွေ့ရ၍ ဆင်းရဲဟု သိတာက ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်”လို့

ဒုက္ခနုပဿနာဉာဏ်

၁၉၇

ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ရှုမှတ်ဆဲမှာ ဖြစ်ပျက်နေတာကိုတွေ့ရ၍ ဆင်းရဲဟုသိတာက ဒုက္ခနုပဿနာဉာဏ်။

အဲဒီ ဒုက္ခနုပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ပုံကတော့ ရှေ့နားပိုင်းက ပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း ဖောင်းတာပိန်တာမှစပြီး ဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ်ကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီဟာ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ၊ ကွေးတာ၊ ဆန့်တာ၊ ကြွတာ၊ လှမ်းတာ၊ ချတာ စသည်တွေလဲ တစ်စုံတစ်ရာနဲ့ ခဏမခဲ ဖြစ်ပျက်နေတာကို တွေ့နေရတယ်။ ထိသိတိုင်း၊ ကြားသိတိုင်း၊ မြင်သိတိုင်း၊ စားသိတိုင်း၊ စသည်မှာလဲ ခဏမခဲ ဖြစ်ပျက်နေတာကိုသာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတော့ ရုပ်နာမ် သဘောတရားတွေကို ဖြစ်မှုပျက်မှုက မပြတ်နှိပ်စက်နေသလိုပင် ထင်မြင် လာတယ်။ ဘယ်အချိန်မဆို သေပျက်သွားနိုင်တဲ့အတွက် ကြောက်စရာ ကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲတွေချည်းပဲလို့လဲ သိမြင်သဘောကျလာတယ်။ အဲဒါဟာ ဒုက္ခနုပဿနာဉာဏ် အစစ်ပါပဲ။ အဲဒီ ဒုက္ခနုပဿနာဉာဏ်အစစ် ဖြစ်အောင်လို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်က “မမြဲတဲ့ရှုပ်တရားဟာ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲလား၊ သုခ-ချမ်းသာလား”လို့ မေးတော်မူတာပါပဲ။ ဒီဒုက္ခ အကြောင်းကိုတော့ ရုပ်သည် အတ္တကောင်မဟုတ် စသည်ဖြင့် ဟောခဲ့တဲ့ အပိုဒ်များမှာ “အတ္တကောင် မဟုတ်သောကြောင့် ရုပ်သည် နှိပ်စက်ဖို့ရာ ဖြစ်နေချေသည်” အစရှိသော စကားရပ်တို့ဖြင့်ပင် ထင်ရှားပြခဲ့ပြီးလဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရုပ်ဟာ ကြောက်စရာ ဆင်းရဲမှုဖြစ်ကြောင်း အလွန်ပင်ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များက ဆင်းရဲပါအရှင်ဘုရားလို့ ဖြေကြပါတယ်။

၁၉၈

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

အဲဒီအကြောင်းကတော့ ကောင်းကောင်း နားလည်လောက်ပါပြီ။ အဲဒီလို အနိစ္စ ဒုက္ခမျှဖြစ်တဲ့တရားကို ငါ့ဥစ္စာအနေ၊ ငါအနေ၊ ငါ့အတ္တအနေဖြင့် မရှုမြင် မထင်မှတ်သင့်ကြောင်း ဖော်ပြတဲ့စာပိုဒ်ကို အနက်ပြန်ပြပါမယ်။

ပန-ထိုမှတစ်ပါး၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စ-မမြဲ၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲတည်း၊ ဝိပရိဏာမဓမ္မ-ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိ၏။ တံ-ထိုမပြောင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်သောတရားကို၊ ဇေတံ မေ-ဤအရာဟာ ငါ့ဥစ္စာ၊ သောအဟံ အသွီး-ဤအရာသည် ငါဖြစ်သည်၊ သော မေ အတ္တာ တိ-ဤအရာဟာ ငါ့အတ္တဟူ၍၊ သမနုပဿိတုံ- ရှုမြင်ထင်မှတ်ခြင်းငှာ၊ ကလ္လံန-ထိုက်တန်သင့်လျော်ပါမည်လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မေးတော်မူ၏။ နော ဟေတံ ဘန္တေ-ထိုသို့ရှုရန်မထိုက်တန် မသင့်လျော်ပါဘုရားတဲ့။

ငါ့ဟာလို့ထင်တာ တဏှာစွဲ

အဲဒီစကားရပ်ထဲမှာ ငါ့ဥစ္စာလို့ထင်တာက တဏှာစွဲပဲ။ ငါဖြစ်တယ် လို့စွဲလမ်းတာက မာနစွဲပဲ။ ငါ့အတ္တလို့ စွဲလမ်းတာက ဒိဋ္ဌိစွဲပဲ။ တဏှာဖြင့် သာယာနှစ်သက်ရင် ကိုယ့်ဥစ္စာမဟုတ်ပေမယ့် ကိုယ့်ဥစ္စာအနေနဲ့ပဲ သိမ်းပိုက် ပြီးသာယာနှစ်သက်တယ်။ ဥပမာ ဈေးထဲသွားကြည့်တဲ့သူဟာ လိုချင်နှစ် သက်တဲ့ ပစ္စည်းကိုတွေ့ရရင် ကိုယ့်ဟာအနေနဲ့ပင် သိမ်းပိုက်ပြီးသာယာ နှစ်သက်တာပဲ။ အင်္ကျီလုံချည်ဆိုရင် စိတ်ကူးဖြင့်ဝတ်ကြည့်တယ်။ ဖိနပ်ဆိုရင် စိတ်ကူးဖြင့်စီးကြည့်တယ်။ သက်မဲ့သက်ရှိ ပစ္စည်းဟူသမျှကို သာယာနှစ်သက် ရင် ဒီလိုချည်းပဲ။ ကိုယ့်ဟာအနေနဲ့ သိမ်းပိုက်ပြီး သာယာနှစ်သက်တာပဲ။

ငါ့ဟာလိုထင်တာ တာထာစွဲ

၁၉၉

ဒါကြောင့် မမြဲဆင်းရဲ ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့တရားကို ငါ့ဥစ္စာအနေဖြင့် သိမ်းပိုက်ပြီး နှစ်သက်သာယာနေရန် သင့်ပါမလားလို့ မေးတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒီ အမေးဖြင့် ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲကို သာယာနှစ်သက်ရန် သင့်ပါမလား လို့ဆိုလိုပါတယ်။

ယခု မိမိတို့သန္တာန်မှာရှိနေတဲ့ ရုပ်တွေဟာ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေ တယ်။ အဲဒီလို ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာကို အမှန်အတိုင်းသိရင် ခုတင် ကပြောခဲ့တဲ့ တိုက်အိမ်အိုကြီးထဲ ဝင်နေရသလို ကြောက်စရာပဲ။ ယခု ကောင်းနေပေမယ့် အကြောင်းမညီညွတ်ရင် တစ်မျိုးတစ်မည်ဖြစ်ပြီး မနေသာ မထိုင်သာလဲ ဖြစ်သွားတတ်တာပဲ။ အဲဒီလို တစ်ခဏမျှ မတည်မမြဲ ပြောင်းလဲ နေလို့ ကြောက်စရာ ဆင်းရဲမှန်းသိရင် သာယာနှစ်သက်စရာ ဘယ်ရှိမလဲ။ နာရီပိုင်း၊ ရက်ပိုင်း၊ မကြာမီမှာပင် လူနာကြီးဖြစ်တော့မည့်သူကို အိမ်ထောင် ဖက်အဖြစ်ဖြင့် သာယာလက်ခံနိုင်ပါ့မလား။ မကြာမီ သေသွားမည့်သူကို အိမ်ထောင်ဖက်အဖြစ်ဖြင့် သာယာလက်ခံနိုင်ပါ့မလား။ တကယ်သိရင် ဘယ်သူ မှ မသာယာ လက်မခံနိုင်ပါဘူး။ အဲဒါလိုပဲ ဖြစ်ပျက်သမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုနေတဲ့ယောဂီမှာ ခဏမစဲ ပျက်ပျက် သွားတဲ့ရုပ်တွေကို တွေ့ရတဲ့ အတွက် ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲ ထင်လာတယ်။ အဲဒီလို ဆင်းရဲထင်နေတော့ ဘယ်ရုပ်ကိုမှ ကိုယ့်ဟာအနေဖြင့် မသာယာ မသိမ်းပိုက်လိုတော့ဘူး။

ဒါကြောင့် ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များက အဲဒီလို ရုပ်ကို ကိုယ့်ဟာ အနေဖြင့် သာယာသိမ်းပိုက်ရန် မသင့်ပါဘုရားလို့ ဖြေကြားပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဒုက္ခလက္ခဏာကို သိမြင်ပြီး ချမ်းသာ သုခအနေကောင်းတဲ့အနေဖြင့် မသာယာ မနှစ်သက်ပုံကိုပြတဲ့ အမေးအဖြေပဲ။

ငါပဲလို့ထင်တာ မာနစွဲ

သော-ဤအရာသည်၊ အဟံအသ္မိ-ငါဖြစ်သည်လို့ ထင်တာက တော့ မာနစွဲပဲ။ ကြည်လင်တဲ့မျက်စိ၊ နားစသည် ကောင်းတဲ့ အဆင်း အသံစသည်တို့ကို မှီပြီးတော့ ငါမျက်စိကောင်းတယ်၊ နားကောင်းတယ်၊ အဆင်းလှတယ်၊ အသံကောင်းတယ်၊ ကျန်းမာတယ်၊ အားကောင်းတယ် စသည်ဖြင့် မာန်တက်တာမျိုးပဲ။ အဲဒီလို ရုပ်ကိုမှီပြီး မာန်တက်ရန်သင့်ပါ မလားတဲ့။

မာန်တက်တယ်ဆိုတာ အမြဲရှိနေတယ်။ မြဲတယ်ထင်ပြီး တက်တာပဲ။ အဲဒီ မျက်စိရုပ်၊ နားရုပ်၊ အဆင်းရုပ်စသည်ကို အမြဲတည်ရှိနေတယ်ထင်ပြီး မာန်တက်တာပါပဲ။ ဥပမာအားဖြင့် လူတစ်ယောက်မှာ ရွှေ၊ငွေစသည် တော်တော်များများကို တစ်နေရာ၌ သိမ်းထားတယ်ဆိုပါတော့ အဲဒီပစ္စည်းတွေ ကို တိတ်တိတ်ခိုးယူသွားလို့ မရှိတော့ပေမယ့် ပစ္စည်းရှင်က သူသိမ်းထားတဲ့ အတိုင်း ရှိနေတယ်ထင်ရင် ငါ့မှာ ရွှေတွေ၊ ငွေတွေ များစွာရှိတယ်လို့ထင်ပြီး မာန်တက်နေနိုင်တယ်။ ခိုးယူသွားလို့ မရှိတော့ဘူးဆိုတာ သိရင်တော့ အဲဒီလို မာန်တက်ဖွယ် မရှိတော့ပါဘူး။ အဲဒီဥပမာလို့ပါပဲ။ မြင်ဆဲကြားဆဲစသည်က ထင်ရှားခဲ့တဲ့ မျက်စိရုပ် စသည်ကို ရှိမြဲရှိနေတယ် ထင်ကြလို့ အဲဒီ မျက်စိရုပ် စသည်ကို စွဲမှီပြီး မာန်တက်နေကြတာပါပဲ။ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ မြင်ပြီးပျောက်၊ ကြားပြီးပျောက် စသည်ဖြင့် ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာ ကိုချည်း တွေ့မြင်နေရတယ်။ အဲဒီတော့ ငါ့မျက်စိကောင်းတယ်၊ ငါလှတယ်

ငါပဲလို့ထင်တာ ဒိဋ္ဌိစွဲ

၂၀၁

စသည်ဖြင့် မာန်တက်စရာ မရှိတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် “ရုပ်ဟာ ငါဖြစ်သည်” လို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းရန် သင့်ပါမလားဆိုတဲ့ အမေးကို “မသင့်ပါဘုရား” လို့ ဖြေကြပါတယ်။

ဒီအမေးအဖြေဖြင့် “မြဲတယ်ထင်ရင် မာန်တက်တယ်၊ မမြဲဘူးလို့ သိရင် မာန်မတက်ဘူး” ဆိုတာကို သိစေပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့-

ငါ့အတ္တလို့ထင်တာ ဒိဋ္ဌိစွဲ

ဧဝော-ဤအရာသည်၊ မေ-ငါ၏၊ အတ္တာ-အတ္တပဲလို့ ထင်မှတ်တာက ဒိဋ္ဌိစွဲပဲ။ အဲဒါလဲ မိမိသန္တာန်ကရုပ်ကို အမြဲတည်နေတယ်၊ အလိုအတိုင်း ဖြစ်နေတယ်ထင်လို့ စွဲလမ်းတာပါပဲ။ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေ လို့ မမြဲတာချည်းပဲ။ မမြဲလို့ ဆင်းရဲချည်းပဲ။ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ် တာချည်းပဲလို့ သိနေရင်တော့ အဲဒီလိုရုပ်ကို အတ္တကောင် ငါကောင်အနေ ဖြင့် စွဲလမ်းစရာ မရှိတော့ပါဘူး။ “ကောင်းတာချည်းဖြစ်ပါစေ၊ မကောင်းတာ မဖြစ်ပါစေနဲ့၊ ရုပ်ကောင်းတွေ အမြဲတည်နေပါစေ” လို့ စီမံခန့်ခွဲ၍ မရတာကို မြင်သိရင်လဲ ငါကောင်အနေဖြင့် စွဲလမ်းစရာ မရှိတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် “ရုပ်ဟာ ငါ၏အတ္တပဲ” လို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းရန် သင့်ပါမလား ဆိုတဲ့အမေးကို “မသင့်ပါဘုရား” လို့ ဖြေကြပါတယ်။

ဒီမေးခွန်းဖြင့် “ခဏမစဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်နေတာကို မသိရင် ရုပ်ကို အတ္တလို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းတယ်။ သိရင်တော့ မစွဲလမ်းဘူး” ဆိုတာ ကိုသိစေပါတယ်။ ဒီမေးခွန်းအရအားဖြင့် ခဏမစဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်းကို

လဲ “အနတ္တဟုမှတ်သိရကြောင်း အနတ္တလက္ခဏာ” လို့ မှတ်ယူသင့်ပါတယ်။

ယခုထုတ်ပြန်တဲ့ မေးခွန်းများအရ ဘုန်းကြီးက အကျဉ်းချုပ် မေးသွားမယ်။ ပရိသတ်များက မိမိတို့သဘောကျ ထင်မြင်တဲ့အတိုင်း ဖြေကြရမယ်။

(၁) ပရိသတ်တို့၊ ရုပ်ဟာမြဲသလား၊ မမြဲသလား(မမြဲပါဘုရား)။

(၂) မြေတာဟာ ဆင်းရဲလား၊ ချမ်းသာလား(ဆင်းရဲပါဘုရား)။

မြေတာဟာ မကောင်းတာလား၊ ကောင်းတာလား (မကောင်းတာပါဘုရား)

(၃) မမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်တဲ့တရားကို ဒါ ငါ့ဟာပဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး သာယာနှစ်သက်ရန် သင့်ပါ့မလား၊(မသင့်ပါဘုရား)။ဒါဟာ ငါပဲလို့ထင်မှတ်ပြီး မာန်တက်ရန်ကော သင့်ပါ့မလား၊ (မသင့်ပါဘုရား)။ဒါဟာ ငါ့အတ္တပဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး ယူဆစွဲလမ်းရန်ကော သင့်ပါ့မလား၊ (မသင့်ပါဘုရား)။

ယခု မြတ်စွာဘုရားရှင်၏မေးပုံနှင့် ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်တို့၏ ဖြေပုံပါဠိမှ မြန်မာပြန်သက်သက်ကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

မြဲမမြဲစသည် အမေးအဖြေ မြန်မာပြန်

ရဟန်းတို့၊ ဒါကို ဘယ်လိုထင်ကြသလဲ။ ရုပ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။ မြေတာဟာ ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲလား၊ နှစ်သက်ဖွယ် ချမ်းသာလား၊ (ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲပါဘုရား)။ မမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်သော

မြမမြစသည် အမေးအဖြေ မြန်မာပြန်

၂၀၃

တရားကို“ငါ့ဟာဟု၊ငါဟု၊ ငါ့အတ္တဟု”ရှုမြင်ထင်မှတ်ရန်သင့်ပါ့မလား
(မသင့်ပါဘုရား)။

ခံစားမှု-ဝေဒနာဟာ မြသလား၊ မမြသလား၊ (မမြပါဘုရား)
မမြတာဟာကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲလား၊ပ။ ရှုမြင်ထင်မှတ်ရန်သင့်ပါ့
မလား မသင့်ပါဘုရား။မှတ်သားမှု-သညာဟာ မြသလား၊ မမြ
သလား၊ (မမြပါဘုရား)။မမြတာဟာကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲလား
။ပ။ရှုမြင်ထင်မှတ်ရန် သင့်ပါ့မလား (မသင့်ပါဘုရား)။

ပြုလုပ်အားထုတ်မှု သင်္ခါရတွေဟာ မြသလား၊ မမြသလား၊
(မမြပါဘုရား)။မမြတာဟာ ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲလား။ပ။

ရှုမြင်ရန် သင့်ပါ့မလား၊ (မသင့်ပါဘုရား)။

ကြံသိမှု-စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ မြသလား၊မမြသလား၊ မမြပါဘုရား။
မမြတာဟာ ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲလား၊ နှစ်သက်ဖွယ် ချမ်းသာ
လား၊ ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲပါဘုရား၊ မမြဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်

တတ်သောတရားကို“ငါ့ဟာဟု၊ငါဟု၊ငါ့အတ္တဟု”ရှုမြင်ထင်မှတ်ရန် သင့်ပါ့
မလား၊ မသင့်ပါဘုရား။

ဒီကနေ့ ရှေ့ပိုင်းက အနတ္တလက္ခဏာနှင့်စပ်ပြီး ပြောလာခဲ့တယ်။
နောက်ပိုင်းကျတော့ အနတ္တလက္ခဏာသုတ်က လက္ခဏာသုံးပါးလုံး ပြဆိုထား
တဲ့စကားရပ်ကို ဟောလာခဲ့တယ်။ အမေးအဖြေများပါပဲ။ အဲဒါဟာ ရှုပ်ခွာနဲ့
စပ်ပြီး ဟောပြောချက်ကတော့ ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ ဝေဒနာကွဉ်-စသည်နှင့်စပ်ပြီး
အမေးအဖြေကိုတော့ နောက်တစ်ကြိမ်ကျမှ ဟောရမယ်။ ဒီကနေ့တော့

၂၀၄

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ဒီတင်ပဲရပ်ပြီး တရားသိမ်းကြစို့။

ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ရှိသေစွာ နာယူမှတ်သား
ကြရသော ဓမ္မဿဝနကုသိုလ်ကံစေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်။

ပ။ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

ပဉ္စမပိုင်းပြီး၏။

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ဆဋ္ဌမပိုင်း

၁၃၂၅-ခုနှစ် ဝါဆိုလကွယ်နှင့် ဝါခေါင်လဆန်း ၈-ရက်နေ့ ဟောသည်

တရားအနုသဇ္ဇေ

အနတ္တလက္ခဏသုတ်ကို ဟောလာတာ ၅-ကြိမ်ရှိပြီ။ ခန္ဓာငါးပါး အတ္တမဟုတ် အနတ္တဖြစ်ကြောင်း ဟောထားတဲ့ ဒေသနာတော်ကို ဖွင့်ပြခဲ့ပြီ။ လက္ခဏာ သုံးပါးလုံးပြတဲ့ ဒေသနာတော်မှ ရုပ်အကြောင်းကိုတော့ ဖွင့်ပြခဲ့ပြီ။ ဒီကနေ့ ဝေဒနာဟာ မြဲ-မမြဲ မေးပုံကစပြီးဟောရမယ်။ ဟောတော်မူပုံ ပါဠိကတော့-

ဝေဒနာမမြဲပုံ စသည်ပြဆိုချက်

ဝေဒနာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါတိ၊ အနိစ္စာ ဘန္တေ။ ယံပနာနိစ္စံ၊
ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ၊ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ
ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ "တေ မမ၊
သောဟမသ္မိ၊ သော မေ အတ္တာ"တိ။ နော ဟေတံ
ဘန္တေ။

ဝေဒနာ-ခံစားမှုဝေဒနာသည်၊ နိစ္စာ ဝါ-မြဲသလော၊ အနိစ္စာ ဝါ-
မမြဲသလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မေးတော်မူ၏။ အနိစ္စာ ဘန္တေ-မမြဲပါ
အရှင်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရားက ခံစားမှုဝေဒနာဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလားလို့ မေးတော်မူတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များက မမြဲပါဘုရားလို့ ဖြေကြပါတယ်။ ဝေဒနာအကြောင်းကို ရှေ့ပိုင်းများကလဲ ပြောသင့်သလောက် ပြောခဲ့ပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ယခု သူ့အလှည့်ကျနေတဲ့အခါ နည်းနည်းတော့ ထပ်ပြောရဦးမှာပဲ။ ခံစားမှုဝေဒနာဆိုတာ ချမ်းသာတဲ့ ကောင်းတဲ့ ခံစားမှု ကတစ်ပါး၊ ဆင်းရဲတဲ့ မကောင်းတဲ့ ခံစားမှုကတစ်ပါး၊ မဆင်းရဲ မချမ်းသာ အလယ်လတ်ခံစားမှုက တစ်ပါး ဒီလိုသုံးပါးရှိတယ်။ အဲဒီခံစားမှုဝေဒနာ သုံးပါးလုံးကို ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေက အမြဲတည်ရှိနေတဲ့ ငါကောင်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒီလို ထင်မြင် စွဲလမ်းနေတာကို နိဝါသီအတ္တစွဲ၊ ဝေဒကအတ္တစွဲလို့ ဆိုတာပဲ။ အဲဒီအတ္တစွဲ ဆောင်ပုဒ်များကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက နိဝါသီအတ္တစွဲ။

အမိဝမ်းတွင်းကတည်းက သေသည့်တိုင်အောင် ကိုယ်ထဲမှာ အသက်ရှင်နေတဲ့ ငါကောင်ဆိုတာ ရှိနေတယ်လို့ ပကတိလူတွေက ထင်နေကြတယ်။ တချို့ကတော့ သေပြီးတဲ့နောက်လဲ အမြဲတည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒါဟာ နိဝါသီအတ္တစွဲပဲ။ အဲဒီ အမြဲတည်ရှိနေတဲ့ ငါကောင်ကပင် အကောင်းအဆိုးတွေကို ခံစားနေတယ်လို့ ဒီလိုလဲ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒါက ဝေဒကအတ္တစွဲပဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

အကောင်းအဆိုးဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ခံစားသည်ဟု ထင်တာက ဝေဒကအတ္တစွဲ။

ဝေဒနာမမြဲပုံ စသည်ပြဆိုချက်

၂၀၇

ကိုယ်ထဲ၊စိတ်ထဲမှာ ချမ်းသာနေတာလဲ ငါပဲ။ အဲဒီငါကပဲ ရံခါ ဆင်းရဲတယ်။ ရံခါ မဆင်းရဲ မချမ်းသာ အလယ်အလတ်ဖြစ်နေတယ်လို့ ဒီလို ထင်နေကြတယ်။ အဲဒီတော့ ခံစားမှုဖြစ်နေတယ်လို့ ထင်နေကြတာပေါ့ အမှန်ကတော့ ချမ်းသာနေတဲ့အခါမှာ ဆင်းရဲမရှိဘူး။ အလယ်အလတ်လဲ မရှိဘူး။ ဆင်းရဲနေတဲ့အခါလဲ ချမ်းသာမရှိဘူး။ အလယ်အလတ်လဲမရှိဘူး။ အလယ်အလတ် မဆင်းရဲမချမ်းသာ ဖြစ်နေတဲ့အခါလဲ ချမ်းသာမရှိဘူး။ ဆင်းရဲလဲမရှိဘူး။ ဒီတော့ ခံစားမှုဟာ မြဲတည်နေတာရယ်လို့မရှိဘူး။ သူ့ခိုင်ရာ အကောင်းအဆိုး အလယ်အလတ် အကြောင်းအားလျော်စွာ သူ့အခိုက်အတန့် နှင့်သူ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ မမြဲဘူးဆိုတာ ထင်ရှားနေပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ဖြစ်ခိုက်ရပ်နာခိုက် ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း လိုက်ပြီးမရှုနိုင်တဲ့ ပကတိလူတွေမှာတော့ အဆိုး အကောင်း အလတ်ခံစားမှုလုံးလုံးပင် တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်လျက် ရှိနေတယ်လို့လဲ ထင်တတ်ကြတယ်။ ဥပမာ-ကိုယ်ထဲက နာကျင်ကိုက်ခဲနေစဉ်မှာပင် ဝမ်းသာစရာအကြောင်းကို ကြားရတော့ ဝမ်းသာတယ်။ ကိုယ်ထဲကအတွေ့အထိကောင်းကို ခံစားနေရစဉ်မှာပင် စိတ်ညစ်စရာကို စဉ်းစားမိတဲ့အခါ စိတ်ညစ်တယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ခိုက်မှာ အကောင်းအဆိုး ၂-ပါးစလုံး ပြိုင်တူဖြစ်နေတယ်လို့ ထင်မှတ်ကြတယ်။ အဲဒီလိုထင်တာဟာ ရှေးစိတ်နှင့်နောက်စိတ်၊ ရှေးဝေဒနာနှင့် နောက်ဝေဒနာကို ရွဲခြားပြီးမသိလို့ ပါပဲ။ အမှန်အားဖြင့်တော့ တစ်ခုပြီးမှ တစ်ခုဖြစ်နေတာပါပဲ။

ဒါကြောင့် ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုနေတဲ့ယောက်

၁၁၁

မှာကိုယ်ထဲက နာကျင်အခံခက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ ပေါ်လာတဲ့အခါ အဲဒီအခံခက်တဲ့ ဝေဒနာကို ရှုစိုက်ပြီး နာတယ်၊ နာတယ် စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း သမာဓိဉာဏ်အားကောင်း ရင်အဲဒီ နာကျင်အခံခက်တာဟာ လျော့လျော့သွားတယ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ နာကျင်အခံခက်မှုဟာ လုံးလုံးပျောက်သွားတယ်။ တချို့မှာဆိုရင် တစ်ခဏကလေး အတွင်းမှာပင် ယူပစ်လိုက်သလိုပင် အဲဒီအခံခက်တာဟာ လုံးလုံးပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီတော့ ကိုယ်ထဲမှာ အခံခက်တာလဲမရှိ၊ အတွေ့ကောင်းတာလဲ မရှိရင် ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်စသည်ဖြင့် ရိုးရိုးအတွေ့ကိုပဲ ရှုမှတ်နေရတယ်။ အဲဒါဟာ အလယ်အလတ်ခံစားမှုကို ရှုသိနေတာပဲ။ အဲဒီလို အလယ်အလတ် ရိုးရိုးအတွေ့ကို ရှုမှတ်နေရင်း ကောင်းတဲ့အတွေ့ပေါ်လာတဲ့အခါ အဲဒီကောင်းတာကို ရှုမှတ်ရတယ်။ မကောင်းတာပေါ်လာရင်လဲ မကောင်းတာကို ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို အလယ်အလတ် အကောင်းအဆိုးတွေကို သူ့အစိုက်အတန့်နှင့်သူ ရှုသိနေရတော့ အဲဒီခံစားမှုတွေဟာ မမြဲဘူးဆိုတာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သဘောကျသိမြင်လာတယ်။ ဒါကအမျိုးတူဝေဒနာ အစဉ်တွေကို ပိုင်းခြားသိပုံပဲ။ အဲဒီလို သိတာကို သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ဖြင့် ပိုင်းခြားသိတယ်လို့ ဆိုတာပဲ။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဘင်္ဂဉာဏ်ဆီရောက်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ အတွေ့ကောင်းကို ကောင်းတယ်၊ ကောင်းတယ်လို့ ရှုမှတ်နေရင် ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း သုခဝေဒနာခေါ်တဲ့ အကောင်းကလေးတွေဟာ တစ်ပိုင်းစီ တစ်ပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ်၊ ဆုံးဆုံးသွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို အခါမှာ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်စသည်ဖြင့် အတွေ့ရိုးရိုးမှတ်သိရတာလဲ တစ်ပိုင်းစီ၊ တစ်ပိုင်းစီ

ပြတ်ပြတ်ပြီး ထင်တာပဲ။ အတွေ့ကောင်းကိုတစ်လှည့် ရှိရှိအတွေ့ကိုတစ်လှည့် မှတ်သိနေရင်လဲ အတွေ့ကောင်းကတခြား၊ ရှိရှိအတွေ့ကတခြား ကွဲပြားလျက် ထင်တယ်။ တစ်ဆက်တည်းအနေဖြင့် မထင်ဘူး။ အတွေ့ဆိုးနဲ့တွဲပြီး ရှုမှတ်ရရင်လဲ တခြားစီပိုင်းခြားသိတာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုသိနေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ခံစားမှုဝေဒနာဟာ တစ်ခုစီ တစ်ခုစီ လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွား တာချည်း တွေ့ရတဲ့အတွက် ခံစားမှု ဝေဒနာ မမြဲဘူးဆိုတာ အလွန်ထင်ရှား နေပါတယ်။ အဲဒီလို သိတာကတော့ ခဏပစ္စုပ္ပန်ဖြင့် ပိုင်းခြားသိတာပဲ။ ယခုယောဂီတွေ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ နာတယ် စသည်ဖြင့် ပေါ်ရာ၊ ပေါ်ရာကို မပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေကြရတာဟာ အဲဒီလို ခဏပစ္စုပ္ပန်ဖြင့် တစ်ပိုင်းစီ တစ်ပိုင်းစီ ပိုင်းခြားသိရအောင် လို့ပါပဲ။

ဒါကြောင့် ဒွါရ ၆-ပါးက ထင်ရှားပေါ်လာသမျှကို မပြတ်ရှုမှတ် နေတဲ့ ယောဂီဟာ မြင်ရင်မြင်တယ်၊ ကြားရင်ကြားတယ်၊ ထိရင်ထိတယ်၊ ကြံရင်ကြံတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်းပင် မြင်လို့ကောင်းတာ မကောင်းတာ နဲ့ မကောင်းတကောင်းဆိုတဲ့ ဝေဒနာတွေ ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျက်သွားတာကို ပိုင်းခြားပြီးသိရတယ်။ ထို့အတူပင် ကြားလို့ကောင်းတာ မကောင်းတာ၊ တွေ့ထိလို့ကောင်းတာ မကောင်းတာ ကြံသိလို့ကောင်းတာ၊ မကောင်းတာ စသောဝေဒနာတွေ ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျက်သွားတာကိုလဲ ပိုင်းခြားပြီး သိရတယ်။ အဲဒီတော့ ခံစားမှုဝေဒနာဟူသမျှဟာ မမြဲတာချည်းပဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် ရှင်းလင်းစွာ သိသိသွားတယ်။

ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များကလဲ အဲဒီလိုရှုသိပြီးတော့ သောတာပန်

ဖြစ်နေကြတဲ့အတွက် “ဝေဒနာမြဲသလား၊ မမြဲသလား”ဆိုတဲ့ အဲဒီအမေးကို မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် “မမြဲပါဘုရား”လို့ ဖြေကြပါတယ်။ ဘုန်းကြီးက လဲ ယခု တရားနာပရိသတ်တွေကို မေးကြည့်မယ်။ သဘောကျတဲ့အတိုင်း ဖြေကြပါ။

ကိုယ်ထဲက နာကျင်အခံခက်တဲ့ ဝေဒနာဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား) ဘာကြောင့်မမြဲသလဲဆိုရင် အဲဒီ အခံခက်တာဟာ စောစော ကမ္မဋ္ဌိသေးဘူး။ အဲဒီအခိုက်မှာမှ ဖြစ်လာတယ်မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား) အဲဒါကိုနာတယ်၊ နာတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်းပင် တော်တော်ကြာတော့ သူကပျောက်သွားတယ်မဟုတ်လား၊ (ပျောက်သွားပါတယ်ဘုရား)။ အမှတ် အထူးကောင်းနေတဲ့ ယောဂီမှာဆိုရင် နာတယ်လို့ တစ်ခါမှတ်လိုက်ရင်း တစ်နာက ပျောက်သွားရင်း နောက်တစ်နာက အသစ်ပေါ်လာပြန်ရင်း အဲဒါ ကိုမှတ်လိုက်ပြန်တော့ သူကပျောက်သွားပြန်ရင်းနဲ့ ချက်ချင်း ချက်ချင်း ပင်ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ကြရတယ်မဟုတ်လား၊ (တွေ့ကြရပါ တယ်ဘုရား)။

အမှတ်အသိကောင်းတဲ့အခါ ကိုယ်ထဲကအတွေ့ကောင်း ကလေးများ ပေါ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီလို အတွေ့ကောင်းကလေးကို ကောင်းတယ် ကောင်းတယ် လို့ ရှုမှတ်လိုက်ရင် ပျောက်သွားတယ် မဟုတ်လား။ (ပျောက်သွားပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီလိုပျောက်သွားတဲ့ အတွေ့ကောင်းကလေးဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။ တစ်ခါတစ်ရံ စိတ်ညစ်တာ စိတ်ပူတာလဲ ပေါ်လာတတ်တယ်။ အဲဒါကို စိတ်ညစ်တယ်၊ စိတ်ပူတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်လိုက်ရင် ပျောက်သွား

ဝေဒနာမမြဲပုံ စသည်ပြဆိုချက်

၂၁၁

တယ် မဟုတ်လား။ (ပျောက်သွားပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီလိုပျောက်သွားတာဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။ တစ်ခါတစ်ရံ ဝမ်းသာတာပေါ်လာ တတ်တယ်။ အဲဒါကို ဝမ်းသာတယ်၊ ဝမ်းသာတယ်လို့ ရှုမှတ်လိုက်ရင် ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီလို ပျောက်သွားတာဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။

ကောင်းတာကို မြင်ရတဲ့အခါ မြင်လို့ကောင်းတယ်၊ အဲဒီလို မြင်လို့ ကောင်းတာလဲ မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်လိုက်ရင် ပျောက်သွားတာပဲ။ အဲဒါ မြဲသလား၊ မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။ ထို့အတူပင် မြင်လို့မကောင်းတာ လဲရှုမှတ်လိုက်ရင် ပျောက်သွားတာပဲ။ ကြားလို့ နံလို့ စားသိလို့ ကောင်းတာ မကောင်းတာလဲ ရှုမှတ်လိုက်ရင် ပျောက်သွားတာရဲ့ဦးပဲ။ အဲဒီလို ပျောက်သွား တဲ့ ကောင်း မကောင်း ဝေဒနာတွေဟာ မြဲသလား မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။

ကောင်း မကောင်း အထူးမထင်ရှားဘဲ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရိုးရိုးရှုမှတ်နေတဲ့အခါ မြင်တယ် ကြားတယ် စသည်ဖြင့် ရိုးရိုးရှုမှတ် နေရတဲ့အခါများမှာတော့ မကောင်းမဆိုး အလယ်အလတ် ခံစားမှုထင်ရှား နေတယ်။ အဲဒါလဲ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီလို ပျောက်ပျောက်သွားတာဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။ အဲဒီ တော့ ကောင်းတဲ့သူခ မကောင်းတဲ့ဒုက္ခ၊ အလယ်အလတ် ဥပေက္ခာဆိုတဲ့ ဒီခံစားမှုဝေဒနာသုံးပါးဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလားလို့မေးရင် ဘယ်လိုဖြေမလဲ၊ (မမြဲဘူးလို့ ဖြေပါမယ်ဘုရား)။

အဲဒီခံစားမှုဝေဒနာ သုံးပါးကို ခဏမစဲ ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲဘူးဆို

တာသီရင် ဒုက္ခ-ဆင်းရဲပဲ။ အနတ္တ-အတ္တကောင်မဟုတ်တဲ့ သဘောတရား
မျှပဲလို့ သိတော့တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဒုက္ခ အနတ္တကိုလဲ သိရအောင်
ဒီလိုဆက်ပြီး မေးတော်မူပါတယ်။

ပန-ထို့အပြင်၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ၊ တံ-
ထိုမမြဲသောတရားသည်၊ ဒုက္ခံ ဝါ-ဆင်းရဲလော၊ သုခံ ဝါ-ချမ်းသာလော။
ဣတိ-ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဒုက္ခံဘန္တေ-ဆင်းရဲပါအရှင်ဘုရားတဲ့။

ဒါကတော့ ရှေ့နားက ထုတ်ပြန်ခဲ့တဲ့ အတိုင်းပါပဲ။ သိပ်ပြီးချဲ့ပြော
နေဖို့မလိုပါဘူး။ လူတွေက သုခဝေဒနာဆိုတဲ့ ချမ်းသာတွေကို မြဲနေတယ်
ထင်လို့ နှစ်သက်လိုချင်နေကြတာပဲ။ ခဏမစဲ လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားတာကို
တွေ့ရလို့ တစ်စက္ကန့်မျှ၊ တစ်စက္ကန့်ရဲ့ ဆယ်ပုံတစ်ပုံမျှတောင် အမြဲတည်မနေဘူး
ဆိုတာ သိရရင် နှစ်သက်လိုချင်စရာ မရှိပါဘူး။ အဲဒီ ချမ်းသာကံလေးကို
ခံစားရဖို့အတွက် ရှာရတာကတော့ တစ်နာရီလဲ မကဘူး။ တစ်ရက် တစ်လ
တစ်နှစ်လဲမကဘူး။ တစ်သက်လုံး ရှာကြံနေကြရတာပဲ။ အဲဒီလို ရှာကြံနေရင်း
သေသေသွားကြရတာပဲ။ ဘယ်ဟာမှ အားကိုးဖွယ် မရှိဘူး။ အဲဒီချမ်းသာကို
မရတောင် ဆင်းရဲတွေနဲ့ မတွေ့ရအောင် ရှာကြံနေကြရတာပါပဲ။ အဲဒါက
အလယ်အလတ် ဥပေက္ခာအတွက် ရှာကြံနေကြရတာပဲ။ အဲဒီလိုရှာကြံနေရင်း၊
အားထုတ်နေရင်းထဲကပင် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတွေနဲ့ တွေ့ပြီး ဒုက္ခရောက်
နေကြရတာပဲ အဲဒီ ဒုက္ခဝေဒနာကိုတော့ ဆင်းရဲလို့ ပြောစရာမလိုပါဘူး။
အဲဒီ ဒုက္ခဝေဒနာတွေနဲ့ တွေ့ရတာဟာလဲ သုခနဲ့ ဥပေက္ခာက မမြဲလို့ပါပဲ။
ဒါကြောင့် မမြဲတဲ့သုခနဲ့ ဥပေက္ခာဟာလဲ အားမကိုးရဘူး။ သူတို့ကိုရအောင်

ရှာကြရလို့လဲ ဆင်းရဲရတယ်။ သူတို့ပျောက်သွားတဲ့ အခါဒုက္ခနဲ့တွေ့ရလို့လဲ ဆင်းရဲရတယ်။ အထူးအားဖြင့် သုခဝေဒနာ ကင်းကွာသွားတဲ့အခါ မနေတတ် မထိုင်တတ်ဖြစ်အောင် ဆင်းရဲရတတ်တယ်။ ပုံစံထုတ်ပြရရင် သားသမီး ကလေးများကို အာရုံပြုပြီး ချမ်းသာနေတဲ့မိဘတွေမှာ အဲဒီသားသမီးသေဆုံး ပျက်စီးသွားရင်၊ သမီးဆင်ပွန်း အညီအညွတ် ချမ်းသာနေတဲ့သူများမှာ အိမ်ထောင် ဖက်ဖြစ်သူ ပျက်စီးသွားရင် သို့မဟုတ် ကွဲကွာသွားရင် ပြည့်စုံတဲ့ ဥစ္စာတွေကိုရှိ၍ စိတ်ချမ်းသာနေတဲ့သူမှာ အဲဒီ ဥစ္စာတွေ ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားရင် အလွန်ဆင်းရဲပြီး မနေတတ်မထိုင်တတ် ဖြစ်ကြရတတ်တယ်။ တချို့မှာဆိုရင် သေသည်အထိ ဒုက္ခရောက်သွားရ တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မမြဲတဲ့ဝေဒနာဟာ ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲပါပဲ။ နောက်တစ်ပိုဒ်ကတော့-

ပန-ထိုမှတစ်ပါး၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ၊ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲတည်း၊ ဝိပရိတာမဓမ္မံ-ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ တံ-ထိုမမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်သော တရားကို၊ ဧတံ မမ-ဤအရာဟာ ငါ့ဥစ္စာ၊ သောအဟံ အသို့-ဤအရာဟာ ငါဖြစ်သည်၊ သောမေ အတ္တတိ-ဤအရာဟာ ငါ့အတ္တဟူ၍၊ သမနုပဿိတုံ-ရှုမြင်ထင်မှတ် ခြင်းငှာ၊ ကလ္လံန-ထိုက်တန်သင့်လျော်ပါမည်လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မေးတော်မူ ၏၊ နော ဟေတံ ဘန္တေ-ထိုသို့ရှုရန် မထိုက်တန် မသင့်လျော်ပါ အရှင်ဘုရား တဲ့။

ဒီအမေးအဖြေကတော့ ရုပ်ကိုဟောရာမှာလိုပဲ။ ထူးတာကတော့ ရုပ်က ကိုယ်ထဲတွင်မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်ပကလဲ သက်ရှိသက်မဲ့တွေ အကုန်ပါ

တယ်။ ဒီဝေဒနာကတော့ ကိုယ်တွင်းမှာသာ လိုရင်းပါပဲ။ ကိုယ်ထဲကဝေဒနာဆိုတော့ ငါ့ဟာအနေဖြင့် သာယာသိမ်းစိုက်တာဟာလဲ အံ့ကျကိုက်နေတာပါပဲ။ သုခဝေဒနာကို ငါ၏ကောင်းစားချမ်းသာမှုပဲလို့ တဏှာဖြင့် သာယာနှစ်သက်တပ်မက်နေတယ်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာဆိုတာကလဲ ဆင်းရဲ ကင်းငြိမ်းနေတဲ့အတွက် သုခသဘောရှိတာပါပဲ။ သုခလောက် စွဲလမ်းမှုမထက်သန်လှပေမယ့် မဆင်းရဲ မချမ်းသာ အလယ်အလတ် နေသာထိုင်သာ ဖြစ်နေတာကို သာယာနှစ်သက် တပ်မက်နေတာပါပဲ။ ဒုက္ခဝေဒနာ ဆင်းရဲကိုတော့ တိုက်ရိုက်အားဖြင့် အလိုမရှိပေမယ့် ငါကပင် ဆင်းရဲနေတယ်လို့ ထင်မှတ်ပြီး မိမိကိုယ်အနေနဲ့က သာယာနှစ်သက် နေသေးတာပါပဲ။

အဲဒီလို သာယာနှစ်သက်နေတာဟာ ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မမြဲတာ ဆင်းရဲတာ ဖောက်ပြန်ဘာကို အမှန်အတိုင်းမသိသေးလို့ပါပဲ။ ဝေဒနာကို ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ ဒုက္ခဝေဒနာဆိုရင် ဖြစ်လျှင်ဖြစ်ခြင်း နှိပ်စက်တတ်တဲ့သဘောကို ထင်ရှားသိရတယ်။ အဲဒီလို သိရာမှာ ပကတိလူတွေသိတာနဲ့ ဘာထူးသလဲလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဖြေကတော့ အများကြီးထူးပါတယ်။ ပကတိလူတွေက ငါဆင်းရဲတယ်လို့ ငါကောင်အနေနဲ့ ထင်တာပဲ။ ငါဟာ နေသာထိုင်သာ ချမ်းသာနေရာက အခံခက်ဆင်းရဲလာတယ်။ ဒီဆင်းရဲကင်းသွားရင် ငါချမ်းသာသွားမယ်လို့ ငါကောင်အနေနဲ့သာ ထင်မြင်တာပဲ။ ယောဂီကတော့ မူလကလဲ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်အစဉ်မျှသာ ရှိတယ်လို့ သိနေတယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာ ပေါ်လာတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီရုပ်နာမ် အစဉ်ထဲမှာ မခံသာတဲ့သဘော

ဝေဒနာသုံးပါး အမှန်အတိုင်းမြင်ပုံ

၂၁၅

အသစ်အသစ် ကျကျလာသလိုပဲ။ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ဖျက်သွားတဲ့ သဘောမျှပဲလို့ သာသိတယ်။ စပြီးပေါ်လာကတည်းက စူးဝင်နေတဲ့ ငြောင့်လိုပင် ချက်ချင်းပင် နှိပ်စက်တဲ့ သဘောတရားအနေဖြင့်သာ သိမြင်တယ်။

သုခဝေဒနာကိုတော့ သူဖြစ်နေဆဲမှာ ချမ်းသာတယ်၊ ကောင်းတယ် လို့ ထင်ရပေမယ့် အဲဒီသုခကိုရအောင် ရှာကြအားထုတ်ရတဲ့ အတွက်လဲ ဆင်းရဲတယ်။ အဲဒီသုခရအောင်လို့ အကုသိုလ်ကိုပြုမိရင် အပါယ်လေးပါး ရောက်ပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲရတယ်။ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အဲဒီ ချမ်းသာသုခကို နှစ်သက်တွယ်တာနေတဲ့အတွက် ဘဝအသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး အိုရ နာရ သေရခြင်း အစရှိသော ဆင်းရဲတွေကို ခံစားနေရတယ်။ အဲဒီချမ်းသာ ပျောက်ကွယ်သွားတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီချမ်းသာကို စွဲလမ်းပြီး မနေတတ် မထိုင်တတ်ဖြစ်ပြီးတော့လဲ အကြီးအကျယ်ဆင်းရဲရတယ်။ ဒါကြောင့် ချမ်းသာသုခကိုလဲ ဆင်းရဲလို့ သိမြင်သဘောကျတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပုံကို ရှေ့နားကလဲ ပြောခဲ့ပါပြီ။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုလဲ မမြဲတဲ့အတွက် ဆင်းရဲအနေ ဖြင့် သိမြင်ပုံကို ရှေ့နားက ပြောခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီလို သိမြင်အောင် ရှုရမယ်ဆိုတာကို ဝေဒနာ သံယုတ်ပါဠိ (၄၀၉)မှာ ဒီလို ဟောထားပါတယ်။

ဝေဒနာသုံးပါး အမှန်အတိုင်းမြင်ပုံ

ယော သုခံ ဒုက္ခတော အဒ္ဓ၊ ဒုက္ခ မဒ္ဓန္တိ သဏ္ဌတော။ အဒုက္ခမသုခံ သန္တံ၊ အဒ္ဓန္တိ နံ အနိစ္စတော။ သဝေ သမ္ပဒ္ဓသော ဘိက္ခု၊ ပရိဇာနာတိ ဝေဒနာ။

ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သုခံ-ချမ်းသာဝေဒနာကို၊ ဒုက္ခတော-ဆင်းရဲဟု၊ အဒ္ဓ-မြင်လေပြီ၊ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲဝေဒနာကို၊ သလ္လတော-စူးဝင်နေသော ငြောင့်အနေဖြင့်၊ အဒ္ဓကွံ-မြင်လေပြီ၊ အဒုက္ခမသုခံ သန္တံ-မဆင်းရဲမချမ်းသာ ငြိမ်သက်စွာသော၊ နံ-ထိုဥပေက္ခာဝေဒနာကို၊ အနိစ္စတော-မမြဲသောအားဖြင့်၊ ဝါ-မမြဲသောကြောင့် သူ့အတွက် ရှာကြံ အားထုတ်ရသဖြင့် ဆင်းရဲဟူ၍၊ အဒ္ဓကွံ-မြင်လေပြီ၊ သသော ဘိက္ခု-ထိုသို့မြင်သောရဟန်းသည်၊ ဝေ-စင်စစ်၊ သမ္ပဒ္ဓသော-ကောင်းစွာ မြင်သည်ဖြစ်၍၊ ဝေဒနာ-ခံစားမှုဝေဒနာတို့ကို၊ ပရိဇာနာတိ-(မြဲတယ် ချမ်းသာတယ် ငါ့ပဲ-ဟုခွဲလမ်း၍ ကိလေသာ မဖြစ်နိုင်အောင်) ပိုင်းခြား၍ သိပေသည်၊ ဝါ-သိသင့်သမျှကို အပြည့်အစုံ သိပေတော့သည်-တဲ့။

မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ယောဂီက မခံသာတဲ့ဒုက္ခဝေဒနာကို ငြောင့်လိုပင် နှိပ်စက်တတ်တဲ့ ဆင်းရဲသဘောတရားအားဖြင့် သိမြင်တယ်။ ချမ်းသာဆိုတဲ့ သုခဝေဒနာကို သူ့အတွက် ရှာကြံရသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ သူမရှိတဲ့အခါ ဆင်းရဲစေတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲအနေဖြင့် သိမြင်တယ်။ မဆင်းရဲ မချမ်းသာ အလယ် အလတ် ဥပေက္ခာဝေဒနာကို မမြဲသောကြောင့် ရှာကြံအားထုတ်ရတဲ့ သင်္ခါရ ဆင်းရဲအနေဖြင့် သိမြင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဝေဒနာကို ငါ့ဟာဟု၊ ငါ့ဟု၊ ငါ့အတ္တဟု ရှုမြင်ရန်သင့်ပါ့မလားဆိုတဲ့ အမေးကို ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များက မသင့်ပါဘုရားလို့ ဖြေကြပါတယ်။ အဲဒီ ပါဠိအရ ဘုန်းကြီးကလဲ မေးကြည့်မယ် သဘောကျတဲ့အတိုင်း ဖြေကြရမယ်။

(၁) ပရိသတ်တို့၊ အကောင်းအဆိုး ခံစားမှုဝေဒနာဟာ မြဲသလား

ဝေဒနာသုံးပါး အမှန်အတိုင်းမြင်ပုံ

၂၁၇

မမြဲသလား၊ မမြဲပါဘုရား။

(၂) မမြဲတာဟာ ဆင်းရဲလား၊ ချမ်းသာလား (ဆင်းရဲပါဘုရား)

မမြဲတာဟာ ကောင်းတာလား၊ မကောင်းတာလား။

(မကောင်းတာပါဘုရား)

(၃) မမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်တဲ့တရားကို ဒါငါ့ဟာပဲ လို့ထင်မှတ်ပြီး သာယာနှစ်သက်ရန် သင့်ပါ့မလား၊

(မသင့်ပါဘုရား) ဒါဟာ ငါပဲလို့ထင်မှတ်ပြီး မာန်တက်ရန်

ကော သင့်ပါ့မလား (မသင့်ပါဘုရား)။ ဒါဟာ ငါ့အတ္တပဲလို့

ထင်မှတ်ပြီး ယူဆစွဲလမ်းရန်ကော သင့်ပါ့မလား၊

(မသင့်ပါဘုရား)။

ဧကမစဲ ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် မမြဲဆင်းရဲ ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့ ဝေဒနာကို ငါ့ဟာ၊ ငါ၊ ငါ့အတ္တလို့ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မရှုမြင်သင့်ပုံ မစွဲလမ်းသင့်ပုံကို ဟောပြတော်မူတာဟာ ဝေဒနာကို အမြဲတည်နေတဲ့ ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာအနေဖြင့် ထင်မြင်ပြီး တဏှာ မာန မဖြစ်ဖို့ပါပဲ။ ပုထုဇဉ်မှာဆိုရင် အတ္တဒိဋ္ဌိလဲ မဖြစ်ဖို့ပါပဲ။ အနတ္တဖြစ်ပုံကို ဒီနေရာမှာ အနိစ္စ ဒုက္ခ လက္ခဏာ တို့ဖြင့် ပြတော်မူပါတယ်။ (ဝေဒနာဟာ အတ္တမဟုတ်သောကြောင့် နှိပ်စက် ဖို့ရာလဲ ဖြစ်တယ်လို့ ပြခဲ့တဲ့) ရှေ့ပိုင်းက ဒေသနာတော်ဖြင့်လဲ “နှိပ်စက် တတ်တဲ့အတွက် ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဒုက္ခလက္ခဏာအလိုအားဖြင့် အတ္တကောင် မဟုတ်ကြောင်း” ထင်ရှားပါတယ်။

ဝေဒနာ အကြောင်းကတော့ ဒါလောက်ဆိုရင် တော်တော်ပြည့်စုံ

သွားပါပြီ။ ယခု သညာနဲ့စပ်တဲ့ ပါဠိစကားရပ်ကို ဆက်ပြီးဟောမယ်။

သညာမမြဲပုံ စသည်ကို ပြဆိုချက်

သညာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါတိ၊ အနိစ္စာ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ
ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ၊ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊
ကလ္လံ န တံ သမနုပဿတိတုံ “တေ မမ၊ ဧဝောဟမသ္မိ၊ ဧဝော
မေ အတ္တာ”တိ၊ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

သညာ-မှတ်သားမှုသညာသည်၊ နိစ္စာ ဝါ-မြဲသလော၊ အနိစ္စာ ဝါ-
မမြဲသလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မေးတော်မူ၏။ အနိစ္စာ ဘန္တေ-မမြဲပါ
အရှင်ဘုရား။

သညာဆိုတဲ့ မြင်ရတဲ့အဆင်းကို မှတ်စွဲထားတာက တစ်ပါး၊
ကြားရတဲ့အသံကို မှတ်စွဲထားတာကတစ်ပါး၊ နံရတဲ့အနံ့ကို မှတ်စွဲထား
တာကတစ်ပါး၊ စားသိရတဲ့အရသာကို မှတ်စွဲထားတာကတစ်ပါး၊ ထိသိရ
တဲ့အတွေ့ကို မှတ်စွဲထားတာကတစ်ပါး၊ ကြည့်ရတဲ့အရာကို မှတ်စွဲထားတာက
တစ်ပါး၊ အားလုံး ၆-ပါးရှိတယ်။ အဲဒီသညာက မှတ်စွဲထားလို့ တွေ့ပြီး
အာရုံတွေကို မမေ့ဘဲမှတ်မိနေတယ်။ ကျက်မှတ်လေ့လာတဲ့ စာပေဆိုင်ရာ
မှာ ဒီသညာက အလွန်ပင် အရေးပါပါတယ်။ ဒီသညာကောင်းတဲ့သူဟာ
တစ်ခါလောက် မြင်ရုံကြားရုံနဲ့မမေ့ဘဲ မှတ်မိနေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့်
အဲဒီလိုမှတ်မိနေတာကို မြဲတယ်လို့လဲ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ ကောင်းတယ်
လို့လဲ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ ငါပဲလို့ ထင်မှတ်နေကြတယ်။

သညာမမြဲပုံ စသည်ကိုပြဆိုချက်

၂၁၉

ဒါပေမယ့် ဒီသညာဟာ မြင်တာမှတ်ပြီးရင်လဲ ချက်ချင်းပင် ပျောက်သွားတာပဲ။ နောက်ထပ်မှတ်မိတာက နောက်ထပ်အသစ်ဖြစ်တဲ့ သညာပဲ။ ကြားတာစသည်တွေကို မှတ်မိတာလဲ ချက်ချင်းပျောက်သွားတာ ချည်းပဲ။ နောက်ထပ် မှတ်မိတာက နောက်ထပ် အသစ်ဖြစ်တာချည်းပဲ။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာ အဲဒီမြင်တာ စသည်နှင့်အတူတူပင် မှတ်သားတဲ့သညာလဲ ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့သိရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့သိနေရတော့ အဲဒီမှတ်သားမှုသညာကို မမြဲတူလို့ သိရတာပေါ့။ ပဉ္စဝဂ္ဂိ ရဟန်းတော်များကလဲ အဲဒီလို သိပြီးဖြစ်နေတဲ့အတွက် “သညာဟာ မြဲသလား မမြဲသလား”ဆိုတဲ့ အမေးကို “မမြဲပါဘုရား”လို့ ဖြေကြပါတယ်။ အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ တရားစကားတွေကို နာကြားနေရင်း မှတ်သားတဲ့သညာလဲ ချက်ချင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့နေရလို့ပါပဲ။ အဲဒီကနောက် မေးခွန်း ၂-ခုကတော့ ရုပ်ဝေဒနာတို့မှာ မေးခွန်းများနဲ့ထပ်တူပါပဲ။

ပန-ထိုပြင်၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ၊ တံ-ထိုမမြဲသော တရားသည်၊ ဒုက္ခံ ဝါ-ဆင်းရဲလော၊ သုခံ ဝါ-ချမ်းသာလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မေးတော်မူ၏။ ဒုက္ခံဘန္တေ-ဆင်းရဲပါအရှင်ဘုရား၊ ဒါကတော့ ထင်ရှားနေပါပြီ။

ပန-ထိုမှတစ်ပါး၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ၊ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲတည်း၊ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ-ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိ၏။ တံ-ထိုမမြဲဆင်းရဲပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်သောတရားကို၊ တေံ မမ-ဤအရာဟာ

ငါ့ဥစ္စာ၊ ခေမော အဟံ အသိ-ဤအရာဟာ ငါဖြစ်သည်။ ခေမော မေ အတ္တာ
 တိ-ဤအရာဟာ ငါ့အတ္တဟူ၍၊ သမနုပဿိတုံ-ရှုမြင်ထင်မှတ်ခြင်းငှာ၊
 ကလ္လံန-ထိုက်တန်သင့်လျော်ပါမည်လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မေးတော်မူ၏။ နော
 ဟေတံဘန္တေ-ထိုသို့၊ ရှုရန်မထိုက်တန် မသင့်လျော်ပါအရှင်ဘုရား-တဲ့။

ဒီအမေးအဖြေကလဲ ရှေးကနဲ့ ထပ်တူပါပဲ။ ထင်ရှားနေပါပြီ။
 ထူးတာကတော့ မှတ်သားမှုသညာအနေနဲ့ တဏှာဖြင့်စွဲလမ်းပုံ၊ မာနဖြင့်
 စွဲလမ်းပုံ၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့်စွဲလမ်းပုံ၊ အဲဒီစွဲလမ်းပုံများကို နားလည်ဖို့လောက်ပဲ
 အထူးပြောစရာ ရှိပါတယ်။ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို မရှုမမှတ်
 နိုင်တဲ့ ပကတိ လူတွေကတော့ အဲဒီမှတ်သားမှုကလေးကို ကောင်းတယ်
 ထင်ပြီးတော့ နှစ်သက်သာယာနေတယ်။ ငါ့ဥစ္စာအနေနဲ့ တဏှာစွဲ ဖြစ်နေ
 တာပါပဲ။ ငါကသူများထက် မှတ်ဉာဏ်ကောင်းတယ်လို့ ထင်ပြီးတော့
 မာနလဲဖြစ်နေတယ်။ မာနစွဲပါပဲ။ မြင်သမျှ ကြားသမျှ စသည်တွေကို မမေ့ဘဲ
 မှတ်မိနေတာဟာ ငါပဲလို့ ထင်နေတယ်။ သညာကို ငါ့အတ္တလို့ စွဲလမ်းတာ
 ပါပဲ။

အမှန်အားဖြင့်တော့ တွေ့ရရာအာရုံကို တွေ့ရတဲ့အတိုင်း မမေ့
 မပျောက်အောင် မှတ်စွဲတတ်တဲ့သညာဟာ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ချက်ချင်းပင်
 ပျောက်ပျောက်သွားလို့ မမြဲတာချည်းပဲ။ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့
 အဲဒီလို ချက်ချင်းပျောက်ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူးဆိုတာလဲ သိရတယ်။ မမြဲလို့
 နှစ်သက်အားကိုးဖွယ် မရှိတဲ့ဆင်းရဲပဲ၊ ရွံစရာ ကြောက်စရာစတဲ့ မတော်တာတွေ
 မှတ်စွဲပြီး နှိပ်စက်တတ်လို့လဲ ဆင်းရဲပဲလို့ ဒီလိုလဲ သိရတယ်။ တစ်ပုံတည်း

သညာမမြဲပုံ စသည်ပြဆိုချက်

တည်နေတာမဟုတ်ဘဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ် တဲ့သဘောပဲလို့လဲသိရတယ်။ အဲဒီလို သိရတဲ့အတွက် မှတ်သားမှုသညာကို ကောင်းတဲ့ချမ်းသာအနေဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ်မရှိဘူး၊ အမြဲတည်ရှိနေတဲ့ မှတ်ဉာဏ်အနေဖြင့် ဂုဏ်ယူဖွယ် မာန်တက်ဖွယ်လဲ မရှိဘူး။ တကယ့်တည်း တည်နေတဲ့ အတ္တကောင်အနေဖြင့်လဲ ယူဆစွဲလမ်းဖွယ် မရှိဘူးလို့ သိမြင်သဘောကျနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များက ငါ့ဟာပဲ၊ ငါပဲ၊ ငါ့အတ္တပဲလို့ ရှုမြင်ထင်မှတ်ရန် မသင့်ကြောင်း ဖြေဆိုလျှောက်ထားကြတာပါပဲ။ အဲဒီ မေးခွန်းအရ ဘုန်းကြီးကလဲ မေးကြည့်မယ်။ သဘောကျတဲ့အတိုင်း ဖြေကြရမယ်။

(၁) ပရိသတ်တို့ မှတ်သားမှုသညာဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား၊

(မမြဲပါဘုရား)။

(၂) မမြဲတာဟာ ဆင်းရဲလား ချမ်းသာလား၊ (ဆင်းရဲပါဘုရား)၊

မမြဲတာဟာ ကောင်းတာလား၊ မကောင်းတာလား၊

(မကောင်းတာပါဘုရား)။

(၃) မမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်တဲ့ တရားကို ဒါငါ့ဟာ

ပဲလို့ထင်မှတ်ပြီး သာယာနှစ်သက်ရန် သင့်ပါ့မလား၊

(မသင့်ပါဘုရား)၊ ဒါဟာ ငါပဲလို့ထင်မှတ်ပြီး မာန်တက်ရန်

ကော သင့်ပါ့မလား၊ (မသင့်ပါဘုရား) ဒါဟာ ငါ့အတ္တပဲလို့

ထင်မှတ်ပြီး ယူဆစွဲလမ်းရန်ကော သင့်ပါ့မလား၊

(မသင့်ပါဘုရား)။

ဒီအမေးဟာ မမြဲဆင်းရဲ ဖောက်ပြန်နေတဲ့သညာကို ငါ့ဟာပဲ၊ ငါပဲလို့

၂၂၂

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

တဏှာမာနဖြင့် မစွဲလမ်းရအောင်၊ ပုထုဇဉ်မှာဆိုရင် အတ္တဒိဋ္ဌိဖြင့်လဲ မစွဲလမ်းရအောင်လို့ မေးတာပါပဲ။ သညာအကြောင်းကတော့ ဒါလောက်ဆိုရင် တော်တော်ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ ယခု သင်္ခါရတို့နှင့်စပ်ပြီး ဟောထားတဲ့စကားရပ်ကို ရှင်းပြရဦးမယ်။

ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတို့ မမြဲပုံ စသည်ကိုပြဆိုချက်

သင်္ခါရာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါတိ၊ အနိစ္စာ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ၊ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိယာမဓမ္မံ၊ ကလ္လံ န တံ သမနုပသိတုံ “တေ မမ။ ဝေသာဟမသ္မိ၊ ဝေသာ မေ အတ္တာ”တိ၊ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

သင်္ခါရာ-ပြုလုပ်အားထုတ်မှု သင်္ခါရတို့သည်၊ နိစ္စာ ဝါ-မြဲကြသလော၊ အနိစ္စာ ဝါ-မမြဲကြသလော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ အနိစ္စာ ဘန္တေ- မမြဲကြပါအရှင်ဘုရား-တဲ့။

သင်္ခါရာ-ပြုလုပ်အားထုတ်မှုဆိုတာ ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအယာ စိတ်အမှုအရာတွေဖြစ်အောင် ပြုလုပ်အားထုတ်နေတဲ့ သဘောတရားတွေပါပဲ။ တရားကိုယ်အားဖြင့် စေတနာအမှူးရှိတဲ့ စေတသိက်-၅၀ ဖြစ်ကြောင်း ရှေ့ပိုင်းကလဲ ပြောခဲ့ပါပြီ။ ဒီသင်္ခါရက အလွန်ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။ သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း၊ ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်း၊ လှုပ်ရှားခြင်းစသော ကိုယ်အမှုအရာတွေ ဖြစ်အောင်လဲ ဒီသင်္ခါရတွေက တိုက်တွန်းပြီး ပြုလုပ်နေတာပဲ။ ပြောဆိုတဲ့ နှုတ်အမှုအယာ ဖြစ်အောင်လဲ သူကတိုက်တွန်း

ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတို့ မမြဲပုံစသည်ကို ပြဆိုချက်

၂၂၃

ပြုလုပ်နေတာပဲ။ ယခု ဘုန်းကြီး ပြောဆိုနေတာလဲ အဲဒီသင်္ခါရက တိုက်တွန်း ပြုလုပ်ပေးနေလို့ပါပဲ။ ဒီလို ပြောလိုက် ဒီလိုရွတ်လိုက် စသည်ဖြင့် စကားလုံး တိုင်း စကားလုံးတိုင်း ပြောမှု ရွတ်ဆိုမှု ဖြစ်အောင် သူကတိုက်တွန်းနေတယ်။ စိတ်ကူးကြံစည်မှု အမျိုးမျိုး ဖြစ်အောင်လဲ ဒီသင်္ခါရက တိုက်တွန်းပြုလုပ် နေတာပဲ။

ဒါပေမယ့် ပကတိလူတွေကတော့ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ကိုယ်အမူအယာ နှုတ်အမူအယာ စိတ်အမူအရာတွေကို ငါကပဲ လုပ်နေတယ်၊ အဲဒီလို ပြုလုပ် နေတဲ့ငါဟာ အမြဲတည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ အဲဒီလို ရှုမှတ်ရင်း စိတ်အမူအရာ တစ်စုံတစ်ခုဖြစ်လာရင် အဲဒီစိတ်အမူအရာကို ရှုမှတ်ရတယ်။ လောဘနဲ့တွဲပြီးဖြစ်တဲ့ စေတနာက နှစ်သက် လိုချင်တဲ့အနေ၊ အဲဒီလိုချင်တာ ရအောင် ရှာကြံဖို့တိုက်တွန်းတဲ့အနေနဲ့ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါကို နှစ်သက်တယ်၊ လိုချင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ ဒေါသနဲ့ တွဲပြီးဖြစ်တဲ့အခါ စိတ်ဆိုးတဲ့အနေနဲ့ ပြစ်မှားတဲ့အနေနဲ့ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီကို စိတ်ဆိုးတယ် ပြစ်မှားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီးသိရတယ်။ မောဟ ခေါင်းဆောင်ပြီး ဖြစ်တဲ့ အခါ အလွဲအမှားတွေကို ပြုလုပ်ဖို့ ကြံစည် တိုက်တွန်းတယ်။ အဲဒါကို ကြံတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီးသိရတယ်။ မာနနဲ့တွဲပြီးဖြစ်တဲ့အခါ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီး တက်ကြွစေပြီးဖြစ်တယ်။ အဲဒါကို အထင်ကြီးတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ ဣဿာ မစ္ဆရိယနှင့်တွဲပြီးဖြစ်တဲ့အခါ မနာလိုတဲ့အနေ ဝန်တိုတဲ့အနေနဲ့ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကို မနာလိုဘူး၊ ဝန်တိုတယ် စသည်ဖြင့်

ရှုမှတ်ပြီးသိရတယ်။

သဒ္ဓါနဲ့တွဲပြီးဖြစ်တဲ့အခါ ဘုရား တရား သံဃာ စသည်ကို ကြည်ညိုတဲ့ အနေ ယုံကြည်တဲ့အနေနဲ့ ကြတယ်။ ရှိခိုးလိုက်၊ ပူဇော်လိုက် စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်းလျက်ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကို ကြည်ညိုတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ အကုသိုလ်က မကောင်းကျိုးပေးတတ်တယ်။ အဲဒီအမှုကို မပြုနဲ့လို့ ဖြစ်တားတဲ့အနေနဲ့လဲ ဖြစ်တတ်တယ်။ ကုသိုလ်ကကောင်းကျိုးပေး တတ်တယ်။ အဲဒီအမှုကို ပြုရမယ်လို့ တိုက်တွန်းတဲ့ အနေနဲ့လဲ ဖြစ်တတ် တယ်။ ဖြစ်ပုံတွေကတော့ အလွန်ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်အမှုအယာတွေကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီးသိရတယ်။ သတိနဲ့တွဲပြီးဖြစ်တဲ့အခါ ဒီကနေ့ ဒီအချိန်မှာ ဘယ်လိုကုသိုလ်ပြုရမယ် စသည်ဖြင့် သတိရပြီး ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒါလဲ ဖြစ်ပုံတွေ အကျယ်ကြီးပါပဲ။ အဲဒီလို စိတ်အမှုအယာ ကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ မေတ္တာနဲ့တွဲ ဖြစ်တဲ့အခါ ချမ်းသာစေချင်တယ်။ သူတစ်ပါးချမ်းသာအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမယ် စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်းကြစည် လျက် ဖြစ်တတ်တယ်။ ကရုဏာနဲ့တွဲဖြစ်တဲ့အခါ သနားလျက်ဖြစ်တတ်တယ်။ သူတစ်ပါး ဆင်းရဲမှ လွတ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမယ် စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်း ကြစည်လျက် ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒီလို စိတ်အမှုအရာတွေကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။

ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်း ညောင်းတာ ပူတာ စသည်ပေါ်လာတဲ့အခါ ညောင်းတယ် ပူတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း ကွေးလိုက် ဆန့်လိုက် ပြုပြင်လိုက် စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်း

ပြုလုပ်မှုသင်္ခါရတို့ မမြဲပုံစသည်ကိုပြဆိုချက်

၂၂၅

ကြစည်မှုတွေ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါတွေကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီးသိရတယ်။
 ခေါင်းငုံ့လိုက် မော့လိုက် ရှေ့တိုးလိုက် နောက်ဆုတ်လိုက် စသည်ဖြင့်
 တိုက်တွန်းကြစည်မှုတွေလဲ ဖြစ်လာတယ်။ ထပြီး လမ်းလျှောက်လိုက်
 စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်းကြစည်မှုတွေလဲ ဖြစ်လာတာပဲ။ အဲဒါတွေဟာ
 ကိုယ်အမှုအယာပြုဖို့ တိုက်တွန်းတဲ့သင်္ခါရတွေပဲ။ အဲဒီလို တိုက်တွန်းမှုတွေကို
 လဲ ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ ဘယ်လို ပြောရမယ်စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်းကြစည်မှု
 တွေလဲ ဖြစ်လာတယ်။ အထူးအားဖြင့် ယခုလိုပြောဆိုနေတဲ့အခါမှာ
 ဘယ်လိုပြော ဘယ်လိုပြောနဲ့ တိုက်တွန်းကြစည်မှုတွေ မပြတ်ဖြစ်နေတယ်။
 အဲဒီလို တိုက်တွန်းကြစည်မှု တွေကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီး သိရတာပါပဲ။

ဒါကြောင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီဟာ အဲဒီလို တိုက်တွန်း ကြစည်မှု
 သင်္ခါရတွေဖြစ်ပေါ်လာပြီး ချက်ချင်းပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတဲ့
 အတွက် ပြုလုပ်အားထုတ်မှုသင်္ခါရတွေ မမြဲဘူးဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင်
 သိမြင်သဘောကျနေတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော် အရှင်မြတ်တွေဟာလဲ အဲဒီလို
 သိမြင်သဘောကျပြီး သောတာပန်လဲ ဖြစ်နေကြတယ်။ အဲဒီ တရားနာနေဆဲမှာ
 ဖဿစေတနာ မနသိကာရ သဒ္ဓါ သတိ အစရှိသော သင်္ခါရတရားတို့ ဓဏမစဲ
 ဖြစ်ပျက်နေတာကိုတွေ့ရပြီး မမြဲဘူးဆိုတာလဲ ထပ်ပြီး တွေ့မြင်နေကြရတယ်။
 ဒါကြောင့် “သင်္ခါရတွေ မြဲကြသလော၊ မမြဲကြသလော”ဆိုတဲ့အမေးကို
 “မမြဲကြပါဘုရား”လို့ ဖြေကြပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ -

ပန-ထိုပြင်၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ၊ တံ-ထိုမမြဲသော
 တရားသည်၊ ဒုက္ခံ ဝါ-ဆင်းရဲလော၊ သုခံ ဝါ-ချမ်းသာလော၊ ဣတိ-

ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဒုက္ခဘန္ဓေ-ဆင်းရဲပါအရှင်ဘုရား၊ ဒါကတော့ ရှေးကအမေးအဖြေများနဲ့ ထပ်တူမို့ ထင်ရှားနေပါပြီ။

ပန-ထိုမှတစ်ပါး၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ၊ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲတည်း၊ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ-ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိ၏။ တံ-ထိုမမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်သော တရားကို၊ တေံ မမ-ဤအရာဟာ ငါ့ဥစ္စာ၊ သော အဟံ အသို့-ဤအရာဟာ ငါဖြစ်သည်၊ သော မေ အတ္တတိ-ဤအရာဟာ ငါ့အတ္တဟူ၍၊ သမနုပဿိတုံ-ရှုမြင်ထင်မှတ်ခြင်းငှာ၊ ကလ္လံန-ထိုက်တန်သင့်လျော်ပါမည်လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မေးတော်မူ၏။ နော ဟေတံ ဘန္ဓေ-ထိုသို့ရှုရန် မထိုက်တန် မသင့်လျော်ပါ အရှင်ဘုရား-တဲ့။

ဒီအမေးအဖြေလဲ ရှေးကနဲ့ ထပ်တူပါပဲ။ ထူးခြားတာကတော့ ပြုလုပ်တတ်တဲ့ သင်္ခါရတွေနဲ့ တဏှာစွဲ၊ မာနစွဲ ဒီဦးစွဲများဖြစ်ပုံနှင့် အဲဒီ အစွဲများကင်းပုံကို နားလည်ဖို့လောက်ပါပဲ ပြောစရာအထူးရှိပါတယ်။ ရုပ်နာမ် တွေကို ဖြစ်တိုင်း ပျက်တိုင်း လိုက်ပြီးမရှုနိုင်တဲ့ ပကတိလူတွေက စေတနာ အမှူးရှိတဲ့ ဒီသင်္ခါရတရားတွေကို ကောင်းတယ်ထင်ပြီးတော့ နှစ်သက် သာယာနေကြတယ်။ ဘယ်လိုကြံ ဘယ်လိုလုပ်နေတာက ကောင်းတယ် စသည်ဖြင့် နှစ်သက်သာယာနေကြတာပါပဲ။ အဲဒါဟာ တဏှာစွဲပဲ။ အဲဒီလို ပြုလုပ်တာကို ငါ့အလုပ်ပဲ။ ငါက သူများထက်စွမ်းတယ် စသည်ဖြင့်လဲ အထင်ကြီးနေ တတ်ကြတယ်။ အဲဒါဟာ မာနစွဲပဲ။ သွားခြင်း ရပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်း ကွေးခြင်း ဆန်ခြင်း လှုပ်ရှားခြင်းစသော ကိုယ်အမူအယာတွေကို ပြုတာဟာ ငါပဲ၊ ငါကပြုလုပ်နေတာပဲ။ ပြောဆိုတာလဲ ငါပဲ၊ ငါကပြောဆိုနေတာပဲ။

ကြံစည်တာလဲ ငါပဲ၊ ငါက ကြံနေတာပဲ။ မြင်အောင် ကြားအောင် ကြည့်တာ နားထောင်တာလဲ ငါပဲ၊ ငါကပဲ ကြည့်နေတယ် နားထောင်နေတယ် စသည်ဖြင့် ဒီလိုပဲ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အဲဒါဟာ အတ္တဒိဋ္ဌိစွဲပဲ။ ပြုလုပ်သူအနေနဲ့ စွဲလမ်းမှုဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒါကို ကာရက အတ္တစွဲလို့ ခေါ်ရတယ်။ အဲဒါနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်နှုတ်စိတ် အမှုအယာဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ပြုလုပ် သည်ဟု ထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ။

ဒီလိုပြုလုပ်တတ်တဲ့ ငါကောင်ဟာ မိမိကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတည်ရှိ နေတယ်လို့လဲ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အဲဒါက နိဝါသီအတ္တစွဲပဲ။ အဲဒါနဲ့ စပ်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းတည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက နိဝါသီအတ္တစွဲ။

ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းတည်ရှိနေတဲ့ အဲဒီငါကောင်က သူသွားချင်ရင် သွားတယ်၊ သူရပ်ချင်ရင် ရပ်တယ်၊ သူထိုင်ချင်ရင် ထိုင်တယ်၊ သူကွေးချင်ရင် ဆန့်ချင်ရင် ကွေးတယ် ဆန့်တယ်၊ သူပြောချင်ရင် ပြောတယ်၊ သူကြံချင်ရင် ကြံတယ် စသည်ဖြင့် အလိုရှိတိုင်း အစိုးရတဲ့အနေနဲ့လဲ ထင်မှတ်စွဲလမ်း နေကြတယ်။ အဲဒါက သာမီအတ္တစွဲပဲ။ အဲဒါနဲ့စပ်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အလိုအတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက သာမီအတ္တစွဲ။

ဖြစ်ဆဲရှုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုနေတဲ့ ယောဂီကတော့ ကိုယ် နှုတ်
 စိတ်အမှုအယာတွေကို ပြုရန် ကြံစည်အားထုတ်တိုင်း ကြံတယ်၊ ကြည့်ချင်တယ်၊
 နားထောင်ချင်တယ်၊ ကွေးချင်တယ်၊ ဆန့်ချင်တယ်၊ ပြင်ချင်တယ်၊
 ထချင်တယ်၊ သွားချင်တယ်၊ ပြောချင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ချက်ချင်းပင်
 ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့အတွက် ပြုချင်တာ
 ပြုလုပ်တာ ပြောဆိုတာတွေဟာ ခဏမခဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဲတာတွေပဲ။
 မမြဲလို့ နှစ်သက်ဖွယ် အားကိုးဖွယ်မရှိတဲ့ ဆင်းရဲတွေပဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင်
 သိမြင်ဆုံးဖြတ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ငါ့ဟာအနေနဲ့ ထင်မှတ်ပြီး နှစ်သက်စရာလဲ
 မဟုတ်ဘူး။ ငါအနေနဲ့ မာန်တက်စရာလဲ မရှိဘူး။ ငါ၏အတ္တကောင်အနေနဲ့
 ထင်မြင်ယူဆစရာလဲ မရှိဘူးလို့ သဘောပေါက် သိမြင်နေပါတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီ
 ရဟန်းတော်အရှင်မြတ် များကလဲ အဲဒီလို သိမြင်ပြီးတော့ သောတာပန်လဲ
 ဖြစ်နေကြတယ်။ အဲဒီ တရားနာနေစဉ်အတွင်း ကြံစည်ပြုလုပ်မှုတွေဖြစ်ပျက်
 နေတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် “မမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်
 တဲ့တရား ကို ငါ့ဟာပဲ၊ ငါပဲ၊ ငါ့အတ္တပဲလို့ ထင်မြင်ယူဆရန် မသင့်ပါဘုရား”လို့
 ဖြေကြားပါတယ်။ ဒီသင်္ခါရနဲ့စပ်ပြီး ဘုန်းကြီးကလဲ မေးကြည့်မယ်။ သဘော
 ကျတဲ့အတိုင်း ဖြေကြရမယ်။

(၁) ပရိသတ်တို့၊ ပြုလုပ်အားထုတ်မှုဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား
 (မမြဲပါဘုရား)။ ပြုရန်ကြံတာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။
 ကွေးချင်တာ မြဲသလား မမြဲသလား၊(မမြဲပါဘုရား)။ ဆန့်ချင်တာ မြဲသလား
 မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။ ပြုပြင်ချင်တာ မြဲသလား မမြဲသလား

(မမြဲပါဘုရား)။ ထချင်တာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။ သွားချင်တာ ခြေကြွချင်တာ လှမ်းချင်တာ ချချင်တာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။ ပြန်လှည့်ချင်တာ ရပ်ချင်တာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။ ကြည့်ချင်တာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။ ပြောချင်တာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။ စားချင်တာ ငါးချင်တာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။

(၂) မမြဲတာဟာ ဆင်းရဲလား၊ ချမ်းသာလား၊ (ဆင်းရဲပါဘုရား)။ မမြဲတာဟာ ကောင်းတာလား၊ မကောင်းတာလား၊ (မကောင်းတာပါဘုရား)

(၃) မမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်တဲ့တရားကို ဒါငါဟာပဲ လို့ ထင်မှတ်ပြီး သာယာနှစ်သက်ရန် သင့်ပါ့မလား (မသင့်ပါဘုရား)။ ဒါဟာ ငါပဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး မာန်တက်ရန်ကော သင့်ပါ့မလား (မသင့်ပါဘုရား)။ ဒါဟာ ငါ့အတ္တပဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး ယူဆစွဲလမ်းရန်ကော သင့်ပါ့မလား (မသင့်ပါဘုရား)။

ဒီအမေးဟာ ပြုလုပ်ရန်ကြတဲ့ သင်္ခါရကို ငါ့အကြံပဲ၊ ဒါငါကြံနိုင်တာ ပဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး တဏှာဖြင့် မာနဖြင့် မစွဲလမ်းရအောင်လို့ ပုထုဇဉ်မှာ ဆိုရင် အတ္တဒိဋ္ဌိဖြင့်လဲ မစွဲလမ်းရအောင်လို့ မေးတာပဲ။ သင်္ခါရအကြောင်း ကတော့ ဒါလောက်ဆိုရင် တော်တော်နားလည်လောက်ပါပြီ။ ယခု ဝိညာဏ် နှင့်စပ်ပြီး ဟောထားတဲ့စကားရပ်ကို ရှင်းပြမယ်။

စိတ်ဝိညာဏ် မမြဲပုံစသည်ကို ပြဆိုချက်

ဝိညာဏ် နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါတိ၊ အနိစ္စံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ၊ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိယာမဓမ္မံ။

ကလွှဲ နု တံ သမနုပဿိတုံ “ဝေတံ မေ၊ ဧသော ဟမသ္မိ၊ ဧသော
မေ အတ္တ”တိ၊ နောဟေတံ ဘန္တေ။

ဝိညာဏံ-စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ နိစ္စံ ဝါ-မြဲသလော၊ အနိစ္စံ ဝါ-
မမြဲသလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မေးတော်မူ၏။ အနိစ္စံ ဘန္တေ-မမြဲပါအရှင်ဘုရား။

ဝိညာဏ်ဆိုတာ စိတ်ပါပဲ။ မြန်မာအသုံးအနှုန်းကတော့ ဝိညာဏ်လို့
သုံးလေ့မရှိသလောက်ပါပဲ။ စိတ်လို့သာ ပြောလေ့ရှိပါတယ်။ စေတနာ လောဘ
ဒေါသ စသည်တို့အရာမှာလဲ မြန်မာက စိတ်လို့ပဲ ပြောဆိုလေ့ရှိကြပါတယ်။
စိတ်က ပြဋ္ဌာန်းလဲ ပြဋ္ဌာန်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအခန်းမှာ စိတ်လို့ပဲ
အများအားဖြင့် ပြောသွားမယ်။ ဖြစ်ဆဲစိတ်ကို မရှု မသိနိုင်တဲ့ ပကတိလူတွေက
ဒီစိတ်ကို တစ်သက်ပတ်လုံး အမြဲတည်နေတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။
မြင်တာလဲ ဒီစိတ်ပဲ။ ကြားတာ နံတာ စားသိတာ ထိသိတာလဲ ဒီစိတ်ပဲ။
ကြာသိတာလဲ ဒီစိတ်ပဲ။ အကြာကြီး မြင်နေတာလဲ ဒီစိတ်ပဲ။ အကြာကြီး
ကြားနေတာ နံနေတာ စသည်လဲ ဒီစိတ်ပဲ။ ငယ်ငယ် ကလေးဘဝစိတ်ကလဲ
ယခုထက်ထိ တည်ရှိနေတယ်။ နောင်လဲ သေသည်အထိ ဒီစိတ်ပဲတည်
သွားမယ်။ တစ်ဘဝလုံး ဒီစိတ်တစ်ခုတည်းပဲ မြဲတည်နေတယ်လို့ ထင်နေကြ
တယ်။ တချို့ကျတော့ နောက်နောက်ဘဝတွေမှာလဲ ဒီစိတ်ကပဲ ရွှေ့ပြောင်းပြီး
တည်နေမယ်လို့ ထင်မြင်ယူဆနေကြတယ်။ အဲဒါဟာ စိတ်ကို မြဲတယ်လို့
ထင်မြင်နေ ကြတာပါပဲ။

ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို မပြတ်ရှုမှတ်နေကြတဲ့ ယောဂီကတော့ ဖောင်းတယ်
ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေရင်း စိတ်ကူး ကြစည်မှု ဖြစ်ပေါ်လာရင်

စိတ်ဝိညာဏ် မဖြန့်စသည့်ကို ပြဆိုချက်

၂၃၁

အဲဒါကို စိတ်ကူးတယ် ကြံစည်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်လိုက်တယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်တော့ အဲဒီစိတ်ကူးက ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီစိတ်ကူး အကြံဟာ စောစောကလဲ မရှိသေးဘူး။ ယခုမှ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ဖြစ်ပြီးတော့ လဲ ချက်ချင်းပင် ပျောက်သွားတယ်။ ငါတို့ဟာ ရှေးကမရှုလို့ စိတ်ကို မြဲတယ်ထင်နေခဲ့တာပဲ။ ယခုရှုမှတ်နေတော့ ချက်ချင်းပင် ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒီတော့ ဒီစိတ်ဟာဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲတဲ့တရားပဲလို့ အမှန်အတိုင်း သဘောကျ သိမြင်လာတယ်။

ကြားရတဲ့အခါလဲ ကြားတယ်၊ ကြားတယ်လို့ ရှုမှတ်နေရင်း ကြားလိုက် ပျောက်လိုက်၊ ကြားလိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ နံသိတာလဲ နံသိပြီး ချက်ချင်းပင် ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အရသာသိတာလဲ ချက်ချင်းပင် ပျောက်သွားတာကိုတွေ့ရတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံမှာ ကိုယ်ထဲက အတွေ့အထိကလေးတွေဟာ ဟိုကပေါ်လာလိုက် ပျောက်သွားလိုက် ဒီကပေါ်လာလိုက် ပျောက်သွားလိုက်နဲ့ လျင်မြန်စွာ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို များစွာပင်တွေ့ရတယ်။ အထူးအမှတ် ကောင်းနေတဲ့အခါကျတော့ မြင်တာလဲ တစ်မြင်ပြီးတစ်မြင် အဆင့်ဆင့် ပျောက်ပျောက် သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီတော့ ကြံသိစိတ် ကြားသိ တဲ့စိတ် ထိသိတဲ့စိတ် မြင်သိတဲ့စိတ် အစရှိတဲ့ စိတ်ကလေးတွေဟာ တစ်ခုချင်း ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတာချည်းပဲ၊ မမြဲတာချည်းပဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိမြင်သဘောကျလာတယ်။

ကွေးချင်၊ ဆန့်ချင်တဲ့စိတ်၊ ပြုပြင်ချင်တဲ့စိတ်၊ ထချင်တဲ့စိတ်၊

သွားချင်တဲ့စိတ် စသည်တွေလဲ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ရှုမှတ်တဲ့စိတ်လဲ ရှုမှတ်တိုင်း၊ ရှုမှတ်တိုင်း ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီတော့ အာရုံအမျိုးမျိုးကို သိသိနေတဲ့ စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ ခဏမခဲ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲတာချည်းပဲလို့ သိရပါတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော် အရှင်မြတ်တွေကလဲ အဲဒီလို သိပြီးတော့ သောတာပန်လဲ ဖြစ်နေကြတယ်။ အဲဒီတရားနာနေရင်းလဲ ကြားတာ၊ သိတာ၊ မြင်တာ၊ ထိသိတာ၊ ကြသိတာတွေ အသစ်အသစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတာကိုလဲ တွေ့နေရတယ်။ ဒါကြောင့် “စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား” ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို “မမြဲပါအရှင်ဘုရား”လို့ ဖြေကြပါတယ်။ အဲဒါဟာ ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီတို့၏ ကိုယ်တွေ့ဖြင့်ပင် အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။

ပန-ထိုပြင်၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ၊ တံ-ထိုမမြဲသောတရားသည်၊ ဒုက္ခံဝါ-ဆင်းရဲလော၊ သုခံဝါ-ချမ်းသာလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မေးတော်မူ၏။ ဒုက္ခံဘန္တေ-ဆင်းရဲပါ အရှင်ဘုရားတဲ့၊ ဒါကတော့ ရှေးကအမေးအဖြေများနဲ့ ထပ်တူမို့ ထင်ရှားနေပါပြီ။

ပန-ထိုမှတစ်ပါး၊ ယံ-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ၊ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲတည်း၊ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ-ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ တံ-ထိုမမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်သော တရားကို၊ ဧတံ မမ-ဤအရာဟာ ငါ့ဥစ္စာ၊ ဧသော အဟံ အသွံ-ဤအရာဟာ ငါဖြစ်သည်၊ ဧသော မေ အတ္တတိ-ဤအရာဟာ ငါ့အတ္တဟူ၍၊ သမနုပဿိတုံ-ရှုမြင်ထင်မှတ်ခြင်းငှာ၊ ကလ္လံန-ထိုက်တန်သင့်လျော်ပါမည်လော၊ ဣတိ-ဤသို့

စိတ်စိညာဏ်မမြဲပုံ စသည်ကို ပြဆိုချက်

၂၃၃

မေးတော်မူ၏။ နော ဟေတံ ဘန္တေ-ထိုသို့ရှုမှတ်ရန် မထိုက်တန် မသင့်လျော်ပါဘုရား-တဲ့။

ဒီအမေးအဖြေကလဲ ရှေးကနဲ့ ထပ်တူပါပဲ။ ထူးခြားတာကတော့ ကြံသိတတ်တဲ့ စိတ်အနေနဲ့ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိစွဲများ ဖြစ်ပုံနှင့် အဲဒီအစွဲများကင်းပုံကို နားလည်အောင် ပြောဖို့ပဲ အထူးရှိပါတယ်။

မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း၊ ဒွါရ်-ပါးက ထင်ရှားပေါ်နေတဲ့စိတ်တွေကို မရှုမသိနိုင်တဲ့ ပကတိလူတွေက ကောင်းတဲ့အာရုံတွေ မြင်ကြားတွေ့သိရတဲ့စိတ်တွေကို မိမိစိတ်၊ မိမိဟာအနေဖြင့် နှစ်သက်သာယာနေကြတယ်။ ယခုဖြစ်ဆဲစိတ်ကိုလဲ နှစ်သက်သာယာတယ်။ ရှေးက ဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ စိတ်ကိုလဲ နှစ်သက်သာယာတယ်။ နောင်လဲ ဒီလို စိတ်ကောင်းတွေချည်း ဖြစ်နေစေချင်တယ်။ အဲဒါဟာ တဏှာစွဲပဲ။ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ အမြင်ကောင်း၊ အကြားကောင်း စသောစိတ်၊ ဝမ်းသာပျော်ရွှင်တဲ့ စိတ်ကိုလဲ ရှုမှတ်နေရင်း ကွယ်ပျောက်၊ ကွယ်ပျောက် သွားတာကို တွေ့ရတဲ့ အတွက် နှစ်သက်သာယာခြင်း၊ တောင့်တခြင်းမရှိဘူး။ အဲဒါဟာ စိတ်နဲ့စပ်ပြီး တဏှာစွဲကင်းနေတာပါပဲ။

စိတ်ကို မရှုမှတ်နိုင်တဲ့ ပကတိလူတွေကတော့ ရှေးရှေးစိတ်နဲ့ နောက်နောက်စိတ်ကို ခွဲခြားပြီး မသိနိုင်ဘူး။ ငယ်ငယ်ကတည်းက ယခုထက်ထိ တစ်စိတ်တည်း တည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်ကြတယ်။ အလျင်က ရှိနေတဲ့စိတ်ကပဲ ယခုမြင်သိသွားတယ် ကြားသိ၊ တွေ့သိ၊ ကြံသိသွားတယ်လို့ ထင်မှတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို မြဲတည်နေတယ်လို့ ထင်တဲ့အတွက် ထူးခြားတဲ့စိတ်ကို

အကြောင်းပြုပြီး မာန်တက်နေကြတယ်။ ငါက ဒီလို သိတယ်။ ငါက မဟုတ်မခံသဘောရှိတယ်။ ငါ့စိတ်က ရဲရင့်တယ် စသည်ဖြင့် ဝုဏ်ယူပြီး မာန်တက်နေတတ်ကြတယ်။ အဲဒါဟာ စိတ်ကို အမြဲတည်နေတဲ့ ငါအနေဖြင့် ထင်မှတ်ပြီး မာန်မာနတက်ကြ နေတာပဲ။ မာနစွဲပါပဲ။ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်၊ ထိသိစိတ်၊ ကြံသိစိတ်စသည်ကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်နေရင်း ကွယ်ပျောက် ကွယ်ပျောက်သွားတာချည်း တွေ့နေရတဲ့အတွက် စိတ်ဟာ တစ်ပျက်တည်း ပျက်ပျက်သွားတာပဲ။ မမြဲတာချည်းပဲလို့ သိမြင်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ယခုပဲ သေရတော့မည်ဆိုလျှင် မာန်မာနမရှိတော့သလိုပင် မာန်မာန ဖြစ်ခွင့်မရှိဘဲ ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒါဟာ မာနစွဲကင်းတာပါပဲ။

ပကတိလူတွေက မြင်သိတာ ငါပဲ၊ ကြားသိတာ ငါပဲ၊ နံသိတာ စားသိတာငါပဲ၊ ထိသိတာ ငါပဲ၊ ကြံသိတာ ငါပဲ၊ ငါအာရုံအမျိုးမျိုးကို သိတတ်တယ်။ ကွေးချင်တယ်၊ ဆန့်ချင်တယ်၊ သွားချင်တယ် ပြောဆိုချင်တယ် စသည်ဖြင့် ကြံတဲ့စိတ်လဲ ငါပဲ။ ငါကပင် အဲဒီလို ကြံသိနေတယ်။ အမျိုးမျိုး သော အမှုကိစ္စတွေကို ငါ့စိတ်က၊ ငါကပင် ပြုလုပ်နေတယ်လို့ ထင်နေကြ တယ်။ အဲဒါဟာ ကာရကအတ္တစွဲပဲ။ အဲဒါနဲ့ စပ်ဆိုင်တဲ့ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ် နှုတ် စိတ်အမှုအယာဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ပြုလုပ် သည်ဟု ထင်တာက ကာရကအတ္တစွဲ။

ပြုလုပ်တဲ့အနေနဲ့ စွဲလမ်းတာက သင်္ခါရနဲ့လဲ ဆိုင်တယ်။ စိတ်နဲ့လဲ

စိတ်ဝိညာဏ်မမြဲပုံ စသည်ကိုပြဆိုချက်

၂၃၅

ဆိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် အများအားဖြင့်တော့ ကွေးချင်တာ ဆန့်ချင်တာ သွားချင်တာ ပြောဆိုချင်တာ စသည်ကို စိတ်အနေနဲ့ပဲ ပြောလေ့ရှိကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီပြုလုပ်ချင်တာကို စိတ်ဝိညာဏ်အရာ မှာလဲထည့်ပြီး ပြောပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ “အဲဒီစိတ်ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ငါကောင်က ဒီကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတည်ရှိနေတယ်။ အဲဒီငါကောင်ကပဲ မြင်လိုက် ကြားလိုက် စသည်ဖြင့် အာရုံအမျိုးမျိုးကို သိနေတယ်”လို့ ဒီလို ထင်မှတ်နေကြတယ်။ အဲဒါက နိဝါသီအတ္တစွဲပဲ။ အဲဒါနဲ့ စပ်ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတည်နေတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်တာက နိဝါသီအတ္တစွဲ။

ယခုနေအခါမှာလဲ အချို့ဘာသာရေးများမှာ ဒီစိတ်ဝိညာဏ်ကို ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲတည်ရှိနေတဲ့အနေဖြင့် ပြောဆိုထားတယ်။ ဝိညာဏ်ကောင် လို့လဲ ပြောဆိုလေ့ရှိကြတယ်။ သေတဲ့အခါလဲ ဒီဝိညာဏ်ကောင်က ပျက်စီးတဲ့ ကိုယ်ဟောင်းထဲမှ ထွက်ခွာပြီးတော့ ကိုယ်အသစ်ထဲမှာ ဝင်ပြီးတည်နေတယ်လို့ တချို့က ယူဆပြောဆိုနေကြတယ်။ ဘုရားလက်ထက်တော်ကာလတုန်းက သာတိဆိုတဲ့ရဟန်းဟာလဲ ဒီစိတ်ဝိညာဏ်ကို အတ္တကောင်လို့ ယူဆပြောဆို နေခဲ့တာပဲ။ အဲဒီအကြောင်းကို ဒီတရားတော်စာအုပ် စတုတ္ထပိုင်း (နာ ၁၂၃)မှာ ထုတ်ပြခဲ့ပါပြီ။ အဲဒါတွေဟာ စိတ်ဝိညာဏ်ကို ငါအတ္တလို့ ထင်မှတ်တဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိအစွဲများပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ကိုယ်ကြံချင်ရင် ကြံနိုင်တယ် စသည်ဖြင့် ကိုယ့်စိတ်ကို အလိုရှိတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါအနေနဲ့လဲ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အဲဒါကတော့

၂၃၆

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

သာမီအတ္တစွဲပဲ။ အဲဒါနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ အလိုရှိတိုင်း အစိုးရတဲ့ ငါကောင်ရှိသည်ဟု
ထင်တာက သာမီအတ္တစွဲ။

မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ကြံတယ်လို့ မှတ်ဆဲမှာပင် ကြံသိစိတ်က ပျောက်သွားတယ်။ ကြားတယ်လို့မှတ်ဆဲမှာပင် ကြားသိစိတ်ကပျောက်သွားတယ်။ ထိတယ်လို့ မှတ်ဆဲမှာပင် ထိသိစိတ်က ပျောက်သွားတယ်။ မြင်တယ်လို့မှတ်ဆဲမှာ မြင်သိစိတ်က ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီလို မှတ်ဆဲမှာပင် အသိစိတ်ကလေးတွေ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတဲ့ အတွက် “ကြံသိ ကြားသိ ထိသိ မြင်သိ ရှုသိ စသော စိတ်ဝိညာဏ်တွေ ဟာသူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတဲ့ သဘောတရားမျှပဲ။ အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်ဘူး”ဆိုတာ ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိရပါတယ်။

သိပုံကတော့ စက္ခု၌ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ အစရှိသော ဒေသနာတော်နှင့်အညီ မြင်သိတာဟာ မျက်စိနှင့်အဆင်းရှိလို့ ဖြစ်တာပဲ။ ကြားသိတာဟာ နားနဲ့အသံရှိလို့ ဖြစ်တာပဲ။ နံသိတာဟာ နှာခေါင်းနဲ့ အနံ့ရှိလို့ ဖြစ်တာပဲ။ စားသိတာဟာ လျှာနဲ့အရသာရှိလို့ ဖြစ်တာပဲ။ ထိသိတာဟာ ကိုယ်နဲ့ထိစရာရှိလို့ ဖြစ်တာပဲ။ ကြံသိတာဟာ အရင်းခံ (ဘဝင်နှင့်ဆင်ခြင်)စိတ်နဲ့ အာရုံရှိလို့ ဖြစ်တာပဲ။ ရှုသိတာဟာ ရှုရန်နှလုံးသွင်းမှုနဲ့ ရှုစရာရှိလို့ ဖြစ်တာပဲ စသည်ဖြင့် သူ့ဆိုင်ရာအကြောင်း အားလျော်စွာ ဖြစ်ဖြစ်လာတာပဲ။ သူ့ဆိုင်ရာ အကြောင်းရှိနေရင် မဖြစ်စေချင်ပေမယ့်လို့ ဖြစ်ပေါ်လာတာပဲ။

စိတ်ဝိညာဏ် မမြဲပုံ စသည်ကိုပြဆိုချက်

၂၃၇

မပျက်စေချင်ပေမယ့်လို့ ချက်ချင်းပျက်သွားတာပဲ။ အကြောင်းမရှိရင်တော့ ဖြစ်စေချင်ပေမယ်လို့ သူကမဖြစ်ဘူး။ ကောင်းတဲ့စိတ်ကလေးတွေကို တည်နေစေချင်ပေမယ်လို့ သူတို့က တည်မနေဘူး ပျက်သွားကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် “စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ ပြုလုပ်တတ်တဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်လဲ မဟုတ်ဘူး။ အမြဲတည်နေတဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်လဲမဟုတ်ဘူး။ အလိုရှိ တိုင်း အစိုးရတဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်လဲမဟုတ်ဘူး။ သူ့အကြောင်းအား လျော်စွာ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားမျှပဲလို့ ယောဂီက ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိမြင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်း တော်အရှင်မြတ်တို့ကတော့ သာမန်သိမြင်ရုံမျှမဟုတ်ဘဲ သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့် အတ္တစွဲ လုံးဝကင်းနေကြပြီး ဖြစ်နေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် “မမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့ စိတ်ဝိညာဏ်ကို ငါ့ဟာဟု၊ ငါဟု၊ ငါ့အတ္တဟု ရှုမြင်ထင် မှတ်ရန် သင့်ပါ့မလား”ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို “မသင့်ပါဘုရား”လို့ ဖြေကြပါတယ်။ ဘုန်းကြီးကလဲ ယခု မေးကြည့်မယ် သဘောကျတဲ့အတိုင်း ဖြေကြရမယ်။

(၁) ပရိသတ်တို့၊ စိတ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေရင်း စိတ်ကူးဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီစိတ်ကူး ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲပါသလား၊ (မမြဲပါဘုရား)။ ထိုင်တာကြာလာတော့ ပူတာ ထင်ရှားလာတတ်တယ်။ အဲဒါကို ပူတယ် ပူတယ်လို့ မှတ်နေရင်း ပြင်ချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာတတ်တယ်။ အဲဒီစိတ်ကို ပြင်ချင်တယ်လို့ မှတ်လိုက်တော့ ပျောက်မသွားဘူးလား၊ (ပျောက်သွား ပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီစိတ်ဟာ မြဲသလား

မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။ ညောင်းရင် ညောင်းတယ် ညောင်းတယ်လို့ မှတ်နေရင်း ပြင်ချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာတတ်တယ်။ အဲဒီစိတ်ကို မှတ်လိုက်တော့ ပျောက်သွားသွားလား၊ (ပျောက်သွားပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီစိတ်ကော မြဲသလား မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။ ကွေးချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာတဲ့အခါ ကွေးချင်တယ် ကွေးချင်တယ်လို့ မှတ်နေရင်း ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီစိတ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။ ဆန့်ချင်တဲ့စိတ်လဲ မှတ်နေရင်း ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီစိတ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား (မမြဲပါ ဘုရား)။ ထချင်သွားချင်တဲ့စိတ်လဲ မှတ်နေရင်း ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီစိတ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။ ဘာကိုပဲမှတ်မှတ် အဲဒီမှတ်စိတ်ဟာ မှတ်နေရင်း ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီမှတ်စိတ်ကော မြဲသလား မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။ ကြားတဲ့အခါ ကြားတယ် ကြားတယ်လို့ မှတ်တိုင်း ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီ ကြားသိတဲ့စိတ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။ အထိအသိကလေးများကို ထိတယ် သိတယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင် ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီ ထိသိစိတ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။ မြင်သိစိတ်ကော မြဲသလား မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။ နံသိစိတ် စားသိစိတ်ကော မြဲသလား မမြဲသလား (မမြဲပါဘုရား)။

(၂) မမြဲတာဟာ ဆင်းရဲလား ချမ်းသာလား၊ (ဆင်းရဲပါဘုရား)။

မမြဲတာဟာ ကောင်းတာလား မကောင်းတာလား၊ (မကောင်းတာပါဘုရား)

(၃) မမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့စိတ်ကို ဒါငါဟာပဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး သာယာနှစ်သက်ရန် သင့်ပျံ့မလား၊ (မသင့်ပါဘုရား)။ ဒါဟာ

အစွဲသုံးပါးကင်းအောင်ရှုပုံများ

၂၃၉

ငါပဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး မာန်တက်ရန်ကော သင့်ပါ့မလား၊ (မသင့်ပါဘုရား)။
ဒါဟာ ငါ့အတ္တပဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး ယူဆစွဲလမ်းရန်ကော သင့်ပါ့မလား၊
(မသင့်ပါဘုရား)။

ဒီမေးခွန်းသုံးမျိုးဟာ အာရုံသိတတ်တဲ့ စိတ်ပိညာဏ်ကို “ငါ့စိတ်ပဲ
ငါကသိတတ်တယ်၊ ကြံသိတာဟာ ငါပဲလို့ထင်မှတ်ပြီး တဏှာဖြင့်၊ မာနဖြင့်
မစွဲလမ်းရအောင်လို့ ပုထုဇဉ်မှာဆိုရင် အတ္တဒိဋ္ဌိဖြင့်လဲ မစွဲလမ်းရ အောင်”လို့
ထုတ်ပြတဲ့မေးခွန်းများပါပဲ။ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ ပိညာဏ်ဆိုတဲ့
ခန္ဓာငါးပါးနှင့်စပ်ပြီး အဲဒီတဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိစွဲ မေးခွန်းများ အနက်ကို
ဖွင့်ပြဟောကြားတာ ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ ယခု အဲဒီအစွဲသုံးပါး ကင်းအောင်
ရှုရန် ညွှန်ကြားချက်ဒေသနာကို ဆက်ဟောရမယ်။

အစွဲသုံးပါးကင်းအောင်ရှုပုံများ (သုတ်၏စုတိယပိုင်း)

(၁) ရုပ်ကိုရှုပုံ

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတိတာနာဂတ
ပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ဩဠာရိကံ ဝါ သုရပံ ဝါ၊ ဟိနံ ဝါ
ပဏိတံ ဝါ၊ ယံ ဒုရေသန္တိကေ ဝါ သဗ္ဗံ ရူပံ ”နေတံ မမ၊ နေ
သောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ” တိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ
သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ တသ္မာ-ထိုသို့ရှုမြင်ထင်မှတ်ရန် မသင့်သော
ကြောင့်၊ ဣဟ-ဤလောက၌၊ (သက္ကတဘာသာ၌ တသ္မာတိ+ဣဟ-

ဟုရှိသောကြောင့် ပါဠိ၌ တသ္မာတိဟ-ဟု တ အကွရာ အာဂုဏ်နှင့်တကွ သန္တိစပ်ထားသည်) အတိတာနာဂတ ပစ္စုပ္ပန်-အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ယံ ကိစ္ဆိရူပံ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသောရုပ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ-ကိုယ်တွင်းရုပ်ဖြစ်စေ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ-ကိုယ်ပရုပ်ဖြစ်စေ၊ ဩဠာရိကံ ဝါ-ရုပ်ကြမ်းဖြစ်စေ၊ သုခုမံ ဝါ-ရုပ်နုဖြစ်စေ၊ ဟိနံ ဝါ-ရုပ်ညံ့ဖြစ်စေ၊ ပဏီတံ ဝါ-ရုပ်ကောင်းဖြစ်စေ၊ ဒူရေ ဝါ-အဝေးရုပ်ဖြစ်စေ၊ သန္တိကေ ဝါ-အနီးရုပ်ဖြစ်စေ၊ ယံ-အကြင်ရုပ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ သဗ္ဗံ တံ ရူပံ-ထိုအလုံးစုံသောရုပ်ကို၊ နေတံ မမ-ဤအရာသည် ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ န ဝေသာ အဟံ အသ္မိ-ဤအရာသည် ငါမဟုတ်၊ နမေဝေသာ အတ္တာတိ-ဤအရာသည် ငါ့အတ္တမဟုတ်ဟူ၍၊ ဝေပံ-ဤသို့၊ ဧတံ-မမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန် တတ်သော ဤရုပ်ကို၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သမ္မပ္ပညာယ-မှန်စွာသိသော ဝိပဿနာပညာ အရိယမဂ်ပညာဖြင့်၊ ဒဠဗ္ဗံ-ရှုမြင်အပ်၏၊ ဝါ-ရှုမြင်နိုင်အောင် အားထုတ်ရမည်တဲ့။

အဲဒီ ပါဠိအနက်ကို မြန်မာသက်သက် အတိုချုပ်ပြန်ရင် ဒီလို ရပါတယ်။

မြန်မာဖြန်အတိုချုပ်

ရဟန်းတို့၊ ယခုပြဆိုခဲ့သည်အတိုင်း ငါ့ဟာပဲ၊ ငါပဲ၊ ငါ့အတ္တပဲဟု ရှုမြင်ထင်မှတ်ရန် မသင့်သောကြောင့် အတိတ်ဖြစ်စေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တွင်းကဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပကဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနုဖြစ်စေ၊ အယုတ်အညံ့ဖြစ်စေ၊ အကောင်းအမြတ်ဖြစ်စေ၊ အဝေးဖြစ်စေ၊

သာဝကတို့ ရှုသင့်တဲ့တရား

၂၄၁

အနီးဖြစ်စေ၊ ရုပ်ဟူသမျှကို “ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်”ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်းသိမြင်အောင် ရှုရ အားထုတ်ရမည်တဲ့။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ရဟန်းတို့၊ ယခုပြဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း။ပ။ မသင့်သောကြောင့် အတိတ် ဖြစ်စေ။ပ။ အနီးဖြစ်စေ ရုပ်ဟူသမျှကို ငါ့ဟာ မဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တ မဟုတ်ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိမြင်အောင်ရှုရ အားထုတ်ရမည်။

အဲဒီစကားရပ်ထဲမှာ ရုပ်ကို အတိတ်အနာဂတ် စသည်ဖြင့် (၁၁)ပါး ဝေဖန်ပြထားတယ်။ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဆိုတာ ကာလ၃-ပါးဖြင့် ဝေဖန်ပြထားတာပဲ။ အတိတ်ဆိုတာ လွန်ခဲ့ပြီးတရားကို ဆိုတာပဲ။ ရှေးရှေး ဘဝများကဖြစ်စေ၊ ယခုဘဝတွင်လဲ ရှေးရှေးကာလများကဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီး ချုပ်ခဲ့ပြီးတရားကို အတိတ်လို့ဆိုတယ်။ အနာဂတ်ဆိုတာကတော့ ယခု မဖြစ်သေးဘဲ နောက်ကာလများမှာမှ ဖြစ်မည့်တရားကိုဆိုတာပဲ။ ပစ္စုပ္ပန် ဆိုတာကတော့ ယခုလောလောဆယ် ဖြစ်နေဆဲတရားကိုဆိုတာပဲ။ ဖြစ်စဉ် တိုင်းဆိုရင်တော့ ဖြစ်ပြီး၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ တရား၃-မျိုးပါပဲ။ အဲဒီ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ၃-မျိုးဖြင့် ခွဲယူလိုက်ရင် မိမိသန္တာန်ကရော သူတစ်ပါး သန္တာန်ကရော သက်မဲ့တွေရော ရှိရှိသမျှတရားတွေကို အကုန်လုံးယူပြီးဖြစ် သွားတော့တာပဲ။

သာဝကတို့ရှုသင့်တဲ့တရား

ဒါပေမယ့် ဝိပဿနာရှုရာမှာတော့ သာဝကများအတွက်ဆိုရင် မိမိသန္တာန်က တရားသာ လိုရင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အခြားတရားတွေကတော့

အနုမာနအားဖြင့် နှိုင်းဆပြီး ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်ရုံမျှသာလိုကြောင်းများကို ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိ အနုပဒသုတ်၏ အဖွင့်အဋ္ဌကထာဋီကာများမှာ အတိအကျပြဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် မိမိသန္တာန်က ရုပ်နာမ်တရားတွေကိုသာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုဖို့လိုပါတယ်။ မိမိသန္တာန်က တရားတွေထဲမှာလဲ အနာဂတ်တရားတွေဆိုတာ ယခုမဖြစ်သေး၊ မရှိသေးတဲ့အတွက် သူတို့ကိုမှန်းဆပြီးရှုလို့ အမှန်အတိုင်း မသိနိုင်ဘူး။ အတိတ်တရားတွေထဲမှာလဲ ရှေးဘဝများက တရားတွေကိုတော့ မှန်းဆပြီးရှုလို့ အမှန်အတိုင်း မသိနိုင်ကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။ ယခုဘဝအတွင်းမှာတောင်မှ လွန်ခဲ့ပြီး နှစ်ပိုင်း လပိုင်း ရက်ပိုင်းများက တရားတွေကို အမှန်အတိုင်း သိဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ နာရီပိုင်း အတွင်းလောက်က တရားတွေကိုတောင်မှ ပရမတ်သဘောတရားအနေဖြင့် အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုဖို့ခက်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ပကတိလူတွေမှာ မြင်ပြီး၊ ကြားပြီး၊ တွေ့သိပြီးတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ငါပဲ၊ သူပဲ၊ မိန်းမပဲ၊ ယောက်ျားပဲ အစရှိတဲ့ ပညတ်အနေအားဖြင့် စွဲလမ်းပြီးဖြစ်နေသောကြောင့်ပါပဲ။

ဖြစ်ဆဲကိုသာ စ၍ရှုအပ်ကြောင်း

ဒါကြောင့် ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်မှာ(ပစ္စုပ္ပန္န ယံ ဓမ္မံ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဝိပဿတိ)ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်တရားကို ထိုသို့ဖြစ်ခိုက်၌ ဝိပဿနာရှုသည်-လို့ ပြဆိုထားတဲ့အတိုင်း မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသော ပစ္စုပ္ပန်တရားကို စပြီး ရှုရပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ သတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်မှာလဲ (ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ)

ဖြစ်ဆဲကိုသာ စဉ်းရှာအပ်ကြောင်း

၂၄၃

စသည်ဖြင့် သွားဆဲ၊ ရပ်ဆဲ၊ ထိုင်ဆဲ၊ လျောင်းဆဲ စသော ပစ္စုပ္ပန်တရား ရှုသိရန် ပြဆိုထားတဲ့အတိုင်း ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်တရားကို စပြီးရှုရပါတယ်။ ယခုလို နက်နက်နဲနဲ ထုတ်ဖော်ပြရတာကတော့ ဒီအနတ္တ လက္ခဏသုတ်ပါဠိမှာ အတိတ်ကစပြီး ဟောထားတဲ့အတွက် အတိတ်တရားတွေကစပြီးတော့ တွေးတောဆင်ခြင်ပြီးရှုရမှာ လေလားလို့ သံသယမဖြစ်ရအောင်လို့ပါပဲ။

ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း တွေ့သိတိုင်း ဒွါရဇ-ပါးက ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေကို မပြတ်ရှုမှတ်နေရတယ်။ ယခု ဒီက ယောဂီတွေ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ် ထိတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ် နေပုံမျိုးပါပဲ။ အဲဒီလိုရှုမှတ်နေတော့ သမာဓိဉာဏ်အားရှိလာတဲ့အခါမှာ ဖောင်းတာကတခြား၊ ပိန်တာကတခြား၊ မှတ်သိတာကတခြား စသည်ဖြင့် ခွဲခြားပြီးသိလာတယ်။ ဖောင်းခိုက်မှာ တောင့်တာတင်းတာ တွန်းကန်တာ လှုပ်ရှားတာက ပိန်ခိုက်ထိအောင် တည်မနေဘူး။ သူ့အခိုက်မှာပင် ပျောက်ကွယ် ရပ်စဲသွားတယ်။ ပိန်ခိုက်မှာ လျော့တာ လှုပ်ရှားတာကလဲ နောက်တစ်ကြိမ် ဖောင်းခိုက်ထိအောင် တည်မနေဘူး။ သူ့အခိုက်မှာပင် ပြတ်စဲသွားတယ်။ သွားနေဆဲမှာလဲ ညှာလှမ်းခိုက်က တောင့်တင်းလှုပ်ရှား ရုပ်ဟာ ဘယ်လှမ်း ခိုက်ထိအောင် မရောက်ဘူး။ ဘယ်လှမ်းခိုက်ရုပ်ဟာလဲ ညှာလှမ်းခိုက်ထိအောင် မရောက်ဘူး။ သူ့အခိုက် သူ့အခိုက်မှာပင် ကုန်ဆုံး ကုန်ဆုံးသွားတယ်။ ကြွခိုက်ကရုပ်ဟာ လှမ်းခိုက်မရောက်၊ လှမ်းခိုက်က ရုပ်ဟာ ချခိုက်မရောက်၊ သူ့အခိုက် သူ့အခိုက်မှာပင် ကုန်ဆုံးသွားတယ်။ ကွေးတယ် ဆန့်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုရာများမှာလဲ သူ့အခိုက် သူ့အခိုက်မှာပင်ကုန်ဆုံး သွားတာကို

တွေ့ရတယ်။ ဉာဏ်အထူးထက်သန်နေတဲ့အခါကျတော့ တစ်ကွေး တစ်ဆန်၊ အတွင်းမှာပင် တစ်နေရာမှတစ်နေရာသို့ မရောက်ဘဲ တချိပ်ချိပ်နဲ့ ကုန်ဆုံး ကုန်ဆုံးသွားတာကို ယောဂီက တွေ့ရတယ်။

အဲဒီတော့ “တို့ ရှေးကမရှုလို့ မသိတာပဲ။ ရုပ်နာမ်တရားတွေဟာ တစ်ချိန်မှတစ်ချိန်သို့ မရောက်ဘဲ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာပဲ”လို့ ဒီလို သဘောကျပြီး သိလာတယ်။ ဒါကြောင့် ရှေးကဖြစ်ခဲ့တဲ့ အတိတ်ရုပ်ဟာ ယခုဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်သို့မရောက်ဘဲ ကုန်သွားခဲ့ကြတယ်။ ယခု ဖောင်းဆဲ၊ ပိန်ဆဲ၊ ကွေးဆဲ၊ ဆန်ဆဲ၊ ကြွဆဲ၊ လှမ်းဆဲ၊ ချဆဲ၊ လှုပ်ရှားဆဲ ရုပ်ဟာလဲ နောင်အနာဂတ်ကာလသို့ မရောက်ဘဲ ကုန်ဆုံး ကုန်ဆုံးသွားနေတယ်။ နောင်ကာလကျမှ ဖြစ်မည့်ရုပ်ဟာလဲ သူ့အခိုက်အတန့်မှာပင် ကုန်ဆုံး ကုန်ဆုံး သွားမှာပဲ။ ဒါကြောင့် ရုပ်ဟူသမျှဟာ မမြဲတာချည်းပဲ။ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ ဆင်းရဲချည်းပဲ။ ကိုယ့်အလိုအတိုင်းမဖြစ်ဘဲ သူ့အကြောင်း အားလျော်စွာ ဖြစ်ပျက်နေလို့ အတ္တကောင်မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှပဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ယောဂီက သိသိသွားတယ်။ အဲဒီလိုသိဖို့ရာကို ရည်ပြီးတော့ “နေတံ မမ-ဤအရာသည် ငါ့ဟာမဟုတ်” စသည်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင်အောင် အားထုတ်ရမယ်လို့ ဟောကြားတော်မူတာပါပဲ။

နေတံ မမ နှင့် အနိစ္စရှုပုံ စသည်နှီးနှောပြဇ္ဈင်

အဲဒီ ရှုပုံကို ပြတဲ့စကားအရအားဖြင့် “နေတံ မမ-ဒါ ငါ့ဟာမဟုတ်” စသည်ဖြင့် ရွတ်ဆိုပြီး ရှုနေရမှာလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဲဒီလို

နေတံ မမ-နှင့် အနိစ္စရှုပ် စသည်နှီးနှောပြချက်

၂၄၅

ရွတ်ဆိုရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောကို အမှန်အတိုင်း သိအောင်ရှုဖို့ပါပဲ။ အနိစ္စ စသောသဘောကိုသိရင် နေတံ မမ-စသည်ဖြင့် သိတယ်လို့ ဆိုရတာပါပဲ။ ဟိုခေတ်တုန်းကသုံးတဲ့ ပါဠိဝေါဟာရအထူးပါပဲ။ ဒါကြောင့် သဠာယတနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော် ဆန္ဒသုတ် (၂၈၃)မှာ (တံ မမ၊ ဝေသာ ဟမသ္မိ၊ ဝေသာ မေ အတ္တာတိ သမနုပဿသိ-ဒါ ငါဟာပဲ၊ ဒါဟာ ငါဖြစ်သည်၊ ဒါဟာ ငါအတ္တပဲလို့ ရှုမြင်ပါသလား)လို့ မေးတာကို (နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာတိ သမနုပဿာမိ-ဒါ ငါဟာမဟုတ်၊ ဒါဟာ ငါမဟုတ်၊ ဒါဟာ ငါအတ္တမဟုတ်ဟု ရှုမြင်ရပါတယ်) လို့အရှင်ဆန္ဒ ကဖြေတယ်။ အဲဒီ အဖြေစကားရပ်ကို အဋ္ဌကထာက (အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ သမနုပဿာမိ-အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ရှုမြင်ပါတယ်)လို့ ဆိုလိုကြောင်း ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

အဲဒီမှာ နေတံ မမ-ဒါ ငါဟာမဟုတ် သိမြင်တယ်ဆိုတာဟာ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ နှစ်သက်ဖွယ် အားကိုးဖွယ်မရှိတဲ့ ဆင်းရဲလို့ သိမြင်တာနဲ့ အတူတူပါပဲ။ နေသောဟမသ္မိ-ဒါဟာ ငါမဟုတ်ဘူးလို့ သိမြင်တယ်ဆိုတာဟာ မမြဲဘူးလို့ သိမြင်တာနဲ့ အတူတူပါပဲ။ မြဲတယ် ထင်လို့ မာန်တက်နေကြတာပဲ။ မမြဲဘူးလို့ အမှန်အတိုင်းသိရင် မာန်တက် စရာမရှိပါဘူး။ န မေသော အတ္တာ-ဒါဟာ ငါအတ္တမဟုတ်လို့ သိမြင်တာနဲ့ အနတ္တလို့ သိမြင်တာကတော့ တစ်ထပ်တည်း တူနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒွါရဗ-ပါးကဖြစ်တိုင်း ရုပ်နာမ် တွေကို မရှုနိုင်လို့ မြဲနေတယ်ထင်ရင် “ဒါဟာ ငါဖြစ်တယ်”လို့ ထင်မှတ်ပြီး မာန်တက်တော့တာပဲ။ “မျက်စိတစ်မှိတ်ခန့်တောင် မတည်မြဲဘူး။ မမြဲတာတွေ

ချည်းဘဲ”လို့သိမြင်ရင်တော့ အဲဒီလို မာန်တက်ခြင်းမဖြစ်နိုင် တော့ပါဘူး။
 “အနတ္တလို့မသိရင် အတ္တစွဲဖြစ်တယ်။ အနတ္တလို့သိရင် အတ္တစွဲ မဖြစ်နိုင်ဘူး”
 ဆိုတာကတော့ ထင်ရှားနေပါပြီ။ အထူးပြောပြဖွယ် မရှိပါဘူး။

မြင်ခိုက်စသည်၌ မရှုနိုင်တဲ့ ပကတိလူတွေမှာ မြင်ခိုက်က ရုပ်တွေ
 ဟာ ကြားခိုက်သို့ရောက်လာတယ်။ ကြားခိုက်က ရုပ်ဟာလဲ မြင်ခိုက်
 စသည်သို့ ရောက်လာတယ်။ မြဲတည်နေတယ်။ ငါတစ်ယောက်တည်း ကပင်
 မြင်လဲ မြင်တယ်။ ကြားလဲ ကြားတယ်။ ထိလဲ ထိတယ် စသည်ဖြင့် ထင်နေ
 တယ်။ အဲဒီတော့ အတိတ်က ရုပ်သည်ပင် ပစ္စုပ္ပန်သို့ရောက်လာတယ်။
 ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ကလဲ အနာဂတ်သို့ ရောက်သွားမယ် စသည်ဖြင့်ထင်မှတ်နေကြ
 တယ်။ အဲဒါဟာ မြဲတဲ့အနေဖြင့် ထင်မြင်စွဲလမ်းတာပဲ။ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့
 ယောဂီကတော့ မြင်ခိုက်ရုပ်ဟာ မြင်ခိုက်မှာပင် ပျက်သွားတယ်။ ကြားခိုက်
 စသည်ကို မရောက်ဘူး။ ကြားခိုက်ကရုပ်ဟာလဲ ကြားခိုက်မှာပင် ပျက်သွား
 တယ်။ မြင်ခိုက်စသည်သို့ မရောက်ဘူး။ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း
 သိတိုင်း အသစ်အသစ်ချည်းပဲလို့ သိမြင် သဘောကျနေတယ်။ အဲဒါဟာ
 မမြဲတဲ့ သဘောကို အမှန်အတိုင်းသိတာပဲ။ အဲဒီလို သိသိနေတော့ အတိတ်က
 ရုပ်ဟာ အတိတ်ကာလတွင်ပဲ ချုပ်ပျက်ခဲ့ပြီ။ ယခု ပစ္စုပ္ပန်သို့ မရောက်လာဘူး
 လို့လဲ သိတော့တာပဲ။ ယခုဖြစ်ဆဲရုပ်ဟာလဲ ယခုရှုမှတ်နေဆဲ မှာပင်ချုပ်ပျက်
 ချုပ်ပျက်သွားတယ် နောင်အနာဂတ်သို့ မရောက်ဘူး။ အနာဂတ်ရုပ်ဟာလဲ
 သူ့အခိုက် အတန်တွင် ချုပ်ပျက်သွားမယ်လို့ ဒီလိုလဲ သိတော့တာပဲ။ ဒါကြောင့်
 ပျက်စီး တစ်မှိတ်ခန့်တောင် မမြဲတဲ့တရားတွေပဲလို့ သိနေတယ်။ အဲဒီလိုသိနေ

သောတာပန်တို့အား အနတ္တရှုရန် ညွှန်ကြားခြင်းအကြောင်း ၂၄၇

တဲ့အတွက် ငါ့ဟာအနေနဲ့ တဏှာစွဲလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ဘူး။ ငါပဲလို့ ဂုဏ်ယူပြီး အထင်ကြီးစရာမရှိတဲ့အတွက် မာနစွဲလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ဘူး။ ငါ့အတ္တအနေနဲ့ ဒိဋ္ဌိစွဲလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီလို တဏှာမာနစွဲကင်း အောင်ရှုဖို့ ပဉ္စဝဂ္ဂတို့ အား ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။ ပုထုဇဉ်များအတွက် ဒိဋ္ဌိစွဲကင်းအောင် ရှုဖို့လဲ ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။

သောတာပန်တို့အား အနတ္တရှုရန် ညွှန်ကြားခြင်းအကြောင်း

ဒီနေရာမှာ သောတာပန်ဖြစ်နေကြတဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်တို့အား ဟောတဲ့တရားထဲ၌ (န မေသော အတ္တာတိ- ဒါဟာ ငါ့အတ္တမဟုတ်လို့) အတ္တစွဲကိုပါ ပယ်ရန်ဟောတာဟာ ဘာကြောင့်ပါလဲလို့ စဉ်းစားစရာ ရှိပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် သောတာပန်မှာ အတ္တဟုထင်မှားစွဲလမ်းတဲ့ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပလ္လာသ ကင်းသည့်ပြင် သညာ ဝိပလ္လာသ စိတ္တဝိပလ္လာသများလဲ ကင်းကြောင်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီတော့ အတ္တစွဲသုံးပါးလုံး ပင်ကင်းနေပါလျက် ဘယ်လိုအစွဲကို ပယ်နိုင်အောင် အနတ္တဟု ရှုရပါသလဲလို့ စဉ်းစားစရာရှိ နေပါတယ်။ ဒီတရားစာအုပ် ပထမပိုင်း (နာ ၂၂)မှာ အတ္တစွဲနဲ့ အလားတူတဲ့ အသ္မိမာနကို ပယ်ရန်အတွက် ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်တို့အား ဒီအနတ္တလက္ခဏ သုတ်တရားကို ဟောတော် မူကြောင်း ပြဆိုခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီနေရာမှာတော့ အဲဒီအသ္မိမာနကို ပယ်နိုင်အောင် (နေသောဟမသ္မိ ဒါဟာ ငါမဟုတ်)လို့ရှုရန် အသီးအခြား ညွှန်ပြထားတဲ့အတွက် (န မေသော အတ္တာ-ဒါဟာ ငါ့အတ္တမဟုတ်) “အဲဒီ အသ္မိမာနပယ်ရန် ရှုဖို့ ညွှန်ပြတယ်” လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။

ဒါကြောင့် ဘယ်လိုအစွဲကို ပယ်နိုင်အောင် အနတ္တဟုရှုရပါသလဲလို့ စဉ်းစား စရာရှိနေတာပါပဲ။

အဲဒီအချက်ကို တိတိကျကျ ဖြေရှင်းပြဖို့ကတော့ မလွယ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် နည်းသုံးပါးဖြင့်ဝေဖန်ပြီး ဖြေရှင်းရမှာပဲ။ (၁) ပထမနည်းအရ အားဖြင့် သီလဝန္တသုတ္တန်တရားတော်မှာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်လဲ အနတ္တဟု ရှုကြောင်း ပြဆိုချက်ရှိပါတယ်။ သီလဝန္တသုတ္တန် တရားတော်စာအုပ် (၄၇၀)မှာ ကြည့်နိုင် ပါတယ်။ သောတာပန်မှာ အတ္တစွဲကို ပယ်စရာမရှိပေမယ့် အထက်မဂ်ဖိုလ်များ ကို ရအောင် အဲဒီရဟန္တာရှုပုံလိုပင် ရှုရတယ်လို့ ယူသင့်ပါတယ်။ ဒီနည်းအဖြေ ကို သဘောမကျသေးရင် ဒုတိယတစ်နည်း ဖြေရဦးမှာပဲ။ အဲဒါကတော့-

(၂) သီလဝန္တသုတ္တန် တရားတော်စာအုပ် (နာ-၃၃၀၊ ကြောင်းရေ ၁၅ စသည်)မှာ ပြဆိုခဲ့တဲ့ အတိုင်းယူဖို့ပါပဲ။ သောတာပန်မှာ မြဲတယ်လို့ အတ္တကောင်လို့ စွဲလမ်းတဲ့ဒိဋ္ဌိ ဝိပလ္လာသ လုံးဝကင်းတယ်ဆိုတာကတော့ ယုံးမှားဖွယ်မရှိပါဘူး။ သညာစွဲ စိတ်စွဲကင်းပုံကတော့ တမင်စဉ်းစားဆင်ခြင် ကြည့်တဲ့အခါမှာဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်နေဆဲမှာဖြစ်စေ၊ ပုထုဇဉ်တုန်းကလို မြဲတဲ့အနေ အတ္တကောင်အနေဖြင့် အသိမှား အမှတ်မှား မရှိတာကိုသာ ယူရင်သင့်ဖွယ် ရှိပါတယ်။ ထိုသို့မယူဘဲ သောတာပန်မှာ ရှုမှု ဆင်ခြင်မှုမရှိဘဲ အမှတ်တမဲ့ နေတဲ့အခါလဲ မြင်မှု ကြားမှု စသည်တွေကို မမြဲဘူး၊ သဘောတရားမျှပဲလို့ အမြဲတမ်းထင်မြင်နေတယ်လို့ ယူရင်တော့ ရဟန္တာနှင့် တန်းတူဖြစ်နေ ပေလိမ့်မယ်။ မာနလဲ ဖြစ်ဖွယ်မရှိပေဘူး။ မိန်းမ ယောက်ျားအနေနဲ့ နှစ်သက် တပ်မက်စွဲမှုရာဂလဲ ဖြစ်ဖွယ်မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် အမှတ်တမဲ့နေတဲ့အခါများမှာ

သောတာပန်တို့အား အနတ္တရှုရန် ညွှန်ကြားခြင်းအကြောင်း ၂၄၉

အသိမှားတဲ့စိတ်၊ အမှတ်မှားတဲ့သညာလဲ ဖြစ်နိုင်သေးတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်နိုင်တဲ့ သညာစွဲစိတ်များကို ဖယ်နိုင်အောင် သောတာပန်ပဉ္စဝဂ္ဂတို့အား အနတ္တလိုရှုရန် ညွှန်ကြားတော်မူတယ်လို့ ယူသင့်ပါတယ်။

(၃) တတိယနည်းကတော့ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် အရှင်ယမက၏ ဖြေရှင်းပုံမှ နည်းမှီးပြီး ယူဖို့ပါပဲ။ အဲဒီဖြေရှင်းပုံကို သီလဝန္တသုတ္တန် တရားတော်စာအုပ်(နှာ ၃၁၂)မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။ အရှင်ယမကမထေရ် ကသူဟာ ရုပ်ကိုလဲ အသွိ-ငါဖြစ်တယ်လို့ မစွဲမဆိုကြောင်း၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ် တစ်ပါးပါးကိုလဲ အသွိ-ငါဖြစ်တယ်လို့ မစွဲမဆိုကြောင်း သို့ပေမယ့် အဲဒီရုပ်ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းကို သာမညအားဖြင့် စွဲမှီးပြီးတော့ အသွိ-ငါဖြစ်တယ်လို့ အသိ အထင်ကတော့ မကင်းသေးကြောင်း ရှင်းပြပါတယ်။ အဲဒီရှင်းပြချက်လိုပင် သောတာပန်မှာ ရုပ်စသည် တစ်ပါးပါးကိုစွဲမှီးပြီးတော့ ငါပဲလို့အတ္တစွဲ မရှိပေမယ့် ခန္ဓာငါးပါးလုံးကို စွဲမှီး မိန်းမ ယောက်ျားအနေဖြင့် ထင်မှုသိမှုကတော့ မကင်းသေးဘူး။ အဲဒီလို မကင်းသေးတဲ့အတွက်ပဲ အိမ်ထောင်ပြု နိုင်သည်အထိ ကာမရာဂကိလေသာတွေ ဖြစ်နေသေးတာပဲ။ ဒါကြောင့် သာမန်အထင် အသိမျိုးကိုလဲဖယ်နိုင်အောင်လို့ ပဉ္စဝဂ္ဂရဟန်းတော်တို့အား အနတ္တဟုရှုရန် ညွှန်ကြားတော်မူတယ်လို့ ယူဖို့ပါပဲ။ ယခု ဖြေရှင်းပြခဲ့တာဟာ သောတာပန်မှာ အတ္တသညာစွဲ အတ္တစိတ်စွဲလဲ ကင်းတယ်လို့ ပြဆိုထားတဲ့ အဋ္ဌကထာနှင့် မဆန့်ကျင်ရအောင် ကြံဆပြီး ဖြေရှင်းချက်ပါပဲ။

အတိတ်စသည်(၁၁)ပါးအဖြားဖြင့်ရှုပုံ

ယခု ပါဠိတော်က ပြထားတဲ့ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ခွပ်များကို အနိစ္စ စသည်ဖြင့် ရှုပုံကို ဆက်ပြီးပြောရမယ်။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရှုမှတ်နေရင်း ဖောင်းရုပ် ပိန်ရုပ် စသည်ဟာ သူ့အခိုက်အတန့်တွင်ပဲ ပျက်ပျက်သွားလို့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တမျှ သိပုံတို့ကို ရှေ့နားပိုင်းက ပြောခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း သိသိနေတဲ့ယောဂီဟာ ရှေးရှေးက ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ ရုပ်ဟာ ယခု ပစ္စုပ္ပန်သို့မရောက် ယခုဖြစ်ဆဲရုပ်လဲ နောင်အနာဂတ်သို့မရောက်၊ သူ့အခိုက် အတန့်မှာပင် ပျက်ပျက်သွားသောကြောင့်မမြဲဘူး၊ မမြဲလို့ ဆင်းရဲပဲ။ အတ္တမဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှပဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် ဆုံးဖြတ်နိုင် ပါတယ်။ အဲဒီလို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံ ဆုံးဖြတ်ပုံကို ဗိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ပြထားတဲ့အတိုင်း လိုက်ဆိုကြရမယ်။ ရွတ်ဆိုနေရင်း ဉာဏ်ဖြင့်လဲ ဆင်ခြင်ကြည့်ကြရမယ်။

(၁) ရှေးဘဝကရုပ်သည် ရှေးဘဝတွင်ပင် ကုန်ခဲ့ချုပ်ခဲ့ပြီ။ ယခု ဘဝသို့မရောက် ကုန်ခဲ့ ချုပ်ပျက်ခဲ့သောကြောင့် မမြဲ လျှင်မြန်စွာ ကုန်တတ်၊ ချုပ်ပျက်တတ်၍ ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသောကြောင့် ဆင်းရဲသာတည်း။ သာဓိ- အစိုးရသူ၊ နိဝါသီ-အမြဲရှိနေသူ၊ ကာရက-ပြုလုပ်တတ်သူ၊ ဝေဒက-ခံစား တတ်သူလို့ ထင်ရတဲ့ အတ္တကောင် အနှစ်အသားမရှိသောကြောင့် အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခုဘဝက ရုပ်လဲ ယခုဘဝတွင်ပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားမည်။ နောက်ဘဝသို့ ရောက်မည်မဟုတ်။ ကုန်နေဆဲ ချုပ်ပျက်နေဆဲ ဖြစ်သောကြောင့်

မမြဲ။ လျင်မြန်စွာ ကုန်တတ် ပျက်တတ်၍ ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသောကြောင့် ဆင်းရဲသာတည်း။ အစိုးရသူ စသည်ဖြင့်ထင်ရတဲ့ အတ္တကောင် အနှစ်အသား မရှိသောကြောင့် အနတ္တသဘောတရား မျှသာတည်း။

(၃) နောက်ဘဝမှာ အသစ်ဖြစ်မည့်ရုပ်ဟာလဲ ထိုဖြစ်ရာဘဝတွင်ပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားမည်။ အခြားနောက်ဘဝသို့ ရောက်မည်မဟုတ်။ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့်မမြဲ။ လျင်မြန်စွာ ကုန်တတ် ပျက်တတ်၍ ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသောကြောင့် ဆင်းရဲသာတည်း။ အတ္တကောင် အနှစ်အသား မရှိသောကြောင့် အနတ္တသဘောတရား မျှသာတည်း။

ဒါကတော့ အကြမ်းအားဖြင့် ဘဝနဲ့သုံးသပ် ဆင်ခြင်ပုံပဲ။ ယခု ရှုမှတ်နေရင်း သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁) ခုတင်က ဖောင်းရုပ်သည် ယခု ပိန်ဆဲသို့မရောက်၊ ခုတင်က ပိန်ရုပ်သည် ယခုဖောင်းဆဲသို့မရောက်။ ဖောင်းခိုက် ပိန်ခိုက် ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးသွားသောကြောင့် မမြဲ။ မမြဲသောကြောင့် ဆင်းရဲသာတည်း။ အစိုးရမသောကြောင့် အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

ယခင် မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်က ရုပ်သည် ယခုမြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်သို့မရောက်။ ထိုထိုအခိုက်မှာပင် ကုန်ဆုံးသွားသောကြောင့် မမြဲ ဆင်ရဲ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခု ဖောင်းဆဲရုပ်သည် ပိန်ခိုက်သို့မရောက်၊ ယခု ပိန်ဆဲရုပ် သည်ဖောင်းခိုက်သို့ မရောက်။ ယခုဖောင်းဆဲ ပိန်ဆဲမှာပင် ကုန်ဆုံးသွား သောကြောင့် မမြဲဆင်းရဲ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

ယခု မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်က ရှုပ်သည် နောက်ထပ် မြင်နိုင် ကြားနိုင်သို့မရောက်။ ယခု မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်မှာပင် ကုန်ဆုံးသွား သောကြောင့် မမြဲဆင်းရဲ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

(၃) နောင်မှ ဖောင်းမည့်ပိန်မည့်ရှုပ်သည် သူ့နောက်မှ ပိန်မည့် ဖောင်းမည့်ခဏသို့မရောက်။ သူ့ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးသွားမည်သာဖြစ်သော ကြောင့် မမြဲဆင်းရဲ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒါကတော့ ရှုမှတ်နေဆဲမှာ ထင်ပေါ်တဲ့ အတိတ် ပစ္စုပ္ပန် အနာဂတ် ရှုပ်များကို သရုပ်ပေါ်စေတဲ့ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံပဲ။ ပစ္စုပ္ပန်ရှုပ်ကို လက်ငင်း တွေ့ပြီးတော့ အတိတ် အနာဂတ်ရှုပ်များကို အနုမာနဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံ လဲရှိသေးတယ်။ အဲဒါကိုလဲ လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ယခု ရှုမှတ်နေဆဲမှာပင် ကုန်ဆုံးပျောက်ပျက်သွားလို့ မမြဲတဲ့ ဖောင်းရှုပ်၊ ပိန်ရှုပ်၊ ကွေးရှုပ်၊ ဆန့်ရှုပ်၊ ကြွဲရှုပ်၊ လှမ်းရှုပ်၊ ချရှုပ်၊ မြင်ရတဲ့ရှုပ်၊ ကြားရတဲ့ရှုပ် စသည်ကိုပင် ရှေးကလဲ ဖောင်းရှုပ်၊ ပိန်ရှုပ်၊ ကွေးဆန့်ရှုပ်၊ စသည်တွေဟာ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးပျက်ပျက်သွားခဲ့သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။ နောင်မှ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဖောင်းရှုပ် ပိန်ရှုပ် စသည်ဟာလဲ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးပျက်ပျက်သွားမည်သာ ဖြစ် သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

မိမိသန္တာန်ကရှုပ်များ ပျက်ပျက်သွားပုံကို မျက်မှောက် တွေ့သိပြီးတော့ သူတစ်ပါးတို့ သန္တာန်ကရှုပ်များ တစ်လောကလုံးကရှုပ်များ ကို အနုမာနဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံလဲ ရှိသေးတယ်။ အဲဒါကိုလဲ လိုက်ဆိုကြရမယ်။

အတွင်းအပြင်အားဖြင့် ရှုပုံ

၂၅၃

ယခုရှုမှတ်နေဆဲမှာ ကုန်ဆုံး ပျက်ပျက်သွားတဲ့ ရုပ်များလိုပင် သူတစ်ပါး သန္တာန်ကရုပ်များ တစ်လောကလုံးက ရုပ်များလဲ ခဏမစဲ ကုန်ဆုံး ပျက်ပျက် သွားနေကြမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘော တရားမျှသာတည်း။

ဒါလောက်ဆိုရင် ကာလသုံးပါးနဲ့စပ်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို သဘော ပေါက်လောက်ပါပြီ။ ယခု အတွင်းအပြင်ရှုပ် စသည်အကြောင်းကို ပြောရမယ်။

အတွင်းအပြင်အားဖြင့်ရှုပုံ

ပကတိလူတွေက တံတွေးထွေးတဲ့အခါ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်စွန့်တဲ့ အခါ စသည်မှာ ကိုယ်တွင်းရှုပ်ကလဲ အပြင်ရောက်သွားတယ်လို့ ထင်နေ ကြတယ်။ စားသောက်တဲ့အခါ အသက်ရှူတဲ့အခါများမှာလဲ အပြင်ဘက်ရှုပ်ကလဲ ကိုယ်ထဲရောက်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အမှန်ကတော့ အဲဒီလို မဟုတ်ဘူး။ ရှုပ်တွေဟာ သူ့ဖြစ်ခိုက်ဖြစ်ခိုက် နေရာမှာသာ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက် သွားကြတာပဲ။ နောက်ထပ်အသစ်ဖြစ်တဲ့ ရှုပ်တွေက နေရာအသစ်တွေမှာ ထင်ရှားပေါ်နေကြတာပဲ။ အဲဒီလို သူ့နေရာတွင်သာ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားပုံကို ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီက ထင်ရှားတွေ့ရပါတယ်။

တွေ့ရပုံကတော့ အမှတ်သတိ သမာဓိဉာဏ်ကောင်းနေတဲ့အခါမှာ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်း ထွက်သက်လေဟာ ရင်ထဲ လည်ချောင်းထဲ နှာခေါင်းထဲမှ တစ်ပိုင်းချင်း ပြတ်ပြတ်ပြီး ထွက်သွားတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ ဝင်သက်လေလဲ တစ်ပိုင်းချင်းပြတ်ပြတ်ပြီး ဝင်လာတာ တိုးရှေ့ လာတာကို တွေ့ရတယ်။ ဆေးလိပ်သောက်တဲ့ ယောဂီဆိုရင် ဆေးလိပ်အနီး

တွေ ဝင်တိုင်း ထွက်တိုင်း တစ်ပိုင်းစီ တစ်ပိုင်းစီ တိုးတိုက်ပြီး ဝင်လာတာ ထွက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ရေစသည်ကို သောက်တဲ့အခါလဲ ပါးစပ်ထဲ လည်ချောင်းထဲမှာ တစ်ပိုင်းစီ တစ်ပိုင်းစီ တိုးတိုက်ပြီး ဝင်လာတာကို တွေ့တယ်။

ဒါကြောင့် အတွင်းကရှုပ်ဟာ အပြင်သို့မရောက်။ အပြင်ကရှုပ် ကလဲအတွင်းသို့မရောက်။ သူ့ဖြစ်ရာဌာန ဖြစ်ရာခဏမှာသာ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက် သွားလို့ မမြဲဘူး။ ဆင်းရဲဒုက္ခပဲ၊ အနတ္တပဲလို့ သိရပါတယ်။ အဲဒီလိုသိပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၄၊ ၅) ကိုယ်ထဲက ရှုပ်ဟာအပြင်သို့ မရောက်၊ အပြင်ကရှုပ်ဟာလဲ ကိုယ်ထဲသို့မရောက်၊ ထိုထိုဖြစ်ရာအတွင်း၌ အပြင်၌သာလျှင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

အကြမ်းအနှုအေးမြင့် ရှုပုံ

ပကတိလူတွေက ငယ်ငယ်ကလေးဘဝ ရုပ်အနုကလေးတွေ ကပင်လူကြီးဘဝ ရုပ်ကြမ်းတွေ ဖြစ်လာတယ်လို့လဲ ထင်နေကြတယ်။ ကျန်းမာပေါ့ပါးနေတဲ့ ရုပ်နုကပင် မကျန်းမမာ လေးလံတဲ့ ရုပ်ကြမ်းတွေ ဖြစ်လာတယ်လို့လဲ ထင်နေကြတယ်။ မကျန်းမမာ လေးလံတဲ့ရုပ်ကြမ်းတွေက ပင် ကျန်းမာပေါ့ပါးတဲ့ ရုပ်နုတွေဖြစ်လာတယ်လို့လဲ ထင်နေကြတယ်။ ကိုယ်ထဲ က တွေ့အထိရှုပ်တွေကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ရှုမှတ်နေဆဲမှာပင် တစ်ပိုင်းစီ တစ်ပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ် ကုန်ကုန် သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့အတွက် ကြမ်းတဲ့အတွေ့ရှုပ်က နူးညံ့တဲ့ အတွေ့ရှုပ်မဖြစ်၊ နူးညံ့တဲ့ အတွေ့ရှုပ်ကလဲ ကြမ်းတဲ့အတွေ့ရှုပ်မဖြစ် ကြမ်းတဲ့ အပူရှုပ် အအေးရှုပ်က

အကြမ်းအနုအားဖြင့် ရှုပုံ

၂၅၅

နူးညံ့တဲ့ အအေးရုပ် အနွေးရုပ်မဖြစ်။ နူးညံ့တဲ့အနွေးရုပ် အအေးရုပ်ကလဲ ကြမ်းတမ်းတဲ့ အပူရုပ် အအေးရုပ်မဖြစ် ကြမ်းတဲ့ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားရုပ်က နူးညံ့တဲ့ တည်ငြိမ်ရုပ်မဖြစ်။ နူးညံ့တဲ့တည်ငြိမ်ရုပ်ကလဲ ကြမ်းတဲ့လှုပ်ရှား ရုပ် မဖြစ်။ သူ့အစိုက်မှာပင် ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲဘူး။ ဆင်းရဲပဲ အနတ္တပဲလို့ သိမြင် သဘောကျကျသွားပါတယ်။ ယခု အဲဒီလို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို ဆိုကြရမယ်။

(၆၂၇) ကိုယ်ထဲမှာ ရုပ်ကြမ်းကရုပ်နမဖြစ်၊ ရုပ်နုကလဲရုပ်ကြမ်း မဖြစ်၊ သူ့အစိုက်အတန်မှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

အယုတ်အမြတ်အားဖြင့်ရှုပုံ

ပကတိလူတွေက မကျန်းမာတဲ့ ရုပ်ညံ့တွေကပင် ကျန်းမာတဲ့ ရုပ်ကောင်းတွေ ဖြစ်လာတယ်။ ကျန်းမာတဲ့ ရုပ်ကောင်းတွေကပင် မကျန်းမာ တဲ့ရုပ်ညံ့တွေ ဖြစ်လာတယ်။ ဖျိုဖျိုရွယ်ရွယ် ရုပ်တွေကပင် လူအိုရုပ် ဖြစ်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ရုပ်တွေဟာ ရှုမှတ်နေဆဲမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရတဲ့အတွက် ရုပ်ညံ့က ရုပ်ကောင်းမဖြစ် ရုပ်ကောင်း ကလဲ ရုပ်ညံ့မဖြစ်၊ သူ့အစိုက်အတန်မှာပင် ကုန်ဆုံးပျောက်ပျက်သွားသော ကြောင့် မမြဲဘူး။ ဆင်းရဲပဲ၊ အနတ္တပဲလို့ သိမြင်သဘောကျကျ သွားပါတယ်။ ယခု အဲဒီလို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၈၂၉) ကိုယ်ထဲမှာ ရုပ်ညံ့က ရုပ်ကောင်းမဖြစ်၊ ရုပ်ကောင်းကလဲ

၂၅၆

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ရုပ်ညံ့မဖြစ်၊ သူ့အခိုက်အတန့်မှာပင် ကုန်ဆုံးပျောက်ပျက်သွားသော ကြောင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

အဝေးအနီးအားဖြင့်ရှုပုံ

ပကတိလူတွေက လူတစ်ယောက် အဝေးကရောက်လာလျှင် အဲဒီသူရဲ့ ကိုယ်ရုပ်ဟာ အဝေးမှအနီးသို့ ရောက်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အနီးကလူ ထွက်ခွာသွားရင်လဲ အဲဒီလူရဲ့ရုပ်ဟာ မိမိ၏အနီးမှအဝေးသို့ ရောက်သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ လက်ခြေကို ဆန့်တဲ့အခါ ဆန့်တယ်၊ ဆန့်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေရင်း တစ်နေရာမှ အခြားတစ်နေရာသို့ မရောက်ဘဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ကုန်ဆုံး ကုန်ဆုံးသွားတာကို တွေ့ရတယ်။ လက်ခြေကွေးတဲ့ အခါလဲ ကွေးတယ် ကွေးတယ်လို့ ရှုမှတ်နေရင်း တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ မရောက်ဘဲ တရိပ်ရိပ်ကုန်ဆုံး ကုန်ဆုံးသွားတာကို တွေ့ရတာပဲ။ အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့အတွက် အနီးရုပ်က အဝေးရောက်သွားသည်မဟုတ်၊ အဝေးရုပ်ကလဲ အနီးရောက်လာသည်မဟုတ်၊ ထိုထိုခဏပင် ကုန်ဆုံး ကုန်ဆုံး သွားသောကြောင့် မမြဲတူး၊ ဆင်းရဲပဲ၊ အနတ္တပဲလို့ သိမြင်သဘောကျကျသွားပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အဝေးမှလာတဲ့လူကို မြင်လျှင် မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေရင်း တစ်ပိုင်းစီ တစ်ပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ် ကုန်ကုန်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အနီးမှ ထွက်ခွာသွားတဲ့လူကို မြင်ရင်လဲ မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေရင်း တစ်ပိုင်းစီ တစ်ပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ်ကုန်ကုန် သွားတာကိုတွေ့ရ

အဝေးအနီးအားဖြင့် ရှုပုံ

၂၅၇

တယ်။ အဲဒီလိုတွေ့ရတဲ့အတွက် အဝေးရှုပ်က အနီးသို့ရောက်လာတာမဟုတ်၊ အနီးရှုပ်ကလဲ အဝေးသို့ရောက်သွားတာမဟုတ်။ ရှုပ်အဟောင်း အဟောင်းတွေက ပျောက်ပျောက်သွားပြီး အသစ်သစ်တွေ ဖြစ်ဖြစ်လာတာကိုပင် အဝေးက လူရောက်လာတယ်။ အနီးကလူ ထွက်ခွာသွားတယ်လို့ ပြောဆိုရတာပဲလို့ သဘောကျကျသွားတယ်။ အဲဒီလို အမြင်နဲ့စပ်ပြီး ပိုင်းခြားသိတာကတော့ ဘဝဉာဏ်ရောက်နေပြီး ဉာဏ်လဲ အထူးထက်မြက်တဲ့ ယောဂီများနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်။ ဉာဏ်မထက်တဲ့ သူတွေကတော့ ဒါလောက် ရှင်းရှင်း လင်းလင်း သိနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်လို့ ရှုမှတ်ပြီး စကြိုလျှောက်နေဆဲမှာ ကြွတာကတစ်ပိုင်း လှမ်းတာကတစ်ပိုင်း ချတာကတစ်ပိုင်း ပြတ်ပြတ်ပြီးတော့ထင်တယ်။ ဉာဏ်အထူးရင့်သန်နေတဲ့အခါ ကျတော့ ခြေထောက် ကိုယ်စသည် ရွေ့တိုင်းရွေ့တိုင်း တရိပ်ရိပ်နဲ့ ကုန်ကုန်ပြတ်ပြတ် သွားတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့အတွက် ရှုပ်တွေဟာ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ မရောက်ဘူး၊ သူဖြစ်တဲ့နေရာမှာပင် ပျက်ပျက် သွားတယ် ဆိုတာကို သိမြင်သဘောကျကျသွားပါတယ်။ အဲဒါ “ပရမတ္ထတရား တွေဟာ အခြားနေရာသို့ ပြောင်းရွေ့ခြင်းမရှိဘူး။ သူဖြစ်ရာဌာန၌သာ ချုပ်ပျက် သွားကြတယ်” လို့ ပြဆိုထားတဲ့ ဋီကာကျမ်းဂန် စကားနှင့် အညီ သိတာပါပဲ။ တကယ်သဘာဝကျတဲ့ အသိပါပဲ။ အဲဒီလို သိရတဲ့အတွက် အဝေးရှုပ်က အနီးမရောက်လာ အနီးရှုပ်ကလဲ အဝေးသို့မရောက်။ သူဖြစ်ရာ ဖြစ်ရာဌာန၌ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် မမြဲဘူး၊ ဆင်းရဲပဲ၊ အနတ္တပဲလို့

၂၅၈

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

သိမြင်သဘော ကျကျသွားပါတယ်။ ယခု အဲဒီလို သုံးဆယ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆို ကြရမယ်။

(၁၀၊၁၁)အဝေးကရှုပ်သည် အနီးသို့မရောက် အနီးကရှုပ်လဲအဝေးသို့ မရောက်၊ သူဖြစ်ရာဌာန၌သာ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

ယခုပြောခဲ့တာ လိုက်ဆိုခဲ့ကြတာဟာ (၁၁)ဌာနဖြင့် ဝေဖန်ပြထား တဲ့ရှုပ်ကို (နေတံ မမ)ဒါ ငါ့ဟာမဟုတ် စသည်ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ပုံတွေပါပဲ အဲဒီ ပါဠိတော်၏ ဘာသာပြန်အကျဉ်းချုပ်ကို ယခုတစ်ခါ ထပ်ပြီး ဆိုကြရဦးမယ်။

အတိတ်ဖြစ်စေ၊အနာကတ်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်စေ၊ကိုယ်တွင်းကဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပကဖြစ်စေ။ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနုဖြစ်စေ၊ အယုတ် အညံ့ဖြစ်စေ၊ ကောင်းအမြတ်ဖြစ်စေ၊ အဝေးဖြစ်စေ၊ အနီးဖြစ်စေ ရုပ်ဟူသမျှကို “ဒါ ငါ့ဟာမဟုတ် ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်”ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိအောင်ရှုရ အားထုတ်ရမည်။ ကဲ ဒီကနေ ဒီတွင်ပဲရပ်ပြီး တရားသိမ်းကြစို့။

ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ရှိသေ့စွာ နာယူမှတ်သား ကြရသော ဓမ္မသဝန ကုသိုလ်စေတနာ၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်။ပ။ နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ဆဋ္ဌမပိုင်းပြီး၏။

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

သတ္တမပိုင်း

၁၃၂၅-ခုနှစ် ဝါခေါင်လပြည့်၊ လဆုတ် ၈-ရက်နှင့်
တော်သလင်းလဆန်း ၈-ရက်နေ့များ၌ ဟောသည်

တရားအနုသန္ဓေ

လွန်ခဲ့သော သီတင်းနေ့များက အနတ္တလက္ခဏသုတ်ကို ဟောလာ
ခဲ့တာ ရှုပ်ကို အတိတ်စသည် (၁၁)ပါးအပြားဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဖန်ပြီး အနိစ္စ
ဒုက္ခ အနတ္တရှုရန် ညွှန်ကြားတော်မူချက်အထိ ပြီးခဲ့ပြီ။ ယခု ဝေဒနာကို
(၁၁)ပါးသောအပြားဖြင့် ဝေဖန်ပြီး ရှုပ်ကစပြီးတော့ ဟောရမယ်။ ဟောတော်မူပုံ
ပါဠိတော်ကတော့-

(၂) ဝေဒနာကို (၁၁)ပါး အပြားဖြင့် ဝေဖန်၍ရှုပုံ

ယာ ကာစိ ဝေဒနာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ
ဝါ ဩဠာရိကာ ဝါ သုရမာ ဝါ၊ ဟိနာဝါ ပဏိတာဝါ၊ ယာ ဒူရေ
သန္တိကေ ဝါ သဗ္ဗာ ဝေဒနာ “နေတံ မမ၊ နေသော ဟမသ္မိ
နမေသော အတ္တာ” တိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်-အတိတ်အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော၊ ယာ
ကာစိ ဝေဒနာ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော ဝေဒနာသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ အဇ္ဈတ္တံ
ဝါ-ကိုယ်တွင်းဝေဒနာဖြစ်စေ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ-ကိုယ်ပဝေဒနာဖြစ်စေ၊ ဩဠာရိကာ

၂၆၀

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ဝါ-ဝေဒနာကြမ်းဖြစ်စေ၊ သုခုဟ ဝါ-ဝေဒနာနုဖြစ်စေ၊ ဟိနာ ဝါ-ဝေဒနာ
ညံ့ဖြစ်စေ၊ ပဏီတာ ဝါ-ဝေဒနာကောင်းဖြစ်စေ၊ ဒူရေ ဝါ-အဝေးက
ဝေဒနာဖြစ်စေ၊ သန္တိကေ ဝါ-အနီးကဝေဒနာဖြစ်စေ၊ ယာ-အကြင် ဝေဒနာ
သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏။ သဗ္ဗာသာ ဝေဒနာ-ထို အလုံးစုံသော ဝေဒနာကို၊
နေတံ မေ-ဤအရာသည် ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ နသော အဟံ အသ္မိ-
ဤအရာသည် ငါမဟုတ်၊ န မေ သော အတ္တာတိ-ဤအရာသည် ငါ့
အတ္တမဟုတ်ဟူ၍၊ ဝေ-ဤသို့၊ တေ-မမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်
တတ်သော ဤသဘောကို။ ယထာဘူတံ-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ သမ္ပပ္ပညာယ
-မှန်စွာသိသော ဝိပဿနာ ပညာမဂ်ပညာဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ရှုမြင်အပ်၏၊ ဝါ-
ရှုမြင်နိုင်အောင် အားထုတ်ရမည်-တဲ့။

အဲဒီ ပါဠိအနက်ကို မြန်မာသက်သက် အတိုချုပ်ပြန်ရင် ဒီလိုရပါ
တယ်။

မြန်မာဖြန် အတိုချုပ်

အတိတ်ဖြစ်စေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တွင်းက
ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပင်ဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနုဖြစ်စေ၊ အယုတ်အညံ့ဖြစ်စေ
အကောင်းအမြတ်ဖြစ်စေ၊ အဝေးဖြစ်စေ၊ အနီးဖြစ်စေ၊ ဝေဒနာဟူသမျှကို
“ငါဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်”ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း
သိအောင် ရှုရအားထုတ်ရမည်-တဲ့၊ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

အတိတ်ဖြစ်စေ။ပ။ အနီးဖြစ်စေ။ ဝေဒနာဟူသမျှကို “ငါဟာ

ဝေဒနာကို ကာလသုံးပါးဖြင့် ရှုပုံ

၂၆၁

မဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်”ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိမြင်အောင် ရှုရအားထုတ်ရမည်။

အဲဒါဟာ ခံစားမှုဝေဒနာကို အတိတ် အနာဂတ်စသည် ၁၁-ပါး သောအပြားတို့ဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဖန်ပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ရှုရန် ညွှန်ပြတော်မူတဲ့ ဝေဒနာတော်ပါပဲ။ အဲဒီမှာ အတိတ်ဝေဒနာဆိုတာ ရှေးရှေးဘဝများက ခံစားခဲ့တဲ့ဝေဒနာလဲရှိတယ်။ ယခုဘဝတွင် ရှေးရှေး နှစ်များ လများ ရက်များက ခံစားခဲ့တဲ့ဝေဒနာလဲရှိတယ်။ ဒီကနေ့ အတွင်းမှာလဲ စောစောပိုင်းက ခံစားခဲ့တဲ့ ဝေဒနာလဲရှိတယ်။ အဲဒီအတိတ် ဝေဒနာတွေထဲမှာ ရှေးရှေးဘဝက ခံစားခဲ့တဲ့ဝေဒနာတွေအတွက်ကတော့ ကုန်ဆုံးပျောက်ကွယ် သွားခဲ့ပြီဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အတ္တစွဲ အားကြီးတဲ့သူတွေရဲ့ အမြင်နဲ့ ဆိုရင်တော့ မထင်ရှားပေဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အဲဒီလိုအတ္တစွဲ ရှိနေတဲ့သူတွေက ရှေးရှေးဘဝများက ခံစားခဲ့တဲ့ ငါကပင် ယခု ဘဝခံစားနေရ တယ်လို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေသောကြောင့်ပါပဲ။ သူတို့အမြင်အားဖြင့်ဆိုရင် ယခုဘဝတွင် စောစောပိုင်းက ခံစားခဲ့တာတွေလဲ ကုန်ဆုံးသွားကြပြီလို့ မထင်ဘူး။ အလျင်ကခံစားခဲ့တဲ့ငါကပင် ယခု ခံစားနေတယ်လို့ ထင်နေကြ တယ်။

ဝေဒနာကို ကာလသုံးပါးဖြင့် ရှုပုံ

ဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ်ကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီတွေကတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်း ညောင်းမှုနာကျင် အခံခက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ

ပေါ်လာရင် /အဲဒီဝေဒနာကို ညောင်းတယ် ပူတယ် နာတယ် စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း အဲဒီ အခံခက်တာဟာ လျော့လျော့ ပြီးတော့ ပျောက်သွားတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ သမာဓိဉာဏ် အထူးကောင်း နေတဲ့အခါဆိုရင် တစ်ခါမှတ် တစ်ခါမှတ် တစ်နာတစ်နာ ပြတ်ပြတ်ပြီး ကုန်ကုန် သွားတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့အတွက် ခံစားမှုဝေဒနာဟာ အစဉ်ထာဝရရှိနေတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ တစ်စက္ကန့်လောက်တောင် ကြာရှည်တည် နေတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ ခဏမစဲကုန်ဆုံးရှုပ်ပျောက်သွားတဲ့ သဘောတရားပဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိရတယ်။ ဒါကြောင့် ရှေးဘဝများက ဝေဒနာကို မဆိုထားနဲ့ ယခုဘဝတွင်တောင် ရှေးကာလကဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဝေဒနာတွေဟာ ကုန်ဆုံးသွားခဲ့ကြပြီ မရှိကြတော့ဘူးဆိုတာကိုလဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။ ယခုတင်က အနိဗ္ဗာန်မှာဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဝေဒနာလဲ ကုန်ဆုံးသွားခဲ့ပြီ မရှိတော့ဘူးလို့လဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။ ယခု လောလောဆယ်ခံစားနေရတဲ့ အကောင်း အဆိုး အလယ်အလတ် ဝေဒနာများဟာ လဲ ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက်၊ ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ခဏမစဲကုန်ဆုံး ပျောက်ကွယ်သွားတယ်ဆိုတာလဲ တွေ့နေရပါတယ်။ ဒါကြောင့် နောင်အခါဖြစ် မည့် ဝေဒနာတွေဟာလဲ ဒီလိုပဲ သူ့အနိုက် အတန်တွင်ပင် ကုန်ဆုံးပျောက်ကွယ် သွားကြမှာချည်းပဲလို့ ဒီလိုလဲ သဘောပေါက် သိမြင်နိုင်ပါတယ်။ ကဲယခု အဲဒီလို သိမြင်သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁) ရှေးဘဝက ခံစားမှုဝေဒနာသည် ရှေးဘဝတွင်ပင် ကုန်ခဲ့ရှုပ်ခဲ့ပြီ၊ ယခုဘဝသို့ မရောက်လာ၊ ကုန်ခဲ့ရှုပ်ပျက်ခဲ့သောကြောင့်မမြဲ၊ မမြဲသောကြောင့် နှစ်သက်အားကိုးဖွယ်မဟုတ်၊ ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသောကြောင့် ဆင်းရဲ

ဝေဒနာကို ကာလသုံးပါးဖြင့်ရှုပုံ

၂၆၃

သာတည်း၊ အခံခက်သော ဒုက္ခဝေဒနာသည်ကား နှိပ်စက် တတ်သောကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲသာတည်း၊ သာမိ-အစိုးရသူ၊ နိဝါသီ-အမြဲရှိနေသူ၊ ဝေဒက-ခံစားတတ်သူလို ထင်ရတဲ့ အတ္တကောင် အနှစ်အသားမရှိ သောကြောင့် အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခုဘဝက ဝေဒနာဟာလဲ ယခုဘဝတွင်ပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက် သွားမည်။ နောက်ဘဝသို့ ရောက်မည်မဟုတ်၊ ကုန်နေဆဲ ချုပ်ပျက်နေဆဲ ဖြစ်သောကြောင့် မမြဲ၊ မမြဲသောကြောင့် ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲသာတည်း။ အခံခက်သောကြောင့်လဲ ဆင်းရဲသာတည်း၊ အစိုးရသူ၊ အမြဲရှိနေသူ၊ ခံစား တတ်သူလို ထင်ရတဲ့အတ္တကောင် အနှစ်အသား မရှိသောကြောင့် အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

(၃) နောက်ဘဝမှာ အသစ်ဖြစ်မည့် ဝေဒနာဟာလဲ ထိုဖြစ်ရာဘဝ မှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားမည်။ အခြားနောက်တစ်ဘဝသို့ ရောက်မည် မဟုတ်၊ ထိုဘဝတွင်ပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားမည်ဖြစ်သောကြောင့် မမြဲ၊ မမြဲသောကြောင့် ဆင်းရဲသာတည်း၊ အတ္တကောင်အနှစ်အသားမရှိသောကြောင့် အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒါကတော့ ဘဝနှင့်ပိုင်းခြားပြီး အကြမ်းအားဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင် ပုံပဲ ယခုရှုမှတ်နေရင်း သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁) ခုတင်က ညောင်တာ၊ ပူတာ၊ နာတာ၊ အခံခက်တာဟာ ယခုနေ သာတဲ့အခိုက်သို့မရောက်၊ ညောင်း၊ ပူ၊ နာကျင် အခံခက်ခိုက်မှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားခဲ့သောကြောင့် မမြဲ၊ မမြဲသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အခံရခက်

၂၆၄

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲသာတည်း။ ခုတင်ကနေသာ တာ ကောင်းတာလဲ ယခု အခံခက်ခိုက်သို့မရောက်၊ နေသာဆဲ ကောင်းဆဲမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်သွားသောကြောင့် မမြဲ၊ မမြဲသောကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲ သာတည်း။ အကောင်းအဆိုးခံစားမှုဟူသမျှဟာ အတ္တကောင် အနှစ်အသားမရှိ သောကြောင့် အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခု အကောင်းအဆိုး ခံစားမှုဟာ မှတ်ခိုက် မှတ်ခိုက်မှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက် ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် မမြဲဆင်းရဲ အနတ္တသဘော တရားမျှသာတည်း။

(၃) နောင်မှဖြစ်ပေါ်လာမည့် အကောင်းအဆိုး ခံစားမှုဟာလဲ သူဖြစ်ရာ အခိုက်အတန့်မှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားကြမည်။ ထို့ကြောင့် မမြဲဆင်းရဲ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒါကတော့ ရှုမှတ်နေဆဲမှာ ထင်ပေါ်တဲ့ အတိတ်ပစ္စုပ္ပန် အနာဂတ် ဝေဒနာများကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံ သရုပ်ဖော်တဲ့ အဆိုများပါပဲ။ ဖြစ်ဆဲ ဝေဒနာကို လက်ငင်းတွေ့သိပြီးတော့ အတိတ်အနာဂတ် ဝေဒနာများကို အနုမာနဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံလဲ ရှိသေးတယ်။ အဲဒါကိုလဲ လိုက်ဆိုကြရ မယ်။

ယခုရှုနေဆဲမှာပင် ကုန်ကုန်ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲတဲ့အကောင်းအဆိုး အလယ်အလတ် ခံစားမှုများလိုပင် ရှေးကခံစားမှုများလဲ ထိုထို ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားခဲ့သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘော တရားမျှ သာတည်း။ နောင်မှ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ခံစားမှုများလဲ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး

အတွင်းအပြင်အားဖြင့် ရှုပုံ

၂၆၅

ချုပ်ပျက်သွားမည်ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာ တည်း။

မိမိသန္တာန်က ဝေဒနာများ ပျက်ပျက်သွားပုံကို မျက်မှောက် တွေ့သိပြီး တော့ သူတစ်ပါးတို့သန္တာန်က ဝေဒနာများ၊ တစ်လောကလုံးက ဝေဒနာများလဲ ခဏမစဲ ကုန်ကုန်ပျက်ပျက် သွားနေကြမည်သာဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒါလောက်ဆိုရင် ကာလသုံးပါးနဲ့စပ်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို သဘော ပေါက်လောက်ပါပြီ။ ယခု အတွင်းအပြင် ၂-ရပ်နဲ့စပ်ပြီး သုံးသပ် ဆင်ခြင်ပုံကို ပြောရမယ်။

အတွင်းအပြင်အားဖြင့်ရှုပုံ

အတွင်းကရှုပ်သည် အပြင်ကရှုပ်အဖြစ်သို့ မရောက်စသည်ဖြင့် ရှုသကဲ့သို့ ဝေဒနာစသည်မှာလဲ နည်းတူပင် ရှုအပ်ကြောင်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ပြဆိုထားတယ်။ အဲဒီလိုပြဆိုရာတွင် အတွင်းကဝေဒနာသည် အပြင်သို့ မရောက်၊ အပြင်က ဝေဒနာလဲ အတွင်းသို့မရောက်ဘဲ ပျက်သွားတယ်လို့ ရှုဆင်ခြင်ရလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို ရှုရာမှာ ကိုယ်ထဲကဝေဒနာက အပြင်ပ သူတစ်ပါးသန္တာန်မရောက်တာ၊ သူတစ်ပါး၏ ဝေဒနာက မိမိသန္တာန် မရောက် တာကို ဆိုလိုပါသလား။ အဲဒီလိုဆိုတော့ မိမိ၏ဝေဒနာက သူတစ်ပါး သန္တာန်ရောက်သွားတယ်လို့ ဘယ်သူကမှ မထင်ကြဘူး။ သူတစ်ပါး ဝေဒနာက မိမိသန္တာန် ရောက်လာတယ်လို့လဲ ဘယ်သူကမှ မထင်ကြဘူး။ ဒါကြောင့်

အဲဒီလို ရှုဆင်ခြင်ဖို့ပြဆိုတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အာရုံအနေအားဖြင့် အတွင်းအပြင် ပြောင်းလဲဖြစ်ပုံကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်လို့ ယူရမယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့—

ပကတိလူတွေမှာ ကိုယ်ထဲကအာရုံကို အကြောင်းပြုပြီး ခံစားမှု ဖြစ်နေရာက အပြင်အာရုံကိုမှီပြီး ခံစားမှုဖြစ်တဲ့အခါ အတွင်းခံစားမှုကပဲ အပြင်ခံစားမှု ဖြစ်သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အပြင်အာရုံ ကြံစည်ပြီး အကောင်းအဆိုးခံစားမှု ဖြစ်နေရာက ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲရောက်ပြီး အကောင်း အဆိုးခံစားမှု ဖြစ်တဲ့အခါလဲ အပြင်ခံစားမှုက ကိုယ်ထဲရောက်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ထို့အတူပင် အဝေးအာရုံစိတ်ရောက်ပြီး ခံစားနေရာက အနီးအာရုံမှာ ခံစားမှုဖြစ်တဲ့အခါလဲ အဝေးကအနီးရောက်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အနီးအာရုံမှ အဝေးအာရုံသို့ရောက်ပြီး ခံစားတဲ့အခါလဲ အနီးကအဝေးရောက်သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒီလို အာရုံအနေဖြင့် အတွင်းအပြင် အဝေးအနီး ပြောင်းရွှေ့ပုံကို ရည်ပြီးပြဆိုတာပါပဲ။

ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို မပြတ်ရှုနေတဲ့ယောဂီကတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်း ကိုယ်ထဲက အခဲခက်တဲ့ဝေဒနာ ပေါ်လာရင် အဲဒါကို နာတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း အပြင်က သူတစ်ပါးသန္တာန်စသည်ကို စိတ်ကူးရောက်ပြီး ဝမ်းသာခြင်းစိတ်ပူခြင်း စသည်ဖြစ်ပေါ်လာရင် အဲဒါကို ဝမ်းသာတယ်။ စိတ်ပူတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း “ကိုယ်ထဲက နာကျင်မှုစတဲ့ ဝေဒနာက အပြင်ရောက်သွားသည်မဟုတ်၊ ကိုယ်တွင်းမှာပင် ချုပ်ပျက်သွားတယ်။

အကြမ်းအနုအားဖြင့် ရှုပုံ

၂၆၇

အပြင်အာရုံ ဆီရောက်ပြီး ခံစားမှုကအသစ် ဖြစ်ပေါ်လာတာပဲ”လို့ သိမြင်သဘောကျသွားပါတယ်။ အပြင်အာရုံကို ရောက်ပြီး ဝမ်းသာမှု စသည်ဖြစ်နေရာက ကိုယ်ထဲမှာ နာကျင်မှုစသည်ကို ရှုမှတ်နေတဲ့အခါလဲ အပြင်အာရုံ၌ ဝမ်းသာမှု စသည်က ကိုယ်တွင်းသို့ ရောက်လာမည်မဟုတ်၊ ကိုယ်တွင်း၌ နာကျင်မှု စသည်က အသစ်ဖြစ်ပေါ် လာတာပဲလို့ သိမြင်သဘောကျသွားပါတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်သုံးသပ် ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၄၊၅) ကိုယ်တွင်းက ခံစားမှုဝေဒနာဟာ အပြင်သို့မရောက်၊ အပြင်ကခံစားမှု ဝေဒနာဟာလဲ ကိုယ်တွင်းသို့မရောက်၊ ထိုထိုအာရုံ ထိုထို ဖြစ်နိုင်မှုမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘော တရားမျှသာတည်း။

အကြမ်းအနုအားဖြင့်ရှုပုံ

ပကတိလူတွေမှာ ကြမ်းတမ်းတဲ့နာကျင်မှု စသည်ဖြစ်နေရာမှ သိမ်မွေ့သွားတဲ့အခါ ကြမ်းတဲ့ဝေဒနာက နူးညံ့သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ သိမ်မွေ့တဲ့ နာကျင်မှုစသည်က အကြီးအကျယ် နာကျင်လာတဲ့အခါ စသည်မှာလဲ ဝေဒနာနုက ဝေဒနာကြမ်းဖြစ်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ယောဂီကတော့ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း နာကျင်မှု စသောဝေဒနာ ဟာတစ်ပိုင်းစီ တစ်ပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ်ကုန်ကုန်သွားတာကို တွေ့ရတဲ့အတွက် ဝေဒနာအကြမ်းက အနုဖြစ်လာသည်မဟုတ်။ အနုကလဲ အကြမ်းဖြစ်လာသည်မဟုတ်။ အဟောင်း အဟောင်း ဝေဒနာပျက်ပျက်သွားတယ်။ အသစ် အသစ်ဝေဒနာဖြစ်ဖြစ်လာတယ်။ မမြဲတဲ့

၂၆၈

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

သဘောတရားမျှပဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိမြင်နေပါတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို ဆိုကြရမယ်။

(၆၂၇) ကြမ်းတမ်းတဲ့ နာကျင်မှု စသည်က နူးညံ့တဲ့ နာကျင်မှု စသည် မဖြစ်။ နူးညံ့တဲ့နာကျင်မှု စသည်ကလဲ ကြမ်းတမ်းတဲ့နာကျင်မှု စသည်မဖြစ်။ ထိုထိုဖြစ်ခိုက်မှာပင် ကုန်ကုန် ပျက်ပျက်သွားသောကြောင့် ခံစားမှုဝေဒနာဟာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

အယုတ်အမြတ်အားဖြင့်ရှုပုံ

ကိုယ်ထဲမှာ နာကျင်အခံခက်တဲ့ ဝေဒနာက အယုတ်အညံ့ပဲ။ တွေ့ထိရလို့ ကောင်းတာက ဝေဒနာအကောင်းအမြတ်ပဲ။ ထို့အတူပင် စိတ်ထဲမှာ နှလုံးမသာတာ၊ စိတ်ညစ်တာ၊ စိတ်ပျက်တာ၊ ဝမ်းနည်းတာက အယုတ်အညံ့ဝေဒနာပဲ။ ရွှင်လန်းဝမ်းသာတာက အကောင်းအမြတ် ဝေဒနာပဲ။ တစ်နည်းအားဖြင့် စိတ်ဆိုး စိတ်ပျက်ပြီး နှလုံးမသာတာက အယုတ်အညံ့ပဲ။ ဝမ်းသာတာက အကောင်းအမြတ်ပဲ။ အဲဒီမှာလဲ တပ်မက် နှစ်သက်ရင်း ဝမ်းသာတာက အယုတ်အညံ့ပဲ။ ဘုရားစသည်ကို အာရုံပြုပြီး ဝမ်းသာတာက အကောင်းအမြတ်ပဲ။ အဲဒီ အယုတ်အမြတ် ခံစားမှုဝေဒနာ များပြောင်းလဲပြီး ဖြစ်ပေါ်ရာမှာ ပကတိလူတွေက ဝေဒနာအညံ့ကပင် အကောင်းဖြစ်လာတယ်။ အကောင်းကပင် အညံ့ဖြစ်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ယောဂီကတော့ ရှုမှတ်နေဆဲမှာပင် ကုန်ကုန်ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရတဲ့အတွက် ဝေဒနာ အညံ့က အကောင်းဖြစ်လာသည်မဟုတ်။ အကောင်းကလဲ အညံ့ဖြစ်လာ

အနီးအဝေး အားဖြင့် ရှုပုံ

၂၆၉

သည်မဟုတ်။ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ပျက် သွားသောကြောင့် မမြဲဘူးသည်ဖြင့် သိမြင်သဘောကျသွားပါတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၈၂၉) နာကျင်မှုစသော ဝေဒနာအညံ့က ဝမ်းသာမှုစသော ဝေဒနာ ကောင်း ဖြစ်လာသည်မဟုတ်။ ဝေဒနာကောင်းကလဲ ဝေဒနာညံ့ ဖြစ်လာသည် မဟုတ်။ ထိုထိုဖြစ်ခိုက်မှာပင် ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်သွားသော ကြောင့် ဝေဒနာဟာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

အဝေးအနီးအားဖြင့် ရှုပုံ

အဝေးအနီးဝေဒနာ အကြောင်းကိုတော့ ရှေ့နားက ပြောခဲ့ပါပြီ။ ယခုယောဂီ၏ သိမြင်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁၀၂၁) အဝေးအာရုံကို ခံစားမှုက အနီးအာရုံ ခံစားမှုသို့ မရောက်။ အနီးကလဲ အဝေးသို့မရောက်။ ထိုထိုခံစားခိုက်ခဏမှာပင် ကုန်ကုန်ပျက်ပျက် သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရား မျှသာတည်း။

ဝေဒနာကို ၁၁-ပါးအပြားအားဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန် ရှုပုံကတော့ စုံသွား ပါပြီ။ ယခု သညာရှုပုံကို ဖွင့်ပြဟောကြားရမယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော် မူပုံ ပါဠိကတော့-

(၃) သညာကို ၁၁-ပါးအပြားဖြင့် ဝေဖန်၍ ရှုပုံ

ယာ ကာမိ သညာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ။ပ။ သန္တိကေ ဝါ သမ္မာ သညာ နေတံ မမ။ပ။ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်-အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော၊ ယာ
 ကာမိ သညာ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော သညာသည်။ အတ္ထိ-ရှိ၏။ အဇ္ဈတ္တံ
 ဝါ-ကိုယ်တွင်းသညာဖြစ်စေ၊ (ပါဠိ ပေယျာလဖြင့် မြှုပ်ထားသည်၊ ဝေဒနာပါဠိနှင့်
 နည်းတူပင်ဖြစ်သည်) ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ-ကိုယ်ပသညာဖြစ်စေ၊ ဩဠာရိကာ ဝါ-
 သညာကြမ်းဖြစ်စေ၊ သုခုမာ ဝါ-သညာနုဖြစ်စေ၊ ဟိနာ ဝါ-သညာညံ့ဖြစ်စေ၊
 ပဏိတာ ဝါ-သညာကောင်း ဖြစ်စေ၊ ဒူရေ ဝါ-အဝေးက သညာဖြစ်စေ၊
 သန္တိကေ ဝါ-အနီးကသညာ ဖြစ်စေ၊ ယာ-အကြင်သညာသည်။ အတ္ထိ-ရှိ၏။
 သမ္မာ သာ သညာ-ထိုအလုံးစုံသောသညာကို၊ နေတံ မေ-ဤအရာသည်
 ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ နဝေသာ အဟံ အသိ-ဤအရာသည် ငါမဟုတ်၊ န မေ
 ဝေသာ အတ္တာတိ-ဤအရာသည် ငါ့အတ္တမဟုတ်ဟူ၍၊ ဝေံ ဤသို့၊ ဝေံ-
 မမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်သော ဤသဘောကို၊ ယထာဘူတံ-
 ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ သမ္ပပ္ပညာယ-မှန်စွာသိသော ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့်၊
 ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ရှုမြင်အပ်၏၊ ဝါ-ရှုမြင်နိုင်အောင် အားထုတ်ရမည်-တဲ့။

အဲဒီပါဠိအနက်ကို မြန်မာသက်သက် အတိုချုပ်ပြန်ရင် ဒီလိုရ
 ပါတယ်။

မြန်မာပြန်အတိုချုပ်

အတိတ်ဖြစ်စေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တွင်း
 က ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပကဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနုဖြစ်စေ၊ အယုတ်အညံ့
 ဖြစ်စေ၊ အကောင်းအမြတ်ဖြစ်စေ၊ အဝေးဖြစ်စေ၊ အနီးဖြစ်စေ၊ သညာဟူ

မြန်မာပြန်အတိုချုပ်

၂၇၁

သမ္ဘူကို “ဒါငါဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်”ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်
အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုရ အားထုတ်ရမည်တဲ့။ အဲဒါကိုလိုက်ဆိုကြရမယ်။

အတိတ်ဖြစ်စေ။ပ။အမှန်အတိုင်းသိမြင်အောင် ရှုရအားထုတ်ရမည်။

အဲဒါဟာ မှတ်သားမှုသညာကို အတိတ်စသည် (၁၁)ပါးသော
အပြားတို့ဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဖန်ပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ရှုရန်
ညွှန်ပြတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်ပါပဲ။ အဲဒီမှာ အတိတ်သညာဆိုတာ ရှေးဘဝ
များက မှတ်သားခဲ့တဲ့ သညာလဲရှိတယ်။ ယခုဘဝတွင် ရှေးရှေးကာလ များက
မှတ်သားခဲ့တဲ့ သညာလဲရှိတယ်။ မကြာမီကမှ မှတ်သားခဲ့တဲ့သညာလဲ ရှိတယ်။
အဲဒီ အတိတ်သညာတွေထဲမှာ ရှေးဘဝများက သညာတွေ ကုန်ဆုံး
ပျောက်ကွယ်သွားကြလို့ ယခုမရှိတော့တဲ့အကြောင်းကတော့ ထင်ရှားနေပါ
တယ်။ ဒါပေမယ့် အတ္တစွဲအားကြီးတဲ့သူမှာတော့ ရှေးဘဝများက မှတ်သားခဲ့တာ
လဲ ငါပဲ။ ယခုမှတ်သားနေတာလဲ ငါပဲ။ မှတ်သားတာဟူသမျှဟာ ငါ
တစ်ယောက်တည်းပဲလို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေတဲ့အတွက် သူ့မှာတော့ မထင်ရှား
ဘဲ ရှိပေလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို အတ္တစွဲအားကြီး တဲ့သူတွေကတော့ ယခုဘဝတွင်
ငယ်စဉ်က မှတ်သားခဲ့တာတွေ မကြာမီက မှတ်သားခဲ့တာတွေကိုလဲ ငါပဲလို့
ထင်နေကြတယ်။ ငါတစ်ယောက်တည်းကပင် မှတ်သားလာခဲ့တယ်လို့
ထင်နေကြတယ်။

ထိသိဆဲ ကြသိဆဲ ကြားဆဲ မြင်ဆဲ စသည်၌ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်
စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ယောဂီကတော့ နားထောင်ပြီး မှတ်သားတာကိုလဲ
ကြားတယ် ကြားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ချက်ချင်းပင် ပျောက်သွားတာကို

တွေ့ရတယ်။ ကြည့်ရှုပြီး မှတ်သားမိတာကိုလဲ မြင်တယ် မြင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ချက်ချင်းပင် ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ စိတ်ကူးပြီး မှတ်သားတာကိုလဲ စိတ်ကူးတယ် ကြံတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ချက်ချင်းပင် ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့အတွက် မှတ်သားမှု သညာဟာ အစဉ်ထာဝရတည်နေတာလဲမဟုတ်ဘူး။ တစ်စက္ကန့်လောက် တောင် ကြာရှည်တည်နေတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ ဆဏမစဲ ချုပ်ပျက်သွားတဲ့ သဘောတရားမျှင်လို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိရတယ်။ ဒါကြောင့် ရှေးဘဝများက မှတ်သားခဲ့တဲ့ သညာကိုမဆိုထားနဲ့၊ ယခုဘဝတွင်တောင်မှ “ရှေးကာလများက မှတ်သားခဲ့တဲ့ သညာတွေဟာ ကုန်ဆုံးသွားခဲ့ကြပြီ၊ မရှိကြတော့ဘူး” ဆိုတာ ကိုလဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။ ယခုတင်က အနီးကပ်မှာဖြစ်ခဲ့တဲ့ မှတ်သားမှု သညာတောင် ကုန်ဆုံးသွားခဲ့ကြပြီ၊ မရှိတော့ဘူးလို့လဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။ ယခုလောလောဆယ်မှာ မြင်လိုက် ကြားလိုက် ထိသိလိုက် စသည်ဖြင့် မှတ်သားတဲ့သညာများလဲ ပေါ်လိုက်ပျောက်လိုက်၊ ပေါ်လိုက်ပျောက်လိုက်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတယ်ဆိုတာကိုလဲ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် နောင်အခါ ဖြစ်မည့် မှတ်သားမှုသညာတွေလဲ နည်းတူပင် သူ့အခိုက်အတန့်မှာပဲ ကုန်ဆုံး ပျောက်ကွယ် သွားကြမှာချည်းပဲလို့ ဒီလို သဘောပေါက် သိမြင်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလိုသိမြင်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁) ရှေးဘဝက မှတ်သားမှုသညာသည် ရှေးဘဝတွင်ပင် ကုန်ခဲ့ ချုပ်ခဲ့ပြီ၊ ယခုဘဝသို့မရောက်လာ၊ ကုန်ခဲ့ ချုပ်ခဲ့ ပျက်ခဲ့သောကြောင့် မမြဲ၊ မမြဲသောကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲသာတည်း၊ အစိုးရသူ၊ အမြဲရှိနေသူ၊

မြန်မာပြန် အတိုချုပ်

၂၇၃

ခံစားတတ်သူထင်သည်လိုထင်ရတဲ့ အတ္တကောင် အနှစ်အသားမရှိသောကြောင့် အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခုဘဝက မှတ်သားမှုသညာဟာလဲ ယခုဘဝတွင်ပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားမည်။ နောက်ဘဝသို့ ရောက်မည်မဟုတ်၊ ကုန်နေဆဲချုပ်ပျက်နေဆဲ ဖြစ်သောကြောင့် မမြဲ၊ မမြဲသောကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲသာတည်း၊ အတ္တကောင် အနှစ်အသားမရှိသောကြောင့် အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

(၃) နောက်ဘဝမှာ အသစ်ဖြစ်မည့် သညာဟာလဲ ထိုဖြစ်ရာဘဝမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားမည်၊ အခြားနောက်ဘဝသို့ ရောက်မည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် မမြဲဆင်းရဲ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒါကတော့ သညာကို ဘဝနဲ့ပိုင်းခြားပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံပဲ၊ ယခုရှုမှတ်နေရင်း သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုရမယ်။

(၁) ခုတင်က အဆင်း အသံ စသည်ကို မှတ်သားထားတာဟာ ယခု ရှုမှတ်ဆဲသို့မရောက်၊ မှတ်သားဆဲမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်သွားသောကြောင့် မမြဲဆင်းရဲ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခုလောလောဆယ် ရှုသိလျက် မှတ်သားမှုဟာလဲ မှတ်သားဆဲမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

(၃) နောင်မှဖြစ်ပေါ်လာမည့် မှတ်သားမှုသညာဟာလဲ သူဖြစ်ခိုက်မှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်သွားမည်ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ

၂၇၄

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

သဘောတရားမျှသာတည်း။

ရှုမှတ်ဆဲမှာ တွေ့သိရတဲ့ မှတ်သားမှုများနှင့်နှိုင်းယှဉ်ပြီး အတိတ် အနာဂတ် တစ်လောကလုံးက သညာကို အနုမာနဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကိုလဲ လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ယခုရှုမှတ်နေဆဲမှာပင် ကုန်ကုန်ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲတဲ့သညာ များလို့ပင် ရှေးက မှတ်သားခဲ့တဲ့သညာများလဲ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားခဲ့သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။ နောင်အခါမှဖြစ်မည့် မှတ်သားမှုသညာများလဲ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက် သွားကြမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာ တည်း။ မိမိသန္တာန် သူတစ်ပါးသန္တာန် တစ်လောကလုံး သညာတွေလဲ ထိုထို ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားနေ သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘော တရားမျှသာတည်း။

ဒီမှတ်သားမှုသညာ မမြဲပုံကတော့ အထူးကျက်မှတ်ထားတာများပင် မေ့ပျောက်နေတာနှင့် ထောက်ဆကြည့်ရင် အင်မတန်ထင်ရှားပါတယ်။ ယခုအတွင်းအပြင် ၂-ရပ်နဲ့စပ်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၄၂၅) ကိုယ်ထဲ၌ မှတ်သားမှုသညာသည် အပြင်အာရုံ မှတ်သားခိုက် သို့မရောက်။ အပြင်အာရုံမှတ်သားမှုကလဲ ကိုယ်ထဲမှတ်သား ခိုက်သို့မရောက်။ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

လိုချင်မက်မောပြီး မှတ်သားတဲ့သညာ စိတ်ဆိုးပြစ်မှားပြီး မှတ်သား

တဲ့သညာ၊ ဘဝင်မြင်ပြီး မှတ်သားတဲ့သညာ၊ အယူမှားပြီး မှတ်သားတဲ့သညာ၊
ယုံမှားတဲ့သညာ၊ ဒီလို အကုသိုလ်သညာတွေက အကြမ်းစားတွေပဲ။
ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ဘုရားဂုဏ် စသည်ကိုမှတ်သားတဲ့ သညာ၊ တရားနာပြီး
မှတ်သားတဲ့သညာ၊ ဆရာမိဘတို့၏ ကောင်းမြတ်တဲ့အဆုံးအမကို မှတ်သားတဲ့
သညာ၊ ဒီလိုသညာတွေက သိမ်မွေ့တဲ့သညာတွေပဲ။ အဲဒီ သိမ်မွေ့တဲ့သညာ
တွေက အကောင်းအမြတ်သညာတွေပဲ။ သညာကြမ်းတွေက အယုတ်အညံ့
တွေပဲ။ တစ်နည်းအားဖြင့် ထင်ရှားကြမ်းတမ်းတဲ့ အာရုံတွေကို မှတ်သားတာက
သညာကြမ်းတွေပဲ။ သိမ်မွေ့နူးညံ့တဲ့ အာရုံတွေကို မှတ်သားတာက သညာအနု
တွေပဲ။ အဲဒီ သညာအကြမ်းအနုတွေ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၆၂၇) ကြမ်းတဲ့ သညာသည် နုတဲ့သညာဖြစ်နိုင်သို့ မရောက်၊
နုတဲ့သညာကလဲ ကြမ်းတဲ့သညာ ဖြစ်နိုင်သို့မရောက်။ ထိုထိုခဏမှာပင်
ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက် သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှ
သာတည်း။

သညာအယုတ်အမြတ် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကိုလဲ လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၈၂၉) ယုတ်ညံ့တဲ့သညာသည် ကောင်မြတ်တဲ့ သညာဖြစ်နိုင်သို့
မရောက်၊ ကောင်းမြတ်တဲ့သညာဟာလဲ ယုတ်ညံ့တဲ့ သညာဖြစ်နိုင်သို့
မရောက်။ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ
အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

သိမ်မွေ့တဲ့အာရုံ၊ ဝေးကွားတဲ့အာရုံကို ကြံတွေးပြီး မှတ်သားတာကို
အဝေသညာလို့ခေါ်တယ်။ ထင်ရှားကြမ်းတမ်းတဲ့အာရုံ အနီးအပါးက အာရုံ

ကိုယ်ထဲကအာရုံတွေ မှတ်သားတာကို အနီးသညာလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ အဝေးအနီးသညာများနဲ့စပ်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁၀၊၁၁) အဝေးသညာသည် အနီးသညာဖြစ်ခိုက်သို့ မရောက်။ အနီးသညာကလဲ အဝေးသညာဖြစ်ခိုက်သို့ မရောက်။ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှ သာတည်း။

သညာကို (၁၁)ပါး အပြားအားဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်ရှုပုံကတော့ စုံသွား ပါပြီ။ ယခု သင်္ခါရက္ခန္ဓာရှုပုံကို ဖွင့်ပြဟောကြားရမယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူပုံ ပါဠိကတော့-

(၄) သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို ၁၁-ပါးအပြားဖြင့် ဝေဖန်၍ရှုပုံ

ယေ ကေစိ သင်္ခါရာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ၊ အဇ္ဈတ္တံ ဝိ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိ ဩဠာရိကာ ဝိ သုခုမာ ဝိ၊ ဟိနာဝိ ပဏီတာဝိ၊ ယာ ဒူရေ သန္တိကေ ဝိ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ “နေတံ မမ၊ နေသော ဟမသ္မိ၊ နမေသော အတ္တာ” တိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ-အတိတ်အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော၊ ယေကေစိ သင်္ခါရာ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည်၊ အတ္ထိ- ရှိကုန်၏၊ အဇ္ဈတ္တံ ဝိ-ကိုယ်တွင်းသင်္ခါရဖြစ်စေ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိ-ကိုယ်ပသင်္ခါရ ဖြစ်စေ၊ ဩဠာရိကာ ဝိ-သင်္ခါရကြမ်းဖြစ်စေ၊ သုခုမာ ဝိ-သင်္ခါရ နုဖြစ်စေ၊ ဟိနာ ဝိ-သင်္ခါရညံ့ဖြစ်စေ။ ပဏီတာ ဝိ-သင်္ခါရကောင်းဖြစ်စေ ဒူရေ ဝိ-

(၄)သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို သ-ပါးအပြားဖြင့် ဝေဖန်၍ရှုပုံ ၂၇၇

အဝေးက သင်္ခါရဖြစ်စေ၊ သန္တိကေ ဝါ-အနီးကသင်္ခါရဖြစ်စေ၊ ယေ-
အကြင်သင်္ခါရတို့သည်၊ အတ္ထိ သန္တိ-ရှိကုန်၏၊ သဗ္ဗေ တေ သင်္ခါရာ-
ထိုအလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့ကို၊ နေတံ မေ-ဤအရာသည် ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊
နဝေသော အဟံ အသို့-ဤအရာသည် ငါမဟုတ်၊ န မေ သော အတ္တာတိ-
ဤအရာသည် ငါ့အတ္တမဟုတ်ဟူ၍၊ ဝေ-ဤသို့၊ တေ-မမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲ
ဖောက်ပြန်တတ်သော ဤသဘောကို၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ၊
သမ္ပပ္ပညာယ-မှန်စွာသိသော ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗ-ရှုမြင်
နိုင်အပ်၏၊ ဝါ-ရှုမြင်နိုင်အောင် အားထုတ်ရမည်-တဲ့။

အဲဒီ ပါဠိအနက်ကို မြန်မာသက်သက် အတိုချုပ်ပြန်ရင် ဒီလိုရ
ပါတယ်။

မြန်မာပြန်အတိုချုပ်

အတိတ်ဖြစ်စေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တွင်းက
ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပကဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနုဖြစ်စေ၊ အယုတ်အညံ့ ဖြစ်စေ၊
အကောင်းအမြတ်ဖြစ်စေ၊ အဝေးဖြစ်စေ၊ အနီးဖြစ်စေ၊ သင်္ခါရ တွေဟူသမျှကို
“ဒါငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်”ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်
အမှန်အတိုင်း သိမြင်အောင် ရှုရအားထုတ်ရမည်-တဲ့။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြ
ရမယ်။

အတိတ်ဖြစ်စေ။ပ။ အမှန်အတိုင်းသိမြင်အောင် ရှုရ အားထုတ်ရ
မည်။

အဲဒါဟာ ပြုလုပ်အားထုတ်မှု သင်္ခါရက္ခန္ဓာတရားတွေကို အတိတ်

၂၇၈

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

စသည် (၁၁)ပါးသော အပြားတို့ဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဖန်ပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်ရှုရန် ညွှန်ပြတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်ပါပဲ။

အဲဒီမှာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတရားတွေက အလွန်များပြားပါတယ်။ ဝေဒနာနှင့် သညာတို့မှ တစ်ပါးသော စေတသိက်ငါးဆယ်ကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ခေါ်ကြောင်း ရှေးကပြခဲ့ပါပြီ။ အတိုချုပ်ပြောရရင်တော့ ကိုယ်နှုတ်စိတ် အမူအရာတွေကို ပြုလုပ်အောင် စီမံတိုက်တွန်းပေးနေတဲ့ သဘောတရား တွေပါပဲ။ ဒီသင်္ခါရတွေက သွားရပ် ထိုင် လျောင်းဆိုတဲ့ ဣရိယာပုထ် လေးပါး ကိုယ်အမူအရာတွေကို ပြုလုပ်အောင် စီမံတိုက်တွန်းပေးနေတယ်။ သွားလိုက် ရပ်လိုက် ထိုင်လိုက်စသည်ဖြင့် စေခိုင်းနေသလိုပါပဲ။ ကွေးအောင်ဆန့်အောင် လှုပ်ရှားအောင် ပြုံးရယ်ခြင်းစသည် ပြုအောင်လဲ စီမံတိုက်တွန်းပေးနေတယ်။ ကွေးလိုက် ဆန့်လိုက် စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်းနေသလိုပါပဲ။ ပြုံးလိုက် ရယ်လိုက် ငိုလိုက် စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်း နေသလိုလဲ ထင်ရှားနေပါတယ်။ ပြောလိုက် စသည်ဖြင့် နှုတ်အမူအရာများ ဖြစ်ပေါ်အောင် စီမံတိုက်တွန်းနေတာလဲ ဒီသင်္ခါရတွေပဲ။ ကြံသိမှုဖြစ်အောင် မြင်မှု၊ ကြားမှု စသည်ဖြစ်အောင် ကြောင့်ကြစိုက်တဲ့ သဘောတွေဟာလဲ ဒီသင်္ခါရတွေပဲ။

ဒါကြောင့် “သွားချင်တယ်၊ ပြောဆိုချင်တယ်၊ ရပ်ချင်တယ်”စသည် ဖြင့် ရှေးဘဝကဖြစ်ခဲ့တဲ့ သင်္ခါရတွေဟာ ယခုဘဝသို့ ရောက်လာပါ့မလား။ ရှေးဘဝတွင်ပဲ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်ခဲ့ပြီး မဟုတ်လား။ ရှေးဘဝက ပြုချင်တာ ပြောချင်တာ ကြံချင်တာတွေဟာ ရှေးဘဝတွင်ပဲ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်ခဲ့ကြောင်း ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် “အမူအရာဟူသမျှကို ပြုလုပ်နေတာဟာ

သင်္ခါရတို့ကို ကာလသုံးပါးဖြင့် ရှုပုံ

၂၇၉

ငါပဲ၊ ငါကပဲ ပြုလုပ်နေတယ်” လို့ အတ္တစွဲရှိနေတဲ့သူတွေမှာတော့ ရှေးဘဝက ပြုလုပ်တာလဲ ငါပဲ။ ယခုပြုနေတာလဲ ငါပဲ” လို့ တစ်ယောက်တည်းအနေဖြင့် စွဲလမ်းနေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အတ္တစွဲသန်နေတဲ့သူတွေမှာတော့ ပြုလုပ်တတ်တဲ့ငါဟာ အမြဲတည်နေတယ်လို့ ထင်နေတာပဲ။ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်း တစ်နေရာ ရာက ယားလာရင် ယားတယ် ယားတယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ် နေရင်း အယားဖျောက်ချင်တဲ့ စိတ်က ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါကိုလဲ ဖျောက်ချင် တယ် ဖျောက်ချင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီတော့ ဖျောက်ချင် ပြုပြင်ချင်တဲ့ သင်္ခါရဟာ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ပျောက်ပျောက်သွား တာကို တွေ့ရတယ်။ ညောင်းတဲ့အခါ ညောင်းတယ်၊ ညောင်းတယ်လို့ ရှုမှတ်နေရာ မှာလဲ ကွေးချင် ဆန့်ချင် ပြုပြင်ချင်တာ ပေါ်လာရင် အဲဒါကိုလဲ ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင် ကွေးချင် ဆန့်ချင် ပြုပြင်ချင်တဲ့ သင်္ခါရတွေဟာ မှတ်လိုက် ပျောက်လိုက်၊ မှတ်လိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားကြတာပဲ။ အဲဒီလို ပျောက်ပျောက်သွားကြတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ ဒီပုံဒီနည်းဖြင့် ပြုချင်တာ ပြောချင်တာ ကြံစည်တာ အစရှိတဲ့ သင်္ခါရတွေ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက် သွားကြတာကို တွေ့သိနေရတယ်။

သင်္ခါရတို့ကို ကာလသုံးပါးဖြင့် ရှုပုံ

ဒါကြောင့် ရှုမှတ်နေတဲ့ယောဂီကတော့ ရှေးဘဝ သင်္ခါရတွေကို မဆိုထားဘိ။ ယခု လောလောဆယ် သင်္ခါရတွေတောင် ခဏမစဲ ချုပ်ပျက်

၂၈၀

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

နေတာကို တွေ့သိနေရတဲ့အတွက် ရှေးကသင်္ခါရတွေဟာ ယခုအခိုက်သို့ မရောက်လာ။ ယခု သင်္ခါရတွေလဲ နောင်အခါသို့မရောက်။ နောင်မှဖြစ်မည့် သင်္ခါရတွေလဲ ထို့ထက်နောင်ကျတဲ့ ခဏသို့မရောက်။ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်သွားကြသောကြောင့် မမြဲဘူး။ ဆင်းရဲချည်းပဲ။ အနတ္တသဘောတရားမျှပဲဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁) ရှေးဘဝက ပြုလိုမှု သင်္ခါရတွေဟာ ရှေးဘဝတွင် ကုန်ခဲ့ ချုပ်ခဲ့ပြီ။ ယခုဘဝသို့ မရောက်လာ။ ထို့ကြောင့် မမြဲဆင်းရဲ အနတ္တသဘော တရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခုဘဝ၌ ပြုလိုမှု သင်္ခါရတွေလဲ နောက်ဘဝသို့ ရောက်မည် မဟုတ်။ ယခုဘဝတွင်ပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်နေသောကြောင့် မမြဲ။ ဆင်းရဲ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

(၃) နောင်ဘဝ၌ဖြစ်မည့် ပြုလိုမှု သင်္ခါရတွေဟာလဲ အခြားနောက် တစ်ဘဝသို့ ရောက်မည်မဟုတ်။ ထိုဖြစ်ဆဲဘဝမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားကြ မည်သာဖြစ်သောကြောင့် မမြဲဆင်းရဲ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒါက သွားချင်တယ်၊ ပြုချင်တယ် ပြောချင်တယ် စသည်ဖြင့် သိရတဲ့ သင်္ခါရတွေကို ဘဝနဲ့ပိုင်းခြားပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံပဲ။ ရှုမှတ်ဆဲမှာ ထင်ရှားတဲ့ သင်္ခါရတွေ သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁) ခုတင်က ဉာလှမ်းချင်တာဟာ ယခု ဘယ်လှမ်းချင်ခိုက်သို့ မရောက်။ ခုတင်က ဘယ်လှမ်းချင်တာလဲ ယခု ဉာလှမ်းချင်ခိုက်သို့ မရောက်။

သင်္ခါရတို့ကို ကာလသုံးပါးဖြင့် ရှုပုံ

၂၈၁

ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်ခဲ့သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။ ထို့အတူပင် ရှေးကဖြစ်ခဲ့တဲ့ သင်္ခါရ ဟူသမျှဟာလဲ ယခုခဏသို့မရောက်။ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက် ခဲ့သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခုလောလောဆယ်၌ ဖြစ်ဆဲ ပြုလို့မှု သင်္ခါရများနှင့် မှတ်သိမှု၌ ပါဝင်သော သင်္ခါရများဟာလဲ နောက်ခဏများသို့မရောက်။ ယခုဖြစ်ဆဲခဏ မှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်ဆဲဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘော တရားမျှသာတည်း။

(၃) နောက် ခဏများမှဖြစ်မည့် ပြုလို့မှုများနှင့် ရှုမှတ်မှုသင်္ခါရများ ဟာလဲ ထို့ထက်နောက်ကျတဲ့ ခဏသို့မရောက်ဘဲ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွား ကြမည်သာဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

ရှုမှတ်ဆဲမှာ မှတ်သိရသော သင်္ခါရများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြီး အတိတ် အနာဂတ် တစ်လောကလုံးက သင်္ခါရများကို အနုမာနဖြင့် သုံးသပ်ပုံကိုလဲ လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ယခုရှုမှတ်နေဆဲမှာ ကုန်ကုန် ပျက်ပျက်သွားလို့မမြဲတဲ့ ပြုလို့မှု ရှုသိမှု သင်္ခါရများလိုပင် ရှေးကပြုလို့မှု သင်္ခါရများလဲ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားခဲ့သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။ နောင်အခါမှဖြစ်မည့် ပြုလို့မှုစသော သင်္ခါရများဟာလဲ ထိုထို ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားကြမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘော တရားမျှသာတည်း။ မိမိသန္တာန် သူတစ်ပါးသန္တာန် တစ်လောကလုံးက

၂၈၂

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

သင်္ခါရဟူ သမ္ပတေဟာလဲ ယခုရှုသီရတဲ့ သင်္ခါရတွေလိုပင် ကုန်ဆုံးချုပ်
ပျက်သွားကြသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

အတွင်းအပြင် စသည်ဖြင့် ရှုပုံ

အတွင်းအပြင် သင်္ခါရတွေကို ခွဲခြားပုံကတော့ ဝေဒနာသညာတို့၊
အရာ၌ ခွဲခြားပြခဲ့သလိုပါပဲ။ ကိုယ်တွင်းတရားကို အကြောင်းပြုပြီး ကြံစည်
တဲ့သင်္ခါရက အတွင်းသင်္ခါရပဲ၊ အပြင်ကတရားကို အာရုံပြုပြီး ကြံစည်တဲ့
သင်္ခါရက အပြင်သင်္ခါရပဲ၊ အပြင်က တရားကိုအာရုံပြုပြီး ကြံတယ်ဆိုတာ
ကအပြင်က သက်ရှိသက်မဲ့များကိုရအောင် သို့မဟုတ် ပျက်စီးအောင်ပြုဖို့၊
စသည်ဖြင့် ကြံစည်တာတွေပါပဲ၊ အဲဒီ အတွင်းအပြင် သင်္ခါရတွေနဲ့စပ်ပြီး
သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၄၁၅) ကိုယ်ထဲတွင်ဖြူဖို့ ကြံစည်တဲ့သင်္ခါရတွေဟာ အပြင်ကို ကြံစည်တဲ့
သင်္ခါရများဖြစ်ခိုက်သို့မရောက်ဘဲ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားကြသောကြောင့် အနိစ္စ
ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။ အပြင်ကို ကြံစည်တဲ့သင်္ခါရတွေဟာလဲ
ကိုယ်ထဲကြံစည်ခိုက်သို့ မရောက်ဘဲ ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားကြသောကြောင့်
အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းပြုလုပ်ရန် ကြံစည်တာတွေက အကြမ်းစား
သင်္ခါရတွေပဲ၊ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ပြုလုပ်ရန် ကြံစည်တာတွေက အနုစား
သင်္ခါရတွေပဲ၊ အဲဒါနဲ့စပ်ပြီး သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၆၁၇) ကြံစည်မှု သင်္ခါရ အကြမ်းတွေက ကြံစည်မှုသင်္ခါရအနုမဖြစ်

အယုတ်အမြတ် စသည်ဖြင့်ရှုပုံ

၂၈၃

အနုကလဲ အကြမ်းမဖြစ်၊ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားကြသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

အယုတ်အမြတ် စသည်ဖြင့်ရှုပုံ

မကောင်းမှုကို ကြံစည်ပြုလုပ်တဲ့ သင်္ခါရတွေက အယုတ်အညံ့တွေပဲ၊ ကုသိုလ်အမှု ကြံစည်ပြုလုပ်တဲ့ သင်္ခါရတွေက အကောင်းအမြတ်တွေပဲ ကုသိုလ်ထဲမှာလဲ ဒါနကုသိုလ်ထက် သီလကုသိုလ်က မြတ်တယ်။ သီလထက် ဘာဝနာကုသိုလ်ကမြတ်တယ်။ ဘာဝနာထဲမှာလဲ သမထထက် ဝိပဿနာကုသိုလ်က မြတ်တယ်။ အဲဒီ အယုတ်အမြတ် သင်္ခါရတွေနဲ့ စပ်ပြီး သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၈၊၉) ယုတ်ညံ့တဲ့အကုသိုလ် သင်္ခါရတွေဟာ ကောင်းမြတ်တဲ့ ကုသိုလ်သင်္ခါရတွေ ဖြစ်ခိုက်သို့မရောက်၊ အကောင်းအမြတ် ကုသိုလ်သင်္ခါရတွေကလဲ အယုတ်အညံ့အကုသိုလ် သင်္ခါရတွေဖြစ်ခိုက်သို့ မရောက်၊ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားကြသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။ ဒါနကုသိုလ် သင်္ခါရသည် သီလကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ် ဖြစ်ခိုက်သို့မရောက် သီလကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ်တို့ကလဲ ဒါနကုသိုလ်စေတနာ ဖြစ်ဆဲသို့မရောက်၊ သီလ ကုသိုလ်စေတနာ သင်္ခါရသည် ဘာဝနာကုသိုလ် သင်္ခါရဖြစ်ဆဲသို့မရောက် ဘာဝနာကုသိုလ် စေတနာကလဲ သီလကုသိုလ်စေတနာ ဖြစ်ဆဲသို့မရောက် သမထဘာဝနာကုသိုလ် စေတနာသည် ဝိပဿနာရှုပုံ ကုသိုလ်စေတနာ ဖြစ်ဆဲသို့မရောက်၊ ဝိပဿနာစေတနာ

ကုသိုလ်ကလဲ သမထဘာဝနာ ဖြစ်ဆဲသို့ မရောက်၊ ထိုထိုဓမ္မာပင် ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျက်သွားကြသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာ တည်း။

ဒီအကုသိုလ်နဲ့ ကုသိုလ် သင်္ခါရတွေကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကတော့ အလွန်သိမ်မွေ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ထိုထိုသင်္ခါရတွေ ထိုထိုဓမ္မာပင် ကုန်ကုန်ပျက်ပျက်သွားတာကို ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိနိုင်ပါတယ်။ ဥပမာ - ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်း လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ ကြံစည်မှုဖြစ်လာရင် အဲဒါကို လိုချင်တယ် နှစ်သက်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်လိုက်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်တော့ လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ အကြံက ရှုမှတ်တဲ့ကုသိုလ်ဖြစ်ခိုက်သို့ မရောက်ခင် ကုန်ဆုံးသွားတာကို ဘင်္ဂဉာဏ်ရောက်နေတဲ့ ယောဂီက ပိုင်းခြားသိရပါတယ်။ ပေးလှူမှုစာကို အာရုံပြုပြီး ဝမ်းမြောက်တဲ့အခါ ဝမ်းမြောက်တယ်၊ ဝမ်းမြောက် တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်တဲ့အခါ စာဂါနုဿတိ သမထကုသိုလ် သင်္ခါရဟာ ရှုမှတ်ခိုက်သို့မရောက်ဘဲ ကုန်ပျက်သွားတာကို ဘင်္ဂဉာဏ် ရောက်နေတဲ့ ယောဂီက ပိုင်းခြားသိရပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်း အလွတ်စိတ်ကူးဖြစ်လာတဲ့အခါ အဲဒီစိတ်ကူး ကို ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်တော့ ဖောင်းတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်မှု သင်္ခါရဟာ အလွတ်စိတ်ကူးဖြစ်ခိုက်သို့မရောက်ဘဲ ကုန်ပျက်သွားတယ်။ အလွတ်စိတ်ကူး သင်္ခါရဟာလဲ စိတ်ကူးတယ်လို့ ရှုမှတ်ခိုက်သို့ မရောက်ဘဲ ကုန်ပျက်သွားတယ်။ အဲဒီလို တစ်ခုတစ်ခုသော သင်္ခါရက အခြားသင်္ခါရ

အယုတ်အမြတ်စသည်ဖြင့် ရှုပုံ

၂၈၅

တစ်ခုတစ်ခုဖြစ်ခိုက်သို့ မရောက်ဘဲ ကုန်ဆုံးကုန်ဆုံးသွားပုံကို ယောဂီက ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို မသိသေးရင်တော့ အဲဒီ ဝိပဿနာဉာဏ်မျိုးကို မရသေးဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ။ ယခုအဝေးအနီးသင်္ခါရ တွေနဲ့စပ်ပြီး သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁၀၊၁၁) အဝေးအာရုံကို ကြစည်ပြီးဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရဟာ အနီးအာရုံ ကြစည်ခိုက်သို့မရောက်၊ အနီးကြတဲ့ သင်္ခါရဟာလဲ အဝေးအာရုံကြစည်ခိုက် သို့မရောက်၊ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားကြသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

သင်္ခါရတွေက (၁၁)ပါး အပြားအားဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဖန်ရှုပုံကတော့ စုံသွားပါပြီ။ ယခု စိတ်ဝိညာဏ် ရှုပုံကိုဖွင့်ပြ ဟောကြားရမည်။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူပုံ ပါဠိကတော့-

(၅) စိတ်ဝိညာဏ်ကို ၁၁-ပါး အပြားအားဖြင့် ဝေဖန်၍ရှုပုံ

ယံကိဉ္စိ ဝိညာဏံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ
ဩဠာဓိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟိနံ ဝါ ပဏိတံ ဝါ ယံ ဒုရေ သန္တိကေ
ဝါ၊သဗ္ဗံ ဝိညာဏံ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော
အတ္တာတိ ဝေ မေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်-အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော၊ ယံ ကိဉ္စိဝိညာဏံ- အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ-ကိုယ်တွင်းစိတ်ဖြစ်စေ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ-ကိုယ်ပစိတ်ဖြစ်စေ၊ ဩဠာဓိကံ

၂၈၆

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ဝါ-စိတ်ကြမ်းဖြစ်စေ၊ သုရမံ ဝါ-စိတ်နုဖြစ်စေ၊ ဟီနာ ဝါ- စိတ်ညံ့ဖြစ်စေ၊
 ပဏီတံ ဝါ-စိတ်ကောင်းဖြစ်စေ၊ ဒူရေ ဝါ- အဝေးကစိတ် ဖြစ်စေ၊ သန္တိကေ
 ဝါ- အနီးက စိတ်ဖြစ်စေ၊ ယံ-အကြင်စိတ်ဝိညာဏ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊
 သဗ္ဗံ တံ ဝိညာဏ်-ထိုအလုံးစုံသော စိတ်ဝိညာဏ်ကို၊ နေတံ မမ-ဤအရာ
 သည် ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ နသော အဟံ အသ္မိ-ဤအရာသည် ငါမဟုတ်၊ န
 မေ သော အတ္တာတိ၊ ဤအရာသည် ငါ့အတ္တမဟုတ်ဟူ၍၊ ဝေ-ဤသို့၊
 ဧတံ-မမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်သော ဤသဘောကို၊ ယထာ
 ဘူတံ- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ သမ္ပပ္ပညာယ-မှန်စွာသိသော ဝိပဿနာပညာ
 မဂ်ပညာဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ရှုမြင်အပ်၏၊ ဝါ-ရှုမြင်နိုင်အောင် အားထုတ်ရမည်-
 တဲ့။

ဒီပါဠိအနက်ကို မြန်မာသက်သက်အတိုချုပ်ပြန်ရင် ဒီလိုရပါတယ်။

မြန်မာပြန်အတိုချုပ်

အတိတ်ဖြစ်စေ အနာဂတ်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တွင်းက
 ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပကဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနုဖြစ်စေ၊ အယုတ်အညံ့ဖြစ်စေ၊
 အကောင်းအမြတ်ဖြစ်စေ၊ အဝေးဖြစ်စေ၊ အနီးဖြစ်စေ၊ စိတ်ဝိညာဏ်ဟူသမျှကို
 “ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်”ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း
 သိမြင်အောင်ရှုရ အားထုတ်ရမည်-တဲ့၊ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

အတိတ်ဖြစ်စေ။ပ။ အမှန်အတိုင်းသိမြင်အောင် ရှုရအားထုတ်
ရမည်။

မြန်မာပြန်အတိုချုပ်

၂၈၇

အဲဒါဟာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာခေါ်တဲ့ စိတ်ကိုအတိတ်စသည် ၁၁-
 ပါးသောအပြားတို့ဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဖန်ပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာ
 တို့ဖြင့် ရှုရန်ညွှန်ပြတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်ပါပဲ။ ဒီနေရာမှာ အနိစ္စဟု ရှုပုံနှင့်
 “(နေသောဟမသို့) ဤအရာသည် ငါမဟုတ်”ဟု ရှုပုံတူညီကြောင်း ဒုက္ခဟုရှုပုံ
 နှင့် “(နေတံ မမ)ဤအရာသည် ငါ့ဟာမဟုတ်”ဟု ရှုပုံတူညီ ကြောင်း၊
 အနတ္တဟု ရှုပုံနှင့် “(န မေသော အတ္တာ) ဤအရာသည် ငါ့အတ္တ မဟုတ်”ဟု
 ရှုပုံတူညီကြောင်းများကို ဤတရားစာအုပ် ဆဋ္ဌမပိုင်း (နာ ၂၄၄-စသည်)မှာ
 သာကေပါဠိနှင့်တကွ ရှင်းပြထားခဲ့ပါပြီ။

နာမ်ခန္ဓာလေးပါးထဲမှာ ဒီစိတ်ဝိညာဏ်ဆိုတာကတော့ အထင်ရှားဆုံး
 လို့ ဆိုရမှာပဲ။ မြန်မာအရပ်သုံးစကားဖြင့် လောဘာ ဒေါသ စသည်ဖြစ်ပုံကိုပင်
 လိုချင်တဲ့စိတ် နှစ်သက်တဲ့စိတ် ပြစ်မှားတဲ့စိတ် စသည်ဖြင့် စိတ်ကို ခေါင်းတပ်ပြီး
 ပြောလေ့ရှိတယ်။ အဋ္ဌကထာများမှာလဲ စိတ်ကို ရှေးဦးစွာ ပြပြီးတော့မှ
 ကျန်တဲ့စေတသိက်များကို ယှဉ်ဘက်အနေဖြင့် ဖွင့်လေ့ရှိတယ်။ ဒါကြောင့်
 ဒီနေရာမှာလဲ စိတ်ကိုခပ်ကျယ်ကျယ် ဖွင့်ပြပြောရမှာပဲ။

အတိတ်ဝိညာဏ်ဆိုတာ ရှေးရှေးဘဝများက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ခိုက်လဲရှိတယ်။
 ယခုဘဝတွင် ကလေးသူငယ်တွေက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ စိတ်လဲ ရှိတယ်။ အဲဒီကနောက်
 ယခုအချိန်သို့မရောက်မီ ရှေးရှေးနှစ်များ လများ ရက်များက ဖြစ်ခဲ့တဲ့စိတ်
 လဲရှိတယ်။ ဒီကနေ့အတွင်းမှာလဲ ယခုအချိန် မတိုင်မီက ဖြစ်ခဲ့တဲ့စိတ်
 လဲရှိတယ်။ အဲဒီ အတိတ်စိတ်တွေထဲမှာ ရှေးဘဝ များကဖြစ်ခဲ့တဲ့ စိတ်များဟာ
 ယခုဘဝသို့ ပါမလာဘူး။ ထိုရှေးဘဝများမှာပင် ချုပ်ပျောက်ခဲ့ပြီဆိုတာကတော့

၂၈၈

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

တရားဘက်မှာ စိတ်ဝင်စားနေတဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အနေအားဖြင့် ထင်ရှားသိသာတယ်လို့ ဆိုရမှာပါပဲ။

ဒါပေမယ့် အတ္တစွဲအားကြီးတဲ့သူတွေရဲ့ အနေအားဖြင့်တော့ အဲဒီလို သိမြင်သဘောပေါက်ဖို့ ရှာတောင် မလွယ်လှပေဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ကာ-အတ္တစွဲရှိသူတွေက အများအားဖြင့် စိတ်ဝိညာဏ်ကို အတ္တကောင်၊ လိပ်ပြာကောင်၊ ဝိညာဉ်ကောင်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေကြတယ်။ ရှေးရှေး ဘဝများက စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ ဘဝဟောင်းများက ရုပ်ကိုယ်ပျက်စီးသွားတဲ့ အခါ အဲဒီ ရုပ်ကိုယ်ဟောင်းများထဲမှ ထွက်ခွာလာခဲ့ပြီးတော့ ယခုဘဝသစ် ရုပ်ကိုယ်သစ်ထဲမှာ ဝင်ပြီးတည်နေတယ်။ အမိဝမ်းတွင်းမှစ၍ ယခုထက်ထိ တည်နေတယ်။ နောင်လဲ သေသည်အထိ တည်နေမယ်။ သေတဲ့အခါလဲ နောင်ဘဝသစ် ရုပ်ကိုယ်ထဲမှာ ပြောင်းရွှေ့ပြီး တည်နေလိမ့်မယ်လို့ ထင်မှတ် စွဲလမ်းနေကြတဲ့ အတွက်ကြောင့်ပါပဲ။ အဲဒီလို စွဲလမ်းပုံကို ဤတရားစာအုပ် စတုတ္ထပိုင်း (နာ-၁၀၁ စသည်)မှာ သာတိရဟန်း၏ ဝတ္ထုဖြင့်လဲ ဖော်ပြခဲ့ပါပြီ။

ဘဝအဆက်ဆက် စိတ်ဖြစ်ပုံ

အမှန်ကတော့ စိတ်ဆိုတာဟာ ယခုယောဂီများ ရှုမှတ်နေရင်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိထားပြီးဖြစ်ကြတဲ့အတိုင်း တစ်စက္ကန့်မျှတောင် မတည်ဘူး။ ခဏမစဲ ချုပ်ပျက်နေတာပဲ။ အဲဒီလို ခဏမစဲ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲချုပ်ပျက်နေပုံကိုလဲ ဤတရားစာအုပ် (နာ-၁၅၀ စသည်မှာ) ဝိထိစိတ်ဖြစ်ပုံများနှင့်တကွ ပြခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီလို ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း တစ်ဘဝ တစ်ဘဝ၌

ဘဝအဆက်ဆက် စိတ်ဖြစ်ပုံ

၂၈၉

သေခါနီးကာလမှာ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်ကို အာရုံပြုပြီး မရဏာသန္ဓေပီထိုဆိုတာ ဖြစ်တယ်။ ဖြစ်ပုံကတော့ (ဆင်ခြင်ပြီးခါ ဖောတဒါ ကြံရာစိတ်ဖြစ်ပုံလို့ နှာ ၁၅၃-မှာ) ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း ဘဝင်စိတ်အစဉ်မှ ဆင်ခြင်တဲ့ အာဝဇ္ဇန်းစိတ် ဖြစ်လာတယ်။ ပြုဖူးတဲ့ ကုသိုလ်ကံကိုဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ကံကိုဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် ထိုကံပြုစဉ်က အာရုံနိမိတ်ကိုဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် ဖြစ်ရမယ့်ဘဝက အခြေအနေ ဂတိနိမိတ်ကိုဖြစ်စေ ဆင်ခြင်တဲ့ စိတ်ပါပဲ။ အဲဒီစိတ် ချုပ်သွားတဲ့ အခါ အဲဒီအာရုံကို အာရုံပြုစွဲလမ်းပြီး ဖောစိတ် ၅-ကြိမ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီဖောစိတ်အစဉ် ပြတ်သွားတဲ့အခါ အဲဒီ အာရုံကိုပဲ အာရုံပြုပြီး တဒါရုံခေါ်တဲ့စိတ် ၂-ကြိမ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ တဒါရုံစိတ် ဆုံးသွားတဲ့အခါ ဘဝင်စိတ်ပြန် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ဘဝင်စိတ် တစ်ကြိမ် နှစ်ကြိမ်ဖြစ်ပြီးရင် အဲဒီဘဝက စိတ်အစဉ် ပြတ်သွားတယ်။ အဲဒီလို စိတ်အစဉ်ပြတ်ပြီး အဲဒီဘဝမှ ရွှေ့လျော့သွားတဲ့ အတွက် အဲဒီ နောက်ဆုံးဘဝင်စိတ်ကို စုတိစိတ်လို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီ စုတိစိတ်ချုပ်ဆုံးသွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သေခါနီးက ထင်ပေါ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံအားလျော်စွာ သေခါနီးရခဲ့တဲ့ အာရုံကိုစွဲပြီး ဘဝသစ်၌ စိတ်အသစ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီစိတ်ကို ရှေးဘဝနှင့် ဆက်စပ်တဲ့ ပဋိသန္ဓေစိတ်လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီပဋိသန္ဓေစိတ် ချုပ်သွားတဲ့ နောက် ဘဝင်စိတ်တွေ အဆက်ဆက် ဖြစ်သွားတယ်။ ယခု လူတွေမှာ မြင်တဲ့စိတ် ကြားတဲ့စိတ် စသည်တွေ ဖြစ်နေသလိုပါပဲ။ အဲဒီစိတ်ဖြစ်ပုံ အရအားဖြင့် စိတ်ဆိုတာတစ်စိတ်ချင်း အဆက်ဆက် အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ချုပ်ပျက် ချုပ်ပျက်သွားတာပဲ။ ရှေးဘဝမှာ စုတိစိတ်ဟာ ရှေးဘဝင်တွင်ပဲ ချုပ်ပျက်ခဲ့

၂၉၀

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

တယ်။ ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌ စိတ်ဟာ ရှေးကံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်အသစ်ပဲ။ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းဟာ အဟောင်းက ပြန်ပေါ်လာတာ မဟုတ်ဘူး။ အသစ်အသစ်ချည်းပဲ။

ဒါကြောင့် ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို မောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ စိတ်ကူးကြစည်မှု ဖြစ်ပေါ်လာရင် အဲဒါ ကိုရှုမှတ်တယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်တော့ အဲဒီစိတ်ကူးကြစည်တဲ့စိတ်ဟာ ချက်ချင်းပင် ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလိုတွေ့ရတဲ့အတွက် သေတယ်ဆိုတာ ဒီလိုစိတ်ကလေး နောက်ဆုံးအနေဖြင့်ဖြစ်ပြီး စိတ်အစဉ် ပြတ်သွားတာပဲ။ ဘဝအသစ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာလဲ ယခုအသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ် လာတဲ့စိတ်ကလေးများလိုပင် ဘဝအသစ်၊ဌာနအသစ်မှာ စိတ်အသစ် ကလေးစ ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတာပဲ။ ဘဝင်စိတ်ဆိုတာလဲ အဲဒီစပြီးဖြစ်တဲ့ စိတ်မျိုးတွေ ကံအစွမ်းရှိသလောက် အဆက်ဆက် မပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ စိတ်အသစ် အသစ်တွေ ပဲ။ မြင်တယ် ကြားတယ် နံတယ် စားသိတယ် ထိသိတယ် ကြံသိတယ်ဆိုတဲ့ စိတ်တွေလဲ အဲဒီဘဝင်အစဉ်မှထပြီး အသစ်အသစ် ဖြစ်လာတဲ့ စိတ်တွေပဲလို့ သိမြင်သဘောကျ သွားတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို သိတာဟာ လက်တွေ့မှတ်သိရ တဲ့စိတ်ကို ဥပမာပြုပြီး စုတိနှင့် ပဋိသန္ဓေစိတ်ပါ အနုမာန အားဖြင့် မှန်းဆပြီး သိသွားပုံပါပဲ။

ကမ္မဝဋ် ဗိပါကဝဋ်အရ သီရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သိသည်

အဲဒီလိုသိရာမှာ ကံကြောင့် စိတ်အသစ်ဖြစ်တယ်လို့ သိတာဟာ ကမ္မဝဋ်နဲ့ ဗိပါကဝဋ်အလိုအားဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိတာပါပဲ။ ဒါကြောင့်

ကမ္မဝဋ် ရိပါကဝဋ်အရသီရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သိသည် ၂၉၁

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (ဒု-၂၃၈)မှာ ဒီလိုပြဆိုထားပါတယ်။

ဝေ-ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝါ-“အမှုကံကို ပြုသူမရှိ၊ အကျိုးရိပါကံကို ခံစားတတ်သူဟူ၍မရှိ။ အကြောင်းအကျိုးတရား သက်သက် တို့သာ မပြတ်ဖြစ်နေကြသည်” စသော ဤအခြင်းအရာအားဖြင့် ကမ္မဝဋ် ရိပါကဝဋ် ဝသေန-ကမ္မဝဋ် ရိပါကဝဋ်အလိုအားဖြင့် နာမရူပဿ-နာမ်ရုပ်၏၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ-အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်း၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကို ကတ္တာ-ပြုပြီး၍၊ တိသု အဒ္ဓါသု-ရှေးနောက် ယခုဟူသော ကာလသုံးပါးတို့၌၊ ပဟိနဝိစိကိစ္ဆဿ-(အတ္တကောင် ငါကောင်ဆိုတာ ရှိသေးသလော၊ ဒီ ငါကောင် ဟာ ဘာကြောင့်ဖြစ်လာပါသနည်း စသည်ဖြင့် စဉ်းစားဝေဖန်မှု) ယုံမှားကို ပယ်ပြီးသော၊ ဝါ-ယုံမှားကင်းပြီးသော၊ တဿ-ထိုယောဂီအား၊ ဝါ-ထိုယောဂီ သည်၊ သဗ္ဗေ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နဗ္ဗော- အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် တရားအားလုံးတို့ကို၊ စုတိပဋိသန္တိဝသေန-စုတိနှင့် ပဋိသန္ဓေကိုသိသည့် အလိုအားဖြင့်၊ ဝိဒိတာ ဟောန္တိ-သိအပ်ပြီး ဖြစ်လေကုန်၏-လို့ ပြဆိုထား ပါတယ်။

အဲဒီသိပုံထဲမှာ ကမ္မဝဋ်ကြောင့်ဆိုရာတွင် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားတွေလဲ ပါဝင်သွားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အစ ပဋိသန္ဓေစိတ်နဲ့ အဆုံးစုတိစိတ်ဖြစ်ပုံကို သဘောပေါက်သိမြင်ခြင်းဖြင့် အလယ်ပိုင်းတစ်ဘဝလုံးက စိတ်တွေဖြစ်ပုံကိုလဲ သဘောပေါက်သိမြင် သွားတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝက စိတ်အားလုံးဖြစ်ပုံကို သဘောပေါက် သိမြင်ခြင်းဖြင့် အတိတ် အနာဂတ်ဘဝများက စိတ်တွေဖြစ်ပုံကိုလဲ သဘောပေါက် သိမြင်

သွားတယ်။ စိတ်ကိုသိရင် စိတ်နှင့်ယှဉ်ဖက် စေတသိက်များ စိတ်၏ရှိရာ ချပ်များဖြစ်ပုံကိုလဲ သိမြင်သဘောပေါက်သွားတော့တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် အထက်ပါ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ “သဗ္ဗေ အတိတာနာဂတ ပစ္စုပ္ပန္န မ္မော- အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် တရားအားလုံးကို သိပြီး ဖြစ်သွားတယ်” လို့ ပြဆိုတာပါပဲ။

စိတ်ကိုကာလသုံးပါးမြင်ရှုပုံ

အဲဒီလို ပဋိသန္ဓေမှစပြီး စိတ်တွေဟာ အသစ်အသစ်ချည်း အဆက် ဆက် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ချုပ်ချုပ်သွားကြတယ်ဆိုတာ သိရတဲ့အတွက် ယောဂီမှာ ရှေးဘဝစိတ်ဟာ ရှေးဘဝတွင်ပဲ ချုပ်ခဲ့ပြီ။ ဒီဘဝသို့ မရောက်လာ ဘူးဆိုတာ ရှင်းနေပါတယ်။ ဒီဘဝတွင် ဖြစ်နေဆဲ စိတ်တွေဟာလဲ ထိုထိုဖြစ်ခိုက် မှာပင် ချုပ်ချုပ်သွားတယ်ဆိုတာလဲ ရှင်းနေ ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်များကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သဘောပေါက်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင် နိုင်ပါ တယ်။ အဲဒီ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁) ရှေးဘဝက စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ ယခုဘဝသို့ မရောက်လာ။ ရှေးဘဝတွင်ပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်ခဲ့သောကြောင့် မမြဲဆင်းရဲ အနတ္တသဘော တရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခုဘဝ၌ ဖြစ်နေသော စိတ်ဝိညာဏ်ဟာလဲ နောက်ဘဝသို့ မရောက်ဘဲ ယခုဘဝတွင်ပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်နေသောကြောင့် မမြဲဆင်းရဲ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

(၃) နောင်ဘဝ၌ဖြစ်မည့် စိတ်ဝိညာဏ်ဟာလဲ အခြားနောက်

စိတ်ကိုကာလ သုံးပါးဖြင့် ရှုပုံ

၂၉၃

တစ်ဘဝသို့ ရောက်မည်မဟုတ်။ ထိုဖြစ်ဆဲဘဝမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်သွားမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် မမြဲဆင်းရဲ အနတ္တသဘောတရားမျှသာ တည်း။

ဒါက ဘဝဖြင့်ပိုင်းခြားပြီး အကြမ်းအားဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံပဲ။ ဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ်ကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်း စိတ်ကူးကြံစည်မှုဖြစ်လာရင် စိတ်ကူးတယ်၊ ကြံစည်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်တော့ အဲဒီ စိတ်ကူး ကြံစည်မှု ချက်ချင်းပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ကြားရင် ကြားတယ် ကြားတယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း ကြားသိတဲ့စိတ်ဟာ ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ ပကတိလူတွေလို အကြာကြီးကြားနေတယ်လို့ မထင်ဘူး။ ကြားလိုက် ပျောက်လိုက် ကြားလိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ တစ်ပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ်ပြီး ကုန်ကုန်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ထို့အတူပင် ထိသိတာကို ရှုမှတ်နေရင်လဲ ထိသိတဲ့စိတ်ဟာ ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ဉာဏ်အထူးကောင်း နေတဲ့အခါမှာ ဆိုရင် မြင်သိတာလဲ သိရင်းပျောက်ရင်း သိရင်းပျောက်ရင်းနဲ့ တစ်ခဏချင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ နံသိစိတ် စားသိစိတ်တွေကိုလဲ နည်းတူပင် သိရတယ်။ ရှုသိတဲ့စိတ်ကိုလဲ ရှုသိရင်း ပျောက်ရင်းနဲ့ ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အတိုချုပ်ပြောရရင် ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ရှုသိရတဲ့အာရုံရော၊ ရှုသိတဲ့စိတ်ရော၊ အတွဲလိုက် အတွဲလိုက် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။

အဲဒီလို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ သိရတဲ့ယောဂီက မြင်သိစိတ်ဟာ ရှုသိခိုက် ကြည့်ခိုက် ကြားသိခိုက် စသည်သို့မရောက်။ မြင်သိခိုက်မှာပင် ကုန်ဆုံးသွားသောကြောင့် မမြဲဘူး စသည်ဖြင့်လဲ သဘောကျသိမြင်သွားတယ်။ ထို့အတူပင် ရှုသိစိတ် ကြည့်သိစိတ် ကြားသိစိတ် စသည်ကလဲ မြင်သိခိုက် စသည်သို့မရောက်။ ရှုသိခိုက် ကြည့်သိခိုက် ကြားသိခိုက် စသည်မှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်သွားသောကြောင့် မမြဲဘူး စသည်ဖြင့် သဘောကျသိမြင် သွားတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပြီး သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁) ခုတင်ကဖြစ်ခဲ့တဲ့ မြင်သိစိတ် ကြားသိစိတ် ထိသိစိတ် ကြည့်သိစိတ် စသည်ဟာ ယခုမြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်သို့မရောက်ဘဲ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက် သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

(၂) ယခု မြင်ဆဲ၊ ကြားဆဲ၊ ထိသိဆဲ၊ ကြည့်ဆဲ ရှုသိဆဲ စိတ်ဟာလဲ နောက်တစ်ကြိမ် မြင်သိခိုက် ကြားသိခိုက် စသည်သို့ မရောက်ဘဲ ယခုပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်နေသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရား မျှသာတည်း။

(၃) နောင်မှ မြင်မည့် ကြားမည့် ထိသိမည့် ကြည့်မည့် ရှုသိမည့် စိတ်ဟာလဲ သူ့နောက်မှာ မြင်မည့် ကြားမည့်ခဏ စသည်သို့မရောက်ဘဲ ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘော တရားမျှသာတည်း။

မိမိသန္တာန်က ရှုသိရဆဲစိတ်များ ချုပ်ပျက်သွားပုံကို ကိုယ်တိုင်ဒိဋ္ဌ ကွေ့သိရသည့်အတွက် သူတစ်ပါးတို့သန္တာန်ကရော၊ မရှုမိတဲ့ မိမိ၏စိတ်

အတွင်းအားဖြင့် ရှုပ်

၂၉၅

များနှင့်တကွ တစ်လောကလုံးက စိတ်များကိုရော အနုမာနဖြင့် သုံးသပ် ဆင်ခြင်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ယခု ရှုသိရသမျှစိတ်တွေ မမြဲသလိုပင် သူတစ်ပါးသန္တာန်က စိတ်တွေလဲ ခဏမစဲ ချုပ်ပျက်နေကြမှာပဲ။ တစ်လောကလုံး စိတ်ဟူသမျှ တွေလဲ ချုပ်ပျက်နေကြမှာချည်းပဲ။ ဒါကြောင့် စိတ်ဟူသမျှဟာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

ဒါလောက်ဆိုရင် စိတ်ဟူသမျှ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံ ပြည်စုံသွားပြီလို့ ဆိုဖွယ်ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အတွင်းအပြင်စသည်ဖြင့် ခွဲခြမ်းသုံးသပ်ပုံ ကိုတော့ ပြောဖို့လိုပါသေးတယ်။ ဒေသနာတော်နှင့်အညီ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

အတွင်းအပြင်အားဖြင့်ရှုပ်

(၄၂၅) ကိုယ်ထဲ၌ အာရုံပြုပြီး ဖြစ်တဲ့စိတ်ဟာ အပြင်အာရုံသို့ မရောက် အပြင်ပ၌ အာရုံပြုပြီးဖြစ်တဲ့စိတ်ဟာလဲ ကိုယ်ထဲအာရုံသို့မရောက်။ ထိုထို အာရုံကို အာရုံပြုသိဆဲမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျောက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှသာတည်း။

စိတ်အကြမ်းအနုကို ရှုမြင်ပုံ

ဒေါသစိတ်က ကြမ်းတယ်။ အခြားစိတ်များက နူးညံ့တယ်။ ဒေါသစိတ်ထဲမှာလဲ သူတစ်ပါးကိုသတ်နိုင်အောင်၊ ညှဉ်ဆဲနိုင်အောင်၊ သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ဖျက်ဆီးနိုင်အောင်၊ ဆဲရေးကြိမ်းမောင်းစကားတို့ကို

၂၉၆

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ပြောဆိုနိုင်အောင် ပြင်းထန်သောဒေါသစိတ်က ကြမ်းတယ်။ သာမန်စိတ်ဆိုး
 ရုံမျှ ဒေါသစိတ်က နူးညံ့တယ်။ လောဘစိတ်က ဒေါသစိတ်နှင့်နှိုင်းစာကြည့်
 ရင် နူးညံ့တယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့ဥစ္စာခိုးယူနိုင်လောက်အောင်၊ မတော်မတရား
 ပြုနိုင်လောက်အောင်၊ ယုတ်ညံ့တဲ့စကားကို ပြောနိုင်လောက်အောင် ထက်သန်
 တဲ့ လောဘစိတ်က ကြမ်းတယ်။ သာမန်လိုချင်နှစ်သက်ကာမျှ လောဘစိတ်က
 နူးညံ့တယ်။ မောဟစိတ်က လောဘစိတ် ဒေါသစိတ်များ နှင့်နှိုင်းစာကြည့်လျှင်
 နူးညံ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ဘုရားစစ် ဘုရားမှန် တရားစစ် တရားမှန် သံဃာစစ်
 သံဃာမှန်ကို မရိုမသေ ဝေဖန်စဉ်းစားတဲ့ မောဟစိတ် ကကြမ်းတယ်။
 မယ့်တယ့်ဖြစ်ကာမျှ၊ ပျံ့လွင့်ရုံမျှ မောဟစိတ်က နူးညံ့တယ်။ အဲဒီ အကုသိုလ်
 စိတ်တွေထက် ကုသိုလ်စိတ်က နူးညံ့တယ်။ အဲဒီကုသိုလ် စိတ်တွေထဲမှာလဲ
 ဝမ်းမြောက်တက်ကြွတဲ့စိတ်က ကြမ်းတယ်။ မတက်ကြွဘဲ ကူခြေရရငြိမ်
 နေတဲ့ ကုသိုလ်စိတ်က သိမ်မွေ့တယ်။ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့
 အဲဒီ အကြမ်းအနုစိတ်တွေ ပြောင်းလဲပြီးဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်နေရင်း ကြမ်းတဲ့စိတ်
 က နူးညံ့တယ် စိတ်ဖြစ်ခိုက်သို့မရောက်၊ နူးညံ့တဲ့စိတ်ကလဲ ကြမ်းတဲ့စိတ်
 ဖြစ်ခိုက် သို့မရောက်။ သူ့ဖြစ်ခိုက်ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားတာကို
 တွေ့ရတယ်။

စိတ္တာနုပဿနာအရ သိမြင်ပုံ

တွေ့ရပုံကတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်း
 တပ်မက်သာယာတဲ့ ရာဂစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာရင် အဲဒီစိတ်ကို တပ်မက်တယ်။

စိတ္တာနုပဿနာအရ သိမြင်ပုံ

၂၉၇

သာယာတယ် လိုချင်တယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရမယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး သိတာဟာ (သရက် ဝါ စိတ္တံ သရက် စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ)လို့ ဟောထားတဲ့ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်နှင့်အညီ တပ်မက်သာယာမှုနှင့်တကွ ဖြစ်တဲ့စိတ်ကို အမှန်အတိုင်း ရှုသိတာပါပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်တော့ တပ်မက်သာယာတဲ့စိတ်က ပြတ်စဲသွားတယ်။ အဲဒီအခါမှာ တပ်မက်ကင်းတဲ့ မှတ်သိမှု ကုသိုလ်စိတ်နဲ့ ရိုးရိုးဆင်ခြင်မှု မြင်သိမှု အစရှိတဲ့ ကြိယာစိတ် ဝိပါက်စိတ် ကုသိုလ်ဇောစိတ်များသာ ဆက်ပြီးဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီ ကုသိုလ်စိတ် ကြိယာစိတ် ဝိပါက်စိတ်များကိုလဲ သူဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အတိုင်းပဲ မြင်တယ်၊ ကြားတယ်၊ ထိတယ်၊ သိတယ်စသည်ဖြင့် ရှုသိရတယ်။ အဲဒါဟာ (ဝိတရက် ဝါ စိတ္တံ ဝိတရက် စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ)လို့ ဟောထားတဲ့သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်နှင့် အညီ တပ်မက်ကင်းတဲ့ ကုသိုလ်စိတ် ကြိယာဝိပါက် အဗျာကတစိတ်ကို ရှုသိတာပါပဲ။ အဲဒီလို တပ်မက်တဲ့စိတ်နဲ့ တပ်မက်ကင်းတဲ့စိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီး သိတာဟာ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်အစစ်ကို ပွားစေတာပါပဲ။

ဒီနေရာမှာ ဗဟုသုတ ပွားစေရန်အတွက် အဋ္ဌကထာအဖွင့်ကိုလဲ ထုတ်ပြချင်ပါသေးတယ်။ အဋ္ဌကထာမှာ (သရက်) တပ်မက်တဲ့စိတ်ဆိုတာ လောဘနှင့်တကွ ဖြစ်တဲ့စိတ် ရှစ်ခုပဲလို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒါက တပ်မက်တဲ့စိတ် သရက်ကို ဖွင့်ပြတာပဲ။ တပ်မက်တယ်ဆိုရင် လောဘမှုစိတ် ရှစ်ခုထဲက တစ်ခုခုပဲလို့ သိစေလိုတာပါပဲ။ လောဘမှုစိတ်ရှစ်ခုကို သရက်စိတ် လို့ ခေါ်တယ်လို့ ဆင်ခြင်ရုံနဲ့တော့ စိတ္တာနုပဿနာဖြစ်တယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ (ဝိတရက်) တပ်မက်ကင်းတဲ့စိတ်ဆိုတာ လောကီကုသိုလ်စိတ်နဲ့

အဗျာကတစိတ်ပဲလို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် သုံးသပ်တဲ့ ရှုသိတဲ့အရာ ဖြစ်သောကြောင့် လောကုတ္တရာစိတ်ကိုတော့ (ဝိတရာဂ) ရာဂကင်းတဲ့စိတ် (ဝိတဒေါသ) ဒေါသကင်းတဲ့စိတ် အစရှိသောပုဒ်တွေထဲမှာ ထည့်သွင်း၍ မယူသင့်ကြောင်း၊ ဒေါသမူစိတ် ၂-ခု၊ မောဟမူစိတ် ၂-ခုတို့ကိုလဲ (ဝိတရာဂ) ရာဂကင်းတဲ့စိတ်ဆိုတဲ့ ပုဒ်ထဲမှာ ထည့်မယူသင့်ကြောင်းများကိုလဲ ပြဆိုသွားပါတယ်။

အဲဒီလို ပြဆိုထားရာမှာ ဒေါသမူစိတ် မောဟမူစိတ်တွေကို တပ်မက်ကင်းတဲ့စိတ်အရထဲမှာ ဘာကြောင့် ထည့်သွင်းမယူရပါလိမ့်မလဲလို့ ပဋိပတ်သုတ မရှိသေးမီတုန်းက ဘုန်းကြီးမှာ သံသယဖြစ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ တရားအားထုတ်လို့ ပဋိပတ်သုတရလာတဲ့အခါကျတော့ အဋ္ဌကထာဖွင့်ပြပုံဟာ အလွန်သဘာဝကျတယ်လို့ သဘောပေါက်လာပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ တပ်မက်တဲ့စိတ်ကို ရှုသိလိုက်တာနဲ့ တပ်မက်တဲ့စိတ် ကင်းပြတ်သွားတဲ့ အခါ ကုသိုလ်စိတ်နဲ့ ကြိုယာဝိပါက် အဗျာကတစိတ်များသာ ဖြစ်ရိုးရှိတယ်။ ဒေါသစိတ် မောဟစိတ် ဖြစ်ရိုးမရှိဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီအခါမှာ ရှုသိတဲ့ကုသိုလ်စိတ်ကိုဖြစ်စေ၊ မြင်သိစိတ်စသော ဝိပါက်အဗျာကတစိတ် အာဝဇ္ဇန်း အဗျာကတစိတ်များနှင့်တကွ ကုသိုလ်ဇောစိတ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဒီကုသိုလ်စိတ် အဗျာကတစိတ်များကိုသာ ရှုသိရတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဝိတရာဂစိတ်အရကို ကုသိုလ်အဗျာကတစိတ်လို့ ဖွင့်ပြထားတာဟာ အလွန်သဘာဝကျတာပဲ။ ယောဂီတို့၏ ရှုသိရတာနဲ့ အံကျကိုက်နေတာပဲလို့ သဘောကျလာခဲ့ပါတယ်။

စိတ္တာနုပဿနာအရ သိမြင်ပုံ

၂၉၉

ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်း ဒေါသစိတ် ဖြစ်လာရင်လဲ အဲဒီဒေါသစိတ်ကို ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်ရင် ဒေါသစိတ်က ပြတ်စဲသွားတယ်။ အဲဒီအခါ ရှုသိတဲ့ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်စေ၊ မြင်သိစိတ်စသော အဗျာကတစိတ်နှင့် ကုသိုလ်ဇောစိတ်ဖြစ်စေ ဖြစ်ပေါ် နေတယ်။ ယောဂီက အဲဒီ (ဝိတဒေါသ) ဒေါသကင်းတဲ့စိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ ယုံမှားတဲ့ ပျံ့လွင့်တဲ့ မောဟစိတ်များ ဖြစ်လာရင်လဲ အဲဒီစိတ် များကို ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို မှတ်လိုက်တော့ ယုံမှားစိတ် ပျံ့လွင့်စိတ်က ပြတ်စဲသွားတယ်။ အဲဒီအခါ ရှုသိတဲ့ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်စေ၊ မြင်သိစိတ်စသော အဗျာကတစိတ်နှင့် ကုသိုလ်ဇောစိတ်ဖြစ်စေ ဖြစ်ပေါ်နေတယ်။ ယောဂီက အဲဒီ (ဝိတမောဟ) မောဟကင်းတဲ့စိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီးသိရတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်း ထိုင်းနှိုင်း ပျင်းရဲတဲ့စိတ်၊ လျော့ရဲတဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာရင် အဲဒီစိတ်ကိုလဲ ပျင်းတယ် လျော့တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်တဲ့ အခါ လျော့ရဲတဲ့စိတ်က ပြတ်စဲပြီး အမှတ်ကောင်းတဲ့စိတ် ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီစိတ်ကို လည်း ရှုမှတ်ပြီးတော့ ဖောင်းမှု ပိန်မှု စသော မှတ်နေကျကို ပြန်မှတ်နေရတယ်။

နောက်ပြီးတော့ မှတ်နေကျကိုမှတ်နေရင်း ပျံ့လွင့်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ် လာရင်လဲ အဲဒီစိတ်ကို ပျံ့လွင့်တယ်၊ ဟိုရောက်သွားတယ် ကြံတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်တော့ မပျံ့လွင့်တော့ဘဲ မှတ်နေကျအာရုံ တွင်သာ စိတ်ကတည်ငြိမ်နေတယ်။ အဲဒီလို တည်ငြိမ်နေတဲ့စိတ်ကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီးသိရတာပဲ။

(မဟာဂ္ဂုတ်စိတ်၊ အနတ္တရစိတ်ခေါ်တဲ့ ရူပဈာန် အရူပဈာန် စိတ်များ ကို သိပုံကတော့ ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်။ ဈာန်မရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် များနဲ့တော့ မဆိုင်ပါဘူး)။

မှတ်နေကျကို မှတ်နေရင်း အမှတ်ကောင်းပြီး မှတ်ရာ မှတ်ရာ အာရုံ၌သာ တည်ငြိမ်နေရင် အဲဒီလို တည်ငြိမ်နေတဲ့စိတ်ကိုလည်း အလိုလိုပင် သိသိသွားတာပဲ။ မတည်ငြိမ်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာရင်လည်း အဲဒီစိတ်ကို ရှုမှတ် ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်ရင် စိတ်ဟာ မှတ်လျက် မှတ်လျက် သာဖြစ်ပြီး တည်ငြိမ်သွားတာပဲ။ အဲဒီလို တည်ငြိမ်သွားတဲ့စိတ်ကိုလည်း အလိုလိုပင် ထင်ရှားသိရပါတယ်။ ရှုမိတဲ့စိတ်ကို (ဝိမုတ္တ)ကိလေသာမှ လွတ်တဲ့စိတ် ခေါ်တယ်။ မရှုမိတဲ့စိတ်ကို (အဝိမုတ္တ)ကိလေသာမှ မလွတ်တဲ့စိတ် ခေါ်တယ်။ အဲဒီစိတ်များကိုလဲ ယောဂီက ရှုမှတ်ပြီး သိတာပဲ။

ယခုပြောခဲ့တာဟာ သတိပဋ္ဌာန်သုတ်မှာ ဘုရားဟောထားတဲ့ စိတ္တာ နုပဿနာ ဖြစ်ပွားပုံပါပဲ။ အဲဒီ စိတ္တာနုပဿနာအရ ရှုသိပုံထဲမှာ တစ်မက် သာယာတဲ့စိတ်၊ ဒေါသစိတ်၊ ပျံ့လွင့်တဲ့စိတ်၊ မတည်ငြိမ်တဲ့စိတ် စသည်တွေဟာ ကြမ်းတမ်းတဲ့စိတ်တွေပဲ။ အဲဒီစိတ်ကြမ်းတွေ ကင်းသွားတဲ့အခါ ဖြစ်တဲ့ ကုသိုလ်အဗျာကတစိတ်တွေက နူးညံ့တဲ့စိတ်တွေပဲ။ ဒါကြောင့် ဖြစ်ဆဲ တရားတွေကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ယောဂီဟာ ကြမ်းတမ်းတဲ့စိတ်က နူးညံ့တဲ့စိတ် ဖြစ်ခိုက်သို့မရောက် စသည်ဖြင့် သုံးသပ်ပြီး သိမြင်သွားပါတယ်။ အဲဒီလို သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

အကြမ်းအနု စသည်ဖြင့် ရှုပုံ

၃၀၁

အကြမ်းအနု စသည်ဖြင့်ရှုပုံ

(၆၂၇)ကြမ်းတမ်းတဲ့စိတ်ဟာ နူးညံ့တဲ့စိတ်ဖြစ်နိုင်သို့မရောက်။
 နူးညံ့တဲ့ စိတ်ကလဲ ကြမ်းတမ်းတဲ့စိတ် ဖြစ်နိုင်သို့မရောက်။ ထိုထိုခဏမှာပင်
 ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရား
 မျှသာတည်း။

စိတ် အယုတ်အမြတ်ခွဲပုံကတော့ သင်္ခါရအယုတ်အမြတ်ခွဲပုံအတိုင်း
 ပင် သင့်တော်လောက်ပါပြီ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ သင်္ခါရခွဲပုံဖြင့် စိတ်အယုတ်
 အမြတ်ခွဲခြမ်းသုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၈၂၉) ယုတ်ညံ့တဲ့ အကုသိုလ်စိတ်က ကောင်းမြတ်တဲ့ ကုသိုလ်
 အဗျာကတစိတ်ဖြစ်နိုင်သို့မရောက်။ ကောင်းမြတ်တဲ့ ကုသိုလ်အဗျာကတ
 စိတ်ကလဲ ယုတ်ညံ့တဲ့ အကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်နိုင်သို့မရောက်။ ထိုထို ခဏမှာပင်
 ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရား
 မျှသာတည်း။ ဒါနု ကုသိုလ်စိတ်က သီလကုသိုလ်စိတ် ဘာဝနာကုသိုလ်စိတ်
 ဖြစ်နိုင်သို့မရောက်။ သီလကုသိုလ်စိတ် ဘာဝနာ ကုသိုလ်စိတ်တို့ကလဲ
 ဒါနုကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်နိုင်သို့မရောက်။ သီလကုသိုလ်စိတ်က ဘာဝနာကုသိုလ်
 စိတ် ဖြစ်နိုင်သို့မရောက်။ ဘာဝနာကုသိုလ်စိတ်ကလဲ သီလကုသိုလ်စိတ်
 ဖြစ်နိုင်သို့မရောက်။ သမထဘာဝနာစိတ်က ဝိပဿနာရှုနိုင်သို့မရောက်။
 ဝိပဿနာစိတ်ကလဲ သမထအာရုံရှုနိုင်သို့မရောက်။ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံး
 ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

မြင်မှု ကြားမှု စသည်ကို ရှုမှတ်ခြင်းမရှိတဲ့ ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အဝေးကိုကြည့်မြင်နေရက အနီးကိုကြည့်မြင်တဲ့အခါ အဝေးမြင်တဲ့ စိတ်ကပဲ အနီးရောက်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အနီးကို ကြည့်မြင် နေရက အဝေးကိုကြည့်မြင်တဲ့အခါ အနီးမြင်တဲ့စိတ်ကပင် အဝေးရောက် သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ထို့အတူပင် အဝေးကအသံကြားနေရက အနီးက အသံကြားတဲ့အခါ အဝေးမှစိတ်ကပဲ အနီးရောက်လာတယ်လို့ ထင်နေ ကြတယ်။ အနီးကအသံကြားနေရက အဝေးကအသံကြားတဲ့အခါလဲ အနီးမှ စိတ်ကပဲ အဝေးရောက်သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အပြင်က အနံ့ကို နံနေရက ကိုယ်ထဲကအနံ့ကို နံရတဲ့အခါ အဝေးမှစိတ်ကပဲ အနီးရောက် လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ကိုယ်ထဲကအနံ့ကိုနံနေရက အပြင်ကအနံ့ကို နံရတဲ့အခါလဲ အနီးမှစိတ်ကပဲ အဝေးရောက်သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ (ဒါက အထင်ရှားဆုံးဖြင့် ပြတာပဲ)။ ခြေဖျား စသည် အဝေး၌ ထိသိနေရက ရင်ထဲနှလုံးထဲ ကိုယ်ထဲ၌ ထိသိရတဲ့အခါ အဝေးစိတ်က အနီးရောက် လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ရင်ထဲနှလုံးထဲကိုယ်ထဲ ထိသိတဲ့နေရာက ခြေဖျားစသည်၌ ထိသိရတဲ့အခါမှာလဲ အနီးစိတ်က အဝေးရောက်သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဝေးကြံသိ နေရက အနီး၌ကြံသိတဲ့အခါ အဝေးစိတ်က အနီးရောက်လာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အနီးကြံသိနေရက အဝေးကို ကြံသိတဲ့အခါမှာလဲ အနီးစိတ်က အဝေးရောက် သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ (အဝေး၌ အဆင်းကိုမြင်သိရာမှ အနီး၌ ကြားသိ နံသိ စားသိ ထိသိ ကြံသိတဲ့အခါ စသည်ဖြင့်လဲ ခွဲခြားပြနိုင်ပါတယ်) အကျဉ်းအားဖြင့် ပြောရရင်

အကြမ်းအနု စသည်ဖြင့် ရှုပုံ

၃၀၃

တော့ တစ်စိတ်တည်း အမြဲတည်နေတယ်။ အဲဒီ တစ်စိတ်တည်းကပင် အနီးအလေး အားလုံးကိုသိနေတယ်လို့ ထင်နေကြတာပါပဲ။

မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း ထိသိတိုင်း ကြံသိတိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ အဝေးကစိတ်ဟာ အနီးသို့မရောက်။ အနီးစိတ်ကလဲ အဝေးသို့မရောက်။ ထိုထိုခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက် သွားတယ်ဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိမြင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို သိမြင်ပြီး သုံးသပ်ပုံကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၁၀၊၁၁) အဝေး၌ မြင်သိမှု ကြားသိမှု ကြံသိမှု စသောစိတ်က အနီးသို့မရောက်။ အနီး၌ မြင်သိမှု၊ ကြားသိမှု၊ ကြံသိမှု၊ စသောစိတ်ကလဲ အဝေးသို့မရောက်။ ထိုထိုဖြစ်ခိုက်ခဏမှာပင် ကုန်ဆုံးချုပ်ပျက်သွားသော ကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှသာတည်း။

စိတ်ဝိညာဏ်ကို (၁၁)ပါးအပြားအားဖြင့် ရှုပုံကတော့ ပြည့်စုံသွား ပါပြီ။ ယခု အဲဒီရှုပုံဆိုင်ရာ ပါဠိတော်၏ မြန်မာပြန်သက်သက် အကျဉ်းချုပ် ကိုဆိုပြီး တရားသိမ်းရမယ်။ ကဲ လိုက်ဆိုကြ။

အတိတ်ဖြစ်စေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်စေ၊
ကိုယ်တွင်းက ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပကဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနုဖြစ်စေ၊
အယုတ် အညံ့ ဖြစ်စေ၊ အကောင်းအမြတ်ဖြစ်စေ၊ အဝေးဖြစ်စေ၊
အနီးဖြစ်စေ၊ စိတ်ဝိညာဏ်ဟူသမျှကို “ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊
ငါ့အတ္တ မဟုတ်”ဟု အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုရ အားထုတ်ရမည်။
ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ရှိသေ့စွာ နာယူမှတ်သား

၃၀၄

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ကြရသော ဓမ္မဿဝနကုသိုလ်စေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်။ပ။
နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု
အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး
သတ္တမပိုင်းပြီး၏။

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

အဋ္ဌမပိုင်း

၁၃၂၅-ခုနှစ် တော်သလင်းလပြည့်နေ့နှင့်
လဆုတ် ၈-ရက်နေ့များ၌ ဟောသည်

တရားအနုသဇ္ဇန္တ

အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ဟောလာခဲ့ဟာ အကြိမ်အားဖြင့် ၁၀-ကြိမ်ရှိခဲ့ပြီ။ အပိုင်းအားဖြင့်တော့ (၇)ပိုင်းရှိခဲ့ပြီ။ ယခု အဋ္ဌမပိုင်းမှာတော့ အပြီးသတ်ဖို့ပါပဲ။ သုတ်ပါဠိတော်ရင်းမှာတော့ (၄)ပိုင်းရှိတဲ့အနက် ပထမပိုင်းမှာ “ရှင်”ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးဟာ နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့်လဲ အတွင်းသား အတ္တမဟုတ်ဘူး။ မိမိအလိုအတိုင်းမဖြစ်ခြင်း၊ အစိုးမရခြင်းကြောင့်လည်း အတွင်းသား အတ္တမဟုတ်ဘူး”လို့ သိစေခဲ့ပါတယ်။

ဒုတိယပိုင်းမှာတော့ ခန္ဓာငါးပါးဟာ မြဲသလား မမြဲသလား ဆင်းရဲလား ချမ်းသာလားလို့ မေးတော်မူပြီးနောက် မမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တဲ့ သဘောတရားကို ငါ့ဟာပဲ ငါပဲ ငါ့အတ္တပဲလို့ ရှုမြင်ထင်မှတ်ရန် မသင့်ကြောင်းကို သိစေတော်မူခဲ့ပါတယ်။

တတိယပိုင်းမှာတော့ ခန္ဓာငါးပါးကို (၁၁)ပါးအပြားအားဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်ပြီး ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်ဟု ရှုမြင်ရန် (အနိစ္စဒုက္ခ အနတ္တဟု ရှုမြင်ရန်) ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

၃၀၆

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ဒီကနေ့ဟောရမည့် စတုတ္ထပိုင်းမှာတော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ရှုမြင်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပွားပြီး နိဗ္ဗိန္ဒ ဉာဏ်ဖြစ်ပုံ၊ အဲဒီဉာဏ်ဖြစ်ပြီး မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်အစဉ်ဖြင့် အရဟတ္တ မဂ်ဖိုလ်ရောက်လျက် ရဟန္တာဖြစ်ပုံများကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဟောကြားတော်မူပုံ ပါဠိကတော့—

ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ် တက်သွားပုံ (သုတ်၏အဆုံးပိုင်း)

ဧဝံ ပဿံ ဘိက္ခဝေ သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပသ္မိန္ဒိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊
 ဝေဒနာယဝိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ သညာယဝိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ သင်္ခါရေသုဝိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊
 ဝိညာဏသ္မိန္ဒိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ ပဿံ ပဿန္တော-ရှုမြင်သော၊ သုတဝါ-အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော၊ အရိယသာဝကော-မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ရူပသ္မိန္ဒိ-ရှုပ်တရား၌လည်း၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ-မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့၏၊ ဝေဒနာယဝိ-ခံစားမှု ဝေဒနာ၌လည်း၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ-မပျော်မမွေ့ငြီးငွေ့လေတော့၏၊ သညာယဝိ-မှတ်သားမှုသညာ၌လည်း၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ-မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့၏။ သင်္ခါရေသုဝိ-ပြုပြင်အားထုတ်မှု သင်္ခါရတို့၌လည်း၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ-မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့၏။ ဝိညာဏသ္မိန္ဒိ-ကြံသိမှုစိတ် ဝိညာဏ်၌လည်း နိဗ္ဗိန္ဒတိ-မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့၏တုံ။

အဲဒါဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပွားပြီးတော့ ငြီးငွေ့တဲ့

ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ် တက်သွားပုံ (သုတ်၏အဆုံးပိုင်း) ၃၀၇

နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒီမှာ “ဝေ ပဿံ-ဤဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း ရှုမြင်တယ်”ဆိုတဲ့စကားဖြင့် “အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟုရှုမြင်ရန် (ဝေမေတ် ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗလိံ) ညွှန်ကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း ရှုမြင် နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလို ရှုမြင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သုတဝါ- အကြားအမြင်နဲ့ပြည့်စုံနေတော့တာပါပဲ။ ရုပ်ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် တို့ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ရှုမြင်နိုင်အောင် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း ထိသိတိုင်း ကြံသိတိုင်း ရှုမှတ်ရမယ်ဆိုတာ လဲကြားဖူးတယ်။ အဲဒီလို ရှုသိရတာဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် ၂-ပါးမျှပဲ။ ရှုသိတာကလဲ နာမ်တရားမျှပဲဆိုတာကိုလဲ ကြားဖူးတယ်။ အကြောင်းနဲ့အကျိုးတရားမျှပဲ ဆိုတာလဲ ကြားဖူးတယ်။ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတရားမျှပဲ ဆိုတာလဲ ကြားဖူးတယ်။ အဲဒီလို ကြားဖူး မှတ်ဖူးတာကို အာဂမသုတ ခေါ်တယ်။ အဲဒါက မရှုမိကတည်းက ပြည့်စုံလာခဲ့တဲ့ အကြားသုတပဲ။ ယခု တရားနာ ပရိသတ်လဲ အဲဒီလို ကြားဖူးကြတယ်မဟုတ်လား။ (ကြားဖူးပါတယ် ဘုရား) အဲဒီလို ကြားဖူးရင် အာဂမသုတခေါ်တဲ့ အကြားသုတနဲ့ပြည့်စုံ နေတာပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်နေရင်း ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ၊ ကွေးတာ ဆန့်တာ၊ လှုပ်ရှားတာ၊ တောင့်တင်းတာ၊ တွန်းကန်တာ၊ ခက်မာတာ ကြမ်းတာ၊ နုတာ၊ ချောညက်တာ၊ ပူတာ၊ အေးတာ၊ မြင်ရတာ၊ ကြားရတာ၊ နံရတာ၊ စားသိရတာ၊ ထိသိရတာ ဒီလိုဟာတွေကို ရှုမိတဲ့အခါ ရှုသိရတာက ရှုပ်ပဲ။ ရှုသိတာက နာမ်ပဲ။ ဒီရုပ်နာမ် ၂-ပါးမျှသာရှိတယ်လို့ သိသိသွားတယ်။

မြင်သိတာ၊ ကြားသိတာ၊ ထိသိတာ၊ ကြံသိတာ စသည် ကိုရှုမိတဲ့အခါမှာလဲ သိတာကနာမ် သိမှု၏တည်ရာကရုပ် ဒီ ၂-ပါးသာရှိတယ်လို့ သိသိသွားတယ်။ ယခု တရားနာပရိသတ်များလဲ ဒီလိုသိဖူးကြတယ်မဟုတ်လား။ (သိဖူးကြပါ တယ်ဘုရား) အဲဒီလိုသိတာက အဓိကမသုတ-တဲ့။ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိရတဲ့ သဘောပါပဲ။ အဲဒါကို အမြင်လို့ခေါ်တယ်။

နောက်ပြီးတော့ ကွေးချင်တယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်ချင်တယ်၊ ဆန့်တယ်၊ သွားချင်တယ်၊ သွားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီးတော့ ကွေးချင်လို့ ကွေးတယ်၊ ဆန့်ချင်လို့ဆန့်တယ်၊ သွားချင်လို့သွားတယ်၊ ကွေးအောင်၊ ဆန့်အောင်၊ သွားအောင် ပြုလုပ်ပေးနေတဲ့အကောင်ရယ်လို့မရှိဘူး။ သူ့ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အကြောင်းနဲ့အကျိုးမျှသာ ရှိတယ်လို့ ဒီလိုလဲ သိသိ သွားတယ်။ ဒါလဲ အဓိကမသုတခေါ်တဲ့ အမြင်ပဲ။ မရှုမိဘဲ မေ့သွားတဲ့အခါ အမှန်အတိုင်းမသိလို့ နှစ်သက်တယ်။ နှစ်သက်လို့ စွဲလမ်းတယ်။ စွဲလမ်းလို့ စွဲလမ်းတာရအောင် အားထုတ်တယ်။ အားထုတ်တော့ အကုသိုလ်ကံ ကုသိုလ် ကံဖြစ်တယ်။ အဲဒီကံကြောင့် ဘဝသစ်ဖြစ်ရတယ် စသည်ဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်းအကျိုး ဆက်သွယ်ပုံကိုလဲ သဘောပေါက်သွားတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ရှုသိရတဲ့ ရုပ်ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ရော ရှုသိတဲ့သဘောရော အသစ်အသစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတာကိုလဲ တွေ့ရ တယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့အတွက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှ ပဲဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရား ညွှန်ကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း မှန်စွာသိသိသွားတယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်နေရင်း ရုပ်နာမ်ကိုခွဲခြားသိပုံမှစပြီး

အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ စသည်တို့ကို ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် သိမြင်တာတွေဟာ အဓိဂမသုတတွေပဲ။ တစ်ဆင့်ကြားမျှဖြင့်မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်တာပဲ။ အဲဒါကို ရှေးဆရာများက အမြင်လို့ ဘာသာပြန်တော်မူခဲ့ကြပါတယ်။ ယခု ပရိသတ်ထဲမှာလဲ ဒီလို ကိုယ်တိုင်တွေ့အမြင်ဉာဏ်နဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကပဲ များတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အကြားအမြင်နဲ့ ပြည့်စုံနေတော့တာပဲလို့ ဘုန်းကြီးက ပြောခဲ့ပါတယ်။ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားကို ကြားနာနေကြတဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော် ငါးပါးကတော့ သောတာပန် ဖြစ်နေကြတဲ့အတွက် ယခုပြောခဲ့တဲ့ အကြား အမြင်မျိုးနဲ့ ပြည့်စုံနေကြကြောင်း ပြောစရာမလိုပါဘူး။

အဲဒီလို (အာဂမသုတခေါ်တဲ့) အကြား၊ (အဓိဂမသုတခေါ်တဲ့) အမြင်နဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့ ဘုရားတပည့်ဖြစ်သူဟာ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ထင်ရှားပေါ်လာသမျှ ရုပ်ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကို ပါဠိတော်အရ တတိယပိုင်းကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း (ဒီတရားစာအုပ် အရဆိုရင်တော့ ဆဌမပိုင်း သတ္တမပိုင်းများက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း) ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ရှုမြင်နိုင်တယ်။ အဲဒီလို ရှုမြင်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လျင်မြန်စွာဖြစ်ပျက်တဲ့ ရုပ်နာမ်တို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို သိမြင်တဲ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ကို ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီဉာဏ် ရောက်တဲ့အခါ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စသည်မှာပြထားတဲ့အတိုင်း ထူးခြားတဲ့ အရောင်အလင်းတွေလဲ တွေ့ရတယ်။ ရွှင်လန်းချမ်းသာတဲ့ စိတ်ချမ်းသာထူးကိုလဲတွေ့ရတယ်။ အလွန်ဝမ်းမြောက်တဲ့ပီတိ အထူးကိုလဲ

တွေ့ရတယ်။ ကိုယ်စိတ်၏ငြိမ်းအေးမှု ပေါ့ပါးမှု နူးညံ့မှု သန်စွမ်းမှု ဖြောင့်မတ်မှု အထူးတွေ့ကိုလဲတွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ဘယ်လိုကောင်း မှန်းမသိအောင် အထူးကောင်းနေတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ အမှတ်သတိကလဲ မမှတ်နိုင်တာမရှိဘူးလို့ ထင်ရလောက်အောင် အလွန်ကောင်းနေတယ်။ အသိဉာဏ်ကလဲ မသိတာမရှိဘူးလို့ ထင်ရလောက်အောင် အထူးကောင်း နေတယ်။ ဘုရား တရား သံဃာနဲ့စပ်ပြီး ယုံကြည်မှု ကြည်လင်မှု သဒ္ဓါကလဲ ဘယ်တော့ကမှ မဖြစ်ဖူး အထူးကြည်လင်နေတယ်။

ဒါပေမယ့် အဲဒီလို အထူးတွေ့ကိုလည်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီးပယ်လို့ အဲဒီဉာဏ်အဆင့်က လွန်မြောက်သွားတဲ့အခါ ဘင်္ဂဉာဏ်ဆိုတာ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ရှုသိရတဲ့အာရုံရော၊ ရှုသိမှုရော အတွဲလိုက် အတွဲလိုက် ကုန်ကုန် ပျက်ပျက်သွားတာကိုသာ တွေ့နေရတယ်။ ဥပမာ ဖောင်းတယ်လို့ ရှုမှတ်လိုက်ရင် ဖောင်းတာလဲ ပျောက်သွားတယ်။ ရှုသိတာလဲ တစ်ပါတည်းပင် ပျောက်သွားတယ်။ တစ်ဖောင်းတစ်ဖောင်းမှာ တချိပ်ချိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို များစွာတွေ့ရတယ်။ ရှုသိတာတွေကလဲ များစွာပင် တစ်ပါတည်း ပျောက်ပျောက်သွားတာပဲ။ အဲဒါကိုလဲ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း သိသိသွားတယ်။ ငါ့စရာအာရုံ ပျက်သွားတာက အရင်ကျပြီး ရှုသိတာက နောက်ကျနေတယ်လို့တောင် ထင်ရတတ်တယ်။ အဲဒီလို ထင်တာဟာ အမှန်ပါပဲ။ ကြံတယ်လို့ ရှုသိရတဲ့အခါ ကြံတာပျောက်သွားပြီးမှ ရှုသိစိတ်က ဖြစ်လာတာပဲ။ အခြား အာရုံတွေကို ရှုသိရာမှာလဲ နည်းတူပါပဲ။ သိစရာက ပျောက်သွားပြီးမှ ရှုသိမှုက ဖြစ်လာတာချည်းပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဉာဏ်နုစဉ်

ကတော့ အာရုံနဲ့ အသိဟာ ပြိုင်တူပဲလို့ ထင်ခဲ့ရတယ်။ အဲဒီလို ထင်တာ သိတာလဲ သုတ္တန် ဒေသနာတော်အရ ပစ္စုပ္ပန်ကို ရှုသိတယ်ဆိုတာနဲ့ အညီပါပဲ။

တစ်ခိုက်ခိုက်နဲ့ အလွန်လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားတာကိုချည်း တွေ့နေရတော့ ဘယ်အချိန်မဆို သေနိုင်တယ်ဆိုတာကို သိရတဲ့အတွက် ကြောက်စရာပဲလို့ ထင်မြင်လာတယ်။ အဲဒါက ဘယ်ညည်းပဲ။ ကြောက်စရာထင်တော့ မကောင်းဘူးလို့ အပြစ်မြင်လာတယ်။ အဲဒါက အာဒိနဝဉာဏ်ပဲ။ အပြစ်မြင်လာတော့ အပြစ်ရှိတဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေမှာ မပျော်နိုင်တော့ဘူး။ ငြီးငွေ့လာတယ်။ အဲဒါက နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် (နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်) ပဲ။ အဲဒီလို နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို ရည်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက “ရူပသ္မိမ္မိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ရုပ်၌လည်း မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့သည်” စသည်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ဒီနိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် မရောက်သေးမီကဆိုရင် လက်ရှိရုပ်ကိုယ်နဲ့လဲ ပျော်နေတယ်။ နောင်ဘဝမှာရမည့် လူ့ရုပ်ကိုယ် နတ်ရုပ်ကိုယ်နဲ့လဲ မျှော်လင့်တောင့်တပြီး ပျော်နေတယ်။ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာဖြစ်ဖို့ လှပတဲ့ ရုပ်ကိုယ်ကျန်းမာတဲ့ ရုပ်ကိုယ်နဲ့ ပြည့်စုံဖို့ မျှော်လင့်တောင့်တနေတယ်။ ယခုတော့ အဲဒီလို မပျော်မွေ့တော့ဘူး။ လူချမ်းသာဖြစ်နေတယ်ဆိုတာလဲ ဒီလိုတပျက်တည်းပျက်နေတဲ့ ရုပ်ကိုယ်နဲ့ စိတ်နာမ်မျှပဲ။ နတ်ချမ်းသာဆိုတာလဲ ဒီလို တပျက်တည်းပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်မျှပဲလို့ ထင်မြင်ပြီး ငြီးငွေ့နေတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ငါးဖမ်းတဲ့သူဟာ ငါးကြီးထင်ပြီး မြွေဆိုးကြီးကို ဆုပ်ကိုင်ထားရင် မြွေဆိုးကြီးမှန်းသိတဲ့အခါ ဆုပ်ကိုင်မထားလိုတော့ဘဲ ငြီးငွေ့သလိုပါပဲတဲ့။ အဲဒီ ဥပမာအပြည့်အစုံကိုတော့ သီလဝန္တသုတ္တန် တရားတော် (နာ-၁၆၇)မှာ

ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ နိဗ္ဗိန္ဒညဏ် မရောက်သေးမီကဆိုရင် ယခု လောလောဆယ် ခံစားနေရတာကိုလဲ ကြိုက်နှစ်သက်ပြီး ပျော်နေတာပဲ။ နောင်ဘဝများမှာ လူဖြစ်နတ်ဖြစ်ပြီး ခံစားရမှာတွေကိုလဲ မျှော်လင့်တောင့်တပြီးပျော်နေတာပဲ။ ယခုမှတ်ဉာဏ်ကောင်းတာရော နောင်ဘဝတွေမှာ မှတ်ဉာဏ်ကောင်းမှာတွေကိုရော အလိုရှိပြီးပျော်နေတာပဲ။ ယခု ကြံစည် ပြုလုပ်နေရတာရော၊ နောင်ဘဝတွေမှာ ကြံစည်ပြုလုပ်ရမှာတွေရော နှစ်သက်သာယာပြီး ပျော်နေတာပဲ။ တချို့က နောင်ဘဝများမှာ ဘယ်လို လူဖြစ်ပြီး ဘယ်လိုကိစ္စတွေကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါစေလို့ ဆုတောင်းကြသေးတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ယခုလောလောဆယ် ကြည့်နေရတာကိုလဲ နှစ်သက်သာယာပြီး ပျော်နေတယ်။ စိတ်ကူးကြံ သိမှု ပျောက်သွားမှာကို စိုးရိမ်နေတယ်။ နောင်ဘဝတွေမှာလဲ ကြံသိပြီး နေရမှာ တွေကို မျှော်လင့်တောင့်တပြီး ပျော်နေတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီနိဗ္ဗိန္ဒညဏ်ဖြစ်ပြီးတဲ့ အခါကျတော့ ခဏမစဲ လျင်မြန်စွာဖြစ်နေတဲ့ ခံစားမှု၊ မှတ်သားမှု၊ ပြုလုပ်မှု၊ ကြံသိမှုတွေကို အမှန်အတိုင်းသိရတဲ့အတွက် အဲဒီခံစားမှု စသည်နှင့်စပ်ပြီး မပျော်တော့ဘူး။ ယခု လျင်မြန်စွာပျက်ပျက်နေသလိုပင် နောင်အခါ လူပဲဖြစ်ဖြစ် နတ်ပဲဖြစ်ဖြစ် ခံစားမှုဝေဒနာ စသည်တွေဟာ ဒီလို လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားမှာ ချည်းပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီး ငြီးငွေ့နေပါတယ်။ အဲဒီလို နိဗ္ဗိန္ဒညဏ်ဖြစ်ပြီး တကယ် ငြီးငွေ့ဖို့ရော အရေးကြီးပါတယ်။

ဒီလို တကယ်ကိုငြီးငွေ့ပါမှ ရုပ်နာမ်တွေကို စွန့်လွှတ်လိုတဲ့ဉာဏ် ဖြစ်ပြီးတော့ တကယ်စွန့်လွှတ်နိုင်အောင် ဆက်လက်ပြီး တစ်ဖန် ရှုမှတ်

အနိစ္စမြင်လျှင် နိဗ္ဗန္ဒုဉာဏ်ဖြစ်သည်

၃၁၃

အားထုတ်သွားနိုင်မှာ။ အဲဒီလို အားထုတ်သွားမှ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်လာမှာ။ အဲဒီ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်က ရင့်သန်ပြည့်စုံပါမှ အရိယ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုမျှော်မှောက်ပြုပြီး သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာအစစ် ဖြစ်နိုင်မှာ။ ဒါကြောင့် ဒီနိဗ္ဗန္ဒုဉာဏ် အစစ်ဖြစ်အောင် ဂ္ဂဟတ်အားထုတ်ဖို့ရာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒီလို အရေးကြီးတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီလိုပဲ ဟောတော်မူပါတယ်။

အနိစ္စမြင်လျှင် နိဗ္ဗန္ဒုဉာဏ်ဖြစ်သည်

သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ၊ ယဒါ ပညာယ ပဿတိ။

အထ နိဗ္ဗန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ ဧသ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ။

သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ သင်္ခါရာ-ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ စသော အကြောင်းတရားတို့က ပေါင်းစုညီညွတ်လျက် ပြုပြင်ပေးမှ ဖြစ်ပေါ်လာ ကြသည့် ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတို့သည်၊ အနိစ္စာ (ဣတိ)-မမြဲကုန်ဟူ၍၊ ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ ပညာယ-ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာဖြင့်၊ ပဿတိ-ရှုမြင်၏၊ အထ- ထိုသို့၊ ရှုမြင်သောအခါ၌၊ သော-ထိုသို့၊ ရှုမြင်သော ယောဂီသည်၊ ဒုက္ခေ- ရုပ်နာမ်တရား အားလုံးဟူသောဆင်းရဲ၌၊ နိဗ္ဗန္ဒတိ-မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေ တော့၏။ ဧသ-ဧသော-ဤသို့၊ မပျော်မမွေ့ငြီးငွေ့ခြင်းသည်၊ ဝိသုဒ္ဓိယာ- ကိလေသာခပ်သိမ်း၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း၊ ကင်းငြိမ်းစင်ကြယ်သော နိဗ္ဗာန်၏၊ မဂ္ဂေါ-ရောက်ကြောင်း၊ ရကြောင်း လမ်းကောင်းလမ်းမှန်ပါပေတည်း-တဲ့။

မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း ပေါ်လာသမျှကို မပြတ်ရှု

၃၁၄

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

မှတ်ပြီး သိသိနေတဲ့ ယောဂီဟာ ရှုမှတ်နေရင်း လျင်မြန်စွာ ပျောက်ပျောက်
 ချုပ်ချုပ်သွားတာကိုချည်း တွေ့နေရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့နေရတဲ့အတွက်
 မမြဲတာချည်းပဲလို့ အမှန်အတိုင်း သိသိနေတယ်။ အဲဒီလို အမှန်အတိုင်း
 သိရတော့ ယခုလက်ရှိ ရုပ်နာမ်တွေဟာလဲ နှစ်သက်စရာ ပျော်မွေ့စရာ
 မကောင်းဘူး။ နောင်အခါမှာရနိုင်တဲ့ ရုပ်နာမ်တွေဟာလဲ ဒီလို ချုပ်ပျက်
 သွားမှာချည်းပဲ။ နှစ်သက်စရာ ပျော်မွေ့စရာ မကောင်းတာချည်းပဲလို့
 သဘောပေါက်ပြီး အဲဒီ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေမှာ မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့တယ်။
 အဲဒီလို ငြီးငွေ့တော့ အဲဒီ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေကို စွန့်လွှတ်ချင်တယ်။
 စွန့်လွှတ်နိုင်အောင်လဲ ဆက်ပြီး ရှုမှတ်အားထုတ်သွားတယ်။ အဲဒီလို
 အားထုတ်သွားတဲ့အတွက် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဖြစ်ပြီး အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်
 နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသွားတယ်။ ဒါကြောင့် ငြီးငွေ့တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို
 နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလမ်းလို့ ဟောတော်မူတာပါပဲ။ ထို့အတူပင် ဒုက္ခထင်ပြီး
 ငြီးငွေ့ပုံကိုလဲ ဒီလို ဟောတော်မူပါတယ်။

ဒုက္ခမြင်လျှင် နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်ဖြစ်သည်

သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာတိ၊ ယဒါ ပညာယ ပဿတိ။

အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ ဧသေ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ။

သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ သင်္ခါရာ-ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ စသော
 အကြောင်းတရားတို့က ပေါင်းစုညီညွတ်လျက် ပြုပြင်ပေးမှ ဖြစ်ပေါ်လာကြသည့်
 ရုပ်နာမ်မွေ့ သင်္ခါရတို့သည်၊ ဒုက္ခာတိ-ဆင်းရဲတို့သာဟူ၍၊ ယဒါ- အကြင်

ဒုက္ခမြင်လျှင် နိဗ္ဗိန္ဒညာဏ်ဖြစ်သည်

၃၁၅

အခါ၌၊ ပဿတိ-ရှုမြင်၏။

ဒီဂါထာမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက သင်္ခါရ၏ အရကို အကုသိုလ်အမှု ကုသိုလ်အမှုကို ပြုလုပ်တဲ့ စေတနာ သင်္ခါရအဖြစ်ဖြင့် ယူပြီးတော့ “ဒါန သီလ ကုသိုလ်တွေ ပြုလုပ်တာလဲ သင်္ခါရပဲ၊ ဒုက္ခပဲ၊ ဘာဝနာကုသိုလ်လဲ သင်္ခါရပဲ၊ ဝိပဿနာရှုတာလဲ သင်္ခါရပဲ၊ လုပ်သမျှ ဒုက္ခချည်းပဲ၊ ဘာမျှမလုပ်ပဲ စိတ်ကို စိတ်အတိုင်းထားမှ အေးငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ရတယ်” လို့ သူလိုရာဆွဲပြီး အလွဲအမှားတွေကို ဟောတယ်။ အဲဒါကို သူ့တပည့်တွေကလဲ လက်ခံပြီး ဟောနေကြတာရှိတယ်။ အမှန်ကတော့ ဒီဂါထာမှာဟောတဲ့ သင်္ခါရဆိုတာဟာ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကုသိုလ်အကုသိုလ်သင်္ခါရကို မရည်ရွယ်ပါဘူး။ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ စသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားများ ကိုသာ ရည်ရွယ်ပါတယ်။ အဲဒီ ရုပ်နာမ်တွေထဲမှာလဲ ဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်တဲ့ အတွက် လောကုတ္တရာ မဂ်ဖိုလ်စိတ် စေတသိက် တရားတွေတော့ မပါပါဘူး။ ဘုံသုံးပါး၌ အတွင်းဝင်တဲ့ လောကီ ရုပ်နာမ်တွေအားလုံးကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ ခုတင်က ရွတ်ဆိုပြခဲ့တဲ့ အနိစ္စဂါထာမှာ သင်္ခါရတွေနဲ့ အရတူပါပဲ။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားတိုင်း သိတိုင်း ထိသိတိုင်း ကြံသိတိုင်း ထင်ရှားပေါ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားအလုံးစုံဟာ ဓထမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဲဘူး မမြဲတဲ့အတွက် ဆင်းရဲချည်းပဲလို့ သိမြင်တာကို ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ သင်္ခါရာ- ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ စသော အကြောင်းတရားတို့က ပေါင်းစုညီညွတ်လျက် ပြုပြင်ပေးမှ ဖြစ်ပေါ်လာ ကြသည့် မြင်မှုကြားမှု အစရှိသော ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတို့သည်၊ ဒုက္ခာတိ-

ဆင်းရဲတို့သာဟူ၍၊ ယဒါ-ဘင်္ဂဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်နေသော အကြင်အခါ၌၊ ပညာယ-ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာဖြင့်၊ ပဿတိ-ရှုမြင်၏၊ အထ-ထိုသို့၊ ရှုမြင်သောအခါ၌၊ သော-ထိုသို့ရှုမြင်သော ယောဂီသည်၊ ဒုက္ခေ-ရုပ်နာမ်တရား အားလုံးဟူသော ဆင်းရဲ၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ-မပျော်မမွေ့၊ ငြီးငွေ့လေတော့၏။ သေသော-ဤသို့၊ မပျော်မမွေ့၊ ငြီးငွေ့ခြင်းသည်၊ ဝိသုဒ္ဓိယာ-ကိလေသာ ခပ်သိမ်း ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းစင်ကြယ်သော နိဗ္ဗာန်၏၊ မဂ္ဂေါ-ရောက်ကြောင်း၊ ရကြောင်း လမ်းကောင်းလမ်းမှန်ပါပေတည်း-တဲ့။

မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်၌ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားအားလုံး ဟာ လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားသောကြောင့် မမြဲဘူး။ မမြဲတဲ့အတွက် ဘယ်အချိန်မဆို သေနိုင်သောကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲချည်းပဲလို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ရှုမြင်တယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ညောင်းလိုက် ပူလိုက် နာကျင်လိုက် ယားလိုက်နဲ့ မခံသာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေဟာ ဟိုနားက ပေါ်လိုက် ဒီနားကပေါ်လိုက်နဲ့ ထင်ရှားပေါ်နေတတ်တယ်။ ပေါ်လာသမျှကို လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေရတယ်။ အဲဒီလိုအခါမှာ တစ်ကိုယ်လုံးကို ဒုက္ခအစုအဝေးကြီး အနေဖြင့်လဲ ထင်မြင်ရတတ်တယ်။ အဲဒါလဲ “ဒုက္ခမဒ္ဒန္တိ သလ္လတော” ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ငြောင့်စူးနေသလို အခံခက်တဲ့ ဒုက္ခအနေဖြင့် သိမြင်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ပါပဲ။ အဲဒီလိုသိတာဟာ ပကတိ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အခံခက်တာသိပုံနဲ့ ဘာထူးသေးသလဲလို့ မေးဖွယ်ရှိပါတယ်။ ထူးပုံကတော့ ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေ အခံခက်တာသိပုံက ငါအခံခက်တယ်။ ငါဆင်းရဲတယ်လို့ ငါအနေဖြင့် သိတာပဲ။ ယောဂီရဲ့ ရှုမှတ်ပြီး ဒုက္ခဝေဒနာ သိပုံမှာတော့ ငါဆိုတဲ့အတ္တစွဲ

အနတ္တမြင်လျှင် နိဗ္ဗန္ဒုဉာဏ်ဖြစ်သည်

၃၁၇

မပါဘူး။ အခံခက်တဲ့သဘောမျှ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ် ဖြစ်ပေါ်နေတယ်။
ဖြစ်ပြီးတော့လဲ ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတယ်လို့ ဒီလိုသိပါတယ်။
အတ္တစွဲမပါတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ် အသိအမြင်ပါပဲ။

မမြဲတဲ့အတွက် ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲဟူ၍ဖြစ်စေ၊
အခံခက်သော ဆင်းရဲအစုအပုံကြီးသဖွယ် ဖြစ်သောကြောင့် ဆင်းရဲဟူ၍
ဖြစ်စေ၊ ရှုမြင်တဲ့အခါမှာ အဲဒီဆင်းရဲအစု သင်္ခါရတရားအပေါင်း၌ မပျော်
မမွေ့ငြီးငွေ့တယ်။ ယခုလက်ရှိ ရုပ်နာမ်တွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ မပျော်တော့
ဘူး။ နောင်ရမည့် ဘဝသစ်ရုပ်နာမ်တွေနဲ့စပ်ပြီးတော့လဲ မပျော်တော့ဘူး။
ရုပ်နာမ်တရားတွေကို အလိုမရှိတဲ့သဘောပါပဲ။ အဲဒါဟာငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒု
ဉာဏ်ပဲ။ အဲဒီလိုငြီးငွေ့တော့ အဲဒီ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေကို စွန့်လွှတ်ချင်တယ်။
စွန့်လွှတ်နိုင်အောင်လဲ ဆက်ပြီး ရှုမှတ်အားထုတ်တယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်
တော့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်ပြီးတော့ အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို
မျက်မှောက် ပြုသွားတယ်။ ဒါကြောင့် သင်္ခါရတွေကို ဆင်းရဲထင်ပြီး ငြီးငွေ့တဲ့
ဝိပဿနာ ဉာဏ်ကို နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလမ်းလို့ ဟောတော်မူတာပါပဲ။
ထို့အတူပင် အနတ္တထင်ပြီး ငြီးငွေ့ပုံကိုလဲ ဒီလိုဟောတော်မူပါတယ်။

အနတ္တမြင်လျှင် နိဗ္ဗိန္ဒုဉာဏ်ဖြစ်သည်

သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာတိ၊ ယဒါ ပညာယ ပဿတိ။

အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ သေ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ။

သဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဓမ္မာ-ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်(အနိစ္စ ဒုက္ခ

ဂါထာများမှာ ပြဆိုခဲ့တဲ့ သင်္ခါရဆိုတာနဲ့ ဒီဂါထာမှာ ဓမ္မဆိုတာဟာ အရာအားဖြင့်တော့ အတူတူပါပဲ။ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်ရတဲ့ လောကီ ရုပ်နာမ်တရားတွေပါပဲ။ အနတ္တဆိုရင်လဲ ဓမ္မပဲ။ ဓမ္မ-သဘောတရားဆိုရင်လဲ အနတ္တပဲ။ ဒီလို အရတူဖြစ်တဲ့အတွက် အနတ္တာ-ပုဒ်၏အရဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရတွေကို ပေါ်လွင်စေရန် ဓမ္မာလို့ ဟောတော်မူတာပါပဲ။ ဒါဟာ အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားတဲ့ အနက်ပါပဲ။ သင့်လဲ သင့်တော်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တချို့ကတော့ လောကုတ္တရာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားတွေလဲ အနတ္တဖြစ်တဲ့ အတွက် အဲဒီ လောကုတ္တရာတရားတွေပါ သိမ်းကြိုးပြီးတော့ ဓမ္မာလို့ ဟောတော်မူတဲ့အကြောင်း ဖွင့်ပြကြတယ်။ အဲဒါကတော့ မသင့်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေက နိစ္စ သုခလို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေတဲ့ မြင်မှု ကြားမှု စသော သင်္ခါရတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခအဖြစ်ဖြင့် ယောဂီက မြင်တယ်။ အဲဒါလိုပဲ ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေက အတ္တလို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေတဲ့ မြင်မှု ကြားမှု စသော လောကီရုပ်နာမ်တွေကိုသာ ယောဂီက အနတ္တအဖြစ်ဖြင့် ရှုမြင်ရပါတယ်။ မူလကလုံးဝ အာရုံလဲမပြုနိုင်၊ အတ္တလို့လဲ မစွဲလမ်းနိုင်တဲ့ လောကုတ္တရာတရားတွေကို ယောဂီက အနတ္တလို့ ရှုမြင်ဖို့ရာ လိုလဲမလိုပါဘူး။ ရှုလဲ မရှုနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားတဲ့အတိုင်း မြင်မှု ကြားမှု စသော ဝိပဿနာရှုအပ်တဲ့ လောကီရုပ်နာမ် သင်္ခါရတွေကိုသာ ဓမ္မာ-လို့ ဟောတော်မူတယ်လို့သာ မှတ်ယူသင့်ပါတယ်။

သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဓမ္မာ-မြင်မှု ကြားမှုစသော လောကီ ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်၊ အနတ္တာတိ-အတ္တကောင် ငါကောင် မဟုတ်ကုန်

အနတ္တမြင်လျှင် နိဗ္ဗိန္ဒညဏ်ဖြစ်သည်

၃၁၉

ဟူ၍၊ ယဒါ-ဘင်္ဂညဏ်သို့ရောက်နေသော အကြင်အခါ၌၊ ပညာယ-
ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့်၊ ပဿတိ-ရှုမြင်၏၊ အထ-ထိုသို့ရှုမြင်သောအခါ၌
သော-ထိုသို့ ရှုမြင်သော ယောဂီသည်၊ ဒုက္ခ-ရုပ်နာမ်တရား အားလုံး
ဟူသောဆင်းရဲ၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ-မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေ၏၊ သေ သော-ဤသို့
မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့ခြင်းသည်၊ ဝိသုဒ္ဓိယာ-ကိလေသာခပ်သိမ်း ဆင်းရဲခပ်သိမ်း
ကင်းငြိမ်း စင်ကြယ်သော နိဗ္ဗာန်၏၊ မဂ္ဂေါ-ရောက်ကြောင်း၊ ရကြောင်း
လမ်းကောင်း လမ်းမှန်ပါပေတည်း-တဲ့။

ပကတိ လူတွေမှာ မြင်မှု ကြားမှုစသော ရုပ်နာမ်တွေကို အတ္တကောင်
ငါကောင် ထင်နေကြလို့ မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ စား၊ ထိသိ၊ နေကြရတာကို
နှစ်သက်သာယာပြီး ပျော်နေကြတာပဲ။ ယခုယောဂီမှာဘော့ ခဏမစဲ
ဖြစ်ပျက်နေတာကို မြင်ရလို့လဲ အတ္တမဟုတ်ဘူး၊ သဘောတရားမျှပဲလို့
သိမြင်နေတယ်။ ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ ဟောတော်မူတဲ့အကိန်း နှိပ်စက်
တတ်သောကြောင့် အတ္တမဟုတ်ဘူး၊ မိမိအလိုအတိုင်းမဖြစ် အစိုးမရသော
ကြောင်းလည်း အတ္တမဟုတ်ဘူးလို့ သိမြင်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မြင်မှု
ကြားမှု စသော ရုပ်နာမ်တရားတွေနဲ့စပ်ပြီး နှစ်သက်သာယာခြင်း ပျော်မွေ့ခြင်း
မရှိတော့ဘူး။ ငြီးငွေ့နေတယ်။ ငြီးငွေ့တော့ စွန့်လွှတ်ချင်တယ်။ စွန့်လွှတ်နိုင်
အောင်လဲ ဆက်ပြီး ရှုမှတ်အားထုတ်တယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်တော့ သင်္ခါရ
ပေက္ခာဉာဏ်ဖြစ်ပြီးတော့ အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်
ပြုသွားတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်မှု ကြားမှုစသော ရုပ်နာမ်တရား အားလုံးကို
အနတ္တထင်ပြီး ငြီးငွေ့တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းလို့

ဟောတော်မူတာပါပဲ။

သင်္ခါရတရားတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု သိမြင်ပြီး ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒညဏ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီနိဗ္ဗိန္ဒညဏ်ဟာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းလမ်းမှန်ပဲလို့ ဟောထားတဲ့ ဒီဂါထာသုံးပုဒ်ကိုလဲ အထူးသတိ ပြုပြီး မှတ်သားကြရမယ်။ မြင်မှု ကြားမှုစသော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ တရားတွေကို ခဏမခဲ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်နေတယ်လို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မသိမမြင်ရင် အဲဒီသင်္ခါရတရားတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့သိတဲ့ ဝိပဿနာ ဉာဏ်အစစ် မဖြစ်ဘူး။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအသိဉာဏ်အစစ် မဖြစ်သေးရင် အဲဒီရုပ်နာမ် သင်္ခါရ ဆင်းရဲတွေမှာ ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒညဏ် မဖြစ်သေးဘူး။ အဲဒီငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒ ဉာဏ်မဖြစ်ရင် နိဗ္ဗာန်ကို မရောက်နိုင်ဘူး။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မြင်မှ ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒညဏ် ဖြစ်တယ်။ ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒညဏ်ဖြစ်ပြီးမှ အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုလျက် ဆိုက်ရောက်နိုင်တယ်။ အဲဒါကို ကိန်းသေမှတ်ထားကြရမယ်။ ဒါကြောင့် ယခုဟောနေတဲ့ အနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာလဲ “ဝေံ ပဿံ ဘိက္ခဝေ သုတဝါ အရိယသာဝကော ဣပသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူ တာပါပဲ။ ဒီပုံ ဒီနည်းဖြင့်ဟောထားတဲ့ အခြားသုတ်တွေလဲ များစွာပင် ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီပါဠိကို နိဿယနည်းဖြင့် ရှေ့နားက အနက်ပြန်ပြခဲ့ပါပြီ။ မြန်မာသက်သက်ပြန်ရင်တော့ ဒီလိုဖြစ်တယ်။

မြန်မာပြန်အကျဉ်းချုပ်

၃၂၁

မြန်မာပြန်အကျဉ်းချုပ်

ရဟန်းတို့ အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော ဘုရားတပည့် အရိယသာဝကသည် ဤပြခဲ့သည့်အတိုင်း (ရှစ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ကို ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှဟု) သိမြင်လျှင် ရှစ်၌လဲ မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့သည်။ ဝေဒနာ၌လဲ မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့သည်။ သညာ၌လဲ မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့သည်။ သင်္ခါရတို့၌လဲ မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့သည်။ စိတ်ဝိညာဏ်၌လဲ မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့သည်။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။ ရဟန်းတို့ အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော။ပ။ စိတ်ဝိညာဏ်၌လဲ မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့သည်။

နိဗ္ဗိန္ဒညဏ်၏သရုပ်

ဒီပါဠိထဲမှာ “ဝေ ပဿံ ဤဆိုခဲ့သည်အတိုင်း ရှုမြင် သိမြင်လျှင်” ဆိုတဲ့စကားရပ်ဖြင့် ဘက်ညာဏ်အထိ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို အကျဉ်းချုံးပြီး ပြတာပဲ။ “နိဗ္ဗိန္ဒတိ-မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့သည်” ဆိုတဲ့စကားဖြင့် ဘယ အာဒိနဝ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်တို့မှစ၍ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီတိုင်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ပုံကို အကျဉ်းချုံးပြီး ပြတာပဲ။ ဒါကြောင့် မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ (ဒု-၂၀)မှာ ဒီလို ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

နိဗ္ဗိန္ဒတိတိ ဥက္ကဏ္ဍတိ၊ ဝတ္ထ ဝ နိဗ္ဗိဒါဘိ ဝဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာ အဓိပ္ပေတာ။

နိဗ္ဗိန္ဒတိတိ-ငြီးငွေ့၏ ဟူသည်မှာ၊ ဥက္ကဏ္ဍတိ-ပျင်းသည်-မပျော်မွေ့ (ဟု ဆိုလိုသည်)၊ ဝ-ဆက်၍ဖွင့်ပြဦးအံ့၊ ဝတ္ထ-ဤပါဌ်၌၊ နိဗ္ဗိဒါဘိ-ငြီးငွေ့ သည်ဟူသော စကားဖြင့်၊ ဝဋ္ဌာန ဂါမိနိ ဝိပဿနာ-ဝဋ္ဌာနမည်သော အရိယ မဂ်သို့ ဆိုက်ရောက်သွားသော ဝိပဿနာကို၊ အဓိပ္ပေတာ-အလိုရှိအပ်၏။ ၊-ဆိုလိုပါသည်တဲ့။

ပဋိသန္တိဒါမဂ်နှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းများမှာတော့ အဲဒီ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဆို တာကို ဘယဉာဏ် အာဒိနဝဉာဏ် နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် မုဉ္ဇိတုကမျတာဉာဏ် ပဋိသင်္ခါဉာဏ်၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်၊ ဝဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာဉာဏ်လို့ ဉာဏ်ခုနစ်ဆင့်ဖြင့် ခွဲခြားပြီး အကျယ်ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီ ခုနစ်ဆင့် ထဲက ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်အထိတော့ ပြောခဲ့ပါပြီ။ ယခုကျန်တဲ့ဉာဏ် များဖြစ်ပုံကို ဆက်ပြီးပြောရမယ်။

နိဗ္ဗာန်လို့ဈင်မှု အစစ်နှင့်အတူ

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရှုမှတ်တိုင်း လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားတာကို သာတွေ့ရတဲ့အတွက် မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ စသော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့နှင့်စပ်ပြီး မနှစ်သက် မပျော်မွေ့ဘဲ ငြီးငွေ့တဲ့အခါမှာ အဲဒီရုပ်နာမ်တွေကို ဆုပ်ကိုင် မထားလိုတော့ဘူး။ စွန့်လွှတ်ချင်လာတယ်။ ဒီလိုဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ မရှိမှ အေးငြိမ်းမှာပဲလို့ သဘောပေါက်လာတယ်။ အဲဒါဟာ နိဗ္ဗာန် အစစ်ကို

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာပုံ

၃၂၃

တကယ်လိုလားတဲ့ဆန္ဒ ဖြစ်လာတာပဲ။ ရှေးက နိဗ္ဗာန်လိုချင်တယ် ဆိုတာက တော့ နိဗ္ဗာန်ကို ခြုံကြီးများ လိုထင်ပြီး အဲဒီ နိဗ္ဗာန်ရောက်တော့ အလိုရှိရာတွေ ကို အမြဲတမ်းခံစားနေရလိမ့်မယ်လို့လဲ မျှော်လင့်ပြီး အလိုရှိခဲ့တာလဲ ဖြစ်တတ် ပါတယ်။ အဲဒီလိုဟာကတော့ နိဗ္ဗာန်အစစ်ကို လိုချင်တာမဟုတ်ဘူး။ လောက ချမ်းသာမျိုးကို လိုချင်တာပဲ။ ရုပ်နာမ်တွေရဲ့အပြစ်ကို တကယ်မမြင်သေးတဲ့ လူတွေက လောကီချမ်းသာမျိုး ခံစားနေရတာကိုသာ ကြိုက်နေကြတယ်။ ရုပ်နာမ်တွေ အကုန်ချုပ်ကင်းတယ် မခံစားရတော့ဘူးဆိုရင် လက်မခံနိုင်ဘဲ ရှိနေတတ်ကြပါတယ်။

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာပုံ

ဒါကြောင့် တစ်ချိန်က အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်က “ငါ့ရှင် တို့၊ ဤနိဗ္ဗာန်ဟာ ချမ်းသာတယ်၊ ဤနိဗ္ဗာန်ဟာ ချမ်းသာတယ်”လို့ နိဗ္ဗာန်ကို ချီးကျူးတဲ့အခါမှာ လာလုဒါယီဆိုတဲ့ ရဟန်းက “အရှင်သာရိပုတ္တရာ နိဗ္ဗာန်မှာ ခံစားမှုဝေဒနာမရှိလို့ ဘာကိုမျှမခံစားရဘူး မဟုတ်ပါလား၊ အဲဒီလို မခံစားရတဲ့ နိဗ္ဗာန်မှာ ဘာက ချမ်းသာတာလဲ”လို့စောဒနာတယ်။ အဲဒါဟာ ရုပ်နာမ်တွေ လုံးဝမရှိဘူး။ ခံစားတတ်တဲ့ ဝေဒနာလဲမရှိလို့ ခံစားမှု မရှိဘူးဆိုတာကို သဘောမပေါက်လို့ စောဒနာတာပါပဲ။

အဲဒီစောဒနာကို အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်က “အဲဒီ ခံစားမှု ဝေဒနာမရှိလို့ မခံစားရတာဟာ ချမ်းသာပါပဲ”လို့ ဖြေရှင်းတော်မူလိုက်ပါ တယ်။ ဟုတ်တယ်။ ခံစားရတဲ့ ချမ်းသာထက် ဘာမျှမခံစားရဘဲ ငြိမ်းနေတာက

ပိုပြီး ချမ်းသာတယ်။ ချမ်းသာအစစ်ပဲ။ ခံစားရလို့ ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ် ထင်နေကြတာက နှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာ ရှိနေလို့ပဲ။ နှစ်သက်သာယာမှု မရှိရင် ခံစားရတာကို ချမ်းသာလို့ မထင်နိုင်ပါဘူး။ ဆင်းရဲလို့သာထင်မြင်နိုင် ပါတယ်။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အရသာကောင်းကလေးကို စားရတာကောင်း တယ်လို့ ထင်တာဟာ နှစ်သက်သာယာနေလို့ပါပဲ။ နေမကောင်းလို့ မစားချင် တဲ့အခါဖြစ်စေ၊ အစားစားပြီးလို့ ဝပြည့်နေတဲ့အခါ ဖြစ်စေ၊ အဲဒီလို အစာကောင်း ကို အတင်းခိုင်းလို့ စားရမယ်ဆိုရင် ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ်လို့ ထင်နိုင် ပါ့မလား။ ဆင်းရဲတယ် မကောင်းဘူးလို့သာ ထင်ဖွယ်ရှိပါတယ်။ အဆင်းအလှ ကလေးတွေကို မရပ်မနားဘဲ မပြတ်ကြည့်နေရမယ်ဆိုရင် ဘယ်နှစ်နာရီ ဘယ်နှစ်ရက် ဘယ်နှစ်လ ဘယ်နှစ်နှစ်လောက် ကြည့်နေနိုင်ပါ့မလဲ။ အသံ ကောင်းကလေးကို မပြတ်နားထောင်နေရမယ်ဆိုရင်ကော ဘယ်လောက်ကြာ အောင် နားထောင်နေနိုင်ပါ့မလဲ။ ၂၄-နာရီခန့် တစ်ရက်လောက်တောင် မပြတ်ကြည့်နေဖို့ မပြတ်နားထောင်နေဖို့ တတ်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အချိန်ပိုလွန် လာရင် မကြည့်လို နားမထောင်လိုဘဲ ဖြစ်လာမယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဆက်ပြီး မပြတ်ကြည့်ရှု နားထောင် နေဦးမယ်ဆိုရင် ဆင်းရဲကြောင်း ထင်ရှားလာမှာပဲ။ ဒါကြောင့် နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ တဏှာမရှိရင် မခံစားဘဲနေရတာက ချမ်းသာ ကြောင်း အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ ဒီအကြောင်းအရာတွေကို နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာ တရားတော်စာအုပ်(နာ-၅၉ စသည်)မှာ အပြည့်အစုံ ဖော်ပြထားပြီး ရှိနေပါပြီ။

နိဗ္ဗာန်မျှော်ကြည့်တဲ့ ဉာဏ်

၃၂၅

နိဗ္ဗာန်မျှော်ကြည့်တဲ့ ဉာဏ်

နိဗ္ဗိန္ဒုဉာဏ်ဖြစ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ ရုပ်နာမ်တို့၏ အပြစ်ကို တကယ်မြင်ပြီး ငြီးငွေ့နေတဲ့အတွက် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာမရှိရာ ခံစားမှုမရှိရာ နိဗ္ဗာန်ကို ချမ်းသာအစစ်အနေဖြင့် သိမြင်ပြီး တကယ်လိုလားတော့တာပဲ။ အဲဒါဟာ မျှော်စင်ပေါ်ကနေပြီး အဝေးကိုမျှော်ကြည့်သလို နိဗ္ဗာန်အစစ်ကို မုဉ်တုကမျှတာ ဉာဏ်ဖြင့် မျှော်ကြည့်တဲ့သဘောပါပဲ။ အဲဒီလို နိဗ္ဗာန်အစစ်ကိုလိုလားပြီး ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကို စွန့်လွှတ်ချင်တော့ စွန့်လွှတ်နိုင်အောင် ဆက်ပြီးရှုမှတ် အားထုတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ဆက်ပြီး ရှုသိတာဟာ တဖန် ထင်ပြီး ရှုသိတာဖြစ်တဲ့ အတွက် ပဋိသင်္ခါဉာဏ်လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီဉာဏ်က အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘော များကို ရှေးကထက်ပိုပြီးသိတယ်။ အထူးအားဖြင့် ဒုက္ခသဘော ဒုက္ခအခြင်း အရာတွေကို ပိုပြီးတွေ့ရတတ်တယ်။ အဲဒီ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်က ရင့်သန်အား ကောင်းလာတဲ့အခါ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေကို လျစ်လျူရှုနိုင်တဲ့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သမ္မသနဉာဏ်မှစပြီး ဝိပဿနာ ဉာဏ်တွေ တစ်ဆင့်ချင်း တဖြည်းဖြည်းတက်လာပုံကတော့ နေယျပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ ယေဘုယျသဘောပါပဲ။ သောတာပန်စသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များမှာတော့ ရှုမှတ်လိုက်ရင် မကြာမီအတွင်းမှာ သင်္ခါရုပေက္ခာ ဉာဏ်ကို ရောက်တတ်ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားကို နာနေကြတဲ့ သောတာပန် ပဉ္စဝဂ္ဂိုလ်ဟုန်းတော်များမှာတော့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် သို့ အလျင်အမြန် ရောက်သွားကြတယ်ဆိုတာ ယုံမှားဖွယ်မရှိပါဘူး။

သင်္ခါရူပေက္ခာမှာ ဂုဏ် ၆-ပါးရှိတယ်

(၁) ကြောက်ခြင်း နှစ်သက်ခြင်း ကင်းတယ်

သင်္ခါရူပေက္ခာဉာဏ်က ဂုဏ် ၆-ပါးဖြင့် ထင်ရှားပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့ (ဘယဉ္စ နန္ဒိဉ္စ ဝိပ္ပဟာယ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု ဥဒါသိနော) လို့ဆိုထားတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့်အညီ ကြောက်ခြင်းလဲမရှိ နှစ်သက်ပျော်မွေ့ခြင်းလဲ မရှိဘဲ လျစ်လျူရှုနေနိုင်တာက သူ့ဂုဏ်အင်္ဂါတစ်ပါးပဲ။ ဘယ်လို ကြောက်ခြင်း ကင်း တာလဲ၊ ဘယ်လိုနှစ်သက်ပျော်မွေ့ခြင်းကင်းတာလဲလို့ဆိုတော့ ဘက်ဉာဏ် ဖြစ်စဉ်က ကြောက်ဖွယ်ဘေးကို ဆင်ခြင်ခဲ့တယ်။ ကြောက်တဲ့အခြင်း အရာနဲ့ အသိဉာဏ်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ယခုသင်္ခါရူပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီလို ကြောက်တဲ့အခြင်းအရာ မရှိတော့ဘူး။ နောက်ပြီးတော့ အာဒိနဝဉာဏ်ဖြစ်စဉ်က အပြစ်မြင်ခဲ့တယ်။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် ဖြစ်စဉ်က ငြီးငွေ့ခဲ့တယ်။ မုဉ္ဇိတုကမျတာဉာဏ် ဖြစ်စဉ်က ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကို စွန့်လွှတ်လိုတဲ့သဘော ထင်ရှားခဲ့တယ်။ ပဋိသင်္ခါ ဉာဏ်ဖြစ်စဉ်က အထူး ကြောင့်ကြပျံ့၍ ရှုတဲ့သဘောရှိခဲ့တယ်။ သင်္ခါရူပေက္ခာ ဉာဏ်တဲ့ရောက် အခါကျတော့ အဲဒီအပြစ်မြင်တာ၊ ငြီးငွေ့တာ၊ စွန့်လိုတာ၊ အထူးကြောင့်ကြပျံ့တာဆိုတဲ့ အခြင်းအရာတွေလဲ မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီလိုဖြစ်ပုံကို ရည်ပြီးတော့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ဘယဉ္စ-ကြောက်ခြင်းကိုလဲ၊ ဝိပ္ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍ လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ဒီစကားအရ ကြောက်ခြင်းကင်းတယ်လို့ ဆိုခြင်းဖြင့် အပြစ်မြင်ခြင်း ငြီးငွေ့ခြင်း စွန့်လိုခြင်း အထူးကြောင့်ကြပျံ့ခြင်းဆိုတာတွေလဲ ကြောက်ခြင်းနှင့်အတူ တစ်ပါးတည်းကင်းသွားကြတယ်လို့ ယူရပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြစ်စဉ်က လွန်ကဲတဲ့ ပီတိသုခတွေ၊
ဖြင့် နှစ်သက်ပျော်မွေ့ခြင်းဟာ အလွန်အကဲဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သင်္ခါရုပေက္ခာ
ဉာဏ်က ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ထက် သာလွန်ကောင်းမြတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ရောက်တဲ့အခါမှာ အဲဒီလို နှစ်သက်ပျော်မွေ့ ခြင်းလဲမရှိဘဲ
ကင်းနေပါတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်ပုံကို ရည်ပြီးတော့ နန္ဒိဉ္ဇ ဝိပ္ပဟာယ-နှစ်သက်
ပျော်မွေ့ခြင်းကိုလဲ ယယ်ပြီးတော့၊ ဝါ-နှစ်သက်ဝမ်းသာ ခြင်းတွေလဲကင်းပြီး
တော့၊ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု ဥဒါသီဇော-မြင်မှု ကြားမှု တွေ့မှု သိမှု သင်္ခါရအားလုံး
တို့၌ လျစ်လျူအညီအမျှ ရှုနေတယ်လို့၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ဆိုထားပါတယ်။
ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်ခိုက်တုန်းကလို နှစ်သက်ဝမ်းသာမှု ပျော်မွေ့မှုလဲ လွန်လွန်
ကဲကဲ မရှိတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ ယခုပြောခဲ့တာဟာ တရားဘက်က
ကြောက်ခြင်း နှစ်သက်ခြင်းကင်းပုံပါပဲ။

ထို့အတူပင် လောကဘက်က ကြောက်ခြင်း နှစ်သက်ခြင်း ကင်းပုံလဲ
ထင်ရှားပါတယ်။ ထင်ရှားပုံကတော့ နေရေး ထိုင်ရေး လောကရေးနဲ့စပ်ပြီး
စိုးရိမ်စရာတွေကို ကြားရပေမယ့် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ရောက်နေတဲ့ ယောဂီမှာ
ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်ခြင်း သိပ်မဖြစ်ဘူး။ သက်သာခွင့်ရနေတတ်ပါတယ်။ ဝမ်းသာ
စရာတွေကို တွေ့ရပေမယ့် အလွန်အကဲ ဝမ်းသာတက်ကြွမှု နှစ်သက်မှု
မဖြစ်ဘူး။ သက်သာခွင့်ရနေပါတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ပုံတွေဟာ လောကဘက်က
ကြောက်ခြင်း နှစ်သက်ခြင်းကင်းနေပုံတွေပါပဲ။ အဲဒီလို အကြောင်းအရာကို
ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ ဉာဏ်စဉ်တရားဟောတဲ့အခါကျတော့
အဲဒီဆောင်ပုဒ်ဖြင့် ဟောနေပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

(၁) ကြောက်နှစ်သက်ခြင်း ကင်းရှင်းပေသည်။

ချမ်းသာဆင်းရဲ ရှိမြဲတူညီ။

(၂) ချမ်းသာနှင့်ဆင်းရဲ အညီအမျှ ရှုနိုင်တယ်

တရားဘက်ကရော လောကဘက်ကရော ကြောက်ခြင်းလဲကင်းတယ်။ နှစ်သက်ခြင်းလဲ ကင်းတယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ရဲ့ အညီအမျှရှုနိုင်ပုံ ဂုဏ်တစ်ပါးပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ ချမ်းသာ ဆင်းရဲ ရှိမြဲတူညီ-ဆိုတာကတော့ ချမ်းသာနဲ့တွေ့ရလို့လဲ မတက်ကြဘူး။ ဆင်းရဲနဲ့တွေ့ရလို့လဲ စိတ်ပျက်ခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်းမရှိဘူး။ အညီအမျှပဲ ရှုနိုင်တယ်။ အာရုံအကောင်းအဆိုး ၂-မျိုးလုံးမှာ ညီတူညီမျှ ရှုမှတ်ပြီး သိသိသွားနေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါက ဂုဏ်အင်္ဂါတစ်ပါးပဲ။ မှီရာ ပါဠိကတော့-

စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော

ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော-ဆိုတဲ့ ပါဠိပါပဲ။

စက္ခုနာ-မျက်စိဖြင့်၊ ရူပံ-အဆင်းကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်ပြီး၍၊ နေဝသုမနော ဟောတိ-ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာလဲ မဖြစ်၊ နဒုမ္မနော-နှလုံးမသာလဲ မဖြစ်ပါဘူးတဲ့။

ဘယ်လိုကောင်းတဲ့ လှပတဲ့အဆင်းကို မြင်ရလို့လဲ ဝမ်းသာခြင်း မဖြစ်ပါဘူးတဲ့။ ဘယ်လိုဆိုးတဲ့အဆင်းကို မြင်ရလို့လဲ နှလုံးမသာခြင်း မဖြစ်ပါဘူးတဲ့။ ဒါဖြင့် အဲဒီလိုအခါ စိတ်က ဘယ်လိုဖြစ်နေသလဲလို့ ဆိုတော့ ဥပေက္ခကော-ဝမ်းမသာ စိတ်မညစ် အညီအမျှ လျစ်လျူရှုလျက်၊ ဝိဟရတိ-နေပါတယ်တဲ့။ ဘာကြောင့် အဲဒီလို အညီအမျှရှုပြီး နေနိုင်ပါသလဲ ဆိုတော့

သဘော-အမှတ်ရလျက်၊ သမ္ပဓာနော-မှန်စွာသိနေလို့ ပါပဲတဲ့။ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း ရှုမှတ်ပြီးအဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာအားဖြင့် မှန်စွာသိသိပြီး မချစ်မမုန်း အညီအမျှ လျစ်လျူရှုနေနိုင်ပါတယ်တဲ့။ ခဏမစဲ ပျက်ပျက်သွားတဲ့မြင်မှု သဘောကို သိရုံ သိရုံမျှ လျစ်လျူရှုနေတဲ့သဘောပါပဲ။ အဲဒီလိုဖြစ်ပုံဟာ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ရောက်နေတဲ့ ယောဂီမှာ ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် ထင်ရှားနေပါတယ်။ အဲဒါက မြင်မှုနှင့်စပ်ပြီး လျစ်လျူအညီအမျှရှုပုံပဲ။

ထို့အတူပင် ကြားရာမှာလဲ အကောင်းအဆိုးကို အညီအမျှ လျစ်လျူရှုနိုင်တယ်။ နံရာ စားသိရာ ထိသိရာ ကြံသိရာတွေမှာလဲ သိရုံသိရုံမျှ အညီအမျှ ရှုနေနိုင်တယ်။ အဲဒီလို ရှုနိုင်တာကို အာရုံ ၆-ပါးနဲ့စပ်ပြီး အညီအမျှ လျစ်လျူရှုနိုင်တဲ့အတွက် ဆဠာရုပေက္ခာလို့ ခေါ်တယ်။ အင်္ဂါ ၆-ပါးရှိတဲ့ လျစ်လျူရှုမှုလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါဟာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်ထူးပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ရောက်နေတဲ့ ပုထုဇဉ်ယောဂီကလဲ အဲဒီလို ရှုနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ (တ-၅၂)မှာ တံ-ထိုရဟန္တာ၏ ဂုဏ်ဖြစ်တဲ့ ဆဠာရုပေက္ခာကို၊ အာရဒ္ဒဝိပဿကော-ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် စသည်သို့ရောက်နေသော ဝိပဿနာ ရှုသူသည်၊ ကာတုံ သက္ခောတိ-ပြုရန်ဖြစ်စေရန် စွမ်းနိုင်ပါတယ်။ လို့ ပြဆိုထားပါတယ်။ ဒီအဋ္ဌကထာအဆို အရအားဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရောက်နေတဲ့ ယောဂီမှာလဲ ဒီဂုဏ်နဲ့ပြည့်စုံတယ်လို့ ယူသင့်တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီဉာဏ်အဆင့်မှာတော့ မထင်ရှားလှပါဘူး။ ဘင်္ဂဉာဏ် အဆင့်မှာ အတော်အတန် ထင်ရှားပါတယ်။ ကောင်းကောင်း ထင်ရှားတာကတော့

၃၃၀

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ဒီသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကျမှပဲ သိသိသာသာ ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီလို ရဟန္တာ၏ဂုဏ်နဲ့ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့် ပြည်စုံနေတာကို သိရရင် အဲဒီလိုယောဂီကို ဘေးကပုဂ္ဂိုလ်များကလဲ ကြည်ညိုစရာကောင်းတယ်။ သူတစ်ပါးက မကြည်ညိုတောင် ယောဂီကက သူကိုယ်တိုင်တော့ အင်မတန် ကြည်ညိုစရာ အားရစရာ ကောင်းနေတာပဲ။ ကဲ ဒီဆောင်ပုဒ် အပိုဒ်ကလေးကို ထပ်ဆိုကြရမယ်။

ချမ်းသာ ဆင်းရဲ ရှုမြဲတူညီ၊
ကြောင့်ကြမပြု မှတ်ရှုလွယ်သည်၊
သင်္ခါရု ညီမှု ဂုဏ်သုံးမည်။

(၃) ရှုမှတ်ရလွယ်တယ်

တတိယဂုဏ်အင်္ဂါကတော့ အထူးကြောင့်ကြမပြုရဘဲနဲ့ ရှုမှတ်ရတာ လွယ်နေပါတယ်တဲ့။ အဲဒီ ဂုဏ်ပုဒ်ရဲ့မှီရာ ပါဠိကတော့ သင်္ခါရဝိစိနနေမဇ္ဈတ္တံ ဟုတ္တာ-သင်္ခါရတို့ကို ရှုသိမှု၌ အလယ်အလက် သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ လို့ ပြဆိုထားတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နဲ့ သင်္ခါရေသု ဝိယ တေသံ ဝိစိနနေပိ ဥဒါသိနံ ဟုတ္တာ-လို့ ဖွင့်ပြထောက်ခံထားတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာပါပဲ။ ရှုသိမှု၌ အလယ်အလတ် အညီအမျှဖြစ်တယ်လို့ ဆိုထားရာမှာ “သင်္ခါရုပေက္ခာဆိုတာ အရှင် သင်္ခါရတို့ကိုသာ လျစ်လျူရှုသင့်တယ်။ ရှုသိမှုကိုတော့ လျစ်လျူမရှု သင့်ဘူးမဟုတ်ပါလား”လို့ စောဒနာ စရာရှိတဲ့ အတွက် ဋီကာက ဒီလိုဖွင့်ပြ ထောက်ခံထားပါတယ်။ အရှင် သင်္ခါရတို့၌ လျစ်လျူရှုသလိုပဲ ယင်းသင်္ခါရ

(၄) ကြာရှည်စွာတည်တယ်

၃၃၁

တွေကို စူးစမ်းရှာသိတဲ့ ဝိပဿနာ၌လဲ အညီအမျှ လျစ်လျူရှုရတာ ပါပဲတဲ့။
 ယောဂီဟာ အောက်ပိုင်းဉာဏ်တွေတုန်းကဆိုရင် အာရုံပေါ်အောင်လဲ
 အထူးကြောင့်ကြပြုရတယ်။ ရှာသိမှု ဖြစ်အောင်လဲ အထူးကြောင့်ကြစိုက်ရ
 တယ်။ ဒီသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ကျတော့ ရှာသိစရာအာရုံပေါ်အောင်လဲ
 ကြောင့်ကြမစိုက်ရတော့ဘူး။ ရှာသိမှုဖြစ်အောင် လဲ ကြောင့်ကြမစိုက်ရတော့ဘူး။
 အာရုံကလဲ တစ်ခုပြီးတစ်ခု အလိုလို ထင်ပေါ်နေတယ်။ ပေါ်လာသမျှကို
 ရှာသိမှုကလဲ အထူးကြောင့်ကြမပြုရဘဲ ရှာသိရှာသိ သွားနေတယ်။ ရှုမှတ်ရတာဟာ
 အလွန်လွယ်ကူနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကြောင့်ကြမပြုရဘဲနဲ့ ရှုမှတ်လို့လွယ်ကူ
 တယ်ဆိုတာကို ဆောင်ပုဒ်တစ်ခုစီ ထားပါတယ်။ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ဂုဏ်သုံးပါးဟာ
 အညီအမျှ လျစ်လျူရှုခြင်းနဲ့ စပ်ဆိုင်တဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါများပါပဲ။ ထူးခြားတဲ့
 ဂုဏ်သုံးပါးကတော့ ဆောင်ပုဒ်ကစပြီး ဆိုကြရမယ်။

(ခ) ကြာရှည်စွာလဲ တည်မြဲသူတည်း။

ကြာလေသာ၍ သိမ်မွေ့လေသည်။

အာရုံတခြား ပြန်သွားကင်းသည်။

သင်္ခါရ တူးမှုဂုဏ်သုံးမည်။

(၄) ကြာရှည်စွာ တည်တယ်

အောက်ပိုင်းဉာဏ်တွေတုန်းကဆိုရင် တခြားကို စိတ်မထွက်ဘဲ
 နာရီဝက်ခန့် တစ်နာရီခန့်တောင် တည်ဖို့မလွယ်ဘူး။ ဒီသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်
 ကျတော့ တစ်နာရီလောက်လဲ အရှိန်မပျက် တည်နေတယ်။ ၂-နာရီ ၃-

နာရီစသည်လဲ အရှိန်မပျက် တည်နေတတ်ပါတယ်။ အဲဒါကို “ကြာရှည်စွာလဲ တည်မြဲသူတည်”လို့ ဆိုထားတာပါပဲ။ အဲဒီလို ကြာရှည် တည်ပုံဟာ ဒီဉာဏ်ဖြစ်ဖူးတဲ့ ယောဂီတွေနဲ့ ကိုယ်တွေ့ပါပဲ။ ဗိုရာသာကေ ပါဠိကတော့ သန္တိဋ္ဌနာပညာ-ကောင်းစွာတည်တဲ့ပညာဟာ သင်္ခါရူပေက္ခာဉာဏ်ပဲလို့ဆိုတဲ့ ပဋိသန္တိဒါမဂ် ပါဠိတော်ပါပဲ။ အဲဒီမှာ ကောင်းစွာတည်ပုံကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာက ဉာဏဿ-သင်္ခါရူပေက္ခာ ဉာဏ်၏၊ သန္တာနဝသေန-အစဉ်အတန်းသန္တာန်အလိုအားဖြင့်၊ ပဝတ္တိမာဟ- ဖြစ်ပုံကိုဆိုတယ် လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဟုတ်တယ်။ ကြာရှည်စွာတည်မှ ကောင်းစွာတည်တယ်လို့ ဆိုသင့်တာပဲ။

(၅) ကြာလေ သာ၍ သိမ်မွေ့တယ်

ပဉ္စမဂုဏ်ထူးကတော့ သုပ္ပဂ္ဂေ ဝိဋ္ဌံ ဝဇ္ဇိယမာနံ ဝိယ-ဗန်းထဲ၌ ဆင့်အပ်ဝိုင်းအပ်တဲ့ မုန့်မှုန့်ဟာ ကြာလေ ကြာလေ နူးညံ့သွားသလိုပဲ သိမ်မွေ့နူးညံ့သွားတယ်ဆိုတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့်အညီပါပဲ။ သင်္ခါရူပေက္ခာဉာဏ် ဟာ ဖြစ်ခါစကတည်းက အခြားအောက်ဉာဏ်များထက် သိမ်မွေ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဖြစ်ခါစထက် ကြာလေ ကြာလေ သာသာပြီး သိမ်မွေ့လာပါတယ်။ အဲဒါလဲ ယောဂီတို့၏ ကိုယ်တွေ့ဖြင့်ပင် ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါကြောင့် “ကြာလေ သာ၍ သိမ်မွေ့လေသည်”လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိုထားတယ်။

(၆) အာရုံတခြား ဖြန့်မသွားဘူး

နောက်ဆုံး ဂုဏ်ထူးကတော့ အာရုံတခြား ဖြန့်သွားကင်းသည်တဲ့ အောက်ပိုင်းဉာဏ်တွေတုန်းကတော့ စိတ်က အာရုံတစ်ပါးသို့ ပျံ့လွင့်

အာရုံတခြား ပြန့်မသွားဘူး

၃၃၃

ပျံ့လွင့်သွားတတ်တယ်။ ဒီဉာဏ်ကျတော့ စိတ်က တခြားအာရုံများဆီကို ပြန့်သွားတာ မရှိသလောက်ပဲ ဖြစ်နေတယ်။ အလွတ်အာရုံတွေသာ မဟုတ်ဘူး။ ရှုသင့်တဲ့အာရုံတွေထဲမှာတောင် ဖြန့်လို့မရဘဲ ရှိနေတတ်တယ်။ ဘာဂဉာဏ်စသည်တုန်းက တစ်ကိုယ်လုံးက အတွေ့ အထိတွေ့ကို ဖြန့်ပြီး ရှုမှတ်နေရင် အစဉ်အတိုင်း တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ပြန့်ပြီး သိသိသွားတာပဲ။ ဒီဉာဏ်ကျတော့ အဲဒီလို ဖြန့်လို့မရဘဲ ရှုမှတ်နေကျ အာရုံအနည်းငယ်မှသာ ရှုသိလျက် ရှုသိလျက် ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဥပမာ- တစ်ကိုယ်လုံးကို ဖြန့်ပြီး ရှုမှတ်နေရာက ရှုမှတ်နေကျဖြစ်တဲ့ ဖောင်းတာ ပိန်တာ ထိုင်တာ ထိတာ ဒီလေးခု၌သာ အစဉ်အတိုင်း သိလျက်သိလျက် ဖြစ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီလေးခု ထဲကလဲ ထိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ကိုယ်ကြီးက ပျောက်ပြီး ၃-ခုသာ ကျန်နေတတ်တယ်။ အဲဒီ ၃-ခုထဲကလဲ ဖောင်းတာ ပိန်တာ မပေါ်လာတော့ဘဲ ထိတာ ကလေးသာ ပေါ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီ ထိတာကလဲ ပျောက်သွားပြီး သိတဲ့စိတ်ကလေး တစ်ခုတည်းကိုသာ သိတယ် သိတယ်လို့ ရှုမှတ်နေရတတ်တယ်။ အဲဒီလိုအခါမှာ မိမိအထူးစိတ်ဝင်စား တဲ့အာရုံတို့ အမှုကိစ္စတို့ကို ဆင်ခြင်ကြည့်ရင်လဲ အဲဒီ အပြင်အာရုံတွေမှာ ကြာကြာမနေဘူး။ ရှုမှတ်နေကျ အတိုင်း မှတ်သိလျက် မှတ်သိလျက်သာ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် အာရုံတခြား ပြန့်သွားကင်းသည်လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိုထားတာပဲ။ မှီရာသာကေ ကတော့ ပတိလီယတိ-တွန့်၏၊ ပတိကုဋ္ဌတိ-ဆုတ်၏၊ န သမ္ပသာရီယတိ-ဖြန့်သော်လဲ ပြန့်မသွားဆိုတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ပါပဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ထပ်ပြီး ဆိုကြရမယ်။

(ခ) ကြာရှည်စွာလဲ တည်မြဲသူသည်၊

ကြာလေသာ၍ သိမ်မွေ့လေသည်။

အာရုံတခြား ပြန့်သွားကင်းသည်၊

သင်္ခါရ ထူးမှုဂုဏ်သုံးမည်။

ယခုပြောလာခဲ့တာဟာ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါ ၆-ပါးပဲ။ ဒီဉာဏ်ဖြစ်ဖူးတဲ့သူဆိုရင် ဒီဂုဏ်အင်္ဂါ ၆-ပါးကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ အားဖြင့် ထင်ရှားသိရပါတယ်။ အဲဒီလို ထူးခြားတဲ့ အသိဉာဏ်ကို မတွေ့ရဖူးသေးဘူး ဆိုရင် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ကို မရောက်သေးဘူးလို့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဆုံးဖြတ်ရုံပါပဲ။

ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာဖြစ်ပုံ

အဲဒီဂုဏ်အင်္ဂါ ၆-ပါးနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်က ထက်သန် ပြည့်စုံလာတဲ့အခါကျတော့ အလွန်လျင်မြန်ထူးခြားတဲ့ အသိတွေ ဖြစ်လာတယ်။ အဟုန်နဲ့ပြေးလာသလိုလဲ ထင်ရတတ်တယ်။ အဲဒီလို ထူးခြားတဲ့အသိကိုတော့ ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာလို့ခေါ်တယ်။ ဝုဠာန-ဆိုတာ ထတယ်လို့ အနက်ရှိတယ်။ တစ်နေရာရာမှ ထလာတာမျိုးပေါ့။ ဝိပဿနာဉာဏ်ကလဲ ထိသိမှု၊ ကြံသိမှု၊ ခံစားမှု၊ ကြားမှု၊ မြင်မှု၊ စသော ခဏမခဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်အလျဉ်မှာသာ ရှုသိလျက် ရှုသိလျက် ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ် အလျဉ်ပေါ်မှာသာ ကျကျနေတယ်။ အဲဒါဟာ ပဝတ္တခေါ်တဲ့ ရုပ်နာမ်အလျဉ် ပေါ်ဌ်သာ ကျကျနေပုံပါပဲ။ အဲဒီလို ရုပ်နာမ်အလျဉ်

ဝဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာဖြစ်ပုံ

၃၃၅

ပေါ်မှာသာ ကျကျနေရင်းထဲက အရိယမဂ်ဉာဏ် ဖြစ်လာတဲ့အခါကျတော့ ဖြစ်ပျက်တဲ့ ရုပ်နာမ်ကင်းချုပ်တဲ့ သဘောထဲသို့ ကျရောက်သွားတယ်။ အဲဒါဟာ ရုပ်နာမ်အလျဉ်မှထပြီး နိဗ္ဗာန်အာရုံသို့ ရောက်သွားတာပါပဲ။ အဲဒီလို ရုပ်နာမ်အလျဉ်မှ ထသွား တတ်သောကြောင့် အရိယမဂ်ကို ဝဋ္ဌာနလို့ ခေါ်တယ်။ ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ အထူးသွက်လက်လျင်မြန်တဲ့ ဝိပဿနာဆုံးသွား ရင် ဝဋ္ဌာနခေါ်တဲ့ ဒီအရိယမဂ်က နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုလျက် ဖြစ်တော့တာပဲ။ အဲဒီတော့ ထူးခြားတဲ့ ဝိပဿနာက ဝဋ္ဌာနခေါ်တဲ့ အရိယမဂ်ဆီကိုသွားတဲ့ သဘော ပြစ်နေတာပေါ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီဝိပဿနာအထူးကို ဝဋ္ဌာနဂါမိနီ လို့ ခေါ်တယ်။ သခါရအာရုံမှထတဲ့ အရိယမဂ်ထံသို့သွားတဲ့ ဝိပဿနာလို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။

အဲဒီ ဝဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာက ထိုခဏ၌ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ကြာသိမ္မကိုဖြစ်စေ၊ ထိသိမ္မကိုဖြစ်စေ၊ ကြားသိမ္မကိုဖြစ်စေ၊ မြင်သိမ္မကို ဖြစ်စေ၊ စားသိမ္မကိုဖြစ်စေ၊ နံသိမ္မကိုဖြစ်စေ၊ တစ်ခုခုကိုရှုသိလျက် ဖြစ်တယ်။ ရှုသိပုံကတော့ အလွန်လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲတဲ့ အခြင်းအရာဖြင့် သိသိသွားတာလဲရှိတယ်။ ဆင်းရဲတဲ့အခြင်းအရာ၊ မကောင်းတဲ့ အခြင်းအရာ အားဖြင့် သိသိသွားတာလဲရှိတယ်။ အနတ္တ အခြင်းအရာ သဘောတရား မျှအနေဖြင့် သိသိသွားတာလဲ ရှိတယ်။ အကြိမ်ကတော့ အနည်းဆုံး ၂- ကြိမ် ၃-ကြိမ် ဖြစ်တယ်။ များရင်တော့ လေးငါးဆယ်ကြိမ် စသည်လဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ကျမ်းဂန်ဝေါဟာရနဲ့ ပြောရရင် အဲဒီ ဝဋ္ဌာနဂါမိနီ နောက်ဆုံး အကြိမ်မှာ ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံခေါ်တဲ့ ရှုသိစောသုံးကြိမ် ဆုံးသွားတဲ့အခါ

ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ ချုပ်ငြိမ်းကင်းဆိတ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်အာရုံဆီသို့ ညွှတ်ကိုင်း အာရုံပြုတဲ့ ကာမကုသိုလ်ဇော အထူးတစ်ကြိမ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီဇော၏ အခြားမဲ့မှာ အရိယမဂ် ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ ချုပ်ငြိမ်းကင်းဆိတ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်အာရုံထဲသို့ ပြေးဝင် ကျရောက်သွားတယ်။ အဲဒီမဂ်ဇော၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးဖြစ်တဲ့ အရိယဖိုလ်ဇော ၂-ကြိမ် ၃-ကြိမ်ဖြစ်တယ်။ အာရုံပြုပုံကတော့ အရိယမဂ်နှင့် အတူတူပဲ။ အဲဒီလို အရိယမဂ်ဖိုလ် ဖြစ်သွားရင် ပုထုဇဉ်က သောတာပန် ဖြစ်သွားတာပါပဲ။ သောတာပန်က သကဒါဂါမ်၊ သကဒါဂါမ်က အနာဂါမ်၊ အနာဂါမ်က ရဟန္တာဖြစ်သွားတာပဲ။

အဲဒီလိုဖြစ်ရာမှာ နိဗ္ဗာန်အာရုံဆီကို ညွှတ်ကိုင်းအာရုံပြုတဲ့ ကာမ ကုသိုလ်ဇောကို ဂေါတြဘူလို့ခေါ်တယ်။ ပုထုဇဉ်အဖြစ် အစရှိတဲ့ မူလအန္တယ်ကို လွှမ်းမိုးကျော်လွန်သွားတဲ့ ဇောစိတ်လို့ ဆိုလိုတာပဲ။ ဒါကြောင့် ပဋိသန္ဓိဒါ မဂ်မှာ-

ဥပ္ပါဒါ-ဖြစ်ခြင်းမှ၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းရှိသော သင်္ခါရ အာရုံမှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတွာ- ထ၍၊ အနုပ္ပါဒ်-ဖြစ်ခြင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်အာရုံသို့၊ ပက္ခန္ဓတိတိ- ပြေးဝင်သွားတတ်သောကြောင့်၊ ဂေါတြဘု-ဂေါတြဘူမည်၏၊ ပဝတ္ထာ- မပြတ်ဖြစ်နေသော ရုပ်နာမ်အလျဉ်အာရုံမှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတွာ-ထ၍၊ အပ္ပဝတ္ထံ- ရုပ်နာမ်အလျဉ်ကင်းသော နိဗ္ဗာန်အာရုံသို့၊ ပက္ခန္ဓတိတိ-ပြေးဝင်သွားတတ် သောကြောင့်၊ ဂေါတြဘု-ဂေါတြဘူမည်၏-စသည်ဖြင့် ပြဆိုထားပါတယ်။

အဲဒါက နိဗ္ဗာန်အာရုံသို့ ဂေါတြဘူစိတ် ပြေးဝင်သွားပုံပဲ။ အရိယမဂ် ကလဲ အဲဒီ ဂေါတြဘူစိတ် ညွှတ်ကိုင်းပြေးဝင်သွားရာ နိဗ္ဗာန်အာရုံထဲကျရောက်

နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုပုံ မိလိန္ဒပဉ္စာ

၃၃၇

သွားတာပါပဲ။ အဲဒီလို ကျရောက်သွားပုံကို မိလိန္ဒပဉ္စာ (၃၁၁)မှာ ဒီလို ပြထားပါတယ်။

နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုပုံ မိလိန္ဒပဉ္စာ

တဿ တံ စိတ္တံ အပရာပရံ မနသိ ကရောတော ပဝတ္တံ
သမတိက္ကမိတွာ အပ္ပဝတ္တံ ဩက္ကမတိ၊ အပ္ပဝတ္တမနုပ္ပတ္တော မဟာရာဇ
သမ္မာပဋိပဇ္ဇော နိဗ္ဗာနံ သစ္စိကရောတိတိ ဝုစ္စတိ။

အပရာပရံ-တစ်မှတ်ပြီးတစ်မှတ် အဆင့်ဆင့်၊ မနသိကရောတော၊
နှလုံးသွင်း ရှုသိနေသော၊ တဿ-ထိုယောဂီ၏၊ တံ စိတ္တံ-ရှုသိနေသော
ထိုစိတ်သည်၊ (အပရာပရံ မနသိ ကရောတော-တစ်မှတ်ပြီး တစ်မှတ် အဆင့်ဆင့်
နှလုံးသွင်း ရှုသိနေစဉ်) ပဝတ္တံ သမတိက္ကမိတွာ-မပြတ်ဖြစ်နေသော ရုပ်နာမ်
အလျဉ်ကိုကျော်လွန်၍၊ အပ္ပဝတ္တံ၊ မပြတ်ဖြစ်နေသည့် ရုပ်နာမ်အလျဉ်၏
ပြတ်ဆဲချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောသို့၊ ဩက္ကမတိ-သက်ဝင်သွားလေတော့သည်-တဲ့။

ယောဂီဟာ မူလက ထိသိမှု ကြံသိမှု ကြားမှု မြင်မှုစသော မပြတ်ဖြစ်
နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို တစ်မှတ်ပြီးတစ်မှတ် အဆင့်ဆင့် မပြတ်ရှု သိနေရတယ်။
ရှုသိလို့ မကုန်မဆုံးနိုင်တဲ့ ရုပ်နာမ်အဖြစ်အပျက်တွေကိုချည်းတွေ့သိ
နေရတယ်။ အဲဒီလို မကုန်ဆုံးနိုင်တဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ
အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ရှုသိနေရင်းထဲက (ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံ ခေါ်တဲ့)
နောက်ဆုံး ရှုသိမှု၏ အခြားမဲ့မှာ အဲဒီသိစရာတွေရော ရှုသိတဲ့ စိတ်ရော
ပြတ်ဆဲချုပ်ငြိမ်းခြင်း သဘောထဲသို့ ရုတ်တရက် ညွတ်ကိုင်းကျရောက်သွား

၃၃၈

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

တယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်ရာမှာ ညွတ်ကိုင်းဆိုတာက ဂေါတြဘူမိတဲပဲ။ ကျရောက်သွားတာက အရိယမဂ်ဖိုလ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသွားတာပဲ။

ဒါကြောင့်-

မဟာရာဇ-မိလိန္ဒမင်းကြီး၊ သမ္မာပဋိပစ္ဆေ-နည်းလမ်းမှန်စွာ ကျင့်ခဲ့ရှုသိခဲ့သည်ဖြစ်၍၊ အပ္ပဝတ္တမနပ္ပတ္တော-ရုပ်နာမ်အလျဉ်၏ ပြတ်စဲချုပ်ငြိမ်းခြင်း သဘောလို၊ ဆိုက်ရောက်သွားသော ယောဂီကို၊ နိဗ္ဗာန် သစ္စိကရောတိတိ-နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသည်ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ-ပြောဆိုအပ်ပါတယ်-တဲ့။

အဲဒါဟာ ကျမ်းဂန်များအရ ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာနှင့် မဂ်ဖိုလ် ဖြစ်ပုံပါပဲ။ ယောဂီများ အတွေ့နဲ့လဲ ကိုက်ညီပါတယ်။ ကိုက်ညီပုံကတော့ ယောဂီဟာ အများအားဖြင့် ထိသိမှုကစပြီး ကြံသိမှု ကြားမှု မြင်မှု စသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကို မပြတ်ရှုသိလာခဲ့ရတယ်။ ရှေ့ပိုင်းကပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း ဘင်္ဂဉာဏ်ဖြင့် လျင်မြန်စွာပျက်ပျက်သွားတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ် တွေ့သိနေရတဲ့အတွက် ကြောက်ဖွယ်ထင် အပြစ်မြင်ပြီး ငြီးငွေ့လာခဲ့တယ်။ စွန့်လွှတ်လိုတဲ့ အတွက် စွန့်လွှတ်နိုင်အောင် ဆက်လက်ပြီး ရှုမှတ်အားထုတ် ပြီးသင်္ခါရတွေကို အညီအမျှ သိရုံသိရုံ ရှုသိနေတဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ရောက်လာတယ်။ အဲဒီသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်က ရင့်သန်တဲ့အခါ အထူးသွက်လက် ထင်ရှားတဲ့ ဝုဠာနဂါမိနီ အနုလောမဉာဏ်များ ဖြစ်လာပြီးတော့ ရှုသိစရာရော၊ ရှုသိမှုရော၊ သင်္ခါရအားလုံး ဆိတ်သုဉ်းချုပ်ငြိမ်းခြင်း သဘောထဲသို့ ကျရောက်သွားတယ်။ အဲဒါဟာ အရိယမဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသွားတာပါပဲ။ အဲဒီလို မျက်မှောက်ပြုသွားရင် ပုထုဇဉ်အဖြစ်မှ သောတာပန်ဖြစ်သွားတယ်။

ဦးဌေးဉာဏ်ဖြစ်ပြီး အရိယမဂ်ဖိုလ် ဉာဏ်ဖြစ်ပုံ

၃၃၉

မူလက သောတာပန်ဆိုရင်လဲ သကဒါဂါမ် ဖြစ်သွားတယ်။ သကဒါဂါမ်ဆိုရင်လဲ အနာဂါမ်ဖြစ်သွားတယ်။ အနာဂါမ်ဆိုရင်တော့ ရဟန္တာဖြစ်သွားတော့တာပဲ။ အဲဒီလို ဖြစ်သွားပုံကို ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ-

ဦးဌေးဉာဏ်ဖြစ်ပြီး အရိယမဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်ပုံ

နိဗ္ဗိန္ဒ္ဓံ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ။

နိဗ္ဗိန္ဒ္ဓံ-နိဗ္ဗိန္ဒ္ဓန္တော-ဦးဌေးလတ်သော်၊ ဝိရုဇ္ဈတိ-တပ်မက်ကင်းကာ အရိယမဂ် ဖြစ်လေတော့၏၊ ဝိရာဂါ-တပ်မက်ကင်းကာ အရိယမဂ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိမုစ္စတိ-အာသဝေါ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သွားလေတော့သည်-တဲ့။

ယောဂီမှာ သမ္မသနဉာဏ်မှ ဘက်ဉာဏ်အထိ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ရှုမြင်ပုံ သိပုံကို မြတ်စွာဘုရားက “ဝေ ပဿံ-ဤသို့ မြင်လျှင်”ဆိုတဲ့စကား၂-လုံးဖြင့် ဟောတော်မူတယ်။ ပြီးတော့ ဘယဉာဏ်မှ သင်္ခါရုပေက္ခာ အနုလောမဉာဏ်အထိ ဖြစ်ပုံကို “နိဗ္ဗိန္ဒ္ဓတိ၊ ဦးဌေးလေတော့သည်”လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ အဲဒီကနောက် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ပုံကို “နိဗ္ဗိန္ဒ္ဓံ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ၊ ဦးဌေးလျှင် တပ်မက်ကင်းသည်။ တပ်မက်ကင်းခြင်းကြောင့် လွတ်မြောက်သည်”လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ တို့တို့ကလေးပဲ။ ယောဂီမှာဖြစ်ပုံနဲ့ အံကျကိုက်နေတာပါပဲ။

ကိုက်ညီပုံကတော့-သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် အားကောင်းနေတဲ့ခါ ထူးခြားတဲ့အသိဉာဏ်တွေ လျင်မြန်စွာဖြစ်လာရင် မိမိ၏ရုပ်နာမ်တွေကို

စွန့်လွှတ်နိုင်လောက်အောင် ငြီးငွေ့မှုအားမကောင်းသေးတဲ့ ယောဂီမှာ “ဘာဖြစ်သွားမှာပါလိမ့်မလည်း သေများသေသွားမှာလေလား” စသည်ဖြင့် စိုးရိမ်တဲ့ စိတ် ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒီလို စိုးရိမ်စိတ်ဖြစ်ရင် အမှတ်သိက ကျပြီးတော့ လျော့ကျသွားတယ်။ ငြီးငွေ့မှုအားကောင်းနေရင်တော့ အဲဒီလို စိုးရိမ်စိတ် မဖြစ်ဘဲ အလိုက်သင့် ရှုသိ ရှုသိပြီး အစဉ်အတိုင်း လိုက်သွားတယ် အဲဒီအခါ တပ်မက်တွယ်တာခြင်းမရှိဘဲ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ ကင်းဆိတ် ချုပ်ငြိမ်း တဲ့သဘောထဲ ကျရောက်သွားတာပဲ။ အဲဒီလိုကျရောက်သွားရင် ကင်းငြိမ်း သင့်သော ကိလေသာအာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်မြောက်သွားတာပဲ။

အတွယ်အတာမရှိဘဲ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ကျရောက်သွားလျှင် ဒိဋ္ဌိအာသဝေါမှလဲ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် တကွ ယှဉ်တက် အဝိဇ္ဇာ အာသဝေါမှလဲ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ အပါယ်ကျ စေနိုင်လောက်အောင် ယုတ်ညံ့ကြမ်းတမ်းတဲ့ ကာမာသဝ စသည်တို့မှလဲ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ အဲဒါဟာ သောတာပတ္တိမဂ်၏ အကျိုးဖြစ်တဲ့ သောတာပတ္တိဖိုလ်အရအားဖြင့် လွတ်မြောက်သွားပုံပါပဲ။

သကကိမိမဂ်ဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းရာ ကျရောက်သွားတဲ့အခါ ကြမ်းတမ်းတဲ့ ကာမရာဂစသော အာသဝေါကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းရာကျရောက်သွားတဲ့အခါ သိမ်မွေ့သော ကာမရာဂ နှင့်တကွ တန်းတူဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာသဝမှ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ အရဟတ္တ မဂ်ဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းရာ ကျရောက်သွားတဲ့အခါ အာသဝေါကိလေသာ ဟူသမျှမှ အကြွင်းမဲ့လွတ်မြောက်သွားတယ်။ အဲဒီလို လွတ်မြောက်သွားတာတွေဟာ“

ပြီးငွေဉာဏ်ဖြစ်ပြီး အရိယမဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်ပုံ

၃၄၁

ဝိရာဂါ-ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၌ တပ်မက်ကင်းခြင်းကြောင့် ဝါ-တပ်မက်ကင်းလျက် ရုပ်နာမ်ချုပ်ရာသို့ သက်ရောက်သွားခြင်းကြောင့်၊ ဝိမုတ္တတိ-မဂ်၏အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်အရအားဖြင့် လွတ်မြောက်လေတော့သည်”လို့ဆိုရတာနဲ့အညီပါပဲ။
အဲဒီလို လွတ်မြောက်ပုံကို ပြန်လှည့်ပြီး ဆင်ခြင်ကြည့်တဲ့အခါ လွတ်မြောက် သွားပုံကို ထင်ရှားသိရပါ တယ်။ အဲဒီလို ဆင်ခြင်ပြီး သိပုံကိုလဲ ဒီအနတ္တလက္ခဏာ သုတ်မှာ နောက်ဆုံး စကားအနေဖြင့် ဒီလိုဟောတော်မူပါတယ်။

ရဟန္တာမှာ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြစ်ပုံ

ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ“ခိဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ”တိ ပဇာနာတိ။

ဝိမုတ္တသ္မိံ-လွတ်မြောက်လတ်သော်၊ ဝိမုတ္တမိတိ၊ ကိလေသာမှ စိတ်လွတ်သွားပြီဟု ဆင်ခြင်လျက်၊ ဉာဏံ ဟောတိ-အသိဉာဏ်ဖြစ်လေ တော့သည်၊ ခိဏာ ဇာတိ-ဘဝသစ်ဖြစ်မှုကုန်ပြီ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ- ရှုသိမှုဟူသော အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးဖြစ်ပေပြီ။ ကတံ ကရဏီယံ- သိသင့်သမျှသိအောင် ပြုမှုကိစ္စကို ပြုလေသည်၊ ဣတ္ထတ္တာယာ-ဤကိစ္စ အတွက်၊ အပရံ-အခြားပြုဖွယ်သည်၊ န-မရှိတော့ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဆင်ခြင် လျက်၊ ပဇာနာတိ-သိလေတော့သည်-တဲ့။

ဒါကရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ဆင်ခြင်ပုံ ပစ္စဝေက္ခဏာပဲ။ အဲဒီမှာဘဝသစ် ဖြစ်မှုကုန်ပြီလို့ သိတာဟာ ဘာကြောင့်ပါလဲဆိုတော့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကို မြဲတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့ ကောင်းတဲ့အနေ အသက်ကောင် အတ္တကောင်

အနေဖြင့် အသိမှား အထင်မှားပြီး သာယာစွဲလမ်းနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဘဝသစ်က အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီလို အသိမှား အထင်မှား တွေ လုံးဝကင်းနေရင် သာယာစွဲလမ်းမှုလဲ လုံးဝကင်းသွားတယ်။ အဲဒီလို အသိမှား အထင်မှားတွေနှင့်တကွ သာယာစွဲလမ်းမှု လုံးဝကင်းသွားတာကို သိရတဲ့အတွက် ဘဝသစ်ဖြစ်မှု ကုန်ပြီလို့ သိမြင်ဆုံးဖြတ်တာပါပဲ။ အဲဒါဟာ ပယ်ပြီးကုန်ပြီး ကိလေသာကို ဆင်ခြင်တဲ့သဘောပါပဲ။

ဗြဟ္မစရိယ အကျင့်မြတ်ဆိုတာကတော့- သီလ သမာဓိ ပညာပဲ အဲဒီ အကျင့်မြတ်ဟာ သီလသက်သက် စောင့်ထိန်းနေရုံနှင့်လဲ မပြီးဘူး။ ဈာန်သမာဓိ သက်သက်နဲ့လဲ မပြီးဘူး။ ဖြစ်တိုင်းသော ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုသိမှုဖြင့် အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင် ရောက်သွားမှ ပြီးတယ်။ ဒါကြောင့် ရှုသိမှုဟူသော အကျင့်မြတ် ကို ကျင့်သုံးပြီး ဖြစ်ပေပြီလို့ ပဓာနဖြစ်တဲ့ ရှုသိမှုကို သရုပ်ဖော်ပြီး ပြလိုက်ပါတယ်။

ကရုဏီယ-ပြုဖွယ်ကိစ္စဆိုတာ သစ္စာလေးပါးကို အပြည့်အစုံသိ အောင် ပြုကျင့်မှုပါပဲ။ အဲဒါလဲ အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင် ရှုသိမှုဖြင့် ပြုခြင်း ကိစ္စပြီးတာပါပဲ။ အောက်မဂ်သုံးပါးဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းတဲ့သဘောကို ကိုယ်တိုင် တွေ့သိမြင်ပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခသစ္စာကို သိပြီး ဖြစ်ပေမယ့် အမှတ်မှား အသိမှားတဲ့ သညာဝိပလ္လာသနဲ့ စိတ္တဝိပလ္လာသ အချို့က ကျန်နေသေးတယ်။ အဲဒီလို အမှတ်မှား အသိမှား အချို့က ရှိနေသေးတဲ့ အတွက် ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ် စသည်ဖြင့် ထင်ပြီး နှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာကလဲ ရှိနေသေးတာပဲ။ အဲဒီ တဏှာသမုဒယကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ

မပြီးသေးဘူး။ ဒါကြောင့် အနာဂါမ်တောင်မှ ဘဝအသစ် ဖြစ်နေရသေးတာပဲ။ အရဟတ္တမဂ်ရောက်တော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခသစ္စာကို အပြည့်အစုံ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိပြီးဖြစ်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် အမှတ်မှား အသိမှားတဲ့ ဝိပလ္လာသတွေလဲ အကုန်ကင်းသွားတယ်။ အဲဒီ ဝိပလ္လာသတွေ အကုန်ကင်း သွားတဲ့အတွက် နှစ်သက်သာယာ တဲ့တဏှာသမုဒယလဲ ဖြစ်နိုင်ခွင့်မရှိတော့ဘဲ လုံးဝကင်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် သစ္စာလေးပါး သိခြင်းကိစ္စကို ပြုမူဟာလဲ လုံးဝပြီးစီးပြည့်စုံသွားတယ်။ အဲဒီလို ပြည့်စုံပုံကို ရည်ပြီးတော့ ဤကိစ္စအတွက် အခြားပြုဖွယ် မရှိတော့ဘူးလို့ ဆင်ခြင်တာပါပဲ။

ယခုပြောခဲ့တဲ့ ရဟန္တာ၏ဆင်ခြင်ပုံ ပစ္စဝေက္ခဏာထဲမှာ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကိလေသာတို့ကို သီးသန့်တိုက်ရိုက် ဆင်ခြင်ပုံကတော့ မပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အဲဒီမဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ပယ်ပြီး ကိလေသာတွေကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ဆက်လက်ဆင်ခြင်ပုံတွေပဲလို့ မှတ်ယူရပါတယ်။ အကျဉ်းမြတ်ကို ကျင့်သုံး ပြီးပြီ ပြုဖွယ်ဟူသမျှ ပြုပြီးပြီလို့ ဆင်ခြင်တာတွေဟာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တို့ကို ဆင်ခြင်ပြီးမှ ဆက်ပြီး ဆင်ခြင်ပုံတွေပါပဲ။ စိတ်လွတ်သွားပြီ၊ ဘဝအသစ် ဖြစ်မှုကုန်ပြီလို့ ဆင်ခြင်တာဟာ ပယ်ပြီးကင်းပြီး ကိလေသာကို ဆင်ခြင်ပြီးမှ ဆက်ပြီးဆင်ခြင် ပုံပါပဲ။ သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်များမှာဖြစ်တဲ့ ပစ္စဝေက္ခဏာ အကြောင်းကိုတော့ သီလဝန္တသုဋ္ဌန်းတရားတော် စာအုပ် (နာ ၂၄၃စသည်) မှာ ပြထားပြီး ရှိနေပါတယ်။

ယခုအရိယမဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြစ်ပုံပြတဲ့ ပါဠိအနက်ကို ထပ်ပြီးရှုတ်ဆို ပြဦးမယ်။

နိဂုံးချုပ် ဘုရားစကားတော်

နိဗ္ဗိန္ဒ္ရံ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ၊ ဝိမုတ္တာဗ္ဗိ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ၊ “ဒိဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ ကတံ ကရဏိယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ”တိ ပဓာနာတိ။

နိဗ္ဗိန္ဒ္ရံ-နိဗ္ဗိန္ဒုန္တော-ရုပ်ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ စိတ်ဝိညာဏ်တို့၌ မပျော်မမွေ့၊ ငြီးငွေ့လတ်သော်၊ ဝိရုဇ္ဈတိ-ယင်းရုပ်နာမ်တို့၌ တပ်မက်ကင်းကာ အရိယမဂ်ဖြစ်လေတော့၏။ ဝိရာဂါ-တပ်မက်ကင်းကာ အရိယာမဂ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိမုစ္စတိ-အာသဝေါကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သွားလေတော့သည်၊ ဝိမုတ္တာဗ္ဗိ-လွတ်မြောက်လတ်သော်၊ ဝိမုတ္တမိတိ-ကိလေသာမှ စိတ်လွတ်သွားပြီဟု ဆင်ခြင်လျက်၊ ဉာဏံ ဟောတိ-အသိဉာဏ်ဖြစ်လေတော့သည်၊ ဒိဏာဇာတိ-ဘဝသစ်ဖြစ်မှုကုန်ပြီ၊ ဝုသိတံဗြဟ္မစရိယံ-ရှုသိမှုဟူသော အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးဖြစ်ပေပြီ၊ ကတံ ကရဏိယံ-သိသင့်သမျှ သိအောင် ပြုမှုကိစ္စကို ပြုပြီးပေပြီ၊ ဣတ္ထတ္တာယ-ဤကိစ္စအတွက်၊ အပရံ-အခြားပြုဖွယ်သည်၊ န-မရှိတော့ပြီ ဣတိ-ဤသို့၊ ဆင်ခြင်လျက်၊ ပဓာနာတိ-သိလေတော့သည်။

အဲဒါကို မြန်မာသက်သက် အချောပြန်ရရင် ဒီလို ဖြစ်ပါတယ်။

နိဂုံးချုပ်စကားတော်၏ မြန်မာပြန်

ငြီးငွေ့လျှင် တပ်မက်ကင်းကာ အရိယာမဂ်ဖြစ်လေတော့သည်။ တပ်မက်ကင်းကာ အရိယမဂ်ဖြစ်ပေါ်လာသောကြောင့် (အာသဝေါ

နိဂုံးချုပ် ဘုရားစကားတော်

၃၄၅

ကိလေသာတို့မှ) လွတ်မြောက်သွားလေတော့သည်။ လွတ်မြောက်လျှင် စိတ်ဟာ လွတ်သွားပြီလို့ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ဖြစ်လေတော့သည်။ (ဆင်ခြင် ပုံမှာ)ဘဝသစ်ဖြစ်မှုကုန်ပြီ။ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပေပြီ။ ပြုဖွယ် ကိစ္စကို ပြုပြီးပေပြီ။ ဒီကိစ္စအတွက်အခြားတစ်ပါး ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီလို့ ဆင်ခြင်လျက် သိမြင်ဆုံးဖြတ်လေတော့သည်။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရ မယ်။ ငြီးငွေ့လျှင် တပ်မက်ကင်းကာ ။ပ။ မရှိတော့ပြီလို့ ဆင်ခြင် လျက် သိမြင်ဆုံးဖြတ်လေတော့သည်။

အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောတော်မူတဲ့ အနတ္တ လက္ခဏသုတ် တရားတော်၏ အဆုံးသတ်နိဂုံးချုပ် စကားပါပဲ။ အဲဒီကနောက် သင်္ဂါယနာတင် မထေရ်မြတ်များက ဒီလို မှတ်တမ်းတင်တော်မူခဲ့ကြပါတယ်။

သင်္ဂါယနာတင် မှတ်တမ်း

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ အတ္တမနာ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု၊ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒု။ ဣမသ္မိံ စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ ဘိက္ခုနံ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုဒ္ဓိသုတံ။ ဣဒံ-(ရှုပ် ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ-ဟူသော စကားတော်မှစ၍ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ-တိုင်အောင်) ဤအနတ္တလက္ခဏသုတ်တရား တော်ကို၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ-ပဉ္စဝဂ္ဂိ ရဟန်းတော်တို့ ရဟန္တာဖြစ်ရေးအတွက် မိန့်မြွက်သောအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု-ပဉ္စဝဂ္ဂိ ရဟန်းတော် တို့သည်၊ အတ္တမနာ-ဝမ်းမြောက်ရွှင်ပြီး သည့် စိတ်နှလုံးရှိကြကုန်လျက်၊ ဘဂဝတော ဘာသိတံ-မြတ်စွာဘုရားဟော

၃၄၆

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ကြားသည့် စကားတော်ကို၊ အဘိနန္ဒ-နှစ်သက်အားရ သဘောကျသမှု သာဓု
ခေါ်ကာ ဝမ်းသာရွှင်ဖျ လက်ခံတော်မူကြပါသတည်း။

စ ပန-မှတ်သားဖွယ် အထူးကား၊ ဣမသ္မိ ဝေယျာကရဏသ္မိ-ဤ
အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို၊ ဘညမာနေ-ဟောနေစဉ် (ဝါ-
ဟောပြီးခါစ၌) ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ ဘိက္ခုနံ-ပဉ္စဝဂ္ဂိ ရဟန်းတော်တို့၏* စိတ္တာနိ-
စိတ်တို့သည်၊ အနုပါဒါယ-တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ မစွဲလမ်းကြမှု၌၊ အာသဝေဟိ-
အာသဝေါတရားတို့မှ၊ ဝိမုစ္စိသု-လွတ်မြောက်တော်မူ ကြပါသတည်း။ ဣတိ-
ဤတွင် နိဂုံးကမ္ပတ် အပြီးသတ်ပါသတည်း။

(သာဓု သာဓု သာဓု)

*မှတ်ချက်။ ။အာသဝေဟိ-ပုဒ်ကို ကတ္တားအနက်ယူ၍ ဝိမုစ္စိသု-ပုဒ်ကိုလည်း ကံဟော
ယူပြီးလျှင် “စိတ္တာနိ-စိတ်တို့ကို၊ အာသဝေဟိ-အာသဝေါတရားတို့က၊ အနုပါဒါယ-
မစွဲလမ်းကြဘဲ၊ ဝိမုစ္စိသု-လွတ်အပ်ကုန်ပြီ” ဟူ၍ ဖွင့်ပြချက်လည်းရှိ၏။ သို့သော် ထို
အနက်သည် မြတ်စွာဘုရား၏အလိုတော်၊ သင်္ဂါယနာတင်မထေရ်မြတ်တို့၏အလိုတော်
များနှင့် ညီညွတ်မည်မထင်၊ အကြောင်းမူကား- ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့၏စိတ်ဟာ အာသဝေါ
တရားတို့က လွှတ်ပေးလုံ့သာ လွတ်မြောက်ရရှာသည်ဟူ၍ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်စိတ် ဂုဏ်
သိက္ခာကျဖွယ်ရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အာသဝတရားတို့သည် စွဲလမ်းတတ်သော
ဝေါဟာရနှင့်မစပ်ဆိုင်၊ ယိုစီးခြစ်ပွားတတ်သည်ဟူသော အနက်ဝေါဟာရနှင့်သာ စပ်ဆိုင်
သောကြောင့် လည်းကောင်းအကယ်၍ မစွဲလမ်းဘဲလွတ်အပ်သည်ဟူသော အနက်ကိုဆိုလိုပါမူ
အာသဝေဟိဟုမဆိုဘဲ၊ ဥပါဒါနေဟိ-ဟူ၍သာ ဆိုဖွယ်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း
ဖြစ်ပေသည်။ (ပါဠိပညာရှိသူများအတွက် ဆင်ခြင်ရန်ဖြစ်သည်။)

သင်္ဂါယနာတင်မှတ်တမ်း

၃၄၇

ပဉ္စဝဂ္ဂိ ရဟန်းတော် ငါးပါးထဲမှ အရှင်ကောဏ္ဍညမထေရ်က ဝါဆိုလပြည့်နေ့၊
 ညဉ့်ဦးယာမ်မှာ ဓမ္မစကြာသုတ်တရားတော်ကို နာရစဉ်ကပင်သောတာပန် ဖြစ်ခဲ့
 တယ်။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး တရားကို ဆက်လက်နှလုံးသွင်းအားထုတ် လာခဲ့မှာ
 ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ကိုတော့ ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားကို
 မနာရသေးမီက မရောက်ခဲ့သေးဘူး။ အရှင်ဝပ္ပမထေရ်က ဝါဆိုလ ပြည့်ကျော်
 ၁-ရက်နေ့မှာ သောတာပန်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အရှင်ဘဒ္ဒိယ၊ အရှင်မဟာနာမ်၊
 အရှင်အဿာဇိမထေရ်တို့က ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၂-ရက်၊ ၃-ရက်၊ ၄-ရက်
 နေ့များမှာ အစဉ်အတိုင်း သောတာပန်ဖြစ်တော်မူခဲ့ကြတယ်။ ငါးပါးလုံး
 အဲဒီအခါတုန်းက သောတာပန်ချည်းပဲ။ အဲဒီ ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းတော်ငါးပါးလုံးဟာ
 ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကို နာနေကြရင်း ခန္ဓာငါးပါးကို (နေတံ
 မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ) ဒါငါဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊
 ငါ့အတ္တမဟုတ်၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တပဲလို့ နှလုံးသွင်းရှုမြင်ပြီးတော့ အထက်
 မဂ်ဖိုလ် သုံးဆင့်လုံးကို အစဉ်အတိုင်းတက်ပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူကြပါတယ်တဲ့။
 ဓမ္မစကြာသုတ်၏နိဂုံးမှာ ပဋိသန္တိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ပြထားချက် အရဆိုရင်
 တော့ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားကို နာပြီးခါစမှာ နှလုံးသွင်းရှုမြင်ပြီး ရဟန္တာ
 ဖြစ်တော်မူကြတယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။

အဲဒါဟာ ဟိုတုန်းက ခုနှစ်အရအားဖြင့် မဟာ သက္ကရာဇ် ၁၀၃-
 ခုနှစ်ကပါပဲ။ ယခုရောက်ဆဲ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၂၅-ခုနှစ်မှ ပြန်ပြီးရေတွက်
 ရင် လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၅၅၂-နှစ်မြောက်က ဖြစ်တယ်။ အဲဒီနှစ် ဝါဆိုလပြည့်ကျော်
 ၅-ရက်နေ့က ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကို ဟောတော်မူပြီးတဲ့

အခါမှာ လူ့ပြည်လောက၌ မြတ်စွာဘုရားနှင့်တကွ ရဟန္တာအရှင်မြတ် ၆-
 ပါးကစပြီး ပေါ်ထွန်းတော်မူလာခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဗာရာဏသီမြို့အနီး
 မိဂဒါဝုန်တောအရပ်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားကို
 ဟောကြားနေတော်မူပုံ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်ငါးပါးက အဲဒီသုတ်တရားကို
 ရိုသေစွာနာပြီး အာသဝေါကုန်ခမ်း ရဟန္တာဖြစ်တော်မူကြပုံကို စိတ်ဖြင့် မှန်းဆပြီး
 အာရုံပြု ကြည့်ရင် အင်မတန် ကြည်ညိုစရာကောင်းတာပဲ။ အဲဒါကို ယခုအာရုံ
 ပြုပြီး ကြည်ညိုကြရအောင် လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ရဟန္တာအရှင်မြတ် ၆-ပါးကို ရှိခိုးဗုဒ္ဓဇောခြင်း

လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၂၅၅၂-နှစ်မြောက် ငါဆိုလပြည့်ကျော်
 ၅-ရက်နေ့မှာ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကို ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော် တို့
 အား မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုတရားကို နာယူကာ
 နှလုံးသွင်းရှုသိကြသဖြင့် ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော် ငါးပါးလုံး အာသဝေါကုန်ခန်း
 ရဟန္တာဖြစ်တော်မူကြလေသည်။ ထိုစဉ်အခါက ကိလေသာကုန်ခန်း ရဟန္တာ
 အစစ် ဖြစ်တော်မူကြပြီးသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်နှင့်တကွ ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးပါးဟူ
 သော သာသနာတော်အဦးအစက ရဟန္တာအရှင်မြတ် ၆-ပါးတို့ကို ဘုရား
 တပည့်တော်တို့သည် ကြည်ညိုမြတ်နိုး လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော်ပါကုန်၏
 အရှင်ဘုရား။

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကို ဟောလာတာ ၁၂-
 သီတင်း၊ ၁၂-ကြိမ် ရှိသွားပြီ။ ဟောစရာတွေလဲ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ ဒါကြောင့်
 ယခု ဒီအနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို နိဂုံးချုပ်ပြီး တရားသိမ်းကြစို့။

နိဂုံးချုပ် တရားသိမ်း ပတ္တနာ

၃၄၉

နိဂုံးချုပ် တရားသိမ်း ပတ္တနာ

ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို ရှိသေ့စွာ နာယူ မှတ်သားကြရသော ဓမ္မသဝနကုသိုလ်ကံစေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့် ယခုတရားနာပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် ဤတရားတော်၌ ဟောကြားညွှန်ပြထားသည့်အတိုင်း မြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်၌ ထင်ရှားသော ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ စိတ်ဝိညာဏ်ဟူသော ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို (နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ) ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်၊ ဟူ၍လည်းကောင်း ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟူ၍လည်းကောင်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မှန်စွာ သိမြင်နိုင်အောင် ရှုမှတ်အားထုတ်နိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု သာဓု သာဓု

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

အဋ္ဌမပိုင်းပြီး၏။

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

ဤတွင် အလုံးစုံပြီး၏။

၃၅၀

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

အနတ္တလက္ခဏသုတ် ပါဠိတော်

(နိဒါန်း)၁

ဧဝံ မေ သုတံ၊ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဗာရာဏသီယံ ဝိဟရတိ
ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ၊ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ
ဘိက္ခုဝေတိ၊ ဘဒ္ဒန္တေတိ တေ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတော ပစ္စယောသု၊ ဘဂဝါ
တေဒဝေါစ-

(ပထမပိုင်း ခန္ဓာငါးပါး အနတ္တဟူပြသည်)

၁။ ရူပံ ဘိက္ခုဝေ အနတ္တာ၊ ရူပဉ္စ ဟိဒံ ဘိက္ခုဝေ အတ္တာ အဘဝိဿ၊
နယိဒံ ရူပံ အာဗာဓာယ သံဝတ္ထေယျ၊ လဗ္ဘေထ စ ရူပေ “ဧဝံ မေ ရူပံ
ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ရူပံ မာ အဟောသီ” တိ၊ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခုဝေ ရူပံ
အနတ္တာ၊ တသ္မာ ရူပံ အာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ၊ န စ လဗ္ဘတိ ရူပေ “ဧဝံ မေ
ရူပံ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ရူပံ မာ အဟောသီ” တိ။

၂။ ဝေဒနာ အနတ္တာ၊ ဝေဒနာ စ ဟိဒံ ဘိက္ခုဝေ အတ္တာ အဘဝိဿ၊
နယိဒံ ဝေဒနာ အာဗာဓာယ သံဝတ္ထေယျ၊ လဗ္ဘေထ စ ဝေဒနာယ “ဧဝံ မေ
ဝေဒနာ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ဝေဒနာ မာ အဟောသီ” တိ၊ ယသ္မာ စ ခေါ
ဘိက္ခုဝေ ဝေဒနာ အနတ္တာ၊ တသ္မာ ဝေဒနာ အာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ၊ န စ
လဗ္ဘတိ ဝေဒနာယ “ဧဝံ မေ ဝေဒနာ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ဝေဒနာ မာ

၁။ ဤသို့သော လက်သည်းကွင်းအတွင်းရှိ စာညွှန်းခေါင်းသည် ယခုမှထည့်ထားသည့်
စာခေါင်းဖြစ်သည်။

နိဂုံးချုပ် တရားသိမ်းပတ္တနာ

၃၅၁

အဟောသီ”တိ။

၃။ သညာ အနတ္တာ၊ သညာ ဓ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အဘဝိဿ၊ နယိဒံ သညာ အာဗာဓာယ သံဝတ္ထေယျ၊ လဗ္ဘေထ ဓ သညာယ “ဧဝံ မေ သညာ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ သညာ မာ အဟောသီ” တိ၊ တသ္မာ ဓ ခေါ ဘိက္ခဝေ သညာ အနတ္တာ၊ တသ္မာ သညာ အာဗာဓာယ သံဝတ္ထတိ၊ န ဓ လဗ္ဘတိ သညာယ “ဧဝံ မေ သညာ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ သညာ မာ အဟောသီ”တိ။

၄။ သင်္ခါရာ အနတ္တာ၊ သင်္ခါရာ ဓ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အဘဝိဿသု၊ နယိဒံ သင်္ခါရာ အာဗာဓာယ သံဝတ္ထေယျ၊ လဗ္ဘေထ ဓ သင်္ခါရေသု “ဧဝံ မေ သင်္ခါရာ ဟောန္တု၊ ဧဝံ မေ သင်္ခါရာ မာ အဟောသီ” တိ၊ ယသ္မာ ဓ ခေါ ဘိက္ခဝေ သင်္ခါရာ အနတ္တာ၊ တသ္မာ သင်္ခါရာ အာဗာဓာယ သံဝတ္ထတိ၊ န ဓ လဗ္ဘတိ သင်္ခါရေသု “ဧဝံ မေ သင်္ခါရာ ဟောန္တု၊ ဧဝံ မေ သင်္ခါရာ မာ အဟောသု”န္တိ။

၅။ ဝိညာဏံ အနတ္တာ၊ ဝိညာဏဉ္စ ဓ ဟိဒံ ဘိက္ခဝေ အတ္တာ အဘဝိဿ၊ နယိဒံ ဝိညာဏံ အာဗာဓာယ သံဝတ္ထေယျ၊ လဗ္ဘေထ ဓ ဝိညာဏေ “ဧဝံ မေ ဝိညာဏံ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ဝိညာဏံ မာ အဟောသီ” တိ၊ ယသ္မာ ဓ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိညာဏံ အနတ္တာ၊ တသ္မာ ဝိညာဏံ အာဗာဓာယ သံဝတ္ထတိ၊ န ဓ လဗ္ဘတိ ဝိညာဏေ “ဧဝံ မေ ဝိညာဏံ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ဝိညာဏံ မာ အဟောသီ”တိ။

(ဒုတိယပိုင်း၊ မြဲ မမြဲ စသည် အမေးအဖြေ)၁

၆။ တံ ကံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ ရှပ် နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါတိ။ အနိစ္စံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ကလ္လံ န တံ သမနုပဿိတုံ “တေ မမ၊ သောဟမသ္မိ၊ သော မေ အတ္တာ” တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

၇။ ဝေဒနာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါတိ။ အနိစ္စာ ဘန္တေ။ ယံ ပနာ နိစ္စာ၊ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ကလ္လံ န တံ သမနုပဿိတုံ “တေ မမ၊ သောဟမသ္မိ၊ သော မေ အတ္တာ” တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

၈။ သညာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါတိ။ အနိစ္စာ ဘန္တေ။ ယံ ပနာ နိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ကလ္လံ န တံ သမနုပဿိတုံ “တေ မမ၊ သောဟမသ္မိ၊ သော မေ အတ္တာ” တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

၉။ သင်္ခါရာ နိစ္စာ ဝါ အနိစ္စာ ဝါတိ။ အနိစ္စာ ဘန္တေ။ ယံ ပနာ နိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ကလ္လံ န တံ သမနုပဿိတုံ “တေ မမ၊ သောဟမသ္မိ၊ သော မေ အတ္တာ” တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

၁၀။ ဝိညာဏံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါတိ။ အနိစ္စံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာ နိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ကလ္လံ န တံ သမနုပဿိတုံ “တေ မမ၊ သောဟမသ္မိ၊ သော မေ

အတ္တာ” တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

(တတိယဝိုင်း၊ သ-ပါးခွဲခြား၍ ငါ့ဟာမဟုတ် စသည်ဖြင့် ရှုရန်ပြသည်)

၁၁။ တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ယံ ကိဉ္စ ရူပံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟိနံ ဝါ ပဏိတံ ဝါ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ။ သဗ္ဗံ ရူပံ “နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ နမေသော အတ္တာ” တိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၁၂။ ယာ ကာစိ ဝေဒနာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမာ ဝါ ဟိနာ ဝါ ပဏိတံ ဝါ ယာ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ။ သဗ္ဗာ ဝေဒနာ “နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ နမေသော အတ္တာ” တိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၁၃။ ယာ ကာစိ သညာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကာ ဝါ သုခုမာ ဝါ ဟိနာ ဝါ ပဏိတာ ဝါယာ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ။ သဗ္ဗာ သညာ “နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ နမေသော အတ္တာ” တိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၁၄။ ယေ ကေစိ သင်္ခါရာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကာ ဝါ သုခုမာ ဝါ ဟိနာ ဝါ ပဏိတာဝါ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ “နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ နမေသော အတ္တာ” တိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၁၅။ ယေ ကိဉ္စိ ဝိညာဏံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟိနံ ဝါ ပဏိတံ ဝါ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ

ဝါ၊ သဒ္ဓံ ဝိညာဏံ “နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ နမေသော အတ္တာ”တိ
ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဖဋ္ဌဗ္ဗံ။

(စတုတ္ထ အဆုံးပိုင်း၊ ငြီးငွေ့ပုံ၊ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် ဆင်ခြင်ဉာဏ်များဖြစ်ပုံ)

၁၆။ ဝေ ပဿံ ဘိက္ခဝေ သုတဝါ အရိယသာဝကော ဣပသ္မိန္ဒိ
နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဝေဇနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ သညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ သင်္ခါရေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊
ဝိညာဏသ္မိန္ဒိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ နိဗ္ဗန္တံ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဝိရာဂါ ဝိမုဇ္ဈတိ၊ ဝိမုတ္တသ္မိ “ဝိမုတ္တမိတိ
ဉာဏံ ဟောတိ” ခိဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ
နာပရံ ဣတ္ထတ္ထာယာ”တိ ပဇာနာတိတိ။

(သင်္ဂါယနာတင် မှတ်တမ်း)°

၁၇။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ အတ္တမနာ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု၊ ဘဂတော
ဘာသိတံ အဘိနန္တံ။ ဣမသ္မိံ စ ပန ဝေနေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ
ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ ဘိက္ခုနံ အနုပါမိယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုဇ္ဈိသုတိ။

အနတ္တလက္ခဏ သုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ။

မြန်မာပြန်သက်သက် အတိုချုပ်ဆောင်ပုဒ်

ဓန္ဒာငါးပါး အနတ္တဖြစ်ကြောင်း

ရဟန်းတို့၊ ရုပ်သည်(အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တကောင် မဟုတ်။ အတ္တကောင်မဟုတ်ပါမူ ဤရုပ်သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ ရာ မဖြစ်တန်လေရာ။ ထို့ပြင် “ငါ၏ရုပ်သည် ဒီလို အကောင်းချည်းဖြစ်ပါစေ ဒီလို အဆိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ ရုပ်၌ စိမ့်ခန့်ခွဲ၍လဲ ရလေရာ၏။

အမှန်အားဖြင့်တော့ ရုပ်ဟာ(အတွင်းသား အထည်ကိုယ်) အတ္တ ကောင်မဟုတ်။ အတ္တကောင်မဟုတ်သောကြောင့်ပင် ဤရုပ်သည် (မိမိအား) နှိပ်စက်ဖို့ ရာလဲ ဖြစ်နေချေသည်။ ထို့ပြင် “ငါ၏ရုပ်သည် ဒီလို အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ။ ဒီလို အဆိုးတော့မဖြစ်ပါစေနဲ့” လို့ ရုပ်၌ စိမ့်ခန့်ခွဲ၍လဲ မရဘဲ ရှိချေသည်။

(ဝေဒနာ သညာ စသည်တို့ အရာ၌ ရုပ်အစား ဝေဒနာ သညာ စသည်ကို လဲလှယ်ထည့်ပါ)။

မြဲမြဲစသည် အမေးအဖြေ

ရဟန်းတို့၊ ဒါကို ဘယ်လိုထင်ကြသလဲ။ ရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား။ မမြဲပါဘုရား။ မမြဲတာဟာ ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲလား၊ နှစ်သက်ဖွယ် ချစ်သလား။ ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲပါဘုရား။ မမြဲဆင်းရဲ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန် တတ်သောတရားကို “ငါ့ဟာဟု၊ ငါဟု၊ ငါ့အတ္တဟု”

၃၅၆

အနတ္တလက္ခဏသုတ် မြန်မာပြန်ဆောင်ပုဒ်

ရှုမြင်ထင်မှတ်ရန် သင့်ယုံ မလား။ မသင့်ပါဘုရား။

ခံစားမှု ဝေဒနာဟာ မြဲသလား မမြဲသလား ။မမြဲပါဘုရား။

မှတ်သားမှု-သညာဟာ မြဲသလား မမြဲသလား ။မမြဲပါဘုရား။

ပြုလုပ်အားထုတ်မှု-သင်္ခါရတွေဟာ မြဲသလား မမြဲသလား။

မမြဲပါဘုရား။

ကြသိမှု-စိတ်ဝိညာဏ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား ။မမြဲပါဘုရား။

(မမြဲတာဟာ စသည်အကြွင်းတူပြီ)။

(၁၁)ပါးအမြဲးဖြင့် ခွဲ၍ရှုရန် ညွှန်ပြချက်

ရဟန်းတို့၊ ယခုပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ငါ့ဟာပဲ၊ ငါပဲ၊ ငါ့အတ္တပဲဟု ရှုမြင် ထင်မှတ်ရန်မသင့်သောကြောင့် အတိတ်ဖြစ်စေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တွင်းကဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပကဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနုဖြစ်စေ၊ အယုတ်အညံ့ဖြစ်စေ၊ အကောင်းအမြတ်ဖြစ်စေ၊ အဝေးဖြစ်စေ၊ အနီးဖြစ်စေ၊ ရုပ်ဟူသမျှကို “ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်” ဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်းသိမြင်အောင် ရှုရ အားထုတ်ရမည်။ (ဝေဒနာစသည်၌လဲ နည်းတူပင်)

ညဏ်စဉ်တက်ပုံ

ရဟန်းတို့၊ အကြားအမြင်နှင့်ပြည့်စုံသော ဘုရားတပည့် အရိယ သာဝကသည် ဤသို့ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း (ရှုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် ကို ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ

အနတ္တလက္ခဏသုတ်မြန်မာပြန်ဆောင်ပုဒ်

၃၅၇

သဘောတရားမျှဟု) သိမြင်လျှင် ရုပ်၌လည်း မပျော်မမွေ့၊ ငြီးငွေ့လေတော့သည်။ ဝေဒနာ၌လည်း မပျော်မမွေ့၊ ငြီးငွေ့လေတော့သည်။ သညာ၌လည်း မပျော်မမွေ့၊ ငြီးငွေ့လေတော့သည်။ သင်္ခါရတို့၌လည်း မပျော်မမွေ့၊ ငြီးငွေ့လေတော့သည်။ စိတ်ဝိညာဏ်၌လည်း မပျော်မမွေ့၊ ငြီးငွေ့လေတော့သည်။

ငြီးငွေ့လျှင် တပ်မက်ကင်းကာ အရိယမဂ် ဖြစ်လေတော့သည်။ တပ်မက်ကင်းသော အရိယမဂ် ဖြစ်ပေါ်လာသောကြောင့် (အာသဝေါ ကိလေသာတို့မှ) လွတ်မြောက်သွားလေတော့သည်။ လွတ်မြောက်လျှင် လွတ်သွားပြီလို့ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ဖြစ်လေတော့သည်။ (ဆင်ခြင်ပုံမှာ) ဘဝအသစ် ဖြစ်မှုကုန်ပြီ။ အကျွန်ုပ်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပေပြီ။ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပေပြီ။ ဒီကိစ္စအတွက် အခြားတစ်ပါး ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီလို့ ဆင်ခြင်လျက် သိမြင်ဆုံးဖြတ်လေတော့သည်။

(အနတ္တလက္ခဏသုတ်၏ မြန်မာပြန်အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်ပြီး၏)။
